SCHVÁLENÉ ZNENIE · NR SR · TLAČ 1312

Z Á K O N

z 1. októbra 2026

Občiansky zákonník

Plný text · Čl. 1 – 12 · § 1 – § 1920 · príloha

Účinnosť od 1. júla 2027

A5, knižná sadzba so zrkadlovými okrajmi

Verzia sadzby: 16. októbra 2026 · obciansky-zakonnik.sk

Dôležité upozornenie

Toto je **neoficiálna** čitateľská a tlačová sadzba zákona, ktorým sa vydáva nový Občiansky zákonník, v znení schválenom Národnou radou Slovenskej republiky 1. októbra 2026 (parlamentná tlač 1312). Zákon má nadobudnúť účinnosť 1. júla 2027.

Čísla paragrafov sú rekonštruované

Čísla paragrafov sú rekonštruované sekvenčne z automatického číslovania vo Worde (schválené znenie, NRSR tlač 1312). Zákon zatiaľ nebol publikovaný v Zbierke zákonov; pred citovaním v podaní overte číslo § voči Zbierke zákonov / Slov-Lexu.

Predloha (schválené znenie vo formáte Word) nemá čísla paragrafov napísané v texte – vytvára ich automatické číslovanie. Čísla § 1 až § 1920 v tejto sadzbe sú dopočítané postupne podľa poradia paragrafov. Vnútorné odkazy v texte zákona (napríklad „§ 1795“ v § 1794) s týmto číslovaním súhlasia, oficiálne číslovanie však potvrdí až vyhlásenie zákona v Zbierke zákonov.

Čo táto sadzba obsahuje

- úvodné Základné princípy (Čl. 1 – Čl. 12),
- sedem častí s paragrafmi § 1 – § 1920 vrátane nadpisov častí, hláv, dielov, oddielov a pododdielov,
- prílohu so zoznamom preberaných právne záväzných aktov Európskej únie.

Čo treba vedieť

- Text je prevzatý zo schváleného znenia a spracovaný automaticky; pravopis a zjavné chyby predlohy sú zachované (napríklad v § 467 sú v predlohe dva odseky označené ako „(1)“).
- Záväzné je len znenie vyhlásené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky. Pred citovaním v podaní overte číslo paragrafu a znenie voči Zbierke zákonov alebo Slov-Lexu.
- Sadzba neobsahuje sprievodný zákon (novely ďalších predpisov) ani dôvodovú správu.
- Hlavička každej strany uvádza časť zákona a rozsah paragrafov na strane.

Predpis: zákon z 1. októbra 2026 Občiansky zákonník (NRSR, tlač 1312)
Schválené: 1. októbra 2026 · **Účinnosť:** 1. júla 2027
Formát: A5, knižná sadzba so zrkadlovými okrajmi
Verzia sadzby: 16. októbra 2026 · obciansky-zakonnik.sk
Písmo: Literata (SIL Open Font License 1.1)

Obsah

Základné princípy Čl. 1 – 12 ..... **7**

PRVÁ ČASŤ Všeobecné ustanovenia § 1 – 163 ..... **11**
PRVÁ HLAVA Postavenie osôb § 1 – 17 11
DRUHÁ HLAVA Predmety súkromnoprávnych vzťahov § 18 – 38 14
Prvý diel Právne predmety 14
Druhý diel Nakladanie s právnymi predmetmi 17
TRETIA HLAVA Právne úkony § 39 – 130 18
Prvý diel Základné ustanovenia 18
Druhý diel Uskutočňovanie právnych úkonov 19
Tretí diel Forma právneho úkonu 23
Štvrtý diel Výklad prejavu vôle 25
Piaty diel Odložené účinky právnych úkonov 27
Šiesty diel Nedostatky pri uskutočňovaní právnych úkonov 28
Siedmy diel Spoločné ustanovenia o neplatnosti a o zrušení právnych úkonov 29
Ôsmy diel Zastupovanie pri právnych úkonoch 30
ŠTVRTÁ HLAVA Význam času a jeho počítanie § 131 – 163 36
Prvý diel Počítanie času 36
Druhý diel Premlčanie 38
Tretí diel Preklúzia 44

DRUHÁ ČASŤ Osoby § 164 – 290 ..... **45**
PRVÁ HLAVA Fyzické osoby § 164 – 210 45
Prvý diel Právna subjektivita fyzických osôb 45
Druhý diel Spôsobilosť fyzických osôb na právne úkony 47
Tretí diel Obydlie, domácnosť a bydlisko fyzických osôb 49
Štvrtý diel Opatrovníctvo 49
Piaty diel Podporné opatrenia pri narušení spôsobilosti plnoletej osoby na právne úkony 52
Šiesty diel Ochrana osobnosti 55
DRUHÁ HLAVA Právnické osoby § 211 – 290 56
Prvý diel Základné ustanovenia 56
Druhý diel Založenie, zriadenie a vznik právnickej osoby 56
Tretí diel Orgány právnickej osoby 58
Štvrtý diel Názov právnickej osoby a jeho ochrana 67
Piaty diel Zrušenie a zánik právnickej osoby 68
Šiesty diel Premeny právnickej osoby a zmena právnej formy 70
Siedmy diel Zmena štatútu právnickej osoby 72
Ôsmy diel Likvidácia právnickej osoby 73
Deviaty diel Záujmové združenia právnických osôb 79
Desiaty diel Súkromný fond 80

TRETIA ČASŤ Spoločné imanie manželov § 291 – 311 ..... **81**
PRVÁ HLAVA Všeobecné ustanovenia § 291 – 311 81
Prvý diel Všeobecné ustanovenia 81

Druhý diel Zákonné spoločné imanie manželov ... 81
Tretí diel Zmluvné spoločné imanie manželov ... 83
Štvrtý diel Podnikanie manžela ... 85
Piaty diel Úhrada výlučných dlhov ... 85
Šiesty diel Zánik a vyporiadanie spoločného imania manželov ... 86

ŠTVRTÁ ČASŤ Záväzkové právo § 312 – 1428 ... **89**

PRVÁ HLAVA Všeobecné ustanovenia § 312 – 568 ... 89
Prvý diel Základné ustanovenia ... 89
Druhý diel Pluralita strán ... 90
Tretí diel Zmena obsahu záväzku ... 94
Štvrtý diel Zmena strán záväzku ... 95
Piaty diel Zabezpečenie záväzku ... 101
Šiesty diel Splnenie dlhu ... 113
Siedmy diel Iné spôsoby zániku záväzku ... 124
Ôsmy diel Nesplnenie a prostriedky nápravy ... 130
Deviaty diel Odporovanie právnym úkonom dlžníka ... 140

DRUHÁ HLAVA Zmluvné záväzky § 569 – 637 ... 145
Prvý diel Záväzky súvisiace s uzavieraním zmlúv ... 145
Druhý diel Obsah zmlúv ... 153
Tretí diel Osobitné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách ... 157

TRETIA HLAVA Mimozmluvné záväzky § 638 – 746 ... 164
Prvý diel Záväzky zo spôsobenej škody ... 164
Druhý diel Záväzky z bezdôvodného obohatenia ... 175
Tretí diel Nepoctivý prospech ... 180
Štvrtý diel Záväzky z konania bez príkazu ... 181
Piaty diel Hospodárska súťaž ... 182
Šiesty diel Ochrana obchodného tajomstva ... 188

ŠTVRTÁ HLAVA Záväzky zo zmlúv a iných právnych úkonov § 747 – 1428 ... 193
Prvý diel Zmluvy o prevode vlastníctva ... 193
Druhý diel Zmluvy o prenechaní veci na užívanie ... 219
Tretí diel Zmluvy o konaní a zmluvy o výsledku konania ... 262
Štvrtý diel Odvážne zmluvy ... 320
Piaty diel Záväzky z právnych úkonov jednej osoby ... 356

PIATA ČASŤ Vecné právo § 1429 – 1729 ... **359**

PRVÁ HLAVA Všeobecné ustanovenia § 1429 – 1431 ... 359

DRUHÁ HLAVA Držba § 1432 – 1442 ... 359

TRETIA HLAVA Vlastnícke právo § 1443 – 1545 ... 361
Prvý diel Obsah a rozsah vlastníckeho práva ... 361
Druhý diel Ochrana vlastníckeho práva ... 364
Tretí diel Nadobúdanie vlastníckeho práva ... 365
Štvrtý diel Spoluvlastníctvo ... 373

ŠTVRTÁ HLAVA Obmedzené vecné práva § 1546 – 1681 ... 381
Prvý diel Všeobecné ustanovenia ... 381
Druhý diel Vecné bremená ... 382
Tretí diel Záložné právo ... 389
Štvrtý diel Predkupné právo ... 407

Piaty diel Zádržné právo ... 409
PIATA HLAVA Osobitné ustanovenia o vecných právach k bytom a nebytovým priestorom § 1682 – 1729 ... 410
Prvý diel Všeobecné ustanovenia ... 410
Druhý diel Vznik vlastníctva bytov a nebytových priestorov ... 416
Tretí diel Práva a povinnosti vlastníka bytu a nebytového priestoru ... 419
Štvrtý diel Záložné právo k bytu a nebytovému priestoru ... 426

ŠIESTA ČASŤ Dedičské právo § 1730 – 1889 ... **429**
PRVÁ HLAVA Všeobecné ustanovenia § 1730 – 1739 ... 429
DRUHÁ HLAVA Dedičská zmluva § 1740 – 1750 ... 431
TRETIA HLAVA Závet § 1751 – 1767 ... 433
ŠTVRTÁ HLAVA Iné právne úkony pre prípad smrti § 1768 – 1834 ... 436
Prvý diel Vylúčenie z dedenia zo zákona ... 436
Druhý diel Príkaz na započítanie daru a príkaz nezapočítať dar ... 436
Tretí diel Vydedenie ... 437
Štvrtý diel Zrieknutie sa dedičstva ... 438
Piaty diel Náhradný dedič ... 439
Šiesty diel Odkaz ... 440
Siedmy diel Odkaz práva služobnosti ... 442
Ôsmy diel Príkaz ... 443
Deviaty diel Správca dedičstva ... 444
Desiaty diel Vykonávateľ poslednej vôle ... 444

PIATA HLAVA Dedenie zo zákona § 1835 – 1838 446
ŠIESTA HLAVA Povinný podiel § 1839 – 1841 447
SIEDMA HLAVA Dedičská nespôsobilosť § 1842 – 1845 448
ÔSMA HLAVA Neznámy dedič a dedič, ktorého pobyt nie je známy § 1846 448
DEVIATA HLAVA Odmietnutie dedičstva § 1847 – 1853 449
DESIATA HLAVA Správa dedičstva, zabezpečenie dedičstva a vzťahy dedičov do potvrdenia dedičstva § 1854 – 1868 450
JEDENÁSTA HLAVA Potvrdenie dedičstva § 1869 – 1876 453
DVANÁSTA HLAVA Prechod dlhov § 1877 – 1882 455
TRINÁSTA HLAVA Dohoda o prenechaní predĺženého dedičstva § 1883 457
ŠTRNÁSTA HLAVA Likvidácia dedičstva § 1884 – 1887 457
PÄTNÁSTA HLAVA Ochrana oprávneného dediča § 1888 – 1889 458

SIEDMA ČASŤ Spoločné, prechodné, záverečné a zrušovacie ustanovenia § 1890 – 1920 ..... **459**
PRVÁ HLAVA Spoločné ustanovenia § 1890 – 1892 459
DRUHÁ HLAVA Prechodné ustanovenia § 1893 – 1917 460
TRETIA HLAVA Záverečné ustanovenie § 1918 465
ŠTVRTÁ HLAVA Zrušovacie ustanovenie § 1919 – 1920 465

Príloha – Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie **469**

Z Á K O N

z 1. októbra 2026,

Občiansky zákonník

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Základné princípy

Čl. 1 Občiansky zákonník ako všeobecný predpis súkromného práva

(1) Občiansky zákonník je všeobecným a základným predpisom súkromného práva. Upravuje súkromnoprávne veci v rozsahu, v akom ich neupravujú osobitné právne predpisy.

(2) Pod súkromnoprávnymi vecami sa rozumie osobný stav osôb, ako aj ich práva a povinnosti osobnej a majetkovej povahy.

Čl. 2 Princíp autonómie vôle

(1) Každý si môže podľa vlastnej vôle usporiadať svoje súkromné záležitosti, ak to zákon nezakazuje a ak pri tom neprimerane nezasiahne do práv a dôstojnosti iných osôb.

(2) Ustanovenia tohto zákona možno nahradiť autonómnym dojednaním, ibaže je s prihliadnutím na rozumné usporiadanie vzťahov zrejmé, že predmetom tohto dojednania nemožno slobodne disponovať, alebo sa to prieči zmyslu a účelu zákona. Zakázané sú predovšetkým také autonómne dojednania, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi alebo s verejným poriadkom.

Čl. 3 Princíp osobitnej právnej ochrany

(1) Zákon môže vybraným osobám priznať osobitné právne postavenie a ochranu; výkon ich práv však nesmie byť zneužitý na úkor iných osôb.

(2) Osobitnú ochranu požívajú najmä maloletí, osoby so zdravotným postihnutím a osoby s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony.

(3) V súkromnoprávnych vzťahoch sa hľadí predovšetkým na najlepší záujem dieťaťa.

Čl. 4 Princíp slušnosti a zákazu zneužitia práva

(1) Každý má v súkromnoprávnych vzťahoch konať čestne, poctivo a slušne, a každý môže predpokladať, že iní konajú týmto spôsobom.

(2) Nikto nemôže mať prospech z vlastného nepoctivého správania.

(3) Zneužitie práva nepožíva právnu ochranu.

Čl. 5 Princíp domnienky rozumových schopností

Pri posudzovaní obsahu súkromnoprávneho vzťahu sa predpokladá, že každá fyzická osoba má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť zmysel a účel svojho konania, ako aj konania ostatných subjektov súkromného práva.

Čl. 6 Princíp analógie

Ak právna vec nie je upravená týmto zákonom ani iným osobitným predpisom, posúdi sa podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

Čl. 7 Princíp bdelosti

Právo chráni tých, ktorí dbajú o svoje práva.

Čl. 8 Princíp záväznosti úkonov

Zmluvy, dohody a právne relevantné sľuby sa majú dodržiavať.

Čl. 9 Princíp ochrany subjektívnych práv

(1) Každý sa môže domáhať ochrany svojho ohrozeného alebo porušeného práva na príslušnom orgáne verejnej moci. Ak nie je ustanovené inak, je týmto orgánom súd.

(2) Ak je zrejmé, že zásah orgánu podľa odseku 1 nebude včasný a účinný, môže si každý, komu priamo a bezprostredne hrozí neoprávnený zásah do práva, brániť svoje právo primerane sám a zásah odvrátiť.

Čl. 10 Prezumpcia dobromyseľnosti

Dobromyseľnosť sa predpokladá. Kto zanedbal náležitú starostlivosť, nie je dobromyseľný.

Čl. 11 Náležitá starostlivosť

(1) Náležitou starostlivosťou je starostlivosť všeobecne vyžadovaná v prípadoch daného druhu. Kto sa verejne alebo v styku s inou osobou prihlási k určitej profesijnej odbornosti, vyžaduje sa od neho pri konaní v rámci tejto odbornosti náležitá starostlivosť, ktorá je s takouto odbornosťou spojená.

(2) Ak niekto nemá o určitej skutočnosti vedomosť len v dôsledku zanedbania náležitej starostlivosti, platí, že o tejto skutočnosti musel vedieť a rovnako, že sa o nej musel dozvedieť.

Čl. 12 Princípy výkladu Občianskeho zákonníka

(1) Každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, verejným poriadkom,

princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

(2) Výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. Nikto sa však nesmie dovolávať slov a viet tohto zákona proti ich účelu a zmyslu podľa odseku 1.

PRVÁ ČASŤ

Všeobecné ustanovenia

§ 1 – 163

PRVÁ HLAVA
Postavenie osôb

§ 1 Právna subjektivita

Spôsobilosť mať práva a povinnosti má fyzická osoba a právnická osoba.

§ 2 Osoby

(1) Fyzickou osobou je človek.

(2) Právnickou osobou je združenie fyzických osôb alebo právnických osôb, účelové združenie majetku alebo iný organizovaný subjekt, ktorému zákon priznáva právnu subjektivitu.

(3) Štát v súkromnoprávnych vzťahoch vystupuje ako právnická osoba.

§ 3 Príbuzenstvo

(1) Fyzické osoby sú príbuzné v priamom rade, ak je jedna potomkom druhej. Stupeň príbuzenstva sa určí počtom narodení, ktoré zakladajú ich príbuzenský vzťah.

(2) Fyzické osoby sú príbuzné v nepriamom rade, ak sú potomkom spoločného predka a nie sú príbuznými v priamom rade. Stupeň príbuzenstva sa určí počtom narodení, ktoré zakladajú ich príbuzenský vzťah k najbližšiemu spoločnému predkovi.

(3) Osvojenie zakladá príbuzenský vzťah rovnako ako narodenie.

§ 4 Blízke osoby

(1) Blízkymi osobami sú príbuzní v priamom rade, súrodenci a manželia.

(2) Blízkymi osobami sú aj iné fyzické osoby v rodinnom vzťahu alebo obdobnom vzťahu, ak by škodu jednej z nich druhá dôvodne pociťovala ako svoju vlastnú.

§ 5 Spotrebiteľ

Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike nek-

oná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania.

§ 6 Obchodník

Obchodníkom je osoba, ktorá v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou, z nej vyplývajúcim záväzkom alebo pri obchodnej praktike koná v rámci svojej podnikateľskej činnosti alebo povolania, a to aj prostredníctvom inej osoby, ktorá koná v jej mene alebo na jej účet.

§ 7 Podnikateľ

(1) Podnikateľom je

a) osoba zapísaná v obchodnom registri,
b) osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
c) osoba, ktorá podniká na základe iného ako živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
d) fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.

(2) Zahraničné osoby, ktoré majú právo podnikať v zahraničí, sa považujú za podnikateľa podľa tohto zákona.

§ 8 Podnikanie

(1) Podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť na účel dosiahnutia zisku.

(2) Hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu upravuje osobitný predpis.

§ 9 Podnik

Podnikom je súbor zložiek slúžiaci na výkon samostatnej trvalej hospodárskej činnosti, aj keby nebola zameraná na dosahovanie zisku. K podniku patria právne predmety, ktoré patria majiteľovi podniku a slúžia na prevádzkovanie podniku alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.

§ 10 Organizačná zložka podniku

(1) Organizačnou zložkou podniku je organizačný útvar podniku podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu.

(2) Pri prevádzkovaní organizačnej zložky podniku sa používa obchodné meno podnikateľa s dodatkom označujúcim, že ide o organizačnú zložku podniku.

(3) Organizačnú zložku podniku možno na návrh zapísať do obchodného registra.

§ 11 Prevádzkareň

Prevádzkarňou je priestor, v ktorom sa uskutočňuje podnikateľská činnosť. Prevádzkareň musí byť označená obchodným menom podnikateľa, ku ktorému sa môže pripojiť názov prevádzkarne, ochranná známka alebo iné rozlišujúce označenie.

§ 12 Obchodné meno

(1) Obchodným menom je označenie, pod ktorým podnikateľ vystupuje.

(2) Obchodným menom fyzickej osoby je jej meno a priezvisko, ktoré môžu byť doplnené o dodatok označujúci osobu podnikateľa alebo predmet podnikania.

(3) Obchodným menom právnickej osoby, ktorá je podnikateľom, je jej názov.

§ 13 Používanie obchodného mena

(1) Obchodné meno nesmie byť zameniteľné s obchodným menom iného podnikateľa, s označením orgánu verejnej moci, verejného registra alebo inej evidencie vedenej na základe zákona a nesmie vzbudzovať klamlivú predstavu o podnikateľovi alebo o predmete podnikania.

(2) Obchodné mená viacerých právnických osôb môžu vyjadrovať ich prepojenosť, ak sú navzájom odlíšiteľné viac ako len rozdielnym označením právnej formy.

(3) Ak je podnikateľ v likvidácii, konkurze, nútenej správe alebo reštrukturalizácii, používa obchodné meno s dodatkom „v likvidácii“, „v konkurze“, „v nútenej správe“ alebo „v reštrukturalizácii“.

§ 14 Prevod a prechod obchodného mena

Obchodné meno možno previesť len spolu s podnikom alebo jeho časťou. Kto nadobudne podnik alebo jeho časť, môže ho prevádzkovať pod obchodným menom, pod ktorým sa doteraz prevádzkoval, len ak predchodca zanikol alebo používa iné obchodné meno; pri prevode podniku alebo časti podniku podnikateľa, ktorý je fyzickou osobou, sa používa obchodné meno, pod ktorým sa doteraz prevádzkoval aj s dodatkom označujúcim nástupníctvo a meno a priezvisko nástupcu.

§ 15 Ochrana obchodného mena

(1) Ochrana obchodného mena sa poskytne tomu, kto ho začal používať v súlade s právom skôr.

(2) Koho právo k obchodnému menu bolo porušené, má rovnaké práva ako pri nekalej súťaži. Ustanovenia o ochrane osobnosti tým nie sú dotknuté.

§ 16 Obchodné dokumenty

(1) Podnikateľ je povinný uvádzať na svojich obchodných dokumentoch obchodné meno, sídlo alebo miesto podnikania, právnu formu, ak je právnickou osobou a identifikačné číslo, ak je pridelené. Podnikateľ zapísaný v obchodnom registri alebo v inej evidencii podnikateľov je povinný uvádzať na svojich obchodných dokumentoch aj označenie obchodného registra alebo inej evidencie, v ktorej je podnikateľ zapísaný, a číslo zápisu. Ak podnikateľ na svojich obchodných dokumentoch uvádza výšku základného imania, musí uviesť aj rozsah jeho splatenia.

(2) Údaje podľa odseku 1 je podnikateľ povinný uvádzať aj v písomnom úradnom styku a na svojom webovom sídle, ak ho má zriadené.

§ 17 Subjekt verejného práva

Na účely tohto zákona je subjektom verejného práva

a) štátny orgán,
b) obec,
c) vyšší územný celok,
d) právnická osoba, ktorá je založená alebo zriadená na účely plnenia potrieb všeobecného záujmu, ktoré nemajú výrobný alebo obchodný charakter, a je úplne alebo z väčšej časti financovaná subjektom verejného práva podľa písmen a) až c) a je kontrolovaná subjektom verejného práva podľa písmen a) až c), alebo subjekt verejného práva podľa písmen a) až c) vymenúva alebo volí viac ako polovicu členov jej riadiaceho orgánu alebo kontrolného orgánu,
e) združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jeden zo subjektov verejného práva podľa písmen a) až d),
f) štátna organizácia, ktorá nie je podnikateľom pri uzavieraní zmlúv, z ktorých vyplýva, že ich obsahom je uspokojovanie verejných potrieb, aj keď nespĺňajú podmienky podľa písmen a) až e).

DRUHÁ HLAVA
Predmety súkromnoprávnych vzťahov

PRVÝ DIEL
Právne predmety

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 18 Druhy právnych predmetov

Predmetom právnych vzťahov (právny predmet) sú veci, živé zvieratá, byty a nebytové priestory, digitálny obsah, ovládateľné prírodné sily

a energie, práva alebo iné majetkové hodnoty vrátane práv duševného vlastníctva.

§ 19 Použitie ustanovení o veciach

Čo podľa tohto zákona platí pre veci, platí aj pre iné právne predmety, ibaže to vylučuje ich povaha alebo zákon.

§ 20 Majetok a imanie

(1) Súhrn všetkých právnych predmetov, ktoré osobe patria, tvorí jej majetok.

(2) Majetok, ktorý patrí podnikateľovi a slúži alebo je určený na jeho podnikanie, tvorí jeho obchodný majetok.

(3) Imaním osoby je súhrn jej majetku a jej dlhov.

(4) Čistým obchodným imaním je obchodný majetok po odpočítaní dlhov vzniknutých podnikateľovi v súvislosti s podnikaním.

(5) Vlastné imanie tvoria vlastné zdroje financovania obchodného majetku podnikateľa.

Druhý oddiel
Veci

§ 21 Hnuteľné veci a nehnuteľné veci

(1) Veci sú hnuteľné alebo nehnuteľné.

(2) Nehnuteľnými vecami (nehnuteľnosťami) sú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom; ostatné veci sú hnuteľné.

§ 22 Veci s digitálnymi prvkami

(1) Vecou s digitálnymi prvkami je akákoľvek hnuteľná vec, ktorá obsahuje digitálny obsah alebo digitálnu službu, alebo je s digitálnym obsahom alebo digitálnou službou prepojená takým spôsobom, že absencia digitálneho obsahu alebo digitálnej služby by bránila tomu, aby vec plnila svoju funkciu.

(2) Digitálnym obsahom sú údaje, ktoré sa vytvárajú a dodávajú v digitálnej podobe.

(3) Digitálnou službou je služba, ktorá spotrebiteľovi umožňuje vytvárať, spracúvať alebo uchovávať údaje v digitálnej podobe alebo mať k takýmto údajom prístup, alebo ktorá umožňuje výmenu údajov v digitálnej podobe alebo akúkoľvek inú interakciu s údajmi v digitálnej podobe, ktoré nahrávajú alebo vytvárajú užívatelia služby.

(4) Digitálnym plnením je digitálny obsah a digitálna služba.

§ 23 Zastupiteľné veci

Hnuteľná vec, ktorú možno nahradiť inou vecou toho istého druhu, je zastupiteľná; ostatné veci sú nezastupiteľné. V pochybnostiach sa zastupiteľnosť posúdi podľa zvyklostí.

§ 24 Spotrebiteľné veci

Hnuteľná vec, ktorej bežné použitie spočíva v jej spotrebovaní alebo spracovaní, je vecou spotrebiteľnou. Ostatné veci sú nespotrebiteľné.

Tretí oddiel
Iné právne predmety

§ 25 Živé zviera

(1) Živé zviera nie je vec.

(2) Na živé zviera ako tvora, ktorý je schopný vnímať vlastnými zmyslami, sa použijú ustanovenia o hnuteľných veciach, ibaže to vylučuje zákon alebo povaha živého zvieraťa.

§ 26 Byty a nebytové priestory

Na byty a nebytové priestory sa použijú ustanovenia o nehnuteľných veciach, ibaže to vylučuje ich povaha alebo zákon.

§ 27 Práva, iné majetkové hodnoty, digitálne plnenie a ovládateľné prírodné sily a energie

Na práva, iné majetkové hodnoty, digitálne plnenie a ovládateľné prírodné sily a energie sa použijú ustanovenia o hnuteľných veciach, ibaže to vylučuje ich povaha alebo zákon.

Štvrtý oddiel
Súčasti právnych predmetov

§ 28 Súčasť právneho predmetu

Súčasťou právneho predmetu môže byť aj vec, právo alebo iná majetková hodnota, ktorá k nemu podľa jeho povahy patrí a nemôže byť oddelená bez toho, aby sa právny predmet znehodnotil.

§ 29 Pozemky a stavby

(1) Súčasťou pozemku je priestor nad a pod jeho povrchom, nevyhnutný na riadne hospodárske využitie pozemku, a rastliny rastúce na pozemku.

(2) Stavby, vodné toky a podzemné vody nie sú súčasťou pozemku.

Piaty oddiel
Príslušenstvo právnych predmetov

§ 30 Príslušenstvo veci

(1) Príslušenstvom hlavnej veci sú všetky vedľajšie veci, ktoré patria jej vlastníkovi a sú ním určené na to, aby sa s hlavnou vecou trvale užívali. V pochybnostiach sa príslušenstvo posúdi podľa zvyklostí.

(2) Dočasným odlúčením od hlavnej veci neprestáva byť vedľajšia vec jej príslušenstvom.

§ 31 Príslušenstvo bytu a nebytového priestoru

Príslušenstvom bytu a nebytového priestoru sú vedľajšie miestnosti alebo priestory určené na to, aby sa trvale užívali spolu s bytom alebo nebytovým priestorom.

§ 32 Príslušenstvo pohľadávky

Príslušenstvom pohľadávky sú úroky vrátane úroku z omeškania a účelné náklady spojené s jej uplatnením.

§ 33 Právny režim príslušenstva

Príslušenstvo nasleduje právny režim hlavného právneho predmetu, ak zákon neustanovuje inak.

§ 34 Plody a úžitky

(1) Plodom je to, čo právny predmet pravidelne poskytuje zo svojej prirodzenej podstaty s pričinením človeka alebo bez neho.

(2) Úžitkom je to, čo právny predmet pravidelne poskytuje zo svojej právnej podstaty.

DRUHÝ DIEL
Nakladanie s právnymi predmetmi

§ 35 Prevoditeľnosť právnych predmetov

Právny predmet je prevoditeľný, ak zákon neustanovuje inak.

§ 36 Právny titul prevodu

Na prevod právneho predmetu sa vyžaduje záväzok k prevodu. Ak sa prevádzaný právny predmet zapisuje do katastra nehnuteľností alebo iného majetkového registra, musí byť tento záväzok zrejmý zo zmluvy, na základe ktorej sa prevádza.

§ 37 Prevod práv, ktoré prevodca nemá

Nikto nemôže previesť na iného viac práv ako sám má.

§ 38 Rozpor so zmluvou

Zmluvný zákaz nemá vplyv na účinnosť nakladania s právnym predmetom; právne následky porušenia zmluvného zákazu tým nie sú dotknuté.

TRETIA HLAVA
Právne úkony

PRVÝ DIEL
Základné ustanovenia

§ 39 Právny úkon

Právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku práv alebo povinností, ktoré z neho vyplývajú alebo ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

§ 40 Základné náležitosti právneho úkonu

(1) Právny úkon sa musí uskutočniť slobodne, vážne, určito a zrozumiteľne, inak je neplatný. Nedostatok určitosti alebo zrozumiteľnosti nespôsobuje neplatnosť právneho úkonu, ak jeho obsah možno zistiť výkladom.

(2) Právny úkon nie je neplatný pre chyby v písaní a počítaní, ak je jeho význam nepochybný.

§ 41 Počiatočná nemožnosť plnenia

Právny úkon nie je neplatný len preto, že je plnenie od počiatku nemožné. Tým nie sú dotknuté právne následky nemožnosti plnenia podľa tohto zákona.

§ 42 Úžera

O úžeru ide a právny úkon je neplatný, ak pri právnom úkone uskutočnenom fyzickou osobou nepodnikateľom

a) niekto zneužije tieseň, neskúsenosť, rozumovú nevyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyseľnosť, finančnú závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky druhej strany a
b) dá sebe alebo inému sľúbiť alebo poskytnúť plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere.

§ 43 Nedostatok spôsobilosti na právne úkony

(1) Predpokladom platnosti právneho úkonu je spôsobilosť konajúcej osoby na tento úkon.

(2) Nedostatok spôsobilosti na právne úkony nebráni platnosti zmluvy, ktorá je nespôsobilej osobe výlučne na prospech; to platí aj pre bežnú zmluvu nízkej hodnoty, ak nie je zjavne v neprospech nespôsobilej osoby. Takáto zmluva sa považuje za uzavretú okamihom splnenia.

§ 44 Psychická porucha

(1) Právny úkon, ktorý osoba uskutočnila v psychickej poruche, ktorá jej bránila pochopiť význam a následky vlastného konania, ovládnuť svoju vôľu alebo konať podľa nej, je neplatný. Ustanovenie § 43 ods. 2 o platnosti zmlúv nespôsobilej osoby tým nie je dotknuté.

(2) Ak si konajúca osoba dočasnú psychickú poruchu spôsobila sama, právny úkon je podľa odseku 1 neplatný len vtedy, ak

a) o riziku psychickej poruchy nevedela a ani nemusela vedieť, alebo
b) adresát právneho úkonu o psychickej poruche vedel alebo musel vedieť.

§ 45 Nedovolenosť právneho úkonu

(1) Právny úkon, ktorého obsah alebo účel je v rozpore so zákonom, je neplatný len vtedy, keď si to vyžaduje zmysel a účel zákona.

(2) Právny úkon je neplatný aj vtedy, keď je jeho obsah alebo účel v rozpore s dobrými mravmi.

(3) Právny úkon nie je neplatný len preto, že ho niekto uskutočnil v rámci činnosti, na ktorú nemal oprávnenie.

§ 46 Zastretý právny úkon

Ak je obsah právneho úkonu zastretý, platí právny úkon so zastretým obsahom, ak sú splnené náležitosti zastretého právneho úkonu. Neplatnosti zastierajúceho právneho úkonu sa nemožno dovolávať voči osobe, ktorá o zastretí nevedela a ani nemusela vedieť.

§ 47 Domnienka platnosti právneho úkonu

V pochybnostiach sa predpokladá, že právny úkon je platný.

DRUHÝ DIEL
Uskutočňovanie právnych úkonov

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 48 Spôsob prejavu vôle

(1) Prejav vôle možno uskutočniť konaním alebo opomenutím, a to výslovne alebo iným spôsobom. Prejav vôle možno uskutočniť aj prostredníctvom činnosti automatizovaného systému v moci osoby uskutočňujúcej prejav vôle.

(2) Mlčanie alebo nečinnosť sú prejavom vôle, len ak to ustanovuje dohoda strán alebo zákon, alebo ak niet pochybností o vôli, ktorá mala byť mlčaním alebo nečinnosťou prejavená.

§ 49 Spoločný prejav vôle

Spoločný prejav vôle viacerých osôb je uskutočnený akonáhle vôľu prejaví posledná z nich.

§ 50 Schválenie orgánom verejnej moci

(1) Prejav vôle, ktorý musí byť podľa zákona schválený orgánom verejnej moci, nevyvoláva pred jeho schválením právne následky.

(2) Ak sa do troch rokov od uskutočnenia právneho úkonu nenavrhlo jeho schválenie, na právny úkon sa neprihliada.

§ 51 Nahradenie prejavu vôle rozhodnutím súdu

(1) Rozhodnutie súdu ukladajúce povinnosť prejavu vôle nahradzuje tento prejav.

(2) Ak nahradzovaný prejav vôle smeruje k prijatiu návrhu na uzavretie zmluvy medzi stranami, nahradzuje súdne rozhodnutie uzavretú zmluvu.

Druhý oddiel
Pôsobenie prejavu vôle

§ 52 Základné ustanovenia

(1) Prejav vôle určený konkrétnemu adresátovi pôsobí len čo sa ocitne v jeho dosahu (dôjdenie); to neplatí, ak sa s ním adresát neoboznámil a ani sa nemohol za bežných okolností oboznámiť.

(2) Ak má konkrétny adresát zákonného zástupcu, pôsobí prejav vôle len čo dôjde tomuto zástupcovi. Ak je však prejav vôle primeraný rozumovej a vôľovej vyspelosti adresáta alebo ak je mu výlučne na prospech, pôsobí len čo dôjde adresátovi, ibaže by zástupcovi došiel skôr.

(3) Adresa zapísaná vo verejnom registri ako sídlo alebo miesto podnikania osoby sa považuje za adresu v jej dosahu; to platí aj o adrese, ktorú adresát oznámil konajúcej osobe alebo ju používal v styku s ňou, pokým jej adresát neoznámi inú adresu.

(4) Prejav vôle adresovaný neurčitým adresátom pôsobí len čo sa verejne vyhlási.

§ 53 Domnienky času dôjdenia prejavu vôle

(1) Predpokladá sa, že dňom dôjdenia došlého prejavu vôle, ktorý bol odoslaný adresátovi prostredníctvom poskytovateľa poštových služieb, je tretí pracovný deň po odoslaní a ak bol prejav vôle odoslaný na adresu v inom štáte, pätnásty pracovný deň po odoslaní.

(2) Predpokladá sa, že dňom dôjdenia prejavu vôle, ktorý bol odoslaný alebo sprístupnený elektronickými prostriedkami, je najbližšie nasledujúci pracovný deň po odoslaní alebo sprístupnení.

§ 54 Dôjdenie prejavu vôle pri jeho zmarení alebo oneskorení

Ak adresát nepoctivo zmaril dôjdenie alebo ak nepoctivo spôsobil oneskorenie dôjdenia prejavu vôle, platí, že mu prejav vôle došiel v deň, kedy by mu bol došiel bez zmarenia alebo oneskorenia.

§ 55 Dôjdenie prejavu vôle pri neznámej adrese

(1) Prejav vôle určený adresátovi, o ktorého adrese odosielateľ nevie a ani nemusí vedieť a ktorý odosielateľ nemôže doručiť inak, sa považuje za dôjdený, ak bol odoslaný prostredníctvom poskytovateľa poštových služieb na poslednú adresu známu odosielateľovi a uplynula úložná lehota nie kratšia ako sedem dní; to neplatí, ak prejav vôle dôjde adresátovi skôr.

(2) Odosielateľ nemôže namietať, že podmienky na dôjdenie prejavu vôle podľa odseku 1 neboli splnené.

§ 56 Smrť alebo zánik konajúcej osoby

Na to, že konajúca osoba v čase medzi odoslaním prejavu vôle a jeho dôjdením adresátovi zomrela alebo zanikla sa neprihliada, ak z prejavu vôle nevyplýva inak.

§ 57 Zrušenie prejavu vôle pred dôjdením

Prejav vôle, ktorý ešte nedošiel adresátovi, možno zrušiť. Na zrušenie prejavu vôle pred dôjdením sa prihliada len, ak došlo adresátovi najneskôr spolu so zrušovaným prejavom vôle.

Tretí oddiel
Uzavieranie zmlúv

§ 58 Spôsoby uzavierania zmlúv

(1) Zmluvu možno uzavrieť prijatím návrhu na jej uzavretie alebo iným dohodnutým alebo ustanoveným spôsobom.

(2) Ak k uzavretiu zmluvy došlo iným spôsobom ako prijatím návrhu na uzavretie zmluvy, ustanovenia o návrhu na uzavretie zmluvy a o jeho prijatí sa použijú primerane.

UZAVRETIE ZMLUVY PRIJATÍM NÁVRHU

§ 59 Návrh na uzavretie zmluvy

(1) Kto navrhne inej osobe uzavretie zmluvy, je návrhom viazaný, ak z návrhu alebo z okolností nevyplýva inak.

(2) Obchodná ponuka na predaj tovaru uskutočnená reklamou, katalógom alebo vystavením tohto tovaru s uvedením ceny sa považuje za návrh na uzavretie zmluvy s výhradou vyčerpania zásob a straty schopnosti navrhovateľa plniť. Za návrh na uzavretie zmluvy sa bez ďalšieho nepovažuje predloženie cenníkov, sadzobníkov alebo podobných dokumentov.

§ 60 Zánik návrhu na uzavretie zmluvy

Návrh na uzavretie zmluvy zanikne, ak ho adresát odmietne alebo neprijme včas, alebo ak ho navrhovateľ odvolá.

§ 61 Lehota na prijatie návrhu na uzavretie zmluvy

(1) Navrhovateľom určená lehota na prijatie návrhu na uzavretie zmluvy plynie od dátumu uvedeného prepravcom na obálke alebo od dátumu odoslania návrhu elektronickými prostriedkami, ak z návrhu nevyplýva inak.

(2) Ak navrhovateľ neurčil lehotu na prijatie návrhu na uzavretie zmluvy, zanikne tento návrh, ak ho

a) neprítomný adresát neprijme v lehote primeranej povahe navrhovanej zmluvy a prostriedkom, ktorý navrhovateľ na odoslanie tohto návrhu použil, alebo
b) prítomný adresát neprijme ihneď; za prítomného adresáta sa považuje aj adresát, ktorý sa s navrhovateľom v rovnakom čase zúčastňuje telefonickej alebo obdobnej komunikácie.

§ 62 Odvolanie návrhu na uzavretie zmluvy

(1) Na odvolanie návrhu na uzavretie zmluvy sa neprihliada, ak došlo adresátovi po tom, čo odoslal navrhovateľovi prijatie tohto návrhu.

(2) Návrh na uzavretie zmluvy nemožno odvolať, ak v ňom navrhovateľ vyjadril jeho neodvolateľnosť. Návrh na uzavretie zmluvy nemožno odvolať ani vtedy, ak v ňom navrhovateľ určil lehotu na prijatie, ibaže by z neho vyplývalo, že je aj tak odvolateľný.

§ 63 Prijatie návrhu na uzavretie zmluvy

(1) Návrh na uzavretie zmluvy môže adresát prijať včasným prejavom vôle určeným navrhovateľovi; ustanovenie § 48 ods. 2 tým nie je dotknuté.

(2) Zmluva môže byť uzavretá aj prijatím návrhu na uzavretie zmluvy bez jeho dôjdenia navrhovateľovi, ak je to v právnom styku alebo medzi stranami bežné, alebo ak sa navrhovateľ dôjdenia vzdal; to neplatí, ak zákon alebo dohoda strán vyžadujú pre zmluvu určitú formu.

§ 64 Oneskorené prijatie návrhu na uzavretie zmluvy

(1) Oneskorené prijatie návrhu na uzavretie zmluvy sa považuje za nový návrh na uzavretie zmluvy.

(2) Prijatie návrhu na uzavretie zmluvy po uplynutí lehoty na jeho prijatie sa nepovažuje za oneskorené, ak z neho vyplýva, že by bolo došlo včas, ak by preprava bola prebiehala obvyklým spôsobom; to neplatí, ak navrhovateľ prijatie bez zbytočného odkladu odmietol.

§ 65 Prijatie návrhu na uzavretie zmluvy so zmenami

Prijatie návrhu na uzavretie zmluvy, ktoré obsahuje dodatky, výhrady, obmedzenia alebo iné zmeny je odmietnutím návrhu na uzavretie zmluvy a považuje sa za nový návrh na uzavretie zmluvy, ibaže ide o zmeny, ktoré navrhovateľ v tomto návrhu pripustil. Ak je však zmena nepatrná, považuje sa návrh na uzavretie zmluvy za prijatý; to neplatí, ak navrhovateľ prijatie tohto návrhu bez zbytočného odkladu odmietol alebo ak prijatie tohto návrhu s nepatrnými zmenami vopred vylúčil.

Štvrtý oddiel
Kolektívne rozhodovanie

§ 66 Prijímanie uznesení a iných kolektívnych rozhodnutí

(1) Ak zákon neustanovuje inak, prijíma sa uznesenie alebo iné kolektívne rozhodnutie nadpolovičnou väčšinou všetkých hlasov; každá osoba oprávnená hlasovať má jeden hlas.

(2) Nedostatky pri prijímaní kolektívneho rozhodnutia nespôsobujú jeho neplatnosť, ak nemohli ovplyvniť jeho prijatie ani obsah. Neplatnosť kolektívneho rozhodnutia nespôsobuje ani hlasovanie neoprávnených osôb, ak by aj bez ich hlasov boli splnené podmienky jeho prijatia.

§ 67 Zápisnica z kolektívneho rozhodovania

(1) Ak sa z kolektívneho rozhodovania vyhotovuje zápisnica, musí z nej byť zrejmé, kedy a kde sa konalo, kto sa rozhodovania zúčastnil, aký bol výsledok hlasovania, aké rozhodnutia boli prijaté a kedy bola zápisnica vyhotovená.

(2) Ak musí byť kolektívne rozhodnutie zaznamenané v zápisnici, predpokladá sa, že bolo prijaté s obsahom, ktorý je v nej uvedený.

TRETÍ DIEL
Forma právneho úkonu

§ 68 Ustanovená forma

(1) Dodržanie určitej formy právneho úkonu sa vyžaduje, len ak je ustanovená zákonom alebo dohodou strán.

(2) V ustanovenej forme musí byť zaznamenaný celý právny úkon; to neplatí pre tú časť jeho obsahu, pri ktorej sa nedodržanie formy neprieči účelu, pre ktorý bola táto forma ustanovená.

§ 69 Forma následných právnych úkonov

(1) Forma ustanovená pre právny úkon sa vzťahuje aj na zmenu a zrušenie vzniknutého záväzku.

(2) Ak strany uzavreli zmluvu v určitej forme, predpokladá sa, že rovnakú formu určili aj pre zmenu a zrušenie zmluvného záväzku.

§ 70 Následky nedodržania ustanovenej formy

Ak ustanovená forma právneho úkonu nebola dodržaná, je právny úkon neplatný. Ak však ide o formu právneho úkonu ustanovenú dohodou strán alebo štvrtou časťou tohto zákona, považuje sa právny úkon za platný, ak na jeho základe aspoň jedna strana so súhlasom druhej strany plnila.

§ 71 Forma požadovaná pri uzavretí zmluvy

Ak pri rokovaní o uzavretí zmluvy aspoň jedna strana požadovala jej uzavretie v určitej forme, predpokladá sa, že zmluva nie je bez dodržania požadovanej formy uzavretá. Ak však aspoň jedna strana so súhlasom druhej strany plnila, platí, že sa od požiadavky na formu upustilo a takáto zmluva sa považuje za uzavretú okamihom plnenia.

§ 72 Písomná forma

(1) Ak má mať právny úkon písomnú formu, jeho obsah musí byť čitateľne zaznamenaný na trvanlivom médiu, musí byť podpísaný a musí z neho vyplývať, o koho právny úkon ide.

(2) Trvanlivým médiom je prostriedok, ktorý umožňuje uchovávať zaznamenaný obsah tak, aby sa k nemu dalo pristupovať a používať ho počas doby primeranej účelu, na ktorý bol obsah zaznamenaný, a ktorý zároveň umožňuje nezmenenú reprodukciu tohto obsahu.

(3) Podpisom

a) v listinnej podobe je vlastnoručný podpis alebo podpis vykonaný mechanickými prostriedkami alebo inými vhodnými prostriedkami, ak je to obvyklé alebo ak je požiadavka vlastnoručného podpisu neprimeraná povahe právneho úkonu,

b) v elektronickej podobe je elektronický podpis alebo obdobný elektronický prostriedok, ak sú pripojené k obsahu právneho úkonu; právny úkon sa považuje za podpísaný aj vtedy, ak je opatrený elektronickou pečaťou.

(4) Nesplnenia podmienok použitia mechanických prostriedkov alebo iných vhodných prostriedkov podľa odseku 3 písm. a) sa môže dovolávať

len osoba, voči ktorej sa právny úkon uskutočňuje.

§ 73 Písomná forma v elektronickej podobe

(1) Ak je právny úkon uskutočnený elektronickými prostriedkami z elektronickej adresy alebo elektronického účtu, ktoré konajúca osoba používala v predchádzajúcom styku s adresátom alebo ktoré oznámila adresátovi, predpokladá sa, že ide o právny úkon tejto osoby.

(2) Na právne úkony uskutočnené elektronickými prostriedkami, podpísané kvalifikovaným elektronickým podpisom, ktorého kvalifikovaný certifikát obsahuje minimálny súbor osobných identifikačných údajov reprezentujúcich jedinečným spôsobom fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, a opatrené kvalifikovanou elektronickou časovou pečiatkou, sa úradné osvedčenie pravosti podpisu nevyžaduje.

§ 74 Písomná forma nepriamych dojednaní

Písomná forma zmluvných podmienok určených odkazom je dodržaná, ak sa stávajú súčasťou zmluvy uzavretej v písomnej forme.

§ 75 Notárska zápisnica

(1) Písomná forma právneho úkonu je dodržaná aj vtedy, ak je zachytený obsah právneho úkonu v notárskej zápisnici.

(2) Notárska zápisnica sa vyžaduje na platnosť písomnej formy právneho úkonu tých, ktorí nemôžu čítať alebo písať vôbec, alebo len s veľkými ťažkosťami; to neplatí, ak je konajúca osoba schopná oboznámiť sa s úkonom sama alebo pomocou pomôcok, alebo ňou zvolenej osoby a vlastnoručne ho podpísať. Ak konajúca osoba nie je schopná vlastnoručne sa podpísať, možno podpis rukou nahradiť znakom napísaným vlastnou rukou alebo inak pred dvoma svedkami, ak jeden zo svedkov k nemu pripíše meno a priezvisko konajúcej osoby; ustanovenie § 1760 o svedkoch sa použije rovnako.

§ 76 Rozhodnutie súdu nahradzujúce prejav vôle

Forma právneho úkonu je dodržaná vždy, ak je prejav vôle nahradený rozhodnutím súdu.

ŠTVRTÝ DIEL
Výklad prejavu vôle

§ 77 Subjektívny výklad a objektívny výklad

(1) Ak je prejav vôle určený konkrétnemu adresátovi, vykladá sa podľa zámeru konajúcej osoby, ak adresát o tomto zámere vedel alebo musel vedieť. Inak sa prejavu vôle prisúdi taký význam, aký by mu spravidla prisúdila priemerne rozumovo vyspelá osoba v postavení adresáta.

(2) Ak prejav vôle nie je určený konkrétnemu adresátovi, vykladá sa podľa zámeru konajúcej osoby, ak by priemerne rozumovo vyspelá osoba v postavení adresáta o tomto zámere vedela alebo musela vedieť. Inak sa mu prisúdi taký význam, ktorý najlepšie zodpovedá rozumnému usporiadaniu veci a zvyklostiam.

§ 78 Okolnosti ovplyvňujúce výklad

(1) Pri zisťovaní zámeru konajúcej osoby alebo významu prejavu vôle sa zohľadnia všetky súvisiace okolnosti, vrátane toho, čo mu predchádzalo, praxe zavedenej medzi stranami, ako aj ich následného správania.

(2) Pri výklade výrazov sa v obchodnom styku zohľadní aj význam, ktorý sa im v tomto styku spravidla prikladá. Voči osobe, ktorá nie je podnikateľom ani subjektom verejného práva, sa však tohto významu možno dovolávať, len ak o ňom vedela alebo musela vedieť.

§ 79 Výklad v prospech platnosti

Ak možno prejavu vôle rozumne prisúdiť viac významov, uprednostní sa výklad, ktorý zachováva platnosť právneho úkonu.

§ 80 Výklad v prospech spotrebiteľa

V styku so spotrebiteľom sa prejavu vôle v spotrebiteľskej zmluve prisúdi z viacerých možných významov ten, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší; to neplatí pri abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a pri výkone kontroly alebo dohľadu nad dodržiavaním povinností podľa osobitného predpisu.

§ 81 Výklad proti navrhovateľovi

Ak môže mať použitý výraz rôzne významy, vyloží sa na ťarchu toho, kto ho použil ako prvý; to neplatí, ak ide o spotrebiteľa.

§ 82 Výklad bezodplatných zmlúv

Pri bezodplatných zmluvách sa v pochybnostiach o rozsahu plnenia vykladá zmluva tak, že sa dlžník zaviazal na menšie plnenie.

§ 83 Prejav vôle vo viacerých jazykoch

Ak bol prejav vôle uskutočnený vo viacerých jazykoch, prisúdi sa mu v pochybnostiach význam podľa tej jazykovej verzie, ktorá bola základom pre ostatné.

PIATY DIEL
Odložené účinky právnych úkonov

Prvý oddiel
Podmienky

§ 84 Odkladacie podmienky a rozväzovacie podmienky

(1) Následky právneho úkonu možno celkom alebo sčasti viazať na splnenie podmienky, a to tak, že jej splnením následky nastanú (odkladacia podmienka) alebo pominú (rozväzovacia podmienka).

(2) Podmienkou môže byť aj potvrdenie alebo vyvrátenie toho, či určitá skutočnosť, ktorej vznik alebo trvanie nie sú známe žiadnej zo strán, v minulosti nastala alebo v čase uskutočnenia právneho úkonu stále trvá.

(3) V pochybnostiach sa predpokladá, že podmienka je odkladacia.

§ 85 Podmienené následky

Podmienené následky právneho úkonu nastanú alebo pominú splnením podmienky. Splnenie rozväzovacej podmienky má rovnaké účinky ako odstúpenie od zmluvy.

§ 86 Lehota na splnenie podmienky

(1) Ak závisí splnenie podmienky len od jednej zo strán a strany na jej splnenie neurčili lehotu, môže primeranú lehotu určiť druhá strana.

(2) Ak závisí splnenie podmienky od tretej osoby alebo orgánu verejnej moci a strany na jej splnenie neurčili lehotu, môže primeranú lehotu určiť každá z nich; ak ju určia rôzne, platí kratšia lehota.

(3) Na splnenie podmienky po márnom uplynutí lehoty určenej podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa neprihliada.

§ 87 Nepoctivé splnenie alebo zmarenie podmienky

(1) Na splnenie podmienky sa neprihliada, ak ho nepoctivo spôsobila strana, ktorá na to nebola oprávnená a ktorej bolo splnenie podmienky na prospech.

(2) Ak strana, ktorej bolo nesplnenie podmienky na prospech, nepoctivo zmarila jej splnenie, považuje sa podmienka zmarením za splnenú.

§ 88 Nepodmieniteľný právny úkon

Právny úkon, ktorého právne následky boli podmienené, hoci to jeho povaha alebo zákon vylučuje, je neplatný.

§ 89 Nedovolené podmienky

(1) Právny úkon s podmienkou, ktorú zákon zakazuje alebo ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, je neplatný.

(2) Právny úkon s odkladacou podmienkou, ktorá je od počiatku zjavne nikým nesplniteľná, je neplatný.

(3) Na rozväzovaciu podmienku, ktorá je od počiatku zjavne nikým nesplniteľná, sa neprihliada; právny úkon sa v tomto rozsahu posudzuje ako nepodmienený.

Druhý oddiel
Povinne zverejňované zmluvy

§ 90 Účinnosť povinne zverejňovanej zmluvy

(1) Ak zákon ustanovuje povinné zverejnenie zmluvy, nadobudne zmluva účinnosť dňom nasledujúcim po jej zverejnení, ak sa strany nedohodli na neskoršej účinnosti.

(2) Zmluva uzavretá na účely odstránenia následkov mimoriadnej udalosti bezprostredne ohrozujúcej život, zdravie, majetok alebo životné prostredie je účinná bez zverejnenia. Rovnako je bez zverejnenia účinné aj ustanovenie zmluvy obsahujúce informáciu, ktorá sa podľa osobitného predpisu nesprístupňuje.

(3) Ak sa do troch mesiacov od uzavretia zmluvy alebo od schválenia, ak sa na jej platnosť vyžaduje schválenie príslušného orgánu verejnej moci, zmluva nezverejnila, platí, že k uzavretiu zmluvy nedošlo.

ŠIESTY DIEL
Nedostatky pri uskutočňovaní právnych úkonov

§ 91 Bezprávna vyhrážka

Konajúca osoba môže zrušiť právny úkon, ak ho uskutočnila v dôsledku bezprávnej vyhrážky, ktorá v nej dôvodne vzbudila obavu, že jej alebo inej osobe bude spôsobená závažná škoda.

§ 92 Lesť

Konajúca osoba môže zrušiť právny úkon, ak ho uskutočnila v dôsledku úmyselne vyvolaného omylu (lesť). Ak sa ľsti dopustila iná osoba ako adresát právneho úkonu, možno právny úkon zrušiť, len ak o ľsti vedel alebo musel vedieť aj adresát alebo osoba, ktorá mala mať z právneho úkonu priamy prospech.

§ 93 Omyl

(1) Konajúca osoba môže zrušiť právny úkon, ak ho uskutočnila v omyle o okolnosti, o ktorej adresát vedel alebo musel vedieť, že je pre uskutočnenie právneho úkonu konajúcou osobou rozhodujúca, a adresát omyl vyvolal, o omyle vedel alebo musel vedieť, alebo sám konal v tom istom omyle.

Právny úkon nemožno zrušiť, ak sa omyl konajúcej osoby nedá ospravedlniť alebo ak konajúca osoba riziko omylu na seba prevzala.

(2) Na zrušenie právneho úkonu z dôvodu omylu sa neprihliada, ak adresát pred zrušením alebo bezodkladne po jeho dôjdení prejavil vôľu, aby mal právny úkon obsah predpokladaný konajúcou osobou, alebo zmluvu splnil v súlade s takýmto obsahom. Vtedy platí, že právny úkon mal od počiatku obsah predpokladaný konajúcou osobou.

§ 94 Skreslenie obsahu pri prenose

Za rovnakých podmienok ako pri omyle môže konajúca osoba zrušiť právny úkon aj vtedy, ak bol obsah jej prejavu vôle skreslený počas prenosu.

SIEDMY DIEL
Spoločné ustanovenia o neplatnosti a o zrušení právnych úkonov

Prvý oddiel
Neplatnosť právneho úkonu

§ 95 Základné ustanovenia

(1) Neplatnosť právneho úkonu pôsobí od počiatku.

(2) Na neplatnosť právneho úkonu prihliadne súd aj bez námietky.

§ 96 Čiastočná neplatnosť

(1) Ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, ak z povahy právneho úkonu, jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

(2) Dojednania o voľbe práva alebo o riešení sporov nie sú dotknuté neplatnosťou iných častí právneho úkonu.

§ 97 Konverzia neplatného právneho úkonu

Ak neplatný právny úkon spĺňa náležitosti iného právneho úkonu, platí tento iný právny úkon, ak možno predpokladať, že by ho konajúca osoba uskutočnila namiesto neplatného právneho úkonu, ak by o dôvode neplatnosti vedela a ak to nevylučuje povaha dôvodu neplatnosti.

Druhý oddiel
Zrušenie právneho úkonu

§ 98 Prípustnosť zrušenia

Konajúca osoba môže zrušiť právny úkon, len ak to ustanovuje zákon. Právo na zrušenie však zaniká, ak po začatí plynutia lehoty na jeho zrušenie konajúca osoba právny úkon akýmkoľvek spôsobom potvrdila napriek tomu, že o dôvode zrušiteľnosti vedela alebo musela vedieť.

§ 99 Zrušenie konajúcou osobou

(1) Právny úkon možno zrušiť prejavom vôle určeným dotknutej osobe.

(2) Ak ide o zmluvu, je dotknutou osobou druhá zmluvná strana.

(3) Ak ide o jednostranný adresovaný právny úkon, je dotknutou osobou adresát. Ak ide o iný jednostranný právny úkon, je dotknutou osobou osoba, ktorá mala mať z úkonu priamy prospech.

§ 100 Čiastočné zrušenie

Ak sa dôvod zrušenia právneho úkonu vzťahuje len na jeho časť, použije sa primerane § 96.

§ 101 Účinky zrušenia

(1) Zrušený právny úkon sa považuje za neplatný od počiatku.

(2) Právne postavenie tretích osôb nie je odsekom 1 dotknuté; to neplatí, ak v čase uskutočnenia právneho úkonu tretej osoby táto osoba o dôvode zrušiteľnosti vedela alebo musela vedieť.

§ 102 Preklúzia

Právo zrušiť právny úkon zanikne, ak oprávnená osoba právny úkon nezruší do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o dôvode zrušiteľnosti dozvedela, najneskôr však do troch rokov od uskutočnenia právneho úkonu, ak zákon neustanovuje inak.

§ 103 Vedomosť o zrušiteľnosti

Ak zákon spája právne následky s vedomosťou alebo nevedomosťou o neplatnosti právneho úkonu alebo o dôvode jeho neplatnosti, rozumie sa tým aj vedomosť alebo nevedomosť o zrušiteľnosti právneho úkonu alebo o dôvode jeho zrušiteľnosti.

ÔSMY DIEL
Zastupovanie pri právnych úkonoch

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 104 Zastúpenie

(1) Kto je oprávnený uskutočniť v mene iného právny úkon, je jeho zástupcom.

(2) Oprávnenie zastupovať vyplýva zo zákona alebo z rozhodnutia orgánu verejnej moci (zákonné zastúpenie) alebo z prejavu vôle zastúpenej osoby (plnomocenstvo).

(3) Ak nie je zjavné, že niekto zastupuje iného, platí, že koná vo vlastnom mene.

§ 105 Účinky zastúpenia

Z právnych úkonov zástupcu vznikajú právne následky priamo zastúpenému.

§ 106 Rozsah zastúpenia

Zástupca je oprávnený zastupovať zastúpeného v rozsahu potrebnom na dosiahnutie účelu zastúpenia.

§ 107 Výkon zastúpenia a substitúcia

(1) Zástupca koná pri zastupovaní osobne. Ďalšieho zástupcu (substitúta) môže splnomocniť na zastupovanie zastúpeného, ak to vyplýva zo zákona, rozhodnutia orgánu verejnej moci alebo z plnomocenstva.

(2) Zánikom alebo obmedzením zástupcovho oprávnenia zastupovať zaniká alebo sa obmedzuje aj oprávnenie substitúta. Zástupca bez zbytočného odkladu oznámi túto skutočnosť substitútovi, ktorého splnomocnil.

§ 108 Rozpor záujmov

(1) Zastupovať iného nemôže

a) ten, koho záujmy sú pri zastupovanom právnom úkone v rozpore so záujmami zastúpeného,
b) zástupca inej osoby, ktorej záujmy sú pri zastupovanom právnom úkone v rozpore so záujmami zastúpeného.

(2) Napriek rozporu záujmov zaväzuje zastúpeného právny úkon zástupcu, ak ide o plnomocenstvo a splnomocniteľ pri jeho udelení o dôvodoch podľa odseku 1 vedel alebo musel vedieť.

§ 109 Zákaz zastúpenia

(1) Zástupca nemôže zastupovať inú osobu pri právnom úkone

a) ktorého stranou alebo adresátom je on sám,
b) pri ktorom zastupuje druhú stranu alebo adresáta,
c) pri ktorom druhú stranu alebo adresáta zastupuje substitút, ktorého na to splnomocnil tento zástupca.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bolo zastúpenie povolené zastúpenou osobou, ak sa má právnym úkonom splniť jej povinnosť alebo ak je jej právny úkon na prospech.

§ 110 Prijímanie prejavov vôle

Zástupca je oprávnený, v rozsahu zodpovedajúcom oprávneniu zastupovať, prijímať v mene zastúpeného prejavy vôle iných osôb. Ustanovenia tohto oddielu o zastúpení pri právnych úkonoch sa použijú primerane aj na toto oprávnenie.

Druhý oddiel
Plnomocenstvo

§ 111 Udelenie plnomocenstva

(1) Plnomocenstvo sa udeľuje prejavom vôle splnomocniteľa, ktorý je určený splnomocnencovi alebo osobe, s ktorou má splnomocnenec konať.

(2) Ak niekto vyvolal alebo utvrdil v inej osobe dôvodnú domnienku, že udelil plnomocenstvo, nemôže sa voči nej dovolávať opaku; to neplatí, ak táto osoba v čase svojho právneho úkonu o nedostatku plnomocenstva vedela alebo musela vedieť.

(3) Strany sa môžu dohodnúť, že udelenie plnomocenstva sa nepripúšťa, ak ide o všeobecné plnomocenstvo alebo druhové plnomocenstvo.

§ 112 Druhy plnomocenstiev

Splnomocniteľ môže iného splnomocniť na zastupovanie pri všetkých právnych úkonoch (všeobecné plnomocenstvo), pri právnych úkonoch určitého druhu (druhové plnomocenstvo) alebo pri jednotlivo určenom právnom úkone alebo právnych úkonoch (osobitné plnomocenstvo). Podnikateľ zapísaný do obchodného registra môže iného splnomocniť aj na prokúru.

§ 113 Všeobecné plnomocenstvo

(1) Ak zákon neustanovuje inak, oprávňuje všeobecné plnomocenstvo na všetky právne úkony, ktoré nie sú obsahom plnomocenstva vylúčené.

(2) Na prevod alebo zaťaženie nehnuteľnosti oprávňuje všeobecné plnomocenstvo, len ak je to v ňom výslovne uvedené.

§ 114 Prokúra

(1) Prokúra oprávňuje prokuristu na všetky právne úkony, ku ktorým dochádza pri prevádzke podniku splnomocniteľa, ktorý sa zapisuje do obchodného registra, a to aj keď nie sú bežné alebo keď sa na ne inak vyžaduje osobitné plnomocenstvo. Na prevod alebo zaťaženie nehnuteľnosti však prokúra oprávňuje, len ak je to zapísané v obchodnom registri.

(2) Prokúru možno udeliť len fyzickej osobe, ktorá nie je členom štatutárneho orgánu ani dozorného orgánu splnomocniteľa.

(3) Podnikateľ, ktorý je právnickou osobou zapísanou v obchodnom registri, môže prokúru udeliť aj tak, že sa na konanie v jeho mene vyžaduje spoločný prejav vôle viacerých prokuristov alebo spoločný prejav vôle prokuristu, alebo niekoľkých prokuristov, a jedného alebo niekoľkých členov štatutárneho orgánu tejto právnickej osoby.

(4) Prokúra je účinná zápisom do obchodného registra. Jej obmedzenia nie sú voči tretím osobám účinné ani keď boli zverejnené.

§ 115 Prevádzkové plnomocenstvo a konanie vedúceho organizačnej zložky

(1) Ak bol niekto pri prevádzkovaní podniku poverený určitou činnosťou, je splnomocnený na všetky právne úkony v mene podnikateľa, ku ktorým pri tejto činnosti obvykle dochádza.

(2) Ak splnomocnenec svojím konaním prekročí rozsah poverenia podľa odseku 1, zaväzuje toto konanie podnikateľa, len ak dotknutá osoba o prekročení rozsahu poverenia nevedela a ani nemusela vedieť.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa použijú rovnako aj na toho, kto bol poverený určitou činnosťou v rámci prevádzky právnickej osoby.

(4) Vedúci organizačnej zložky podniku alebo vedúci podniku zahraničnej osoby, ktorý je zapísaný do obchodného registra, je splnomocnený za podnikateľa robiť všetky právne úkony týkajúce sa tejto organizačnej zložky podniku alebo tohto podniku zahraničnej osoby.

§ 116 Forma plnomocenstva

(1) Všeobecné plnomocenstvo a prokúra musia mať písomnú formu.

(2) Ak má byť právny úkon uskutočnený písomne, musí mať písomnú formu aj plnomocenstvo, ktoré splnomocnenca na tento právny úkon oprávňuje.

(3) Ak má byť pravosť podpisu konajúcej osoby pri právnom úkone úradne osvedčená, musí byť pravosť jej podpisu úradne osvedčená aj na plnomocenstve, ktoré splnomocnenca na tento právny úkon oprávňuje.

§ 117 Spoločné plnomocenstvo

Ak splnomocniteľ jedným písomným plnomocenstvom splnomocnil viacerých splnomocnencov, môže každý z nich konať samostatne; to neplatí, ak z obsahu plnomocenstva vyplýva inak. Každý zo splnomocnencov je v rozsahu plnomocenstva oprávnený sám prijímať prejavy vôle iných osôb.

§ 118 Maloletý splnomocnenec

Maloletého možno osobitným plnomocenstvom splnomocniť aj na zastupovanie pri jednotlivo určenom právnom úkone alebo úkonoch, na ktoré by sa inak vyžadoval súhlas zákonného zástupcu, ak by ich maloletý uskutočňoval vo vlastnom mene. Na základe takéhoto plnomocenstva môže maloletý splnomocnenec konať v mene splnomocniteľa samostatne.

§ 119 Substitúcia

(1) Ak zákon neustanovuje inak, neprihliada sa na plnomocenstvo v rozsahu, v akom oprávňuje splnomocnenca na udelenie prokúry alebo všeobecného plnomocenstva.

(2) Prokúra oprávňuje prokuristu na udelenie druhového plnomocenstva alebo osobitného plnomocenstva.

§ 120 Subjektívne okolnosti

Ak je právne významné, či je splnomocniteľ dobromyseľný alebo či vedel alebo musel vedieť o určitej okolnosti, prihliada sa na tieto skutočnosti aj u splnomocnenca, ibaže ide o okolnosť, ktorá nastala pred udelením plnomocenstva. Splnomocniteľ, ktorý nie je dobromyseľný, nemôže sa dovolávať dobromyseľnosti splnomocnenca.

ZÁNIK PLNOMOCENSTVA

§ 121 Zánik plnomocenstva z dôvodu uskutočnenia právneho úkonu

Plnomocenstvo zanikne uskutočnením právneho úkonu, na ktorý bolo obmedzené.

§ 122 Zánik plnomocenstva z dôvodu odvolania splnomocniteľom

(1) Plnomocenstvo zanikne, ak ho splnomocniteľ odvolá prejavom vôle určeným splnomocnencovi alebo osobe, s ktorou mal splnomocnenec konať; prokúru odvolá podnikateľ aj podaním návrhu na jej výmaz z obchodného registra.

(2) Splnomocniteľ sa nemôže vzdať práva plnomocenstvo kedykoľvek odvolať. Ak si však strany na jeho odvolanie dojednali určité dôvody, nemožno plnomocenstvo odvolať z iného dôvodu; to neplatí, ak má splnomocniteľ na odvolanie plnomocenstva obzvlášť závažný dôvod.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia aj pre obmedzenie plnomocenstva.

§ 123 Zánik plnomocenstva z dôvodu vypovedania splnomocnencom

(1) Plnomocenstvo zanikne, ak ho splnomocnenec vypovie prejavom vôle určeným splnomocniteľovi.

(2) Ak splnomocnenec plnomocenstvo vypovie, je povinný urobiť všetko, čo neznesie odklad, aby splnomocniteľ nebol poškodený na svojich právach; to neplatí od okamihu, keď splnomocniteľ splnomocnencovi oznámi, že na splnení tejto povinnosti netrvá. Úkony takto uskutočnené majú rovnaké právne účinky ako keby plnomocenstvo trvalo, ak nie sú v rozpore s pokynmi alebo opatreniami splnomocniteľa.

§ 124 Zánik plnomocenstva z dôvodu zániku právneho vzťahu

Plnomocenstvo udelené v rámci určitého právneho vzťahu zanikne zánikom tohto vzťahu.

§ 125 Zánik plnomocenstva z dôvodu smrti splnomocniteľa alebo splnomocnenca

(1) Plnomocenstvo zanikne smrťou splnomocniteľa, ak z jeho obsahu nevyplýva inak; smrťou splnomocniteľa však vždy zanikne všeobecné plnomocenstvo. Ustanovenie § 123 ods. 2 sa použije primerane.

(2) Ak plnomocenstvo nezaniklo smrťou splnomocniteľa, považujú sa za splnomocniteľa jeho dedičia.

(3) Smrťou splnomocnenca plnomocenstvo zanikne.

§ 126 Zánik plnomocenstva z dôvodu zániku splnomocniteľa alebo splnomocnenca

Zánikom právnickej osoby, ktorá je splnomocniteľom alebo splnomocnencom, zanikne plnomocenstvo len ak právnická osoba zanikla bez právneho nástupcu; inak sa za splnomocniteľa alebo splnomocnenca považuje jej právny nástupca.

§ 127 Ochrana tretích osôb po zániku plnomocenstva alebo obmedzení plnomocenstva

(1) Splnomocniteľa zaväzuje právny úkon splnomocnenca, uskutočnený po zániku alebo obmedzení plnomocenstva, rovnako ako keby plnomocenstvo trvalo, ak

a) ide o právny úkon uskutočnený voči osobe alebo s osobou, ktorej splnomocniteľ oznámil udelenie plnomocenstva, alebo
b) bolo plnomocenstvo odvolané splnomocniteľom, avšak splnomocnenec o tom v čase uskutočnenia právneho úkonu nevedel a ani nemusel vedieť.

(2) Zánik prokúry je voči tretím osobám účinný až jej výmazom z obchodného registra.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nepoužijú, ak osoba, voči ktorej alebo s ktorou bol právny úkon uskutočnený, o zániku plnomocenstva alebo obmedzení plnomocenstva vedela alebo musela vedieť v čase konania splnomocnenca.

Tretí oddiel
Neoprávnené konanie v cudzom mene

§ 128 Dodatočné schválenie

(1) Ak splnomocnenec prekročil svoje oprávnenie vyplývajúce z plnomocenstva, je splnomocniteľ viazaný len ak toto prekročenie schválil. Ak však splnomocniteľ neoznámi osobe, s ktorou splnomocnenec konal, svoj nesúhlas bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o prekročení oprávnenia dozvedel, platí, že prekročenie schválil.

(2) Ak niekto konal v mene iného bez oprávnenia, zaväzuje tento právny úkon zastúpeného len ak ho zastúpený schválil bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o ňom dozvedel.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nepoužijú, ak zastúpeného zaväzuje právny úkon podľa § 127 alebo § 129.

(4) Právny úkon schválený podľa odseku 1 alebo odseku 2 zaväzuje zastúpeného od počiatku.

§ 129 Konanie za podnikateľa v jeho prevádzkarni

Podnikateľa zaväzuje právne konanie, ktoré bez oprávnenia uskutočnila iná osoba v jeho prevádzkarni alebo elektronickými prostriedkami, ktoré podnikateľ určil na kontakt so zákazníkmi; to neplatí, ak ten, s kým sa konalo, o nedostatku oprávnenia vedel alebo musel vedieť alebo ak ide o konanie, ku ktorému v prevádzkarni alebo prostredníctvom elektronických prostriedkov obvykle nedochádza.

§ 130 Zodpovednosť neoprávnenej osoby

(1) Ak právny úkon nezaväzuje zastúpeného, pretože nedošlo k schváleniu podľa § 128, a konajúca osoba o nedostatku svojho oprávnenia vedela alebo musela vedieť, môže druhá strana od nej požadovať splnenie toho, čo bolo dohodnuté, alebo náhradu škody.

(2) Ak konajúca osoba o nedostatku svojho oprávnenia nevedela a ani nemusela vedieť, môže druhá strana od nej požadovať len náhradu škody, ktorá jej vznikla v dôsledku toho, že sa na plnomocenstvo spoliehala.

(3) Práva podľa odsekov 1 a 2 nevzniknú, ak druhá strana o nedostatku oprávnenia konať v mene iného vedela alebo musela vedieť.

ŠTVRTÁ HLAVA
Význam času a jeho počítanie

PRVÝ DIEL
Počítanie času

§ 131 Základné časové úseky

(1) Časový úsek je spravidla určený dohodou strán alebo zákonom najmä podľa minút, hodín, dní, týždňov, mesiacov alebo rokov.

(2) Časový úsek určený v kratších jednotkách ako v dňoch začína plynúť od skutočnosti rozhodujúcej pre jeho začiatok a končí jeho prirodzeným uplynutím.

(3) Časový úsek určený podľa dní, týždňov, mesiacov alebo rokov začína plynúť začiatkom príslušného dňa a končí uplynutím posledného dňa

časového úseku.

§ 132 Časové úseky určené inak

(1) Ak sa má uplatniť právo, uskutočniť úkon alebo splniť povinnosť

a) bezodkladne, je potrebné uskutočniť to ihneď, ako je to možné,
b) bez zbytočného odkladu, je potrebné uskutočniť to čo najskôr tak, aby inému nevznikla škoda.

(2) Ak z okolností alebo z praxe zavedenej medzi stranami nevyplýva inak, rozumie sa výrazom

a) „začiatkom obdobia“ prvých desať dní obdobia,
b) „v polovici mesiaca“ obdobie od jedenásteho do dvadsiateho dňa mesiaca,
c) „v polovici štvrťroka“ druhý mesiac štvrťroka a
d) „koncom obdobia“ posledných desať dní obdobia.

(3) Ak časový úsek zahŕňa časť mesiaca, na účely určenia tejto časti platí, že mesiac má 30 dní.

§ 133 Časový úsek bez nepretržitého plynutia

Ak sa pri časovom úseku určenom v mesiacoch alebo rokoch nevyžaduje nepretržité plynutie, považuje sa za mesiac 30 dní a za rok 365 dní.

§ 134 Lehota

(1) Lehota je časový úsek určený na uplatnenie práva, uskutočnenie úkonu alebo splnenie povinnosti.

(2) Lehota určená podľa dní, týždňov, mesiacov alebo rokov začne plynúť dňom bezprostredne nasledujúcim po skutočnosti, ktorá je rozhodujúca pre jej začiatok.

(3) Koniec lehoty určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, v ktorom nastala skutočnosť rozhodujúca pre jej začiatok. Ak takýto deň v poslednom mesiaci lehoty nie je, pripadne koniec lehoty na jeho posledný deň.

(4) Ak pripadne koniec lehoty na sobotu, nedeľu alebo iný deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

§ 135 Doba

(1) Doba je časový úsek, ktorého uplynutie spôsobuje vznik, zmenu alebo zánik práva, povinnosti alebo právneho vzťahu.

(2) Ak nastala skutočnosť rozhodujúca pre začiatok doby v priebehu dňa, začne doba určená podľa dní, týždňov, mesiacov alebo rokov plynúť bez-

prostredne nasledujúcim dňom. Ak je skutočnosťou rozhodujúcou pre začiatok doby začiatok dňa, začne doba plynúť týmto dňom.

(3) Koniec doby určenej podľa týždňov, mesiacov alebo rokov pripadá na deň bezprostredne predchádzajúci dňu, ktorý sa pomenovaním alebo číslom zhoduje s dňom, v ktorom začala doba plynúť. Ak takýto deň v poslednom mesiaci doby nie je, pripadne koniec doby na jeho posledný deň.

(4) Doba uplynie uplynutím jej posledného dňa aj vtedy, ak pripadne na sobotu, nedeľu alebo iný deň pracovného pokoja.

§ 136 Rozhodný okamih dňa

Ak to nevylučuje povaha prípadu, platí, že ak sa právo nadobúda určitým dňom, nadobudne sa začiatkom tohto dňa, a ak zaniká určitým dňom, zanikne uplynutím tohto dňa. To primerane platí aj pre vznik a zánik povinnosti.

DRUHÝ DIEL
Premlčanie

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 137 Predmet premlčania

Právo domáhať sa, aby určitá osoba splnila svoju povinnosť (nárok), podlieha premlčaniu.

§ 138 Všeobecná premlčacia lehota

Ak zákon neustanovuje inak, je premlčacia lehota trojročná.

§ 139 Premlčanie judikovaného nároku

Nárok priznaný rozhodnutím súdu sa premlčí o desať rokov odo dňa, keď sa malo podľa rozhodnutia súdu plniť, ak zákon neustanovuje inak.

§ 140 Premlčanie nároku v prípade uznania dlhu

(1) Ak dlžník písomne uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky, premlčí sa nárok veriteľa o desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo; ak však bola v uznaní dlhu určená lehota, do uplynutia ktorej má dlžník dlh splniť, nezačne premlčacia lehota plynúť pred uplynutím takto určenej lehoty.

(2) Pri úkonoch, ktoré majú účinky uznania dlhu (§ 436), sa nárok veriteľa premlčí o tri roky odo dňa, keď k takému úkonu došlo. Ak strany uzavreli dohodu o premlčacej lehote, použije sa dohodnutá premlčacia lehota namiesto premlčacej lehoty podľa predchádzajúcej vety. Ak sa na nárok vzťahuje aj odsek 1, použije sa premlčacia lehota, ktorá má uplynúť neskôr.

(3) V dôsledku uznania dlhu podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa nárok nepremlčí skôr, ako by sa premlčal v prípade, ak by k uznaniu dlhu nedošlo.

§ 141 Premlčanie nároku z práva zapísaného vo verejnom zozname alebo verejnom registri

Premlčacia lehota nároku, ktorý vyplýva z práva zapísaného vo verejnom zozname alebo verejnom registri, je desaťročná; to neplatí, ak ide o nárok, ktorý možno vykonávať opakovane alebo nepretržite.

§ 142 Dohoda o premlčacej lehote

(1) Strany si môžu písomne dohodnúť kratšiu premlčaciu lehotu alebo dlhšiu premlčaciu lehotu ako ustanovuje tento zákon, najmenej však jeden rok a najviac desať rokov.

(2) Dohode podľa odseku 1 nebráni, ak už premlčacia lehota začala plynúť alebo uplynula. Dohoda o predĺžení premlčacej lehoty, uzavretá po premlčaní nároku, má účinky uznania dlhu, z ktorého vyplýva premlčaný nárok; ustanovenie § 148 ods. 1 sa použije primerane, dĺžka premlčacej lehoty sa však spravuje dohodou o jej predĺžení.

(3) Kratšiu premlčaciu lehotu ako ustanovuje tento zákon nemožno dohodnúť skôr ako nárok vznikne, ak ide o nárok zo zodpovednosti za nemajetkovú škodu alebo za škodu spôsobenú úmyselne.

(4) Dohodu podľa odseku 1 nemožno uzavrieť v neprospech spotrebiteľa.

Druhý oddiel
Plynutie premlčacej lehoty

§ 143 Začiatok premlčacej lehoty

(1) Premlčacia lehota začne plynúť odo dňa, keď možno nárok prvýkrát uplatniť na súde, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Pri nároku, ktorý sa neuplatňuje na súde, začne premlčacia lehota plynúť odo dňa, keď možno takýto nárok prvýkrát vykonať, ak zákon neustanovuje inak.

§ 144 Začiatok premlčacej lehoty pri plnení po častiach

(1) Ak bolo dohodnuté plnenie po častiach, začne premlčacia lehota pre každý čiastkový dlh plynúť odo dňa jeho splatnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej časti stane splatným celý dlh, začne premlčacia lehota plynúť odo dňa splatnosti celého dlhu, a to aj pre skôr splatné časti.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa primerane použije aj na premlčanie judikovaného nároku (§ 139) a nároku v prípade uznania dlhu (§ 140), ak je plnenie v rozhodnutí alebo v uznaní rozložené na jednotlivé časti.

§ 145 Začiatok premlčacej lehoty pri vadnom plnení

(1) Pri nárokoch z vád začne premlčacia lehota plynúť odo dňa vadného plnenia alebo odo dňa, keď bola porušená povinnosť prijať vadné plnenie; neuplynie však skôr ako o dva mesiace po tom, čo oprávnený vadu včas vytkol.

(2) Pri nárokoch zo záruky za akosť začne premlčacia lehota plynúť odo dňa včasného oznámenia vady počas záručnej doby a pri nárokoch z právnych vád odo dňa uplatnenia práva treťou osobou.

§ 146 Začiatok premlčacej lehoty v osobitných prípadoch

(1) Ak bolo určenie splatnosti prenechané veriteľovi (§ 458) alebo ak splatnosť nie je určená (§ 460), začne premlčacia lehota plynúť odo dňa, keď mohol veriteľ prvýkrát požiadať dlžníka o splnenie dlhu, ak zákon neustanovuje inak. Ak však dlžníkovi bez žiadosti veriteľa o splnenie dlhu povinnosť splniť nevznikne, začne premlčacia lehota plynúť odo dňa, keď je dlžník prvýkrát povinný dlh splniť.

(2) Ak ide o nárok osoby, ktorá musí mať zákonného zástupcu, alebo o nárok proti takejto osobe, nezačne premlčacia lehota plynúť, kým jej nie je ustanovený zákonný zástupca. Už začatá premlčacia lehota plynie ďalej, avšak neskončí skôr ako uplynie jeden rok odo dňa, keď bol takejto osobe ustanovený zákonný zástupca alebo keď prekážka pominula inak.

§ 147 Zmena v osobe veriteľa alebo v osobe dlžníka

(1) Zmena v osobe veriteľa alebo v osobe dlžníka nemá vplyv na plynutie premlčacej lehoty.

(2) Ak na dediča prešiel poručiteľov dlh, z ktorého vyplýva nárok, ktorý nebol v čase smrti poručiteľa premlčaný, neuplynie premlčacia lehota skôr ako o jeden rok od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bolo dedičstvo potvrdené; to primerane platí aj pre iné pozostalostné dlhy.

§ 148 Obnovenie premlčacej lehoty

(1) Ak dlžník čo do dôvodu a výšky písomne uznal svoj dlh, z ktorého vyplýva premlčaný nárok, platí, že k premlčaniu nedošlo a odo dňa uznania dlhu začne plynúť nová desaťročná premlčacia lehota; ak však bola v uznaní dlhu určená lehota, do uplynutia ktorej má dlžník dlh splniť, nezačne premlčacia lehota plynúť pred uplynutím takto určenej lehoty.

(2) Ak bol rozhodnutím súdu priznaný premlčaný nárok, platí, že k premlčaniu nedošlo a nárok sa premlčuje podľa § 139.

SPOČÍVANIE PREMLČACEJ LEHOTY

§ 149 Spočívanie premlčacej lehoty počas súdneho alebo iného konania

(1) Ak veriteľ v premlčacej lehote uplatní nárok na súde alebo inom príslušnom orgáne a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia lehota počas tohto konania neplynie. To platí aj o nároku, ktorý bol priznaný exekučným titulom, ak veriteľ v premlčacej lehote podal návrh na vykonanie exekúcie; počas odkladu vykonateľnosti exekučného titulu premlčacia lehota neplynie.

(2) Pri nároku, ktorý sa neuplatňuje na súde, premlčacia lehota neplynie, ak veriteľ pred jej uplynutím začne s výkonom tohto nároku a v jeho výkone riadne pokračuje; to platí aj vtedy, ak výkonu nároku dočasne bráni prekážka vyplývajúca zo zákona alebo z rozhodnutia orgánu verejnej moci.

§ 150 Spočívanie premlčacej lehoty pri vzájomnej žalobe

Ak bol nárok v súdnom konaní uplatnený vzájomnou žalobou a veriteľ v jeho uplatňovaní riadne pokračuje, prestáva plynúť premlčacia lehota dňom, keď sa začalo súdne konanie o nároku, proti ktorému vzájomná žaloba smeruje, ak sa obidva nároky vzťahujú na tú istú zmluvu alebo na niekoľko zmlúv, uzavretých na základe jedného rokovania alebo niekoľkých súvisiacich rokovaní; inak sa na premlčanie nároku, uplatneného vzájomnou žalobou, primerane použije § 149 ods. 1.

§ 151 Spočívanie premlčacej lehoty medzi niektorými osobami

(1) Premlčacia lehota neplynie medzi

a) manželmi,
b) osobami žijúcimi v spoločnej domácnosti,
c) zákonným zástupcom a zastúpeným.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak ide o nárok na opakujúce sa plnenie alebo príslušenstvo pohľadávky.

Tretí oddiel
Právne následky premlčania

§ 152 Účinky premlčania

(1) Uplynutím premlčacej lehoty sa nárok premlčí.

(2) Po premlčaní nároku môže povinná osoba odmietnuť plniť; nemôže sa však z dôvodu premlčania domáhať vrátenia plnenia.

§ 153 Námietka premlčania v súdnom konaní

(1) Na premlčanie prihliadne súd len na námietku. Ak sa povinná osoba v konaní pred súdom premlčania dovolá, nemožno premlčaný nárok veriteľovi priznať.

(2) Bez ohľadu na premlčanie môže veriteľ v súdnom konaní uplatniť svoj nárok pri započítaní, ak

a) sa obidva nároky vzťahujú na tú istú zmluvu alebo na niekoľko zmlúv, uzavretých na základe jedného rokovania alebo niekoľkých súvisiacich rokovaní, alebo
b) bolo možné započítať pohľadávku, z ktorej tento nárok vyplýva proti pohľadávke druhej strany pred uplynutím premlčacej lehoty.

(3) Ak sú strany povinné vrátiť si navzájom plnenie, ktoré nadobudli podľa neplatnej alebo zrušenej zmluvy alebo zo zrušeného záväzku, prihliadne súd na námietku premlčania len vtedy, ak by aj druhá strana mohla premlčanie namietať; to platí aj vtedy, ak vzájomné plnenie alebo jeho časť zatiaľ poskytla len jedna strana, alebo ak strany plnili navzájom v rôznom čase.

(4) Práva namietnuť premlčanie sa nemožno vopred vzdať.

§ 154 Námietka premlčania nároku, ktorý sa neuplatňuje na súde

(1) Ak po uplynutí premlčacej lehoty namietne povinná osoba premlčanie nároku, ktorý sa neuplatňuje na súde, nemôže veriteľ takýto nárok vykonať.

(2) Právo, z ktorého vyplýva premlčaný nárok, ktorý podľa odseku 1 nemožno vykonať, zanikne. Ak je toto právo zapísané vo verejnom zozname alebo registri, možno ho vymazať na základe rozhodnutia súdu o tom, že zaniklo. Ustanovenie § 153 ods. 4 sa použije rovnako.

Štvrtý oddiel
Osobitné ustanovenia o premlčaní niektorých nárokov

§ 155 Premlčanie vedľajších nárokov

(1) Najneskôr premlčaním hlavného nároku sa premlčia všetky vedľajšie nároky, a to aj budúce, vrátane nároku na príslušenstvo a nárokov vyplývajúcich z nesplnenia, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Nárok vyplývajúci z ručenia sa nepremlčí skôr ako nárok, ktorý je ručením zabezpečený; to platí aj pre nárok vyplývajúci z finančnej záruky.

(3) Ak bol nárok priznaný rozhodnutím súdu alebo ak dlžník písomne uznal svoj dlh čo do dôvodu a výšky, nepoužije sa desaťročná premlčacia lehota na príslušenstvo pohľadávky, ktoré sa stalo splatným po právoplatnosti súdneho rozhodnutia alebo po uznaní dlhu; to platí aj pre opakujúce sa plnenie.

§ 156 Premlčanie nárokov zo záložného práva a zádržného práva

(1) Nárok záložného veriteľa vyplývajúci zo záložného práva sa nepremlčí skôr ako nárok, ktorý je záložným právom zabezpečený.

(2) Nárok záložného veriteľa vyplývajúci zo záložného práva k hnuteľnej veci sa nepremlčí, ak má záložný veriteľ záloh u seba alebo ak záloh pre neho opatruje iná osoba ako dlžník.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa primerane použijú aj na premlčanie nároku vyplývajúceho zo zádržného práva.

§ 157 Premlčanie nároku zo služobnosti

Nárok oprávnenej osoby vyplývajúci zo služobnosti sa premlčí, ak sa desať rokov nevykonával.

§ 158 Premlčanie nároku na náhradu škody

(1) Premlčacia lehota nároku na náhradu škody začne plynúť odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo musel dozvedieť o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

(2) Nárok na náhradu škody sa premlčí najneskôr o desať rokov odo dňa, keď škoda vznikla, ak tento zákon neustanovuje inak; to neplatí, ak ide o nárok na odčinenie škody spôsobenej na zdraví alebo o nárok na odčinenie nemajetkovej škody blízkych pozostalých podľa § 690.

§ 159 Premlčanie nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia

(1) Premlčacia lehota nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia začne plynúť odo dňa, keď sa ukrátený dozvedel alebo musel dozvedieť, že k bezdôvodnému obohateniu došlo, a kto je povinný ho vydať.

(2) Nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia sa premlčí najneskôr o desať rokov odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 160 Premlčanie nároku z nekalej súťaže

(1) Premlčacia lehota nároku z nekalej súťaže začne plynúť odo dňa, keď sa veriteľ dozvedel alebo musel dozvedieť o konaní zakladajúcom nekalú súťaž a o tom, kto sa tohto konania dopustil.

(2) Nárok z nekalej súťaže sa premlčí najneskôr o desať rokov odo dňa, keď ku konaniu zakladajúcemu nekalú súťaž došlo, ak tento zákon neustanovuje inak. Nároky súvisiace s obchodným tajomstvom sa premlčia najneskôr o šesť rokov odo dňa, keď došlo k nedovolenému konaniu alebo konaniu zakladajúcemu nekalú súťaž.

§ 161 Premlčanie nároku z porušenia práv spotrebiteľa

Ak zákon neustanovuje inak, nárok spotrebiteľa, vyplývajúci z porušenia tohto zákona alebo osobitného predpisu na ochranu práv spotrebiteľa, sa premlčí najneskôr o desať rokov odo dňa

a) keď zanikol záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, alebo

b) keď došlo k porušeniu povinnosti obchodníka, ktoré zakladá nárok spotrebiteľa, ak nejde o porušenie povinnosti zo spotrebiteľskej zmluvy.

Piaty oddiel
Osobitné ustanovenie

§ 162 Niektoré práva bez časového obmedzenia

Ak zákon neustanovuje inak, plynutie času nemá vplyv najmä na

a) právo na opakujúce sa alebo nepretržité plnenie, kým právny vzťah trvá; jednotlivé nároky z tohto práva však podliehajú premlčaniu,
b) právo domáhať sa usporiadania práv a povinností rozhodnutím súdu, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva zo zákona,
c) vlastnícke právo,
d) právo vykúpiť reálne bremeno.

TRETÍ DIEL
Preklúzia

§ 163 Všeobecné ustanovenia

(1) Preklúziou je márne uplynutie lehoty na vykonanie práva alebo uskutočnenie úkonu, ak právo v dôsledku toho zanikne alebo nevznikne.

(2) Na preklúziu sa neprihliada, ak nastala v dôsledku zneužitia práva druhou stranou alebo v dôsledku nepoctivého konania druhej strany. Zohľadní sa pri tom najmä dĺžka prekluzívnej lehoty, čas medzi jej uplynutím a vykonaním práva alebo uskutočnením úkonu, ako aj okolnosti, pre ktoré preklúzia nastala, vrátane správania druhej strany. Inak prihliadne súd na preklúziu aj bez námietky.

DRUHÁ ČASŤ

Osoby

§ 164 – 290

PRVÁ HLAVA
Fyzické osoby

PRVÝ DIEL
Právna subjektivita fyzických osôb

§ 164 Právna subjektivita fyzických osôb v súkromnom práve

(1) Fyzická osoba má spôsobilosť mať práva a povinnosti. Táto spôsobilosť je u všetkých fyzických osôb rovnaká, fyzická osoba jej nemôže byť ani sčasti zbavená a nemôže sa jej vzdať.

(2) Spôsobilosť na právne úkony je spôsobilosť fyzickej osoby vlastnými úkonmi nadobúdať práva a povinnosti. Spôsobilosť na právne úkony fyzickej osoby môže byť plná, čiastočná, alebo obmedzená v rozsahu a spôsobom ustanoveným týmto zákonom alebo osobitným zákonom.

§ 165 Ľudské telo

(1) Ľudské telo nie je vec.

(2) Vecou nie sú časti ľudského tela ani jednotlivé orgány, a to ani ak boli od tela oddelené. Prirodzene obnovované časti ľudského tela, ktoré možno bez znecitlivenia bezbolestne oddeliť, sa po ich oddelení od tela považujú za hnuteľné veci, ak to nevylučuje povaha oddelenej časti ľudského tela alebo osobitný predpis.

(3) Nakladanie s ľudským telom, jeho časťami, pohlavnými bunkami alebo orgánmi na medicínske, vedecké alebo iné účely upravujú osobitné predpisy. Predchádzajúca veta platí rovnako aj na nakladanie s mŕtvym ľudským telom.

(4) S ľudským telom, jeho časťami, orgánmi a pohlavnými bunkami nemožno nakladať spôsobom odporujúcim ľudskej dôstojnosti a v rozpore s dobrými mravmi.

§ 166 Vznik právnej subjektivity fyzickej osoby

(1) Fyzická osoba má spôsobilosť mať práva a povinnosti od svojho narodenia.

(2) Narodením sa rozumie narodenie živého dieťaťa. Ak sa narodí mŕtve dieťa, hľadí sa naň ako keby sa nenarodilo. V pochybnostiach platí, že dieťa sa narodilo živé.

(3) Na počaté dieťa sa hľadí ako na fyzickú osobu so spôsobilosťou mať práva a povinnosti, ak sa narodí živé. Za deň počatia sa považuje deň, od ktorého prešlo do narodenia dieťaťa 300 dní, ak sa nepreukáže iný deň počatia.

§ 167 Zánik právnej subjektivity fyzickej osoby smrťou

(1) Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti zaniká smrťou.

(2) Smrť sa zisťuje prehliadkou tela mŕtveho predpísaným spôsobom a preukazuje sa vystavením verejnej listiny.

(3) Pri pochybnostiach, ktorá z niekoľkých osôb zomrela skôr, platí, že zomreli súčasne.

§ 168 Vyhlásenie za mŕtveho

(1) Ak smrť nemožno preukázať prehliadkou tela mŕtveho, súd aj bez návrhu vyhlási fyzickú osobu za mŕtvu, ak sa jej smrť preukáže inak alebo ak možno usúdiť, že osoba nežije. Na fyzickú osobu, ktorá bola vyhlásená za mŕtvu, sa hľadí ako keby zomrela.

(2) Vyhlásením manžela za mŕtveho zaniká manželstvo dňom, ktorý sa považuje za deň jeho smrti.

(3) Ak sa zistí, že fyzická osoba vyhlásená za mŕtvu žije, rozhodnutie súdu o vyhlásení za mŕtveho sa zruší; zaniknuté manželstvo sa však neobnovuje.

(4) Ak sa zistí, že smrť fyzickej osoby vyhlásenej za mŕtvu bola preukázaná prehliadkou tela, rozhodnutie súdu o vyhlásení za mŕtveho sa zruší.

§ 169 Miesto smrti

(1) Ak nie je miesto smrti známe, považuje sa zaň miesto, kde sa našlo telo mŕtveho.

(2) V prípade vyhlásenia za mŕtveho sa za miesto smrti považuje miesto posledného známeho bydliska fyzickej osoby vyhlásenej za mŕtvu, ak nie je zrejmé skutočné miesto jej smrti.

DRUHÝ DIEL
Spôsobilosť fyzických osôb na právne úkony

§ 170 Plná spôsobilosť na právne úkony

(1) Fyzická osoba nadobúda plnú spôsobilosť na právne úkony plnoletosťou, a to dovŕšením osemnásteho roku života, ak tento zákon neustanovuje inak. V prípade pochybností o veku rozhodne o plnej spôsobilosti na právne úkony súd na základe lekárskeho vyšetrenia na určenie veku.

(2) Plnú spôsobilosť na právne úkony možno nadobudnúť skôr ako plnoletosťou právoplatným rozhodnutím súdu o priznaní plnej spôsobilosti na právne úkony alebo uzavretím manželstva. Plná spôsobilosť na právne úkony nadobudnutá uzavretím manželstva sa nestráca zánikom manželstva, ani jeho vyhlásením za neplatné.

(3) Súd na návrh prizná plnú spôsobilosť na právne úkony fyzickej osobe, ktorá dovŕšila šestnásty rok života, alebo ktorej plnoletosť zostala sporná aj po lekárskom vyšetrení na určenie veku, ak je schopná sama sa živiť a spravovať si vlastné záležitosti a ak s tým súhlasí jej zákonný zástupca. Bez súhlasu zákonného zástupcu sa jej plná spôsobilosť na právne úkony prizná, len z vážnych dôvodov, ak je to v jej najlepšom záujme. Návrh súdu podáva fyzická osoba, ktorá sa domáha plnej spôsobilosti na právne úkony alebo jej zákonný zástupca s jej súhlasom.

§ 171 Čiastočná spôsobilosť na právne úkony maloletých

(1) Maloletý, ktorý nenadobudol plnú spôsobilosť na právne úkony, má čiastočnú spôsobilosť na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej jeho veku; inak môže právne úkony uskutočniť len so súhlasom zákonného zástupcu. Tým nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov o čiastočnej spôsobilosti maloletého na právne úkony.

(2) Ak nejde o bežnú vec, je na nakladanie s majetkom maloletého potrebné schválenie právneho úkonu súdom.

(3) Súd môže v záujme maloletého zúžiť okruh právnych úkonov, ktoré si vyžadujú schválenie podľa odseku 2.

(4) Zákonný zástupca môže so schválením súdu maloletému udeliť súhlas na podnikanie, čím sa maloletý stáva spôsobilým na právne úkony súvisiace s touto činnosťou. Na odvolanie súhlasu alebo na jeho zmenu sa rovnako vyžaduje schválenie súdom.

§ 172 Súdne obmedzenie spôsobilosti na právne úkony

(1) Obmedziť spôsobilosť na právne úkony fyzickej osoby môže len súd, a to výlučne v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutnú dobu, ak fyzická osoba nie je schopná vykonať konkrétne právne úkony ani s využitím pod-

pory pri rozhodovaní a tieto právne úkony nemožno zabezpečiť menej obmedzujúcimi opatreniami. Na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony musí zároveň existovať preukázané riziko vážneho ohrozenia práv alebo oprávnených záujmov. V rozhodnutí o obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd určí rozsah obmedzenia.

(2) Rozhodnutie o obmedzení spôsobilosti nezbavuje človeka práva samostatne právne konať vo veciach bežnej povahy.

§ 173 Opatrovníctvo a správa majetku osoby s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony

(1) V rozhodnutí o obmedzení spôsobilosti na právne úkony súd ustanoví fyzickej osobe s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony opatrovníka.

(2) Súd môže už v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony ustanoviť osobu, ktorá bude počas konania spravovať majetok fyzickej osoby, o spôsobilosti na právne úkony ktorej súd koná, ak bude mať súd za preukázané, že spravovanie majetku inou osobou je nevyhnutné. Rozsah a spôsob správy majetku určí súd.

(3) Ak fyzická osoba s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony koná bez súhlasu opatrovníka vo veci, na ktorú sa vzťahuje právoplatné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, alebo fyzická osoba, o spôsobilosti na právne úkony ktorej súd koná, postupuje v rozpore s právoplatným rozhodnutím súdu o správe jej majetku, je právny úkon neplatný, ak z neho vznikla tejto fyzickej osobe škoda a ak ho dodatočne neschválil opatrovník, správca majetku, alebo sama fyzická osoba po tom, ako súd právoplatne rozhodol o jej spôsobilosti na právne úkony vo veci, v ktorej konala. Súhlas opatrovníka alebo správcu majetku sa nevzťahuje na veci bežnej povahy.

(4) Ustanovenia o opatrovníkovi sa použijú na kontrolu správcu majetku primerane.

(5) Správcom majetku nemôže byť navrhovateľ obmedzenia spôsobilosti na právne úkony ani navrhovaný opatrovník.

§ 174 Zmena a zrušenie obmedzenia spôsobilosti na právne úkony

(1) Súd aj bez návrhu rozhodnutie o spôsobilosti na právne úkony zmení alebo zruší, ak sa zmenia alebo odpadnú dôvody, ktoré k nemu viedli, alebo ak zistí, že na obmedzenie spôsobilosti na právne úkony neboli dané dôvody.

(2) Ak neexistuje iný dôvod na preskúmanie rozhodnutia o spôsobilosti na právne úkony, súd rozhodnutie o spôsobilosti na právne úkony preskúma z úradnej povinnosti každé tri roky od jeho právoplatnosti a posúdi, či dôvody, pre ktoré bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená, sú stále dané.

TRETÍ DIEL
Obydlie, domácnosť a bydlisko fyzických osôb

§ 175 Obydlie

(1) Obydlím fyzickej osoby je dom, byt, obytná miestnosť alebo iný uzavretý priestor využívaný na bývanie, v ktorom fyzická osoba býva.

(2) Obydlie požíva ochranu ako súčasť osobného a rodinného života fyzickej osoby.

§ 176 Domácnosť

(1) Domácnosť tvoria fyzické osoby, ktoré spolu trvale žijú v spoločnom obydlí a spoločne uhrádzajú náklady na svoje potreby alebo sa inak spoločne podieľajú na ich uspokojovaní.

(2) Domácnosť nezaniká, ak jej člen neprebýva v spoločnom obydlí, ale naďalej uhrádza náklady na potreby domácnosti, podieľa sa na ich uspokojovaní a má vôľu zostať členom domácnosti.

§ 177 Bydlisko

(1) Bydliskom je na účely tohto zákona miesto, kde sa fyzická osoba zdržiava trvalo. Ak sa bydlisko nedá takýmto spôsobom zistiť alebo sa dá zistiť len s neprimeranými ťažkosťami, považuje sa zaň miesto, kde má fyzická osoba prihlásený trvalý pobyt, prípadne prechodný pobyt; inak je bydliskom miesto, kde mala bydlisko naposledy.

(2) Ak fyzická osoba uvádza ako svoje bydlisko iné miesto, ako je jej skutočné bydlisko, každý sa môže voči nej dovolávať ako jej bydliska aj tohto iného miesta.

ŠTVRTÝ DIEL
Opatrovníctvo

§ 178 Ustanovenie opatrovníka fyzickej osobe

Súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe, ktorá v dôsledku psychickej poruchy alebo iného zdravotného obmedzenia, ktoré nie je krátkodobé, nie je schopná robiť právne úkony a vyžaduje to ochrana jej záujmov.

§ 179 Dôvody pre ustanovenie opatrovníka

Súd ustanoví opatrovníka fyzickej osobe najmä, ak

a) si to vyžaduje ochrana záujmov toho, kto je neznámy,
b) si to vyžaduje ochrana záujmov toho, koho pobyt nie je známy, ak túto ochranu nemôže zabezpečiť iný zástupca,
c) si nemôže alebo nechce určiť zástupcu sama,
d) z prechodných príčin nemôže zákonný zástupca spravovať záležitosti zastúpenej osoby, ktorých odklad by vážne ohrozil jej záujmy,

e) osobu zastupujú viacerí zástupcovia a ich úkony si odporujú.

§ 180 Vzhliadnutie

(1) Pri ustanovení opatrovníka prihliada súd na záujem osoby, ktorej má byť ustanovený, rešpektuje jej osobnú autonómiu a potreby. Pre naplnenie tohto účelu je povinný súd zistiť jej názor a ak sa to neprieči účelu, je povinný vychádzať z neho.

(2) Ak nie je možné zistiť názor osoby, ktorej má byť ustanovený opatrovník, je súd povinný túto osobu vzhliadnuť, a to v závislosti od dôvodu, pre ktorý má byť opatrovník ustanovený.

§ 181 Postavenie opatrovníka

Súdom ustanovený opatrovník je zákonným zástupcom opatrovanca.

§ 182 Časové obmedzenie

(1) Ak sú splnené predpoklady pre ustanovenie opatrovníka, ustanoví ho súd na nevyhnutný čas, najdlhšie na dobu troch rokov.

(2) Ak po uplynutí doby podľa odseku 1 pretrvávajú dôvody pre ustanovenie opatrovníka, platí, že opatrovníctvo trvá.

§ 183 Subjekt opatrovníka

(1) Súd ustanoví za opatrovníka osobu, ktorú určil alebo určí ten, komu má byť opatrovník ustanovený.

(2) Ak takto určenej osoby niet, alebo nespĺňa predpoklady pre výkon opatrovníctva, ustanoví súd za opatrovníka blízku osobu alebo inú osobu z rodinného alebo obdobného prostredia, ak je predpoklad, že bude konať v záujme opatrovanca.

§ 184 Verejný opatrovník

Ako verejného opatrovníka môže súd ustanoviť, ak niet iného vhodného subjektu tiež obec alebo iný subjekt, do pôsobnosti ktorého patrí ochrana práv a právom chránených záujmov osôb, ak to nevylučuje osobitný zákon.

§ 185 Výber opatrovníka

Pri výbere opatrovníka súd musí prihliadať na ochranu záujmov opatrovanca, pričom zohľadní najmä rozsah vecí, v ktorých bude opatrovník osobu zastupovať.

§ 186 Registrácia

Rozhodnutie o ustanovení opatrovníka je súd povinný zaslať bezodkladne do notárskeho centrálneho registra listín.

§ 187 Práva a povinnosti opatrovníka

(1) Opatrovník je oprávnený konať v rozsahu a medziach rozhodnutia súdu, ktorým bol ustanovený.

(2) Opatrovník je povinný udržiavať s opatrovancom pravidelný osobný kontakt, prejavovať o neho skutočný záujem, zohľadňovať jeho zdravotný stav a chrániť jeho záujmy.

(3) Opatrovník je povinný vopred informovať opatrovanca o podstatných záležitostiach spôsobom zodpovedajúcim jeho zdravotnému stavu tak, aby porozumel povahe a následkom právnych úkonov opatrovníka.

(4) Opatrovník je povinný pri výkone opatrovníctva prihliadať na vôľu opatrovanca, ak nie je v rozpore s oprávnenými záujmami opatrovanca.

(5) Opatrovník je povinný bezodkladne oznámiť súdu všetky okolnosti, ktoré mu bránia v riadnom výkone práv a povinností vyplývajúcich z jeho postavenia.

§ 188 Obmedzenie výkonu funkcie opatrovníka

(1) Opatrovník nie je oprávnený bez súhlasu súdu zmeniť bydlisko opatrovanca, rozhodnúť o zásahoch do jeho integrity alebo umiestnení opatrovanca do pobytového zariadenia sociálnych služieb.

(2) Opatrovník nie je oprávnený bez súhlasu súdu rozhodnúť o zmene osobného stavu opatrovanca.

(3) Ak opatrovník spravuje majetok opatrovanca, nie je oprávnený bez súhlasu súdu uskutočňovať úkony nad rámec bežných úkonov.

§ 189 Povinnosť mlčanlivosti

Opatrovník je povinný vo vzťahu k tretím osobám zachovávať mlčanlivosť o všetkých skutočnostiach, ktoré mu boli zverené alebo oznámené pri výkone jeho funkcie.

§ 190 Kontrola výkonu opatrovníctva

(1) Súd kontroluje výkon opatrovníctva najmä prostredníctvom písomných správ opatrovníka predkladaných aspoň raz za šesť mesiacov, ak súd neurčí inak.

(2) Ak je to na ochranu záujmov opatrovanca potrebné, nariadi súd na účel prejednania správ opatrovníka pojednávanie.

(3) Súd môže aj bez návrhu vydať príkazy alebo urobiť iné vhodné opatrenia, ak si to vyžaduje ochrana záujmov opatrovanca.

§ 191 Náležitosti správy

(1) Správa o výkone opatrovníctva musí obsahovať údaje v závislosti od toho, ako je vymedzený rozsah oprávnení opatrovníka a účel, pre ktorý bol

opatrovník ustanovený.

(2) Správa musí obsahovať najmä

a) meno a priezvisko opatrovanca,
b) identifikáciu bydliska opatrovanca,
c) opis zdravotného stavu opatrovanca,
d) frekvenciu osobného kontaktu opatrovníka a opatrovanca,
e) informácie o záležitostiach obstaraných opatrovníkom,
f) ak bol opatrovník ustanovený aj pre správu majetku, musí správa obsahovať najmä výšku mesačných príjmov a výdavkov, vrátane mimoriadnych, záväzky, najmä dlhy, pôžičky a ich výšku, spôsob ich plnenia, sporenia, plnenie vyživovacej povinnosti, ďalšie zmeny súvisiace s majetkom opatrovanca,
g) iné dôležité skutočnosti týkajúce sa opatrovanca o jeho životnej úrovni, aktivitách, rozvoji a vzdelávaní.

(3) Prílohami správy musia byť všetky podstatné dokumenty, ako sú zmluvy, príkazy, rozhodnutia súdu o schvaľovaní právnych úkonov a iné právne významné listiny.

§ 192 Zánik opatrovníctva

Výkon opatrovníctva zaniká

a) splnením účelu, na ktorý bol ustanovený,
b) smrťou opatrovanca,
c) odvolaním opatrovníka súdom, ak stratil spôsobilosť na právne úkony alebo stratil spôsobilosť na riadny výkon tejto funkcie,
d) odvolaním opatrovníka súdom na návrh opatrovanca alebo opatrovníka,
e) uplynutím času, ak bol ustanovený na určený čas.

§ 193 Prechod výkonu funkcie opatrovníka

Ak súdom ustanovený opatrovník zomrie, alebo právnická osoba v postavení opatrovníka zanikne, prechádza výkon funkcie na verejného opatrovníka, ktorého určí súd na čas, kým nerozhodne o ustanovení nového opatrovníka.

PIATY DIEL
Podporné opatrenia pri narušení spôsobilosti plnoletej osoby na právne úkony

§ 194 Predbežné prehlásenie

Ak fyzická osoba predpokladá svoju nespôsobilosť na právne úkony, môže prejaviť vôľu, aby boli jej záležitosti spravované určitým spôsobom

alebo aby ich spravovala určitá osoba, alebo aby sa určitá osoba stala jej opatrovníkom.

§ 195 Forma predbežného prehlásenia

Predbežné prehlásenie musí mať formu notárskej zápisnice.

§ 196 Odvolanie predbežného prehlásenia

Účinky predbežného prehlásenia zanikajú jeho odvolaním, ktoré musí byť uskutočnené vo forme podľa § 195.

§ 197 Zrušenie predbežného prehlásenia

Ak sa zmenia pomery fyzickej osoby zásadným spôsobom a vyžaduje si to ochrana jej záujmov, súd predbežné prehlásenie zruší.

§ 198 Neplatnosť predbežného prehlásenia alebo jeho odvolania

Ak je predbežné prehlásenie alebo jeho odvolanie neplatné, súd naň prihliadne, ak nie sú pochybnosti o vôli fyzickej osoby, ktorá ho uskutočnila.

§ 199 Podporované rozhodovanie

Podporované rozhodovanie je súborom opatrení na zabezpečenie

a) prístupu fyzických osôb k pomoci pri právnych úkonoch,
b) primeraných záruk na zabránenie zneužitiu pomoci pri právnych úkonoch,
c) pomoci pri strate schopnosti fyzickej osoby prejaviť svoju vôľu.

§ 200 Obsah podporovaného rozhodovania

(1) Pomoc pri právnych úkonoch sa vzťahuje na prijímanie vlastných rozhodnutí pri rešpektovaní práva, vôle a voľby fyzickej osoby, ktorá takúto pomoc potrebuje pre konkrétny účel a v ňou určených záležitostiach a rozsahu.

(2) Pomoc formou podporovaného rozhodovania predchádza ustanoveniu opatrovníka.

§ 201 Podporca

(1) Podporcom je ten, kto je oprávnený poskytovať pomoc pri podporovanom rozhodovaní.

(2) Podporcom nemôže byť ten, kto nie je spôsobilý na právne úkony, ani ten, ktorého záujmy sú v rozpore so záujmami podporovaného. Podporcom nemôže byť pobytové zariadenie sociálnej služby ani zamestnanec pobytového zariadenia sociálnej služby, v ktorom je podporovaný prijímateľom.

(3) Podporca musí konať osobne a len v rozsahu dohodnutom v zmluve o podporovanom rozhodovaní.

(4) Podporovaný môže mať aj viac podporcov; ak im podporovaný nevymedzí rozsah ich konania, konajú spoločne a nerozdielne.

§ 202 Podporovaný

Podporovaným je fyzická osoba, ktorá požiada podporcu o podporované rozhodovanie.

§ 203 Vznik podporovaného rozhodovania

(1) Podporované rozhodovanie vzniká uzavretím zmluvy o podporovanom rozhodovaní medzi podporcom a podporovaným.

(2) Zmluvou o podporovanom rozhodovaní sa podporca zaväzuje poskytnúť podporovanému pomoc tým, že bude s jeho súhlasom prítomný pri jeho právnych úkonoch, zabezpečí mu všetky potrebné informácie a bude mu napomáhať radami pri voľbe a rozsahu vlastného rozhodnutia.

§ 204 Náležitosti a forma zmluvy o podporovanom rozhodovaní

(1) V zmluve o podporovanom rozhodovaní sa musí uviesť rozsah podporovaného rozhodovania.

(2) Zmluva o podporovanom rozhodovaní musí byť spísaná formou notárskej zápisnice a nadobúda účinnosť registráciou v notárskom centrálnom registri podporných opatrení.

(3) Zmluva o podporovanom rozhodovaní nebráni udeleniu plnomocenstva podľa § 111.

§ 205 Práva a povinnosti podporcu

(1) Podporca je povinný viesť evidenciu o úkonoch pomoci pri právnych úkonoch podporovaného.

(2) Podporca nesmie ohroziť záujmy podporovaného nevhodným ovplyvňovaním ani konaním v neprospech podporovaného.

(3) Podporca postupuje pri plnení svojich povinností v súlade s rozhodnutiami podporovaného. Ak podporovaný koná v písomnej forme, môže podporca pripojiť svoj podpis s uvedením svojej funkcie, prípadne s údajom o podpore, ktorú podporovanému poskytol.

(4) Činnosť podporcu podlieha dozoru podľa osobitného predpisu.

§ 206 Zánik zmluvy o podporovanom rozhodovaní

(1) Zmluva o podporovanom rozhodovaní zaniká

a) dohodou medzi podporovaným a podporcom,
b) odstúpením od zmluvy,
c) smrťou podporovaného alebo podporcu,

d) uplynutím času,
e) pominutím dôvodu, pre ktorý bola uzavretá.

(2) Účinnosť zániku zmluvy o podporovanom rozhodovaní nastane výmazom z notárskeho centrálneho registra podporných opatrení.

(3) Na neplatnosť zmluvy o podporovanom rozhodovaní sa vzťahujú všeobecné ustanovenia o dôvodoch neplatnosti zmluvy.

ŠIESTY DIEL
Ochrana osobnosti

§ 207 Základné ustanovenia

(1) Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti.

(2) Chránený je najmä život, zdravie, telesná integrita, ľudská dôstojnosť, česť, súkromie, meno a prejavy osobnej povahy, vrátane osobných charakteristík, fyzických vlastností a znakov, podobizne a hlasu.

§ 208 Súhlas fyzickej osoby

(1) Písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové záznamy, obrazové záznamy alebo audiovizuálne záznamy týkajúce sa fyzickej osoby, jej súkromia alebo jej prejavov osobnej povahy, ako aj ich realistické digitálne alebo inak vytvorené napodobeniny, sa môžu vyhotoviť alebo použiť len s jej súhlasom.

(2) Súhlas nie je potrebný, ak sa vyhotovia alebo použijú písomnosti osobnej povahy, podobizne, obrazové snímky, zvukové záznamy, obrazové záznamy alebo audiovizuálne záznamy na úradné účely na základe zákona.

(3) Podobizne, obrazové snímky, zvukové záznamy, obrazové záznamy alebo audiovizuálne záznamy, ako aj ich realistické digitálne alebo inak vytvorené napodobeniny, sa môžu bez súhlasu fyzickej osoby vyhotoviť alebo použiť primeraným spôsobom tiež na vedecké a umelecké účely a pre tlačové, rozhlasové, televízne a iné spravodajstvo a publicistiku. Ani také použitie však nesmie byť v rozpore s oprávnenými záujmami fyzickej osoby.

§ 209 Nároky z práva na ochranu osobnosti

Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti a aby sa odstránili následky týchto zásahov.

§ 210 Posmrtná ochrana osobnosti

Po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom, a ak ani ich niet, jej súrodencom.

DRUHÁ HLAVA
Právnické osoby

PRVÝ DIEL
Základné ustanovenia

§ 211 Právna subjektivita právnických osôb

(1) Právnická osoba je od svojho vzniku až po zánik spôsobilá mať všetky práva a povinnosti, okrem tých, ktorých nevyhnutnou podmienkou sú prirodzené vlastnosti fyzickej osoby.

(2) Spôsobilosť právnickej osoby nadobúdať práva a povinnosti môže byť obmedzená len zákonom.

§ 212 Majetková samostatnosť právnickej osoby

(1) Právnická osoba zodpovedá za svoje dlhy celým svojím majetkom.

(2) Po zániku právnickej osoby ručia osoby, ktoré získali podiel na likvidačnom zostatku, za jej dlhy do výšky priznanej časti likvidačného zostatku a vo zvyšnom rozsahu tak, ako za ne ručili počas trvania právnickej osoby.

§ 213 Zakázané právnické osoby

Zakazuje sa právnická osoba,

a) ktorej účelom je popierať alebo obmedzovať základné ľudské práva a slobody podľa Ústavy Slovenskej republiky, ústavných zákonov, zákonov a medzinárodných zmlúv alebo inak porušovať ústavný poriadok a zákony,
b) ktorej účelom je porušenie práva alebo dosahovanie svojich cieľov nezákonným spôsobom, alebo
c) ktorá je ozbrojená alebo má ozbrojené zložky, ak osobitný zákon neustanovuje inak alebo ak ide o právnickú osobu, ktorej členovia držia alebo používajú strelné zbrane za podmienok ustanovených osobitným zákonom na športové alebo kultúrne účely alebo na výkon práva poľovníctva.

DRUHÝ DIEL
Založenie, zriadenie a vznik právnickej osoby

§ 214 Založenie a zriadenie právnickej osoby

(1) Právnickú osobu možno založiť jednostranným právnym úkonom, zmluvou alebo iným úkonom ustanoveným zákonom (zakladateľský úkon).

(2) Právnickú osobu možno zriadiť tiež zákonom alebo na základe zákona zriaďovateľským úkonom orgánu verejnej moci alebo iným spôsobom

ustanoveným osobitným zákonom.

(3) Zakladateľský úkon musí mať písomnú formu a musí obsahovať aspoň

a) meno a priezvisko (názov) a bydlisko (sídlo) zakladateľa alebo zakladateľov,
b) názov právnickej osoby,
c) sídlo právnickej osoby,
d) účel založenia právnickej osoby a prípadne aj predmet činnosti, ktorými bude účel napĺňaný, ibaže účel založenia vyplýva z druhu právnickej osoby,
e) určenie počtu členov orgánov právnickej osoby a určenie ich prvých členov, a to v rozsahu mena a priezviska (názvu) a bydliska (sídla).

§ 215 Sídlo právnickej osoby

(1) Sídlom právnickej osoby zapísanej v obchodnom registri alebo inom zákonom určenom registri je adresa, ktorá je uvedená v tomto registri bez ohľadu na to, kde je miesto jej riadenia. Ak bolo v zakladateľskom úkone určené sídlo označením obce bez určenia adresy, uvedie sa najneskôr v návrhu na zápis do registra.

(2) Sídlo právnickej osoby založenej podľa právneho poriadku Slovenskej republiky musí byť na území Slovenskej republiky.

§ 216 Vznik právnickej osoby

(1) Právnická osoba vzniká zápisom do verejného registra, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Ak návrh na zápis právnickej osoby do verejného registra nebol podaný do 90 dní od jej založenia, zakladateľský úkon stráca účinnosť.

(3) Právnická osoba zriadená zákonom vzniká dňom nadobudnutia účinnosti zákona, ibaže by zákon ustanovoval neskorší deň jej vzniku.

(4) Právnická osoba zriadená zakladateľským úkonom orgánu verejnej moci formou rozhodnutia, vzniká dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ak z rozhodnutia nevyplýva neskorší deň jej vzniku alebo ak zákon neustanoví inak.

§ 217 Konanie pred vznikom právnickej osoby

(1) Osoby, ktoré konajú v mene právnickej osoby pred jej vznikom, sú z tohto konania zaviazané a oprávnené spoločne a nerozdielne.

(2) Ak právnická osoba schváli konanie v jej mene podľa odseku 1 do 90 dní od svojho vzniku, platí, že je z tohto konania od počiatku zaviazaná a oprávnená namiesto konajúcich osôb. Právnická osoba bez zbytočného odkladu oznámi dotknutým tretím stranám, že toto konanie schválila.

(3) Z iných právnych skutočností, najmä protiprávnych úkonov súvisiacich so vznikom právnickej osoby, z ktorých by bola právnická osoba zaviazaná voči veriteľovi, ak by nastali po jej vzniku, je právnická osoba zaviazaná od počiatku.

§ 218 Neplatnosť právnickej osoby

(1) Po vzniku právnickej osoby sa nemožno domáhať určenia, že právnická osoba nevznikla.

(2) Súd môže aj bez návrhu rozhodnúť o neplatnosti právnickej osoby, len ak

a) nebol vykonaný zakladateľský úkon alebo nebola dodržaná zákonom predpísaná forma tohto úkonu pre príslušný typ právnickej osoby,
b) je zakázanou právnickou osobou, alebo je predmet jej činnosti podľa zakladateľského úkonu v rozpore so zákonom alebo dobrými mravmi,
c) v zakladateľskom úkone chýba zákonom požadovaná náležitosť, a tento nedostatok nebol odstránený, alebo
d) počet na právne úkony spôsobilých zakladateľov bol menší ako vyžaduje zákon, a tento nedostatok nebol odstránený.

(3) Právne vzťahy, do ktorých neplatná právnická osoba vstúpila, nie sú rozhodnutím súdu o neplatnosti právnickej osoby dotknuté.

TRETÍ DIEL
Orgány právnickej osoby

Prvý oddiel
Základné ustanovenia

§ 219 Sústava orgánov

Právnická osoba má štatutárny orgán a iné orgány ustanovené zákonom. Právnická osoba môže vytvoriť aj ďalšie orgány.

§ 220 Člen orgánu

Osoba, ktorá bola ustanovená do funkcie člena orgánu právnickej osoby v zakladateľskom úkone, rozhodnutím jej členov alebo iného orgánu právnickej osoby (člen orgánu), musí byť plne spôsobilá na právne úkony; členom orgánu sa nestane skôr, ako dá s členstvom súhlas.

§ 221 Právnická osoba ako člen orgánu

(1) Členom orgánu môže byť aj právnická osoba. V orgáne právnickej osoby ju zastupuje ňou určená fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky, aby mohla byť členom orgánu.

(2) Ak sa člen orgánu zapisuje do verejného registra, spolu s právnickou osobou ako členom orgánu sa uvedie aj fyzická osoba, ktorá ju v tomto

orgáne právnickej osoby zastupuje.

(3) Povinnosti člena orgánu, ktorý je právnickou osobou, sa vzťahujú aj na toho, kto ho v orgáne právnickej osoby zastupuje. Za porušenie povinností člena orgánu zodpovedá právnická osoba ako člen orgánu spoločne a nerozdielne s fyzickou osobou, ktorá ju v orgáne právnickej osoby zastupuje.

§ 222 Rozhodnutie kolektívneho orgánu

(1) Orgán právnickej osoby tvorený viacerými osobami (kolektívny orgán) rozhoduje uznesením. Uznášaniaschopný je kolektívny orgán vtedy, ak sa rozhodovania zúčastní aspoň polovica jeho členov; uznesenia prijíma hlasovaním nadpolovičnou väčšinou zúčastnených.

(2) Kolektívny orgán určí spomedzi svojich členov, predsedu. Predseda zvoláva, pripravuje a riadi schôdze orgánu.

(3) Kolektívny orgán môže prijímať uznesenia aj mimo svojho zasadnutia. Návrh uznesenia predkladá predseda osobám oprávneným hlasovať na vyjadrenie s oznámením lehoty, v ktorej sa majú k nemu vyjadriť. Ak sa osoba v určenej lehote nevyjadrí, platí, že s návrhom nesúhlasí. Výsledky hlasovania oznámi predseda spôsobom obvyklým v právnickej osobe.

(4) Platnosť hlasovania pri prijímaní uznesenia nie je možné samostatne napadnúť, preskúmať ani zrušiť.

(5) Kolektívny orgán môže prijať rokovací poriadok alebo iný vnútorný predpis, ktorým upraví postup pri prijímaní uznesení a činnosť kolektívneho orgánu.

Druhý oddiel
Výkon funkcie člena orgánu a zodpovednosť

§ 223 Osobný výkon funkcie člena orgánu

(1) Člen orgánu vykonáva funkciu osobne; ustanovenie § 221 ods. 1 tým nie je dotknuté.

(2) Člen kolektívneho orgánu môže pre jednotlivý prípad písomne splnomocniť iného člena tohto orgánu, aby ho pri hlasovaní zastúpil vymedzeným spôsobom. Ak člen kolektívneho orgánu hlasuje podľa predchádzajúcej vety ako splnomocnený zástupca platí, že hlasuje v postavení člena kolektívneho orgánu.

(3) Členovia kolektívneho orgánu, ktorí sú oprávnení konať v mene právnickej osoby spoločne, môžu písomne splnomocniť jedného z nich, aby vo vzťahu k určenému úkonu konal za právnickú osobu vymedzeným spôsobom. Ak člen kolektívneho orgánu koná podľa predchádzajúcej vety ako

splnomocnený zástupca platí, že koná v postavení člena kolektívneho orgánu.

§ 224 Právny vzťah medzi členom orgánu a právnickou osobou

(1) Zmluvu medzi členom orgánu a právnickou osobou upravujúcu ich vzájomné práva a povinnosti schvaľuje orgán, ktorý je oprávnený člena orgánu ustanoviť.

(2) Na vzájomné práva a povinnosti medzi právnickou osobou a členom orgánu sa použijú primerane ustanovenia o príkaznej zmluve.

(3) V zmluve podľa odseku 1 možno dohodnúť, že na výkon funkcie člena orgánu sa primerane použijú pracovnoprávne predpisy; ustanovenia tohto zákona alebo osobitného zákona o právach a povinnostiach členov orgánu, najmä o zodpovednosti, odmene a zániku funkcie člena orgánu, tým nie sú dotknuté a vzťah medzi členom orgánu a právnickou osobou sa nepovažuje za pracovnoprávny vzťah.

(4) Nárok na odmenu má člen orgánu len vtedy, ak to vyplýva zo zmluvy uzavretej medzi ním a právnickou osobou, zakladateľského úkonu alebo stanov alebo z rozhodnutia toho, kto člena orgánu ustanovil. Predpokladá sa, že plnenie poskytnuté právnickou osobou členovi orgánu je odmenou za výkon jeho funkcie člena orgánu.

§ 225 Lojalita člena orgánu

(1) Člen orgánu je povinný vykonávať svoju funkciu lojálne, najmä musí dodržiavať mlčanlivosť o záležitostiach právnickej osoby, ktorých dôvernosť je v záujme právnickej osoby, a to aj po skončení jeho členstva v orgáne, nesmie si prisvojiť jej majetok ani inak uprednostniť svoje záujmy a záujmy svojej blízkej osoby alebo inej právnickej osoby, v ktorej má majetkovú účasť alebo v ktorej má majetkovú účasť jemu blízka osoba, pred záujmami právnickej osoby. Povinnosť právnickej osoby sprístupňovať alebo zverejňovať informácie podľa osobitných predpisov tým nie je dotknutá.

(2) Pri poskytnutí informácií inému orgánu právnickej osoby, jeho členovi ako aj tretím osobám alebo orgánom verejnej moci v rozsahu, v akom sú na to zákonom, zakladateľským úkonom, stanovami alebo zmluvou oprávnení, urobí člen orgánu primerané opatrenia na ochranu dôvernosti informácií pred ich prezradením tretím osobám.

(3) Zakladateľský úkon alebo stanovy môžu určiť, kedy a v akom rozsahu nesmie člen orgánu vykonávať činnosť, ktorá by bola pre právnickú osobu konkurenčnou.

§ 226 Nároky z porušenia lojality

(1) Právnická osoba môže požadovať od člena orgánu, ktorý porušil povinnosti podľa § 225, aby poskytol všetky informácie a odovzdal všetky dokumenty vzťahujúce sa na konanie, pri ktorom nekonal lojálne, a aby vydal všetko, čo z tohto konania nadobudol.

(2) Ak druhá strana zmluvy vedela alebo musela vedieť o porušení povinnosti podľa § 225 ods. 1, právnická osoba môže od nej a od člena orgánu požadovať, aby sa stala oprávnenou a povinnou osobou z tohto právneho úkonu namiesto člena orgánu; právo na náhradu inej škody tým nie je dotknuté.

§ 227 Náležitá starostlivosť člena orgánu

(1) Člen orgánu musí svoju funkciu vykonávať so znalosťami, schopnosťami a opatrnosťou, aká sa bežne vyžaduje od priemerne rozumovo vyspelých osôb v jeho postavení, ako aj v súlade s osobitnou starostlivosťou jemu vlastnou.

(2) Prípustné rozdelenie úloh v rámci kolektívneho orgánu nezbavuje jeho člena povinnosti dohliadať na výkon všetkých úloh.

§ 228 Úľava pri podnikateľskom rozhodovaní

Člen orgánu pri podnikateľskom rozhodnutí neporuší povinnosť konať s náležitou starostlivosťou, ak postupoval informovane a dobromyseľne, že koná v záujme právnickej osoby.

§ 229 Úľava pri výkone čestnej funkcie

Člen orgánu právnickej osoby, ktorej hlavnou činnosťou nie je podnikanie, ktorý vykonáva funkciu bezodplatne alebo za odplatu, ktorá za rok nepresahuje sumu zodpovedajúcu sume mesačnej minimálnej mzdy za prvý mesiac kalendárneho roka, v ktorom došlo k vzniku škody, je povinný nahradiť právnickej osobe škodu spôsobenú porušením povinnosti konať s náležitou starostlivosťou len vtedy, ak ju spôsobil úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti.

§ 230 Zodpovednosť člena orgánu za škodu a následky pre dotknutý právny úkon

(1) Člen orgánu zodpovedá právnickej osobe za škodu, ktorú jej spôsobil výkonom svojej funkcie.

(2) Ak škodu spôsobili viacerí členovia orgánu, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

(3) Člen orgánu nezodpovedá za škodu, ak preukáže, že svoje povinnosti príslušným konaním alebo opomenutím neporušil, mal na toto konanie

súhlas orgánu, ktorý ho do funkcie ustanovil alebo štatutárneho orgánu, alebo tento orgán jeho konanie alebo opomenutie následne schválil.

(4) Porušením povinností člena orgánu pri výkone funkcie nie je dotknutá platnosť úkonu právnickej osoby; ustanovenia § 108 a 109 sa nepoužijú.

§ 231 Účinky schválenia a dohôd o obmedzení zodpovednosti voči veriteľom

Akékoľvek schválenie alebo súhlas orgánu právnickej osoby, vzdanie sa práva zo strany právnickej osoby a ani iná dohoda medzi právnickou osobou a členom orgánu, ktorá vedie k obmedzeniu alebo vylúčeniu zodpovednosti člena orgánu za škodu alebo uspokojenia jej iných majetkových nárokov, nie je účinná voči jej veriteľom.

§ 232 Premlčanie nároku voči členovi orgánu

Nároky právnickej osoby voči členovi orgánu na náhradu škody a iné nároky vyplývajúce z porušenia jeho povinností voči právnickej osobe sa nepremlčia skôr ako jeden rok po tom, ako prestal byť členom orgánu.

§ 233 Uplatňovanie nárokov voči členovi orgánu

(1) Ak je zriadený dozorný orgán, v konaní o náhradu škody alebo o inom nároku právnickej osoby voči členovi orgánu môže právnickú osobu zastupovať aj člen dozorného orgánu ním poverený.

(2) Poverený člen dozorného orgánu je na účel zastúpenia podľa odseku 1 oprávnený robiť za právnickú osobu právne úkony súvisiace s uplatnením nároku.

§ 234 Faktický orgán

Rovnaké povinnosti a zodpovednosť ako člen orgánu má aj osoba, ktorá vykonáva činnosti, akoby bola členom orgánu.

§ 235 Zánik funkcie člena orgánu

(1) Funkcia člena orgánu zaniká

a) uplynutím funkčného obdobia, ak bolo určené,
b) vzdaním sa funkcie pätnástym dňom odo dňa dôjdenia právnickej osobe, ak nie je určený iný deň,
c) odvolaním orgánom, ktorý člena orgánu ustanovil do funkcie; za odvolanie sa považuje aj ustanovenie inej osoby do funkcie namiesto doterajšieho člena orgánu,
d) stratou predpokladov potrebných na výkon funkcie; neskorším odpadnutím dôvodu, pre ktorý stratil predpoklady na výkon funkcie, sa výkon funkcie neobnovuje,

e) smrťou člena orgánu alebo zánikom právnickej osoby, ktorá je členom orgánu,
f) ustanovením likvidátora, ak ide o člena štatutárneho orgánu.

(2) Ak orgán, ktorý je oprávnený odvolať člena orgánu z funkcie, neurčí v rozhodnutí o odvolaní inak, je odvolanie účinné prijatím rozhodnutia.

(3) Ak právnickej osobe hrozí vznik škody alebo sú potrebné iné neodkladné úkony, člen orgánu, ktorého funkcia zanikla, bezodkladne upovedomí právnickú osobu o tom, aké opatrenia treba urobiť na odvrátenie škody alebo aké úkony je potrebné urobiť.

Tretí oddiel
Nedostatky rozhodnutí orgánov právnickej osoby

§ 236 Kontrola orgánom právnickej osoby

(1) V zakladateľskom úkone alebo stanovách možno určiť, ktorý orgán právnickej osoby rozhoduje spory vyplývajúce z vnútorných pomerov právnickej osoby a preskúmava rozhodnutia jej orgánov.

(2) Ak zakladateľský úkon alebo stanovy určia takýto orgán na riešenie sporov, určia aj spôsob obsadzovania členov orgánu na riešenie sporov tak, aby bola zabezpečená ich nestrannosť a nezaujatosť, ako aj právo všetkých členov právnickej osoby na prístup k tomuto orgánu a konaniu pred ním a lehotu na podanie návrhu na kontrolu rozhodnutia orgánom právnickej osoby.

§ 237 Neplatné rozhodnutie orgánu právnickej osoby

(1) Rozhodnutie orgánu právnickej osoby, ktorého prijatím alebo pri prijatí ktorého bol porušený zákon alebo ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, je neplatné, ak pre naplnenie účelu zákona nepostačuje zrušenie rozhodnutia.

(2) Rozhodnutie orgánu právnickej osoby je neplatné aj vtedy, ak ním orgán rozhodoval o veci patriacej do pôsobnosti, ktorá mu podľa zákona nemôže byť zverená.

§ 238 Zrušiteľné rozhodnutie orgánu právnickej osoby

(1) Rozhodnutie orgánu právnickej osoby, ktoré nie je preskúmateľné iným orgánom právnickej osoby zruší súd, ak jeho prijatím alebo pri jeho prijatí došlo k porušeniu zákona, dobrých mravov, zakladateľského úkonu, stanov alebo práva člena právnickej osoby. Súd môže zrušiť aj rozhodnutie, ktoré preskúmava iný orgán právnickej osoby, ak tento orgán nerozhodol do šiestich mesiacov od prijatia preskúmavaného rozhodnutia. Ak súd zrušuje rozhodnutie o preskúmaní rozhodnutia orgánu právnickej osoby, môže zrušiť aj preskúmané rozhodnutie.

(2) Súd rozhodnutie nezruší, ak porušenie podľa odseku 1

a) nemohlo mať vplyv na jeho prijatie alebo obsah,
b) spočíva v rozpore so zmluvnou povinnosťou hlasovať alebo rozhodovať určitým spôsobom alebo
c) nemalo závažné následky a ochrany hodný záujem si vyžaduje, aby súd rozhodnutie nezrušil.

§ 239 Žaloba o zrušenie rozhodnutia orgánu právnickej osoby

(1) Žalobu o zrušenie rozhodnutia orgánu právnickej osoby môže proti právnickej osobe podať

a) člen štatutárneho orgánu alebo dozorného orgánu poverený týmto orgánom, správca podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní,
b) člen právnickej osoby, bývalý člen právnickej osoby, člen orgánu právnickej osoby, alebo bývalý člen orgánu právnickej osoby, ak ide o rozhodnutie orgánu právnickej osoby, ktorým boli porušené jeho práva alebo
c) každý člen právnickej osoby proti rozhodnutiu členskej schôdze, ak hlasoval proti prijatiu rozhodnutia alebo sa odôvodnene nezúčastnil hlasovania.

(2) Žalobu možno podať do troch mesiacov odo dňa, keď sa o prijatí rozhodnutia žalobca dozvedel, najneskôr však do šiestich mesiacov od jeho prijatia, inak toto právo zanikne.

(3) Ak rozhodnutie orgánu preskúmava iný orgán právnickej osoby a tento prieskum je prekážkou zrušenia rozhodnutia, začína lehota podľa odseku 2 plynúť odo dňa, keď sa o prijatí rozhodnutia tohto iného orgánu žalobca dozvedel a uplynie najneskôr šesť mesiacov od prijatia rozhodnutia tohto iného orgánu.

§ 240 Žaloba o určenie neplatnosti rozhodnutia orgánu právnickej osoby

Žalobu o určenie neplatnosti rozhodnutia orgánu právnickej osoby môže kedykoľvek podať ten, kto má na určení naliehavý právny záujem. Naliehavý právny záujem nemusia preukazovať osoby uvedené v § 239 ods. 1 za podmienok tam ustanovených.

§ 241 Informácia o žalobe

Štatutárny orgán vhodným spôsobom oboznámi dozorný orgán a členov právnickej osoby o tom, že proti rozhodnutiu orgánu právnickej osoby bola podaná žaloba o určenie jeho neplatnosti alebo o jeho zrušenie.

§ 242 Osobitné ustanovenia o konaní

(1) Ak žalobu podal člen štatutárneho orgánu a právnická osoba nemôže byť zastúpená ostatnými členmi štatutárneho orgánu, zastupuje ju člen dozorného orgánu poverený týmto orgánom, inak osoba určená členskou schôdzou.

(2) Súd v konaní o žalobe postupuje podľa Civilného sporového poriadku.

(3) Právoplatný rozsudok o tom, že rozhodnutie orgánu právnickej osoby je neplatné alebo že sa zrušuje, je záväzný voči každému.

(4) Zrušené rozhodnutie orgánu právnickej osoby sa považuje za neplatné od počiatku. Právne postavenie tretích osôb tým nie je dotknuté; to neplatí, ak v čase právneho úkonu tretej osoby, táto osoba o dôvode zrušiteľnosti rozhodnutia právnickej osoby vedela alebo musela vedieť.

§ 243 Odčinenie nemajetkovej škody

Ak došlo neplatným alebo zrušeným rozhodnutím orgánu právnickej osoby k podstatnému zásahu do členstva člena právnickej osoby, právnická osoba voči nemu zodpovedá aj za nemajetkovú škodu, ktorá mu týmto rozhodnutím bola spôsobená.

Štvrtý oddiel
Štatutárny orgán

§ 244 Vymedzenie štatutárneho orgánu

Pri právnych úkonoch vo všetkých veciach zastupujú právnickú osobu tí, ktorí sú na to ako členovia orgánu oprávnení zakladateľským úkonom alebo zákonom (štatutárny orgán).

§ 245 Pôsobnosť štatutárneho orgánu

(1) Štatutárny orgán riadi činnosť právnickej osoby a rozhoduje o veciach právnickej osoby, o ktorých nerozhoduje niekto iný. Pri svojom konaní vytvára a napĺňa vôľu právnickej osoby.

(2) Štatutárny orgán zabezpečuje vedenie spoľahlivých záznamov o hospodárskej situácii právnickej osoby, stave jej majetku a dlhov tak, aby mohol včas zistiť prípadnú hrozbu úpadku a prijať opatrenia, ktoré hroziaci úpadok odvrátia.

(3) Štatutárny orgán zabezpečuje uchovávanie písomností právnickej osoby týkajúcich sa rozhodovania jej orgánov po celú dobu jej existencie a zaistí ich riadnu archiváciu aj pre prípad jej zániku.

(4) Po každom rozhodnutí, v dôsledku ktorého dôjde k zmene zakladateľského úkonu alebo stanov, štatutárny orgán zabezpečí zmenu v príslušnom registri v rozsahu prijatej zmeny; štatutárny orgán uloží

zakladateľský úkon alebo stanovy v aktuálnom znení v sídle právnickej osoby ako aj v zbierke listín príslušného registra, ak je vedená.

§ 246 Pričítanie konania členov štatutárneho orgánu právnickej osobe

(1) Člen štatutárneho orgánu zaväzuje právnickú osobu právnymi úkonmi alebo iným svojím správaním pri výkone svojej funkcie.

(2) Oprávnenie štatutárneho orgánu konať za právnickú osobu je oprávnením konať vo všetkých veciach týkajúcich sa právnickej osoby, ak tento zákon neustanovuje inak.

(3) Právnickú osobu zaväzuje konanie členov štatutárneho orgánu, aj keď prekročili svojím konaním rozsah predmetu jej činnosti. Konanie, pri ktorom člen štatutárneho orgánu prekročil pôsobnosť, ktorú tomuto orgánu zákon zveruje alebo zákon umožňuje zveriť, právnickú osobu nezaväzuje.

(4) Obmedzenie oprávnenia štatutárneho orgánu konať, nie je účinné voči tretím osobám ani v prípade, keď bolo zverejnené. Ak ide o právnickú osobu, ktorá sa zapisuje do verejného registra, obmedzenie štatutárneho orgánu podľa prvej vety sa do verejného registra nezapisuje.

(5) Pri písomnom právnom úkone postačí, ak k názvu právnickej osoby pripojí člen štatutárneho orgánu svoj podpis; ustanovenia o právnych úkonoch uskutočňovaných v elektronickej podobe tým nie sú dotknuté.

§ 247 Kolektívny štatutárny orgán

(1) Ak má štatutárny orgán viacero členov, v zakladateľskom úkone alebo stanovách možno určiť spôsob ich konania za právnickú osobu. Ak nie je spôsob ich konania určený, môže každý z členov štatutárneho orgánu konať samostatne.

(2) Platnosti právneho úkonu právnickej osoby nebráni, že o ňom nerozhodla väčšina členov štatutárneho orgánu potrebná na prijatie rozhodnutia.

(3) Štatutárny orgán môže rozhodnúť o deľbe rozhodovacej pôsobnosti medzi jeho jednotlivých členov.

(4) Ak má prejav vôle dôjsť právnickej osobe, postačí, ak dôjde ktorémukoľvek z členov štatutárneho orgánu.

§ 248 Nedostatky pri obsadzovaní orgánu

Od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu alebo jeho členov do verejného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám dovolávať porušenia zákona alebo vnútorného predpisu pri voľbe alebo vymenovaní člena štatutárneho orgánu, ibaže by o ich porušení tretia osoba vedela; to platí aj vo vzťahu k členom iných orgánov.

§ 249 Nedostatočné obsadenie orgánu

(1) Ak právnická osoba nemôže uskutočňovať právne úkony v dôsledku nedostatočne obsadeného štatutárneho orgánu, môže jej člen, člen orgánu oprávneného vymenovať člena štatutárneho orgánu, ktorý nemôže uskutočňovať právne úkony, alebo jej veriteľ podať návrh na súd na vykonanie potrebných opatrení; to platí aj vtedy, ak v dôsledku nedostatočne obsadeného iného povinne vytváraného orgánu právnickej osoby nemôže tento orgán prijímať rozhodnutia.

(2) Súd môže najmä uložiť právnickej osobe lehotu, v ktorej má nedostatok odstrániť alebo, ak je to potrebné, aj vymenovať člena tohto orgánu alebo jej ustanoviť opatrovníka.

(3) Trovy konania znáša právnická osoba.

(4) Súd môže uložiť právnickej osobe povinnosť uhradiť osobe vymenovanej za člena štatutárneho orgánu preddavok na jeho odmenu.

(5) V odôvodnenom prípade môže osoba, ktorá osvedčí právny záujem, podať návrh na súd na odvolanie člena orgánu vymenovaného podľa odseku 2 alebo opatrovníka ustanoveného podľa odseku 2 a vymenovanie či ustanovenie inej osoby.

(6) Funkcia vymenovaného člena orgánu alebo ustanoveného opatrovníka zaniká vymenovaním nového člena orgánu namiesto neho.

(7) Súd v konaní postupuje podľa Civilného mimosporového poriadku.

ŠTVRTÝ DIEL
Názov právnickej osoby a jeho ochrana

§ 250 Názov právnickej osoby

(1) Názvom právnickej osoby je jej pomenovanie, ktoré je určené v zakladateľskom úkone a pod ktorým je zapísaná vo verejnom registri, alebo ktoré je uvedené v zákone, ktorým bola zriadená. Právnická osoba robí právne úkony pod svojím názvom.

(2) Súčasťou názvu právnickej osoby musí byť označenie jej právnej formy. Označenie právnej formy nesmú vo svojom názve používať osoby, ktoré nespĺňajú podmienky tejto právnej formy.

(3) Ak je právnická osoba v likvidácii, konkurze, nútenej správe alebo reštrukturalizácií, používa názov s dodatkom „v likvidácii“, „v konkurze“, „v nútenej správe“ alebo „v reštrukturalizácii“.

§ 251 Prípustnosť názvu právnickej osoby

(1) Názov právnickej osoby musí byť spôsobilý ju označiť ako právnickú osobu.

(2) Názov právnickej osoby nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

(3) Názov právnickej osoby nesmie pôsobiť klamlivo.

(4) Názov právnickej osoby nesmie byť zameniteľný s názvom inej právnickej osoby, označením orgánu verejnej moci, označením verejného registra alebo inej evidencie vedenej na základe zákona. Názvy viacerých právnických osôb môžu vyjadrovať ich prepojenosť, ak sú navzájom odlíšiteľné viac ako len rozdielnym označením právnej formy.

§ 252 Prevod, prechod a zmena názvu

(1) Názov právnickej osoby nie je možné previesť na inú osobu, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Názov právnickej osoby prechádza na nástupnícku právnickú osobu, ak zaniká pôvodná právnická osoba bez likvidácie a nástupnícka právnická osoba názov prevezme. Ak nástupnícka právnická osoba názov neprevezme, zanikajú všetky práva právnickej osoby k názvu jej zánikom bez likvidácie. Ak má nástupnícka právnická osoba inú právnu formu, musí sa zmeniť časť názvu v súlade s jej právnou formou.

§ 253 Ochrana názvu právnickej osoby

Pri neoprávnenom použití názvu právnickej osoby alebo pri neoprávnenom zásahu do dobrej povesti právnickej osoby má právnická osoba rovnaké práva ako pri nekalej súťaži.

PIATY DIEL
Zrušenie a zánik právnickej osoby

§ 254 Základné ustanovenia

(1) Právnická osoba zapísaná vo verejnom registri zaniká ku dňu výmazu z registra, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Zániku právnickej osoby predchádza jej zrušenie bez likvidácie, ak celé jej imanie prechádza na právneho nástupcu, ak nemá majetok alebo ak tak ustanovuje zákon; inak sa uskutoční likvidácia.

§ 255 Zrušenie právnickej osoby

(1) Právnická osoba sa zrušuje

a) uplynutím času, na ktorý bola založená,
b) dosiahnutím účelu, na ktorý bola založená, ak je to podľa zakladateľského úkonu dôvod zrušenia právnickej osoby, a dosiahnutie účelu bolo vyslovené orgánom oprávneným rozhodnúť o zrušení právnickej osoby,
c) rozhodnutím právnickej osoby o svojom zrušení, fúzii alebo rozdelení rozštiepením,

d) rozhodnutím súdu o neplatnosti právnickej osoby alebo rozhodnutím súdu alebo orgánu verejnej moci podľa osobitného predpisu o zrušení právnickej osoby ku dňu uvedenému v rozhodnutí súdu alebo orgánu verejnej moci podľa osobitného predpisu, inak ku dňu nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia,
e) zastavením konkurzného konania z dôvodu nedostatku majetku alebo zrušením konkurzu, okrem zrušenia konkurzu z dôvodu, že tu nie sú predpoklady pre konkurz,
f) z iného dôvodu ustanoveného zákonom alebo zakladateľským úkonom.

(2) Súd alebo orgán verejnej moci podľa osobitného predpisu aj bez návrhu zruší právnickú osobu, ak

a) prestane spĺňať podmienky ustanovené zákonom pre vznik danej právnej formy,
b) nie je dostatočne obsadený štatutárny orgán po dobu dlhšiu ako jeden rok,
c) vykonáva len takú činnosť, ktorá je vyhradená iným právnym formám právnických osôb, alebo podniká v rozsahu väčšom, ako zákon príslušnej právnej forme povoľuje, alebo
d) z iného dôvodu ustanoveného zákonom.

(3) Ak ide o dôvod, ktorý je možné odstrániť, súd alebo orgán verejnej moci podľa osobitného predpisu vyzve právnickú osobu na jeho odstránenie v primeranej lehote, ktorú jej určí.

(4) Rozhodnutie o zrušení právnickej osoby a jej vstupe do likvidácie môže orgán právnickej osoby, ktorý ho prijal, zmeniť, ak sa ešte nezačalo s rozdeľovaním likvidačného zostatku.

(5) Právnickú osobu zriadenú zákonom možno zrušiť len zákonom. Právnickú osobu zriadenú zriaďovateľským úkonom orgánu verejnej moci možno zrušiť len rozhodnutím orgánu verejnej moci.

(6) Právnická osoba sa zrušuje bez likvidácie aj vtedy, ak sa zrušuje v dôsledku

a) zastavenia konkurzného konania z dôvodu nedostatku majetku, alebo
b) zrušenia konkurzu, okrem zrušenia konkurzu z dôvodu, že nie sú predpoklady pre konkurz.

(7) V prípade zrušenia právnickej osoby podľa odseku 1 písm. e) súd alebo iný orgán verejnej moci podľa osobitného predpisu bez zbytočného odkladu vymaže právnickú osobu z verejného registra.

ŠIESTY DIEL
Premeny právnickej osoby a zmena právnej formy

§ 256 Premena právnickej osoby

Premenou právnickej osoby je fúzia právnických osôb alebo rozdelenie právnickej osoby.

§ 257 Účinnosť premeny

(1) Premena právnickej osoby nadobúda účinnosť zápisom premeny do verejného registra, v ktorom je právnická osoba vedená. Ak je zúčastnených právnických osôb viac, zápis sa pri každej právnickej osobe vykoná k rovnakému dňu. Ak pri premene vzniká novozaložená právnická osoba, premena je účinná jej vznikom.

(2) Rozhodnutie o premene právnickej osoby môže byť zmenené, kým nie je podaný návrh na registráciu premeny do verejného registra.

(3) Po účinnosti premeny sa nemožno domáhať určenia, že premena nenastala alebo že je právny úkon vedúci k premene neplatný, a nemožno ani zrušiť zodpovedajúci zápis vo verejnom registri.

§ 258 Rozhodný deň

(1) Pri premene právnickej osoby sa určí rozhodný deň, od ktorého sa úkony zanikajúcej právnickej osoby považujú z účtovného hľadiska za úkony uskutočnené na účet nástupníckej právnickej osoby.

(2) Zanikajúca právnická osoba alebo právnická osoba, od ktorej sa odčlení novozaložená právnická osoba, zostaví účtovnú závierku ku dňu predchádzajúcemu rozhodnému dňu.

§ 259 Zmena právnej formy

Právnická osoba môže zmeniť právnu formu, len ak to zákon umožňuje.

§ 260 Fúzia a rozdelenie právnickej osoby

(1) Pri fúzii alebo rozdelení právnickej osoby musia mať zúčastnené právnické osoby rovnakú právnu formu, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Fúzia je zlúčenie alebo splynutie.

(3) Zlúčenie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku jednej alebo viacerých právnických osôb, pričom ich imanie prechádza na inú už existujúcu právnickú osobu, ktorá sa stáva právnym nástupcom zanikajúcich právnických osôb.

(4) Splynutie je postup, pri ktorom na základe zrušenia bez likvidácie dochádza k zániku dvoch alebo viacerých právnických osôb, pričom ich imanie prechádza na inú, novozaloženú právnickú osobu, ktorá sa stáva právnym nástupcom zanikajúcich právnických osôb.

(5) Rozdelenie je rozštiepenie alebo odštiepenie.

(6) Rozštiepenie je postup, pri ktorom rozdeľovaná právnická osoba zaniká bez likvidácie a jej imanie prechádza

a) na iné už existujúce právnické osoby, ktoré sa tým stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej právnickej osoby (rozštiepenie zlúčením),
b) na novozaložené právnické osoby, ktoré sa svojim vznikom stávajú právnymi nástupcami zanikajúcej právnickej osoby (rozštiepenie splynutím), alebo
c) kombináciou foriem uvedených v písmenách a) a b).

(7) Odštiepenie je postup, pri ktorom rozdeľovaná právnická osoba nezaniká a časť imania právnickej osoby špecifikovaná v projekte premeny právnickej osoby prechádza

a) na jednu alebo viac už existujúcich právnických osôb (odštiepenie zlúčením),
b) na jednu alebo viac novozaložených právnických osôb (odštiepenie splynutím) alebo
c) kombináciou foriem uvedených v písmenách a) a b).

(8) Fúziu právnickej osoby je možné spojiť aj s rozdelením.

(9) Každá z nástupníckych právnických osôb ručí spoločne a nerozdielne za dlhy právnickej osoby, ktoré na ňu pri rozdelení neprešli.

(10) Zmluva o zlúčení alebo splynutí, ako aj rozhodnutie o rozdelení právnickej osoby musia obsahovať údaje o majetku, dlhoch, právach a povinnostiach a iných zložkách imania zúčastnených právnických osôb; ak má vzniknúť právnická osoba, musia obsahovať aj zakladateľský úkon novozaloženej právnickej osoby.

(11) Ak projekt rozdelenia pri rozštiepení neurčil, ktorej nástupníckej právnickej osobe pripadne určitá zložka imania a táto skutočnosť sa nedá odvodiť ani výkladom projektu rozdelenia, platí, že sa všetky nástupnícke právnické osoby stávajú spoluvlastníkmi v rovnom pomere a z práv a povinností sú oprávnenými a zaviazanými spoločne a nerozdielne. V prípade rozdelenia odštiepením ostáva táto zložka imania rozdeľovanej právnickej osobe.

(12) Návrh zmluvy o fúzii alebo projekt rozdelenia právnickej osoby schvaľuje orgán, ktorý je oprávnený na rozhodovanie o zrušení právnickej osoby, ibaže by zákon ustanovoval inak.

(13) Návrh na zápis fúzie alebo rozdelenia podávajú spoločne štatutárne orgány všetkých dotknutých právnických osôb; ich podpisy musia byť úradne osvedčené.

SIEDMY DIEL
Zmena štatútu právnickej osoby

§ 261 Premiestnenie sídla zahraničnej právnickej osoby

(1) Zahraničná právnická osoba môže premiestniť svoje sídlo v zahraničí na územie Slovenskej republiky, ak to umožňuje právny poriadok, ktorým sa spravuje.

(2) Pri zápise zahraničnej právnickej osoby do verejného registra musí byť k návrhu priložené čestné vyhlásenie štatutárneho orgánu, že právny poriadok, ktorým sa spravuje, pripúšťa premiestnenie sídla, ako aj označenie právnej formy, ktorú má podľa právneho poriadku Slovenskej republiky právnická osoba po zápise mať.

(3) Zahraničná právnická osoba a jej zakladateľský úkon musia spĺňať požiadavky, ktoré právny poriadok Slovenskej republiky ukladá pre právnu formu, ktorú si zvolila podľa odseku 2. Požiadavky podľa osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

(4) Po zápise zahraničnej právnickej osoby do verejného registra sa zahraničná právnická osoba považuje za slovenskú právnickú osobu. Odo dňa účinnosti premiestnenia sídla sa použijú všeobecne záväzné právne predpisy Slovenskej republiky upravujúce príslušnú právnu formu právnickej osoby aj na otázky vnútornej organizácie a ručenia jej členov či členov jej orgánov za dlhy právnickej osoby, ktoré vznikli po premiestnení sídla.

(5) Na účinky premiestnenia sídla zahraničnej právnickej osoby sa inak uplatnia ustanovenia osobitného predpisu o zmene právnej formy.

§ 262 Premiestnenie sídla slovenskej právnickej osoby

(1) Právnická osoba, ktorá má sídlo v Slovenskej republike, môže premiestniť sídlo do zahraničia, ak to ustanovuje právo Európskej únie alebo ak to umožňuje medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, a ak sa po premiestnení sídla bude spravovať zahraničným právnym poriadkom.

(2) Účinky premiestnenia sídla do zahraničia nastávajú výmazom slovenskej právnickej osoby z verejného registra s vyznačením premiestnenia sídla ku dňu zápisu právnickej osoby do zahraničného registra. K návrhu na výmaz sa priloží listina preukazujúca, že právnická osoba je zapísaná v zahraničnom registri.

(3) Za dlhy právnickej osoby, ktoré vznikli pred účinnosťou premiestnenia sídla, ručia jej členovia a členovia jej orgánov v rovnakom rozsahu, ako pred premiestnením sídla.

§ 263 Oznámenie o premiestnení sídla do zahraničia

(1) Slovenská právnická osoba zverejní zámer o premiestnení sídla do zahraničia najmenej tri mesiace pred plánovaným premiestnením. Zároveň v rovnakej lehote oznámi zámer o premiestnení sídla do zahraničia všetkým svojim známym veriteľom

(2) Veritelia slovenskej právnickej osoby majú právo do troch mesiacov od zverejnenia zámeru podľa odseku 1 požadovať primerané zabezpečenie ich nesplatných pohľadávok. Ak sa veriteľ so slovenskou právnickou osobou nedohodne, o primeranom zabezpečení nesplatných pohľadávok rozhodne na jeho návrh súd.

ÔSMY DIEL
Likvidácia právnickej osoby

§ 264 Účel likvidácie právnickej osoby

Likvidáciou právnickej osoby sa má vyporiadať majetok zrušenej právnickej osoby (likvidačná podstata), uspokojiť pohľadávky veriteľov a likvidačný zostatok rozdeliť medzi oprávnené osoby, alebo s ním naložiť podľa zákona.

§ 265 Predpoklady likvidácie

(1) Likvidácia sa vykoná, ak po zrušení právnickej osoby neprechádza celé jej imanie na právneho nástupcu.

(2) Ak nebol zložený preddavok na likvidáciu v ustanovenej lehote, likvidácia právnickej osoby neprebehne.

§ 266 Vstup do likvidácie

Právnická osoba vstupuje do likvidácie ustanovením prvého likvidátora.

§ 267 Účinky vstupu do likvidácie

(1) Štatutárnym orgánom právnickej osoby v likvidácii je jej likvidátor.

(2) V mene právnickej osoby v likvidácii možno robiť len právne úkony v súlade s účelom likvidácie, najmä tie, ktoré smerujú k ukončeniu činnosti a ukončeniu právnych vzťahov.

(3) Po dobu likvidácie používa právnická osoba názov s dodatkom „v likvidácii“.

(4) Vstupom právnickej osoby do likvidácie zanikajú jej jednostranné právne úkony právnickej osoby, najmä jej príkazy, poverenia, splnomocnenia a prokúry okrem splnomocnení udelených na zastupovanie právnickej osoby v súdnych konaniach.

§ 268 Likvidátor

(1) Likvidáciu právnickej osoby vykoná likvidátor.

(2) Likvidátorom môže byť

a) osoba, ktorá je zapísaná do zoznamu správcov vedeného podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní, alebo
b) iná osoba, ak je zapísaná v registri fyzických osôb, s ustanovením za likvidátora súhlasí a mohla by byť inak ustanovená za člena štatutárneho orgánu právnickej osoby.

§ 269 Ustanovenie likvidátora právnickou osobou

(1) Orgán právnickej osoby, ktorý je oprávnený rozhodnúť o zrušení právnickej osoby, ustanoví jedného alebo viacerých likvidátorov súčasne s rozhodnutím o zrušení právnickej osoby, najneskôr však do 60 dní od zrušenia právnickej osoby.

(2) Pred zápisom likvidátora do verejného registra je právnická osoba povinná zložiť do notárskej úschovy preddavok na likvidáciu podľa vykonávacieho predpisu, ibaže bol dohodnutý bezodplatný výkon funkcie likvidátora.

§ 270 Ustanovenie likvidátora súdom

(1) Súd ustanoví likvidátora, ak rozhodol o zrušení právnickej osoby alebo o jej neplatnosti alebo ak likvidátor nebol ustanovený právnickou osobou v ustanovenej lehote, inak bez zbytočného odkladu; súd likvidátora neustanoví, ak právnická osoba nezložila preddavok na likvidáciu.

(2) Súd ustanoví likvidátora náhodným výberom zo zoznamu správcov podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní, a to aj bez jeho súhlasu. Súd alebo iný orgán verejnej moci podľa osobitného predpisu zapíše likvidátora do príslušného registra právnickej osoby bez návrhu.

§ 271 Preddavok na likvidáciu

(1) Preddavok na likvidáciu slúži na úhradu odmeny za výkon funkcie likvidátora a náhradu vynaložených nákladov likvidácie.

(2) Preddavok na likvidáciu nepodlieha exekúcii ani obdobnému vykonávaciemu konaniu.

(3) Pri vyhlásení konkurzu na majetok právnickej osoby podlieha preddavok na likvidáciu konkurzu, ibaže by návrh na vyhlásenie konkurzu podal likvidátor; v takomto prípade vydá notár hodnotu preddavku na likvidáciu likvidátorovi, ktorý bol v čase vyhlásenia konkurzu zapísaný vo verejnom registri ako likvidátor tejto právnickej osoby.

§ 272 Zánik funkcie likvidátora

(1) Likvidátor ustanovený právnickou osobou sa môže funkcie vzdať a orgán, ktorý ho ustanovil, ho môže z funkcie odvolať.

(2) Likvidátor ustanovený súdom sa nemôže svojej funkcie vzdať. Môže však požiadať súd o odvolanie z funkcie, ak od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby funkciu vykonával.

(3) Na návrh osoby, ktorá osvedčí právny záujem, môže súd odvolať likvidátora, ak porušuje svoje povinnosti alebo z iného vážneho dôvodu.

(4) Po zániku funkcie likvidátora musí byť bez zbytočného odkladu ustanovený nový likvidátor, a to rovnakým spôsobom, ako bol ustanovený predchádzajúci likvidátor. Ak nie je možné ustanoviť likvidátora spôsobom, ktorým bol ustanovený predchádzajúci likvidátor, ustanoví likvidátora súd.

§ 273 Odmena a náhrada nákladov likvidátora

(1) Likvidátor ustanovený súdom má voči právnickej osobe nárok na odmenu a náhradu vynaložených nákladov podľa vykonávacieho predpisu.

(2) Odmeňovanie likvidátora ustanoveného právnickou osobou sa spravuje zmluvou medzi likvidátorom a právnickou osobou.

§ 274 Oprávnenie likvidátora ustanoveného súdom

Likvidátor ustanovený súdom má pri zisťovaní majetku právnickej osoby rovnaké oprávnenia ako správca podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní pri zisťovaní majetku úpadcu.

§ 275 Povinnosti likvidátora pri likvidácii

(1) Likvidátor oznámi vstup právnickej osoby do likvidácie všetkým známym veriteľom. Zároveň zverejní skutočnosť, že právnická osoba vstúpila do likvidácie, spolu s výzvou, aby veritelia právnickej osoby prihlásili svoje pohľadávky, prípadne iné práva v lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako štyri mesiace odo dňa zverejnenia výzvy veriteľom.

(2) Likvidátor zostaví ku dňu predchádzajúcemu dňu vstupu právnickej osoby do likvidácie mimoriadnu účtovnú závierku.

(3) Likvidátor priebežne vedie zoznam majetku a dlhov, tvorený prihlásenými pohľadávkami veriteľov a pohľadávkami iných známych veriteľov.

(4) Ak likvidátor zistí predlženie právnickej osoby v likvidácii, bez zbytočného odkladu podá súdu návrh na vyhlásenie konkurzu, ibaže by zistený nedostatok majetku musel viesť k zastaveniu konkurzného konania.

§ 276 Uspokojovanie veriteľov

(1) Ak právnická osoba nie je v úpadku, likvidátor uspokojí prednostne pohľadávky zamestnancov z pracovnoprávnych vzťahov. Ostatné pohľadávky uspokojuje likvidátor priebežne.

(2) Ak známy veriteľ neprihlásil svoju pohľadávku do likvidácie a dlh nemožno splniť inak, zloží likvidátor peňažné plnenie do notárskej úschovy na trovy veriteľa. Rovnako likvidátor postupuje, ak veriteľ odoprie súčinnosť potrebnú na splnenie.

§ 277 Ukončovanie likvidácie

(1) Ku dňu skončenia likvidácie, ktorý nesmie byť skôr ako šesť mesiacov po zverejnení výzvy veriteľom na prihlásenie pohľadávok, zostaví likvidátor účtovnú závierku, konečnú správu o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku a predloží ich tomu, kto je oprávnený rozhodovať o zrušení právnickej osoby. Ak je možné osoby oprávnené rozhodovať o zrušení právnickej osoby zistiť len s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi, postačí, ak tieto dokumenty likvidátor sprístupní v sídle právnickej osoby a v sídle správcu a zverejní tomu zodpovedajúci oznam.

(2) Ak do 60 dní po zverejnení oznámenia o skončení likvidácie nerozhodne ten, kto je oprávnený rozhodovať o zrušení právnickej osoby inak, považujú sa účtovná závierka, konečná správa o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku uplynutím tejto lehoty za schválené.

(3) Likvidátor ustanovený súdom predloží dokumenty podľa odseku 1 aj súdu a podá návrh na schválenie rozdelenia likvidačného zostatku.

§ 278 Prístup k dokumentom likvidácie

Každý, kto má právo na podiel na likvidačnom zostatku, môže nahliadnuť alebo požiadať o zaslanie dokumentov, ktoré musí likvidátor podľa tohto zákona zostaviť, a to za úhradu nákladov sprístupnenia týchto dokumentov.

§ 279 Likvidačný zostatok a jeho rozdelenie

(1) Majetok, ktorý zostal právnickej osobe po uspokojení všetkých jej veriteľov (likvidačný zostatok), sa môže rozdeliť až po schválení návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku. Likvidátor s likvidačným zostatkom naloží podľa zakladateľského úkonu alebo stanov.

(2) Ako likvidačný zostatok je možné rozdeliť aj nespeňažený majetok právnickej osoby, ak to umožňuje zakladateľský úkon alebo stanovy, jeho reálna hodnota je zistená a je to uvedené v návrhu na rozdelenie likvi-

dačného zostatku, ibaže by sa to priečilo účelu nadobudnutia majetku právnickou osobou.

(3) Osoby, ktorým pripadne likvidačný zostatok, ho nadobúdajú podľa dohody, inak ho nadobúdajú členovia likvidovanej právnickej osoby do podielového spoluvlastníctva. Členovia likvidovanej právnickej osoby nadobúdajú majetok dielom určeným zakladateľským úkonom alebo stanovami, inak rovným dielom.

(4) Ak bol likvidovaný majetok právnickej osoby, vo vzťahu ku ktorej niet osoby, ktorá by mala podiel na likvidačnom zostatku, likvidačný zostatok pripadne štátu.

(5) Každý, komu vznikol nárok na likvidačný zostatok, ručí za dlhy právnickej osoby do výšky svojho podielu na likvidačnom zostatku, najmenej však v rozsahu, v ktorom za ne ručil za trvania právnickej osoby. Ak bol rozdelený likvidačný zostatok v nepeňažnej forme, ručí sa do výšky zistenej trhovej hodnoty v čase vyplatenia likvidačného zostatku.

§ 280 Vyporiadanie veriteľov pri zrušení právnickej osoby bez likvidácie

Ak boli zistené dôvody zrušenia právnickej osoby bez likvidácie (§ 255 ods. 6), majetok právnickej osoby sa po konkurznom konaní použije na uspokojenie pohľadávok zamestnancov aspoň pomerne a následne aspoň pomerne aj na uspokojenie pohľadávok ostatných veriteľov.

§ 281 Prenechanie likvidačnej podstaty veriteľom

(1) Ak sa nepodarí likvidačnú podstatu speňažiť v primeranej dobe v rozsahu potrebnom na uspokojenie veriteľov, pohľadávky sa uspokoja v poradí podľa § 280 a ostatným známym veriteľom ponúkne likvidátor prenechanie likvidačnej podstaty ako celku. Ponuku zároveň zverejní.

(2) Ak sa veriteľ nevyjadrí k ponuke podľa odseku 1 do dvoch mesiacov od jej dôjdenia, platí, že s prenechaním likvidačnej podstaty súhlasí. O tomto musí byť veriteľ v ponuke poučený.

(3) Veritelia, ktorým bola prenechaná likvidačná podstata, nadobudnú veci, práva alebo iné majetkové hodnoty tvoriace likvidačnú podstatu v pomere vo výške ich pohľadávok. Nadobudnutím likvidačnej podstaty ich pohľadávky zanikajú.

(4) Pohľadávka veriteľa, ktorý odmietne prenechanie likvidačnej podstaty, sa považuje za zaniknutú prenechaním dňom, kedy veriteľ odmietol prevziať likvidačnú podstatu. Možnosť uspokojenia jeho pohľadávky v dodatočnej likvidácii majetku tým nie je dotknutá.

(5) Likvidačná podstata, ktorej prenechanie odmietli všetci veritelia, prechádza na štát.

§ 282 Uspokojenie zabezpečeného veriteľa

Pohľadávka veriteľa, ktorý sa v úpadku považuje za zabezpečeného, sa bez ohľadu na ustanovenie § 279 a 280 uspokojí prednostne z predmetu zabezpečenia.

§ 283 Výmaz právnickej osoby

(1) Bezodkladne po rozdelení likvidačného zostatku podá likvidátor návrh na výmaz právnickej osoby z verejného registra, ak ide o právnickú osobu, ktorá sa do takého registra zapisuje.

(2) K návrhu na výmaz právnickej osoby z verejného registra priloží likvidátor schválenú účtovnú závierku, konečnú správu o priebehu likvidácie a návrh na rozdelenie likvidačného zostatku.

§ 284 Dodatočná likvidácia majetku

(1) Ak právnická osoba zanikla a zistí sa ďalší jej majetok, ktorý mal byť predmetom likvidácie alebo konkurzu, súd rozhodne o jej obnovení a nariadení dodatočnej likvidácie a vymenuje likvidátora, a to na návrh toho, kto osvedčí právny záujem na dodatočnej likvidácii majetku.

(2) Kto navrhuje dodatočnú likvidáciu, zloží preddavok na likvidáciu, inak súd konanie zastaví.

(3) V rozhodnutí o obnovení právnickej osoby a nariadení dodatočnej likvidácie súd zároveň ustanoví likvidátora.

(4) Obnovením má právnická osoba spôsobilosť na práva a povinnosti v rozsahu potrebnom na dodatočnú likvidáciu majetku a neobnovuje sa členstvo v orgánoch právnickej osoby ani členstvo v právnickej osobe. Na účel dodatočnej likvidácie majetku sa na právnickú osobu hľadí, akoby nezanikla. Neuspokojené pohľadávky, prípadne iné práva voči právnickej osobe, ktoré existovali v čase jej zániku, sa rozhodnutím súdu o nariadení dodatočnej likvidácie a ustanovení likvidátora obnovujú. Počas doby, po ktorú bola právnická osoba vymazaná z verejného registra, premlčacia lehota voči právnickej osobe ani voči jej veriteľom neplynie a jej plynutie neskončí skôr ako šesť mesiacov od nariadenia dodatočnej likvidácie.

(5) Nariadenie dodatočnej likvidácie nemá vplyv na už ukončenú likvidáciu, exekúciu alebo konkurz.

(6) Príslušný orgán obnoví zápis právnickej osoby vo verejnom registri s uvedením likvidátora a dodatočnej likvidácie.

(7) Po dobu dodatočnej likvidácie sa používa názov právnickej osoby s dodatkom „v dodatočnej likvidácii“.

(8) Na dodatočnú likvidáciu sa primerane použijú ustanovenia o likvidácii. Návrh na rozdelenie likvidačného zostatku schvaľuje súd, ktorý nariadil dodatočnú likvidáciu. Ak dodatočnej likvidácii predchád-

zala likvidácia, likvidačný zostatok sa rozdelí po dodatočnej likvidácii medzi oprávnené osoby v pomere podľa skôr schváleného návrhu na rozdelenie likvidačného zostatku. Nový návrh na rozdelenie likvidačného zostatku sa predloží na schválenie súdu len vtedy, ak zostatok po dodatočnej likvidácii nie je možné alebo spravodlivé medzi oprávnené osoby takto rozdeliť.

(9) Ak návrh podľa odseku 1 nebol podaný do štyroch rokov od výmazu právnickej osoby z verejného registra, uplynutím tejto lehoty pripadne majetok právnickej osoby štátu.

§ 285 Splnomocňovacie ustanovenie

Vláda Slovenskej republiky ustanoví nariadením podrobnosti o

a) výške preddavku na likvidáciu a spôsobe jeho zloženia,
b) výške odmeny a náhrady vynaložených nákladov likvidátora,
c) zozname majetku a dlhov ako aj o ich zverejňovaní.

DEVIATY DIEL
Záujmové združenia právnických osôb

§ 286 Základné ustanovenie

Na ochranu svojich záujmov alebo na dosiahnutie iného účelu môžu právnické osoby vytvárať záujmové združenia právnických osôb (združenia).

§ 287 Založenie združenia

Na založenie združenia sa vyžaduje písomná zakladateľská zmluva uzavretá zakladateľmi alebo schválenie založenia združenia na ustanovujúcej členskej schôdzi. O založení združenia na tejto schôdzi sa spíše zápisnica obsahujúca zoznam zakladajúcich členov združenia s uvedením ich názvu a sídla a podpisy členov. K zmluve alebo zápisnici o ustanovujúcej členskej schôdzi musia byť priložené stanovy a určenie osôb oprávnených konať v mene združenia, ktoré schvália zakladatelia alebo ustanovujúca schôdza.

§ 288 Stanovy združenia

(1) Stanovy združenia určia názov, sídlo a predmet činnosti združenia, úpravu majetkových pomerov, vznik a zánik členstva, práva a povinnosti členov, orgány združenia a vymedzenie ich pôsobnosti, spôsob zrušenia združenia a naloženie s jeho likvidačným zostatkom. Členstvo v združení možno viazať na určitý členský príspevok.

(2) Stanovy schvaľujú zakladatelia alebo ustanovujúca členská schôdza. Stanovy určia spôsob, ktorým sa stanovy menia a dopĺňajú.

§ 289 Právna subjektivita združenia

(1) Združenie je právnickou osobou, ktorá zodpovedá svojím majetkom za nesplnenie svojich povinností.

(2) Združenie nadobúda právnu subjektivitu zápisom do registra združení vedeného na okresnom úrade v sídle kraja, príslušnom podľa sídla združenia. Do registra sa zapisuje názov a sídlo združenia, predmet jeho činnosti, orgány, prostredníctvom ktorých združenie koná a mená a priezviská osôb vykonávajúcich ich pôsobnosť, ako aj údaje o nezahladených trestoch uložených združeniu v trestnom konaní a nevykonaných trestoch postihujúcich právnych nástupcov združenia.

(3) K návrhu na zápis do registra sa prikladá zakladateľská zmluva alebo zápisnica o ustanovujúcej členskej schôdzi spolu so stanovami. Návrh podáva osoba splnomocnená zakladateľmi alebo ustanovujúcou členskou schôdzou.

DESIATY DIEL
Súkromný fond

§ 290 Súkromný fond

(1) Súkromný fond je právnická osoba, ktorej majetok je určený na trvalé plnenie súkromného účelu vymedzeného zakladateľom.

(2) Účel súkromného fondu nesmie byť v rozpore so zákonom ani s dobrými mravmi.

(3) Súkromný fond nesmie vykonávať činnosť vyhradenú osobitnými predpismi iným osobám.

(4) Súkromný fond vzniká dňom zápisu do verejného registra súkromných fondov zriadeného osobitným predpisom.

(5) Názov súkromného fondu musí obsahovať označenie „súkromný fond“.

(6) Právne postavenie zakladateľa a osôb, ktorým sa poskytujú plnenia, podmienky založenia a vzniku súkromného fondu, jeho orgány, správu a hospodárenie s jeho majetkom, verejný register súkromných fondov, dohľad nad ich činnosťou, ich zrušenie a zánik, ako aj ochranu práv veriteľov zakladateľa a súkromného fondu, potomkov s povinným podielom a manžela zakladateľa pri vyčlenení majetku zo spoločného imania manželov upravuje osobitný predpis.

(7) Ak osobitný predpis podľa odseku 6 neupravuje niektorú otázku, použijú sa ustanovenia tohto zákona o právnických osobách, ak to povaha veci nevylučuje.

TRETIA ČASŤ

Spoločné imanie manželov

§ 291 – 311

PRVÁ HLAVA
Všeobecné ustanovenia

PRVÝ DIEL
Všeobecné ustanovenia

§ 291 Základné ustanovenia

(1) Uzavretím manželstva vzniká spoločné imanie manželov.

(2) Vzájomné práva a povinnosti týkajúce sa spoločného imania si môžu manželia upraviť zmluvou (zmluvné imanie manželov).

(3) Predpokladá sa, že majetok, ktorý manželia nadobudli za trvania manželstva a dlhy, ktoré manželom vznikli za trvania manželstva, patria do spoločného imania manželov.

DRUHÝ DIEL
Zákonné spoločné imanie manželov

§ 292 Rozsah zákonného spoločného imania manželov

(1) Do zákonného spoločného imania manželov patrí to, čo obaja manželia alebo jeden z nich nadobudli za trvania manželstva okrem toho, čo podľa tohoto zákona tvorí výlučné imanie každého manžela (§ 293).

(2) Súčasťou zákonného spoločného imania manželov sú výnosy z výlučného majetku jedného manžela po odpočítaní nevyhnutných nákladov vynaložených na tento majetok.

(3) Súčasťou zákonného spoločného imania manželov je podiel manžela v obchodnej spoločnosti alebo družstve, ak sa manžel stal za trvania manželstva spoločníkom obchodnej spoločnosti alebo členom družstva; to neplatí, ak jeden z manželov nadobudol podiel spôsobom zakladajúcim jeho výlučné vlastníctvo podľa § 293. Nadobudnutie podielu nezakladá účasť druhého manžela na tejto spoločnosti alebo družstve okrem bytových družstiev. Pri vyporiadaní súd prikáže obchodný podiel manželovi, ktorý je spoločníkom obchodnej spoločnosti.

(4) Súčasťou zákonného spoločného imania manželov sú dlhy, ktoré vznikli niektorému z manželov alebo spoločne obom manželom počas trvania manželstva, okrem tých, ktoré tvoria výlučné dlhy každého manžela [§ 293 písm. h) až j)].

(5) Príjem, plat, mzda, odmena, zisk a iné hodnoty z pracovnej alebo inej zárobkovej činnosti sa stávajú súčasťou spoločného imania v okamihu, keď manžel, ktorý sa o ich získanie pričinil, nadobudol možnosť s nimi nakladať.

(6) Miera účasti manželov na spoločnom imaní, vrátane miery účasti na vlastníctve vecí patriacich do spoločného imania nie je vyjadrená podielmi.

§ 293 Výlučné imanie manželov

Súčasťou zákonného spoločného imania manželov nie je

a) majetok nadobudnutý darom, dedičstvom alebo odkazom, ak darca alebo poručiteľ neurčil inak,
b) majetok, ktorý podľa svojej povahy slúži osobnej potrebe len jedného z manželov,
c) majetok, ktorý podľa svojej povahy slúži na výkon povolania alebo podnikania len jedného z manželov,
d) odčinenie nemajetkovej škody v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti len jedného z manželov, odčinenie bolesti, sťaženia spoločenského uplatnenia alebo inej nemajetkovej škody podľa § 680 a § 681,
e) majetok alebo náhrada, ktorú manžel nadobudol za majetok patriaci do jeho výlučného majetku,
f) majetok, ktorý len jeden z manželov nadobudol za majetok patriaci do jeho výlučného majetku a z majetku patriaceho do spoločného imania manželov, ak hodnota použitého spoločného majetku je nepatrná a náhrada za takto nadobudnutý majetok,
g) majetok, ktorý sa stane výlučným majetkom jedného z manželov podľa § 303,
h) dlh, ktorý sa týka výlučného majetku len jedného z manželov,
i) dlh, z ktorého je zaviazaný len jeden z manželov bez súhlasu druhého manžela, ak nejde o obstaranie bežných vecí,
j) mimozmluvný dlh, za ktorý zodpovedá len jeden z manželov.

§ 294 Užívanie spoločného majetku

(1) Majetok patriaci do spoločného imania manželov užívajú obaja manželia spoločne; spoločne uhrádzajú aj náklady spojené s jeho užívaním, udržiavaním a správou.

(2) Ak sa manželia nedohodnú o výkone práv a povinností vyplývajúcich zo spoločného imania manželov, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

(3) Ak sa z dôvodu fyzického násilia alebo psychického násilia alebo hrozby takého násilia vo vzťahu k manželovi, k rozvedenému manželovi alebo k blízkej osobe, ktorá býva v spoločnom dome alebo byte, stalo ďalšie spolužitie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov alebo bývalých manželov obmedziť užívacie právo druhého manžela k domu, bytu alebo inému priestoru patriacemu do spoločného imania manželov, prípadne ho z jeho užívania úplne vylúčiť.

(4) Manžel má právo na peňažnú náhradu, ak mu druhý manžel zámerne znemožňuje užívať majetok patriaci do spoločného imania manželov.

§ 295 Nakladanie so spoločným imaním

(1) Z právnych úkonov týkajúcich sa ich spoločného imania sú manželia oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne.

(2) Bežné nakladanie so spoločným imaním môže vykonávať každý z manželov sám.

(3) Ak nejde o bežné nakladanie so spoločným imaním, je potrebný súhlas oboch manželov.

(4) Ak je zadováženie súhlasu jedného z manželov spojené s ťažko prekonateľnou prekážkou, alebo ak je odmietnutie súhlasu v zjavnom rozpore so záujmom manželov alebo rodiny, môže sa manžel domáhať, aby bol prejav vôle druhého manžela nahradený rozhodnutím súdu.

§ 296 Zrušiteľnosť právneho úkonu

(1) Ak je právny úkon v rozpore s § 295 ods. 3, § 301 ods. 2 alebo § 302 ods. 1, môže ho druhý manžel písomne zrušiť, ak adresát právneho úkonu vedel alebo musel vedieť o tomto rozpore.

(2) Účinky zrušenia právneho úkonu nastanú dňom dôjdenia prejavu vôle druhého manžela všetkým stranám zrušovaného právneho úkonu; ustanovenie § 101 tým nie je dotknuté.

TRETÍ DIEL
Zmluvné spoločné imanie manželov

§ 297 Všeobecné ustanovenia

(1) Manželia môžu počas trvania manželstva uzavrieť zmluvu o spoločnom imaní, ktorou si majetkové práva a povinnosti upravia odlišne od zákonného spoločného imania manželov.

(2) Zmluvne dohodnuté imanie manželov možno kedykoľvek počas trvania manželstva meniť. Právne postavenie tretích osôb tým nie je dotknuté.

(3) Zmluva o spoločnom imaní manželov alebo jej zmena nemá spätné účinky.

§ 298 Zmluva o spoločnom imaní manželov

(1) Zmluva o spoločnom imaní manželov musí mať formu notárskej zápisnice, ktorá sa registruje do notárskeho centrálneho registra modifikácii spoločného imania manželov podľa osobitného predpisu. Dňom registrácie nadobúda zmluva o spoločnom imaní manželov účinnosť.

(2) Zmluvné imanie manželov môže mať podobu

a) rozšírenia rozsahu zákonného spoločného imania manželov,
b) zúženia rozsahu zákonného spoločného imania manželov.

(3) Manželia sa môžu zmluvou dohodnúť aj tak, že vyhradia vznik spoločného imania ku dňu zániku manželstva.

(4) Manželia si môžu zmluvou upraviť odchylne od zákona aj správu ich spoločného imania.

(5) Manželia sa môžu voči inej osobe na zmluvu o spoločnom imaní manželov odvolať len vtedy, ak jej je táto zmluva známa alebo musela byť známa.

§ 299 Rozšírenie rozsahu zákonného spoločného imania manželov

(1) Manželia sa môžu dohodnúť, že do zákonného spoločného imania zahrnú aj majetok alebo dlhy, ktoré do neho podľa zákona nepatria.

(2) Zmluva sa môže týkať majetku určeného druhovo alebo individuálne.

§ 300 Zúženie rozsahu zákonného spoločného imania manželov

(1) Manželia sa môžu dohodnúť, že zo zákonného spoločného imania vylúčia majetok alebo dlhy, ktoré by do neho inak patrili.

(2) Zmluva sa môže týkať majetku určeného druhovo alebo individuálne.

§ 301 Zmluva o správe spoločného imania manželov

(1) Manželia si môžu zmluvou upraviť odchylne od zákona správu ich spoločného imania a dohodnúť sa, že jeden z nich poveruje druhého manžela správou časti alebo celého spoločného imania. Zároveň si môžu vymieniť, ktoré právne úkony musia robiť spoločne alebo na ktoré právne úkony sa vyžaduje súhlas druhého manžela, ktorý spoločné imanie nespravuje.

(2) Manžel, ktorý spravuje celé spoločné imanie, môže len so súhlasom druhého manžela

a) nakladať so spoločným majetkom ako celkom,
b) nakladať s obydlím, ktoré je súčasťou spoločného imania, ktoré manželia využívajú na trvalé bývanie, alebo ktoré je obydlím jedného z nich, alebo obydlím maloletého dieťaťa, o ktoré sa manželia starajú,

c) zaťažiť nehnuteľnosť, ktorá je súčasťou spoločného imania vecným právom;

ustanovenie § 295 ods. 4 tým nie je dotknuté.

(3) Manžel, ktorý je poverený správou spoločného imania, je povinný informovať druhého manžela písomne o stave tohto imania a predkladať mu účty zo správy v intervaloch, ktoré určuje zmluva o správe spoločného imania manželov.

(4) Manžel, ktorý poveril druhého manžela správou spoločného imania, môže poverenie odvolať. Práva na odvolanie poverenia sa nemôže vopred vzdať, inak je zmluva o spoločnej správe spoločného imania manželov v tejto časti neplatná.

(5) Poverenie manžela na správu časti alebo celého spoločného imania a odvolanie tohto poverenia musí mať formu notárskej zápisnice a jeho účinky vznikajú registráciou do notárskeho centrálneho registra modifikácií spoločného imania manželov.

ŠTVRTÝ DIEL
Podnikanie manžela

§ 302 Podnikanie manžela

(1) Na použitie majetku patriaceho do spoločného imania manželov potrebuje podnikateľ pri začatí podnikania súhlas druhého manžela. Na ďalšie právne úkony súvisiace s podnikaním už súhlas druhého manžela nepotrebuje.

(2) Súd na návrh zruší spoločné imanie manželov, ak jeden z manželov získal oprávnenie na podnikateľskú činnosť alebo inú činnosť, pri ktorej manžel zodpovedá za dlhy celým svojím majetkom. Návrh môže podať ten z manželov, ktorý nezískal oprávnenie na podnikateľskú činnosť. Ak toto oprávnenie majú obaja manželia, môže návrh podať ktorýkoľvek z nich.

(3) Ak podnikateľskú činnosť po zrušení spoločného imania manželov vykonáva podnikateľ spoločne alebo s pomocou manžela, ktorý nie je podnikateľom, rozdelia sa medzi nich príjmy z podnikania v pomere určenom písomnou zmluvou, inak rovným dielom.

PIATY DIEL
Úhrada výlučných dlhov

§ 303 Úhrada výlučných dlhov

(1) Pohľadávka veriteľa len jedného z manželov sa pri výkone rozhodnutia uspokojí z jeho výlučného majetku.

(2) Ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, najmä ak výlučný majetok slúži na uspokojovanie bytových potrieb rodiny alebo ak výlučný majetok nestačí na uspokojenie pohľadávky veriteľa len jedného z manželov, možno výkonom rozhodnutia na uspokojenie pohľadávky veriteľa len jedného z manželov postihnúť aj vec patriacu do spoločného imania manželov; na uspokojenie vymáhaných nárokov možno použiť najviac polovicu hodnoty postihnutej veci.

(3) Ak pri výkone rozhodnutia pre pohľadávku veriteľa len jedného z manželov došlo k postihnutiu veci patriacej do spoločného imania manželov, stáva sa časť hodnoty tejto veci v rovnakej výške, ako bola použitá na uspokojenie vymáhaných nárokov, výlučným majetkom druhého manžela.

ŠIESTY DIEL
Zánik a vyporiadanie spoločného imania manželov

§ 304 Zánik spoločného imania manželov

Spoločné imanie manželov zaniká

a) zánikom manželstva,
b) právoplatnosťou rozhodnutia súdu o zrušení spoločného imania manželov alebo
c) ak tak ustanovuje osobitný predpis.

§ 305 Zrušenie spoločného imania manželov zo závažných dôvodov

Zo závažných dôvodov, najmä ak by ďalšie trvanie spoločného imania manželov bolo v rozpore s dobrými mravmi, môže súd na návrh niektorého z manželov toto spoločné imanie manželov zrušiť aj za trvania manželstva.

VYPORIADANIE SPOLOČNÉHO IMANIA MANŽELOV

§ 306 Základné ustanovenia

(1) Ak spoločné imanie manželov zanikne, vykoná sa vyporiadanie spoločných práv a povinností z neho vyplývajúcich podľa § 310.

(2) Do času, kým nie je spoločné imanie manželov vyporiadané, spravujú sa spoločné práva a povinnosti z neho vyplývajúce ustanoveniami o zákonnom spoločnom imaní manželov.

(3) Vyporiadanie spoločných dlhov má účinky len medzi manželmi.

§ 307 Dohoda o vyporiadaní spoločného imania manželov

(1) Manželia alebo bývalí manželia môžu uzavrieť dohodu o vyporiadaní spoločného imania manželov alebo jeho časti.

(2) Ak dohodu o vyporiadaní spoločného imania manželov uzavierajú manželia počas trvania manželstva, môže sa týkať len imania, ktoré majú manželia ku dňu uzavretia tejto dohody.

(3) Dohoda o vyporiadaní spoločného imania manželov musí byť uzavretá v písomnej forme, ak je predmetom vyporiadania nehnuteľnosť alebo ju uzavierajú manželia počas trvania manželstva.

(4) Ak dohoda o vyporiadaní spoločného imania manželov nie je uzavretá v písomnej forme, sú bývalí manželia povinní vydať si na požiadanie písomné potvrdenie o tom, ako sa vyporiadali.

(5) Dohoda o vyporiadaní spoločného imania manželov uzavretá manželmi počas trvania manželstva nadobúda účinnosť

a) dňom zániku manželstva,
b) dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu o zrušení spoločného imania manželov alebo
c) dňom, ktorý je v nej uvedený, ak bola uzavretá po právoplatnosti rozhodnutia súdu o zrušení spoločného imania manželov a manželstvo naďalej trvá.

§ 308 Vyporiadanie súdom

(1) Ak sa manželia nedohodnú o vyporiadaní spoločného imania manželov alebo niektorej jeho časti, vykoná vyporiadanie súd na návrh niektorého z manželov.

(2) Návrh na vyporiadanie možno podať do troch rokov od zániku spoločného imania manželov, inak právo zanikne.

§ 309 Domnienka vyporiadania

(1) Ak do troch rokov od zániku spoločného imania manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo v uvedenej lehote nebol podaný návrh na súd na jeho vyporiadanie, platí, že manželia alebo bývalí manželia sa vyporiadali tak, že

a) hnuteľné veci sú vo vlastníctve toho, kto ich pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník užíva,
b) ostatné hnuteľné veci a nehnuteľnosti sú v podielovom spoluvlastníctve oboch; podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké,
c) nehmotné právne predmety, pohľadávky a dlhy patria spoločne obom manželom; ich podiely sú rovnaké.

(2) Ak sa po vyporiadaní spoločného imania manželov podľa § 307 alebo § 308 objaví majetok, ktorý nebol zahrnutý v rámci vyporiadania, platí preň domnienka uvedená v odseku 1.

§ 310 Zásady vyporiadania

(1) Pri vyporiadaní sa vychádza z toho, že podiely oboch manželov sú rovnaké.

(2) Pri vyporiadaní súd prihliadne najmä na

a) to, že každý z manželov je oprávnený požadovať, aby sa mu uhradilo, čo zo svojho vynaložil na spoločný majetok,
b) to, že každý z manželov je povinný nahradiť, čo sa zo spoločného majetku vynaložilo na jeho výlučný majetok a o čo sa spoločný majetok zmenšil v dôsledku jeho nakladania so spoločným imaním v rozpore s § 295 ods. 3 alebo § 302 ods. 1,
c) potreby maloletých,
d) to, ako sa každý z manželov staral o rodinu a domácnosť,
e) to, ako sa každý z manželov pričinil o nadobudnutie a udržanie spoločného majetku; pri určení miery pričinenia sa prihliada aj na osobnú starostlivosť o deti a na obstarávanie potrieb spoločnej domácnosti.

§ 311 Obnovenie spoločného imania manželov

Ak za trvania manželstva spoločné imanie manželov zaniklo, môže sa obnoviť len rozhodnutím súdu vydaným na návrh jedného z manželov.

ŠTVRTÁ ČASŤ

Záväzkové právo

§ 312 – 1428

PRVÁ HLAVA
Všeobecné ustanovenia

PRVÝ DIEL
Základné ustanovenia

§ 312 Podstata záväzku

(1) Záväzok je právny vzťah, z ktorého má veriteľ právo na plnenie od dlžníka (pohľadávka) a dlžník má povinnosť to splniť (dlh).

(2) Plnenie môže spočívať v povinnosti niečo dať, niečo konať, niečoho sa zdržať alebo niečo strpieť.

§ 313 Právne dôvody vzniku záväzkov

Záväzky vznikajú zo zmlúv, zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia, z konania bez príkazu, z verejného prísľubu alebo z iných právnych skutočností, s ktorými zákon vznik záväzkov spája.

§ 314 Kauza záväzku

(1) Platnosti právneho úkonu nebráni, ak v ňom nie je vyjadrený dôvod plnenia dlžníka (kauza).

(2) Ak dlžník poprel kauzu, veriteľ je povinný kauzu preukázať. Ak dlžník plnil aspoň sčasti, kauza sa predpokladá.

(3) Ak nie je podľa odseku 2 kauza záväzku preukázaná, platí, že povinnosť plniť nevznikla. Ak už bolo zo záväzku plnené, vráti sa plnenie podľa pravidiel o bezdôvodnom obohatení.

(4) Veriteľ nemá povinnosť preukázať kauzu, ak ide o záväzok z hromadne vydaného cenného papiera alebo o záväzok z iného cenného papiera, pri ktorom to ustanovuje zákon.

§ 315 Osobitné povinnosti strán

(1) Ak to vyplýva z obsahu alebo povahy záväzku, je každá strana povinná zohľadňovať práva a oprávnené záujmy druhej strany, o ktorých vedela

alebo musela vedieť.

(2) Pri plnení sú strany povinné poskytnúť si potrebnú súčinnosť.

§ 316 Použitie ustanovení o zmluvách

Ustanovenia o záväzkoch zo zmlúv sa použijú aj na záväzky, ktoré vznikajú z iných právnych dôvodov, ak sa to neprieči povahe alebo účelu týchto záväzkov.

§ 317 Zmena záväzku

Záväzok nemožno meniť bez súhlasu jeho strán, ak zákon neustanovuje inak.

DRUHÝ DIEL
Pluralita strán

Prvý oddiel
Solidárne záväzky

§ 318 Všeobecné ustanovenie

Solidárny záväzok je taký, z ktorého sú viacerí dlžníci zaviazaní spoločne a nerozdielne (solidárny dlh), alebo z ktorého sú viacerí veritelia oprávnení spoločne a nerozdielne (solidárna pohľadávka).

§ 319 Právny dôvod solidárneho záväzku

Záväzok je solidárny, ak to vyplýva zo zákona, z dohody strán alebo z povahy plnenia.

§ 320 Solidárny záväzok s odlišnými spôsobmi plnenia

Záväzok môže byť solidárny aj vtedy, ak je každý z dlžníkov zaviazaný voči veriteľovi iným spôsobom, alebo ak je dlžník zaviazaný iným spôsobom voči každému z veriteľov.

SOLIDÁRNE DLHY

§ 321 Podstata solidárneho dlhu

Ak sú viacerí dlžníci zaviazaní veriteľovi spoločne a nerozdielne, môže veriteľ požadovať celé plnenie od ktoréhokoľvek z nich; je však povinný prijať plnenie aj od iného z dlžníkov.

§ 322 Prezumpcia solidarity

Ak je na základe zmluvy na rovnaké plnenie spoločne zaviazaných viacero osôb, predpokladá sa, že sú zaviazané spoločne a nerozdielne.

§ 323 Solidárne splnenie

Splnenie dlhu jedným z dlžníkov má právne účinky aj voči ostatným dlžníkom. To isté platí aj pre zánik záväzku započítaním a prijatím iného

plnenia namiesto dlhovaného.

§ 324 Námietky dlžníka

Dlžník môže proti pohľadávke veriteľa použiť len svoje vlastné námietky a námietky spoločné všetkým dlžníkom.

§ 325 Podiely dlžníkov

Ak z dohody alebo iných okolností nevyplýva inak, sú podiely všetkých dlžníkov na dlhu rovnaké.

§ 326 Znevýhodnený dlžník

Dlžník, od ktorého veriteľ požaduje plnenie vo väčšom rozsahu, ako zodpovedá jeho podielu, je povinný oznámiť to bez zbytočného odkladu ostatným dlžníkom. Môže od nich požadovať, aby dlh splnili podľa svojich podielov alebo aby ho v tomto rozsahu dlhu inak zbavili.

§ 327 Vyporiadanie dlžníkov

(1) Ak dlžník splnil dlh vo väčšom rozsahu ako zodpovedá jeho podielu, môže od ostatných dlžníkov podľa ich podielov požadovať peňažnú náhradu a náhradu oprávnených nákladov spojených so splnením dlhu.

(2) Ostatní dlžníci môžu voči nemu uplatniť spoločné námietky proti veriteľovej pohľadávke, ktoré dlžník neuplatnil, hoci tak urobiť mohol, ako aj vlastné námietky týkajúce sa platnosti ich záväzku. Iné vlastné námietky môžu ostatní dlžníci uplatniť len ak vyplývajú zo skutočností, o ktorých dlžník vedel alebo musel vedieť pri vzniku záväzku, alebo na ktoré dal súhlas.

(3) Ak dlžník nesplnil oznamovaciu povinnosť podľa § 326 včas, proti jeho pohľadávke na peňažné náhrady podľa odseku 1 môže iný dlžník započítať svoju pohľadávku, ktorú by mohol započítať proti pohľadávke veriteľa, ak by bola oznamovacia povinnosť včas splnená. V takom prípade prejde táto pohľadávka voči veriteľovi v rozsahu započítania na dlžníka, ktorý dlh splnil.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa použijú aj pri zániku záväzku započítaním alebo prijatím iného plnenia namiesto dlhovaného.

§ 328 Rozšírené účinky zabezpečenia

(1) Zo zabezpečenia, ktorým dlžník zabezpečil veriteľovu pohľadávku, možno uspokojiť aj pohľadávku voči tomuto dlžníkovi na náhrady podľa § 327.

(2) Ak nebola veriteľova pohľadávka úplne uspokojená, má pri uspokojení z tohto zabezpečenia prednosť pred pohľadávkou na náhrady podľa § 327.

§ 329 Rozvrh podielu pre nemožnosť plnenia

Ak nemôže niektorý z dlžníkov svoj podiel splniť alebo poskytnúť náhrady, rozvrhne sa jeho podiel na všetkých ostatných dlžníkov pomerne podľa ich podielov. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia tým nie je dotknuté.

§ 330 Premlčanie nároku na náhrady

Nárok dlžníka na náhrady podľa § 327 sa premlčí rovnako, ako by sa premlčal nárok veriteľa voči dlžníkovi, od ktorého sa náhrady požadujú; nie však skôr ako uplynutím šiestich mesiacov odo dňa, v ktorom dlžník požadujúci náhradu plnil veriteľovi.

§ 331 Omeškanie veriteľa

Omeškanie veriteľa voči jednému z dlžníkov má právne účinky aj voči ostatným dlžníkom.

§ 332 Spoločné ustanovenie

Iné skutočnosti ako sú uvedené v § 323 a v § 329 až 331, ktoré sa týkajú len jedného alebo len niektorých dlžníkov, najmä žiadosť o splnenie, omeškanie s plnením, nesplnenie, zmeny v plynutí premlčacej lehoty, dohoda o zmene záväzku, odpustenie dlhu alebo uznanie dlhu, nepôsobia voči ostatným dlžníkom.

SOLIDÁRNE POHĽADÁVKY

§ 333 Podstata solidárnej pohľadávky

(1) Ak sú viacerí veritelia oprávnení voči dlžníkovi spoločne a nerozdielne, môže ktorýkoľvek z nich požadovať od dlžníka celé plnenie a dlžník je oprávnený plniť ktorémukoľvek z nich.

(2) Ak niektorý z veriteľov uplatní svoj nárok žalobou, je dlžník povinný plniť tomuto veriteľovi, ibaže o podaní žaloby nevedel. Ak svoj nárok žalobou uplatnili viacerí veritelia, je dlžník povinný plniť tomu z nich, u ktorého sa o podaní žaloby dozvedel najskôr; inak môže plniť ktorémukoľvek z nich.

§ 334 Solidárne splnenie

Splnenie dlhu jednému z veriteľov má právne účinky aj voči ostatným veriteľom; to platí aj pre zánik záväzku započítaním. Ustanovenie § 333 ods. 2 tým nie je dotknuté.

§ 335 Námietky dlžníka

Dlžník môže proti pohľadávke použiť len námietky uplatniteľné voči všetkým veriteľom a námietky, ktoré má voči veriteľovi, ktorému má plniť.

§ 336 Podiely veriteľov

Ak z dohody alebo iných okolností nevyplýva inak, sú podiely všetkých veriteľov na pohľadávke rovnaké.

§ 337 Vyporiadanie veriteľov

Veriteľ, ktorý prijal plnenie, je povinný oznámiť to bez zbytočného odkladu ostatným veriteľom a je povinný vyporiadať sa s nimi podľa ich podielov.

§ 338 Premlčanie nároku na vyporiadanie

Nárok veriteľa na vyporiadanie podľa § 337 sa premlčí rovnako, ako by sa premlčal jeho nárok voči dlžníkovi; nie však skôr ako uplynutím šiestich mesiacov od plnenia dlžníka.

§ 339 Omeškanie veriteľa

Omeškanie jedného z veriteľov má právne účinky aj voči ostatným veriteľom.

§ 340 Postúpenie pohľadávky

Ak jeden z veriteľov postúpi svoju pohľadávku voči dlžníkovi, stáva sa postupník oprávneným spoločne a nerozdielne spolu s ostatnými veriteľmi; postupca však ručí ostatným veriteľom za splnenie povinnosti postupníka vyporiadať sa s nimi podľa § 337.

§ 341 Spoločné ustanovenie

Iné skutočnosti ako sú uvedené v § 334 a v § 337 až 340, ktoré sa týkajú len jedného alebo len niektorých z veriteľov, najmä žiadosť o splnenie, omeškanie s plnením, nesplnenie, zmeny v plynutí premlčacej lehoty, prijatie iného plnenia namiesto dlhovaného, dohoda o zmene záväzku, odpustenie alebo uznanie dlhu, nepôsobia voči ostatným veriteľom.

Druhý oddiel
Delené záväzky

§ 342 Delené dlhy

Ak sú viacerí dlžníci zaviazaní veriteľovi na deliteľné plnenie a nejde o solidárny dlh, delí sa dlh na toľko na sebe nezávislých dlhov, koľko je dlžníkov. Ak z dohody alebo iných okolností nevyplýva inak, sú všetky dlhy rovnaké.

§ 343 Delené pohľadávky

Ak je dlžník zaviazaný viacerým veriteľom na deliteľné plnenie a nejde o solidárnu pohľadávku, delí sa pohľadávka na toľko na sebe nezávislých

pohľadávok, koľko je veriteľov. Ak z dohody alebo iných okolností nevyplýva inak, sú všetky pohľadávky rovnaké.

Tretí oddiel
Nedielne záväzky

§ 344 Nedielne dlhy

Ak sú viacerí dlžníci zaviazaní veriteľovi na nedeliteľné plnenie, sú na toto plnenie zaviazaní spoločne a nerozdielne, ak zákon neustanovuje inak.

§ 345 Nerozlučné dlhy

Ak si nedeliteľné plnenie vyžaduje spoločnú činnosť všetkých zaviazaných dlžníkov, môže veriteľ požadovať plnenie od ktoréhokoľvek z nich a dlžníci sú povinní plniť spoločne.

§ 346 Nedielne pohľadávky

(1) Ak je dlžník zaviazaný viacerým veriteľom na nedeliteľné plnenie, môže plniť ktorémukoľvek z nich. Splnením jednému z veriteľov dlh zanikne.

(2) Dlžník nie je povinný plniť jednému zo svojich veriteľov bez súhlasu ostatných veriteľov. Ak sa nedohodnú všetci veritelia, môže dlžník zložiť plnenie do notárskej úschovy na účely splnenia dlhu.

(3) Okrem ustanovení odsekov 1 a 2 sa na nedielne pohľadávky primerane použijú ustanovenia tohto zákona o solidárnych pohľadávkach.

TRETÍ DIEL
Zmena obsahu záväzku

§ 347 Dohoda strán

(1) Strany môžu dohodou meniť vzájomné práva a povinnosti.

(2) Ak z dohody nevyplýva, že dojednaním nového záväzku má doterajší záväzok zaniknúť, vzniká nový záväzok popri doterajšom záväzku, ak sú na jeho vznik splnené zákonom požadované náležitosti.

§ 348 Zabezpečenie záväzku

Zabezpečenie záväzku, ktorého sa dohoda o zmene obsahu záväzku týka, trvá naďalej. Ak tretia osoba, ktorá zabezpečenie záväzku poskytla, neprejavila s dohodou súhlas, je zaviazaná lenv rozsahu pôvodného záväzku a môže proti veriteľovi namietať všetko, čo by mohla namietať, keby dohoda o zmene obsahu záväzku nebola uzavretá.

ŠTVRTÝ DIEL
Zmena strán záväzku

Prvý oddiel
Postúpenie pohľadávky

§ 349 Zmluva o postúpení pohľadávky

Veriteľ môže postúpiť svoju pohľadávku alebo jej časť zmluvou inému aj bez súhlasu dlžníka.

§ 350 Predmet postúpenia

S postúpenou pohľadávkou prechádza na postupníka aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené, vrátane zabezpečenia.

§ 351 Budúca pohľadávka a súbor pohľadávok

(1) Postúpiť možno aj budúcu pohľadávku.

(2) Súbor existujúcich alebo budúcich pohľadávok môže byť predmetom postúpenia, ak sú v zmluve o jeho postúpení dostatočne určené jednotlivé pohľadávky alebo právne dôvody, z ktorých vznikli alebo majú vzniknúť.

§ 352 Zákaz postúpenia

(1) Postúpiť nemožno pohľadávku, ktorá zaniká najneskôr smrťou veriteľa, alebo ktorej obsah by sa zmenou veriteľa zmenil v neprospech dlžníka; to neplatí, ak dlžník s postúpením pohľadávky súhlasil.

(2) Pohľadávku voči banke alebo poisťovni, vyplývajúcu zo zmluvného záväzku s klientom, možno postúpiť len so súhlasom dlžníka.

(3) Dohoda medzi veriteľom a dlžníkom, ktorá zakazuje alebo obmedzuje postúpenie pohľadávky, nemá účinky voči tretím osobám. Zodpovednosť postupcu za porušenie takejto dohody tým nie je dotknutá.

§ 353 Účinky postúpenia

(1) Účinky postúpenia pohľadávky nastanú uzavretím zmluvy, ak z nej nevyplýva, že majú nastať neskôr.

(2) Účinky postúpenia budúcej pohľadávky nastanú jej vznikom, ak zo zmluvy nevyplýva, že majú nastať neskôr.

§ 354 Súvisiace povinnosti postupcu

(1) Postupca je povinný poskytnúť postupníkovi všetky informácie a odovzdať mu doklady potrebné na uplatnenie postúpenej pohľadávky a práv, ktoré s pohľadávkou na postupníka prešli.

(2) Na žiadosť postupníka je postupca povinný vystaviť mu písomné potvrdenie o postúpení pohľadávky.

§ 355 Oznámenie a preukázanie postúpenia

(1) Postúpenie pohľadávky je postupca povinný oznámiť dlžníkovi bez zbytočného odkladu.

(2) Kým postupca dlžníkovi postúpenie pohľadávky neoznámi, alebo kým mu postupník postúpenie pohľadávky nepreukáže, môže sa dlžník zbaviť dlhu tým, že splní postupcovi alebo sa s ním inak vyporiada; to neplatí, ak dlžník v čase plnenia vedel o postúpení pohľadávky.

(3) Postupníkovi na preukázanie postúpenia pohľadávky stačí, ak dlžníkovi predloží písomné potvrdenie postupcu o postúpení pohľadávky. Postúpenie pohľadávky môže postupník dlžníkovi preukázať aj zmluvou o postúpení pohľadávky alebo iným spôsobom. Ak postúpenie pohľadávky oznámil dlžníkovi postupca, nie je dlžník oprávnený dožadovať sa preukázania postúpenia od postupníka.

(4) Ak postúpil veriteľ tú istú pohľadávku viacerým osobám, je voči dlžníkovi účinné to postúpenie, ktoré mu bolo oznámené alebo preukázané najskôr.

§ 356 Zabezpečenie poskytnuté treťou osobou

Postúpenie pohľadávky nie je účinné voči osobe odlišnej od dlžníka, ktorá zabezpečila pohľadávku záložným právom, ručením alebo iným spôsobom, kým jej postupca postúpenie pohľadávky neoznámi alebo kým jej postupník postúpenie pohľadávky nepreukáže; to neplatí, ak o postúpení pohľadávky vedela už skôr. Ustanovenie § 355 ods. 3 sa použije primerane.

§ 357 Ochrana dlžníka

Dlžník, ktorý poskytne plnenie osobe označenej za postupníka v oznámení alebo písomnom potvrdení veriteľa o postúpení pohľadávky, sa zbaví svojho dlhu; to neplatí, ak dlžník v čase plnenia vedel, že veriteľom označená osoba nie je postupníkom. Právo veriteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia tým nie je dotknuté.

§ 358 Námietky dlžníka

(1) Námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, mu zostávajú zachované aj po postúpení pohľadávky.

(2) Ak nie je v odseku 3 ustanovené inak, môže dlžník použiť na započítanie voči postupníkovi aj svoju na započítanie spôsobilú pohľadávku voči postupcovi, ktorú mal v čase, keď mu bolo postúpenie oznámené alebo preukázané, ak ju oznámil postupníkovi bez zbytočného odkladu; to platí aj vtedy, ak pohľadávka dlžníka voči postupcovi nebola ešte v čase oznámenia alebo preukázania postúpenia splatná.

(3) Proti postúpenej pohľadávke nemôže dlžník započítať svoju pohľadávku voči postupcovi

a) ktorú nadobudol od tretej osoby v čase, keď vedel alebo musel vedieť o postúpení pohľadávky,
b) ktorá je splatná neskôr ako postúpená pohľadávka a nebola splatnou v čase, keď bolo dlžníkovi postúpenie pohľadávky oznámené postupcom alebo preukázané postupníkom, alebo
c) ktorá vznikla zo zodpovednosti postupcu za porušenie dohody zakazujúcej alebo obmedzujúcej postúpenie pohľadávky (§ 352 ods. 3).

(4) Proti postúpenej pohľadávke môže dlžník započítať aj svoju na započítanie spôsobilú pohľadávku voči postupníkovi. Ustanovenie § 360 ods. 2 tým nie je dotknuté.

§ 359 Zodpovednosť postupcu

(1) Ak bola pohľadávka postúpená odplatne, zodpovedá postupca postupníkovi najviac do výšky prijatej odplaty s úrokom

a) za to, že pohľadávka v čase účinkov postúpenia existovala,
b) ak postúpená pohľadávka alebo jej časť zanikla započítaním pohľadávky, ktorú mal dlžník voči postupcovi,
c) za vymožiteľnosť postúpenej pohľadávky, ak sa na to postupníkovi zaviazal a ak postupník pohľadávku vymáhal bez zbytočného odkladu.

(2) Plnenie prijaté od dlžníka na uspokojenie postúpenej pohľadávky je postupca povinný vydať postupníkovi bez zbytočného odkladu.

§ 360 Vymáhanie pohľadávky postupcom

(1) Na žiadosť postupníka môže postupca vymáhať postúpenú pohľadávku vo svojom mene na účet postupníka. Ak už bolo postúpenie pohľadávky dlžníkovi oznámené postupcom alebo preukázané postupníkom, môže postupca postúpenú pohľadávku vymáhať len ak ju nevymáha postupník a postupca dlžníkovi preukáže súhlas postupníka s týmto vymáhaním.

(2) Proti postúpenej pohľadávke, ktorú vymáha postupca, môže dlžník započítať len také pohľadávky spôsobilé na započítanie, ktoré má v čase vymáhania voči postupcovi, nie voči postupníkovi; to neplatí, ak už bolo postúpenie pohľadávky dlžníkovi oznámené postupcom alebo preukázané postupníkom.

§ 361 Osobitné ustanovenie o premlčaní

Ak súd neprizná postupníkovi nárok vyplývajúci z postúpenej pohľadávky z dôvodu neplatnosti zmluvy o jej postúpení, nepremlčí sa nárok postupcu vyplývajúci z tejto pohľadávky skôr ako uplynutím šiestich mesiacov od skončenia súdneho konania.

Druhý oddiel
Prevzatie dlhu

§ 362 Dohoda o prevzatí dlhu

(1) Kto sa dohodne s dlžníkom, že preberá jeho súčasný alebo budúci dlh, nastúpi ako dlžník na jeho miesto, ak s tým veriteľ súhlasí.

(2) Veriteľ môže s prevzatím dlhu súhlasiť aj vopred. Účinky prevzatia dlhu v takom prípade nastanú až keď veriteľovi prevzatie dlhu oznámi pôvodný dlžník alebo preukáže ten, kto dlh prevzal.

§ 363 Obsah záväzku a jeho zabezpečenie

Obsah záväzku sa prevzatím dlhu nemení. Zabezpečenie prevzatého dlhu poskytnuté treťou osobou trvá len vtedy, ak táto osoba vyjadrila súhlas so zmenou v osobe dlžníka.

§ 364 Námietky voči veriteľovi

Námietky, ktoré má voči veriteľovi pôvodný dlžník, môže uplatniť aj ten, kto dlh prevzal. Nemôže však proti pohľadávke veriteľa započítať pohľadávku pôvodného dlžníka.

Tretí oddiel
Pristúpenie k dlhu a prevzatie plnenia

§ 365 Dohoda o pristúpení k dlhu

Kto sa bez súhlasu dlžníka dohodne s veriteľom, že splní za dlžníka jeho súčasný alebo budúci dlh, stáva sa dlžníkom popri pôvodnom dlžníkovi a obaja dlžníci sú zaviazaní spoločne a nerozdielne.

§ 366 Zabezpečenie poskytnuté treťou osobou

Ak poskytla zabezpečenie dlhu pôvodného dlžníka tretia osoba, nemôže sa voči nej veriteľ domáhať práv zo zabezpečenia len pre neplnenie pristupujúceho dlžníka; to neplatí, ak takáto osoba s pristúpením k dlhu súhlasila.

§ 367 Námietky voči veriteľovi

Námietky, ktoré má voči veriteľovi pôvodný dlžník, môže uplatniť aj ten, kto pristúpil k dlhu. Nemôže však proti pohľadávke veriteľa započítať pohľadávku pôvodného dlžníka.

§ 368 Prevzatie plnenia

Kto sa bez súhlasu veriteľa dohodne s dlžníkom, že splní jeho súčasný alebo budúci dlh, je voči dlžníkovi zaviazaný plniť namiesto neho veriteľovi; veriteľovi však z toho priame právo nevznikne.

Štvrtý oddiel
Prevod zmluvy

§ 369 Prevod zmluvy na tretiu osobu

(1) Zmluvná strana môže svoje práva a povinnosti zo zmluvy previesť na iného (prevod zmluvy), ak s tým druhá zmluvná strana súhlasí.

(2) Súhlas s prevodom zmluvy môže byť vyjadrený aj vopred. Účinky prevodu zmluvy v takom prípade nastanú až keď tomu, kto s prevodom zmluvy vopred súhlasil, prevodca prevod zmluvy oznámi alebo nadobúdateľ preukáže.

(3) Pri prevode zmluvy sa na prevod práv použijú ustanovenia o postúpení pohľadávky a na prevod povinností ustanovenia o prevzatí dlhu, ak zákon neustanovuje inak.

Piaty oddiel
Poukážka

§ 370 Základné ustanovenia

(1) Poukážka oprávňuje poukazníka vybrať plnenie u poukázanca a poukázanca oprávňuje plniť poukazníkovi na účet poukazcu.

(2) Poukážku možno vystaviť aj na rad alebo na doručiteľa.

(3) Záväzok medzi poukazcom a poukázancom sa spravuje ustanoveniami tohto zákona o príkaznej zmluve, ak medzi nimi nie je záväzok z iného právneho dôvodu; poukážka však nezanikne smrťou ani jedného z nich.

§ 371 Prijatie poukážky

(1) Poukázanec je povinný plniť podľa poukážky len ak ju prijme.

(2) Poukázanec je povinný poukážku prijať, ak je to, čo má z poukážky plniť, už poukazcovi dlžný a nejde o premlčaný nárok. Jeho dlh voči poukazcovi zanikne len tým, že splní podľa poukážky poukazníkovi, a to v rozsahu tohto plnenia.

(3) Ak ide o poukážku na rad alebo na doručiteľa, je poukázanec povinný plniť len ak sa mu vydá kvitovaná poukážka.

§ 372 Splnenie dlhu poukazcu prostredníctvom poukážky

(1) Ak poukazník súhlasil, že sa prostredníctvom poukážky splní dlh poukazcu voči nemu, je poukazník povinný vyzvať poukázanca na plnenie.

(2) Dlh poukazcu voči poukazníkovi zanikne v rozsahu plnenia poukázanca poukazníkovi podľa poukážky.

(3) Poukazník sa môže domáhať splnenia dlhu podľa odseku 1 od poukazcu len ak dlh nebol včas splnený prostredníctvom poukážky.

§ 373 Oznamovacia povinnosť poukazníka

Ak poukázanec odmietne poukážku prijať alebo podľa nej plniť, alebo ak poukazník nechce alebo nemôže poukážku použiť, je poukazník povinný oznámiť to poukazcovi bez zbytočného odkladu.

§ 374 Odvolanie poukážky

Poukazca môže poukážku odvolať, kým ju poukázanec neprijal voči poukazníkovi. Či odvolanie poukážky pôsobí aj voči poukazníkovi závisí od právneho vzťahu medzi poukazcom a poukazníkom.

§ 375 Lehota na uplatnenie poukážky

Ak je na poukážke uvedená lehota na jej uplatnenie, právo poukazníka na plnenie podľa poukážky zanikne, ak sa neuplatnilo u poukázanca do uplynutia tejto lehoty.

§ 376 Námietky poukázanca

(1) Ak poukázanec prijme poukážku voči poukazníkovi, môže uplatniť len také námietky, ktoré sa týkajú platnosti poukážky alebo jej prijatia, námietky ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z vlastného vzťahu medzi poukázancom a poukazníkom.

(2) Ak bola poukážka prevedená rubopisom (§ 378 ods. 1), môže poukázanec uplatniť voči osobe oprávnenej z rubopisu len také námietky, ktoré vyplývajú z obsahu poukážky alebo z jeho vlastného vzťahu s takouto osobou.

§ 377 Premlčanie nároku poukazníka

Ak sa prostredníctvom poukážky má splniť dlh poukazcu voči poukazníkovi a premlčacia lehota nároku, ktorý z tohto dlhu vyplýva, začala medzi nimi plynúť skôr ako poukázanec oznámil poukazníkovi prijatie poukážky, začne premlčacia lehota nároku poukazníka voči poukázancovi z poukážky plynúť od tohto oznámenia. Ustanovenie § 375 tým nie je dotknuté.

§ 378 Poukážka na rad

(1) Ak bola poukážka vystavená na rad, možno ju previesť rubopisom.

(2) Rubopisom prechádzajú všetky práva z poukážky na osobu oprávnenú z rubopisu.

(3) O náležitostiach rubopisu, ako aj o tom, kto je z rubopisu oprávnený a ako svoje právo preukazuje, platia osobitné predpisy o zmenkách. Podľa nich sa taktiež posúdi, od koho môže poukážku požadovať ten, kto o ňu prišiel.

§ 379 Poukážka na doručiteľa

Ak bola poukážka vystavená na doručiteľa, je z nej na plnenie oprávnený ten, kto ju poukázancovi predloží.

PIATY DIEL
Zabezpečenie záväzku

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 380 Základné ustanovenia

(1) Záväzok možno zabezpečiť jedným alebo viacerými zabezpečovacími prostriedkami.

(2) Zabezpečiť možno záväzok alebo jeho časť, ktorý pri vzniku zabezpečenia trvá, ako aj budúci záväzok alebo záväzok, ktorého vznik závisí od splnenia podmienky.

§ 381 Zánik zabezpečenia

Zabezpečenie zaniká najneskôr zánikom zabezpečeného záväzku, ak zákon neustanovuje inak.

§ 382 Zábezpeka

Povinnosť dať zábezpeku možno splniť najmä zriadením záložného práva alebo poskytnutím ručenia spôsobilým ručiteľom.

§ 383 Hodnota zábezpeky

Nikto nie je povinný prijať vec alebo právo ako zábezpeku do sumy vyššej, ako dve tretiny ich obvyklej ceny.

§ 384 Odplata za zabezpečenie

Ak má zabezpečenie záväzku poskytnúť tretia osoba, môže si s dlžníkom alebo veriteľom dojednať za poskytnutie zabezpečenia odplatu.

Druhý oddiel
Peňažná zábezpeka

§ 385 Všeobecné ustanovenie

Dlžník môže poskytnúť veriteľovi na zabezpečenie svojho záväzku peňažnú zábezpeku.

§ 386 Započítanie peňažnej zábezpeky

(1) Ak je peňažnou zábezpekou zabezpečený peňažný dlh, započíta sa tento dlh ku dňu svojej splatnosti do výšky peňažnej zábezpeky. V rozsahu započítania sa dlh považuje za splnený.

(2) Peňažnú zábezpeku, ktorá nebola započítaná podľa odseku 1, môže veriteľ použiť na uspokojenie svojich práv z nesplnenia zabezpečeného dlhu (§ 518), ak za nesplnenie zodpovedá dlžník.

§ 387 Nespotrebovaná peňažná zábezpeka

Ak dlh zabezpečený peňažnou zábezpekou zanikol, vráti veriteľ jej nespotrebovanú časť dlžníkovi v dohodnutej lehote, inak do 15 dní od zániku zabezpečeného dlhu. Ustanovenie § 386 ods. 2 tým nie je dotknuté.

Tretí oddiel
Zmluvná pokuta alebo iná zmluvná sankcia

§ 388 Dohoda o zmluvnej sankcii

Záväzok možno zabezpečiť zmluvnou pokutou alebo inou zmluvnou sankciou na základe dohody o zmluvnej sankcii podľa ustanovení tohto zákona o nesplnení a prostriedkoch nápravy.

Štvrtý oddiel
Ručenie

§ 389 Zmluva o ručení

(1) Zmluvou o ručení sa ručiteľ zaväzuje veriteľovi, že uspokojí jeho pohľadávku, ak ju neuspokojí dlžník.

(2) Zmluva o ručení musí byť uzavretá v písomnej forme.

§ 390 Zabezpečený záväzok

Ručením možno zabezpečiť záväzok dlžníka alebo jeho časť. Vzniku ručenia nebráni, ak je záväzok dlžníka neplatný len pre nespôsobilosť dlžníka zaväzovať sa, o ktorej ručiteľ v čase vzniku ručenia vedel alebo musel vedieť. Ustanovenie § 380 ods. 2 tým nie je dotknuté.

§ 391 Rozsah ručenia

Ručenie zabezpečuje záväzok do výšky veriteľovej pohľadávky, vrátane jej príslušenstva a nárokov z dlžníkovho nesplnenia.

§ 392 Obmedzenie ručenia

Ručenie môže byť obmedzené na určitú dobu, do určitej výšky plnenia alebo inou podmienkou.

§ 393 Čiastočné uspokojenie veriteľa

Ak je ručením zabezpečená len časť záväzku, neznižuje sa rozsah ručenia čiastočným uspokojením veriteľovej pohľadávky, ak zostáva dlh nesplnený vo výške, v akej je zabezpečený ručením.

§ 394 Ručiteľský záväzok

(1) Ručiteľ je zaviazaný veriteľovi spoločne a nerozdielne s dlžníkom.

(2) Ak sa za ten istý záväzok zaručí viac ručiteľov, ručí každý z nich spoločne a nerozdielne s ostatnými ručiteľmi.

§ 395 Ochrana ručiteľa pred zmenou záväzku

(1) Ustanovenia § 348 a § 487 ods. 2 sa nepoužijú, ak ručenie zabezpečuje všetky pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi.

(2) Uznanie dlhu dlžníkom po vzniku ručenia je voči ručiteľovi účinné len ak s ním prejaví súhlas; to platí aj pre dohodu medzi veriteľom a dlžníkom o predĺžení premlčacej lehoty, ak bola uzavretá po vzniku ručenia.

§ 396 Oznamovacie povinnosti veriteľa a dlžníka

(1) Ak o to ručiteľ požiada, je veriteľ povinný oznámiť mu bez zbytočného odkladu výšku svojej zabezpečenej pohľadávky.

(2) Po splatnosti zabezpečenej pohľadávky môže ručiteľ od dlžníka žiadať, aby mu oznámil všetky námietky a na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré môže dlžník proti zabezpečenej pohľadávke uplatniť.

§ 397 Oznámenie o plnení

(1) Ručiteľ je povinný oznámiť dlžníkovi bez zbytočného odkladu, že splnil zabezpečený dlh alebo jeho časť.

(2) Ak ručiteľ nesplní svoju povinnosť podľa odseku 1 a dlžník poskytne veriteľovi plnenie na uspokojenie rovnakej pohľadávky, neprechádzajú v rozsahu takéhoto plnenia dlžníka na ručiteľa práva veriteľa podľa § 399, ak dlžník pri vlastnom plnení nevedel a ani nemusel vedieť o plnení ručiteľa. Ručiteľ sa však môže v rozsahu takéhoto plnenia domáhať vydania bezdôvodného obohatenia od veriteľa, ak veriteľ nevrátil plnenie dlžníkovi. Plnenie vrátené veriteľom je dlžník povinný vydať ručiteľovi.

(3) Dlžník je povinný oznámiť ručiteľovi, že splnil zabezpečený dlh alebo jeho časť a zodpovedá za škodu, ktorá ručiteľovi vznikne porušením tejto povinnosti; to neplatí, ak ručiteľ vedel alebo musel vedieť o plnení dlžníka. Právo ručiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia tým nie je dotknuté.

§ 398 Námietky ručiteľa

(1) Ručiteľ môže voči veriteľovi uplatniť všetky námietky, na ktorých uplatnenie by bol oprávnený dlžník, a použiť na započítanie spôsobilé pohľadávky dlžníka voči veriteľovi; to platí aj vtedy, ak sa dlžník svojich námietok voči veriteľovi vzdal.

(2) Ak ručiteľ uplatní voči veriteľovi neúspešne námietku alebo pohľadávku, ktorú mu za týmto účelom oznámil dlžník, je dlžník povinný

nahradiť ručiteľovi náklady, ktoré mu tým vznikli.

(3) Ručiteľ môže voči veriteľovi uplatniť aj námietky z vlastného vzťahu s veriteľom a proti pohľadávke veriteľa započítať svoju na započítanie spôsobilú pohľadávku voči veriteľovi.

§ 399 Plnenie ručiteľa a prechod práv

(1) Ručiteľ, ktorý splnil zabezpečený dlh alebo jeho časť, vstupuje v rozsahu tohto plnenia do práv veriteľa. Pohľadávka veriteľa s príslušenstvom prechádza na ručiteľa vrátane zabezpečenia a iných práv s ňou spojených.

(2) Práva veriteľa prechádzajú na ručiteľa bez ohľadu na zákaz ich prevodu dojednaný dlžníkom.

(3) Voči ostatným ručiteľom sa môže ručiteľ domáhať plnenia len v rozsahu, ktorý vyplýva z § 327 ods. 1.

(4) Veriteľ je povinný poskytnúť ručiteľovi všetky informácie a doklady potrebné na uplatnenie práv, ktoré na ručiteľa prešli.

§ 400 Premlčanie ručiteľových nárokov

Nároky, ktoré prešli na ručiteľa podľa § 399, sa nepremlčia skôr ako po uplynutí šiestich mesiacov od plnenia ručiteľa; to neplatí, ak ručiteľ plnil napriek tomu, že nárok veriteľa bol voči nemu premlčaný.

§ 401 Námietky dlžníka voči ručiteľovi

(1) Dlžník môže voči ručiteľovi uplatniť všetky námietky a na započítanie spôsobilé pohľadávky, ktoré by bol oprávnený uplatniť voči veriteľovi, keby od neho veriteľ plnenie vymáhal. Ustanovenia tohto zákona o bezdôvodnom obohatení tým nie sú dotknuté.

(2) Podľa odseku 1 nemôže dlžník voči ručiteľovi uplatniť námietky a na započítanie spôsobilé pohľadávky, na ktoré ručiteľa neupozornil najneskôr bez zbytočného odkladu po tom ako sa dozvedel, že veriteľ sa domáha plnenia od ručiteľa.

(3) Dlžník môže voči ručiteľovi uplatniť aj námietky z vlastného vzťahu s ručiteľom a proti pohľadávke ručiteľa započítať svoju na započítanie spôsobilú pohľadávku voči ručiteľovi.

§ 402 Vedomé neuplatnenie námietok ručiteľom

Ak ručiteľ splnil zabezpečený dlh alebo jeho časť bez toho, aby uplatnil voči veriteľovi dôvodnú námietku dlžníka alebo započítal proti pohľadávke veriteľa na započítanie spôsobilú pohľadávku dlžníka o ktorých vedel alebo musel vedieť v čase plnenia, neprechádzajú na neho v rozsahu tejto námietky alebo pohľadávky práva veriteľa podľa § 399.

§ 403 Plnenie područiteľa

Ak zabezpečenú pohľadávku veriteľa alebo jej časť uspokojí osoba, ktorá ručí za dlh ručiteľa, nadobudne v rozsahu tohto plnenia rovnaké práva, aké by v prípade vlastného plnenia nadobudol ručiteľ.

§ 404 Predčasné plnenie ručiteľa

Ručiteľ, ktorý splnil zabezpečený dlh alebo jeho časť pred splatnosťou, sa môže voči dlžníkovi a iným osobám domáhať plnenia až po splatnosti zabezpečeného dlhu.

§ 405 Prednosť práv veriteľa

Ak nebol plnením ručiteľa splnený celý zabezpečený dlh, majú práva veriteľa vyplývajúce z jeho zabezpečenia prednosť pred právami, ktoré na ručiteľa prešli v dôsledku plnenia.

§ 406 Niektoré ustanovenia o zániku ručenia

(1) Ručenie zaniká zánikom dlhu, ktorý zabezpečuje.

(2) Ručenie nezaniká smrťou dlžníka ani zánikom dlžníka.

(3) Ručenie obmedzené na určitú dobu zaniká uplynutím dojednanej doby; to neplatí, ak sa veriteľ pred jej uplynutím domáha splnenia splatného dlhu od ručiteľa v konaní pred príslušným orgánom a v tomto konaní riadne pokračuje.

§ 407 Odpustenie dlhu ručiteľovi

Odpustenie dlhu ručiteľovi nemá vplyv na povinnosť dlžníka plniť. Ak veriteľ odpustil dlh jednému z viacerých ručiteľov, môže každý ručiteľ, ktorému nebol dlh odpustený, uplatniť aj námietky toho ručiteľa, ktorému veriteľ dlh odpustil.

§ 408 Použitie ustanovení o ručení

Ustanovenia tohto oddielu sa primerane použijú aj na ručenie, ktoré vzniklo zo zákona.

Piaty oddiel
Finančná záruka

§ 409 Základné ustanovenia

(1) Finančná záruka vzniká písomným vyhlásením vystaviteľa v záručnej listine, že uspokojí veriteľa (beneficient) do určitej výšky peňažnej sumy podľa obsahu záručnej listiny, ak tretia osoba (dlžník) nesplní určitú povinnosť alebo sa splnia iné podmienky určené v záručnej listine. Ak je vystaviteľom banka, ide o bankovú záruku.

(2) Dohodu o vystavení finančnej záruky môže s vystaviteľom uzavrieť dlžník alebo iná osoba odlišná od beneficienta.

§ 410 Postavenie vystaviteľa

(1) Vystaviteľ finančnej záruky nie je viazaný právnym vzťahom, z ktorého vznikla alebo má vzniknúť povinnosť, ktorej splnenie je zabezpečené finančnou zárukou.

(2) Po odovzdaní záručnej listiny dlžníkovi, beneficientovi alebo inej osobe nemôže vystaviteľ finančnú záruku odvolať.

§ 411 Finančná záruka pri nepeňažnej povinnosti

Ak je finančnou zárukou zabezpečené splnenie nepeňažnej povinnosti, predpokladá sa, že do výšky sumy určenej v záručnej listine je zabezpečená peňažná pohľadávka, ktorú by mal beneficient voči dlžníkovi, ak by dlžník nepeňažný záväzok nesplnil.

§ 412 Potvrdenie finančnej záruky ďalšou osobou

(1) Ak finančnú záruku potvrdí ďalšia osoba, považuje sa táto osoba za ďalšieho vystaviteľa a beneficient môže uplatniť svoje právo z finančnej záruky voči ktorémukoľvek z týchto vystaviteľov.

(2) Ten, kto potvrdil finančnú záruku a na jej základe plnil, má nárok na náhradu plnenia voči vystaviteľovi, ktorý ho o potvrdenie finančnej záruky požiadal.

§ 413 Oznámenie o bankovej záruke

Ak banka oznámi, že iná banka poskytla bankovú záruku, nevzniká oznamovateľovi záväzok z bankovej záruky; oznamovateľ je povinný nahradiť škodu spôsobenú nesprávnym oznámením.

§ 414 Zmena finančnej záruky

(1) Záručná listina môže určiť predĺženie platnosti finančnej záruky alebo zmenu peňažnej sumy na ktorú bola vystavená, a to k určitému dňu alebo pri splnení inej podmienky podľa dohody o vystavení finančnej záruky. Všetky podmienky zmeny finančnej záruky musia byť uvedené v záručnej listine.

(2) Ak nejde o zmenu podľa odseku 1, je akákoľvek zmena finančnej záruky možná len so súhlasom beneficienta. Čiastočný alebo podmienený súhlas beneficienta nie je prípustný a považuje sa za odmietnutie zmeny finančnej záruky.

§ 415 Osobitné povinnosti vystaviteľa

(1) Vystaviteľ je povinný oznámiť bez zbytočného odkladu tomu, s kým bola uzavretá dohoda o vystavení finančnej záruky, akékoľvek uplatnenie

práv z finančnej záruky.

(2) Ak vystaviteľ poskytol beneficientovi plnenie z finančnej záruky, odovzdá kópiu výzvy na plnenie a dokumentov podľa § 417 bez zbytočného odkladu tomu, s kým bola uzavretá dohoda o vystavení finančnej záruky.

(3) Ak sa za vystaviteľa podľa odseku 1 alebo odseku 2 považuje osoba, ktorá potvrdila finančnú záruku vystavenú iným vystaviteľom (§ 412), je takáto osoba povinná splniť povinnosti podľa odsekov 1 a 2 aj voči vystaviteľovi finančnej záruky.

§ 416 Plnenie z finančnej záruky

(1) Vystaviteľ je povinný poskytnúť plnenie beneficientovi do výšky a za podmienok určených v záručnej listine.

(2) Na finančnú záruku nemá účinok čiastočné plnenie dlžníka, ak je nesplnený zvyšok jeho zabezpečenej povinnosti rovnaký alebo vyšší ako suma, na ktorú znie záručná listina.

§ 417 Výzva na plnenie

Ak sú splnené podmienky uvedené v záručnej listine, je vystaviteľ povinný plniť, keď ho na to beneficient písomne vyzval. Ak záručná listina podmieňuje plnenie vystaviteľa predložením určitého dokumentu, musí byť tento dokument predložený pri výzve na plnenie alebo bez zbytočného odkladu po nej, avšak vždy za trvania finančnej záruky.

§ 418 Plnenie banke

Ak je vystaviteľ povinný podľa záručnej listiny plniť v prospech beneficienta banke, je povinný plniť na účet beneficienta v tejto banke.

§ 419 Námietky vystaviteľa

(1) Vystaviteľ môže voči beneficientovi uplatniť len námietky, ktorých uplatnenie záručná listina pripúšťa.

(2) Ak zo záručnej listiny nevyplýva niečo iné, nemôže vystaviteľ uplatniť námietky, ktoré by bol oprávnený voči beneficientovi uplatniť dlžník.

(3) Predchádzajúca výzva, aby dlžník splnil svoju zabezpečenú povinnosť, sa vyžaduje len ak to určuje záručná listina.

§ 420 Prevod finančnej záruky

(1) Právo na plnenie z finančnej záruky môže beneficient postúpiť na tretiu osobu.

(2) Ak to záručná listina pripúšťa, môže beneficient na tretiu osobu postúpiť aj právo uplatniť finančnú záruku; týmto postúpením sa prevádza aj právo na plnenie z finančnej záruky.

(3) Úkony podľa odsekov 1 a 2 musia byť uskutočnené písomne; ustanovenie § 352 ods. 2 sa nepoužije.

§ 421 Finančná záruka na dobu určitú

Finančnú záruku možno obmedziť na určitú dobu. Ak beneficient neuplatní svoje právo voči vystaviteľovi v dobe určenej záručnou listinou, finančná záruka zanikne.

§ 422 Právo vystaviteľa na náhradu

(1) Ten, kto s vystaviteľom uzavrel dohodu o vystavení finančnej záruky, je povinný nahradiť mu plnenie, ktoré bolo poskytnuté beneficientovi podľa záručnej listiny vystavenej v súlade s dohodou. Ustanovenie § 412 ods. 2 tým nie je dotknuté.

(2) Osoba povinná nahradiť vystaviteľovi plnenie podľa odseku 1 nemôže voči nemu uplatniť námietky, ktoré by mohla uplatniť voči beneficientovi, ak dohoda o vystavení finančnej záruky neobsahovala povinnosť vystaviteľa zahrnúť do záručnej listiny uplatnenie týchto námietok voči beneficientovi.

§ 423 Vrátenie neoprávneného plnenia

Beneficient, ktorý dosiahol na základe finančnej záruky plnenie, na ktoré nemal voči dlžníkovi nárok, vráti toto plnenie osobe povinnej na náhradu podľa § 422 ods. 1 a nahradí jej škodu tým spôsobenú.

§ 424 Použitie iných ustanovení zákona

(1) Na finančnú záruku sa inak primerane použijú ustanovenia tohto zákona o ručení.

(2) Na dohodu o vystavení finančnej záruky sa použijú ustanovenia tohto zákona o príkaznej zmluve.

Šiesty oddiel
Záložné právo

§ 425 Zmluva o zriadení záložného práva

Záväzok možno zabezpečiť záložným právom k spôsobilému zálohu, a to na základe zmluvy o zriadení záložného práva podľa ustanovení tohto zákona o vecných právach, ak zákon neustanovuje inak.

Siedmy oddiel
Zabezpečovací prevod práva a zabezpečovacie postúpenie pohľadávky

§ 426 Základné ustanovenia

(1) Záväzok možno zabezpečiť dočasným prevodom práva dlžníka alebo tretej osoby v prospech veriteľa (zabezpečovací prevod práva). Pri zabez-

pečovacom prevode vlastníckeho práva sa dočasne prevádza vlastníctvo právneho predmetu podľa všeobecných ustanovení o nadobudnutí vlastníctva zmluvou.

(2) Ak je prevádzané právo zapísané v katastri nehnuteľností alebo v inom verejnom registri, je veriteľ povinný oznámiť dočasnosť prevodu práva príslušnému orgánu, ktorý vedie tento register.

(3) Uspokojením zabezpečenej pohľadávky prechádza právo späť na toho, kto ho previedol.

(4) Pri zabezpečovacom prevode práva spojeného s cenným papierom sa postupuje podľa osobitného predpisu.

§ 427 Zmluva o zabezpečovacom prevode práva

Zmluva o zabezpečovacom prevode práva musí byť uzavretá v písomnej forme a musí obsahovať

a) vymedzenie zabezpečeného záväzku,
b) označenie práva, ktoré sa prevádza v prospech veriteľa (prevedené právo),
c) práva a povinnosti zmluvných strán k prevedenému právu počas trvania zabezpečovacieho prevodu práva,
d) ocenenie prevedeného práva v peniazoch,
e) spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva a najnižšie podanie v prípade dobrovoľnej dražby,
f) označenie dlžníka, ak sa prevádza právo inej osoby ako dlžníka.

§ 428 Obmedzenie veriteľa a jeho povinnosti

(1) Až do zániku zabezpečovacieho prevodu práva nie je veriteľ oprávnený prevedené právo previesť na tretiu osobu, ani ho v prospech tretej osoby zaťažiť. Ak je predmetom zmluvy o zabezpečovacom prevode práva nehnuteľnosť, vyznačí sa táto skutočnosť v katastri nehnuteľností.

(2) Ak zabezpečovací prevod práva spočíva v prevode vlastníckeho práva k veci a veriteľ je jej držiteľom, je povinný prevedenú vec chrániť pred poškodením, stratou a zničením. Ak je držiteľom veci dlžník, táto povinnosť platí pre neho rovnako.

§ 429 Výkon zabezpečovacieho prevodu práva

(1) Ak zabezpečený dlh nie je riadne a včas splnený, je veriteľ oprávnený začať výkon zabezpečovacieho prevodu práva a prevedené právo speňažiť spôsobom uvedeným v zmluve o zabezpečovacom prevode práva alebo dražbou podľa osobitného predpisu.

(2) Dohody, ktorých obsahom alebo účelom je uspokojenie veriteľa tým, že si natrvalo ponechá prevedené právo, uzavreté pred splatnosťou zabez-

pečenej pohľadávky, sú neplatné.

(3) Začatie a spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva je veriteľ povinný písomne oznámiť osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, a dlžníkovi aspoň 30 dní vopred.

(4) Ak je dohodnutý iný spôsob výkonu zabezpečovacieho prevodu práva ako speňažením na dražbe podľa osobitného predpisu, je veriteľ pri výkone svojho práva povinný postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby právo previedol za cenu, za akú sa rovnaké alebo porovnateľné právo za porovnateľných podmienok zvyčajne prevádza; inak zodpovedá osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, za spôsobenú škodu.

(5) Veriteľ má právo na náhradu nákladov účelne vynaložených v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva.

(6) Ak výťažok dosiahnutý vykonaním zabezpečovacieho práva prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, je veriteľ povinný vydať osobe, ktorá zabezpečenie poskytla, bez zbytočného odkladu hodnotu výťažku, ktorá prevyšuje zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom zabezpečovacieho prevodu práva.

§ 430 Niektoré ustanovenia o zániku zabezpečovacieho prevodu práva

Zánikom zabezpečenej pohľadávky zaniká aj zabezpečovací prevod práva, ktoré tým prechádza späť na osobu, ktorá zabezpečenie poskytla. Veriteľ je bez zbytočného odkladu povinný právny predmet v jeho držbe vydať spolu s tým, čo k nemu pribudlo.

§ 431 Použitie iných ustanovení zákona

Na zabezpečovací prevod práva sa primerane použijú ustanovenia § 1615 ods. 5, § 1618 ods. 3, § 1620 ods. 3, § 1621, § 1622, § 1625 ods. 2 a 3, § 1627, § 1636, § 1657 až 1659.

§ 432 Zabezpečovacie postúpenie pohľadávky

Záväzok možno zabezpečiť postúpením pohľadávky dlžníka alebo pohľadávky tretej osoby na veriteľa, ak to zákon nevylučuje. Ustanovenia o zabezpečovacom prevode práva a vylúčení účinkov splynutia pri záložnom práve k pohľadávke (§ 1643) sa použijú primerane.

Ôsmy oddiel
Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov

§ 433 Zrážky zo mzdy

(1) Záväzok možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy. Zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie ako by boli zrážky zo mzdy pri exekúcii podľa osobitného predpisu o exekučnom konaní.

(2) Proti platiteľovi mzdy nadobudne veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi mzdy dohoda predloží.

(3) Ak bolo platiteľovi mzdy predložených viacero dohôd o zrážkach zo mzdy, ktoré sa týkajú toho istého dlžníka, vykoná platiteľ mzdy prednostne zrážky zo mzdy podľa dohody, ktorá mu bola predložená skôr. Na základe dohôd o zrážkach zo mzdy predložených platiteľovi mzdy v rovnaký deň sa vykonajú zrážky pomerne.

§ 434 Zrážky z iných príjmov

Ustanovenie § 433 sa použije aj na iné príjmy, s ktorými sa pri exekúcii nakladá ako so mzdou.

Deviaty oddiel
Uznanie dlhu

§ 435 Účinky uznania dlhu

Ak niekto písomne uzná svoj dlh, predpokladá sa, že v uznanom rozsahu dlh trvá v čase uznania. Tieto účinky nastanú aj vtedy, ak bol nárok veriteľa v čase uznania premlčaný.

§ 436 Platenie úroku a čiastočné plnenie

(1) Platenie úroku má účinky uznania dlhu ohľadne sumy, z ktorej sa úrok platí.

(2) Ak dlžník plní čiastočne, má toto plnenie účinky uznania zvyšku dlhu, ak možno z okolností usudzovať, že plnením dlžník uznáva aj zvyšok dlhu.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa nepoužijú, ak je nárok veriteľa premlčaný.

Desiaty oddiel
Osobitné ustanovenia o správe zabezpečenia záväzku

§ 437 Správa zabezpečenia záväzku

(1) Veriteľ môže písomnou zmluvou o správe zabezpečenia záväzku poveriť správcu zabezpečenia, aby vo svojom mene a na účet veriteľa spravoval zabezpečenie existujúcich alebo budúcich pohľadávok veriteľa.

(2) Správou zabezpečenia záväzku sa rozumie

a) uskutočňovanie úkonov pri zriadení, vzniku, zmene alebo zániku zabezpečenia,
b) uplatňovanie a výkon práv vyplývajúcich zo zabezpečenia,
c) uplatňovanie a výkon práv súvisiacich s pohľadávkou, ktorej zabezpečenie je predmetom správy, a to v rozsahu ustanovenom týmto zákonom alebo osobitným predpisom.

(3) Správou toho istého zabezpečenia môžu správcu zabezpečenia poveriť aj viacerí veritelia súčasne. Správcom zabezpečenia môže byť niektorý z veriteľov alebo tretia osoba; ak je správca zabezpečenia zároveň aj veriteľom zabezpečenej pohľadávky, ustanovenie § 507 sa nepoužije. Správou toho istého zabezpečenia nemôžu byť súčasne poverené viaceré osoby.

(4) Zabezpečenie v správe zabezpečenia môže poskytnúť dlžník alebo tretia osoba; ich súhlas so vznikom, zmenou ani zánikom správy zabezpečenia sa nevyžaduje.

(5) Správa zabezpečenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy je neprípustná, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

§ 438 Zabezpečenie v správe zabezpečenia záväzku

(1) Ak sa na vznik zabezpečenia vyžaduje jeho zápis do verejného registra, zapíše sa do verejného registra výlučne správca zabezpečenia ako osoba, v prospech ktorej je zabezpečenie zriadené.

(2) Predmetom správy u správcu zabezpečenia môže byť aj notárska zápisnica, ktorá je exekučným titulom podľa osobitného predpisu vo vzťahu k vymáhaniu pohľadávky veriteľa, uzavretá správcom zabezpečenia ako osobou oprávnenou, konajúcim vo vlastnom mene a na účet veriteľa.

(3) Predmetom správy u správcu zabezpečenia môže byť aj zmenka, vystavená na rad správcu zabezpečenia, konajúceho vo vlastnom mene a na účet veriteľa, ak je vystavená v súvislosti s vymáhaním pohľadávky veriteľa.

§ 439 Postavenie správcu zabezpečenia

(1) Správca zabezpečenia má vo vzťahu k zabezpečeniu všetky práva a povinnosti osoby oprávnenej zo zabezpečenia, vrátane práva byť stranou alebo účastníkom súdneho, správneho alebo iného konania vo vzťahu k zabezpečeniu v jeho správe a, ak nie je zákonom ustanovené inak, aj vo vzťahu k pohľadávke veriteľa, ktorá je zabezpečená zabezpečením v jeho správe, vrátane jej uplatňovania v súdnych, správnych alebo iných konaniach.

(2) V konaniach podľa odseku 1 koná správca zabezpečenia vo vlastnom mene a na účet veriteľa; toto zastupovanie veriteľa správcom zabezpečenia trvá, ak sa v konaní nepreukáže rozpor záujmov správcu zabezpečenia so záujmom zastupovaného veriteľa.

(3) Pri výkone správy zabezpečenia voči dlžníkovi a tretím osobám je správca zabezpečenia vždy povinný uvádzať, že koná ako správca zabezpečenia.

§ 440 Trvanie, zmena a zánik správy zabezpečenia záväzku

(1) Ak nedôjde k zrušeniu zmluvy o správe zabezpečenia záväzku, správa zabezpečenia záväzku trvá až do zániku zabezpečenia v správe zabezpečenia.

(2) Zmena v osobe správcu zabezpečenia ani zánik správcu zabezpečenia nemajú vplyv na existenciu zabezpečenia.

(3) Zmena v osobe správcu zabezpečenia sa riadi ustanoveniami o prevode zmluvy (§ 369); ak sa na vznik zabezpečenia vyžadoval jeho zápis do verejného registra, zapíše sa zmena správcu zabezpečenia do tohto verejného registra.

(4) Kým predchádzajúci správca zabezpečenia neoznámi zmenu správcu zabezpečenia alebo zánik správy zabezpečenia osobe povinnej zo zabezpečenia, alebo kým jej nový správca zabezpečenia zmenu správcu zabezpečenia nepreukáže, môže sa osoba povinná zo zabezpečenia zbaviť dlhu tým, že ho splní predchádzajúcemu správcovi zabezpečenia alebo sa s ním inak vyporiada; to neplatí, ak osoba povinná zo zabezpečenia v správe zabezpečenia v čase plnenia vedela alebo musela vedieť o zmene v osobe správcu zabezpečenia alebo o zániku správy zabezpečenia.

(5) Ustanovenia o prechode záložného práva (§ 1594) platia rovnako aj na postúpenie, prevod alebo prechod pohľadávky zabezpečenej zabezpečením v správe zabezpečenia; trvanie zabezpečenia záväzku ani správy zabezpečenia tým nie sú dotknuté.

§ 441 Oddelenie majetkov

(1) Správca zabezpečenia nenadobúda pohľadávku veriteľa.

(2) Výťažok z výkonu zabezpečenia je správca zabezpečenia povinný viesť oddelene a nesmie ho použiť v rozpore so zmluvou o správe zabezpečenia záväzku.

(3) Správca zabezpečenia nemôže výkonom práv alebo plnením povinností iného veriteľa nadobudnúť žiadne vlastné práva ani majetok; tým nie je dotknuté právo na odmenu za správu zabezpečenia.

ŠIESTY DIEL
Splnenie dlhu

Prvý oddiel
Podstata splnenia

§ 442 Povinnosť dlžníka splniť dlh

(1) Dlžník je povinný splniť dlh riadne a včas.

(2) Dlžník splní dlh riadne a včas, ak ho splní v súlade s obsahom záväzku.

§ 443 Zánik dlhu splnením

Splnením dlh zanikne.

Druhý oddiel
Subjekty plnenia

§ 444 Plnenie pomocou inej osoby

Ak plnenie nie je viazané na osobné vlastnosti alebo osobné konanie dlžníka, môže dlžník plniť aj pomocou inej osoby. Veriteľovi však zodpovedá tak, akoby plnil sám, ak zákon neustanovuje inak.

§ 445 Plnenie ponúknuté treťou osobou

(1) Plnenie ponúknuté treťou osobou inou ako podľa § 444 je veriteľ povinný prijať len ak dlžník s takýmto plnením súhlasí alebo ak táto osoba poskytla zabezpečenie a dlžník zabezpečený dlh nesplnil.

(2) Aj keď nie je veriteľ povinný plnenie prijať, zanikne dlh plnením tretej osoby, ak veriteľ plnenie prijme. Plnenie sa považuje za prijaté aj vtedy, ak ho veriteľ neodmietol bez zbytočného odkladu.

§ 446 Plnenie právne nespôsobilým dlžníkom

Dlh sa považuje za splnený aj keď ho splnil dlžník, ktorý na to nemal právnu spôsobilosť. Ak však išlo o premlčaný nárok alebo o nesplatný dlh, možno od veriteľa požadovať, aby plnenie vrátil; to neplatí v prípade nesplatného dlhu, ktorý sa medzičasom stal splatným.

§ 447 Plnenie neoprávnenej osobe

(1) Za splnený sa považuje aj dlh dobromyseľne plnený neoprávnenej osobe, ak táto osoba dlžníkovi predložila kvitanciu vystavenú veriteľom (§ 483) alebo veriteľovo potvrdenie o oprávnení prijať plnenie.

(2) Ak ide o plnenie neoprávnenej osobe, na ktoré sa nevzťahuje odsek 1, považuje sa dlh za splnený len v rozsahu, v ktorom sa plnenie dostalo k veriteľovi; inak v rozsahu, v ktorom mal veriteľ z plnenia prospech, ak zákon neustanovuje inak.

§ 448 Plnenie právne nespôsobilému veriteľovi

Dlh plnený veriteľovi, ktorý nebol právne spôsobilý na jeho prijatie, sa považuje za splnený v rozsahu, v ktorom sa plnenie dostalo k oprávnenému príjemcovi; inak v rozsahu, v ktorom mal veriteľ z plnenia prospech.

§ 449 Náhradné splnenie do notárskej úschovy

(1) Ak dlžník nemôže dlh splniť, pretože veriteľ je neprítomný alebo je v omeškaní alebo ak dlžník má odôvodnené pochybnosti, kto je veriteľom,

alebo veriteľa nepozná, nastávajú účinky splnenia dlhu, ak plnenie dlžník uloží do notárskej úschovy na účely splnenia dlhu.

(2) Účelne vynaložené náklady spojené s uložením plnenia do notárskej úschovy znáša veriteľ a dlžník je oprávnený započítať takto vzniknutú pohľadávku proti pohľadávke veriteľa.

Tretí oddiel
Akosť plnenia

§ 450 Vlastnosti plnenia

(1) Ak ide o odplatný zmluvný záväzok, musí mať plnenie vymienené, inak obvyklé vlastnosti.

(2) Plnenie podľa odseku 1 musí byť vhodné na účel sledovaný veriteľom, ak o tomto účele dlžník v čase uzavretia zmluvy vedel alebo musel vedieť; inak na účel, na ktorý plnenie rovnakého druhu spravidla slúži na základe obdobných zmlúv.

(3) V iných prípadoch musí byť plnenie, ktoré je určené podľa druhu, priemernej akosti.

§ 451 Zodpovednosť za vady

(1) Ak plnenie nespĺňa požiadavky podľa § 450, má vady. Za vadu sa považuje aj právna vada.

(2) Veriteľ môže voči dlžníkovi uplatniť práva z vadného plnenia len pre vady, ktoré malo plnenie v čase plnenia dlhu.

(3) Ak to neodporuje povahe plnenia alebo ak dlžník nepreukáže opak, za vady, ktoré malo plnenie v čase plnenia dlhu, sa považujú aj vady, ktoré veriteľ zistil v lehote na vytknutie vád (§ 521).

§ 452 Záruka za akosť

(1) Ak sa na plnenie vzťahuje záruka za akosť, zodpovedá dlžník aj za vady, ktoré sa vyskytnú počas určitej doby po splnení dlhu (záručná doba).

(2) Záruku za akosť môže dlžník poskytnúť aj jednostranne záručným listom alebo vyznačením záručnej doby alebo doby použiteľnosti alebo trvanlivosti na obale.

(3) Ak je záručná doba podľa záručného listu dlhšia ako záručná doba dohodnutá v zmluve alebo uvedená na obale, platí záručná doba podľa záručného listu.

(4) Záručná doba dohodnutá v zmluve platí aj vtedy, ak je kratšia ako záručná doba uvedená na obale.

(5) Záručný list obsahuje meno a priezvisko, obchodné meno alebo názov dlžníka, jeho sídlo alebo miesto podnikania, označenie veci, na ktorú sa záruka vzťahuje, podmienky záruky a postup, ktorý musí veriteľ dodržať,

aby dosiahol plnenie záruky. Ak záručný list neobsahuje všetky náležitosti, nespôsobuje to neplatnosť záruky.

Štvrtý oddiel
Spôsob splnenia

§ 453 Splnenie vcelku alebo plnenie postupne

(1) Dlžník je povinný splniť dlh vcelku, ak nemá plniť postupne.

(2) Postupným plnením peňažného dlhu je jeho plnenie v splátkach.

§ 454 Čiastočné plnenie

Veriteľ je povinný prijať aj čiastočné plnenie, ak to neodporuje povahe dlhu alebo účelu sledovanému veriteľom pri uzavretí zmluvy, ak o tomto účele dlžník v čase uzavretia zmluvy vedel alebo musel vedieť.

Piaty oddiel
Čas splnenia

§ 455 Čas splnenia určený dohodou

(1) Ak bol čas splnenia dlhu (splatnosť) určený dohodou, je dlžník povinný splniť dlh v dohodnutom čase, aj keď ho o to veriteľ nepožiadal.

(2) Ak bola splatnosť podľa odseku 1 určená lehotou, môže dlžník splniť dlh kedykoľvek počas tejto lehoty.

§ 456 Splatnosť určená v prospech oboch strán

(1) Splatnosť určená dohodou je určená v prospech oboch strán, ibaže z okolností vyplýva, že je určená v prospech len jednej z nich.

(2) Ak je splatnosť určená v prospech oboch strán, dlžník nemôže splniť a veriteľ nemôže požadovať splnenie dlhu predčasne.

§ 457 Splatnosť určená v prospech dlžníka alebo veriteľa

(1) Ak je splatnosť určená v prospech dlžníka, môže dlžník splniť dlh aj predčasne, avšak veriteľ nemôže predčasné splnenie dlhu požadovať.

(2) Ak je splatnosť určená v prospech veriteľa, môže veriteľ požadovať aj predčasné splnenie dlhu, avšak dlžník bez toho nemôže predčasne dlh splniť.

§ 458 Splatnosť prenechaná veriteľovi

(1) Ak bolo určenie splatnosti prenechané veriteľovi, môže veriteľ požadovať splnenie dlhu ihneď po jeho vzniku a dlžník je povinný dlh splniť prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o splnenie požiadal.

(2) Ak veriteľ nepožiada o splnenie dlhu do jedného roka od jeho vzniku, môže dlžník plniť ihneď po uplynutí tejto lehoty; právo veriteľa požadovať splnenie tým nie je dotknuté; to neplatí pri dlhu, ktorý spočíva vo výplate

vkladu počas trvania vkladového vzťahu alebo vo výplate peňažnej sumy z účtu počas trvania zmluvy o účte.

§ 459 Splatnosť prenechaná dlžníkovi

(1) Ak bolo určenie splatnosti prenechané dlžníkovi, môže dlžník plniť ihneď.

(2) Ak dlžník neurčí splatnosť dlhu do jedného roka od jeho vzniku, môže veriteľ požadovať splnenie dlhu ihneď po uplynutí tejto lehoty a dlžník je povinný dlh splniť prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o splnenie požiadal; právo dlžníka plniť tým nie je dotknuté.

§ 460 Neurčená splatnosť

Ak splatnosť nebola určená dohodou a jej určenie nebolo prenechané veriteľovi ani dlžníkovi, môže dlžník plniť a veriteľ môže požadovať splnenie dlhu ihneď po jeho vzniku. V takom prípade je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho veriteľ o splnenie požiadal.

§ 461 Predčasné splnenie

(1) Pri predčasnom splnení peňažného dlhu si dlžník nemôže bez súhlasu veriteľa odpočítať od dlžnej sumy úrok zodpovedajúci času, o ktorý plnil skôr.

(2) Súhlasom veriteľa s predčasným splnením dlhu nie je dotknutá pôvodná splatnosť jeho vzájomného dlhu.

§ 462 Predčasná splatnosť pri postupnom plnení

Ak sa má dlh plniť postupne, môže veriteľ požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej jeho časti, len ak to bolo dohodnuté alebo určené v rozhodnutí. Toto právo môže veriteľ využiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej časti.

§ 463 Osobitné ustanovenia o splatnosti peňažných dlhov medzi podnikateľmi pri absencii dohody

(1) Dlžník je povinný splniť peňažný dlh z dodania tovaru alebo poskytnutia služby najneskôr do 30 dní odo dňa dôjdenia faktúry alebo inej výzvy veriteľa podobnej povahy, ktorou požaduje splnenie peňažného dlhu (doklad) alebo do 30 dní odo dňa poskytnutia plnenia veriteľom, podľa toho, ktorý z týchto dní nastal neskôr. Ak je deň dôjdenia dokladu neistý, je dlžník povinný splniť najneskôr tridsiaty deň odo dňa poskytnutia plnenia veriteľom.

(2) Dlžník je povinný splniť peňažný dlh z dodania tovaru alebo poskytnutia služby najneskôr do 30 dní odo dňa skončenia prehliadky plnenia

veriteľa, ak sa po plnení veriteľa má uskutočniť jeho prehliadka na účel zistenia, či veriteľ plnil riadne.

§ 464 Osobitné ustanovenia o dohode medzi podnikateľmi o splatnosti peňažných dlhov

(1) Zmluvne určená lehota na splnenie peňažného dlhu z dodania tovaru alebo poskytnutia služby nesmie presiahnuť 60 dní odo dňa dôjdenia dokladu, alebo 60 dní odo dňa, keď veriteľ plnil, podľa toho, ktorý z týchto dní nastal neskôr; to neplatí, ak sa strany o dlhšej lehote splatnosti výslovne dohodnú a takáto dohoda nie je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzku pre veriteľa podľa § 467. Ustanovenie prvej vety sa nepoužije, ak osobitný predpis ustanovuje kratšiu lehotu splatnosti.

(2) Ak sa po plnení veriteľa má uskutočniť prehliadka plnenia na účel zistenia, či veriteľ plnil riadne, začína lehota na splnenie peňažného dlhu plynúť dňom nasledujúcim po dni, v ktorom sa skončila prehliadka, ktorou sa zistilo riadne plnenie. Ustanovenie odseku 1 sa na zmluvne určenú lehotu splatnosti použije rovnako.

(3) Dohoda o dlhšej lehote prehliadky podľa odseku 2 ako 30 dní odo dňa, v ktorom došlo k poskytnutiu plnenia veriteľom, je platná, len ak je výslovná a nie je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzku pre veriteľa podľa § 467.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 sa nepoužijú len ak sa strany dohodnú na plnení peňažného dlhu v splátkach.

§ 465 Spoločné ustanovenie o splatnosti peňažných dlhov medzi podnikateľmi

Ustanovenia § 463 a 464 sa použijú, ak peňažný dlh vznikol zo záväzku medzi podnikateľmi.

§ 466 Osobitné ustanovenia o splatnosti peňažných dlhov subjektu verejného práva

(1) Ak je dlžníkom subjekt verejného práva, je povinný splniť peňažný dlh z dodania tovaru alebo poskytnutia služby v lehote splatnosti 30 dní odo dňa dôjdenia dokladu alebo 30 dní odo dňa poskytnutia riadneho plnenia veriteľom, podľa toho, ktorý z týchto dní nastal neskôr; ak je deň dôjdenia dokladu neistý, je dlžník povinný splniť najneskôr tridsiaty deň odo dňa poskytnutia plnenia veriteľom. Ustanovenie predchádzajúcej vety neplatí, ak výslovné zmluvné dojednanie dlhšej lehoty na splnenie peňažného dlhu nie je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzku pre veriteľa podľa § 467, takéto osobitné dojedna-

nie odôvodňuje povaha predmetu plnenia a dohodnutá lehota splatnosti nepresiahne 60 dní.

(2) Dohoda o dátume dôjdenia dokladu podľa odseku 1 nie je prípustná.

(3) Ak sa po plnení veriteľa má uskutočniť prehliadka plnenia na účel zistenia, či veriteľ plnil riadne, je subjekt verejného práva povinný plniť peňažný dlh v lehote splatnosti 30 dní odo dňa skončenia prehliadky, ktorou sa zistilo riadne plnenie, ibaže sa strany výslovne dohodli na dlhšej lehote splatnosti, toto dojednanie nie je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzku pre veriteľa podľa § 467, takéto dojednanie odôvodňuje povaha predmetu plnenia a dohodnutá lehota splatnosti nepresiahne 60 dní.

(4) Dohoda o dlhšej lehote prehliadky podľa odseku 3 ako 30 dní odo dňa, v ktorom došlo k poskytnutiu plnenia veriteľom, je platná, len ak záujem na takomto osobitnom dojednaní vyplýval zo súťažných podkladov a dojednanie nie je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzku pre veriteľa podľa § 467.

(5) Dlžník, ktorý je subjektom verejného práva a zároveň poskytovateľom zdravotnej starostlivosti podľa osobitného predpisu, si môže v zmluve dohodnúť dlhšiu lehotu splatnosti ako podľa odseku 1 prvej vety, najviac však v trvaní 60 dní.

(6) Ustanovenia odsekov 1 až 5 sa nepoužijú, ak sa strany dohodnú na plnení peňažného dlhu v splátkach a na záväzky, ktorých zmluvnou stranou je spotrebiteľ.

(7) Na účely odsekov 1 až 6 sú subjektom verejného práva aj osoby zapísané v registri partnerov verejného sektora, ak ide o plnenie záväzkov z dodania tovaru a služieb, pri ktorých je s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že sú poskytované v prospech subjektu verejného práva.

§ 467 Nekalá zmluvná podmienka a nekalá obchodná prax

(1) Zmluvné dojednanie týkajúce sa splatnosti peňažného dlhu, sadzby úroku z omeškania alebo paušálnej náhrady nákladov na vymáhanie peňažného dlhu, ktoré je v hrubom nepomere k právam a povinnostiam vyplývajúcim zo záväzku pre veriteľa bez toho, aby preň existoval spravodlivý dôvod (nekalá zmluvná podmienka), je neplatné.

(1) Obchodná prax, ktorú si strany medzi sebou zaviedli, týkajúca sa splatnosti peňažného dlhu, sadzby úroku z omeškania alebo paušálnej náhrady nákladov na vymáhanie peňažného dlhu, ktorá zakladá hrubý nepomer v právach a povinnostiach vyplývajúcich zo záväzku pre veriteľa bez toho, aby pre ňu existoval spravodlivý dôvod (nekalá obchodná prax), je zakázaná.

(2) Zmluvné dojednanie alebo obchodná prax vylučujúca vznik nároku na úrok z omeškania alebo zmluvné dojednanie, alebo obchodná prax, ktorá vedie k tomu, že sa veriteľ vzdá nároku na úrok z omeškania ešte pred porušením zmluvnej povinnosti, sa považuje za nekalú zmluvnú podmienku alebo nekalú obchodnú prax; to platí rovnako aj pre zmluvné dojednanie alebo obchodnú prax vylučujúcu vznik nároku na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie peňažného dlhu podľa § 535 ods. 1, ak sa nepreukáže opak.

(3) Neplatnosti nekalej zmluvnej podmienky alebo zákazu uplatňovania nekalej obchodnej praxe sa môže domáhať aj právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu záujmov podnikateľov.

(4) Ak súd vyhlásil zmluvné dojednanie za nekalú zmluvnú podmienku alebo zakázal nekalú obchodnú prax, je zmluvná strana, ktorá spôsobila neplatnosť zmluvného dojednania alebo uplatňovala nekalú obchodnú prax, povinná zdržať sa ďalšieho používania nekalej zmluvnej podmienky alebo uplatňovania nekalej obchodnej praxe v záväzkoch s ďalšími podnikateľmi; rovnakú povinnosť má aj jej právny nástupca.

(5) Len čo sa začalo konanie v spore o zdržanie sa ďalšieho používania nekalej zmluvnej podmienky alebo uplatňovania nekalej obchodnej praxe alebo sa právoplatne skončilo rozhodnutím vo veci samej v prospech žalobcu, nie sú žaloby ďalších osôb z tých istých dôvodov v rozsahu priznaného nároku na zdržanie sa ďalšieho používania nekalej zmluvnej podmienky alebo uplatňovania nekalej obchodnej praxe prípustné; tieto osoby sú však oprávnené zúčastniť sa konania ako intervenienti na strane žalobcu.

(6) Ak je zmluvné dojednanie neplatné alebo obchodná prax zakázaná, použijú sa na úpravu práv a povinností strán záväzku ustanovenia tohto zákona.

(7) Na posúdenie, či ide o nekalú zmluvnú podmienku alebo nekalú obchodnú prax sú rozhodujúce všetky okolnosti prípadu, najmä

a) súlad so zásadou poctivého obchodného styku,
b) povaha predmetu plnenia záväzku,
c) existencia spravodlivého dôvodu pre odchýlenie sa dlžníka od
   1. sadzby úroku z omeškania podľa § 533 ods. 1 druhej vety a § 534,
   2. splatnosti peňažného dlhu dlžníka podľa § 464 ods. 1 a 2 a § 466 ods. 1, 3 a 5,
   3. výšky náhrady nákladov na vymáhanie peňažného dlhu podľa § 535 ods. 1 prvej vety.

Šiesty oddiel

Osobitné ustanovenia o splnení vzájomných dlhov

§ 468 Povinnosť plniť súčasne

Ak si strany navzájom niečo dlhujú z toho istého záväzku (vzájomné dlhy), sú povinné plniť súčasne, ak z okolností nevyplýva inak.

§ 469 Právo odoprieť plnenie

Strana môže odoprieť plnenie svojho vzájomného dlhu v prípadoch ustanovených v § 531.

Siedmy oddiel

Miesto splnenia

§ 470 Základné ustanovenia

(1) Ak miesto splnenia nie je určené dohodou ani nevyplýva z povahy záväzku alebo z účelu plnenia, je dlžník povinný splniť

a) nepeňažný dlh v mieste splnenia dlžníka,

b) peňažný dlh v mieste splnenia veriteľa.

(2) Miestom splnenia príslušnej strany podľa odseku 1 je miesto jej bydliska, sídla alebo miesto jej podnikania, prevádzkovania jej organizačnej zložky alebo miesto jej prevádzkarne, a to podľa toho, ku ktorému z týchto miest má plnenie najužšiu väzbu.

§ 471 Dodatočná zmena miesta splnenia

(1) Ak sa miesto splnenia určené podľa § 470 po vzniku záväzku zmení, je strana, o ktorej miesto splnenia ide, povinná nahradiť druhej strane účelne vynaložené náklady, ktoré jej tým vznikli, a znáša zvýšené nebezpečenstvo náhodnej škody na predmete plnenia.

(2) Zmena podľa odseku 1 nie je voči druhej strane účinná, kým jej ju strana, o ktorej miesto splnenia ide, neoznámi; to neplatí, ak ide o údaj zapísaný vo verejnom registri.

Ôsmy oddiel

Osobitné ustanovenia o splnení peňažných dlhov

§ 472 Úrok

Ak má dlžník splniť dlh spolu s úrokom, ktorého sadzba nie je určená dohodou ani osobitným predpisom, je povinný platiť z dlžnej sumy úrok vo výške päť percent ročne.

§ 473 Miestna mena

(1) Ak je peňažný dlh vyjadrený v inej mene ako v mene platnej v mieste splnenia (miestna mena), možno ho splniť aj v miestnej mene, pri použití

priemerného výmenného kurzu uplatňovaného bankami v mieste splnenia.

(2) Ak je dlžník v omeškaní, môže veriteľ požadovať, aby sa pri plnení v miestnej mene použil priemerný výmenný kurz ku dňu splatnosti dlhu alebo ku dňu plnenia.

(3) Ak mena dlhu nie je určená, je dlžník povinný plniť v miestnej mene.

(4) Úroky sa platia v rovnakej mene ako istina.

§ 474 Splnenie prostredníctvom poskytovateľa platobných služieb

(1) Ak z okolností nevyplýva inak, môže dlžník splniť peňažný dlh aj prostredníctvom poskytovateľa platobných služieb. V takom prípade je dlh splnený pripísaním dlžnej sumy na veriteľov účet, ktorý pre neho poskytovateľ platobných služieb vedie.

(2) Dlh sa považuje za splnený aj vtedy, ak dlžník plnil na nesprávny účet, ktorý bol uvedený v zmluve alebo ktorý mu oznámil veriteľ vo faktúre alebo inej výzve na plnenie; to neplatí, ak dlžník v čase plnenia vedel alebo musel vedieť, že plní na nesprávny účet.

§ 475 Splnenie prostredníctvom poštovej poukážky

Ak má dlžník plniť prostredníctvom poštovej poukážky, je dlh splnený pripísaním dlžnej sumy na veriteľov účet, ktorý pre neho poskytovateľ platobných služieb vedie, alebo jej vyplatením veriteľovi v hotovosti.

§ 476 Splnenie prostredníctvom akreditívu, zmenky alebo šeku

Ak má dlžník splniť peňažný dlh prostredníctvom akreditívu, zmenky alebo šeku, môže sa veriteľ domáhať splnenia dlhu dlžníkom, len ak dlh nebol ich prostredníctvom včas splnený.

Deviaty oddiel
Osobitné ustanovenia o splnení alternatívnych dlhov

§ 477 Plnenie dané na výber

(1) Ak sa má dlh splniť jedným z niekoľkých plnení daných na výber, má právo výberu dlžník, ak z okolností nevyplýva, že toto právo má veriteľ.

(2) Výber podľa odseku 1 možno urobiť aj splnením, ak má právo výberu dlžník, alebo požadovaním splnenia, ak má právo výberu veriteľ.

§ 478 Niektoré ustanovenia o výbere plnenia

(1) Ak veriteľ, ktorý má právo výberu, neuskutoční výber v určenej lehote, inak bez zbytočného odkladu, prejde právo výberu na dlžníka, ak je to nevyhnutné na riadne a včasné splnenie dlhu. Inak právo výberu prejde na dlžníka márnym uplynutím primeranej dodatočnej lehoty na výber, ktorú veriteľovi dlžník určil.

(2) Veriteľ môže zveriť výber tretej osobe.

(3) Uskutočnený výber možno zmeniť len so súhlasom druhej strany.

§ 479 Zmarenie výberu

(1) Strana, ktorá nemá právo výberu, je povinná zdržať sa všetkého, čím by mohol byť výber zmarený.

(2) Strana, ktorá mala právo výberu, môže od zmluvy odstúpiť, ak bol výber čo i len čiastočne zmarený náhodou alebo druhou stranou.

Desiaty oddiel
Priradenie plnenia

§ 480 Priradenie plnenia pri viacerých dlhoch

(1) Ak má dlžník voči veriteľovi viacero dlhov rovnakého druhu a pri plnení neurčí, ktorý dlh plní, priradí sa plnenie k dlhu, o splnenie ktorého ho už veriteľ požiadal, inak k dlhu najmenej zabezpečenému.

(2) Ak podľa odseku 1 nemožno určiť presne jeden dlh, priradí sa plnenie k dlhu najskôr splatnému, aj keď je nárok veriteľa premlčaný. Ak je aj takýchto dlhov viacero a ak je to možné, priradí sa plnenie k všetkým takýmto dlhom pomerne; inak k tým, ktoré vznikli najskôr.

(3) K náhrade škody sa plnenie priradí až po splnení dlhu, z nesplnenia ktorého právo na náhradu škody vzniklo, ak dlžník neurčí inak.

§ 481 Priradenie plnenia k príslušenstvu a k splátke

(1) Ak má pohľadávka príslušenstvo, priradí sa plnenie prednostne k príslušenstvu, a to najskôr na náklady spojené s uplatnením pohľadávky, potom na úrok z omeškania a nakoniec na úrok; vo zvyšku sa plnenie priradí k istine pohľadávky.

(2) Ak je dlžníkom spotrebiteľ, priradí sa plnenie najskôr na náklady spojené s uplatnením pohľadávky, potom na istinu, následne na úrok a nakoniec na úrok z omeškania.

(3) Ak ide o plnenie v splátkach, priradí sa plnenie k splátke najskôr splatnej. Na priradenie plnenia v rámci príslušnej splátky sa použijú odseky 1 a 2 rovnako.

Jedenásty oddiel
Povinnosti veriteľa pri splnení a omeškanie

§ 482 Povinnosť prijať plnenie

Riadne plnenie je veriteľ povinný prijať.

§ 483 Kvitancia

(1) Veriteľ je povinný vydať dlžníkovi alebo inej osobe, ktorá za dlžníka podľa práva plnila, na požiadanie písomné potvrdenie o tom, že dlh bol

úplne alebo sčasti splnený (kvitancia).

(2) Dlžník alebo iná osoba môžu plnenie odoprieť, ak im veriteľ nevydá zároveň kvitanciu.

(3) Ak znie kvitancia na pohľadávku uvedenú bez príslušenstva a nevyplýva z nej inak, predpokladá sa, že bolo splnené aj príslušenstvo.

§ 484 Omeškanie veriteľa

(1) Veriteľ je v omeškaní, ak odmietne prijať riadne ponúknuté plnenie alebo odmietne poskytnúť súčinnosť potrebnú na splnenie dlhu.

(2) Ak je veriteľ v omeškaní, je povinný nahradiť dlžníkovi účelne vynaložené náklady, ktoré mu tým vznikli.

(3) Počas svojho omeškania znáša veriteľ nebezpečenstvo náhodnej škody na predmete plnenia.

(4) Za čas omeškania veriteľa nie je dlžník povinný platiť úroky.

(5) Dlžník nie je v omeškaní, ak nemôže plniť svoj dlh z dôvodu omeškania veriteľa.

SIEDMY DIEL
Iné spôsoby zániku záväzku

§ 485 Všeobecné ustanovenie

Nesplnený záväzok môže zaniknúť

a) dohodou,
b) odpustením dlhu alebo vzdaním sa práva,
c) započítaním,
d) výpoveďou zmluvy,
e) odstúpením od zmluvy,
f) uplynutím času,
g) splynutím,
h) smrťou alebo zánikom dlžníka, ak bolo plnenie viazané len na jeho osobu,
i) smrťou alebo zánikom veriteľa, ak bolo plnenie obmedzené len na jeho osobu,
j) urovnaním,
k) iným spôsobom, ktorý si strany dohodli, alebo ktorý vyplýva zo zákona.

Prvý oddiel
Dohoda

§ 486 Dohoda o zániku záväzku

Strany sa môžu dohodnúť, že nesplnený záväzok alebo jeho časť zaniká.

§ 487 Privatívna novácia záväzku

(1) Ak sa strany dohodnú, že pôvodný záväzok sa nahrádza novým záväzkom, pôvodný záväzok zaniká a dlžník je povinný plniť dlh z nového záväzku. Pôvodný záväzok sa považuje za nahradený len v rozsahu, ktorý nepochybne vyplýva z dohody o novom záväzku.

(2) Zabezpečenie pôvodného záväzku sa vzťahuje aj na záväzok, ktorý ho nahrádza. Ak však tretia osoba, ktorá zabezpečenie poskytla, neprejavila s dohodou o novom záväzku súhlas, je zaviazaná len v rozsahu pôvodného záväzku a môže proti veriteľovi namietať všetko, čo by mohla namietať, keby dohoda o novom záväzku nebola uzavretá.

(3) Ak sa dohoda o novom záväzku týka premlčaného nároku, musí byť uzavretá v písomnej forme.

Druhý oddiel
Odpustenie dlhu a vzdanie sa práva

§ 488 Odpustenie dlhu

(1) Odpustením dlh zanikne. Veriteľ môže odpustiť dlžníkovi aj časť dlhu.

(2) Ak veriteľ odpustí dlžníkovi dlh, predpokladá sa, že dlžník s odpustením dlhu súhlasí, ak bez zbytočného odkladu neprejaví nesúhlas výslovne alebo plnením dlhu.

§ 489 Vzdanie sa práva

(1) Ak sa veriteľ vzdá svojho práva, právo zanikne.

(2) Čo podľa tohto zákona platí pre odpustenie dlhu, platí rovnako aj pre vzdanie sa práva.

Tretí oddiel
Započítanie

§ 490 Základné ustanovenia

(1) Ak majú strany vzájomné pohľadávky na plnenie rovnakého druhu, môže každá z nich započítať svoju pohľadávku proti pohľadávke druhej strany, ak je sama oprávnená plniť a môže požadovať plnenie druhej strany.

(2) Právo započítať pohľadávku sa vykoná prejavom vôle smerujúcim k započítaniu voči druhej strane.

§ 491 Účinky započítania

(1) Započítaním zaniknú pohľadávky v rozsahu, v akom sa navzájom kryjú, a to okamihom, keď sa stali spôsobilými na započítanie.

(2) Ak sa pohľadávky nekryjú úplne, použijú sa na započítanie primerane ustanovenia o priradení plnenia.

§ 492 Pohľadávky spôsobilé na započítanie

(1) Na započítanie sú spôsobilé pohľadávky, ktoré možno uplatniť na súde; ustanovenie § 490 tým nie je dotknuté.

(2) Započítať možno aj pohľadávku, ktorá nie je splatná len preto, že veriteľ na žiadosť dlžníka odložil splatnosť jeho dlhu bez toho, aby sa zmenil obsah záväzku.

(3) Pohľadávku, z ktorej vyplýva premlčaný nárok, možno započítať len ak premlčanie nastalo až po okamihu, keď sa pohľadávky stali spôsobilými na započítanie.

§ 493 Započítanie proti prevedenej pohľadávke

Ak bola pohľadávka postupne prevedená na niekoľko osôb, môže dlžník použiť na započítanie proti nej len pohľadávku, ktorú mal v čase prevodu voči prvému veriteľovi, a pohľadávku, ktorú má voči poslednému veriteľovi.

§ 494 Započítanie pohľadávok v rôznych menách

Peňažné pohľadávky v rôznych menách možno započítať, ak sú tieto meny voľne zameniteľné, a ak z dohody strán nevyplýva, že strana vykonávajúca započítanie má plniť výlučne v určitej mene. Na určenie započítateľnej výšky pohľadávok je rozhodujúci priemerný výmenný kurz platný v deň, keď sa pohľadávky stali spôsobilými na započítanie, a to v mieste sídla, mieste podnikania alebo bydliska strany vykonávajúcej započítanie.

§ 495 Zákaz započítania

(1) Započítanie nie je prípustné, ak je vylúčené dohodou veriteľa a dlžníka.

(2) Proti pohľadávke na odčinenie škody spôsobenej na zdraví nemožno započítať žiadnu pohľadávku, ibaže by išlo o vzájomnú pohľadávku na odčinenie škody toho istého druhu; to platí aj pre pohľadávky na odčinenie nemajetkovej škody pri zásahu do práva na ochranu osobnosti a na odčinenie nemajetkovej škody blízkych pozostalých (§ 690).

(3) Proti pohľadávke na výživné možno započítať pohľadávku len dohodou. Ak ide o výživné pre maloleté dieťa, je započítanie neprípustné.

§ 496 Započítanie pohľadávok s rôznym miestom plnenia

Pri započítaní pohľadávok s rôznym miestom plnenia je strana vykonávajúca započítanie povinná nahradiť druhej strane náklady, ktoré jej vzni-

kli tým, že v dôsledku započítania nemôže na pôvodnom mieste prijať plnenie alebo plniť.

§ 497 Dohoda o započítaní pohľadávok

Na základe dohody možno započítať akékoľvek vzájomné pohľadávky, ak zákon neustanovuje inak.

Štvrtý oddiel
Výpoveď zmluvy

§ 498 Základné ustanovenia

(1) Zmluvu možno vypovedať, ak si to strany dohodli alebo ak to ustanovuje zákon; to platí aj pre zmluvu uzavretú na dobu určitú.

(2) Ak má byť dôvodom výpovede nesplnenie určitej povinnosti, nemôže veriteľ vypovedať zmluvu po tom, čo mu bolo splnenie tejto povinnosti preukázané.

(3) Keď výpoveď zmluvy dôjde druhej strane, nemožno jej účinky odvolať alebo meniť bez súhlasu tejto strany.

(4) Vypovedaná zmluva zanikne uplynutím výpovednej doby. Ak nie je výpovedná doba inak určená, použije sa výpovedná doba tri mesiace, ktorá začne plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dôjdení výpovede druhej strane.

§ 499 Vypovedanie zmluvy

(1) Vypovedať možno zmluvu uzavretú na dobu neurčitú, ktorá zaväzuje aspoň jednu stranu na nepretržitú alebo opakovanú činnosť, alebo zaväzuje aspoň jednu stranu takúto činnosť strpieť alebo zdržať sa určitej činnosti; to neplatí, ak sa strana zaviazala zdržať sa určitej činnosti a z povahy záväzku alebo zo zmluvy vyplýva, že záväzok je časovo neobmedzený.

(2) Neplatné sú ustanovenia zmluvy podľa odseku 1, ak ide o zmluvu podľa § 90, ktoré vylučujú možnosť zmluvu vypovedať alebo určujú dlhšiu výpovednú dobu ako tri mesiace; to neplatí, ak dlhšiu výpovednú dobu ustanovuje zákon.

§ 500 Preklúzia

Právo vypovedať zmluvu z určitého dôvodu zanikne, ak ho oprávnená strana nevykoná do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o tomto dôvode dozvedela, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď tento dôvod vznikol.

Piaty oddiel
Odstúpenie od zmluvy

§ 501 Základné ustanovenia

(1) Od zmluvy možno odstúpiť, ak si to strany dohodli alebo ak to ustanovuje zákon.

(2) Odstúpením od zmluvy sa záväzok zrušuje okamihom, keď prejav vôle oprávnenej strany odstúpiť od zmluvy dôjde druhej strane; po tomto okamihu nemožno účinky odstúpenia od zmluvy odvolať alebo meniť bez súhlasu druhej strany.

(3) Odstúpením od zmluvy zanikajú práva a povinnosti strán zo zmluvy. Strany sa vyporiadajú podľa pravidiel o bezdôvodnom obohatení.

§ 502 Práva nedotknuté odstúpením od zmluvy

(1) Odstúpením od zmluvy nie je dotknuté právo na zmluvnú sankciu, právo na úrok z omeškania, právo na náhradu škody, ani zmluvné ustanovenia o voľbe práva alebo o riešení sporov medzi stranami, ako ani tie ustanovenia zmluvy, ktoré podľa prejavenej vôle strán alebo vzhľadom na svoju povahu majú trvať aj po odstúpení od zmluvy.

(2) Po odstúpení od zmluvy trvá zabezpečenie zrušeného záväzku v rozsahu, ktorý je potrebný na vzájomné vyporiadanie zmluvných strán. Tretia osoba, ktorá zabezpečenie poskytla, je však viazaná len v rozsahu zrušeného záväzku a môže proti veriteľovi namietať všetko, čo by mohla namietať, keby k odstúpeniu od zmluvy nedošlo.

§ 503 Zmarenie základného účelu zmluvy

(1) Ak sa po uzavretí zmluvy zmarí jej základný účel, ktorý je v nej výslovne vyjadrený alebo je zmluvným stranám zrejmý, v dôsledku podstatnej zmeny okolností, za ktorých bola zmluva uzavretá, môže strana dotknutá zmarením účelu zmluvy od nej odstúpiť.

(2) Za zmenu okolností podľa odseku 1 sa nepovažuje zmena majetkových pomerov niektorej strany, ani zmena hospodárskej alebo trhovej situácie.

(3) Strana, ktorá odstúpila od zmluvy podľa odseku 1, je povinná nahradiť druhej strane škodu, ktorá jej odstúpením od zmluvy vznikla.

§ 504 Preklúzia

Právo odstúpiť od zmluvy z určitého dôvodu zanikne, ak ho oprávnená strana nevykoná do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o tomto dôvode dozvedela, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď tento dôvod vznikol.

§ 505 Odstupné

(1) Ak sa strany dohodnú, že niektorá z nich je oprávnená odstúpiť od zmluvy zaplatením určitej sumy alebo poskytnutím iného plnenia, platí, že si dojednali odstupné. Účinky odstúpenia od zmluvy nastávajú splnením odstupného.

(2) Oprávnenie podľa odseku 1 nemá strana, ktorá už prijala aspoň čiastočné plnenie alebo ktorá plnila aspoň sčasti.

Šiesty oddiel
Uplynutie času

§ 506 Zánik záväzku uplynutím času

(1) Záväzok na dobu určitú zanikne uplynutím času, na ktorý bol dohodou strán alebo zákonom obmedzený.

(2) Ustanovenie odseku 1 nemožno dohodou vylúčiť ani obmedziť, ak ide o zmluvu podľa § 90.

Siedmy oddiel
Splynutie

§ 507 Zánik záväzku splynutím

(1) Ak splynie právo s povinnosťou v jednej osobe, zanikne právo aj povinnosť, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Účinky podľa odseku 1 nenastanú, ak by bolo splynutie na škodu právam tretej osoby.

Ôsmy oddiel
Smrť alebo zánik

§ 508 Strata právnej subjektivity dlžníka alebo veriteľa

(1) Smrťou dlžníka povinnosť nezanikne, ibaže jej obsahom bolo plnenie viazané len na jeho osobu.

(2) Smrťou veriteľa právo zanikne, ak bolo plnenie obmedzené len na jeho osobu. Zanikne aj právo na odčinenie nemajetkovej škody pri zásahu do práva na ochranu osobnosti a právo na odčinenie bolesti, sťaženia spoločenského uplatnenia a inej nemajetkovej škody (§ 681); to neplatí, ak veriteľ pred smrťou uplatnil právo na súde a v konaní riadne pokračoval.

(3) Zánikom veriteľa alebo dlžníka, ktorý je právnickou osobou, nezanikne právo ani povinnosť, ak zákon neustanovuje inak.

Deviaty oddiel
Urovnanie

§ 509 Dohoda o urovnaní

(1) Dohodou o urovnaní môžu strany upraviť práva a povinnosti medzi nimi sporné alebo pochybné tak, že pôvodný záväzok nahradia novým záväzkom.

(2) Ak sa urovnanie týka premlčaného nároku, musí byť dohoda o urovnaní uzavretá v písomnej forme.

§ 510 Nedostatky dohody o urovnaní

(1) Omyl v tom, čo je medzi stranami sporné alebo pochybné, nespôsobuje neplatnosť dohody o urovnaní. Ak bol však omyl vyvolaný ľsťou jednej strany, môže druhá strana dohodu o urovnaní zrušiť.

(2) Urovnanie dojednané dobromyseľne nie je neplatné, ak dodatočne vyjde najavo, že niektorá zo strán právo alebo povinnosť v čase urovnania nemala.

§ 511 Rozsah urovnania

(1) Dohoda, ktorou majú byť medzi stranami upravené všetky práva a povinnosti, sa netýka práv a povinností, na ktoré strany nemohli pomýšľať.

(2) Aj keď strany vyhlásia, že urovnaním sú medzi nimi upravené všetky práva a povinnosti, týkajú sa tieto účinky len záväzku, ohľadom ktorého vznikla medzi nimi spornosť alebo pochybnosť, ibaže z obsahu urovnania nepochybne vyplýva, že sa urovnanie týka aj iných záväzkov.

§ 512 Zabezpečenie záväzku

Zabezpečenie pôvodného záväzku sa vzťahuje aj na záväzok, ktorý vznikol urovnaním. Ak však tretia osoba, ktorá zabezpečenie poskytla, neprejavila s dohodou o urovnaní súhlas, je zaviazaná len v rozsahu pôvodného záväzku a môže proti veriteľovi namietať všetko, čo by mohla namietať, keby dohoda o urovnaní nebola uzavretá.

ÔSMY DIEL
Nesplnenie a prostriedky nápravy

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 513 Nesplnenie

(1) Nesplnením je vadné plnenie, omeškanie s plnením a ak sa vôbec neplní.

(2) Za nesplnenie sa považuje aj porušenie povinnosti brať ohľad na práva a oprávnené záujmy druhej strany v súvislosti so záväzkom, vrátane ubezpečenia druhej strany o skutočnosti, ktorá nie je pravdivá.

§ 514 Podstatné nesplnenie

Nesplnenie je podstatné, ak dlžník v čase vzniku záväzku vedel alebo musel vedieť, že veriteľ nebude mať záujem na plnení povinností pri takom nesplnení. V pochybnostiach sa predpokladá, že nesplnenie nie je podstatné.

§ 515 Ospravedlnené nesplnenie

(1) Nesplnenie je ospravedlnené počas trvania prekážky, ktorá dlžníkovi bráni v splnení povinnosti a ktorá nastala mimo jeho vplyvu, ak nemožno rozumne predpokladať, že by

a) dlžník túto prekážku prekonal alebo jej následky odvrátil a
b) v čase vzniku záväzku túto prekážku predvídal alebo musel predvídať.

(2) Nesplnenie nie je ospravedlnené, ak prekážka podľa odseku 1 vznikla počas omeškania dlžníka alebo z jeho hospodárskych pomerov.

(3) Predpokladá sa, že nesplnenie nie je ospravedlnené.

(4) O prekážke, pre ktorú je nesplnenie ospravedlnené, je dlžník povinný upovedomiť veriteľa bezodkladne. Ak je táto prekážka trvalá, zanikne povinnosť súčasne so vzájomnou povinnosťou veriteľa. Strany sa vyporiadajú podľa ustanovení tohto zákona o bezdôvodnom obohatení.

§ 516 Zodpovednosť za nesplnenie

(1) Dlžník zodpovedá za svoje nesplnenie, ak nie je ospravedlnené.

(2) Za ospravedlnené nesplnenie zodpovedá dlžník len ak to určuje zmluva alebo ustanovuje zákon.

(3) Zmluva môže určiť alebo zákon môže ustanoviť, kedy a v akom rozsahu dlžník zodpovedá, len ak nesplnenie zavinil.

§ 517 Obmedzenie alebo vylúčenie zodpovednosti za nesplnenie

(1) Strany sa môžu aj vopred dohodnúť na obmedzení alebo vylúčení zodpovednosti za nesplnenie.

(2) Ak sa strany dohodnú, že vec sa prenechá ako stojí a leží, zodpovedá scudziteľ za jej vady, len ak vec nemá vlastnosť, o ktorej scudziteľ vyhlásil, že ju má, alebo ktorú si nadobúdateľ výslovne vymienil.

(3) Dohoda, ktorá obmedzuje alebo vylučuje zodpovednosť za úmyselné nesplnenie, je neplatná.

§ 518 Prostriedky nápravy nesplnenia

(1) Prostriedkami nápravy nesplnenia (prostriedky nápravy) sú

a) právo na splnenie,
b) právo odoprieť plnenie,
c) právo na zľavu z ceny,
d) právo na úrok z omeškania, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu,
e) právo na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie,
f) právo na zmluvnú sankciu,
g) právo na náhradu škody,
h) právo odstúpiť od zmluvy,
i) iné právo, ktoré si strany dojednali ako prostriedok nápravy.

(2) Ak dlžník nesplní svoju povinnosť, môže veriteľ využiť prostriedky nápravy jednotlivo alebo spoločne, ibaže by boli nezlučiteľné. Právo na náhradu škody a právo na zmluvnú sankciu nie sú dotknuté uplatnením práva na ktorýkoľvek iný prostriedok nápravy; ustanovenie § 537 tým nie je dotknuté.

(3) Veriteľ môže odoprieť svoje plnenie, požadovať zľavu z ceny alebo odstúpiť od zmluvy aj vtedy, ak dlžník za nesplnenie nezodpovedá; to platí aj vtedy, ak je z dôvodu nesplnenia veriteľ oprávnený zmluvu vypovedať.

(4) Veriteľovi nepatrí prostriedok nápravy v rozsahu, v akom spôsobil nesplnenie dlžníka.

§ 519 Prechod nebezpečenstva škody na veci

Ak strana nesplnila povinnosť odovzdať alebo vrátiť vec druhej strane, alebo ak v rozpore s povinnosťou vyplývajúcou zo zmluvy nakladá s vecou, ktorú má odovzdať alebo vrátiť, znáša nebezpečenstvo škody na tejto veci; to neplatí, ak škodu na veci spôsobila druhá strana alebo vlastník veci, alebo ak k vzniku škody došlo počas omeškania druhej strany.

§ 520 Dodatočná lehota na splnenie

(1) Veriteľ môže oznámením poskytnúť dlžníkovi dodatočnú lehotu na splnenie.

(2) Počas dodatočnej lehoty môže veriteľ odoprieť plnenie svojich vzájomných povinností a požadovať náhradu škody a úrok z omeškania, nemôže však využiť iný prostriedok nápravy, ktorý je s dodatočnou lehotou na splnenie nezlučiteľný. Ak dlžník oznámi, že nebude plniť ani v dodatočnej lehote, alebo ak ani po jej uplynutí nebol dlh riadne splnený, môže veriteľ využiť ktorýkoľvek z dostupných prostriedkov nápravy.

Druhý oddiel
Vadné plnenie

§ 521 Vytknutie vady

(1) V prípade vadného plnenia (§ 451) môže veriteľ uplatniť prostriedky nápravy len ak vadu dlžníkovi vytkne.

(2) Vadu možno vytknúť jej opisom alebo opisom toho, ako sa prejavuje.

(3) Veriteľ musí vadu vytknúť bez zbytočného odkladu po tom, čo mal možnosť plnenie prezrieť; najneskôr však do šiestich mesiacov od jeho prevzatia.

(4) Po uplynutí lehoty podľa odseku 3 môže veriteľ vadu vytknúť bez zbytočného odkladu po tom, čo ju zistil alebo musel zistiť, a ak súčasne

a) dlžník o vade vedel alebo musel vedieť a veriteľa na ňu neupozornil, pričom neuplynuli viac ako dva roky od plnenia, alebo
b) bola daná záruka za akosť (§ 452) a neuplynula záručná doba.

(5) Predpokladá sa, že veriteľ vytkol vadu včas.

(6) Ak veriteľ vytkne vadu oneskorene, nemôže prostriedky nápravy uplatniť na súde. Dodatočná náprava vadného plnenia dlžníkom však nezakladá bezdôvodné obohatenie.

§ 522 Zrejmá vada

Ak ide o zrejmú vadu, o ktorej veriteľ vedel alebo musel vedieť pri uzavretí zmluvy, alebo o vadu, ktorú možno pri uzavretí zmluvy zistiť z verejného registra, zodpovednosť za nesplnenie nevzniká; to neplatí, ak ho dlžník výslovne ubezpečil, že plnenie je bez tejto vady.

§ 523 Vada spočívajúca v práve tretej osoby

Ak vada spočíva v práve tretej osoby k predmetu plnenia a veriteľ v primeranej lehote po tom, čo sa o nej dozvedel alebo musel dozvedieť, neupovedomil dlžníka, môže dlžník proti veriteľovi uplatniť všetky námietky, ktoré z dôvodu neupovedomenia už nemožno uplatniť voči tretej osobe.

§ 524 Uschovanie vadnej veci

(1) Keď veriteľ zistí vadu prevzatej veci, je povinný vec uschovať po primeranú dobu, ktorú určí dlžník na preskúmanie vady, ak to povaha veci nevylučuje.

(2) Ak ide o vadu veci, ktorá podlieha rýchlej skaze, môže ju veriteľ predať alebo spotrebovať bezodkladne po tom, čo upozornil dlžníka.

§ 525 Náprava vadného plnenia

Pri vadnom plnení má veriteľ právo na opravu, výmenu alebo inú nápravu plnenia, ak požadovanú nápravu možno od dlžníka rozumne

požadovať a ak nejde o prípad podľa § 529 ods. 2 alebo 3 alebo podľa § 530. Právo veriteľa uplatniť iné prostriedky nápravy tým nie je dotknuté.

§ 526 Náprava vadného plnenia dlžníkom

(1) Pred splatnosťou môže dlžník nápravu vadného plnenia uskutočniť novým riadnym plnením.

(2) Ak sa neuplatní odsek 1, môže dlžník uskutočniť nápravu vadného plnenia len ak veriteľ neodstúpil od zmluvy ani neuplatnil právo na náhradu škody namiesto práva na splnenie (§ 529 ods. 3) a ak

a) je náprava primeraná okolnostiam,
b) náprava nespôsobí veriteľovi neprimerané ťažkosti alebo výdavky a
c) veriteľ nemá žiadny oprávnený záujem na odmietnutí nápravy.

(3) Nápravu vadného plnenia podľa odseku 2 môže dlžník uskutočniť, ak o svojom zámere a o spôsobe a čase nápravy informuje veriteľa a veriteľ v primeranej lehote nápravu neodmietol. Náprava musí byť uskutočnená v primeranej lehote.

(4) Veriteľ, ktorého dlžník informoval podľa odseku 3, môže odoprieť plnenie svojho vzájomného dlhu (§ 531), a to až do uskutočnenia nápravy vadného plnenia. Iné prostriedky nápravy môže uplatniť, ak sú zlučiteľné s nápravou; právo na náhradu škody a právo na zmluvnú sankciu tým nie sú dotknuté.

§ 527 Náklady nápravy

Náklady nápravy znáša dlžník.

§ 528 Vrátenie vadného plnenia

Dlžník, ktorý uskutočnil nápravu vadného plnenia novým riadnym plnením, má právo požadovať a povinnosť prevziať naspäť poskytnuté vadné plnenie na svoje náklady.

Tretí oddiel
Právo na splnenie

§ 529 Základné ustanovenia

(1) Veriteľ má nárok na splnenie dlhu.

(2) Nárok na splnenie dlhu je vylúčený v rozsahu, v akom je plnenie nemožné alebo protiprávne.

(3) Právo na splnenie dlhu zanikne, ak veriteľ voči dlžníkovi uplatní právo na náhradu škody namiesto nároku na splnenie.

§ 530 Nepeňažné dlhy

Splnenia nepeňažného dlhu sa nemožno domáhať, ak

a) by spôsobilo dlžníkovi vynaloženie neprimeraného úsilia alebo nákladov v porovnaní s prospechom, ktorý by získal veriteľ, alebo
b) pozostáva z poskytnutia služieb alebo prác osobnej povahy alebo je závislé od osobného vzťahu.

Štvrtý oddiel
Právo odoprieť plnenie

§ 531 Odopretie vzájomného plnenia

(1) Strana, ktorá má splniť vzájomnú povinnosť súčasne s druhou stranou alebo po nej, môže odoprieť plnenie, až kým druhá strana splní vzájomnú povinnosť alebo ponúkne plnenie.

(2) Kým je zrejmé, že druhá strana svoju povinnosť nesplní, môže odoprieť plnenie vzájomnej povinnosti aj strana, ktorá má inak plniť skôr. Právo strany odoprieť plnenie zanikne, ak druhá strana poskytne primerané zabezpečenie plnenia.

(3) Podľa okolností možno odoprieť plnenie vcelku alebo sčasti.

Piaty oddiel
Právo na zľavu z ceny

§ 532 Zľava z ceny

(1) Pri vadnom plnení má veriteľ právo na zľavu z ceny. Zľava z ceny musí byť úmerná poklesu hodnoty plnenia v čase uskutočnenia plnenia v porovnaní s hodnotou, ktorú by v tomto čase malo riadne plnenie.

(2) Veriteľ nemôže požadovať náhradu škody za pokles hodnoty plnenia; právo na náhradu inej škody tým nie je dotknuté.

Šiesty oddiel
Právo na úrok z omeškania

§ 533 Úrok z omeškania

(1) Ak dlžník nesplnil peňažný dlh alebo jeho časť včas, má veriteľ právo na úrok z omeškania z nezaplatenej sumy v dohodnutej sadzbe. Ak sadzba úroku z omeškania nebola stranami záväzku dohodnutá, má veriteľ právo na úrok z omeškania v sadzbe, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

(2) V spotrebiteľskom vzťahu nesmie sadzba úroku z omeškania so splnením dlhu spotrebiteľa prevyšovať sadzbu, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

(3) Dohoda o plnení v splátkach nezahŕňa dohodu, že sa má v splátkach platiť aj úrok z omeškania.

(4) Neprimerane vysokú dohodnutú sadzbu úroku z omeškania môže súd znížiť. Ustanovenie o znížení neprimeranej zmluvnej sankcie (§ 538) sa použije primerane.

§ 534 Osobitné ustanovenie o úroku z omeškania medzi podnikateľom a subjektom verejného práva

Ak dlžník, ktorý je subjektom verejného práva podľa § 17 nesplnil peňažný dlh alebo jeho časť, má veriteľ právo na úrok z omeškania z nezaplatenej sumy najmenej v sadzbe podľa § 533 ods. 1 druhej vety.

Siedmy oddiel
Právo na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie

§ 535 Paušálna náhrada nákladov na vymáhanie peňažného dlhu

(1) Veriteľ má popri úroku z omeškania právo na paušálnu náhradu nákladov na vymáhanie peňažného dlhu formou pevnej sumy, ktorej výšku ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením. Tým nie je dotknuté právo veriteľa na náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky, ktoré túto pevnú sumu prevyšujú.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije len ak peňažný dlh vznikol zo záväzku medzi podnikateľmi alebo medzi podnikateľom a subjektom verejného práva.

Ôsmy oddiel
Právo na zmluvnú sankciu

§ 536 Základné ustanovenia

(1) Veriteľ má právo na zaplatenie peňažnej sumy dohodnutej pre prípad nesplnenia (zmluvná pokuta) alebo na inú zmluvnú sankciu, ktorou sa dlžníkovi v dôsledku jeho nesplnenia uloží dodatočná alebo prísnejšia povinnosť, alebo sa veriteľovi zníži rozsah jeho povinností alebo prizná dodatočné právo.

(2) V spotrebiteľskom vzťahu môže byť zmluvná pokuta v neprospech spotrebiteľa dohodnutá len písomne.

§ 537 Náhrada škody

Ak bola nesplnením povinnosti, ktorá je zabezpečená zmluvnou pokutou, úmyselne spôsobená škoda, má veriteľ vždy právo na náhradu škody vo výške presahujúcej zmluvnú pokutu; inak nie je veriteľ oprávnený požadovať náhradu škody spôsobenej nesplnením takejto povinnosti, a to ani ak presahuje zmluvnú pokutu.

§ 538 Neprimeraná zmluvná sankcia

Neprimerane prísnu zmluvnú sankciu môže súd na návrh dlžníka znížiť alebo inak zmierniť s prihliadnutím na okolnosti jej dojednania, hodnotu a význam zabezpečovanej povinnosti, dôvody a následky nesplnenia, ako aj na účinky iných prostriedkov nápravy pre daný prípad.

§ 539 Zastretý úrok z omeškania

Dohoda o povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu určenú percentuálnou sadzbou dlžnej sumy za dobu trvania nesplnenia sa považuje za dohodu o sadzbe úroku z omeškania.

Deviaty oddiel
Právo na náhradu škody

§ 540 Základné ustanovenia

(1) Ak strana zodpovedá za nesplnenie zmluvnej povinnosti alebo obdobnej povinnosti, je povinná nahradiť škodu, ktorá nesplnením vznikla druhej strane alebo osobe, ktorej záujmu malo splnenie povinnosti zjavne slúžiť.

(2) Nemajetková škoda sa odčiňuje, len ak to bolo dohodnuté alebo ak to ustanovuje zákon.

(3) Veriteľ má právo na náhradu škody spôsobenej omeškaním so splnením peňažného dlhu, len ak táto škoda nie je krytá úrokom z omeškania a paušálnou náhradou nákladov na vymáhanie.

§ 541 Predvídateľná škoda

Strana zodpovedá len za škodu, ktorú v čase uzavretia zmluvy predvídala alebo mohla dôvodne predvídať ako pravdepodobný následok nesplnenia; to neplatí, ak bolo nesplnenie úmyselné alebo spôsobené hrubou nedbanlivosťou.

§ 542 Odčinenie nemajetkovej škody

Strana, ktorá zodpovedá za nesplnenie zmluvnej povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy zameranej v podstatnej miere na uspokojenie nemajetkových záujmov, je povinná odčiniť aj nemajetkovú škodu tým spôsobenú, ak by iné prostriedky nápravy neboli postačujúce.

§ 543 Primeraná náhradná transakcia

(1) Veriteľ nemá právo na náhradu škody v rozsahu, v akom sám prispel k zväčšeniu škody neodôvodneným trvaním na požiadavke splnenia, pričom za daných okolností mohol od zmluvy odstúpiť alebo ju inak zrušiť a uskutočniť primeranú náhradnú transakciu bez vynaloženia značného úsilia alebo nákladov.

(2) Ak veriteľ v dôsledku nesplnenia od zmluvy odstúpil alebo ju inak zrušil a v primeranej lehote a primeraným spôsobom uskutočnil bez vynaloženia značného úsilia alebo nákladov náhradnú transakciu, môže požadovať rozdiel medzi zmluvnou cenou a cenou náhradnej transakcie, ako aj náhradu nákladov potrebných na uskutočnenie náhradnej transakcie; právo na náhradu inej škody tým nie je dotknuté.

(3) Ak veriteľ od zmluvy odstúpil alebo ju inak zrušil a neuskutočnil náhradnú transakciu, môže požadovať rozdiel medzi zmluvnou cenou a obvyklou cenou predmetu plnenia v čase zrušenia zmluvy; právo na náhradu inej škody tým nie je dotknuté.

§ 544 Primerané použitie ustanovení o zodpovednosti za škodu

Ustanovenia tohto zákona o záväzkoch zo spôsobenej škody (§ 638 až 692) sa primerane použijú na právo na náhradu škody ako prostriedok nápravy podľa tohto oddielu.

Desiaty oddiel
Právo odstúpiť od zmluvy

§ 545 Podstatné nesplnenie

(1) Ak je nesplnenie dlžníka podstatné, môže veriteľ od zmluvy odstúpiť.

(2) Právo odstúpiť od zmluvy podľa odseku 1 zanikne, ak ho veriteľ nevykoná bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o nesplnení dozvedel alebo musel dozvedieť.

(3) Ak veriteľ oznámi dlžníkovi, že na splnení trvá, alebo ak jeho právo odstúpiť od zmluvy zaniklo podľa odseku 2, môže odstúpiť od zmluvy len spôsobom ustanoveným pre nepodstatné nesplnenie (§ 546).

§ 546 Nepodstatné nesplnenie

(1) Ak je nesplnenie dlžníka nepodstatné, môže veriteľ odstúpiť od zmluvy až po márnom uplynutí primeranej dodatočnej lehoty, ktorú dlžníkovi poskytol na splnenie povinnosti.

(2) Ak dlžník vyhlási, že svoj dlh nesplní, môže veriteľ od zmluvy odstúpiť bez poskytnutia dodatočnej primeranej lehoty alebo pred jej uplynutím.

§ 547 Zmluva plnená po častiach

(1) Ak sa nesplnenie dlžníka týka len časti splatného dlhu, je veriteľ oprávnený odstúpiť od zmluvy len ohľadne plnenia, ktoré sa týka tejto nesplnenej časti.

(2) Od zmluvy s postupným čiastkovým plnením možno odstúpiť len ohľadne čiastkového plnenia, ktoré bolo nesplnené.

(3) Ohľadne iných častí plnenia alebo ohľadne čiastkového plnenia, ktoré už bolo prijaté, alebo ktoré sa má uskutočniť až v budúcnosti, možno odstúpiť od zmluvy, ak táto časť plnenia alebo toto čiastkové plnenie nemá zrejme vzhľadom na povahu veci pre veriteľa význam bez zvyšku plnenia, k nesplneniu ktorého došlo alebo pri ktorom nesplnenie dlhu ako celku znamená podstatné nesplnenie.

§ 548 Očakávané nesplnenie

(1) Ohľadne povinnosti splatnej v budúcnosti možno od zmluvy odstúpiť, ak zo správania dlžníka alebo z iných okolností ešte pred splatnosťou nepochybne vyplýva, že nesplnenie bude podstatné, a ak dlžník na výzvu veriteľa neposkytne bez zbytočného odkladu primeranú zábezpeku.

(2) Ohľadne povinnosti splatnej v budúcnosti možno od zmluvy odstúpiť aj vtedy, ak dlžník vyhlási, že svoju povinnosť nesplní.

§ 549 Primeranosť dodatočnej lehoty

(1) Ak veriteľ odstúpi od zmluvy pred uplynutím primeranej dodatočnej lehoty, pretože poskytol dlžníkovi neprimeranú dodatočnú lehotu na splnenie alebo od zmluvy odstúpil bez poskytnutia dodatočnej lehoty na splnenie, nastanú účinky odstúpenia až márnym uplynutím dodatočnej lehoty na splnenie, ktorá by bola primeraná vzhľadom na všetky okolnosti.

(2) Pri poskytnutí dodatočnej lehoty môže veriteľ vyhlásiť, že odstupuje od zmluvy, ak dlžník v tejto lehote nesplní; účinky odstúpenia nastanú márnym uplynutím poskytnutej lehoty, ak bola primeraná, inak uplynutím primeranej lehoty.

§ 550 Oneskorené splnenie pred odstúpením od zmluvy

(1) Veriteľ nemôže odstúpiť od zmluvy po tom, čo mu bolo preukázané splnenie povinnosti, ktorej nesplnenie mohlo byť dôvodom na odstúpenie od zmluvy.

(2) Ak zo zmluvy vyplýva, že veriteľ nemá záujem na oneskorenom splnení, nastanú účinky odstúpenia od zmluvy začiatkom omeškania dlžníka, ak veriteľ pred uplynutím lehoty na splnenie neoznámi dlžníkovi, že na splnení dlhu trvá.

DEVIATY DIEL
Odporovanie právnym úkonom dlžníka

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 551 Základné ustanovenia

(1) Veriteľ sa môže domáhať, aby súd určil, že dlžníkov právny úkon podľa § 552 až 554, ktorý ukracuje uspokojenie veriteľovej pohľadávky, je voči veriteľovi právne neúčinný (odporovanie).

(2) Rovnako ako právnemu úkonu dlžníka možno odporovať príklepu podľa § 555, opomenutiu dlžníka alebo inému prejavu jeho vôle.

§ 552 Odporovanie v prípade úmyselného ukrátenia veriteľa

(1) Odporovať možno právnemu úkonu, ktorý dlžník uskutočnil v posledných piatich rokoch s úmyslom ukrátiť svojho veriteľa, ak druhá strana o tomto úmysle v čase uskutočnenia právneho úkonu vedela alebo musela vedieť.

(2) Vedomosť druhej strany o úmysle dlžníka podľa odseku 1 sa predpokladá, ak druhá strana v čase uskutočnenia právneho úkonu vedela alebo musela vedieť, že dlžník je v úpadku podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní alebo že jeho úpadok hrozí, a že týmto právnym úkonom bude veriteľ dlžníka ukrátený.

§ 553 Odporovanie právnemu úkonu so spriaznenou osobou

(1) Odporovať možno odplatnej zmluve alebo inému právnemu úkonu, ktorý uskutočnil dlžník so spriaznenou osobou podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní (spriaznená osoba) alebo v prospech takejto spriaznenej osoby v posledných troch rokoch s úmyslom ukrátiť svojho veriteľa, ak spriaznená osoba v čase uskutočnenia právneho úkonu o tomto úmysle vedela alebo musela vedieť.

(2) Úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa a vedomosť spriaznenej osoby o tomto úmysle v čase uskutočnenia právneho úkonu sa predpokladajú; to neplatí, ak spriaznená osoba preukáže, že napriek náležitej starostlivosti, ktorú riadne a včas vynaložila, nemohla dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa poznať.

§ 554 Odporovanie právnemu úkonu bez primeraného protiplnenia

(1) Odporovať možno právnemu úkonu bez primeraného protiplnenia, ktorý dlžník uskutočnil v posledných troch rokoch, ak nejde o právny úkon podľa odseku 3.

(2) Za právny úkon bez primeraného protiplnenia sa na účely odporovania považuje

a) bezodplatný právny úkon dlžníka,
b) odplatný právny úkon, na základe ktorého dlžník poskytol alebo sa zaviazal poskytnúť plnenie, ktorého obvyklá cena je podstatne vyššia ako obvyklá cena plnenia, ktoré na jeho základe získal alebo má získať,
c) právny úkon, ktorým dlžník úplne alebo sčasti odpustil dlh svojmu dlžníkovi alebo odmietol dedičstvo, ktoré nebolo predĺžené.

(3) Veriteľ nemôže odporovať právnemu úkonu bez primeraného protiplnenia, ak ide o obvyklý príležitostný dar nízkej hodnoty alebo o primerané plnenie dlžníka na verejnoprospešný účel, alebo ak dlžník plní svoju povinnosť vyplývajúcu zo zákona.

§ 555 Odporovanie v prípade dražby dlžníkovho majetku

(1) Odporovať možno príklepu, ktorý bol v exekúcii vedenej proti dlžníkovi schválený podľa osobitného predpisu v posledných troch rokoch, ako aj príklepu udelenému v dobrovoľnej dražbe podľa osobitného predpisu v posledných troch rokoch, ak bol predmet dobrovoľnej dražby vo vlastníctve dlžníka, pokiaľ bola alebo má byť hodnota najvyššieho podania alebo cena dosiahnutá vydražením zaplatená z dlžníkovho majetku.

(2) Ak je vydražiteľom podľa odseku 1 osoba spriaznená s dlžníkom, predpokladá sa, že hodnota najvyššieho podania alebo cena dosiahnutá vydražením bola alebo má byť zaplatená z dlžníkovho majetku.

Druhý oddiel
Uplatnenie odporovacieho práva

§ 556 Odporovacia žaloba

(1) Právo odporovať právnemu úkonu dlžníka sa uplatňuje žalobou proti tomu, kto s dlžníkom odporovateľný právny úkon dohodol, v prospech koho dlžník odporovateľný právny úkon jednostranne uskutočnil alebo kto z odporovateľného právneho úkonu dlžníka priamo nadobudol prospech.

(2) Uplatneniu odporovacieho práva nebráni, ak z odporovateľného právneho úkonu alebo v jeho dôsledku voči dlžníkovi vzniklo právo, ktoré možno uplatniť na súde, alebo ktoré už bolo uspokojené.

§ 557 Uplatnenie odporovacieho práva proti ďalším osobám

(1) Právo odporovať právnemu úkonu dlžníka možno uplatniť aj proti osobe, na ktorú bol predmet odporovateľného právneho úkonu ďalej prevedený, ak

a) táto osoba v čase prevodu vedela alebo musela vedieť o okolnostiach zakladajúcich právo odporovať právnemu úkonu dlžníka proti prevodcovi,

b) išlo o prevod bez primeraného protiplnenia (§ 554), alebo
c) je osobou spriaznenou s dlžníkom alebo prevodcom, ibaže preukáže, že v čase prevodu ani napriek náležitej starostlivosti, ktorú riadne a včas vynaložila, nemohla vedieť o okolnostiach zakladajúcich právo odporovať právnemu úkonu dlžníka proti prevodcovi.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa primerane použije aj na odporovanie proti osobe, pre ktorú bolo na základe práva z odporovateľného právneho úkonu zriadené ďalšie právo.

(3) Ak možno právnemu úkonu dlžníka odporovať proti poručiteľovi alebo právnemu predchodcovi zrušenému bez likvidácie, možno odporovať aj proti jeho dedičovi alebo právnemu nástupcovi.

(4) Právo veriteľa odporovať právnemu úkonu dlžníka podľa odseku 1 alebo odseku 2 sa musí žalobou uplatniť proti všetkým osobám, ktoré predmet odporovateľného právneho úkonu nadobudli po dlžníkovi; to neplatí voči osobe, ktorá zanikla bez právneho nástupcu alebo ktorá zomrela, ak dedičstvo nepripadlo žiadnemu dedičovi.

§ 558 Osobitné podmienky odporovania

(1) Veriteľova pohľadávka, ktorej uspokojenie bolo ukrátené, musí byť splatná najneskôr v čase odporovania právnemu úkonu dlžníka.

(2) Pre ukrátenie uspokojenia veriteľovej pohľadávky je rozhodujúci stav v čase odporovania právnemu úkonu dlžníka.

(3) Uspokojenie veriteľovej pohľadávky sa nepovažuje za ukrátené, ak je nárok, ktorý z nej vyplýva, v čase odporovania právnemu úkonu dlžníka premlčaný.

§ 559 Poznámka o vedení odporovacieho konania

(1) Ak je predmetom odporovateľného právneho úkonu nehnuteľnosť zapísaná v katastri nehnuteľností, môže sa veriteľ po podaní odporovacej žaloby domáhať zápisu poznámky o vedení odporovacieho konania do katastra nehnuteľností podľa osobitného predpisu.

(2) Právoplatný odporovací rozsudok je záväzný aj pre nadobúdateľa vecného práva k nehnuteľnosti, ak bolo konanie o zápise tohto práva do katastra nehnuteľností začaté v čase, keď bola v katastri nehnuteľností zapísaná poznámka podľa odseku 1. Veriteľ sa môže voči tomu, pre koho je právoplatný odporovací rozsudok záväzný, domáhať uspokojenia svojej pohľadávky rovnako ako voči tomu, proti komu úspešne uplatnil právo odporovať právnemu úkonu dlžníka.

(3) Ak je nadobudnutým vecným právom podľa odseku 2 právo zodpovedajúce vecnému bremenu alebo záložné právo, použije sa § 562 rovnako.

§ 560 Preklúzia

(1) Právo odporovať právnemu úkonu dlžníka zanikne, ak ho veriteľ neuplatní na súde v lehotách podľa § 552 až 555.

(2) Odporovateľný právny úkon dlžníka sa považuje za uskutočnený v deň, keď nastali jeho právne účinky. Ak zákon pri odporovateľnom právnom úkone vyžaduje zápis do katastra nehnuteľností alebo do iného verejného registra, považuje sa tento úkon za uskutočnený v deň zápisu do príslušného registra.

Tretí oddiel
Následky neúčinnosti odporovateľného právneho úkonu

§ 561 Uspokojenie veriteľa

(1) Právny úkon, ktorému veriteľ úspešne odporoval, je voči nemu právne neúčinný a veriteľ sa môže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku.

(2) Ak uspokojenie podľa odseku 1 nie je možné, má veriteľ právo na náhradu voči tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu prospech; ustanovenie § 557 ods. 1 sa použije primerane. Pre určenie výšky náhrady je rozhodujúci stav v čase odporovania právnemu úkonu dlžníka.

(3) V exekúcii vedenej proti dlžníkovi alebo v exekúcii podľa § 564 sa veriteľ môže domáhať uspokojenia svojej pohľadávky speňažením alebo iným postihom toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku.

(4) Odsek 3 platí aj vtedy, ak má byť v exekúcii vedenej proti dlžníkovi speňažený alebo inak postihnutý majetok alebo jeho časť, ktorého vlastníkom je osoba, proti ktorej veriteľ úspešne uplatnil právo odporovať právnemu úkonu dlžníka, alebo osoba, pre ktorú je podľa § 559 ods. 2 odporovací rozsudok záväzný. Tieto osoby sú povinné strpieť právne následky odporovania.

(5) Ak v dôsledku opomenutia alebo iného prejavu vôle, ktorému veriteľ úspešne odporoval, vznikol proti dlžníkovi exekučný titul, stáva sa voči veriteľovi právoplatnosťou odporovacieho rozsudku tento exekučný titul neúčinným. Ak bola na základe takéhoto exekučného titulu začatá exekúcia proti dlžníkovi, nemá voči veriteľovi táto exekúcia účinky.

§ 562 Následky odporovania v prípade vecného bremena a záložného práva

(1) Ak veriteľ úspešne odporoval právnemu úkonu dlžníka, ktorým bolo zriadené vecné bremeno alebo záložné právo, alebo ak podľa § 557 ods. 2 úspešne uplatnil právo odporovať právnemu úkonu dlžníka proti osobe, pre ktorú bolo zriadené vecné bremeno alebo záložné právo, zanikne

v exekúcii vedenej proti dlžníkovi alebo v exekúcii podľa § 564 vecné bremeno alebo záložné právo speňažením alebo iným postihom tej časti majetku, na ktorú sa vecné bremeno alebo záložné právo vzťahovalo.

(2) Ak je exekúcia podľa odseku 1 vedená na záloh, možno ju viesť aj bez súhlasu záložného veriteľa; obmedzenie vyplývajúce z osobitného predpisu o exekučnom konaní sa nepoužije.

§ 563 Náhradné uspokojenie veriteľa

(1) Kto je v exekúcii podľa § 561 ods. 3 alebo 4 alebo v exekúcii podľa § 564 povinný strpieť speňaženie svojho majetku alebo jeho časti, alebo iný postih, môže sa tejto povinnosti zbaviť uspokojením veriteľovej pohľadávky do výšky priznanej exekučným titulom.

(2) Ak je veriteľova pohľadávka podľa odseku 1 väčšia ako všeobecná hodnota toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z majetku dlžníka a z čoho sa môže veriteľ domáhať uspokojenia, môže sa povinná osoba zbaviť svojej povinnosti peňažným plnením veriteľovi vo výške všeobecnej hodnoty toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z majetku dlžníka; na prípadné protiplnenie sa neprihliada.

(3) Pre určenie všeobecnej hodnoty podľa odseku 2 je rozhodujúci stav v čase peňažného plnenia povinnej osoby veriteľovi; plnenie podľa odsekov 1 a 2 je veriteľ povinný prijať.

§ 564 Náhradná exekúcia

(1) Ak dlžník zomrel, zanikol bez právneho nástupcu, alebo ak nemožno proti dlžníkovi viesť exekúciu z iného dôvodu, môže sa veriteľ, ktorý úspešne odporoval právnemu úkonu dlžníka, domáhať uspokojenia svojej pohľadávky v exekúcii vedenej proti osobe, proti ktorej právnemu úkonu dlžníka úspešne odporoval alebo pre ktorú je podľa § 559 ods. 2 odporovací rozsudok záväzný.

(2) V exekúcii podľa odseku 1 možno speňažiť alebo inak postihnúť len to, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. Ak to nie je možné, je exekúcia neprípustná.

§ 565 Ochrana povinnej osoby voči viacerým veriteľom

Ak tomu istému právnemu úkonu dlžníka úspešne odporoval iný veriteľ, ktorý na základe toho už dosiahol uspokojenie od povinnej osoby alebo z jej majetku, nemožno od povinnej osoby v súhrne požadovať viac ako vyplýva z § 561 až 563 a § 567.

Štvrtý oddiel

Vrátenie vzájomného plnenia a náhrada škody

§ 566 Vrátenie vzájomného plnenia

(1) Ten, koho majetok bol v dôsledku neúčinnosti odporovateľného právneho úkonu speňažený v exekúcii vedenej proti dlžníkovi alebo v exekúcii podľa § 564 alebo kto plnil veriteľovi podľa § 563, poskytol veriteľovi náhradu podľa § 561 ods. 2 alebo mu nahradil škodu podľa § 567, môže požadovať vrátenie vzájomného plnenia od osoby, ktorá na neho predmet odporovateľného právneho úkonu previedla.

(2) Ten, kto je povinný vrátiť vzájomné plnenie, môže rovnako požadovať vrátenie vzájomného plnenia od osoby, ktorá na neho predmet odporovateľného právneho úkonu previedla. Dlžník nemá právo požadovať vrátenie vzájomného plnenia.

(3) Dlžník ani iná osoba, ktorá je povinná vrátiť vzájomné plnenie, nemôže toto plnenie odoprieť; ustanovenie § 469 sa nepoužije.

§ 567 Náhrada škody

Ak tretia osoba nadobudla k predmetu odporovateľného právneho úkonu dlžníka také právo, že proti nej nemožno odporovacie právo veriteľa uplatniť, je bezprostredný právny predchodca takejto osoby, proti ktorému veriteľ odporovacie právo uplatniť mohol, povinný nahradiť veriteľovi škodu.

Piaty oddiel

Spoločné ustanovenie

§ 568 Vzdanie sa práv veriteľa

Veriteľ sa nemôže vopred vzdať práv, ktoré mu vyplývajú z ustanovení tohto dielu.

DRUHÁ HLAVA
Zmluvné záväzky

PRVÝ DIEL

Záväzky súvisiace s uzavieraním zmlúv

Prvý oddiel

Všeobecné ustanovenia

§ 569 Rokovanie o zmluve

Každý môže slobodne rokovať o uzavretí zmluvy a nezodpovedá za to, že sa dohoda nedosiahne.

§ 570 Predzmluvná informačná povinnosť

(1) Počas rokovania o uzavretí zmluvy sa strany navzájom pravdivo a úplne informujú o všetkých skutkových a právnych okolnostiach, ktoré sú im známe a môžu mať vplyv na platnosť zmluvy alebo na zrejmý záujem druhej strany na uzavretí zmluvy.

(2) Rozsah povinnosti podľa odseku 1 zohľadňuje oprávnené záujmy každej zo strán a závisí od okolností, za ktorých sa vedú rokovania o uzavretí zmluvy, od dodržiavania obozretnosti a náležitej starostlivosti, od zručností a schopností strán, nákladov a ťažkostí spojených so získaním informácie, vedomosti druhej strany o okolnosti, ako aj od jej možnosti informáciu získať, a od zrejmej dôležitosti informácie pre druhú stranu.

(3) Za škodu spôsobenú porušením povinnosti podľa odseku 1 zodpovedá strana ako pri nesplnení.

§ 571 Nepoctivosť pri rokovaní o zmluve

(1) Ak strana vstúpi do rokovania o uzavretí zmluvy alebo v ňom pokračuje v rozpore s princípom poctivosti, zodpovedá ako pri nesplnení.

(2) Strana zodpovedá podľa odseku 1 aj za škodu spôsobenú nepoctivým ukončením rokovania o uzavretí zmluvy bez spravodlivého dôvodu v takom jeho štádiu, v ktorom sa v dôsledku správania nepoctivej strany uzavretie zmluvy javilo ako vysoko pravdepodobné.

§ 572 Mlčanlivosť o dôverných informáciách

(1) Ak strana pri rokovaní o uzavretí zmluvy získa dôvernú informáciu, nesmie ju v rozpore s jej účelom poskytnúť tretej osobe alebo zneužiť vo svoj prospech, alebo v prospech inej osoby alebo v neprospech strany, ktorej sa dôverná informácia týka, a to bez ohľadu na to, či dôjde k uzavretiu zmluvy.

(2) Za dôvernú sa považuje taká informácia, ktorú ako dôvernú označí poskytujúca strana, alebo o ktorej vzhľadom na jej povahu alebo okolnosti rokovania o zmluve druhá strana vedela alebo musela vedieť, že je pre poskytujúcu stranu dôverná. Informácia označená ako dôverná v zmluve, ktorá sa zverejňuje podľa zákona, sa nepovažuje za dôvernú.

(3) Za škodu spôsobenú porušením povinnosti podľa odseku 1 zodpovedá strana ako pri nesplnení.

§ 573 Povinnosť predchádzať rozporom

Každá strana je povinná dbať, aby sa pri formulovaní zmluvy a pri úprave zmluvných vzťahov odstránilo všetko, čo by mohlo viesť k vzniku rozporov.

§ 574 Zodpovednosť za škodu spôsobenú neplatnosťou alebo zrušením zmluvy

(1) Strana, ktorej možno pričítať dôvod neplatnosti alebo zrušenia zmluvy a ktorá o tomto dôvode v čase uzavretia zmluvy vedela alebo musela vedieť, zodpovedá za škodu ako pri nesplnení.

(2) Právo na náhradu škody nemá strana, ktorá v čase uzavretia zmluvy vedela alebo musela vedieť o dôvode jej neplatnosti alebo zrušiteľnosti.

§ 575 Potvrdenie o uzavretí zmluvy

(1) Ak bola zmluva uzavretá v inej ako písomnej forme a ktorákoľvek zmluvná strana bez zbytočného odkladu doručí druhej strane písomné potvrdenie o uzavretí zmluvy, ktoré obsahuje ďalšie alebo odlišné podmienky ako tie, ktoré boli pôvodne dojednané, stávajú sa tieto podmienky súčasťou zmluvy len ak nemenia zmluvu podstatným spôsobom a ak druhá strana nevyhlási bez zbytočného odkladu, že s nimi nesúhlasí.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak potvrdenie o uzavretí zmluvy doručil obchodník spotrebiteľovi.

§ 576 Určenie obsahu zmluvy odkazom

(1) Cena alebo iná zmluvná podmienka môže byť určená odkazom na cenník, znalecký posudok, technickú normu, alebo iný obdobný dokument. Ak v čase uzavretia zmluvy dokument ešte neexistuje alebo nie je stranám dostupný, nastane účinnosť zmluvy až vznikom alebo sprístupnením dokumentu.

(2) Ak dokument, na ktorý zmluva odkazuje, nevznikol alebo po uzavretí zmluvy zanikol alebo nie je stranám dostupný, nahradí sa chýbajúca časť zmluvy obsahom najviac zodpovedajúcim dokumentu, na ktorý zmluva odkazuje, ak to vzhľadom na okolnosti predstavuje pre strany poctivé usporiadanie ich vzťahov. Inak platí, že odkladacia podmienka nebola splnená.

§ 577 Doplnenie obsahu zmluvy jednou zo zmluvných strán

(1) Strany sa môžu dohodnúť, že cenu plnenia alebo iné podmienky v zmluve doplní jedna z nich. V takom prípade je účinnosť zmluvy podmienená doplnením obsahu zmluvy stranou, ktorá je na to oprávnená.

(2) Doplnenie obsahu zmluvy jednou zo zmluvných strán musí byť poctivé, inak sa na doplnenie neprihliada.

§ 578 Dodatočná dohoda o nepodstatnej časti zmluvy

Dohoda pri uzavieraní zmluvy, že určitá nepodstatná časť zmluvy bude dojednaná dodatočne po jej uzavretí, sa považuje za podmienku účinnosti

zmluvy; to neplatí, ak dali strany nepochybne najavo, že nedosiahnutie dodatočnej dohody nemá vplyv na účinnosť uzavretej zmluvy.

§ 579 Určenie časti zmluvy súdom alebo treťou osobou

(1) Strany sa môžu písomne dohodnúť, že určitú časť zmluvy určí súd alebo tretia osoba určená v dohode. Ak tretia osoba časť zmluvy v primeranej lehote neurčí alebo odmietne určiť, určí túto časť zmluvy na návrh ktorejkoľvek strany súd.

(2) Časť zmluvy sa určí podľa účelu zrejme sledovaného uzavretím zmluvy, pričom sa prihliadne na okolnosti, za ktorých bola zmluva dojednaná. Časť zmluvy určená súdom alebo treťou osobou sa stáva súčasťou zmluvy medzi stranami.

(3) Ak má časť zmluvy určiť viacero tretích osôb, vyžaduje sa dohoda všetkých týchto osôb.

(4) Právo na určenie časti zmluvy súdom alebo treťou osobou zanikne, ak ho oprávnená strana neuplatní do jedného roka odo dňa, keď mohla o určenie časti zmluvy prvýkrát požiadať.

§ 580 Podstatná zmena okolností

(1) Ak sa po uzavretí zmluvy zmenia okolnosti tak, že možno plniť len za sťažených podmienok, s väčšími nákladmi alebo oneskorene, alebo ak sa stane plnenie pre niektorú zo strán inak zložitejšie (podstatná zmena okolností) avšak nejde o zmarenie základného účelu zmluvy (§ 503), nie je tým povinnosť strany plniť nijako dotknutá.

(2) Ak vznikne podstatnou zmenou okolností medzi stranami zmluvy s jednorazovým odloženým plnením alebo s opakovaným alebo trvajúcim plnením hrubý nepomer v právach a povinnostiach tým, že sa jednej z nich neprimerane zvýšia náklady plnenia alebo sa neprimerane zníži hodnota predmetu plnenia, môže sa dotknutá strana domáhať obnovenia rokovania o zmluve. To však platí len vtedy, ak podstatnú zmenu okolností a jej vplyv na záväzok nemohla dotknutá strana predpokladať alebo ovplyvniť v čase uzavretia zmluvy a ak sa strany o nej dozvedeli až po uzavretí zmluvy.

(3) Ak sa strany v primeranej lehote nedohodnú na zmene záväzku, rozhodne na návrh ktorejkoľvek z nich súd tak, že záväzok zmení obnovením rovnováhy v právach a povinnostiach strán, a ak obnovenie rovnováhy nie je možné alebo od dotknutej strany nemožno rozumne a poctivo očakávať akceptovanie zmeny záväzku, súd záväzok zruší ku dňu a za podmienok určených v rozhodnutí. Návrhmi strán nie je súd viazaný.

(4) Uplatnenie práv podľa odseku 2 alebo odseku 3 neoprávňuje dotknutú stranu neplniť, ani odoprieť plnenie.

(5) Právo vyplývajúce z odseku 3 zanikne, ak ho strana neuplatní na súde do jedného roka odkedy sa o podstatnej zmene okolností dozvedela alebo musela dozvedieť.

(6) Ustanovenia odsekov 1 až 5 sa použijú rovnako na práva a povinnosti z jednostranných právnych úkonov s jednorazovým odloženým plnením alebo s opakovaným alebo trvajúcim plnením.

§ 581 Výluky z podstatnej zmeny okolností

Dotknutá strana sa nemôže dovolávať zmeny okolností podľa § 580 ak

a) na seba prevzala nebezpečenstvo zmeny okolností,
b) neinformovala druhú stranu o zmene okolností bez zbytočného odkladu od okamihu, keď sa dozvedela alebo musela dozvedieť o zmene okolností a o jej vplyve na záväzok, ibaže druhá strana o zmene okolností a o jej vplyve na záväzok vedela,
c) neuplatnila právo na obnovenie rokovania o zmluve v primeranej lehote od okamihu, keď sa o zmene okolností a o jej vplyve na záväzok dozvedela alebo musela dozvedieť; pričom v pochybnostiach sa za primeranú považuje dvojmesačná lehota,
d) ide o odvážnu zmluvu a zmena sa týka jej podstaty,
e) zmena okolností nastala po neospravedlnenom nesplnení dotknutej strany, alebo
f) ide o finančný nástroj alebo veľkoobchodný energetický produkt.

§ 582 Závislé právne úkony

(1) Každý z viacerých právnych úkonov, uskutočnených pri tom istom rokovaní alebo zachytených v tom istom dokumente, sa posudzuje samostatne.

(2) Ak vyplýva z povahy viacerých právnych úkonov alebo z ich účelu známeho stranám pri vzniku právneho úkonu, že sú na sebe vzájomne závislé, je vznik každého z nich podmienkou vzniku ostatných právnych úkonov. Zánik záväzku z niektorého z právnych úkonov bez uspokojenia veriteľa spôsobuje zánik ostatných závislých právnych úkonov, a to s obdobnými právnymi účinkami.

(3) Ak je jeden alebo viac právnych úkonov závislých od jedného alebo viacerých právnych úkonov, platí odsek 2 pre závislý právny úkon rovnako.

Druhý oddiel

Zmluva o budúcej zmluve

§ 583 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o budúcej zmluve sa aspoň jedna strana zaväzuje uzavrieť budúcu zmluvu, ktorej obsah je dojednaný aspoň všeobecným spôsobom.

(2) Budúcou zmluvou môže byť aj zmluva s treťou osobou. Ustanovenie § 614 sa použije rovnako; tretia osoba však môže požadovať uzavretie budúcej zmluvy len ak to bolo v zmluve o budúcej zmluve dohodnuté.

§ 584 Výzva na uzavretie budúcej zmluvy

Oprávnená strana môže vyzvať zaviazanú stranu na uzavretie budúcej zmluvy v dohodnutej lehote, inak do jedného roka od uzavretia zmluvy o budúcej zmluve.

§ 585 Povinnosť uzavrieť budúcu zmluvu

(1) Ak oprávnená strana v lehote podľa § 584 vyzve zaviazanú stranu na uzavretie budúcej zmluvy, je zaviazaná strana povinná uzavrieť budúcu zmluvu s dojednaným obsahom, a to najneskôr do uplynutia dohodnutej lehoty, inak bez zbytočného odkladu.

(2) Povinnosť zaviazanej strany uzavrieť budúcu zmluvu zanikne, ak sa okolnosti, z ktorých strany pri uzavretí zmluvy o budúcej zmluve vychádzali, zmenili natoľko, že nemožno uzavretie budúcej zmluvy spravodlivo požadovať; to neplatí, ak zaviazaná strana túto zmenu okolností neoznámila oprávnenej strane bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o nej dozvedela alebo musela dozvedieť.

§ 586 Náhrada škody a nahradenie prejavu vôle

(1) Ak zaviazaná strana budúcu zmluvu včas neuzavrie, je povinná nahradiť škodu, ktorá oprávnenej strane vznikla v dôsledku toho, že sa spoliehala na uzavretie budúcej zmluvy.

(2) Ak bola zmluva o budúcej zmluve uzavretá v písomnej forme, môže sa oprávnená strana namiesto práva na náhradu škody domáhať, aby bola zaviazanej strane rozhodnutím súdu uložená povinnosť uzavrieť budúcu zmluvu.

(3) Ak oprávnená strana uplatní na súde nárok podľa odseku 2, má právo na náhradu škody spôsobenej omeškaním s uzavretím budúcej zmluvy.

§ 587 Určenie obsahu budúcej zmluvy súdom

Ak súd ukladá povinnosť podľa § 586 ods. 2, určí obsah budúcej zmluvy v rozsahu, v ktorom nebol dojednaný stranami, a to podľa účelu zrejme sledovaného uzavretím zmluvy o budúcej zmluve, pričom sa prihliadne na okolnosti, za ktorých bola dojednaná.

§ 588 Preklúzia

Práva vyplývajúce z § 586 ods. 2 a § 587 zaniknú, ak ich oprávnená strana neuplatní na súde do jedného roka od uplynutia lehoty na uzavretie budúcej zmluvy (§ 585 ods. 1).

Tretí oddiel
Verejný návrh

§ 589 Verejný návrh na uzavretie zmluvy

Verejným návrhom sa navrhovateľ obracia na neurčité osoby s návrhom na uzavretie zmluvy.

§ 590 Zmena a odvolanie verejného návrhu

Verejný návrh možno zmeniť alebo odvolať rovnakým spôsobom ako bol uverejnený, ak navrhovateľ uverejnil zmenu alebo odvolanie skôr ako mu bolo odoslané prijatie verejného návrhu.

§ 591 Prijatie verejného návrhu

(1) Zmluva je uzavretá s tým, kto v lehote určenej vo verejnom návrhu, inak v primeranej lehote, prijme verejný návrh a oznámi to navrhovateľovi.

(2) Ak prijatie verejného návrhu oznámi súčasne niekoľko osôb, je zmluva uzavretá s tou osobou, ktorú si navrhovateľ zvolí.

§ 592 Zmluva uzavretá s viacerými osobami

Ak to vyplýva z verejného návrhu, je zmluva uzavretá s určitým počtom osôb v súlade s verejným návrhom, alebo so všetkými, ktorí prijatie verejného návrhu včas oznámili navrhovateľovi.

§ 593 Oznámenie o uzavretí zmluvy

(1) Navrhovateľ oznámi príjemcovi uzavretie zmluvy bez zbytočného odkladu. V rovnakej lehote oznámi všetkým, ktorí oznámili prijatie verejného návrhu včas, avšak zmluva s nimi nebola uzavretá, že ich prijatie verejného návrhu nemalo za následok vznik zmluvy.

(2) Ak navrhovateľ neoznámi príjemcovi uzavretie zmluvy v lehote podľa odseku 1, môže príjemca svoj prejav vôle zrušiť. Toto právo zanikne, ak ho príjemca nevykoná bez zbytočného odkladu po dôjdení oneskoreného oznámenia o uzavretí zmluvy, inak bez zbytočného odkladu po tom, čo sa dozvie o uzavretí zmluvy.

Štvrtý oddiel
Verejná súťaž o najvhodnejší návrh

§ 594 Výzva na predkladanie návrhov

Vyhlásenie verejnej súťaže o najvhodnejší návrh na uzavretie zmluvy neurčitým osobám je výzvou na predkladanie návrhov na uzavretie zmluvy.

§ 595 Vyhlásenie verejnej súťaže

(1) Vyhlasovateľ v písomnej forme vymedzí aspoň všeobecným spôsobom predmet plnenia a zásady zvyšného obsahu zamýšľanej zmluvy, na ktorom trvá, určí spôsob predkladania návrhov, lehotu na ich predloženie a lehotu na oznámenie prijatia vybraného návrhu.

(2) Vyhlasovateľ uverejní podmienky verejnej súťaže vhodným spôsobom.

§ 596 Zmena podmienok verejnej súťaže a zrušenie verejnej súťaže

(1) Vyhlasovateľ môže uverejnené podmienky verejnej súťaže meniť alebo verejnú súťaž zrušiť, ak si to v podmienkach verejnej súťaže vymienil.

(2) Vyhlasovateľ uverejní rovnakým spôsobom, akým bola uverejnená verejná súťaž, zmenu jej podmienok alebo jej zrušenie.

§ 597 Zahrnutie návrhov do verejnej súťaže

(1) Vyhlasovateľ zahrnie do verejnej súťaže len tie návrhy, ktorých obsah zodpovedá podmienkam verejnej súťaže a ktoré boli predložené v lehote na predkladanie návrhov.

(2) Navrhovateľ nemá právo na náhradu nákladov spojených s účasťou na verejnej súťaži.

§ 598 Zmena a odvolanie návrhu

(1) Predložený návrh do verejnej súťaže nemožno meniť, doplniť ani odvolať po uplynutí lehoty na predkladanie návrhov.

(2) Chyby v písaní, v počítaní a iné zrejmé nesprávnosti v predloženom návrhu možno opraviť aj po uplynutí lehoty na predkladanie návrhov.

§ 599 Výber najvhodnejšieho návrhu

(1) Vyhlasovateľ vyberie najvhodnejší návrh podľa podmienok verejnej súťaže.

(2) Ak nie je v podmienkach verejnej súťaže určený spôsob výberu najvhodnejšieho návrhu, môže vyhlasovateľ vybrať návrh, ktorý mu najviac vyhovuje.

(3) Vyhlasovateľ môže odmietnuť všetky návrhy len ak si toto právo vymienil v podmienkach verejnej súťaže.

§ 600 Prijatie návrhu

(1) Vyhlasovateľ je povinný prijať vybraný návrh a oznámiť to navrhovateľovi spôsobom a v lehote podľa podmienok verejnej súťaže.

(2) Ak vyhlasovateľ oznámi prijatie návrhu po lehote určenej v podmienkach verejnej súťaže a navrhovateľ bez zbytočného odkladu odmietne prijatie návrhu ako oneskorené, zmluva nevznikne.

§ 601 Oznamovacia povinnosť

Vyhlasovateľ je povinný bez zbytočného odkladu po ukončení verejnej súťaže upovedomiť neúspešných navrhovateľov, že ich návrhy neboli prijaté.

DRUHÝ DIEL
Obsah zmlúv

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 602 Pomenované zmluvy a nepomenované zmluvy

(1) Na zmluvu, ktorej obsah zahŕňa podstatné znaky niektorej zo zmlúv upravených v zákone (pomenovaná zmluva), sa použijú ustanovenia zákona upravujúce túto zmluvu. Základný princíp podľa čl. 2 tým nie je dotknutý.

(2) Strany môžu uzavrieť aj zmluvu, ktorá nie je upravená v zákone (nepomenovaná zmluva). Na záväzok vzniknutý z takejto zmluvy sa primerane použijú ustanovenia zákona o tej pomenovanej zmluve, ktorá je nepomenovanej zmluve najbližšia, ak to neodporuje dohode strán ani povahe záväzku.

§ 603 Odplata

Ak zo zmluvy vyplýva, že je odplatná, avšak výška odplaty nie je určená a nie je dohodnutý ani spôsob jej určenia, platí, že odplata bola dohodnutá vo výške obvyklej v čase a mieste uzavretia zmluvy.

§ 604 Úrok

Dlžník je povinný platiť veriteľovi úrok z peňažnej sumy len ak je to dohodnuté alebo ustanovené zákonom.

§ 605 Sadzba úroku

(1) Ak si strany dojednali sadzbu úroku, ktorá prevyšuje najvyššiu prípustnú sadzbu tohto úroku podľa osobitného predpisu, je dlžník povinný

platiť úrok v najvyššej prípustnej sadzbe.

(2) Ak sadzba úroku nie je dojednaná, určí sa podľa osobitného predpisu; ustanovenie § 472 tým nie je dotknuté.

(3) V pochybnostiach platí, že dojednaná sadzba úroku sa týka ročného obdobia.

§ 606 Splatnosť úroku

Úrok je splatný spolu s istinou, okrem úroku z omeškania, ktorý je splatný v deň trvania omeškania, za ktorý sa platí.

§ 607 Kapitalizovanie úroku

Ak z dohody alebo zo zákona vyplýva, že sa úrok má stať súčasťou istiny, stane sa jej súčasťou v deň nasledujúci po splatnosti úroku.

§ 608 Preddavok

Ak z okolností nevyplýva inak, to, čo niektorá strana plnila pred uzavretím zmluvy, sa považuje za preddavok.

Druhý oddiel
Zmluvné podmienky

§ 609 Všeobecné zmluvné podmienky

(1) Obsah zmluvy alebo jeho časť možno určiť aj odkazom na všeobecné zmluvné podmienky.

(2) Ak zákon neustanovuje inak, všeobecné zmluvné podmienky sa stávajú súčasťou zmluvy, ak

a) zmluva na ich použitie výslovne odkazuje alebo na mieste uzavretia zmluvy bola jasne viditeľná informácia o ich použití, ak výslovný odkaz na ich použitie je možný len s neprimeranými ťažkosťami, a
b) druhej zmluvnej strane bolo pred uzavretím zmluvy umožnené oboznámiť sa s ich obsahom primeraným spôsobom, najmä sprístupnením na mieste uzavretia zmluvy alebo na webovom sídle zmluvnej strany, alebo možno vzhľadom na okolnosti a postavenie zmluvných strán rozumne predpokladať, že všeobecné zmluvné podmienky, bežne používané v obchodnom styku, sú im známe.

§ 610 Kolízia všeobecných zmluvných podmienok

(1) Ak strany odkážu v návrhu na uzavretie zmluvy a v jeho prijatí na všeobecné zmluvné podmienky, ktoré si navzájom odporujú, nemá odkaz v prijatí právne účinky.

(2) Ak strana, ktorej všeobecné zmluvné podmienky sa podľa odseku 1 nepoužijú, vylúči použitie všeobecných zmluvných podmienok druhej

strany najneskôr bez zbytočného odkladu po výmene prejavov vôle, platí, že zmluva nebola uzavretá.

§ 611 Štandardizované zmluvné podmienky

Štandardizované zmluvné podmienky sú zmluvné podmienky vopred pripravené jednou stranou alebo určené podľa jej pokynov na použitie vo viacerých prípadoch bez toho, aby druhá strana mohla zásadne ovplyvniť ich obsah.

§ 612 Prekvapivé ustanovenia

(1) Štandardizované zmluvné podmienky, ktoré druhá strana nemohla rozumne očakávať, najmä vzhľadom na ich umiestnenie v texte, obsah alebo spôsob vyjadrenia, sa nestávajú súčasťou zmluvy; to neplatí, ak boli druhou stranou výslovne prijaté alebo bola na ne strana výslovne upozornená.

(2) Ak ide o zmluvu medzi podnikateľmi alebo o zmluvu medzi podnikateľom a subjektom verejného práva, použije sa odsek 1 len ak to druhá strana namietne v lehote jedného roka od uzavretia zmluvy.

§ 613 Prednosť individuálne dojednaných ustanovení

Odchylné individuálne dojednané ustanovenia majú prednosť pred všeobecnými zmluvnými podmienkami a štandardizovanými zmluvnými podmienkami.

Tretí oddiel
Zmluvy s účasťou tretej osoby

§ 614 Zmluva v prospech tretej osoby

(1) Zmluva v prospech tretej osoby musí obsahovať aspoň spôsob určenia tretej osoby. Platnosti zmluvy nebráni, ak tretia osoba v čase jej uzavretia ešte neexistuje.

(2) Tretia osoba je zo zmluvy oprávnená okamihom, keď so zmluvou prejaví súhlas voči všetkým zmluvným stranám. Inak platí zmluva len medzi tými, ktorí ju uzavreli, a právo na plnenie má strana, ktorá plnenie v prospech tretej osoby vyhradila; to platí aj vtedy, ak tretia osoba súhlas so zmluvou odoprie.

(3) Dlžník má voči tretej osobe tie isté námietky ako voči tomu, s kým zmluvu uzavrel. Proti pohľadávke tretej osoby môže dlžník započítať pohľadávku voči tomu, s kým zmluvu uzavrel, len ak ide o pohľadávky zo zmluvy v prospech tretej osoby.

§ 615 Zmluva o plnení tretej osoby

(1) Ak sa strana zaviazala zabezpečiť, že tretia osoba poskytne druhej strane určité plnenie, je povinná nahradiť škodu spôsobenú tým, že tretia osoba plnenie neposkytla.

(2) Ak sa strana zaviazala zabezpečiť, že tretia osoba sa druhej strane na určité plnenie zaviaže, je povinná nahradiť škodu spôsobenú tým, že sa druhá strana spoliehala na poskytnutie plnenia.

(3) Ak to neodporuje dohode ani povahe plnenia, zodpovednosti podľa odsekov 1 a 2 sa strana zbaví, ak druhej strane sama ponúkne plnenie.

§ 616 Zmluva o zbavení dlhu

(1) Ak sa strana zaviazala, že druhú stranu zbaví jej dlhu voči tretej osobe, je povinná zabezpečiť, aby jej tretia osoba tento dlh odpustila (§ 488).

(2) Ak tretia osoba dlh neodpustí, považuje sa dohoda podľa odseku 1 za dohodu o prevzatí plnenia (§ 368).

Štvrtý oddiel
Zmluva o podriadení pohľadávky

§ 617 Podriadenie pohľadávky

Veriteľ a dlžník sa môžu písomne dohodnúť, že pri úpadku dlžníka alebo pri jeho zrušení s likvidáciou sa všetky pohľadávky alebo určené pohľadávky veriteľa voči dlžníkovi uspokoja až po uspokojení pohľadávok ostatných veriteľov dlžníka (podriadenie pohľadávky).

§ 618 Podriadenie pohľadávky pri neplatnosti

(1) Podriadenie pohľadávky sa vzťahuje aj na pohľadávku vzniknutú v dôsledku neplatnosti zmluvy, z ktorej podriadená pohľadávka vznikla (podriadená zmluva).

(2) Podriadenie pohľadávky, ktoré bolo dohodnuté v neplatnej podriadenej zmluve, je neplatné, len ak sa aj naň vzťahuje dôvod neplatnosti podriadenej zmluvy.

§ 619 Trvanie, zmena a zrušenie podriadenia pohľadávky

(1) Podriadenie pohľadávky možno dohodnúť na určitú dobu, najmenej však na tri roky, alebo na dobu neurčitú.

(2) Ak je podriadenie pohľadávky dohodnuté na dobu kratšiu ako tri roky, platí, že je dohodnuté na dobu troch rokov.

(3) Dohodu o podriadení pohľadávky nemožno meniť ani zrušiť a záväzok, ktorý z nej vznikol, nemôže zaniknúť dohodou, výpoveďou, odstúpením, zaplatením odstupného ani urovnaním.

§ 620 Obmedzenia v súvislosti s podriadením pohľadávky

(1) Počas trvania podriadenia pohľadávky nie je možné

a) spôsobiť zánik záväzku z podriadenej zmluvy dohodou, výpoveďou, odstúpením alebo zaplatením odstupného, ani skrátiť dobu jeho trvania,
b) vzájomne započítať podriadenú pohľadávku a pohľadávku dlžníka z podriadenej zmluvy,
c) pristúpiť k dlhu z podriadenej zmluvy ani prevziať dlh, ktorý z nej vznikol,
d) zabezpečiť podriadenú pohľadávku.

(2) Právny úkon, ktorý je v rozpore s odsekom 1, je počas trvania podriadenia pohľadávky neúčinný.

(3) Podriadenie pohľadávky nie je dotknuté jej prevodom alebo prechodom na iného veriteľa.

§ 621 Zánik podriadenia pohľadávky

(1) Podriadenie pohľadávky zaniká

a) uplynutím doby, na ktorú bolo dohodnuté,
b) uplynutím troch rokov od dôjdenia výpovede, ak bolo dohodnuté na neurčitú dobu,
c) zrušením dlžníka bez likvidácie, ak je ním banka.

(2) Ak je pred zánikom podriadenia pohľadávky podľa odseku 1 písm. a) alebo písm. b) na majetok dlžníka vyhlásený konkurz, povolená reštrukturalizácia alebo dlžník vstúpi do likvidácie, podriadenie nezanikne pred zrušením konkurzu, splnením reštrukturalizačného plánu alebo pred skončením likvidácie.

TRETÍ DIEL
Osobitné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 622 Spotrebiteľská zmluva

(1) Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva uzavretá medzi obchodníkom a spotrebiteľom.

(2) Podmienky v spotrebiteľskej zmluve musia byť vyjadrené jasne a zrozumiteľne.

§ 623 Súvisiace plnenie

Obchodník nesmie sám alebo prostredníctvom tretej osoby ponúkať, vyžadovať, dojednávať, uzavierať, alebo sprostredkovať uzavretie zmluvy, ktorá súvisí so spotrebiteľskou zmluvou a ktorej predmetom je čo i len

sčasti plnenie, ktoré je obchodník povinný podľa zákona alebo v súlade s povinnosťou náležitej starostlivosti poskytovať spotrebiteľovi aj bez takejto zmluvy.

§ 624 Nevyžiadané zastúpenie spotrebiteľa

Obchodník nesmie spotrebiteľovi vybrať ani inak určiť osobu, ktorá má v súvislosti s uzavretím spotrebiteľskej zmluvy, plnením spotrebiteľskej zmluvy alebo so zabezpečením záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy konať v mene alebo v záujme spotrebiteľa. Právny úkon, ktorým spotrebiteľ splnomocnil tretiu osobu určenú v rozpore s predchádzajúcou vetou, je neplatný.

§ 625 Zákaz vzdania sa práv spotrebiteľa

Spotrebiteľ sa nemôže vopred vzdať práv, ktoré môžu vzniknúť až v budúcnosti.

Druhý oddiel
Neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách

§ 626 Základné ustanovenia

(1) Spotrebiteľská zmluva nesmie obsahovať neprijateľnú podmienku.

(2) Neprijateľnou podmienkou je každé ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, ak zákon neustanovuje inak.

(3) Na neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve sa neprihliada.

(4) Na návrh spotrebiteľa prihliadne súd na obsah neprijateľnej podmienky ako keby nebola neprijateľnou.

§ 627 Všeobecné výnimky z neprijateľných podmienok

(1) Ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy nie je neprijateľnou podmienkou, ak sa týka hlavného predmetu plnenia alebo primeranosti ceny a je vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne.

(2) Ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zodpovedá zneniu všeobecne záväzného právneho predpisu alebo medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná, prípadne jej zásadám, nie je neprijateľnou podmienkou.

(3) Neprijateľnou podmienkou nie je ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré bolo individuálne dojednané. Za individuálne dojednané sa nepovažuje také ustanovenie, s ktorým mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred uzavretím zmluvy, ak nemohol ovplyvniť jeho obsah.

(4) Predpokladá sa, že ustanovenia spotrebiteľskej zmluvy neboli individuálne dojednané.

§ 628 Posudzovanie neprijateľných podmienok

Neprijateľnosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru, služby alebo digitálneho plnenia, na ktoré bola zmluva uzavretá, a na všetky okolnosti súvisiace s uzavretím zmluvy v čase jej uzavretia a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

§ 629 Zoznam neprijateľných podmienok

Za neprijateľné podmienky v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré

a) má spotrebiteľ plniť a s ktorými sa nemal možnosť oboznámiť pred uzavretím zmluvy,
b) dovoľujú obchodníkovi previesť práva a povinnosti zo zmluvy na tretiu osobu bez súhlasu spotrebiteľa, ak by prevodom mohlo dôjsť k zhoršeniu vymožiteľnosti alebo zabezpečenia pohľadávky spotrebiteľa,
c) vylučujú alebo obmedzujú zodpovednosť obchodníka za konanie alebo opomenutie, ktorým sa spotrebiteľovi spôsobila smrť alebo škoda na zdraví,
d) vylučujú alebo obmedzujú práva spotrebiteľa pri uplatnení zodpovednosti za vady alebo zodpovednosti za škodu,
e) umožňujú obchodníkovi, aby spotrebiteľovi nevydal ním poskytnuté plnenie aj vtedy, ak spotrebiteľ neuzavrie s obchodníkom zmluvu alebo od nej odstúpi,
f) umožňujú obchodníkovi odstúpiť od zmluvy bez zmluvného alebo zákonného dôvodu a spotrebiteľovi to neumožňujú,
g) oprávňujú obchodníka, aby bez dôvodov hodných osobitného zreteľa vypovedal zmluvu uzavretú na dobu neurčitú bez primeranej výpovednej doby,
h) prikazujú spotrebiteľovi, aby splnil všetky dlhy aj vtedy, ak obchodník nesplnil dlhy, ktoré vznikli,
i) umožňujú obchodníkovi jednostranne zmeniť zmluvné podmienky bez dôvodu dohodnutého v zmluve,
j) určujú, že cena tovaru, služby alebo digitálneho plnenia bude určená v čase ich splnenia, alebo obchodníka oprávňujú na zvýšenie ceny tovaru, služby alebo digitálneho plnenia bez toho, aby spotrebiteľ mal právo odstúpiť od zmluvy, ak cena dohodnutá v čase uzavretia zmluvy je podstatne prekročená v čase splnenia,
k) požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj dlh, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho dlhu,
l) obmedzujú prístup k dôkazom alebo ukladajú spotrebiteľovi povinnosti niesť dôkazné bremeno, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný

vzťah, mala niesť iná zmluvná strana,

m) v prípade čiastočného alebo úplného nesplnenia dlhu zo strany obchodníka neprimerane obmedzujú alebo vylučujú možnosť spotrebiteľa domáhať sa svojich práv vrátane práva spotrebiteľa započítať pohľadávku voči obchodníkovi,

n) spôsobujú, že zmluva uzavretá na dobu určitú sa po uplynutí obdobia, na ktorú bola zmluva uzavretá, predlžuje, pričom spotrebiteľovi priznávajú neprimerane krátku lehotu na prejavenie súhlasu s predĺžením zmluvy,

o) oprávňujú obchodníka rozhodnúť o tom, že jeho plnenie je v súlade so zmluvou, alebo ktoré priznávajú právo zmluvu vykladať len obchodníkovi,

p) obmedzujú zodpovednosť obchodníka, ak bola zmluva uzavretá sprostredkovateľom, alebo vyžadujú uzavretie zmluvy prostredníctvom sprostredkovateľa v osobitnej forme,

q) umožňujú, aby bol spor medzi stranami riešený v rozhodcovskom konaní bez splnenia podmienok ustanovených osobitným zákonom,

r) požadujú, aby spotrebiteľ poskytol zabezpečenie splnenia svojho dlhu v hodnote neprimerane vyššej ako je výška jeho dlhu vyplývajúca zo spotrebiteľskej zmluvy v čase uzavretia dohody o zabezpečení splnenia dlhu spotrebiteľa,

s) požadujú od spotrebiteľa plnenie za službu, ktorej poskytnutie obchodníkom v prevažnej miere nesleduje záujmy spotrebiteľa,

t) požadujú od spotrebiteľa, aby bol neprimerane dlho viazaný zmluvou aj keď pri uzavieraní zmluvy bolo zrejmé, že predmet zmluvy možno dosiahnuť v podstatne kratšom čase,

u) požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie,

v) požadujú, aby spotrebiteľ poskytoval alebo poukazoval tretej osobe alebo v prospech tretej osoby akékoľvek plnenie plynúce zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou, ktoré v prevažnej miere nesleduje jeho záujmy, alebo aby plnil v súvislosti s týmto plnením akékoľvek dlhy tretej osobe.

§ 630 Následky určenia neprijateľnosti podmienky

(1) Ak súd v konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach podľa osobitného predpisu určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve za neprijateľnú, je obchodník povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom

v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca obchodníka.

(2) Ak sa rozhodnutie súdu podľa odseku 1 vzťahuje len na časť zmluvnej podmienky, je obchodník povinný splniť povinnosť uvedenú v odseku 1 v rozsahu tejto časti.

Tretí oddiel
Zabezpečenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy

§ 631 Zakázané spôsoby zabezpečenia záväzku

(1) Zabezpečenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy zabezpečovacím prevodom práva, zmenkou alebo šekom je neplatné.

(2) Ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy, ktoré zaväzuje spotrebiteľa vo vlastnom mene alebo v zastúpení inou osobou uznať svoj dlh pre prípad neplnenia povinností vyplývajúcich zo spotrebiteľskej zmluvy, je neplatné.

(3) Účinky uznania dlhu podľa § 148 ods. 1 a § 435 nenastanú, ak dlh z ktorého vyplýva premlčaný nárok uznal spotrebiteľ, ktorý o premlčaní nevedel a ani nemusel vedieť.

(4) Záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy možno zabezpečiť dohodou o zrážkach zo mzdy alebo z iných príjmov len ak bola dohoda písomne uzavretá na osobitnej listine, spotrebiteľ bol výslovne poučený o jej dôsledkoch a mal možnosť ju odmietnuť; inak je dohoda neplatná.

§ 632 Výkon záložného práva

Ak je záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy zabezpečený záložným právom, môže sa záložný veriteľ pri výkone záložného práva uspokojiť len predajom zálohu na dražbe podľa osobitného predpisu alebo predajom zálohu podľa osobitných predpisov.

Štvrtý oddiel
Plnenie dlhu spotrebiteľa v splátkach

§ 633 Podmienky straty výhody splátok

Ak má spotrebiteľ plniť podľa spotrebiteľskej zmluvy v splátkach, môže obchodník požadovať vrátenie celého plnenia, ak je spotrebiteľ celkom alebo čiastočne v omeškaní aspoň s tromi splátkami a suma splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní, je najmenej vo výške

a) desiatich percent poskytnutej sumy úveru alebo iného plnenia, na ktorého vrátenie je spotrebiteľ podľa spotrebiteľskej zmluvy povinný, ak je doba trvania spotrebiteľskej zmluvy dohodnutá najviac na tri roky,
b) piatich percent poskytnutej sumy úveru alebo iného plnenia, na ktorého vrátenie je spotrebiteľ podľa spotrebiteľskej zmluvy povinný,

ak je doba trvania spotrebiteľskej zmluvy dohodnutá na viac ako tri roky a najviac na desať rokov, alebo

c) dva a pol percenta poskytnutej sumy úveru alebo iného plnenia, na ktorého vrátenie je spotrebiteľ podľa spotrebiteľskej zmluvy povinný, ak je doba trvania spotrebiteľskej zmluvy dohodnutá na viac ako desať rokov.

§ 634 Strata výhody splátok

Ak sú splnené podmienky podľa § 633, obchodník je povinný vo výzve na vrátenie splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní, poskytnúť spotrebiteľovi dodatočnú lehotu na plnenie, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní od dôjdenia výzvy. Ak spotrebiteľ neuhradí splátky, s ktorými je v omeškaní, v dodatočnej lehote poskytnutej mu obchodníkom, jej uplynutím sa stáva celé plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy splatným; ustanovenie § 462 sa nepoužije. Obchodník je povinný vo výzve na vrátenie splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní, upozorniť spotrebiteľa na následok podľa predchádzajúcej vety a uviesť sumu splátok, s ktorými je spotrebiteľ v omeškaní.

§ 635 Povinnosť ponúknuť spotrebiteľovi plnenie v splátkach

Ak spotrebiteľ vypovedal zmluvu alebo odstúpil od zmluvy z dôvodu, že obchodník zmenil zmluvné podmienky a spotrebiteľovi tým vznikla povinnosť vrátiť jednorazovo finančné prostriedky, obchodník je povinný ponúknuť spotrebiteľovi plnenie v primeraných splátkach, ak osobitný zákon neustanovuje inak; ak sa na podmienkach úhrady plnenia nedohodnú, rozhodne na návrh niektorého z nich súd. Rovnakú povinnosť má obchodník, ak jednostranne vypovedal zmluvu podľa § 637 ods. 1.

Piaty oddiel
Osobitné ustanovenia o poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu

§ 636 Obmedzenie odplaty a sankcií za omeškanie

Ak je predmetom spotrebiteľskej zmluvy poskytnutie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi za odplatu,

a) nesmie byť odplata vyššia, ako ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením,

b) sankcie za omeškanie so splnením dlhu spotrebiteľa nesmú byť vyššie, ako ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

Šiesty oddiel

Osobitné ustanovenia o výnimkách z neprijateľných podmienok

§ 637 Osobitné výnimky z neprijateľných podmienok

(1) Ustanovenie spotrebiteľskej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, podľa ktorého si obchodník, ktorý dodáva finančnú službu podľa osobitného predpisu vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu jednostranne a bez poskytnutia výpovednej doby vypovedať túto zmluvu, sa nepovažuje za neprijateľnú podmienku podľa § 629 písm. g), ak ide o vážny objektívny dôvod, ktorý obchodník nezapríčinil, nemohol predvídať ani odvrátiť a ktorý obchodníkovi bráni v plnení tejto zmluvy, pričom obchodník sa v tejto zmluve zaviazal, že o vypovedaní a dôvode vypovedania tejto zmluvy bez zbytočného odkladu písomne informuje spotrebiteľa.

(2) Ustanovenia § 629 písm. g), i) a j) o neprijateľných podmienkach sa nepoužijú na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je

a) obchod s prevoditeľnými cennými papiermi, finančnými nástrojmi a inými produktmi alebo službami, kde je cena závislá od pohybu kurzov a indexov na regulovanom trhu alebo od trhovej sadzby, na ktoré obchodník nemá vplyv,
b) nákup cudzej meny alebo predaj cudzej meny, cestovných šekov alebo medzinárodné peňažné príkazy vystavené v cudzej mene.

(3) Za neprijateľnú podmienku podľa § 629 písm. i) sa nepovažuje podmienka, podľa ktorej si

a) obchodník, ktorý dodáva finančnú službu podľa osobitného predpisu, vyhradzuje právo z vážneho objektívneho dôvodu bez oznámenia zmeniť úrokovú sadzbu alebo výšku iných poplatkov za finančné služby podľa osobitného predpisu, ktoré má platiť spotrebiteľ alebo obchodník, ak sa súčasne obchodník zaviaže bez zbytočného odkladu o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať spotrebiteľskú zmluvu písomne informovať spotrebiteľa a ak spotrebiteľ má právo bezplatne a s okamžitou účinnosťou vypovedať túto zmluvu,
b) obchodník vyhradzuje právo jednostranne meniť podmienky spotrebiteľskej zmluvy uzavretej na dobu neurčitú, ak sa od obchodníka vyžaduje, aby o tom a o možnosti spotrebiteľa vypovedať túto zmluvu písomne informoval spotrebiteľa v primeranej lehote vopred, a ak spotrebiteľ má právo bezplatne vypovedať túto zmluvu ku dňu účinnosti zmeny.

(4) Ustanovenie § 629 písm. j) o neprijateľných podmienkach sa nepoužije na spotrebiteľskú zmluvu, ktorej predmetom je doložka o cenových indexoch, ak takáto doložka nie je v rozpore so zákonom a ak spôsob úpravy ceny je v tejto doložke výslovne opísaný.

TRETIA HLAVA
Mimozmluvné záväzky

PRVÝ DIEL
Záväzky zo spôsobenej škody

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 638 Základné ustanovenie

Kto zodpovedá za škodu (škodca), je povinný ju nahradiť.

§ 639 Škoda

(1) Škoda môže byť majetková alebo nemajetková.

(2) Nemajetková škoda sa odčiňuje, len ak to bolo dohodnuté alebo ak to ustanovuje zákon.

§ 640 Vylúčenie a obmedzenie zodpovednosti

(1) Nikto nemôže jednostranne vylúčiť vlastnú zodpovednosť za škodu, ani obmedziť jej rozsah.

(2) Dohodou nemožno vopred vylúčiť ani obmedziť zodpovednosť za škodu spôsobenú úmyselne.

§ 641 Ochrana pred hroziacou škodou

(1) Komu hrozí škoda, má v prípade vážneho ohrozenia právo domáhať sa, aby súd uložil povinnosť vykonať vhodné a primerané opatrenia na odvrátenie hroziacej škody.

(2) Povinnosť zakročiť na ochranu iného má ten, komu to ukladá zákon; ďalej ten, kto vytvoril nebezpečnú situáciu alebo má nad ňou kontrolu alebo ak si to vyžaduje povaha vzťahu medzi stranami. Rovnaká povinnosť vzniká tomu, kto môže podľa svojich možností a schopností škodu ľahko odvrátiť, ak medzi závažnosťou škody a ťažkosťami s jej odvrátením existuje zrejmý nepomer.

§ 642 Spoluúčasť poškodeného

(1) Ak škoda vznikla alebo sa zväčšila následkom okolností, ktoré sú pričítateľné poškodenému, alebo v dôsledku rizika, ktoré znáša poškodený, zníži sa zodpovednosť škodcu v rozsahu, v akom tieto okolnosti alebo riziko prispeli k vzniku alebo zväčšeniu škody.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije aj vtedy, ak poškodený neupozornil škodcu na mimoriadne vysoké riziko vzniku škody alebo nezabránil vzniku škody, ak sa to od poškodeného dalo rozumne očakávať.

(3) Na okolnosti alebo riziko, ktoré idú na ťarchu škodcu alebo poškodeného a podieľali sa na vzniku škody len zanedbateľným spôsobom, sa

neprihliada.

§ 643 Náhoda

(1) Za škodu spôsobenú náhodou zodpovedá ten, kto dal k náhode svojím zavinením podnet, najmä tým, že porušil právny predpis alebo poškodil zariadenie, ktoré majú náhodným škodám zabrániť.

(2) Ak sa na spôsobení škody podieľala aj náhoda, za ktorú podľa odseku 1 nikto nezodpovedá, zodpovedá škodca za škodu len v miere, ktorou prispel k vzniku škody alebo k zväčšeniu jej rozsahu, alebo ktorou prispeli k vzniku škody alebo k zväčšeniu jej rozsahu okolnosti, ktoré možno škodcovi pričítať.

ZODPOVEDNOSŤ VIACERÝCH OSÔB

§ 644 Solidárna a delená zodpovednosť

(1) Ak za škodu zodpovedá viacero škodcov, zodpovedajú za ňu spoločne a nerozdielne.

(2) Súd môže v prípadoch hodných osobitného zreteľa rozhodnúť, že za škodu zodpovedajú viacerí škodcovia podľa svojej účasti na jej spôsobení. Ak nemožno mieru účasti presne určiť, vychádza súd z miery pravdepodobnosti spôsobenia škody.

(3) Ustanovenie odseku 2 neplatí, ak škodcovia zodpovedajú súbežne, alebo ak sa niektorý zo škodcov vedome zúčastnil na spôsobení škody inou osobou alebo ju podnecoval alebo podporoval alebo ak má škodca zodpovedať za škodu spôsobenú pomocníkom.

§ 645 Súbežná a kumulatívna zodpovednosť

Ak škodu spôsobilo viacero samostatných príčin súčasne, zodpovedajú za ňu škodcovia spoločne a nerozdielne; to platí aj vtedy, ak by škoda bez spoločného pôsobenia nevznikla.

§ 646 Alternatívna zodpovednosť

Ak škodu spôsobila niektorá z viacerých súčasne pôsobiacich samostatných príčin, avšak nemožno zistiť ktorá, zodpovedajú za škodu spoločne a nerozdielne všetky osoby, ktoré by inak zodpovedali za škodu spôsobenú týmito príčinami.

§ 647 Vzájomné vyporiadanie

Ak za škodu zodpovedajú viacerí škodcovia spoločne a nerozdielne, vyporiadajú sa medzi sebou podľa účasti na jej spôsobení. Ak nemožno mieru účasti presne určiť, vychádza súd z miery pravdepodobnosti spôsobenia škody. Ustanovenie § 327 sa nepoužije.

NIEKTORÉ OKOLNOSTI VYLUČUJÚCE ZODPOVEDNOSŤ

§ 648 Krajná núdza

(1) Kto v krajnej núdzi spôsobí škodu, aby odvrátil od seba alebo od iného priamo hroziace nebezpečenstvo, je povinný škodu nahradiť.

(2) Povinnosť k náhrade škody podľa odseku 1 nemá ten, kto poškodil alebo zničil vec, ktorá je zdrojom nebezpečenstva, sám toto nebezpečenstvo nevyvolal a nebezpečenstvo nebolo možné odvrátiť inak. Ak je záujem ohrozeného v porovnaní s významom veci, ktorá je zdrojom nebezpečenstva nepodstatný, ohrozený je povinný zásah strpieť, to však nevylučuje jeho právo na náhradu škody.

(3) Ak použije ten, kto odvracia škodu, k odvráteniu tejto škody vec patriacu inému, ktorá sama nie je zdrojom nebezpečenstva, význam tejto veci je zjavne výrazne nižší v porovnaní so závažnosťou ujmy hroziacej ohrozenému a nebezpečenstvo nie je možné odvrátiť inak, je vlastník veci povinný toto použitie strpieť. Právo ohrozeného použiť cudziu vec nemá vplyv na jeho povinnosť na náhradu škody podľa odseku 1.

(4) Ak prekročí ohrozený hranice krajnej núdze z dôvodu ospravedlniteľného rozrušenia mysle vyvolaného priamo hroziacim nebezpečenstvom, nekoná zavinene.

§ 649 Nutná obrana

(1) Kto odvracia od seba alebo iného bezprostredne hroziaci alebo trvajúci protiprávny útok, nekoná protiprávne, ak je obrana vhodná a potrebná na odvrátenie útoku; to neplatí, ak je zjavné, že obrana je celkom neprimeraná, najmä s ohľadom na význam ohrozeného záujmu brániaceho sa a závažnosť ujmy útočníka spôsobenej odvracaním útoku.

(2) Ak prekročí ten, kto sa bráni, hranice nutnej obrany z dôvodu ospravedlniteľného rozrušenia mysle vyvolaného útokom, nekoná protiprávne.

§ 650 Súhlas poškodeného

Kto spôsobil škodu, nekoná protiprávne, ak poškodený s touto škodou vopred súhlasil; to neplatí, ak udelenie súhlasu vylučuje zákon alebo ide o záujmy poškodeného, o ktorých nemôže bez obmedzenia rozhodovať.

§ 651 Konanie na vlastné nebezpečenstvo

(1) Kto spôsobil škodu tomu, kto sa zbytočne vystavil zvýšenému nebezpečenstvu jej vzniku, nie je za ňu zodpovedný, ak bolo toto nebezpečenstvo poškodenému vopred známe; to neplatí, ak poškodený nebol schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, ibaže sa do takého stavu priviedol vlastným zavinením.

(2) Konanie na vlastné nebezpečenstvo podľa odseku 1 nevylučuje zodpovednosť za škodu spôsobenú úmyselne.

Druhý oddiel
Všeobecná zodpovednosť za škodu

§ 652 Zodpovednosť za škodu spôsobenú protiprávnym konaním

(1) Kto zavinene protiprávne poruší právo na ochranu osobnosti, vlastnícke právo alebo iné obdobné právo pôsobiace proti všetkým, zodpovedá za škodu tým spôsobenú.

(2) Rovnako za škodu zodpovedá ten, kto zavinene poruší zákonnú povinnosť ustanovenú na ochranu pred takouto škodou.

§ 653 Zodpovednosť za škodu spôsobenú konaním v rozpore s dobrými mravmi

Kto úmyselným konaním v rozpore s dobrými mravmi porušil právo iného, zodpovedá za škodu tým spôsobenú.

Tretí oddiel
Osobitná zodpovednosť za škodu

§ 654 Zodpovednosť za škodu pri prevádzkovaní podniku

(1) Kto za hospodárskym alebo profesijným účelom prevádzkuje podnik alebo vykonáva obdobnú organizovanú činnosť, zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou alebo obdobnou organizovanou činnosťou, vecou pri nich použitou, alebo ich vplyvom na okolie, vrátane škôd spôsobených použitým pomocníkom.

(2) Prevádzkovateľ sa vyviní, ak preukáže, že nezanedbal náležitú starostlivosť.

§ 655 Zodpovednosť za škodu pri mimoriadne nebezpečnej prevádzke

(1) Prevádzkovateľ mimoriadne nebezpečnej prevádzky zodpovedá za škodu vyvolanú takým pôsobením zdroja zvýšeného nebezpečenstva, ktorým sa navonok prejavuje mimoriadna nebezpečnosť prevádzky.

(2) Prevádzka je mimoriadne nebezpečná, ak nemožno vopred rozumne vylúčiť možnosť vzniku závažnej škody ani pri vynaložení náležitej starostlivosti.

(3) Svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzkovateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU PRI PREVÁDZKE DOPRAVNÝCH PROSTRIEDKOV

§ 656 Zodpovednosť prevádzkovateľa dopravného prostriedku

(1) Kto vykonáva prevádzku dopravy, zodpovedá za škodu spôsobenú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá za škodu aj prevádzkovateľ motorového vozidla, motorového plavidla alebo lietadla.

(2) Ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v dopravnej prevádzke, nemôže sa prevádzkovateľ zodpovednosti zbaviť.

(3) Ak bola škoda spôsobená inými okolnosťami ako podľa odseku 2, zbaví sa prevádzkovateľ zodpovednosti ak preukáže, že škode nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.

§ 657 Prevádzkovateľ v osobitných prípadoch

(1) Ak nemožno prevádzkovateľa určiť, platí, že prevádzkovateľom je vlastník dopravného prostriedku.

(2) Ak je dopravný prostriedok v oprave, za prevádzkovateľa sa považuje osoba, ktorá prevzala dopravný prostriedok na opravu.

§ 658 Neoprávnené použitie dopravného prostriedku

Namiesto prevádzkovateľa zodpovedá za škodu ten, kto použije dopravný prostriedok bez jeho vedomia alebo proti jeho vôli. Prevádzkovateľ zodpovedá za škodu spoločne s ním, ak takéto použitie dopravného prostriedku svojou nedbanlivosťou umožnil.

§ 659 Rozsah náhrady škody

Prevádzkovateľ zodpovedá za škodu spôsobenú na zdraví a na veci, ako aj za škodu spôsobenú odcudzením alebo stratou veci, ak fyzická osoba stratila pri poškodení možnosť ich opatrovať.

§ 660 Stret prevádzok

Ak sa stretnú prevádzky dvoch alebo viacerých prevádzkovateľov, a ak ide o vyporiadanie medzi nimi, zodpovedajú podľa účasti na spôsobení vzniknutej škody.

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU NA VNESENÝCH VECIACH

§ 661 Zodpovednosť prevádzkovateľa ubytovacích služieb

(1) Kto pravidelne prevádzkuje ubytovacie služby, zodpovedá za škodu na veciach, ktoré boli osobami alebo pre ne vnesené v súvislosti s ubytovaním do priestorov, ktoré boli vyhradené na ubytovanie alebo na uloženie vecí alebo ktoré boli za tým účelom odovzdané prevádzkovateľovi alebo niektorému z jeho zamestnancov.

(2) Prevádzkovateľ sa zbaví zodpovednosti ak preukáže, že ku škode došlo v dôsledku vyššej moci alebo v dôsledku osobitnej povahy vnesenej veci, alebo že škodu spôsobila osoba, ktorá poškodeného s jeho súhlasom sprevádzala alebo navštívila.

(3) Zodpovednosť prevádzkovateľa sa nevzťahuje na dopravné prostriedky, veci v nich ponechané, ani na živé zvieratá; ibaže ich prevádzkovateľ prevzal do úschovy.

§ 662 Rozsah náhrady škody

(1) Škoda sa každému z poškodených nahrádza najviac do výšky zodpovedajúcej stonásobku ceny ubytovania za jeden deň.

(2) Prevádzkovateľ zodpovedá za škodu v plnom rozsahu, ak

a) bola vec prevzatá do úschovy,
b) neoprávnene odmietol prevziať vec do úschovy, alebo
c) vznik škody zavinil sám alebo osoba, ktorá v prevádzke pracuje.

§ 663 Osobitné ustanovenia o preklúzii

(1) Právo na náhradu škody zanikne, ak sa neuplatní u prevádzkovateľa do 15 dní odo dňa, keď sa poškodený o škode dozvedel alebo musel dozvedieť.

(2) Odsek 1 sa nepoužije za rovnakých podmienok ako podľa § 662 ods. 2.

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU NA ODLOŽENÝCH VECIACH

§ 664 Zodpovednosť prevádzkovateľa

(1) Ak je s prevádzkovaním činnosti spravidla spojené odkladanie vecí a ak bola vec odložená na mieste na to určenom alebo na mieste, kde sa takéto veci obvykle odkladajú, zodpovedá prevádzkovateľ za škodu na veci osobe, ktorá ju odložila.

(2) Rovnako zodpovedá prevádzkovateľ strážených garáží alebo strážených prevádzok podobného druhu, ak ide o dopravné prostriedky v nich umiestnené a ich príslušenstvo.

(3) Prevádzkovateľ sa zbaví zodpovednosti ak preukáže, že ku škode došlo v dôsledku vyššej moci alebo v dôsledku osobitnej povahy odloženej veci.

§ 665 Osobitné ustanovenia o preklúzii

(1) Právo na náhradu škody zanikne, ak sa neuplatní u prevádzkovateľa do 15 dní odo dňa, keď sa poškodený o škode dozvedel alebo musel dozvedieť.

(2) Odsek 1 sa nepoužije za rovnakých podmienok ako podľa § 662 ods. 2.

§ 666 Škoda na veciach odložených pri hromadnej doprave

Za škodu spôsobenú na veciach odložených v dopravných prostriedkoch hromadnej dopravy zodpovedá prevádzkovateľ podľa ustanovení o zodpovednosti za prevádzku dopravného prostriedku (§ 656).

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU SPÔSOBENÚ ZVIERAŤOM ALEBO VECOU

§ 667 Zodpovednosť za škodu spôsobenú zvieraťom

(1) Kto nielen krátkodobo vykonáva nad zvieraťom faktickú moc v záujme vlastného prospechu (chovateľ), zodpovedá za škodu týmto zvieraťom spôsobenú. Ak takúto osobu nemožno určiť, platí, že je ňou vlastník zvieraťa.

(2) Chovateľ sa vyviní, ak preukáže, že škode nebolo možné zabrániť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti.

(3) Namiesto chovateľa zodpovedá za škodu ten, kto zviera odňal proti vôli alebo bez súhlasu chovateľa alebo osoby, ktorej bolo zviera zverené. Tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť.

§ 668 Zodpovednosť za škodu spôsobenú zanedbaním dohľadu nad vecou

(1) Za škodu, ktorú spôsobí vec bezprostredne neovládaná človekom, zodpovedá ten, kto mal mať nad vecou dohľad. Ak takúto osobu nemožno určiť, platí, že je ňou jej vlastník.

(2) Za škodu spôsobenú zrútením, pádom, vyhodením alebo vyliatím veci z miestnosti alebo podobného miesta zodpovedá spolu s osobou uvedenou v odseku 1 ten, kto takéto miesto užíva. Ak takúto osobu nemožno určiť, platí, že je ňou jeho vlastník.

(3) Vyviní sa ten, kto preukáže, že pri dohľade nad vecou nezanedbal náležitú starostlivosť.

§ 669 Zodpovednosť za škodu spôsobenú stavbou

(1) Vlastník stavby alebo iného diela spojeného s pozemkom zodpovedá za škodu spôsobenú ich zrútením. To rovnako platí aj pre škodu spôsobenú oddelením časti stavby alebo iného diela.

(2) Spolu s vlastníkom stavby alebo iného diela zodpovedá za škodu ich predchádzajúci vlastník, ak má škoda príčinu v nedostatku, ktorý vznikol za trvania jeho vlastníckeho práva a k škodnej udalosti došlo do jedného roka od zániku jeho vlastníckeho práva. Zodpovednosť za škodu sa nevzťahuje na nedostatky, na ktoré nástupcu upozornil.

(3) Spolu s vlastníkom stavby alebo iného diela zodpovedá za škodu ten, kto za odplatu prevzal na seba povinnosť ich údržby.

(4) Vyviní sa ten, kto preukáže, že pri dohľade nad stavbou alebo iným dielom nezanedbal náležitú starostlivosť.

ZODPOVEDNOSŤ ZA INÉHO

§ 670 Zodpovednosť za škodu spôsobenú pomocníkom

(1) Kto pri svojej činnosti použije splnomocnenca alebo iného pomocníka, zodpovedá spolu s pomocníkom za škodu, ktorú pomocník spôsobil zavineným porušením právnej povinnosti; to neplatí, ak sa niekto zaviazal vykonať činnosť pre iného samostatne, ibaže ho na to iná osoba vybrala bez náležitej starostlivosti alebo naňho nedostatočne dohliadala.

(2) Ak je pomocníkom podľa odseku 1 zamestnanec, zodpovedá poškodenému len za škodu spôsobenú úmyselne alebo hrubou nedbanlivosťou, a to v rozsahu podľa pracovnoprávnych predpisov. Inak zamestnanec poškodenému nezodpovedá; jeho zodpovednosť podľa pracovnoprávnych predpisov tým nie je dotknutá.

§ 671 Zodpovednosť za škodu spôsobenú maloletým alebo osobou postihnutou psychickou poruchou

(1) Maloletý alebo ten, kto je postihnutý psychickou poruchou, zodpovedá za škodu, ak je schopný ovládnuť svoje konanie a posúdiť jeho následky.

(2) Za škodu spôsobenú osobou podľa odseku 1 zodpovedá aj ten, kto je povinný vykonávať nad ňou dohľad.

(3) Kto je povinný vykonávať dohľad, vyviní sa, ak preukáže, že náležitý dohľad nezanedbal.

§ 672 Uvedenie do stavu neschopnosti posúdiť následky svojho konania

(1) Kto sa zavinene uvedie do takého stavu, že nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá za škodu v tomto stave spôsobenú.

(2) Za škodu spôsobenú tým, kto nie je schopný ovládnuť svoje konanie alebo posúdiť jeho následky, zodpovedá aj ten, kto ho do tohto stavu úmyselne priviedol.

Štvrtý oddiel
Spôsob a rozsah náhrady škody

§ 673 Spôsob a rozsah náhrady majetkovej škody

(1) Majetková škoda sa nahrádza v peniazoch. Ak je to primerané okolnostiam, môže poškodený požadovať nahradenie škody iným vhodným spôsobom, najmä navrátením do pôvodného stavu, prevodom práva alebo prevodom zmluvy.

(2) Nahrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

(3) Ak spočíva škoda vo vzniku dlhu, má poškodený právo, aby ho škodca dlhu zbavil alebo aby mu poskytol náhradu.

§ 674 Odčinenie nemajetkovej škody

(1) Nemajetková škoda sa nahrádza primeraným zadosťučinením (odčinenie).

(2) Odčinenie iným spôsobom ako v peniazoch sa poskytuje aj vtedy, ak bola nemajetková škoda spôsobená nezavinene.

(3) Ak nemožno škodu náležite odčiniť iným spôsobom, odčiní sa v peniazoch, ak sú splnené podmienky zodpovednosti za škodu.

(4) V obdobných prípadoch sa priznávajú porovnateľné sumy odčinenia v peniazoch.

§ 675 Škoda na veci

Pri určení výšky škody na veci sa vychádza z jej obvyklej ceny a zohľadní sa, čo musí poškodený na obnovenie alebo nahradenie funkcie veci účelne vynaložiť.

§ 676 Škoda pri poranení nehospodárskeho zvieraťa

(1) Pri poranení nehospodárskeho zvieraťa nahradí škodca náklady účelne vynaložené na liečbu a starostlivosť o zranené zviera tomu, kto ich vynaložil.

(2) Náklady nemožno považovať za neúčelné, hoci podstatne prevyšujú hodnotu zvieraťa, ak by ich v postavení poškodeného vynaložila priemerne rozumovo vyspelá osoba v postavení chovateľa.

§ 677 Prekážky pri určení výšky škody

Ak nemožno výšku škody presne určiť, alebo by ju bolo možné určiť len s nepomernými ťažkosťami, určí výšku škody súd podľa okolností prípadu.

§ 678 Zníženie náhrady škody súdom

(1) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže súd výšku náhrady škody primerane znížiť, najmä ak by inak bola voči škodcovi hrubo nespravodlivá alebo zjavne neprimeraná. Prihliadne pritom spravidla na mieru zavinenia škodcu, právnu povahu jeho zodpovednosti a na okolnosti, za ktorých ku škode došlo.

(2) Náhradu škody nemožno znížiť, ak bola škoda spôsobená úmyselne.

§ 679 Odčinenie nemajetkovej škody pri zavrhnutiahodnom úmysle

Ak je to odôvodnené okolnosťami prípadu, najmä ak škodca spôsobil škodu zo zavrhnutiahodného úmyslu, je povinný odčiniť aj nemajetkovú škodu.

§ 680 Odčinenie nemajetkovej škody pri zásahu do práva na ochranu osobnosti

Ak boli zásahom do práva na ochranu osobnosti splnené podmienky zodpovednosti za škodu, je škodca povinný odčiniť v peniazoch aj nemajetkovú škodu týmto zásahom spôsobenú.

NÁHRADA ŠKODY PRI POŠKODENÍ ZDRAVIA A PRI USMRTENÍ

§ 681 Odčinenie bolesti, sťaženia spoločenského uplatnenia a inej nemajetkovej škody

Pri poškodení zdravia je škodca povinný odčiniť poškodenému vytrpenú bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia podľa osobitného predpisu; z dôvodov hodných osobitného zreteľa je škodca povinný odčiniť poškodenému aj inú nemajetkovú škodu.

§ 682 Náklady starostlivosti o poškodeného

(1) Škodca je povinný nahradiť účelne vynaložené náklady spojené so starostlivosťou o zdravie poškodeného, o jeho osobu a domácnosť tomu, kto ich vynaložil; na požiadanie je povinný zložiť na tieto náklady primeraný preddavok.

(2) Ak má poškodenie zdravia za následok dlhodobé zvýšenie potrieb poškodeného, je škodca povinný nahrádzať poškodenému tieto zvýšené potreby peňažným dôchodkom.

§ 683 Náhrada straty na zárobku počas pracovnej neschopnosti

Škodca je povinný nahradiť poškodenému stratu na zárobku počas pracovnej neschopnosti poškodeného, a to peňažným dôchodkom vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom poškodeného pred vznikom škody a náhradou toho, čo bolo poškodenému vyplatené v dôsledku choroby alebo úrazu podľa osobitného predpisu.

§ 684 Náhrada straty na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti

(1) Škodca je povinný nahradiť poškodenému stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite, a to peňažným dôchodkom vo výške rozdielu medzi priemerným zárobkom, ktorý poškodený dosahoval pred vznikom škody a zárobkom, ktorý poškodený dosahuje po skončení pracovnej neschopnosti, s pripočítaním prípadného invalidného dôchodku vyplácaného poškodenému podľa osobitného predpisu. Prihliadne sa pritom aj na zvyšovanie zárobkov v danom odbore a na pravdepodobný rast zárobku poškodeného podľa rozumných očakávaní.

(2) Ak dosahuje poškodený po skončení pracovnej neschopnosti zárobok len s vynaložením zvýšeného úsilia, ktoré by bez škodnej udalosti nemusel vynaložiť, je škodca povinný nahradiť poškodenému aj toto zvýšené úsilie.

§ 685 Náhrada straty na dôchodku

Škodca je povinný nahradiť poškodenému stratu na dôchodku, a to peňažným dôchodkom vo výške rozdielu medzi dôchodkom, na ktorý poškodenému vzniklo právo a dôchodkom, na ktorý by mu bolo vzniklo právo, ak by do základu, z ktorého bol dôchodok vymeraný, bola zahrnutá náhrada za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti, ktorú poškodený poberal v rozhodnej dobe pre vymeranie dôchodku.

§ 686 Náklady pohrebu

Pri usmrtení je škodca povinný nahradiť primerané náklady spojené s pohrebom v rozsahu, v akom neboli uhradené z verejných dávok podľa osobitných predpisov, tomu, kto ich vynaložil.

§ 687 Náklady na výživu pozostalých

(1) Pri usmrtení je škodca povinný nahradiť peňažným dôchodkom náklady na výživu pozostalým, ktorým bol zomrelý v čase svojej smrti zo zákona povinný výživu poskytovať. Peňažný dôchodok sa hradí vo výške rozdielu medzi dávkami dôchodkového zabezpečenia poskytovanými z rovnakého dôvodu a tým, čo by zomrelý mohol podľa rozumného očakávania pozostalým na týchto nákladoch poskytovať, ak by k usmrteniu nebolo došlo.

(2) Z dôvodov hodných osobitného zreteľa možno priznať náhradu podľa odseku 1 aj inej osobe, ak jej zomrelý v čase svojej smrti poskytoval výživu napriek tomu, že na to nebol zo zákona povinný.

§ 688 Výška náhrady nákladov na výživu pozostalých

(1) Pri výpočte náhrady nákladov na výživu pozostalých sa vychádza z priemerného zárobku zomrelého. Celkovo však nesmie náhrada prevýšiť to, čo by zomrelému patrilo ako súhrn jeho zárobku alebo dôchodku a náhrady straty na zárobku alebo na dôchodku.

(2) Pri určení náhrady pozostalým sa prihliadne na to, ako dlho by zomrelý pravdepodobne žil, nebyť škodnej udalosti. Pri určení náhrady iným osobám sa prihliadne k tomu, ako dlho by zomrelý plnenie pravdepodobne poskytoval.

§ 689 Odbytné

Ak o to z dôležitého dôvodu poškodený žiada, prizná súd namiesto peňažného dôchodku jednorazové odškodnenie (odbytné).

OSOBITNÉ USTANOVENIA O NÁHRADE ŠKODY

§ 690 Odčinenie nemajetkovej škody blízkych pozostalých

(1) Ak boli usmrtením človeka naplnené predpoklady zodpovednosti za škodu, je škodca povinný odčiniť osobám, ktoré boli v obzvlášť blízkom vzťahu so zomrelým, aj nemajetkovú škodu, ktorá spravodlivo vyvažuje zásah do ich súkromného a rodinného života. Obzvlášť blízky vzťah sa predpokladá u manžela, rodiča a dieťaťa zomrelého.

(2) Pri určení výšky odčinenia nemajetkovej škody sa prihliadne najmä na intenzitu vzájomného vzťahu medzi zomrelým a poškodeným, na ich vek a zdravotný stav, existenčnú závislosť poškodeného od zomrelého a na postoj škodcu ku škodnej udalosti.

(3) Odseky 1 a 2 sa použijú aj v prípade mimoriadne závažného poškodenia zdravia.

§ 691 Náhrada škody pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva a pri nekalej súťaži

(1) Pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva sa odčiňuje aj nemajetková škoda.

(2) Výšku náhrady majetkovej škody pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva možno určiť aj vo výške obvyklej odmeny za užívanie tohto práva v čase neoprávneného zásahu.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 platia rovnako aj pri nekalej súťaži.

§ 692 Náhrada škody spôsobenej úmyselným trestným činom

(1) Ak bola škoda spôsobená úmyselným trestným činom, z ktorého mal páchateľ majetkový prospech, môže súd rozhodnúť, že právo na náhradu škody možno uspokojiť z vecí, ktoré z majetkového prospechu nadobudol, a to aj vtedy, ak inak podľa ustanovení osobitného predpisu nepodliehajú výkonu rozhodnutia.

(2) Do uspokojenia práva na náhradu škody nesmie dlžník s vecami uvedenými v rozhodnutí podľa odseku 1 nakladať.

DRUHÝ DIEL
Záväzky z bezdôvodného obohatenia

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 693 Všeobecná skutková podstata

Kto sa plnením alebo inak obohatí na úkor iného bez právneho dôvodu, musí ukrátenému vydať to, o čo sa obohatil (bezdôvodné obohatenie).

§ 694 Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie

Povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie splní obohatený vrátením predmetu obohatenia alebo prevedením práv k predmetu obohatenia na ukráteného, alebo zaplatením peňažnej náhrady.

§ 695 Peňažná náhrada

(1) Ak nie je vrátenie predmetu obohatenia alebo prevedenie práv k predmetu obohatenia na ukráteného dobre možné, má ukrátený právo na zaplatenie peňažnej náhrady vo výške obvyklej ceny predmetu obohatenia. Ustanovenie § 697 ods. 1 tým nie je dotknuté.

(2) Ak obohatený nebol dobromyseľný, môže ukrátený namiesto peňažnej náhrady vo výške obvyklej ceny predmetu obohatenia v čase vzniku obohatenia požadovať peňažnú náhradu vo výške obvyklej ceny predmetu obohatenia v čase splatnosti povinnosti obohatenie vydať.

(3) Ak je vrátenie predmetu obohatenia alebo prevedenie práv k predmetu obohatenia na ukráteného možné len sčasti, alebo je predmet obohatenia v porovnaní s okamihom vzniku obohatenia v horšej kvalite nad mieru primeraného opotrebenia, zaplatí obohatený aj pomernú časť peňažnej náhrady, zodpovedajúcu tomuto zhoršeniu alebo chýbajúcej časti.

§ 696 Odpadnutie obohatenia

(1) Dobromyseľný obohatený je povinný vydať bezdôvodné obohatenie najviac v rozsahu, v akom trvá v čase straty jeho dobromyseľnosti. Nedobromyseľný obohatený je povinný vydať bezdôvodné obohatenie v rozsahu, ktorý trval v čase vzniku obohatenia.

(2) Ak predmet bezdôvodného obohatenia zanikol alebo sa zhoršil z dôvodu, ktorý ide na ťarchu ukráteného, je obohatený povinný zaplatiť peňažnú náhradu najviac v rozsahu, v akom obohatenie trvá v čase splatnosti jeho povinnosti obohatenie vydať.

§ 697 Scudzenie predmetu obohatenia

(1) Ak dobromyseľný obohatený odplatne scudzil predmet obohatenia, má právo voľby medzi zaplatením peňažnej náhrady alebo vydaním odplaty, za ktorú predmet obohatenia scudzil. Ak obohatený nebol dobromyseľný, má právo voľby ukrátený.

(2) Ak dobromyseľný obohatený bezodplatne scudzil predmet obohatenia nedobromyseľnej tretej osobe, má ukrátený právo na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tejto tretej osobe.

§ 698 Náhrada nákladov

Obohatený má právo na náhradu nevyhnutných nákladov, ktoré vynaložil na predmet obohatenia, a môže od neho oddeliť všetko, čím ho na svoje náklady zhodnotil, ak je to možné bez zhoršenia podstaty predmetu obohatenia.

§ 699 Náhrada za neoprávnený zisk

(1) Ak nedobromyseľný obohatený nadobudne zisk tým, že užíva predmet bezdôvodného obohatenia, musí zisk vydať ukrátenému.

(2) Ak zisk podľa odseku 1 nemožno určiť, určí ho súd s prihliadnutím na bežné okolnosti.

(3) Zisk podľa odseku 1 sa znižuje o skutočne vynaložené a primerané náklady spojené s jeho dosiahnutím.

Druhý oddiel
Osobitné ustanovenia o bezdôvodnom obohatení, ktoré vzniklo plnením

§ 700 Základné ustanovenia

(1) Plnením sa príjemca plnenia (obohatený) bezdôvodne obohatí najmä

a) tým, že získa od poskytovateľa plnenia (ukráteného) majetkový prospech bez právneho dôvodu,
b) plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, alebo
c) plnením z právneho dôvodu, ktorý nenastal.

(2) Plnenie z právneho dôvodu, ktorý nenastal, je bezdôvodným obohatením len vtedy, ak obohatený vedel alebo musel vedieť, že bolo plnené zo zamýšľaného právneho dôvodu a bolo rozumné predpokladať, že ak právny dôvod nenastane, má sa plnenie vrátiť.

§ 701 Povinnosť vrátiť plnenie a vzájomnosť plnení

(1) Ukrátený má voči obohatenému právo na vrátenie toho, čo plnil.

(2) Ak plnili vzájomne obe strany, sú povinné vydať si navzájom bezdôvodné obohatenie súčasne; právo odoprieť plnenie vzájomného dlhu (§ 469) tým nie je dotknuté.

§ 702 Peňažná náhrada

(1) Ak nie je vrátenie predmetu plnenia dobre možné, má ukrátený právo na zaplatenie peňažnej náhrady v rozsahu dohodnutej odplaty.

(2) Pri vadnom plnení sa peňažná náhrada podľa odseku 1 primerane zníži.

(3) Ak bola dohoda o odplate ovplyvnená dôvodom neplatnosti alebo dôvodom zrušiteľnosti právneho úkonu, určí sa peňažná náhrada podľa

§ 695.

§ 703 Plody, úžitky a náhrada za užívanie

(1) Spolu s predmetom plnenia alebo peňažnou náhradou je obohatený povinný vydať všetky plody a úžitky predmetu obohatenia. Ak to nie je dobre možné, je za ne povinný zaplatiť peňažnú náhradu podľa § 695; to platí aj pre plody a úžitky, ktoré mohli byť z predmetu obohatenia získané pri vynaložení náležitej starostlivosti.

(2) Za úžitok peňažného plnenia sa považuje úrok podľa § 472.

(3) Obohatený je povinný zaplatiť ukrátenému náhradu za užívanie predmetu obohatenia, a to do výšky zodpovedajúcej jeho subjektívnemu prospechu.

§ 704 Náhrada nákladov spojených s vrátením plnenia

Ak je dôvod vyporiadania bezdôvodného obohatenia pričítateľný jednej zo strán, nahradí táto strana druhej strane primerané náklady spojené s vrátením plnenia a so splnením povinností podľa § 702 a 703.

§ 705 Vylúčenie bezdôvodného obohatenia

(1) Obohatený nie je povinný vydať bezdôvodné obohatenie, ak

a) bol dlh splnený predčasne,
b) bolo plnené v rámci spoločenskej úsluhy,
c) bol splnený dlh, z ktorého vyplýva premlčaný nárok,
d) bol splnený dlh, ktorý nemožno dôvodne uplatniť na súde,
e) bolo plnené z právneho úkonu neplatného len pre nedostatok formy; to neplatí, ak by bolo nevydanie bezdôvodného obohatenia v rozpore s účelom normy postihujúcej právny úkon neplatnosťou,
f) ukrátený plnil s vedomím, že k tomu nie je povinný, ibaže by išlo o plnenie z právneho dôvodu, ktorý nenastal, alebo ukrátený dôvodne očakával protiplnenie,
g) ukrátený plnil s vedomím, že plní na účel zjavne nemožný,
h) ukrátený plnil so zámerom, aby obohatený alebo tretia osoba niečo protiprávne vykonali, alebo
i) bolo plnené na základe neplatného alebo zrušeného právneho úkonu a vydanie bezdôvodného obohatenia by bolo v rozpore s účelom pravidla o neplatnosti alebo o zrušiteľnosti právneho úkonu.

(2) Ak ukrátený plnil z dôvodu, že bol k tomu privedený ľsťou, zneužitím závislosti alebo tiesne, donútený bezprávnou vyhrážkou, alebo ak plnila osoba nespôsobilá na tento právny úkon, odsek 1 sa nepoužije; to platí aj vtedy, ak by bolo vylúčenie bezdôvodného obohatenia v rozpore s dobrými mravmi.

§ 706 Vylúčenie odpadnutia obohatenia

(1) Ak bolo plnené z odplatnej zmluvy, ktorá je neplatná alebo bola zrušená, alebo ak strana plnila v omyle o existencii vzájomného záväzku, nemôže obohatený namietať odpadnutie obohatenia (§ 696); to platí aj pri zrušení iného vzájomného záväzku.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak obohatený plnil z dôvodu, že bol k tomu privedený ľsťou, zneužitím závislosti alebo tiesne, donútený bezprávnou vyhrážkou, ak plnila osoba nespôsobilá na tento právny úkon, alebo ak je dôvod zániku alebo zhoršenia plnenia pričítateľný ukrátenému.

§ 707 Plnenie na úkor tretej osoby

Ak došlo k bezdôvodnému obohateniu plnením na úkor tretej osoby, má táto osoba právo na vydanie bezdôvodného obohatenia aj voči príjemcovi plnenia, ak nebol dobromyseľný.

§ 708 Obohatenie tretej osoby plnením

Ak viedlo plnenie k obohateniu tretej osoby, je táto osoba povinná vydať bezdôvodné obohatenie ukrátenému len vtedy, ak bol k plneniu privedený ľsťou, zneužitím závislosti alebo tiesne, donútený bezprávnou vyhrážkou, alebo ak plnila osoba nespôsobilá na tento právny úkon.

§ 709 Voľba medzi viacerými plneniami

Ak mal ukrátený plniť jedno z viacerých voliteľných plnení a poskytol ich omylom viac, záleží na jeho vôli, čo bude žiadať späť. Ak však mal právo voľby obohatený, musí ho ukrátený vyzvať, aby uskutočnil voľbu. Ak ju obohatený neuskutoční bez zbytočného odkladu, má právo voľby ukrátený.

Tretí oddiel
Osobitné ustanovenia o bezdôvodnom obohatení, ktoré vzniklo inak ako plnením

§ 710 Základné ustanovenie

Bezdôvodné obohatenie vzniká inak ako plnením najmä

a) obohatením zo zásahu do právnej sféry iného,
b) vynaložením nákladov v prospech iného, alebo
c) ak sa plnilo za iného to, čo mal podľa práva plniť sám.

§ 711 Zachovanie námietok pri plnení za iného

Pri plnení za iného má obohatený voči ukrátenému zachované všetky námietky, ktoré by mohol uplatniť voči veriteľovi v čase plnenia ukráteným.

§ 712 Vylúčenie bezdôvodného obohatenia

Obohatený nie je povinný vydať bezdôvodné obohatenie, ak ukrátený konal výlučne vo svojom vlastnom záujme alebo na vlastné nebezpečenstvo.

§ 713 Vnútené obohatenie

(1) Obohatený nie je povinný zaplatiť peňažnú náhradu podľa § 695, ak obohatenie neviedlo k jeho subjektívnemu prospechu a

a) vzniklo bez pričinenia obohateného, alebo
b) obohatený súhlasil alebo podnietil vznik obohatenia a bol pritom dobromyseľný, že obohatenie nevznikne.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak by viedlo k rozporu s dobrými mravmi.

§ 714 Plody, úžitky a náhrada za užívanie

(1) Nedobromyseľný obohatený je povinný vydať aj všetky plody a úžitky predmetu obohatenia. Ak to nie je dobre možné, je za ne povinný zaplatiť peňažnú náhradu podľa § 695; to platí aj pre plody a úžitky, ktoré mohli byť z predmetu obohatenia získané pri vynaložení náležitej starostlivosti.

(2) Za úžitok peňažného plnenia sa považuje úrok podľa § 472.

(3) Nedobromyseľný obohatený je povinný zaplatiť ukrátenému peňažnú náhradu za užívanie predmetu obohatenia.

§ 715 Náhrada za zásah do práva na ochranu osobnosti alebo do práva duševného vlastníctva

(1) Ak získal nedobromyseľný obohatený bezdôvodné obohatenie zásahom do práva na ochranu osobnosti alebo do práva duševného vlastníctva, môže ukrátený za neoprávnené nakladanie s týmito právami, namiesto peňažnej náhrady podľa § 695 požadovať náhradu vo výške podľa § 691 ods. 2.

(2) V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd náhradu podľa odseku 1 primerane zvýšiť.

TRETÍ DIEL
Nepoctivý prospech

§ 716 Odčerpanie nepoctivého prospechu

(1) Kto nepoctivým konaním úmyselne alebo v hrubej nedbanlivosti, najmä neoprávneným podnikaním nadobudne bezdôvodné obohatenie v podobe zisku alebo iného prospechu (nepoctivý prospech), vydá ho štátu, ak nemožno zistiť ukráteného, na úkor koho bolo získané. Nepoctivý pro-

spech rovnako vydá aj iná osoba, ktorá ho nedobromyseľne bezodplatne získala od obohateného.

(2) Po vydaní nepoctivého prospechu podľa odseku 1 má ukrátený právo na jeho vydanie voči štátu. Nárok ukráteného voči štátu sa premlčí o jeden rok od uplynutia premlčacej lehoty nároku ukráteného na vydanie bezdôvodného obohatenia od obohateného.

ŠTVRTÝ DIEL
Záväzky z konania bez príkazu

§ 717 Povinnosti konajúceho

(1) Kto na to nie je oprávnený, nesmie konať v záležitosti iného; inak zodpovedá za vyvolané následky.

(2) Ak niekto bez oprávnenia obstará záležitosť inej osoby, je povinný konať s náležitou starostlivosťou, v súlade s jej záujmami a podľa jej skutočnej alebo predpokladanej vôle.

(3) O obstaraní záležitosti inej osoby je konajúci povinný túto osobu informovať vopred, inak bez zbytočného odkladu.

(4) Ak osoba, o záležitosť ktorej ide, udelí s jej obstaraním konajúcemu súhlas alebo ak obstaranie dodatočne schváli, vzťah medzi nimi sa spravuje ustanoveniami o príkaznej zmluve.

(5) Konajúci je povinný pokračovať a dokončiť obstaranie záležitosti inej osoby do tej miery, aby jej nehrozila škoda; to neplatí, ak táto osoba konajúcemu oznámi, že s pokračovaním nesúhlasí. Po obstaraní záležitosti je konajúci povinný podať osobe, o záležitosť ktorej išlo, vyúčtovanie a previesť na ňu všetko, čo pri obstaraní získal.

§ 718 Zodpovednosť za škodu

(1) Ak išlo o odvrátenie priamo hroziaceho nebezpečenstva, ktoré konajúci nevyvolal, zodpovedá ohrozenej osobe len za škodu, ktorú spôsobil úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti. Ustanovenie § 648 tým nie je dotknuté.

(2) Ak nešlo o odvrátenie priamo hroziaceho nebezpečenstva, zodpovedá konajúci za škodu aj keď ju nezavinil, ibaže by ku škode bolo došlo aj bez jeho účasti.

§ 719 Náhrada účelne vynaložených nákladov

(1) Ak išlo o odvrátenie priamo hroziaceho nebezpečenstva, ktoré konajúci nevyvolal, má voči ohrozenému právo na náhradu vynaložených nákladov a na náhradu škody, aj keď výsledok jeho činnosti bez jeho zavinenia nenastal.

(2) Ak nešlo o odvrátenie priamo hroziaceho nebezpečenstva, má konajúci právo podľa odseku 1 len do výšky subjektívneho prospechu toho, o koho záležitosť išlo.

(3) Aj keď nemá konajúci právo podľa odseku 1, môže si vziať to, čo na svoje náklady obstaral, ak je to dobre možné a nezhorší sa tým podstata veci, ani sa neprimerane nesťaží jej užívanie.

PIATY DIEL
Hospodárska súťaž

Prvý oddiel
Účasť na hospodárskej súťaži

§ 720 Základné ustanovenia

(1) Osoby, ktoré sa zúčastňujú na hospodárskom styku a nachádzajú sa v súťažnom vzťahu s inými, aj keď nie sú podnikateľmi (súťažitelia), majú právo slobodne rozvíjať svoju súťažnú činnosť v záujme dosiahnutia hospodárskeho prospechu a združovať sa na výkon tejto činnosti; sú však pritom povinné dbať na právne záväzné pravidlá hospodárskej súťaže a nesmú účasť na súťaži zneužívať.

(2) Zneužitím účasti na hospodárskej súťaži je nekalé súťažné konanie (nekalá súťaž) a nedovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže.

(3) Nedovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže upravuje osobitný predpis.

§ 721 Medzinárodná pôsobnosť

(1) Ak z medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, nevyplýva inak, nevzťahujú sa ustanovenia tohto dielu na konanie v rozsahu, v akom má účinky v zahraničí.

(2) Ak ide o ochranu proti nekalej súťaži, majú zahraničné osoby, ktoré v Slovenskej republike vykonávajú činnosť podľa zákona, rovnaké právne postavenie ako slovenské osoby. Inak sa môžu zahraničné osoby domáhať ochrany podľa medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná a ktoré boli uverejnené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky, a ak ich niet, na základe vzájomnosti.

(3) Ustanovenia tohto dielu sa neuplatnia, ak by ich uplatňovanie bolo v rozpore s právom Európskej únie, najmä so zásadou krajiny pôvodu podľa osobitného predpisu o službách informačnej spoločnosti.

Druhý oddiel
Nekalá súťaž

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 722 Zákaz nekalej súťaže

Nekalá súťaž sa zakazuje.

§ 723 Nekalá súťaž na úkor spotrebiteľov

Nekalou súťažou na úkor spotrebiteľov je správanie súťažiteľa voči spotrebiteľovi, ktoré je v rozpore s požiadavkou náležitej starostlivosti a je spôsobilé podstatne narušiť ekonomické správanie spotrebiteľa, najmä

a) klamanie spotrebiteľa podľa § 725,
b) agresívne vplývanie na spotrebiteľa podľa § 728 a
c) nekalé obchodné praktiky uvedené v osobitnom predpise o ochrane spotrebiteľa.

§ 724 Nekalá súťaž na úkor iných osôb

Nekalou súťažou je aj iné nepoctivé konanie súťažiteľa v hospodárskom styku, ktoré je spôsobilé ohroziť alebo poškodiť ostatných účastníkov trhu, najmä

a) klamanie podľa § 726 a 727,
b) marenie konkurencie podľa § 729,
c) nekalé ťaženie podľa § 730 až 732 a
d) skresľovanie podmienok súťaže podľa § 733 a 734.

Druhý pododdiel
Klamanie

§ 725 Klamanie spotrebiteľa

Klamanie spotrebiteľa je klamlivé konanie a klamlivé opomenutie konania podľa osobitného predpisu o ochrane spotrebiteľa.

§ 726 Klamanie iných zákazníkov

Klamlivé je konanie v hospodárskej súťaži určené iným zákazníkom ako spotrebiteľom, ktorým súťažiteľ, najmä o sebe alebo inom súťažiteľovi, uvedie nepravdivú alebo inak klamlivú informáciu alebo zamlčí podstatnú informáciu, ktorú možno podľa okolností prípadu odôvodnene očakávať, ak je takéto konanie spôsobilé uviesť priemerného zákazníka do omylu a v dôsledku toho ovplyvniť jeho rozhodnutie o obchodnej transakcii.

§ 727 Klamanie o obchodnom pôvode

(1) Klamlivé je použitie označenia v hospodárskom styku, ktoré medzi zákazníkmi na určitom území nadobudlo príznačnosť pre iného súťažiteľa,

ak je takéto použitie spôsobilé vyvolať u priemerného zákazníka pravdepodobnosť zámeny, vrátane mylnej predstavy o obchodnom spojení medzi súťažiteľmi; to neplatí, ak v čase použitia označenia došlo k upusteniu od jeho používania alebo k strate jeho príznačnosti.

(2) Označením môže byť akýkoľvek rozlišujúci znak súťažiteľa, najmä jeho logo, obal, obchodné meno, ochranná známka, doménové meno, názov, skratka, zvučka, slogan alebo osobitný tvar jeho produktov.

Tretí pododdiel
Nátlak

§ 728 Agresívne vplývanie na spotrebiteľa

Agresívne vplývanie na spotrebiteľa je agresívna obchodná praktika podľa osobitného predpisu o ochrane spotrebiteľa.

§ 729 Marenie konkurencie

Marenie konkurencie je konanie, ktorým súťažiteľ zamedzuje alebo výrazne sťažuje legitímnu činnosť inému súťažiteľovi kladením nepoctivých prekážok jeho podnikaniu, najmä zastrašovaním jeho zákazníkov, ničením jeho reklamy alebo obstaraním blokačných označení bez iného významu, na účel marenia skutočnej súťaže.

Štvrtý pododdiel
Nekalé ťaženie

§ 730 Nedovolené porovnávanie

Nedovoleným porovnávaním je reklama, ktorá priamo alebo nepriamo identifikuje súťažiteľa alebo jeho tovary alebo služby a z hľadiska porovnávania nespĺňa podmienky porovnávacej reklamy podľa osobitného predpisu.

§ 731 Parazitovanie

(1) Parazitovaním je neoprávnené jednostranné ťaženie z osobitných výsledkov investície iného súťažiteľa na jeho úkor, ktoré ohrozuje návratnosť jeho investície.

(2) Parazitovaním nie je ťaženie z predmetu práva duševného vlastníctva iného v súlade s osobitným predpisom v oblasti práva duševného vlastníctva, alebo ktorého časovo obmedzená ochrana podľa takéhoto osobitného predpisu uplynula.

(3) Parazitovaním nie je ani ťaženie z výsledkov, ktoré prestali byť súťažnou výhodou na trhu, najneskôr dva roky od investície; tým nie sú dotknuté osobitné predpisy v oblasti práva duševného vlastníctva, § 725 až 727 a § 732.

§ 732 Ťaženie z obchodného tajomstva

Nekalou súťažou je aj využitie súťažnej výhody vytvorenej nedovoleným konaním v súvislosti s obchodným tajomstvom podľa § 740 až 746.

Piaty pododdiel
Skresľovanie podmienok súťaže

§ 733 Podplácanie

(1) Podplácaním podľa tohto zákona je konanie, ktorým súťažiteľ osobe, ktorá je členom štatutárneho orgánu alebo iného orgánu iného súťažiteľa alebo je v pracovnom vzťahu alebo inom obdobnom vzťahu k inému súťažiteľovi, alebo osobe, ktorá je činná pre orgán verejnej moci, priamo alebo nepriamo ponúkne, sľúbi alebo poskytne akýkoľvek prospech za tým účelom, aby jej nekalým postupom docielil na úkor iných súťažiteľov pre seba alebo iného súťažiteľa prednosť alebo inú neoprávnenú výhodu v súťaži.

(2) Podplácaním je aj konanie, ktorým táto osoba priamo alebo nepriamo žiada alebo prijme na účel podľa odseku 1 akýkoľvek prospech.

§ 734 Nezákonná súťaž

Nezákonnou súťažou je získanie neoprávnenej výhody porušením všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich trhové správanie v záujme účastníkov trhu, najmä osobitných predpisov na úseku

a) oprávnení na výkon podnikania,
b) označovania tovarov alebo služieb,
c) online sprostredkovateľských služieb a dodávateľských reťazcov,
d) ochrany osobných údajov,
e) verejného obstarávania,
f) daňových predpisov a
g) ochrany života, zdravia a životného prostredia.

Šiesty pododdiel
Právne prostriedky ochrany proti nekalej súťaži

§ 735 Odstránenie a zdržanie

(1) Kto sa dopustí nekalej súťaže (rušiteľ), je povinný odstrániť protiprávny stav a, ak hrozí opakovanie tohto konania, zdržať sa ho; to platí aj keď sa dopustil nekalej súťaže prostredníctvom splnomocnenca alebo iného pomocníka vrátane zamestnanca. Domáhať sa zdržania možno aj, ak nekalosúťažné konanie hrozí, hoci ešte nenastalo.

(2) Nárok podľa odseku 1 vzniká

a) dotknutému súťažiteľovi,
b) dotknutému zákazníkovi,

c) právnickej osobe oprávnenej hájiť záujmy súťažiteľov a
d) právnickej osobe oprávnenej hájiť záujmy spotrebiteľov.

(3) Súd zohľadňuje primeranosť a efektívnosť priznania nárokov podľa odseku 1, oprávnené záujmy strán konania a oprávnené záujmy tretích osôb, vrátane ochrany základných práv a verejného záujmu. Ak by dôsledky priznania nároku podľa odseku 1 boli pre rušiteľa alebo tretie osoby v hrubom nepomere k vzniknutej škode, môže súd nárok sčasti alebo úplne zamietnuť a namiesto neho priznať zvýšenú náhradu škody.

(4) Ak rušiteľ nemôže nárok podľa odseku 1 sám uspokojiť, pretože je nevyhnutná súčinnosť tretích osôb, môže súd na návrh uložiť primeranú povinnosť týmto osobám, a to aj formou neodkladného opatrenia. Povinnosť uložená tretej osobe nesmie vytvárať prekážky hospodárskemu styku a musí poskytovať záruky proti zneužívaniu. Trovy konania a náklady splnenia tejto povinnosti znáša žalobca.

§ 736 Informačný nárok

(1) Rušiteľ je povinný poskytnúť všetky potrebné informácie o rozsahu, spôsobe a dôsledkoch konania zakladajúceho nekalú súťaž.

(2) Nárok podľa odseku 1 vzniká
a) dotknutému súťažiteľovi,
b) dotknutému zákazníkovi,
c) právnickej osobe oprávnenej hájiť záujmy súťažiteľov a
d) právnickej osobe oprávnenej hájiť záujmy spotrebiteľov.

(3) Rušiteľ je povinný na výzvu osoby podľa odseku 2 informácie bez zbytočného odkladu poskytnúť, inak ich nesmie počas 45 dní zničiť. Ak rušiteľ neposkytne informácie, možno sa domáhať zabezpečenia dôkazného prostriedku podľa Civilného sporového poriadku. Ak sa pred uplynutím lehoty 45 dní podá návrh na zabezpečenie dôkazného prostriedku, rušiteľ informácie nesmie zničiť odo dňa, keď sa o takomto konaní dozvie, až do právoplatnosti rozhodnutia súdu.

(4) Ak sú požadované informácie osobitným predpisom chránené v prospech tretích osôb, najmä ak ide o osobné údaje tretej osoby, primeranosť ich sprístupnenia a podmienky ich použitia posúdi súd v súlade s cieľmi tohto zákona.

(5) Od tretích osôb možno žiadať informácie potrebné na identifikáciu rušiteľa podľa odseku 1 alebo iné informácie o rozsahu, spôsobe a dôsledkoch nekalosúťažného konania. Ustanovenia odsekov 3 a 4 sa použijú primerane. Náklady uschovania a poskytnutia informácií a trovy konania znáša ten, kto o informácie žiada.

(6) Poskytnutie informácií podľa odseku 1 alebo odseku 5 môže súd v plnom rozsahu alebo v časti odmietnuť, ak by bolo zbytočné, neprimerané, alebo zneužitím práva vzhľadom na oprávnené záujmy strán alebo tretích osôb, alebo potrebu ochrany základných práv alebo verejného záujmu. Súd môže poskytnutie informácií podmieniť ich použitím na konkrétny účel.

§ 737 Predžalobná výzva

Ak osoba, ktorá je oprávnená z odstraňovacieho alebo zdržovacieho nároku (§ 735) vyzve pred začatím súdneho konania rušiteľa na splnenie tohto nároku, má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov na výzvu; to neplatí, ak ide o konania podľa § 734. Ak sa rušiteľ písomne zaviaže zdržať sa konania uvedeného vo výzve a prijme návrh primeranej zmluvnej pokuty za každé ďalšie takéto porušenie, platí, že hrozba opakovania podľa § 735 pominula, a to až dovtedy, kým nedôjde k ďalšiemu porušeniu.

§ 738 Právnické osoby oprávnené hájiť záujmy súťažiteľov a spotrebiteľov

(1) Právnická osoba je oprávnená na uplatnenie nárokov v záujme súťažiteľov, ak

a) má potrebnú odbornosť a organizačné kapacity na takúto činnosť,
b) ochrana hospodárskej súťaže je účelom jej činnosti a
c) združuje nezanedbateľný počet podnikateľov, ktorí ponúkajú svoje tovary alebo služby na rovnakom alebo súvisiacom trhu.

(2) Určenie právnických osôb oprávnených hájiť záujmy spotrebiteľov ustanovuje osobitný predpis, podľa ktorého sa vedie osobitný zoznam takýchto oprávnených osôb.

§ 739 Spoločné ustanovenia

(1) Ustanovenia § 735 až 737 sa primerane použijú aj pri porušení alebo ohrození práva duševného vlastníctva, ak osobitný predpis nestanovuje inak.

(2) Nároky podľa osobitných predpisov, najmä osobitných predpisov o ochrane hospodárskej súťaže a osobitných predpisov o ochrane spotrebiteľa, nie sú dotknuté ustanoveniami tohto zákona o ochrane proti nekalej súťaži.

ŠIESTY DIEL
Ochrana obchodného tajomstva

§ 740 Základné ustanovenia

(1) Obchodným tajomstvom sú informácie, ktoré

a) sú tajné v tom zmysle, že nie sú ako celok alebo pri presnom usporiadaní a spojení ich častí všeobecne známe alebo bežne prístupné osobám v prostredí, ktoré sa dotknutým druhom informácií bežne zaoberajú,
b) majú obchodnú hodnotu, pretože sú tajné a
c) osoba, ktorá s týmito informáciami oprávnene nakladá, vykonala za daných okolností primerané kroky, aby ich udržala v tajnosti.

(2) Majiteľom obchodného tajomstva je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá oprávnene nakladá s obchodným tajomstvom.

(3) Rušiteľom obchodného tajomstva je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá neoprávnene použila obchodné tajomstvo tým, že ho neoprávnene získala, využila alebo sprístupnila.

(4) Tovar porušujúci právo k obchodnému tajomstvu je tovar, ktorého návrh, vlastnosti, fungovanie, výrobný proces alebo uvedenie na trh má významný prospech z obchodného tajomstva, ktoré bolo neoprávnene získané, využité alebo sprístupnené.

§ 741 Oprávnené použitie obchodného tajomstva

(1) Získanie obchodného tajomstva sa považuje za oprávnené, ak sa obchodné tajomstvo získalo prostredníctvom akéhokoľvek postupu, ktorý je v súlade so zásadami poctivého obchodného styku, najmä

a) nezávislého objavu alebo vytvorenia,
b) pozorovania, skúmania, demontáže alebo testovania výrobku alebo predmetu, ktorý bol sprístupnený verejnosti alebo ktorý oprávnene vlastní osoba, ktorá informácie získala a na ktorú sa nevzťahuje žiadna právna povinnosť obmedziť získanie obchodného tajomstva, alebo
c) výkonu práva pracovníkov alebo zástupcov pracovníkov na informácie a konzultácie v súlade s právom alebo postupmi.

(2) Obchodné tajomstvo možno získať, využiť alebo sprístupniť, ak to povoľuje zákon, na základe zákona alebo na základe právneho úkonu.

(3) Získanie, využitie alebo sprístupnenie informácií sa vždy považuje za oprávnené ak už nie sú splnené podmienky podľa § 740 ods. 1.

§ 742 Nedovolené konania

(1) Získanie obchodného tajomstva bez súhlasu majiteľa obchodného tajomstva sa považuje za neoprávnené, ak je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, najmä ak sa uskutoční prostredníctvom neoprávneného prístupu k dokumentom, predmetom, materiálom, látkam alebo

elektronickým súborom, s ktorými oprávnene nakladá majiteľ obchodného tajomstva a ktoré obsahujú obchodné tajomstvo alebo z ktorých možno obchodné tajomstvo odvodiť.

(2) Využitie alebo sprístupnenie obchodného tajomstva sa považuje za neoprávnené, ak ho bez súhlasu majiteľa obchodného tajomstva vykoná osoba, o ktorej sa usudzuje, že

a) získala obchodné tajomstvo neoprávnene,
b) porušuje dohodu o zachovaní dôvernosti alebo inú povinnosť týkajúcu sa nesprístupnenia obchodného tajomstva, alebo
c) porušuje zmluvnú alebo inú povinnosť týkajúcu sa obmedzenia využitia obchodného tajomstva.

(3) Získanie, využitie alebo sprístupnenie obchodného tajomstva sa považuje za neoprávnené aj vtedy, keď určitá osoba v čase získania, využitia alebo sprístupnenia obchodného tajomstva vedela alebo mala za daných okolností vedieť, že obchodné tajomstvo sa získalo priamo alebo nepriamo od inej osoby, ktorá obchodné tajomstvo využívala alebo sprístupňovala neoprávnene (odsek 2).

(4) Za neoprávnené využitie obchodného tajomstva sa považuje aj výroba, ponúkanie alebo uvádzanie tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu, na trh, alebo dovoz, vývoz alebo skladovanie tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu, na uvedené účely, ak osoba, ktorá takéto činnosti vykonávala, vedela alebo mala za daných okolností vedieť, že obchodné tajomstvo sa využívalo neoprávnene (odsek 3).

(5) Získanie, využitie alebo sprístupnenie obchodného tajomstva podľa odsekov 1 až 4 sa považuje za oprávnené v primeranom rozsahu v akom sa vyžaduje alebo umožňuje

a) výkon práva na slobodu prejavu a práva na informácie, vrátane slobody a plurality médií,
b) odhalenie pochybenia, protiprávneho konania alebo protiprávnej činnosti, a to za predpokladu, že osoba konala na účely ochrany verejného záujmu,
c) sprístupnenie pracovníkmi svojim zástupcom v rámci legitímneho výkonu ich zastupiteľských funkcií v súlade so zákonom, a to za predpokladu, že takéto sprístupnenie bolo pre tento výkon funkcií nevyhnutné, alebo
d) na účely ochrany oprávneného záujmu, ktorý uznáva právny poriadok.

§ 743 Ochrana obchodného tajomstva

(1) Pri nedovolených konaniach súvisiacich s obchodným tajomstvom má jeho majiteľ voči rušiteľovi rovnaké prostriedky ochrany ako pri neka-

lej súťaži.

(2) Ak je uplatňovanie nárokov na ochranu obchodného tajomstva zjavne neopodstatnené a nedobromyseľné, má druhá strana právo na uplatnenie nárokov ustanovených na ochranu obchodného tajomstva.

§ 744 Neodkladné opatrenia

(1) Neodkladným opatrením môže súd na návrh majiteľa obchodného tajomstva nariadiť rušiteľovi obchodného tajomstva jednu alebo viac povinností spočívajúcich v

a) ukončení alebo zákaze využívania alebo sprístupňovania obchodného tajomstva,
b) zákaze výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu,
c) zákaze dovozu, vývozu alebo skladovania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu na účel jeho výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania,
d) zaistení alebo odovzdaní tovaru, ktorým bolo porušené právo k obchodnému tajomstvu, vrátane dovážaného tovaru, s cieľom zabrániť jeho uvedeniu na trh alebo obehu na trhu.

(2) Ak je to so zreteľom na okolnosti prípadu možné a účelné, môže súd uložiť majiteľovi obchodného tajomstva povinnosť zložiť zábezpeku určenú na zabezpečenie náhrady škody, ktorá by vznikla nariadením neodkladného opatrenia podľa odseku 1. Výšku zábezpeky a lehotu na jej zloženie určí súd. Ak majiteľ obchodného tajomstva v lehote určenej súdom zábezpeku nezloží, súd návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

(3) Namiesto neodkladného opatrenia podľa odseku 1 môže súd na návrh majiteľa obchodného tajomstva nariadiť rušiteľovi obchodného tajomstva povinnosť zložiť do úschovy súdu zábezpeku na náhradu škody vzniknutej porušením obchodného tajomstva. Zložením zábezpeky nevzniká rušiteľovi obchodného tajomstva právo domáhať sa sprístupnenia obchodného tajomstva.

(4) Súd môže majiteľa obchodného tajomstva vyzvať na doplnenie dôkazov potrebných na preukázanie, že

a) obchodné tajomstvo existuje,
b) ten, kto podal návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, je majiteľom obchodného tajomstva, a
c) ako došlo k nedovolenému konaniu v súvislosti s obchodným tajomstvom.

(5) Pri rozhodovaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd prihliada na

a) hodnotu a iné špecifické vlastnosti obchodného tajomstva,
b) opatrenia prijaté na ochranu obchodného tajomstva,
c) konanie rušiteľa obchodného tajomstva pri jeho získaní, využití alebo sprístupnení a jeho oprávnené záujmy,
d) spôsob a následok porušenia obchodného tajomstva,
e) oprávnené záujmy majiteľa obchodného tajomstva a tretích osôb,
f) verejný záujem a
g) ochranu základných práv.

(6) Ak tento zákon neustanovuje inak, na neodkladné opatrenie sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku vrátane ustanovení o odstraňovaní vád podania.

§ 745 Osobitné prostriedky ochrany

(1) Nárok podľa § 735 možno voči rušiteľovi obchodného tajomstva uplatniť aj prostredníctvom jedného alebo viacerých nápravných opatrení spočívajúcich v

a) ukončení alebo zákaze využívania alebo sprístupňovania obchodného tajomstva,
b) zákaze výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu,
c) zákaze dovozu, vývozu, skladovania tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu na účel jeho výroby, ponúkania, uvádzania na trh alebo využívania,
d) zničení všetkých dokumentov, predmetov, materiálov, látok alebo elektronických súborov alebo ich častí obsahujúcich alebo tvoriacich obchodné tajomstvo alebo ich odovzdaní majiteľovi obchodného tajomstva.

(2) Okrem nápravných opatrení podľa odseku 1 sa môže majiteľ obchodného tajomstva domáhať voči rušiteľovi obchodného tajomstva ďalších primeraných opatrení, najmä

a) úpravy tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu tak, aby bola odstránená vlastnosť tohto tovaru porušujúca právo k obchodnému tajomstvu,
b) stiahnutia tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu z trhu, ak týmto opatrením nedôjde k narušeniu ochrany obchodného tajomstva,
c) zničenia tovaru porušujúceho právo k obchodnému tajomstvu.

(3) Ak nie sú dôvody hodné osobitného zreteľa, súd nariadi, aby opatrenia podľa odseku 1 písm. d) a odseku 2 boli vykonané na náklady rušiteľa obchodného tajomstva. Majiteľ obchodného tajomstva môže súdu spolu

s opatrením podľa odseku 2 písm. b) navrhnúť, aby mu bol tovar vydaný alebo odovzdaný určeným charitatívnym organizáciám.

(4) Namiesto opatrení podľa odsekov 1 a 2 môže súd rušiteľovi na jeho návrh uložiť povinnosť poskytnúť majiteľovi obchodného tajomstva osobitnú peňažnú náhradu, ak

a) v čase využitia alebo sprístupnenia nevedel a ani nemusel vedieť, že obchodné tajomstvo získal od osoby, ktorá toto obchodné tajomstvo využila alebo sprístupnila neoprávnene,
b) vykonanie dotknutých opatrení by rušiteľovi obchodného tajomstva spôsobilo neprimeranú škodu a
c) peňažná náhrada sa javí ako dostatočne uspokojivá.

(5) Výška osobitnej peňažnej náhrady podľa odseku 4 nemôže presiahnuť výšku obvyklej odmeny, ktorá by majiteľovi obchodného tajomstva patrila za dobu trvania nedovoleného konania.

(6) Uplatnením nápravných opatrení podľa odsekov 1 až 3 nie je dotknuté právo majiteľa obchodného tajomstva na náhradu škody.

(7) Pri rozhodovaní o nároku podľa § 735 súd prihliada na skutočnosti uvedené v § 744 ods. 5. Nápravné opatrenia podľa odseku 1 písm. a) a b) môže súd na návrh jednej zo strán časovo obmedziť. Doba opatrenia musí postačovať na odstránenie akejkoľvek obchodnej alebo ekonomickej výhody, ktorá by pre rušiteľa mohla vyplývať z neoprávneného získania, využitia alebo sprístupnenia obchodného tajomstva.

(8) Nápravné opatrenie podľa odseku 1 písm. a) a b) súd na návrh rušiteľa obchodného tajomstva rozhodnutím kedykoľvek zruší, ak obchodné tajomstvo prestalo spĺňať znaky podľa § 740 ods. 1 z dôvodov, ktoré nemožno priamo alebo nepriamo pričítať rušiteľovi obchodného tajomstva, alebo odpadol dôvod, pre ktorý bolo vydané.

§ 746 Zverejňovanie informácií o rozhodnutiach

(1) Súd môže na návrh majiteľa obchodného tajomstva nariadiť rušiteľovi obchodného tajomstva povinnosť prijať vhodné opatrenia na šírenie informácií týkajúcich sa rozhodnutia, vrátane uverejnenia celého rozhodnutia alebo jeho časti na rušiteľove náklady, ak je to potrebné vzhľadom na závažnosť porušenia obchodného tajomstva. Súd môže súčasne určiť jednu alebo viaceré prevádzkarne alebo organizačné zložky rušiteľa obchodného tajomstva, v ktorých má byť rozhodnutie uverejnené. Súdne opatrenie musí zachovávať dôvernosť obchodného tajomstva.

(2) Pri rozhodovaní podľa odseku 1 súd prihliada na hodnotu obchodného tajomstva, konanie rušiteľa pri získaní, využití alebo sprístupnení obchodného tajomstva, vplyv neoprávneného využitia alebo sprístupne-

nia obchodného tajomstva a pravdepodobnosť ďalšieho neoprávneného využitia alebo sprístupnenia obchodného tajomstva rušiteľom.

(3) Ak je rušiteľ fyzická osoba, súd v rozhodnutí podľa odseku 1 zohľadní či informácie umožnia jej identifikáciu, a či je zverejnenie takýchto informácií opodstatnené, najmä vzhľadom na možný dopad na súkromie a povesť rušiteľa.

ŠTVRTÁ HLAVA
Záväzky zo zmlúv a iných právnych úkonov

PRVÝ DIEL
Zmluvy o prevode vlastníctva

Prvý oddiel
Kúpna zmluva

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 747 Základné ustanovenie

Kúpnou zmluvou sa predávajúci zaväzuje odovzdať kupujúcemu vec a previesť na kupujúceho vlastnícke právo, a kupujúci sa zaväzuje vec prevziať a zaplatiť kúpnu cenu.

§ 748 Dohoda o kúpnej cene

(1) Kúpna cena je určená, ak je dohodnutý aspoň spôsob jej určenia, z ktorého možno určiť výšku kúpnej ceny.

(2) Ak je kúpna cena určená podľa hmotnosti veci, rozhodujúca je čistá hmotnosť veci.

§ 749 Kúpa budúcich úžitkov

Tomu, kto kúpi budúce úžitky veci vcelku alebo s nádejou na neisté budúce úžitky, patria všetky skutočne získané úžitky. Znáša však nebezpečenstvo zmarených očakávaní.

POVINNOSTI PREDÁVAJÚCEHO

§ 750 Odovzdanie veci a prevod vlastníckeho práva

(1) Predávajúci je povinný odovzdať kupujúcemu vec spolu s dokladmi, ktoré sa k veci vzťahujú.

(2) Ak je vec evidovaná vo verejnom registri, predávajúci je povinný zabezpečiť zápis prevodu vlastníckeho práva alebo poskytnúť súčinnosť potrebnú pre zabezpečenie zápisu prevodu vlastníckeho práva.

§ 751 Úschova veci po prevode vlastníckeho práva pred odovzdaním

Ak kupujúci nadobudne vlastnícke právo k veci skôr ako mu bude vec odovzdaná, má predávajúci až do odovzdania veci práva a povinnosti uschovávateľa.

§ 752 Čas odovzdania

(1) Predávajúci je povinný odovzdať vec kupujúcemu v dohodnutý deň, inak kedykoľvek počas lehoty, ktorá je určená na odovzdanie veci, ibaže zo zmluvy alebo z účelu zmluvy, ktorý bol predávajúcemu známy, vyplýva, že čas odovzdania určí kupujúci.

(2) Ak lehota na odovzdanie veci nie je určená a zo zmluvy nevyplýva ani spôsob jej dodatočného určenia, je predávajúci povinný plniť v primeranej lehote s prihliadnutím na povahu veci a miesto plnenia.

(3) Ak je predávajúci pripravený vec odovzdať skôr, je povinný o tom upovedomiť kupujúceho. Kupujúci je oprávnený odmietnuť prevzatie veci a ak neodmietne prevzatie veci bez zbytočného odkladu, je povinný vec prevziať.

§ 753 Miesto odovzdania

(1) Predávajúci povinnosť odovzdať vec kupujúcemu splní tak, že kupujúcemu umožní nakladať s vecou v dohodnutom mieste a vopred mu to oznámi.

(2) Ak strany pri uzavretí zmluvy mali vedomosť o mieste, na ktorom sa vec nachádza alebo na ktorom má byť vec vyrobená, odovzdanie veci nastane, ak sa kupujúcemu umožní nakladať s vecou na tomto mieste.

(3) Inak predávajúci povinnosť odovzdať vec splní, ak kupujúcemu umožní nakladať s vecou v mieste, kde má predávajúci svoje bydlisko, sídlo, miesto podnikania alebo organizačnú zložku, ak ich kupujúci pozná, alebo ich môže poznať.

§ 754 Odovzdanie veci odoslaním

Ak má predávajúci vec odoslať, za odovzdanie veci kupujúcemu sa považuje jej odovzdanie na prepravu prvému dopravcovi, ak predávajúci umožnil kupujúcemu uplatniť práva z prepravnej zmluvy voči dopravcovi. O odoslaní veci je predávajúci povinný upovedomiť kupujúceho bez zbytočného odkladu.

§ 755 Označenie odosielanej veci

Predávajúci je povinný vec zreteľne označiť ako zásielku pre kupujúceho. Ak vec nie je takto označená, účinky odovzdania nastanú, len ak predávajúci bez zbytočného odkladu oznámi kupujúcemu, že vec odoslal

a odoslanú vec v oznámení bližšie určí; účinky odovzdania inak nastanú až prevzatím veci kupujúcim.

§ 756 Náklady odovzdania

Náklady spojené s odovzdaním veci znáša predávajúci a náklady spojené s prevzatím veci znáša kupujúci.

§ 757 Odovzdanie dokladov

(1) Doklady nevyhnutné na prevzatie veci alebo voľné nakladanie s ňou, alebo na splnenie iných povinností súvisiacich s prevzatím, užívaním alebo nakladaním s vecou, je predávajúci povinný odovzdať kupujúcemu v mieste platenia kúpnej ceny, inak v mieste, kde má kupujúci svoje bydlisko, sídlo, miesto podnikania alebo organizačnú zložku.

(2) Doklady podľa odseku 1 odovzdá predávajúci kupujúcemu včas tak, aby kupujúci mohol vec prevziať v čase jej dôjdenia do miesta určenia, voľne s vecou nakladať alebo splniť iné povinnosti potrebné na jej prevzatie, užívanie alebo nakladanie s vecou.

(3) Iné doklady sa odovzdajú v mieste odovzdania veci.

MNOŽSTVO, AKOSŤ, VYHOTOVENIE A OBAL VECI

§ 758 Základné ustanovenie

Predávajúci je povinný odovzdať vec v dohodnutom množstve, akosti a vyhotovení.

§ 759 Množstvo veci

(1) Ak bolo množstvo veci dohodnuté len približne, presné množstvo veci určí predávajúci. Odchýlka medzi množstvom približne určeným a skutočne odovzdaným nesmie presiahnuť päť percent.

(2) Kupujúci je povinný zaplatiť len za skutočne odovzdané množstvo veci.

§ 760 Odovzdanie väčšieho množstva

Ak predávajúci odovzdá väčšie množstvo veci, môže kupujúci prebytočné plnenie odmietnuť. Ak kupujúci prijme väčšie množstvo veci, je povinný zaplatiť zvýšenú kúpnu cenu, odvodenú z ceny za dohodnuté množstvo veci.

§ 761 Odovzdanie menšieho množstva

(1) Ak predávajúci odovzdá menšie množstvo veci alebo odovzdá len časť veci a kupujúci s tým súhlasí, na chýbajúce veci sa nepoužijú ustanovenia o vadách veci.

(2) Ak predávajúci odovzdá vec predčasne, môže do uplynutia lehoty na odovzdanie veci doplniť chýbajúcu časť veci alebo chýbajúce množstvo

alebo dodať náhradnú vec; uvedené sa primerane vzťahuje aj na doklady. Výkon tohto práva nesmie spôsobiť kupujúcemu neprimerané ťažkosti alebo náklady.

(3) Právo kupujúceho na náhradu škody nie je ustanoveniami odsekov 1 a 2 dotknuté.

§ 762 Akosť veci

Ak akosť veci a vyhotovenie veci neboli dohodnuté, predávajúci je povinný odovzdať vec v akosti a vyhotovení, aby vec mohla plniť účel uvedený v zmluve, inak účel, na ktorý sa vec obvykle používa.

§ 763 Vec vyhotovená podľa vzorky alebo predlohy

Ak sa má vec vyhotoviť a odovzdať podľa vzorky alebo predlohy, musí vec svojou akosťou a vyhotovením zodpovedať vzorke alebo predlohe. Ak sa dohodnutá akosť alebo vyhotovenie odlišuje od vzorky alebo predlohy, prednosť má dohodnutá akosť a vyhotovenie; ak odlíšenie nie je vo vzájomnom rozpore, vec musí mať dohodnutú akosť a vyhotovenie, ako aj akosť a vyhotovenie podľa vzorky alebo predlohy.

§ 764 Dodatočné určenie vlastností veci

(1) Ak má vlastnosti veci dodatočne určiť kupujúci, a neurobí tak v dohodnutej lehote, alebo ak lehota na dodatočné určenie nie je dohodnutá, môže ich určiť predávajúci s prihliadnutím na potreby kupujúceho, ak sú mu známe, v primeranej lehote po výzve predávajúceho na určenie vlastností veci.

(2) Ak určenie vlastností veci vykonal predávajúci, oznámi ich kupujúcemu a určí lehotu, v ktorej kupujúci môže oznámiť predávajúcemu odchylné určenie. Ak kupujúci neurčí vlastnosti veci ani v tejto lehote, záväzným je určenie vykonané predávajúcim.

§ 765 Balenie veci

Vec musí byť zabalená spôsobom potrebným na jej ochranu a uchovanie s ohľadom na jej množstvo, akosť a vyhotovenie, inak spôsobom obvyklým.

PRECHOD NEBEZPEČENSTVA ŠKODY NA VECI

§ 766 Prechod nebezpečenstva škody na veci pri prevzatí veci od predávajúceho

(1) Nebezpečenstvo škody na veci prechádza na kupujúceho prevzatím veci. To isté platí, ak kupujúci vec neprevezme, hoci mu predávajúci umožnil s vecou nakladať.

(2) Nebezpečenstvo škody na veci určenej podľa druhu neprechádza na kupujúceho skôr, ako sa vec dostatočne označí alebo oddelí od iných vecí toho istého druhu.

§ 767 Prechod nebezpečenstva škody na veci pri prevzatí veci od inej osoby

(1) Ak má kupujúci vec prevziať od inej osoby, prechádza na neho nebezpečenstvo škody na veci v čase určenom na odovzdanie veci, ak sa v tomto čase umožnilo kupujúcemu s vecou nakladať a kupujúci bol o tejto možnosti vopred upovedomený.

(2) Ak sa kupujúcemu umožní s vecou nakladať neskôr ako v čase podľa odseku 1, prechádza na neho nebezpečenstvo škody na veci až vytvorením možnosti vec prevziať, ak bol o tejto možnosti vopred upovedomený.

§ 768 Prechod nebezpečenstva škody na veci pri odovzdaní veci na prepravu

(1) Ak je predávajúci povinný odovzdať vec dopravcovi na prepravu v určitom mieste, prechádza na kupujúceho nebezpečenstvo škody na veci jej odovzdaním dopravcovi v tomto mieste, a ak také miesto nebolo dohodnuté, odovzdaním prvému dopravcovi na prepravu do miesta určenia. Ak predávajúci nakladá s dokladmi, ktoré sa vzťahujú k veci, nemá to vplyv na prechod nebezpečenstva škody na veci.

(2) Ak vec je v čase uzavretia zmluvy už v preprave, prechádza na kupujúceho nebezpečenstvo škody na veci jej odovzdaním prvému dopravcovi. Ak však predávajúci pri uzavretí zmluvy vedel alebo s prihliadnutím na všetky okolnosti mal vedieť, že už vznikla škoda na veci, znáša túto škodu predávajúci.

§ 769 Vzťah ku kúpnej cene

(1) Škoda, ktorá vznikne na veci po prechode nebezpečenstva škody na veci na kupujúceho, nespôsobuje zánik povinnosti kupujúceho zaplatiť kúpnu cenu, ibaže by škodu spôsobil predávajúci.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak kupujúci uplatnil právo na výmenu veci alebo ak od zmluvy odstúpil.

§ 770 Výroba z vecí poskytnutých kupujúcim

(1) Ak sa pri výrobe veci použili veci poskytnuté kupujúcim, predávajúci nezodpovedá za vadu spôsobenú použitím týchto vecí len ak preukáže, že nevhodnosť vecí nemohol odhaliť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti, alebo že na ich nevhodnosť kupujúceho upozornil, avšak ten na ich použití trval.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa použije primerane aj keď vada veci nastane v dôsledku pokynov kupujúceho alebo v dôsledku podkladov, návrhov alebo vzoriek poskytnutých kupujúcim.

§ 771 Zodpovednosť za vadu a prechod nebezpečenstva

(1) Predávajúci zodpovedá za vadu veci, ak má vec vady v čase prechodu nebezpečenstva škody na veci na kupujúceho, aj keď sa vada prejaví až neskôr.

(2) Za vadu veci, ktorá vznikla po prechode nebezpečenstva škody na veci na kupujúceho, predávajúci zodpovedá len ak bola spôsobená porušením povinnosti predávajúceho alebo osôb, pomocou ktorých plnil svoj dlh.

(3) Povinnosti predávajúceho zo záruky za akosť týmto nie sú dotknuté.

§ 772 Prehliadka veci

(1) Kupujúci je povinný vec prezrieť v čase prechodu nebezpečenstva škody na veci a presvedčiť sa najmä o jej množstve, akosti a vyhotovení.

(2) Ak má byť vec odoslaná predávajúcim, môže kupujúci odložiť prezretie veci až do doby dôjdenia veci do miesta určenia. Ak je však vec počas prepravy presmerovaná do nového miesta určenia, alebo ak ju kupujúci odosiela ďalej bez toho, aby mal možnosť vec si prezrieť a ak predávajúci v čase uzavretia zmluvy vedel alebo musel vedieť o možnosti zmeny miesta určenia alebo o jej ďalšom odosielaní, môže kupujúci odložiť prezretie veci až do doby, keď je vec dopravená do nového miesta určenia.

(3) Ak kupujúci vec neprezrie ani nezariadi, aby sa prezrela v čase prechodu nebezpečenstva škody na veci, môže uplatniť prostriedky nápravy pre nesplnenie ohľadne vád zistiteľných pri tejto prehliadke len ak preukáže, že vec mala tieto vady už v čase prechodu nebezpečenstva škody na veci.

§ 773 Prostriedky nápravy

Na zodpovednosť za vadu veci sa použijú ustanovenia tohto zákona o nesplnení a prostriedkoch nápravy.

ZÁRUKA ZA AKOSŤ

§ 774 Základné ustanovenia

(1) Zárukou za akosť sa predávajúci zaväzuje, že vec bude po určitú dobu spôsobilá na použitie na dohodnutý, inak na obvyklý účel, alebo že si zachová dohodnuté, inak obvyklé vlastnosti. Záruku možno poskytnúť aj na časť veci.

(2) Poskytnutie záruky môže vyplývať zo zmluvy alebo z vyhlásenia predávajúceho uvedeného v záručnom liste alebo v reklame. Za poskytnutie

záruky sa považuje aj vyznačenie doby trvanlivosti alebo použiteľnosti na obale veci.

(3) Ak je dĺžka záručnej doby uvedená v zmluve a vo vyhlásení predávajúceho rozdielna, platí záručná doba, ktorá je dlhšia. Ak je rozdiel medzi dohodnutou zárukou a zárukou uvedenou na obale veci ako doba jej použiteľnosti, má prednosť dohodnutá záruka.

§ 775 Záručná doba

(1) Záručná doba plynie odo dňa odovzdania veci kupujúcemu. Ak sa má vec podľa zmluvy odoslať, plynie odo dňa jej dôjdenia do miesta určenia.

(2) Ak má vec uviesť do prevádzky iná osoba ako predávajúci, záručná doba plynie odo dňa uvedenia veci do prevádzky, ak kupujúci objednal uvedenie veci do prevádzky bez zbytočného odkladu po jej prevzatí a na uvedenie veci do prevádzky poskytol potrebnú súčinnosť.

(3) Záručná doba neplynie v dobe, kedy kupujúci nemôže užívať vec pre vadu veci, za ktorú zodpovedá predávajúci.

§ 776 Vylúčenie záruky

Kupujúci nemá práva zo záruky za akosť, ak vadu spôsobila vonkajšia okolnosť; to neplatí, ak ju vyvolal predávajúci alebo osoby, s pomocou ktorých predávajúci plnil svoj dlh.

§ 777 Primerané použitie ustanovení o prostriedkoch nápravy

Na práva zo záruky za akosť sa primerane použijú ustanovenia o prostriedkoch nápravy pri zodpovednosti za vadu veci.

POVINNOSTI KUPUJÚCEHO

§ 778 Zaplatenie kúpnej ceny a prevzatie veci a dokladov

Kupujúci je povinný zaplatiť kúpnu cenu, prevziať vec a všetky doklady, ktoré sa k veci vzťahujú.

§ 779 Výnimka z povinnosti zaplatiť kúpnu cenu a právo odmietnuť prevzatie veci

(1) Kupujúci nie je povinný zaplatiť kúpnu cenu, ak nemá možnosť si vec prezrieť; to neplatí, ak bol dohodnutý spôsob odovzdania veci, ktorý prehliadku veci vylučuje.

(2) Kupujúci má právo odmietnuť prevzatie veci, len ak to bolo dohodnuté alebo to vyplýva zo zákona.

§ 780 Zabezpečenie zaplatenia kúpnej ceny

(1) Ak bolo dohodnuté, že povinnosť zaplatiť kúpnu cenu bude zabezpečená, je kupujúci povinný v dohodnutej lehote, inak včas pred uplynutím lehoty na odovzdanie veci, odovzdať predávajúcemu doklad o tom, že

zaplatenie kúpnej ceny bolo zabezpečené v súlade s dohodou, inak je predávajúci oprávnený odovzdanie veci odoprieť až do odovzdania dokladu preukazujúceho vznik zabezpečenia povinnosti zaplatiť kúpnu cenu.

(2) Ak kupujúci nesplní povinnosť zabezpečiť zaplatenie kúpnej ceny ani v primeranej dodatočnej lehote určenej predávajúcim, môže predávajúci od zmluvy odstúpiť.

§ 781 Úschova veci

(1) Ak je kupujúci v omeškaní so zaplatením kúpnej ceny alebo s prevzatím veci, a predávajúci má vec u seba alebo s ňou môže nakladať, je predávajúci povinný urobiť nevyhnutné opatrenia na uchovanie veci pre kupujúceho. Túto povinnosť si predávajúci splní aj úschovou veci u tretej osoby; na práva a povinnosti pri úschove veci sa primerane použijú ustanovenia zmluvy o úschove.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa primerane použije, ak má kupujúci vec u seba a vznikla mu povinnosť vrátiť vec predávajúcemu.

Druhý pododdiel
Vedľajšie dohody súvisiace s kúpou veci

VÝHRADA VLASTNÍCTVA

§ 782 Základné ustanovenie

Kto predá hnuteľnú vec s výhradou, že vlastnícke právo k veci na kupujúceho prejde až zaplatením kúpnej ceny, má výhradu vlastníctva. Dohoda o výhrade vlastníctva musí byť písomná.

§ 783 Užívanie veci kupujúcim

(1) Do nadobudnutia vlastníckeho práva je kupujúci povinný prevzatú vec užívať len dohodnutým spôsobom, inak spôsobom, ktorý vyplýva z účelu, na ktorý je vec obvykle určená.

(2) Kupujúci je povinný udržiavať prevzatú vec na vlastné náklady v stave, v akom ju prevzal.

§ 784 Zánik vlastníckeho práva predávajúceho

(1) Ak v lehote určenej na zaplatenie kúpnej ceny predávajúcemu zanikne vlastnícke právo k veci, zaniknú aj práva a povinnosti z výhrady vlastníctva; právo na náhradu škody tým nie je dotknuté.

(2) Pri spracovaní veci je pre zánik práv a povinností z výhrady vlastníctva rozhodujúce, či spracovaním vznikla nová vec, alebo sa pôvodná vec len upravila.

PREDKUPNÉ PRÁVO

§ 785 Základné ustanovenia

(1) Kto predá vec s výhradou, že mu ju kupujúci ponúkne, ak sa rozhodne vec predať inému, má predkupné právo.

(2) Ak predkupné právo nebolo dohodnuté ako zmluvné predkupné právo s vecnoprávnymi účinkami,

a) nezapisuje sa do verejného registra,
b) oprávneným z predkupného práva je len predávajúci,
c) predkupné právo neprechádza na dedičov alebo právnych nástupcov predávajúceho a ani ho nemožno previesť na inú osobu, a
d) výhrada predkupného práva zaväzuje len kupujúceho a neprechádza na jeho dedičov alebo právnych nástupcov.

(3) Na dohodu o predkupnom práve podľa odseku 2 sa primerane použijú ustanovenia tohto zákona o predkupnom práve ako vecnom práve.

§ 786 Nezávislosť od kúpnej zmluvy a odplata

(1) Predkupné právo možno dojednať aj nezávisle od kúpnej zmluvy.

(2) Predkupné právo možno dojednať aj za odplatu, ktorá je odlišná od kúpnej ceny.

§ 787 Spoločné predkupné právo

Ak predkupné právo patrí spoločne viacerým osobám možno ho uplatniť len spoločne.

PRÁVO SPÄTNEJ KÚPY

§ 788 Základné ustanovenie

Kto predá vec s výhradou, že kupujúci bude povinný previesť vlastnícke právo k veci späť na predávajúceho, ak ho o to v dohodnutej lehote predávajúci požiada, má právo spätnej kúpy.

§ 789 Lehota na uplatnenie

Právo spätnej kúpy sa musí uplatniť písomne najneskôr do jedného roka od nadobudnutia vlastníckeho práva veci kupujúcim.

§ 790 Následky uplatnenia

(1) Ak predávajúci uplatní právo spätnej kúpy, je kupujúci povinný vec vydať v nezhoršenom stave s prihliadnutím na primerané opotrebenie veci počas doby užívania a predávajúci je povinný vrátiť kúpnu cenu; tým sa považujú za vyrovnané aj úžitky spojené s užívaním vzájomne poskytnutých plnení.

(2) Ak sa právo spätnej kúpy týka veci určenej podľa druhu, vzniká uplatnením tohto práva kupujúcemu povinnosť vrátiť vec toho istého druhu.

§ 791 Náhrada nákladov a náhrada škody

(1) Ak kupujúci vynaložil náklady na zveľadenie veci alebo náklady, ktoré boli nevyhnutné na uchovanie veci, má voči predávajúcemu právo na ich náhradu.

(2) Ak sa stav veci zhoršil z dôvodov, za ktoré zodpovedá kupujúci, je kupujúci povinný nahradiť predávajúcemu škodu, ktorá na veci vznikla.

§ 792 Právo spätnej kúpy ako vecné právo

(1) Výhradu spätnej kúpy s vecnoprávnym účinkom, ktorý pôsobí voči právnym nástupcom kupujúceho, možno dohodnúť len k veci, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností alebo v inom majetkovom registri, a vzniká zápisom do tohto registra.

(2) Vec, ku ktorej sa dohodla výhrada spätnej kúpy podľa odseku 1, možno zaťažiť právom tretej osoby len so súhlasom predávajúceho.

KÚPA NA SKÚŠKU

§ 793 Základné ustanovenia

(1) Kúpou na skúšku je uzavretie kúpnej zmluvy s výhradou, že kupujúci do uplynutia skúšobnej doby predávajúcemu oznámi, či vec schvaľuje alebo vec odmieta.

(2) Skúšobná doba je tri mesiace od uzavretia zmluvy.

§ 794 Domnienka odkladacej a rozväzovacej podmienky

(1) Ak kupujúci vec neprevzal, má výhrada povahu odkladacej podmienky; ak kupujúci v skúšobnej dobe neoznámi, že vec schvaľuje, platí, že vec odmietol.

(2) Ak kupujúci vec prevzal, má výhrada povahu rozväzovacej podmienky; ak kupujúci vec v skúšobnej dobe neodmietne, platí, že vec schválil.

(3) Právo vec odmietnuť zaniká, ak vec nemožno vrátiť v stave, v akom ju kupujúci prevzal.

CENOVÁ DOLOŽKA

§ 795 Základné ustanovenia

(1) Cenovou doložkou sa strany dohodnú, že výška kúpnej ceny sa dodatočne upraví s prihliadnutím na výrobné náklady veci.

(2) Ak strany neurčia, ktoré zložky výrobných nákladov sú rozhodné, kúpna cena sa upraví v pomere k cenovým zmenám hlavných surovín potrebných na výrobu veci.

§ 796 Rozhodujúci čas pre posudzovanie ceny

(1) Ak dohoda o cenovej doložke neurčuje čas rozhodujúci pre posudzovanie cenových zmien, prihliada sa na ceny v čase uzavretia cenovej doložky a v čase, keď mal predávajúci vec dodať.

(2) Ak sa má vec dodať v priebehu určitej lehoty, je rozhodujúci čas skutočného včasného plnenia, inak koniec tejto lehoty.

(3) Ak je predávajúci v omeškaní s dodaním veci a v čase skutočného dodania sú ceny pri rozhodných zložkách výrobných nákladov nižšie ako ceny v čase určenom podľa odseku 1, prihliada sa na tieto nižšie ceny.

§ 797 Preklúzia

Práva a povinnosti strán z cenovej doložky zanikajú, ak oprávnená strana svoje práva neuplatní u druhej strany bez zbytočného odkladu po dodaní veci.

§ 798 Iné vedľajšie dojednania

(1) Zmluvné strany si môžu dohodnúť aj iné vedľajšie dojednania, ktoré majú povahu výhrad a podmienok pripúšťajúcich zmenu alebo zánik kúpnej zmluvy.

(2) Výhrady a podmienky zanikajú najneskôr uplynutím jedného roka od uzavretia kúpnej zmluvy, ak ich oprávnená strana neuplatnila.

Druhý oddiel
Spotrebiteľská kúpna zmluva

§ 799 Základné ustanovenia

(1) Spotrebiteľskou kúpnou zmluvou je kúpna zmluva uzavretá medzi obchodníkom ako predávajúcim a spotrebiteľom ako kupujúcim, ak je predmetom kúpy akákoľvek hnuteľná vec, vrátane veci s digitálnymi prvkami, vody, plynu alebo elektriny predávaných v obmedzenom objeme alebo v určenom množstve, a to aj vtedy, ak sa má vec ešte len vyrobiť alebo vyhotoviť, okrem iného aj podľa špecifikácií kupujúceho.

(2) Pri pochybnostiach platí, že predmetom spotrebiteľskej kúpnej zmluvy o kúpe veci s digitálnymi prvkami je aj dodanie digitálneho obsahu alebo poskytnutie digitálnej služby.

(3) Ustanovenia § 804 až 830 sa nevzťahujú na kúpu

a) živého zvieraťa,
b) hmotného nosiča, ktorý slúži výlučne ako nosič digitálneho obsahu alebo digitálnej služby,
c) v rámci exekúcie alebo pri obdobnom spôsobe výkonu verejnej moci,
d) použitej veci na verejnej dražbe, ak bol kupujúci vopred oboznámený, že sa na kúpu nevzťahujú § 804 až 830; verejnou dražbou je spôsob pre-

daja, pri ktorom predávajúci prostredníctvom transparentného konkurenčného ponukového konania uskutočneného dražobníkom ponúka tovar alebo službu spotrebiteľom, ktorí sa na dražbe osobne zúčastnia alebo majú možnosť sa na nej osobne zúčastniť, a vydražiteľ je povinný tovar alebo službu kúpiť.

DODANIE PREDANEJ VECI

§ 800 Lehota na odovzdanie veci

(1) Predávajúci dodá kupujúcemu predanú vec bez zbytočného odkladu, najneskôr do 30 dní odo dňa uzavretia zmluvy.

(2) Vec je dodaná v okamihu, keď ju prevezme kupujúci alebo ním určená osoba, alebo keď ju predávajúci odovzdá prepravcovi, ktorého poveril kupujúci mimo možností prepravy, ktoré ponúkol kupujúcemu predávajúci.

§ 801 Montáž alebo inštalácia veci

(1) Ak si vec vyžaduje montáž alebo inštaláciu predávajúcim, vec sa považuje za dodanú až dokončením montáže alebo inštalácie.

(2) Vec s digitálnymi prvkami sa považuje za dodanú okamihom, keď je kupujúcemu sprístupnený na stiahnutie a inštaláciu príslušný digitálny obsah alebo digitálna služba, alebo ak ide o nepretržité dodávanie digitálneho obsahu alebo poskytovanie digitálnej služby počas dohodnutej doby, okamihom začatia jeho sprístupňovania kupujúcemu.

§ 802 Následok nedodania veci

(1) Ak predávajúci nedodá vec včas, môže kupujúci od zmluvy odstúpiť až po márnom uplynutí primeranej dodatočnej lehoty, ktorú predávajúcemu poskytol na dodanie veci.

(2) Kupujúci môže od zmluvy odstúpiť aj bez poskytnutia primeranej dodatočnej lehoty podľa odseku 1 ak

a) predávajúci odmietol vec dodať,
b) včasné dodanie bolo mimoriadne dôležité vzhľadom na všetky okolnosti uzavretia zmluvy, alebo
c) kupujúci pred uzavretím zmluvy predávajúceho oboznámil, že včasné dodanie je mimoriadne dôležité.

(3) Po odstúpení od zmluvy podľa odsekov 1 a 2 predávajúci vráti kupujúcemu bez zbytočného odkladu všetko, čo od neho na základe zmluvy dostal.

(4) Práva spotrebiteľa podľa § 518 ods. 1 písm. a) až g) a i) nie sú odsekmi 1 a 2 dotknuté.

(5) Na spotrebiteľskú kúpnu zmluvu sa § 550 ods. 2 nevzťahuje.

§ 803 Nadobudnutie vlastníckeho práva a prechod nebezpečenstva

(1) Vlastnícke právo k predanej veci a nebezpečenstvo náhodnej skazy, náhodného zhoršenia a straty veci prechádza na kupujúceho okamihom dodania.

(2) Pri samoobslužnom predaji nadobúda kupujúci vlastnícke právo k veci až zaplatením kúpnej ceny. Do tohto okamihu môže kupujúci vec vrátiť na pôvodné miesto. Zodpovednosť kupujúceho za škodu na veci tým nie je dotknutá.

AKOSŤ A MNOŽSTVO

§ 804 Požiadavky na predanú vec

(1) Predaná vec musí byť v súlade s dohodnutými požiadavkami a všeobecnými požiadavkami. Pri veci s digitálnymi prvkami musia spĺňať dohodnuté požiadavky a všeobecné požiadavky aj digitálny obsah a digitálna služba bez ohľadu na to, či ich dodáva alebo poskytuje predávajúci alebo iná osoba.

(2) Vec nemusí byť v súlade so všeobecnými požiadavkami, ak predávajúci pri uzavretí zmluvy výslovne oboznámil kupujúceho, že určitá vlastnosť veci nezodpovedá všeobecným požiadavkám, a kupujúci s nesúladom výslovne a osobitne súhlasil.

§ 805 Dohodnuté požiadavky

Predaná vec je v súlade s dohodnutými požiadavkami najmä ak

a) zodpovedá opisu, druhu, množstvu a kvalite vymedzeným v zmluve,
b) je vhodná na konkrétny účel, s ktorým kupujúci oboznámil predávajúceho najneskôr pri uzavretí zmluvy a s ktorým predávajúci súhlasil,
c) vyznačuje sa v zmluve vymedzenou schopnosťou plniť funkcie s ohľadom na svoj účel (funkčnosť),
d) vyznačuje sa v zmluve vymedzenou schopnosťou fungovať s hardvérom alebo softvérom, s ktorými sa vec rovnakého druhu bežne používa, bez potreby zmeny predanej veci, hardvéru alebo softvéru (kompatibilita), a v zmluve vymedzenou schopnosťou fungovať s hardvérom alebo softvérom odlišnými od tých, s ktorými sa vec rovnakého druhu bežne používa (interoperabilita),
e) vyznačuje sa ďalšími vlastnosťami vymedzenými v zmluve,
f) je dodaná so všetkým príslušenstvom vymedzeným v zmluve,
g) je dodaná s návodom na použitie vrátane návodu na montáž a inštaláciu, ako bolo vymedzené v zmluve a
h) sú dodané aktualizácie vymedzené v zmluve, ak ide o vec s digitálnymi prvkami.

§ 806 Všeobecné požiadavky

(1) Predaná vec je v súlade so všeobecnými požiadavkami, ak

a) je vhodná na všetky účely, na ktoré sa vec rovnakého druhu bežne používa s prihliadnutím najmä na právne predpisy, technické normy alebo na kódexy správania platné pre príslušné odvetvie, ak technické normy neboli vypracované,
b) zodpovedá opisu a kvalite vzorky alebo modelu, ktoré predávajúci sprístupnil kupujúcemu pred uzavretím zmluvy,
c) je dodaná s príslušenstvom, obalom a návodmi vrátane návodu na montáž a inštaláciu, ktoré môže kupujúci dôvodne očakávať, a
d) je dodaná v množstve, kvalite a s vlastnosťami vrátane funkčnosti, kompatibility, opraviteľnosti, bezpečnosti a schopnosti zachovať si pri bežnom používaní svoju funkčnosť a výkonnosť (životnosť), aké sú bežné pre vec rovnakého druhu a aké môže kupujúci dôvodne očakávať vzhľadom na povahu predanej veci a s prihliadnutím na akékoľvek verejné vyhlásenie predávajúceho alebo inej osoby v rovnakom dodávateľskom reťazci vrátane výrobcu, alebo v ich mene, a to najmä pri propagácii veci alebo na jej označení; za výrobcu sa považuje zhotoviteľ veci, dovozca veci na trh Európskej únie z tretej krajiny alebo iná osoba, ktorá sa označuje za výrobcu tým, že na vec umiestni svoje meno, ochrannú známku alebo iné rozlišujúce označenie.

(2) Predávajúci nie je viazaný verejným vyhlásením podľa odseku 1 písm. d), ak z opodstatneného dôvodu nevedel a ani nemusel vedieť o verejnom vyhlásení, do času uzavretia zmluvy bolo verejné vyhlásenie opravené rovnakým alebo porovnateľným spôsobom, akým bolo vyhlásené, alebo rozhodnutie kupujúceho uzavrieť zmluvu nemohlo byť verejným vyhlásením ovplyvnené; dôkazné bremeno o týchto skutočnostiach nesie predávajúci.

§ 807 Aktualizácia veci

(1) Predávajúci zabezpečí, aby počas doby podľa odseku 2 alebo odseku 3 bol kupujúci upovedomený o aktualizáciách vrátane bezpečnostných aktualizácií, a aby boli kupujúcemu dodané aktualizácie, ktoré sú potrebné na zachovanie súladu predanej veci s digitálnymi prvkami s požiadavkami podľa § 804.

(2) Ak sa má podľa zmluvy dodať digitálny obsah alebo poskytnúť digitálna služba jednorazovo, dobou podľa odseku 1 je doba, počas ktorej môže kupujúci dôvodne očakávať, že predaná vec bude spĺňať požiadavky podľa § 804 s prihliadnutím na druh a účel veci a digitálnych prvkov, povahu a okolnosti uzavretia zmluvy.

(3) Ak sa má podľa zmluvy dodávať digitálny obsah alebo poskytnúť digitálna služba nepretržite počas dohodnutej doby, dobou podľa odseku 1 je táto dohodnutá doba, najmenej však dva roky od dodania veci s digitálnymi prvkami.

ZODPOVEDNOSŤ ZA VADY

§ 808 Vady predanej veci

(1) Predaná vec má vady, ak nie je v súlade s požiadavkami podľa § 804 alebo ak jej používanie znemožňujú alebo obmedzujú práva tretej osoby vrátane práv duševného vlastníctva.

(2) Za vadu predanej použitej veci sa nepovažuje vada, ktorá vznikla používaním a bežným opotrebovaním, aké možno dôvodne očakávať vzhľadom na mieru jej predchádzajúceho používania.

§ 809 Zodpovednosť za vady

(1) Predávajúci zodpovedá za akúkoľvek vadu, ktorú má predaná vec v čase jej dodania a ktorá sa prejaví do dvoch rokov od dodania veci.

(2) Ak je predmetom kúpy vec s digitálnymi prvkami, pri ktorej sa má digitálny obsah dodávať alebo digitálna služba poskytovať nepretržite počas dohodnutej doby, predávajúci zodpovedá za každú vadu digitálneho obsahu alebo digitálnej služby, ktorá sa vyskytne alebo prejaví počas celej dohodnutej doby, najmenej však počas dvoch rokov od dodania veci s digitálnymi prvkami.

(3) Pri použitej veci sa strany môžu dohodnúť na kratšej dobe zodpovednosti predávajúceho za vady, nie však kratšej ako jeden rok od dodania veci.

(4) Po prvom odstránení vady opravou veci sa doba zodpovednosti za vady veci podľa odsekov 1 až 3 predlžuje o 12 mesiacov. Doba zodpovednosti za vady veci sa predĺži len raz bez ohľadu na počet opráv veci.

§ 810 Nesprávna montáž alebo inštalácia

Predávajúci zodpovedá za vadu, ktorá bola spôsobená nesprávnou montážou alebo inštaláciou veci, digitálneho obsahu alebo digitálnej služby, ak

a) montáž alebo inštalácia bola súčasťou kúpnej zmluvy a bola vykonaná predávajúcim alebo na jeho zodpovednosť, alebo
b) montáž alebo inštaláciu, ktorú mal vykonať kupujúci, vykonal kupujúci nesprávne v dôsledku nedostatkov návodu na montáž alebo inštaláciu, ktorý mu poskytol predávajúci alebo dodávateľ digitálneho obsahu alebo digitálnej služby.

§ 811 Nenainštalovanie aktualizácie

Predávajúci nezodpovedá za vadu veci s digitálnymi prvkami, ktorá bola spôsobená výlučne nenainštalovaním aktualizácie podľa § 807, ak si kupujúci aktualizáciu nenainštaloval v primeranej lehote po jej dodaní a

a) predávajúci oboznámil kupujúceho o dostupnosti aktualizácie a následkoch jej nenainštalovania, a
b) nenainštalovanie alebo nesprávna inštalácia aktualizácie kupujúcim neboli spôsobené nedostatkami v poskytnutom návode na inštaláciu.

§ 812 Dôkazné bremeno

(1) Ak sa vada prejaví do uplynutia doby podľa § 809, predpokladá sa, že ide o vadu, ktorú mala vec už v čase dodania; to neplatí, ak sa preukáže opak alebo ak je tento predpoklad nezlučiteľný s povahou veci alebo vady.

(2) Ak je predmetom kúpy vec s digitálnymi prvkami, pri ktorej sa má digitálny obsah dodávať alebo digitálna služba poskytovať nepretržite počas dohodnutej doby, predávajúci nesie dôkazné bremeno, že digitálny obsah dodal alebo digitálnu službu poskytol bez vád počas doby podľa § 809 ods. 2.

§ 813 Práva zo zodpovednosti za vady

(1) Ak predávajúci zodpovedá za vadu predanej veci, kupujúci má voči nemu právo na odstránenie vady opravou alebo výmenou, právo na primeranú zľavu z kúpnej ceny alebo právo od kúpnej zmluvy odstúpiť.

(2) Kupujúci môže odoprieť zaplatiť kúpnu cenu alebo jej časť, kým si predávajúci nesplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zodpovednosti za vady, ibaže kupujúci je v čase vytknutia vady v omeškaní so zaplatením kúpnej ceny alebo jej časti. Kupujúci zaplatí kúpnu cenu bez zbytočného odkladu po splnení povinností predávajúcim.

(3) Kupujúci môže uplatňovať práva zo zodpovednosti za vady vrátane práva podľa odseku 2, len ak vytkol vadu do dvoch mesiacov od zistenia vady, najneskôr do uplynutia doby podľa § 809.

§ 814 Náhrada škody

Uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady nevylučuje právo kupujúceho na náhradu škody, ktorá mu z vady vznikla.

§ 815 Náhrada nákladov

(1) Kupujúci má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s vytknutím vady, za ktorú zodpovedá predávajúci a uplatnením práv zo zodpovednosti za vadu.

(2) Kupujúci musí právo podľa odseku 1 uplatniť u predávajúceho najneskôr do dvoch mesiacov od dodania opravenej alebo náhradnej veci, vypla-

tenia zľavy z ceny alebo vrátenia ceny po odstúpení od zmluvy, inak právo zanikne.

§ 816 Vytknutie vady

(1) Vadu možno vytknúť v ktorejkoľvek prevádzkarni predávajúceho, u inej osoby, o ktorej predávajúci oboznámil kupujúceho pred uzavretím zmluvy alebo pred odoslaním objednávky, alebo prostriedkami diaľkovej komunikácie na adrese sídla alebo miesta podnikania predávajúceho alebo na inej adrese, o ktorej predávajúci oboznámil kupujúceho pri uzavretí zmluvy alebo po uzavretí zmluvy.

(2) Ak kupujúci vytkol vadu poštovou zásielkou, ktorú predávajúci odoprel prijať, zásielka sa považuje za dôjdenú v deň odopretia.

§ 817 Práva a povinnosti po vytknutí vady

(1) Predávajúci poskytne kupujúcemu písomné potvrdenie o vytknutí vady bezodkladne po vytknutí vady kupujúcim. Predávajúci v potvrdení o vytknutí vady uvedie lehotu, v ktorej vadu v súlade s § 819 odstráni. Lehota oznámená podľa predchádzajúcej vety nesmie byť dlhšia ako 30 dní odo dňa vytknutia vady, ak dlhšia lehota nie je odôvodnená objektívnym dôvodom, ktorý predávajúci nemôže ovplyvniť.

(2) Ak predávajúci odmietne zodpovednosť za vady, dôvody odmietnutia písomne oznámi kupujúcemu. Ak kupujúci znaleckým posudkom alebo odborným stanoviskom vydaným akreditovanou osobou, preukáže zodpovednosť predávajúceho za vadu, môže vytknúť vadu opakovane a predávajúci nemôže odmietnuť zodpovednosť za vadu; na opakované vytknutie vady sa § 813 ods. 3 nevzťahuje. Kupujúci má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti so znaleckým posudkom alebo odborným stanoviskom; ustanovenie § 815 ods. 2 sa použije rovnako.§ … .

(3) Ak pred uzavretím zmluvy alebo, ak sa zmluva uzaviera na základe objednávky kupujúceho pred odoslaním objednávky, predávajúci oboznámil kupujúceho, že vady možno vytknúť aj u inej osoby, konanie alebo opomenutie tejto osoby sa na účely zodpovednosti za vady považuje za konanie alebo opomenutie predávajúceho.

ODSTRÁNENIE VADY

§ 818 Spôsob odstránenia vady

(1) Kupujúci má právo zvoliť si odstránenie vady výmenou veci alebo opravou veci. Kupujúci si nemôže zvoliť spôsob odstránenia vady, ktorý nie je možný alebo ktorý by v porovnaní s druhým spôsobom odstránenia vady spôsobil predávajúcemu neprimerané náklady s ohľadom na všetky okolnosti, najmä na hodnotu, ktorú by mala vec bez vady, na závažnosť

vady a na skutočnosť, či by druhý spôsob odstránenia vady spôsobil kupujúcemu značné ťažkosti.

(2) Predávajúci pred odstránením vady informuje kupujúceho o práve vybrať si medzi opravou veci alebo výmenou veci podľa odseku 1 a o predĺžení doby zodpovednosti za vady veci podľa § 809 ods. 4.

(3) Predávajúci môže odmietnuť odstránenie vady, ak oprava ani výmena nie sú možné alebo ak by si vyžadovali neprimerané náklady s ohľadom na všetky okolnosti vrátane okolností podľa odseku 1 druhej vety.

§ 819 Oprava alebo výmena veci

(1) Predávajúci opraví alebo vymení vec v primeranej lehote po tom, čo kupujúci vytkol vadu, bezplatne, na vlastné náklady a bez spôsobenia závažných ťažkostí kupujúcemu s ohľadom na povahu veci a účel, na ktorý kupujúci vec požadoval. Primeranou lehotou sa rozumie najkratší čas, ktorý predávajúci potrebuje na posúdenie vady a na opravu alebo výmenu veci s prihliadnutím na povahu veci a povahu a závažnosť vady. Lehota podľa prvej vety nesmie byť dlhšia ako 30 dní odo dňa vytknutia vady, ak dlhšia lehota nie je odôvodnená objektívnym dôvodom, ktorý predávajúci nemôže ovplyvniť; dôkazné bremeno o existencii objektívneho dôvodu znáša predávajúci.

(2) Na účely opravy alebo výmeny kupujúci odovzdá alebo sprístupní vec predávajúcemu alebo osobe podľa § 817 ods. 3. Náklady prevzatia veci znáša predávajúci.

(3) Predávajúci môže počas opravy veci bezplatne zapožičať kupujúcemu dočasnú náhradnú vec vrátane renovovanej veci. Na zapožičanie dočasnej náhradnej veci sa vzťahujú ustanovenia zmluvy o výpožičke.

§ 820 Dodanie opravenej alebo náhradnej veci

(1) Predávajúci dodá opravenú vec alebo náhradnú vec kupujúcemu na vlastné náklady rovnakým alebo obdobným spôsobom, akým mu kupujúci dodal vadnú vec. Ak kupujúci neprevezme vec v lehote šiestich mesiacov odo dňa, kedy ju mal prevziať, môže predávajúci vec predať. Ak ide o vec väčšej hodnoty, predávajúci kupujúceho o zamýšľanom predaji vopred upovedomí a poskytne mu primeranú dodatočnú lehotu na prevzatie veci. Predávajúci bezodkladne po predaji vyplatí kupujúcemu výťažok z predaja veci po odpočítaní nákladov, ktoré účelne vynaložil na jej úschovu a predaj, ak kupujúci uplatní právo na podiel z výťažku v primeranej lehote uvedenej predávajúcim v oznámení o zamýšľanom predaji veci. Predávajúci môže vec na vlastné náklady zničiť, ak sa ju nepodarilo predať alebo ak predpokladaný výťažok z predaja nebude postačovať ani na

úhradu nákladov, ktoré predávajúci účelne vynaložil na úschovu veci, a nákladov, ktoré by predávajúci musel nevyhnutne vynaložiť na jej predaj.

(2) Predávajúci pri odstránení vady zabezpečí odstránenie veci a inštaláciu opravenej veci alebo náhradnej veci, ak si výmena alebo oprava vyžaduje odstránenie vadnej veci, ktorá bola nainštalovaná v súlade s jej povahou a účelom pred tým, ako sa vada prejavila. Predávajúci a kupujúci sa môžu dohodnúť, že odstránenie veci a inštaláciu opravenej alebo náhradnej veci zabezpečí kupujúci na náklady a nebezpečenstvo predávajúceho.

§ 821 Výmena veci

(1) Predávajúci môže pri odstránení vady výmenou veci poskytnúť na žiadosť kupujúceho renovovanú vec.

(2) Pri odstránení vady výmenou veci nemá predávajúci právo na náhradu škody spôsobenú bežným opotrebovaním veci a na odplatu za bežné užívanie veci pred jej výmenou.

(3) Predávajúci zodpovedá za vady náhradnej veci podľa § 809 až 811.

ZĽAVA Z KÚPNEJ CENY A ODSTÚPENIE OD ZMLUVY

§ 822 Vznik práva na primeranú zľavu alebo možnosti odstúpiť od zmluvy

(1) Kupujúci má právo na primeranú zľavu z kúpnej ceny alebo môže odstúpiť od kúpnej zmluvy aj bez poskytnutia dodatočnej primeranej lehoty, ak

a) predávajúci vec neopravil ani nevymenil,
b) predávajúci vec neopravil ani nevymenil v súlade s § 819 ods. 2 a § 820 ods. 2,
c) predávajúci odmietol odstrániť vadu podľa § 818 ods. 3,
d) vec má rovnakú vadu napriek oprave alebo výmene veci,
e) vada je takej závažnej povahy, že odôvodňuje okamžitú zľavu z kúpnej ceny alebo odstúpenie od kúpnej zmluvy, alebo
f) predávajúci vyhlásil alebo je z okolností zrejmé, že vadu neodstráni v primeranej lehote alebo bez spôsobenia závažných ťažkostí pre kupujúceho.

(2) Zľava z kúpnej ceny musí byť primeraná rozdielu hodnoty predanej veci a hodnoty, ktorú by vec mala, ak by bola bez vád.

§ 823 Zohľadnenie okolností

Pri posudzovaní práva kupujúceho na zľavu z kúpnej ceny alebo odstúpenie od kúpnej zmluvy podľa § 822 ods. 1 písm. d) a e) sa zohľadnia všetky okolnosti, najmä druh a hodnota veci, povaha a závažnosť vady a možnosť

od kupujúceho objektívne žiadať, aby dôveroval v schopnosť predávajúceho odstrániť vadu.

§ 824 Obmedzenie práva odstúpiť od zmluvy

(1) Kupujúci nemôže odstúpiť od kúpnej zmluvy podľa § 822 ods. 1, ak sa kupujúci spolupodieľal na vzniku vady alebo ak je vada zanedbateľná. Dôkazné bremeno, že sa kupujúci spolupodieľal na vzniku vady a že vada je zanedbateľná, nesie predávajúci.

(2) Ak sa zmluva týka kúpy viacerých vecí, kupujúci môže od nej odstúpiť len vo vzťahu k vadnej veci. Vo vzťahu k ostatným veciam môže odstúpiť od zmluvy, len ak nemožno dôvodne očakávať, že bude mať záujem ponechať si ostatné veci bez vadnej veci.

§ 825 Práva a povinnosti po odstúpení od zmluvy

(1) Kupujúci po odstúpení od zmluvy alebo jej časti vráti vec predávajúcemu na náklady predávajúceho. Predávajúci zabezpečí odstránenie veci, ktorá bola nainštalovaná v súlade s jej povahou a účelom pred tým, ako sa vada prejavila. Ak predávajúci vec v primeranej lehote neodstráni, môže kupujúci zabezpečiť odstránenie a doručenie veci predávajúcemu na náklady a nebezpečenstvo predávajúceho.

(2) Predávajúci po odstúpení od zmluvy vráti kupujúcemu kúpnu cenu najneskôr do 14 dní odo dňa vrátenia veci predávajúcemu alebo po preukázaní, že kupujúci zaslal vec predávajúcemu, podľa toho, ktorý okamih nastane skôr.

§ 826 Vrátenie kúpnej ceny

(1) Predávajúci vráti kúpnu cenu kupujúcemu alebo mu vyplatí zľavu z kúpnej ceny rovnakým spôsobom, aký použil kupujúci pri zaplatení kúpnej ceny, ak kupujúci výslovne nesúhlasí s iným spôsobom úhrady. Všetky náklady spojené s úhradou znáša predávajúci.

(2) Predávajúci nemá právo na náhradu škody spôsobenú bežným opotrebovaním veci a na odplatu za bežné užívanie veci pred odstúpením od kúpnej zmluvy.

§ 827 Náhrada nákladov predávajúceho

Ak je vada, za ktorú zodpovedá predávajúci, dôsledkom konania alebo opomenutia inej osoby v rovnakom dodávateľskom reťazci vrátane opomenutia dodať aktualizácie pre vec s digitálnymi prvkami, predávajúci má voči tejto osobe právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré mu vznikli v dôsledku vytknutia vady a uplatnenia práva zo zodpovednosti za vady kupujúcim.

SPOTREBITEĽSKÁ ZÁRUKA

§ 828 Základné ustanovenie

Výrobca podľa § 806 ods. 1 písm. d) alebo predávajúci môže poskytnúť kupujúcemu spotrebiteľskú záruku, ktorou sa zaviažu vrátiť kupujúcemu kúpnu cenu, vymeniť alebo opraviť predanú vec alebo zabezpečiť jej údržbu nad rozsah práv vyplývajúcich zo zodpovednosti za vady. Kupujúci má právo požadovať od výrobcu alebo predávajúceho, ktorý poskytol spotrebiteľskú záruku, plnenie zo spotrebiteľskej záruky za podmienok uvedených v záručnom liste alebo v súvisiacej reklame dostupnej v čase uzavretia kúpnej zmluvy alebo pred jej uzavretím.

§ 829 Záručný list

(1) Ak výrobca ponúkne spotrebiteľskú záruku na životnosť veci, kupujúci má počas trvania spotrebiteľskej záruky voči výrobcovi práva na odstránenie vady podľa § 818 až 821, ak výrobca neposkytol v spotrebiteľskej záruke na životnosť výhodnejšie podmienky.

(2) Výrobca alebo predávajúci, ktorý poskytol spotrebiteľskú záruku, poskytne kupujúcemu záručný list na trvanlivom médiu najneskôr v čase dodania veci v slovenskom jazyku alebo so súhlasom spotrebiteľa v inom jazyku. Výrobca alebo predávajúci, ktorý poskytol spotrebiteľskú záruku, v záručnom liste jasným a zrozumiteľným spôsobom uvedie náležitosti podľa § 452 ods. 5 a poučenie, že kupujúci má voči predávajúcemu práva zo zodpovednosti za vady podľa § 813, ktoré nie sú spotrebiteľskou zárukou dotknuté.

(3) Porušenie povinnosti výrobcu alebo predávajúceho, ktorý poskytol spotrebiteľskú záruku podľa odseku 2, nemá vplyv na platnosť spotrebiteľskej záruky.

§ 830 Podmienky spotrebiteľskej záruky vyplývajúce z reklamy

Ak sú podmienky spotrebiteľskej záruky v súvisiacej reklame pre kupujúceho priaznivejšie ako podmienky podľa záručného listu, platia podmienky uvedené v reklame; to neplatí, ak výrobca alebo predávajúci, ktorý poskytol spotrebiteľskú záruku, pred uzavretím zmluvy s kupujúcim súvisiacu reklamu zosúladil so záručným listom rovnakým alebo obdobným spôsobom, akým bola reklama uskutočnená.

Tretí oddiel
Zmluva o predaji podniku

§ 831 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o predaji podniku sa predávajúci zaväzuje previesť na kupujúceho podnik a kupujúci sa zaväzuje podnik prevziať a zaplatiť kúpnu

cenu. Ak z ustanovení tohto oddielu nevyplýva inak, na predaj podniku sa primerane použijú ustanovenia o kúpnej zmluve.

(2) Ustanovenia tohto oddielu sa primerane použijú aj pri prevode časti podniku.

§ 832 Forma zmluvy

Zmluva o predaji podniku musí byť uzavretá v písomnej forme a pravosť podpisov predávajúceho a kupujúceho na zmluve musí byť úradne osvedčená.

§ 833 Vylúčenie predmetu z predaja podniku

Právny predmet, ktorý patrí k podniku, možno z predaja podniku vylúčiť, ak takéto vylúčenie nenaruší prevádzkyschopnosť podniku.

§ 834 Prevod dlhov

(1) Predajom podniku nadobúda kupujúci všetky dlhy, ktoré súvisia s prevádzkovaním podniku; súhlas veriteľa sa nevyžaduje. Zabezpečenie dlhov poskytnuté tretími osobami trvá aj bez ich súhlasu.

(2) Predávajúci ručí za splnenie dlhov, ktoré pri predaji podniku kupujúci nadobudol.

§ 835 Prevod pohľadávok a zmlúv

(1) Predajom podniku nadobúda kupujúci všetky pohľadávky a zmluvy, ktoré súvisia s prevádzkovaním podniku. Prevod pohľadávok sa spravuje ustanoveniami o postúpení pohľadávok. Dohody, ktoré obmedzujú postúpenie pohľadávky, sa pri predaji podniku neuplatňujú.

(2) Prevod zmlúv sa spravuje ustanoveniami o prevode zmlúv; súhlas druhej zmluvnej strany sa nevyžaduje.

§ 836 Oznámenie o predaji podniku

Kupujúci je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť veriteľom, že došlo k predaju podniku. Predávajúci je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkom, že došlo k predaju podniku.

§ 837 Prevod práv z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva

Pri predaji podniku nedochádza k prevodu práva z priemyselného alebo iného duševného vlastníctva, ak by to odporovalo zmluve, ktorou bolo takéto právo poskytnuté alebo povahe tohto práva.

§ 838 Zápisnica o predaji podniku

O predaji podniku sa vyhotoví zápisnica, v ktorej zmluvné strany uvedú, čo je predmetom predaja podniku a aké má vady.

§ 839 Okamih prevodu práv

Práva k predmetom, ktoré patria k podniku, nadobúda kupujúci účinnosťou zmluvy. Na prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré patria podniku, sa použijú ustanovenia tohto zákona o nadobúdaní vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

§ 840 Zhoršenie vymožiteľnosti pohľadávky

(1) Ak sa predajom podniku nepochybne zhorší vymožiteľnosť pohľadávky veriteľa, môže sa veriteľ podaním odporu na súde domáhať určenia, že voči nemu je predaj podniku neúčinný. Toto právo zanikne, ak sa neuplatní do 60 dní odo dňa, keď sa veriteľ o predaji podniku dozvedel, najneskôr však do 6 mesiacov odo dňa, keď bol predaj zapísaný do verejného registra (§ 841).

(2) Ak predávajúci nie je zapísaný vo verejnom registri (§ 841), môže byť podaný odpor na súde do 60 dní odo dňa, keď sa veriteľ dozvie o predaji podniku, najneskôr však do 6 mesiacov odo dňa uzavretia zmluvy.

(3) Ak veriteľ úspešne uplatní právo podľa odseku 1 alebo odseku 2, je predávajúci povinný voči nemu splniť dlh v lehote splatnosti a je oprávnený požadovať od kupujúceho poskytnuté plnenie s príslušenstvom.

§ 841 Zápis vo verejnom registri

Ak predá podnik osoba zapísaná vo verejnom registri, navrhne vykonanie zápisu o predaji podniku alebo jeho časti v tomto registri.

Štvrtý oddiel
Zámenná zmluva

§ 842 Základné ustanovenie

Zámennou zmluvou sa každá zo strán zaväzuje odovzdať vec a previesť na druhú stranu vlastnícke právo k veci výmenou za povinnosť druhej strany odovzdať inú vec a previesť na ňu vlastnícke právo k inej veci.

§ 843 Akosť veci a prechod nebezpečenstva

(1) Strany si odovzdajú vec v stave, v akom sa nachádza ku dňu uzavretia zmluvy.

(2) Nebezpečenstvo škody na veci prechádza na druhú stranu odovzdaním veci druhej strane.

§ 844 Plody a úžitky

Plody a úžitky z veci patria prevodcovi do času, kedy ich má podľa zmluvy odovzdať; od tohto času patria nadobúdateľovi aj vtedy, ak by mu predmet zámeny nebol odovzdaný.

§ 845 Primerané použitie ustanovení o kúpnej zmluve

Na zámennú zmluvu sa primerane použijú ustanovenia tohto zákona o kúpnej zmluve, pričom každá zo strán sa považuje ohľadne veci, ktorú výmenou dáva, za predávajúcu stranu, a ohľadne veci, ktorú výmenou prijíma, za kupujúcu stranu.

Piaty oddiel
Darovacia zmluva

§ 846 Základné ustanovenie

Darovacou zmluvou sa darca zaväzuje bezodplatne odovzdať vec obdarovanému a previesť na obdarovaného vlastnícke právo, a obdarovaný sa zaväzuje dar prevziať.

§ 847 Forma zmluvy

(1) Ak je dar zapísaný vo verejnom registri, musí byť darovacia zmluva uzavretá v písomnej forme.

(2) Darovacia zmluva musí byť uzavretá v písomnej forme aj vtedy, ak vec nebude odovzdaná pri uzavretí zmluvy.

§ 848 Darovanie pre prípad smrti

Darovacia zmluva, podľa ktorej je smrť darcu podmienkou darovania a plniť sa má až po jeho smrti, je neplatná.

§ 849 Účel daru

(1) Darca je oprávnený určiť účel, na ktorý má byť dar použitý.

(2) Obdarovaný je povinný použiť dar na určený účel; to neplatí, ak k zmareniu účelu došlo z iných dôvodov ako konaním alebo opomenutím obdarovaného.

PRÍKAZ

§ 850 Prípustnosť príkazu

(1) Darovanie s príkazom niečo konať, zdržať sa určitého konania alebo niečo strpieť je prípustné, ak nie je v rozpore s bezodplatnosťou darovacej zmluvy.

(2) V rozpore s bezodplatnosťou nie je, ak obdarovaný musí na vykonanie príkazu vynaložiť náklady, ktorých výška je vzhľadom k hodnote daru zanedbateľná.

§ 851 Splnenie príkazu

(1) Obdarovaný nie je povinný príkaz splniť, ak sa splnenie príkazu stane bez zavinenia obdarovaného nemožným alebo si vyžiada náklady, ktoré sú vzhľadom k hodnote daru nezanedbateľné. Ak obdarovaný príkaz splnil,

má právo na náhradu nákladov, ktoré vynaložil nad rámec toho, na čo je povinný.

(2) Po darcovej smrti môže požadovať splnenie príkazu ktorýkoľvek z dedičov.

(3) Povinnosť z príkazu zaniká najneskôr stratou právnej subjektivity obdarovaného, ktorému bol príkaz uložený.

§ 852 Vady daru

(1) Darca je povinný obdarovaného pred uzavretím zmluvy upozorniť na všetky vady, o ktorých vie, okrem vád, ktoré sú zrejmé alebo ktoré možno zistiť z verejného registra.

(2) Obdarovaný má právo odstúpiť od zmluvy a dar vrátiť, ak má vady, na ktoré ho bol darca povinný upozorniť.

ZRUŠENIE A ODVOLANIE DAROVANIA

§ 853 Zrušenie darovania pre zmenu okolností

Ak ešte nedošlo k odovzdaniu daru a prevodu vlastníckeho práva, má darca právo zrušiť darovanie, ak

a) sa obdarovaný dopustí správania, ktoré by inak zakladalo právo odvolať darovanie pre nevďak, alebo
b) sa darca po uzavretí zmluvy ocitne v stave chudoby, v ktorej si zo svojho majetku nie je schopný zabezpečiť odôvodnené životné potreby alebo nie je schopný plniť svoje iné vyživovacie povinnosti, alebo ak bol na majetok darcu vyhlásený konkurz, alebo
c) obdarovaný zomrel.

§ 854 Odvolanie darovania pre nevďak

(1) Ak sa obdarovaný k darcovi alebo jemu blízkej osobe správa tak, že tým hrubo porušuje dobré mravy, môže darca darovanie odvolať.

(2) Neplnenie zákonnej vyživovacej povinnosti obdarovaného voči darcovi sa považuje za hrubé porušenie dobrých mravov.

§ 855 Lehota na odvolanie darovania pre nevďak

(1) Odvolať darovanie pre nevďak možno najneskôr do jedného roku, keď sa darca dozvie o dôvode pre odvolanie daru. Dedič darcu môže darovanie odvolať do jedného roku od smrti darcu.

(2) Právo odvolať darovanie pre nevďak zaniká, ak darca prejavil vôľu obdarovanému odpustiť.

§ 856 Odvolanie darovania pre chudobu

(1) Ak sa darca po darovaní dostane do stavu chudoby, v ktorej si nie je schopný zabezpečiť odôvodnené životné potreby, môže darca darovanie

odvolať.

(2) Obdarovaný nie je povinný dar vrátiť, ak sa darcovi písomne zaviaže prispievať na úhradu odôvodnených životných potrieb po dobu trvania chudoby darcu, najviac v rozsahu prospechu obdarovaného z darovania v čase poskytovania príspevku.

(3) Obdarovaný nie je povinný dar vrátiť, ak by sa vrátením daru sám dostal do stavu chudoby.

(4) Odvolať darovanie pre chudobu možno do jedného roku, keď sa darca dostal do stavu chudoby, najneskôr do piatich rokov od darovania.

§ 857 Odvolanie darovania z iných dôvodov

Darca má právo odvolať darovanie, aj ak

a) obdarovaný nesplní príkaz v dohodnutej lehote, inak v primeranej lehote po odovzdaní daru a darca si pri darovaní vymienil, že v prípade nesplnenia príkazu je oprávnený odvolať darovanie,
b) obdarovaný použil dar na iný ako určený účel, a darca si pri darovaní vymienil, že v prípade použitia daru na iný účel je oprávnený odvolať darovanie.

§ 858 Oprávnenie odvolať darovanie

(1) Právo odvolať darovanie patrí darcovi. Ak obdarovaný privodil smrť darcu, prechádza právo odvolať darovanie pre nevďak na dedičov darcu. Ak je dedičov viac, právo odvolať darovanie môže uplatniť každý z nich samostatne.

(2) Právo odvolať darovanie možno uplatniť len voči obdarovanému.

(3) Nemožno odvolať obvyklé darovanie a darovanie pri spoločenských príležitostiach.

§ 859 Forma odvolania darovania

Odvolanie darovania musí byť písomné a darca musí dôvod odvolania darovania skutkovo vymedziť.

§ 860 Neplatnosť odvolania

Ak obdarovaný namieta dôvody odvolania, môže žiadať, aby súd určil neplatnosť odvolania darovania. Právo domáhať sa určenia neplatnosti odvolania darovania zaniká, ak sa neuplatní do troch mesiacov odo dňa dôjdenia odvolania darovania.

§ 861 Účinky odvolania daru

Odvolanie darovania má rovnaké účinky ako odstúpenie od zmluvy.

Šiesty oddiel
Zmluva o sponzorstve

§ 862 Základné ustanovenie

Zmluvou o sponzorstve sa sponzor zaväzuje poskytnúť sponzorovanému peňažné plnenie alebo nepeňažné plnenie (sponzorské) a sponzorovaný sa zaväzuje využiť sponzorské na dohodnutý účel a uskutočniť dohodnutú propagáciu sponzora.

§ 863 Označenie sponzora

Sponzor je oprávnený od sponzorovaného požadovať spojenie svojho mena alebo iného označenia, ochrannej známky alebo loga so sponzorovaným počas dohodnutej doby.

§ 864 Vrátenie sponzorského

Sponzor má právo požadovať vrátenie sponzorského alebo tej jeho časti, ktorá nebola použitá na dohodnutý účel.

§ 865 Odstúpenie od zmluvy

Sponzor má právo odstúpiť od zmluvy a žiadať vrátenie sponzorského alebo jeho časti, ak

a) sponzorovaný počas dohodnutej doby prestane vykonávať činnosť, na ktorú bolo sponzorské poskytnuté, alebo
b) z dôvodu konania sponzorovaného by spájanie označenia sponzora so sponzorovaným zasiahlo do dobrej povesti alebo dobrého mena sponzora.

DRUHÝ DIEL
Zmluvy o prenechaní veci na užívanie

Prvý oddiel
Nájomná zmluva

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 866 Základné ustanovenie

Nájomnou zmluvou sa prenajímateľ zaväzuje prenechať nájomníkovi vec, aby ju dočasne užíval alebo z nej aj bral plody a úžitky (požíval), za čo sa nájomník zaväzuje platiť prenajímateľovi nájomné.

§ 867 Predmet nájmu

(1) Prenajať možno aj časť veci, ak je možné túto časť dostatočne vymedziť; to isté sa vzťahuje na vec, ktorá vznikne v budúcnosti.

(2) Vlastník si môže prenajať svoju vec, ak jej užívanie je prenechané inej osobe.

§ 868 Doba nájmu

Ak doba nájmu nie je dohodnutá, platí, že nájom je na dobu neurčitú a začína plynúť odo dňa uzavretia zmluvy.

§ 869 Prednájomné právo

(1) Ak bolo dohodnuté, že nájomník má pri riadnom plnení povinností z nájmu prednostné právo pokračovať v nájme, ak sa prenajímateľ rozhodne vec prenajímať po uplynutí doby nájmu (prednájomné právo), je prenajímateľ povinný oznámiť nájomníkovi svoje rozhodnutie najneskôr tri mesiace pred uplynutím doby nájmu, inak sa predpokladá, že v prenajímaní veci nepokračuje.

(2) Nájomník je povinný oznámiť prenajímateľovi využitie prednájomného práva najneskôr do jedného mesiaca od dôjdenia oznámenia podľa odseku 1, inak prednájomné právo zaniká.

§ 870 Lehota na odovzdanie veci

Prenajímateľ je povinný odovzdať nájomníkovi vec najneskôr na začiatku nájmu. Spolu s vecou odovzdá prenajímateľ nájomníkovi všetko, čo je potrebné na jej riadne užívanie.

STAV PRENAJATEJ VECI

§ 871 Stav veci na začiatku nájmu

Prenajímateľ je povinný prenechať nájomníkovi vec v stave spôsobilom na riadne užívanie. Vec je spôsobilá na riadne užívanie, ak ju možno užívať dohodnutým spôsobom, inak spôsobom obvyklým.

§ 872 Stav veci počas nájmu

(1) Prenajímateľ je povinný po dobu nájmu udržiavať vec v stave spôsobilom na riadne užívanie.

(2) Na bežné opotrebenie veci sa neprihliada.

§ 873 Oprava a údržba veci

(1) Bežné opravy a bežnú údržbu veci zabezpečuje nájomník na vlastné náklady; iné ako bežné opravy a bežnú údržbu zabezpečuje na vlastné náklady prenajímateľ.

(2) Nájomník je povinný oznámiť prenajímateľovi potrebu opráv, ktorých vykonanie má zabezpečiť prenajímateľ, bez zbytočného odkladu po tom, ako potrebu opráv zistí alebo ju mohol zistiť pri starostlivom užívaní veci. Ak nájomník neoznámi potrebu opráv podľa predchádzajúcej vety, zodpovedá prenajímateľovi za škodu, ktorú tým spôsobil, a nevzniknú mu práva, ktoré by mu inak vznikli pre nemožnosť alebo obmedzenú možnosť vec riadne užívať. Ustanovenie predchádzajúcej vety

sa nepoužije, ak potrebu opráv, ktorých vykonanie má zabezpečiť prenajímateľ, zistil pri kontrole veci sám prenajímateľ.

(3) Ak nájomník oznámil prenajímateľovi potrebu opráv, a prenajímateľ nezabezpečil vykonanie opravy riadne alebo včas, môže ich vykonať alebo zabezpečiť ich vykonanie nájomník na náklady a zodpovednosť prenajímateľa; to neplatí, ak ide o opravu, ktorá nie je nevyhnutná a ktorú bolo možné odložiť na dobu po skončení nájmu.

(4) Nájomník je povinný strpieť obmedzenia pri užívaní veci v rozsahu potrebnom na vykonanie opráv alebo údržby veci, ktoré sú nevyhnutné na jej riadne užívanie.

(5) Prenajímateľ môže nájomníkovi ponúknuť na dobu vykonávania opravy alebo údržby veci vhodnú náhradu. Ak nájomník náhradu prijme, po dobu užívania náhradnej veci mu právo na zľavu z nájomného alebo právo nezaplatiť nájomné podľa § 885 nevznikne.

§ 874 Ochrana práv nájomníka z nájmu

(1) Ak tretia osoba zasahuje do práv nájomníka z nájmu, môže sa ochrany domáhať sám nájomník alebo môže požiadať o ochranu prenajímateľa.

(2) Ak nájomník požiada o ochranu prenajímateľa, je prenajímateľ povinný urobiť potrebné opatrenia bez zbytočného odkladu. Počas doby, v ktorej bol nájomník v dôsledku uplatňovania práv k veci treťou osobou rušený v užívaní veci natoľko, že mohol užívať vec len obmedzene, alebo ju nemohol užívať, a to napriek tomu, že požiadal prenajímateľa o ochranu, má právo na zľavu z nájomného alebo právo nezaplatiť nájomné podľa § 885.

§ 875 Zmeny na veci

(1) Počas trvania nájmu prenajímateľ nemá právo vec svojvoľne meniť.

(2) Nájomník je oprávnený vykonávať zmeny na veci len s predchádzajúcim súhlasom prenajímateľa.

(3) Náhradu nákladov, ktoré nájomník vynaložil na zmeny na veci, môže nájomník požadovať len ak sa na to prenajímateľ zaviazal, inak môže žiadať od prenajímateľa len peňažnú protihodnotu toho, o čo sa zvýšila hodnota veci; nájomník je oprávnený požadovať náhradu nákladov alebo peňažnej protihodnoty po skončení nájmu so zohľadnením znehodnotenia zmien, ku ktorému došlo bežným užívaním veci.

(4) Ak nájomník vykoná zmeny na veci bez súhlasu prenajímateľa, je povinný uviesť vec na svoje náklady do pôvodného stavu bezodkladne po tom, ako ho o to prenajímateľ požiada, najneskôr ku dňu skončenia nájmu. Za prípadné zhodnotenie veci nepatrí nájomníkovi náhrada.

ZMENA VLASTNÍKA VECI

§ 876 Základné ustanovenia

(1) Ak dôjde k zmene vlastníka veci, práva a povinnosti z nájmu prechádzajú z pôvodného vlastníka (pôvodný prenajímateľ) na nového vlastníka veci (nový prenajímateľ).

(2) Pokiaľ nebola nájomníkovi oznámená zmena vlastníka veci, záväzky z nájmu je nájomník povinný plniť voči pôvodnému prenajímateľovi veci. Ak zmenu vlastníka oznámi nájomníkovi iná osoba ako pôvodný prenajímateľ, musí zmenu vlastníctva preukázať.

(3) Na splnenie povinností, ktoré vznikli pôvodnému prenajímateľovi do zmeny vlastníctva veci, sú voči nájomníkovi zaviazaní pôvodný prenajímateľ a nový prenajímateľ spoločne a nerozdielne.

(4) Ak bola na zabezpečenie peňažných záväzkov nájomníka voči prenajímateľovi dohodnutá peňažná zábezpeka, vydá ju pôvodný prenajímateľ novému prenajímateľovi bez zbytočného odkladu.

§ 877 Výpoveď z dôvodu zmeny vlastníka veci

(1) Z dôvodu zmeny vlastníctva nehnuteľnej veci môže vypovedať zmluvu len nájomník. Právo vypovedať zmluvu zanikne, ak ho nájomník neuplatnil do troch mesiacov, od kedy sa o zmene vlastníka veci dozvedel alebo musel dozvedieť.

(2) Z dôvodu zmeny vlastníctva hnuteľnej veci môže vypovedať zmluvu nový prenajímateľ aj nájomník; nový prenajímateľ do jedného mesiaca od nadobudnutia vlastníckeho práva k veci a nájomník do jedného mesiaca, od kedy sa o zmene vlastníka veci dozvedel alebo musel dozvedieť.

NÁJOMNÉ A JEHO SPLATNOSŤ

§ 878 Základné ustanovenia

(1) Nájomník je povinný platiť dohodnuté nájomné, inak nájomné obvyklé v čase uzavretia zmluvy, s prihliadnutím na hodnotu veci a spôsob jej užívania.

(2) Ak sa má nájomné plniť inak ako v peniazoch, je rozhodujúca majetková hodnota poskytovaného plnenia vyjadrená v peniazoch.

(3) Nájomné sa platí spravidla do pätnásteho dňa mesiaca, za ktorý sa platí nájomné. Ak je nájom dohodnutý na dobu kratšiu ako jeden mesiac, nájomné sa platí na začiatku nájmu.

(4) Ak sa strany dohodnú, že nájomník začne platiť nájomné až po určitej dobe od prevzatia veci alebo po určitú dobu bude vec užívať bezodplatne, vzťahujú sa na vzťah medzi zmluvnými stranami počas tejto doby ustanovenia o nájomnej zmluve, okrem ustanovení o nájomnom.

§ 879 Neužívanie veci pre osobný dôvod

Ak nájomníkovi osobný dôvod bráni užívať vec, povinnosť platiť nájomné nezaniká, a nájomník má právo, aby sa zohľadnilo všetko, čo prenajímateľ neužívaním veci ušetril.

ZABEZPEČENIE ZÁVÄZKOV Z NÁJOMNEJ ZMLUVY PEŇAŽNÁ ZÁBEZPEKA

§ 880 Základné ustanovenia

(1) Na zabezpečenie peňažných dlhov nájomníka voči prenajímateľovi môže byť dohodnutá peňažná zábezpeka. Pri nájme bytu nesmie výška peňažnej zábezpeky presiahnuť trojnásobok súčtu mesačného nájomného a úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu; to neplatí, ak sa strany dohodnú na vykonaní úprav bytu na žiadosť nájomníka.

(2) Prijatie peňažnej zábezpeky je prenajímateľ povinný písomne potvrdiť nájomníkovi na jeho žiadosť.

§ 881 Doplnenie peňažnej zábezpeky

(1) Ak prenajímateľ použije peňažnú zábezpeku alebo jej časť na úhradu svojich splatných pohľadávok z nájmu, nájomník je povinný doplniť peňažnú zábezpeku do pôvodne dohodnutej výšky bez zbytočného odkladu.

(2) Ak nájomník nedoplní peňažnú zábezpeku podľa odseku 1, hrubo tým poruší povinnosti z nájmu.

§ 882 Vrátenie peňažnej zábezpeky

Prenajímateľ je povinný vydať nájomníkovi peňažnú zábezpeku bez zbytočného odkladu po skončení nájmu a vrátení veci. Prenajímateľ je oprávnený započítať peňažnú zábezpeku proti všetkým peňažným dlhom nájomníka z nájmu. Z peňažnej zábezpeky možno dohodnúť úroky.

§ 883 Záložné právo a zádržné právo

(1) Na zabezpečenie peňažných pohľadávok prenajímateľa voči nájomníkovi z nájmu, má prenajímateľ záložné právo k hnuteľným veciam, ktoré sú v predmete nájmu a patria nájomníkovi alebo osobám, ktoré užívajú predmet nájmu spolu s nájomníkom, okrem vecí vylúčených z výkonu rozhodnutia. Záložné právo zanikne, ak sa veci vysťahujú alebo odstránia z predmetu nájmu pred ich zadržaním podľa odseku 2.

(2) Ak sa nájomník sťahuje, alebo ak sa z predmetu nájmu odstraňujú veci uvedené v odseku 1, napriek tomu, že peňažné pohľadávky prenajímateľa voči nájomníkovi z nájmu nie sú uspokojené alebo zabezpečené, môže ich prenajímateľ zadržať na vlastné nebezpečenstvo.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa použijú aj na zabezpečenie pohľadávok nájomníka voči podnájomníkovi z podnájmu.

§ 884 Inflačná doložka

(1) Ak sa strany dohodnú na zvýšení nájomného o medziročný inflačný index (inflačná doložka), pre zvýšenie nájomného je určujúce potvrdenie o miere inflácie v Slovenskej republike meranej indexom spotrebiteľských cien, dosiahnutej v posudzovanom roku oproti predchádzajúcemu roku.

(2) Zvýšené nájomné je nájomník povinný platiť od prvého mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom mu prenajímateľ doručil oznámenie o zvýšení nájomného. Oznámenie musí obsahovať údaj o výške medziročnej inflácie za posudzovaný kalendárny rok.

(3) Ak prenajímateľ neoznámi nájomníkovi zvýšenie nájomného do konca kalendárneho roka, jeho právo na zvýšené nájomné v príslušnom kalendárnom roku zanikne.

§ 885 Právo nezaplatiť nájomné a právo na zľavu z nájomného

(1) Ak nájomník nemôže užívať vec vôbec, nie je povinný platiť nájomné.

(2) Ak nájomník môže užívať vec obmedzene, má právo na primeranú zľavu z nájomného.

(3) Právo nezaplatiť nájomné a právo na zľavu z nájomného podľa odsekov 1 a 2 nájomníkovi nevzniknú, ak dôvody, pre ktoré nemohol nájomník užívať vec vôbec, alebo pre ktoré ju mohol užívať len obmedzene, boli na strane nájomníka.

(4) Právo nezaplatiť nájomné a právo na zľavu z nájomného podľa odsekov 1 a 2 musí nájomník uplatniť u prenajímateľa bez zbytočného odkladu; právo zanikne, ak sa neuplatní do jedného roka odo dňa, keď došlo ku skutočnosti, ktorá toto právo založila.

ĎALŠIE PRÁVA A POVINNOSTI ZMLUVNÝCH STRÁN

§ 886 Prenajímateľ

(1) Prenajímateľ je oprávnený požadovať od nájomníka prístup k veci na účel kontroly stavu veci a spôsobu užívania veci.

(2) Prenajímateľ je povinný oznámiť nájomníkovi plánovanú kontrolu veci v dostatočnom predstihu, okrem prípadu, ak je vykonanie kontroly potrebné na zabránenie vzniku škôd alebo na ich obmedzenie. Nájomník má právo byť prítomný pri kontrole, ibaže sa jeho prítomnosť nedá zabezpečiť a účelom kontroly je zabránenie vzniku škôd alebo ich obmedzenie.

(3) Nájomník nesmie byť kontrolami neprimerane obťažovaný.

§ 887 Nájomník

(1) Nájomník je oprávnený a povinný užívať vec riadne a s náležitou starostlivosťou.

(2) Ak by sa vec neužívaním znehodnotila viac ako jej užívaním, je nájomník povinný vec užívať tak, aby zabránil jej znehodnoteniu.

ZÁNIK NÁJMU

§ 888 Dôvody zániku nájmu

(1) Nájom zaniká najmä
a) uplynutím dohodnutej doby,
b) dohodou zmluvných strán,
c) výpoveďou zmluvy,
d) odstúpením od zmluvy.

(2) Nájom zaniká aj zánikom veci; ak zanikne len časť veci, nájom zaniká, ak stav zvyšnej časti veci bráni nájomníkovi vec riadne užívať.

§ 889 Výpoveď zmluvy

(1) Ak sa nájom dohodne na neurčitú dobu, zmluvu možno vypovedať aj bez uvedenia dôvodu.

(2) Ak dohodnutá doba nájmu presahuje päťdesiat rokov, zmluvu môže po uplynutí päťdesiatich rokov vypovedať ktorákoľvek zmluvná strana; to neplatí, ak bola nájomná zmluva uzavretá na dobu života prenajímateľa alebo nájomníka, alebo dlhšia doba nájmu je odôvodnená dôvodmi hodnými osobitného zreteľa.

(3) Pri nájme nehnuteľnosti je výpovedná doba dva mesiace, pri nájme hnuteľných vecí je výpovedná doba desať dní.

(4) Ak zmluvu možno vypovedať z určitého dôvodu, dôvod výpovede musí byť uvedený a opísaný, inak sa na výpoveď neprihliada.

§ 890 Odstúpenie od zmluvy

(1) Prenajímateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy, ak
a) sa vec napriek písomnému upozorneniu prenajímateľa užíva na iný ako dohodnutý účel, alebo ak sa užíva spôsobom, pri ktorom sa vec znehodnocuje nad rámec bežného opotrebenia, alebo hrozí jej zničenie,
b) v dôsledku zmien vykonávaných nájomníkom na veci hrozí prenajímateľovi škoda,
c) nájomník napriek písomnému upozorneniu nezaplatil dlžné nájomné alebo úhrady za poskytované plnenia ani do splatnosti ďalšieho nájomného,
d) nájomník prenechá vec do podnájmu bez súhlasu prenajímateľa, alebo
e) podľa právoplatného rozhodnutia príslušného orgánu je potrebné prenajatú vec vydať alebo vypratať.

(2) Nájomník je oprávnený odstúpiť od zmluvy, ak

a) je vec pri odovzdaní v stave nespôsobilom na riadne užívanie, alebo ak sa vec z dôvodov, ktoré nie sú na strane nájomníka, stane nespôsobilou na riadne užívanie neskôr,
b) sú priestory, ktoré boli prenechané na účely bývania alebo na to, aby sa v nich zdržiavali ľudia, zdraviu škodlivé, a to aj ak nájomník o tejto skutočnosti pri uzavretí zmluvy vedel, alebo
c) nájomník požiada o ochranu prenajímateľa pred zásahmi tretej osoby do jeho práv z nájmu, a prenajímateľ mu ochranu neposkytne alebo sú jeho opatrenia neúspešné.

(3) Dôvod odstúpenia musí byť uvedený a opísaný, inak sa na odstúpenie neprihliada.

§ 891 Prehliadka veci

(1) Po podanej výpovedi alebo počas troch mesiacov pred skončením nájmu je nájomník povinný umožniť inej osobe prehliadku veci za prítomnosti nájomníka a prenajímateľa.

(2) Prenajímateľ je povinný oznámiť nájomníkovi konanie prehliadky v dostatočnom predstihu.

(3) Nájomník nesmie byť prehliadkami neprimerane obťažovaný.

§ 892 Obnovenie nájmu

Ak nájomník užíva vec aj po skončení nájmu a prenajímateľ do troch mesiacov od skončenia nájmu nájomníka písomne nevyzve, aby mu vec vydal, obnovuje sa nájom za rovnakých podmienok, za akých bol pôvodne dohodnutý. Nájom dohodnutý na dobu dlhšiu ako jeden rok sa obnovuje na jeden rok, nájom dojednaný na kratšiu dobu sa obnovuje na túto dobu.

§ 893 Stav veci pri skončení nájmu

(1) Pri skončení nájmu je nájomník povinný vrátiť prenajímateľovi vec na mieste, kde ju prevzal a v stave, v akom ju prevzal, s prihliadnutím na bežné opotrebenie.

(2) Nájomník zodpovedá za škodu spôsobenú nadmerným opotrebením veci.

(3) Právo na náhradu škody podľa odseku 2 musí prenajímateľ uplatniť u nájomníka bez zbytočného odkladu, najneskôr do šiestich mesiacov od vrátenia vec prenajímateľovi, inak právo zanikne.

§ 894 Podnájom

(1) Nájomník je oprávnený prenechať vec do podnájmu len s predchádzajúcim súhlasom prenajímateľa.

(2) Podnájom zaniká najneskôr so zánikom nájmu.

(3) O skončení nájmu je nájomník povinný informovať podnájomníka bez zbytočného odkladu.

(4) Na zmluvu o podnájme sa primerane použijú ustanovenia o nájomnej zmluve.

Druhý pododdiel
Nájom budovy alebo jej časti

§ 895 Základné ustanovenia

(1) Ustanovenia prvého pododdielu sa vzťahujú na nájom budovy alebo jej časti, ak je spôsobilá tvoriť samostatný predmet nájmu; na nájom časti budovy sa primerane použijú ustanovenia o nájme budovy.

(2) Ustanovenia tohto pododdielu sa použijú primerane na nájom a podnájom bytu, a nájom a podnájom priestoru na podnikanie, ak je takýto priestor časťou budovy.

(3) Ak je predmetom nájmu časť budovy, nájomník a osoby, ktoré s ním časť budovy užívajú, majú právo užívať spoločné priestory a zariadenia budovy, ako aj požívať plnenia, ktorých poskytovanie je s užívaním budovy spojené.

§ 896 Úhrada za poskytované plnenia

(1) Nájomník je povinný platiť úhradu za plnenia poskytované spolu s nájmom (poskytované plnenia). Úhrada za poskytované plnenia sa platí spolu s nájomným.

(2) Ak výška úhrad za poskytované plnenia alebo spôsob ich rozúčtovania nie sú ustanovené osobitným predpisom, dohodnú sa pred začatím ich poskytovania, inak je nájomník povinný platiť úhradu za poskytované plnenia v obvyklej výške.

(3) Prenajímateľ je povinný umožniť nájomníkovi nahliadnuť do účtovných dokladov týkajúcich sa poskytovaných plnení, ako aj do ich vyúčtovania.

§ 897 Účel nájmu

Nájomník je oprávnený a povinný budovu užívať na dohodnutý účel, inak na účel, na ktorý budova slúži.

§ 898 Vedľajší predmet nájmu

(1) Ak je predmetom nájmu budova spolu so zariadením alebo vybavením, na vzťah nájomníka k zariadeniu a vybaveniu sa vzťahujú ustanovenia o nájme budovy.

(2) Ustanovenia o nájme budovy sa vzťahujú aj na nájom hnuteľných alebo nehnuteľných vecí, ktoré prenajímateľ prenecháva spolu s budovou

a o užívanie ktorých by nájomník inak nemal záujem.

STAV BUDOVY NA ZAČIATKU NÁJMU

§ 899 Základné ustanovenia

(1) Ak pre stav budovy nemožno užívať budovu vôbec, má nájomník právo prevzatie budovy odmietnuť a žiadať od prenajímateľa nápravu; do zabezpečenia nápravy nie je povinný platiť nájomné ani úhradu za poskytované plnenia.

(2) Ak pre stav budovy možno užívať budovu alebo jej časť len obmedzene, je nájomník povinný budovu prevziať a má právo na zľavu z nájomného do zabezpečenia nápravy zo strany prenajímateľa.

(3) Ak obmedzené užívanie budovy nemá pre nájomníka hospodársky význam, alebo ak môže ohroziť život alebo zdravie osôb, ktoré sa majú v budove nachádzať, má nájomník právo prevzatie budovy odmietnuť a žiadať od prenajímateľa nápravu; do zabezpečenia nápravy nie je povinný platiť nájomné ani úhradu za poskytované plnenia.

(4) Ak prenajímateľ nezabezpečí nápravu do jedného mesiaca od začiatku nájmu, má nájomník právo odstúpiť od zmluvy.

§ 900 Dodatočné uvedenie do stavu spôsobilého na riadne užívanie

Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že budova bude uvedená do stavu spôsobilého na riadne užívanie počas trvania nájmu nájomníkom.

STAV BUDOVY POČAS NÁJMU

§ 901 Udržiavacie opatrenia

(1) Nájomník je povinný strpieť opatrenia, ktoré sú potrebné na údržbu alebo opravu budovy (udržiavacie opatrenia), ak ich vykonanie nemá podstatný vplyv na užívanie budovy.

(2) Udržiavacie opatrenia musia byť nájomníkovi oznámené vopred; to neplatí, ak bezprostredne hrozí vznik škody.

(3) Ak v dôsledku udržiavacieho opatrenia môže nájomník užívať budovu len obmedzene, alebo ju nemôže užívať vôbec, má okrem práva na zľavu z nájomného alebo práva nezaplatiť nájomné podľa § 885 aj právo na primeranú náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré nájomníkovi vznikli v dôsledku udržiavacieho opatrenia. Ak nájomník nemôže budovu užívať dlhšie ako 30 dní, má právo od zmluvy odstúpiť.

(4) Ak má dôjsť v dôsledku udržiavacích opatrení k vypratániu budovy, musí o tom prenajímateľ informovať nájomníka bezodkladne po tom, ako sa o potrebe vypratania dozvedel alebo mohol dozvedieť, inak je prenajímateľ povinný nahradiť škodu, ktorá nájomníkovi vznikne.

Prenajímateľ sa zodpovednosti za škodu zbaví, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia.

§ 902 Modernizačné opatrenia

Modernizačné opatrenia sú úpravy budovy, ktoré zlepšujú technický stav, funkčnosť, energetickú efektívnosť a celkovú výkonnosť budovy, najmä ak sa nimi znižuje spotreba energie v budove inštaláciou alebo zriadením vykurovacieho systému v budove (energetická modernizácia), znižuje spotreba vody, zvyšuje úžitková hodnota budovy, chráni životné prostredie, predlžuje životnosť alebo zlepšuje kvalita budovy alebo ak sa zlepšujú všeobecné podmienky užívania budovy.

§ 903 Oznámenie modernizačných opatrení

(1) Prenajímateľ je povinný písomne oznámiť nájomníkovi modernizačné opatrenia najmenej tri mesiace pred ich plánovaným začiatkom (oznámenie o modernizácii).

(2) Oznámenie o modernizácii musí obsahovať povahu a predpokladaný rozsah modernizačného opatrenia, dôvody vykonania modernizačného opatrenia, a predpokladaný začiatok a predpokladané trvanie modernizačného opatrenia.

(3) Ak modernizačné opatrenie vyžaduje vypratanie budovy, musí oznámenie o modernizácii obsahovať aj informáciu o predpokladanej dobe, počas ktorej má byť budova vypratáná.

(4) Povinnosť oznámenia o modernizácii prenajímateľovi nevznikne, ak majú modernizačné opatrenia len nepodstatný vplyv na užívanie budovy.

§ 904 Dohoda o modernizačných opatreniach

Prenajímateľ a nájomník budovy môžu uzavrieť dohodu o modernizačných opatreniach, najmä o časovom a technickom postupe vykonávania modernizačných opatrení, o budúcej výške nájomného, ako aj o náhrade primeraných nákladov, ktoré nájomníkovi v dôsledku modernizačného opatrenia vzniknú. Ak dohoda o modernizačných opatreniach obsahuje dohodu o budúcej výške nájomného, ustanovenie § 906 sa nepoužije.

§ 905 Povinnosť strpieť modernizačné opatrenia

(1) Ak tomu nebránia dôvody osobitného zreteľa, najmä vážne ťažkosti spôsobené nájomníkovi alebo členom jeho domácnosti vypratáním predmetu nájmu, nájomník je povinný strpieť modernizačné opatrenia.

(2) Ak modernizačné opatrenia vyžadujú vypratanie budovy, je prenajímateľ povinný poskytnúť nájomníkovi primeranú náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré nájomníkovi v súvislosti s vypratáním

vzniknú; právo na zľavu z nájomného alebo právo nezaplatiť nájomné podľa § 885 tým nie je dotknuté.

§ 906 Zvýšenie nájomného z dôvodu modernizačných opatrení

Prenajímateľ je z dôvodu vykonania modernizačných opatrení oprávnený zvýšiť nájomné. Zvýšenie nájomného nesmie ročne presiahnuť päť percent podielu skutočne vynaložených nákladov na modernizačné opatrenia v budove pomerne pripadajúcich na predmet nájmu.

§ 907 Výpoveď zmluvy z dôvodu modernizačných opatrení

Po dôjdení oznámenia o modernizácii má nájomník právo vypovedať zmluvu. Výpovedná doba je dva mesiace a začína plynúť od dôjdenia oznámenia o modernizácii; na neskôr podanú výpoveď nie je prenajímateľ povinný prihliadnuť, čo je povinný nájomníkovi oznámiť bez zbytočného odkladu.

STAV BUDOVY PRI SKONČENÍ NÁJMU

§ 908 Základné ustanovenia

(1) Nájomník je povinný vrátiť budovu v stave spôsobilom na ďalšie užívanie, s prihliadnutím na bežné opotrebenie a vykonané udržiavacie opatrenia alebo modernizačné opatrenia.

(2) Ak budovu do stavu spôsobilého na riadne užívanie uviedol dodatočne nájomník, stav budovy pri skončení nájmu musí zodpovedať podmienkam dohodnutým v zmluve.

NÁJOM A PODNÁJOM BYTU

§ 909 Základné ustanovenia

(1) Ustanovenia § 910 až 946 sa použijú na nájom bytu, ak je účelom nájmu zabezpečenie bytových potrieb nájomníka a členov jeho domácnosti.

(2) Ustanovenia § 910 až 946 sa primerane použijú na nájom rodinného domu alebo iného priestoru vhodného na zabezpečenie bytových potrieb nájomníka a členov jeho domácnosti.

(3) Ustanovenia § 910 až 946 sa nevzťahujú na nájom bytu dohodnutého na dobu kratšiu ako tri mesiace.

(4) Nájomnú zmluvu o nájme družstevného bytu možno uzavrieť za podmienok upravených v stanovách bytového družstva.

(5) Osobitný predpis ustanoví, čo sa rozumie služobným bytom, bytom osobitného určenia, bytom v domoch osobitného určenia, sociálnym bytom, náhradným nájomným bytom a bytom štátom podporovaného nájomného bývania a aké podmienky sa použijú na nájom takéhoto bytu.

§ 910 Bývanie v inom priestore

Ustanovenia o nájme bytu sa primerane použijú aj na zmluvu, na základe ktorej sa prenecháva iný priestor do užívania na uspokojovanie potrieb bývania.

§ 911 Náležitosti nájomnej zmluvy

(1) Zmluva o nájme bytu musí obsahovať označenie bytu, výšku nájomného a úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu alebo spôsob ich výpočtu, ako aj ich splatnosť. Ak je nájomník oprávnený užívať spolu s bytom aj miestnosti alebo priestory, ktoré sa nachádzajú mimo bytu, opíšu sa v zmluve; to neplatí, ak tvoria spoločné priestory budovy.

(2) Ak nájomná zmluva nebola uzavretá v písomnej forme, vystaví prenajímateľ na žiadosť nájomníka písomné potvrdenie o jej uzavretí; potvrdenie musí obsahovať náležitosti podľa odseku 1.

NÁJOMNÉ A ÚHRADA ZA PLNENIA POSKYTOVANÉ S UŽÍVANÍM BYTU

§ 912 Nájomné

Nájomné sa platí pravidelne mesačne.

§ 913 Plnenia poskytované s užívaním bytu

Prenajímateľ je povinný zabezpečovať plnenia poskytované s užívaním bytu v dohodnutom rozsahu, inak plnenia v rozsahu nevyhnutnom na riadne užívanie bytu. Predpokladá sa, že pod nevyhnutným rozsahom sa rozumejú dodávky vody, dodávky tepla, odvoz a odvádzanie odpadových vôd vrátane čistenia nádrží, odvoz komunálneho odpadu, osvetlenie spoločných častí domu, prevádzka a čistenie komínov, prípadne prevádzka výťahu.

ZVÝŠENIE NÁJOMNÉHO

§ 914 Dohoda o zvýšení nájomného

(1) Strany si môžu dohodnúť každoročné zvyšovanie nájomného o medziročný inflačný index alebo iný ukazovateľ.

(2) Na zvýšenie nájomného o medziročný inflačný index sa vzťahujú ustanovenia o inflačnej doložke.

(3) Oznámenie o zvýšení nájomného musí byť písomné a musí dôjsť nájomníkovi aspoň dva mesiace pred začiatkom doby, od ktorej má byť nájomné zvýšené.

§ 915 Zvyšovanie nájomného bez dohody v nájomnej zmluve

(1) Ak nájomná zmluva neobsahuje dohodu o zvýšení nájomného, môže prenajímateľ navrhnúť zvýšenie nájomného ak je nájom dohodnutý na dobu najmenej piatich rokov.

(2) Nájomné možno zvýšiť do výšky obvyklého nájomného, najviac o dvadsať percent oproti predchádzajúcemu nájomnému.

(3) Nájomné možno zvýšiť každé tri roky k prvému dňu nasledujúceho kalendárneho roka.

(4) Návrh na zvýšenie nájomného musí byť písomný a musí dôjsť nájomníkovi najneskôr dva mesiace pred začiatkom kalendárneho roka, od ktorého má byť nájomné zvýšené.

(5) Ak nájomník do dvoch mesiacov od dôjdenia návrhu na zvýšenie nájomného prenajímateľovi oznámi, že so zvýšením nájomného nesúhlasí, alebo v rovnakej lehote zvýšené nájomné nezaplatí, rozhodne o zvýšení nájomného na návrh prenajímateľa súd.

PRÁVA A POVINNOSTI Z NÁJMU BYTU

§ 916 Práva a povinnosti prenajímateľa

(1) Prenajímateľ je povinný odovzdať nájomníkovi byt v stave spôsobilom na riadne užívanie a zabezpečiť nájomníkovi plný a nerušený výkon práv spojených s užívaním bytu.

(2) Bežné opravy v byte súvisiace s jeho užívaním a náklady spojené s bežnou údržbou zabezpečuje a platí nájomník. Pojem bežných opráv a nákladov spojených s bežnou údržbou ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

§ 917 Práva a povinnosti nájomníka

(1) Nájomník je povinný užívať byt, spoločné priestory a zariadenia domu riadne v súlade s nájomnou zmluvou; je povinný dbať na to, aby sa pri výkone jeho práv vytvorilo v dome prostredie zabezpečujúce ostatným užívateľom domu nerušený výkon ich práv.

(2) Nájomník je oprávnený užívať byt na výkon povolania alebo podnikania len so súhlasom prenajímateľa. Ak tomu nebráni dôvod osobitného zreteľa, prenajímateľ nie je oprávnený súhlas odmietnuť.

(3) Nájomník je oprávnený v byte chovať zviera len so súhlasom prenajímateľa.

§ 918 Úpravy bytu z dôvodu zmeny zdravotného stavu nájomníka

(1) Ak sa nájomníkovi alebo členovi jeho domácnosti zmení zdravotný stav natoľko, že pre riadne užívanie bytu je nevyhnutné vykonať v byte úpravy, môže prenajímateľ vykonanie úprav odmietnuť len z vážneho dôvodu.

(2) Úpravy bytu podľa odseku 1 sa vykonajú na náklady nájomníka.

(3) Pri skončení nájmu je nájomník povinný uviesť byt na vlastné náklady do pôvodného stavu; ibaže prenajímateľ nájomníkovi oznámi, že

na uvedení veci do pôvodného stavu netrvá.

§ 919 Návštevy a počet členov domácnosti nájomníka

(1) Zmenu počtu členov domácnosti nájomníka je nájomník povinný oznámiť prenajímateľovi bez zbytočného odkladu. Pri zmene počtu členov domácnosti je prenajímateľ oprávnený primerane upraviť úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu.

(2) Prenajímateľ je oprávnený žiadať, aby celkový počet členov domácnosti nájomníka nebol vyšší, ako je primerané vzhľadom k veľkosti a vybaveniu bytu, najmä aby všetky osoby žili v byte v obvykle pohodlných a hygienicky vyhovujúcich podmienkach; do celkového počtu členov nemožno započítať maloleté dieťa, ktoré je na nájomníka odkázané osobnou starostlivosťou alebo výživou.

(3) Ak nájomník nevyhovie žiadosti prenajímateľa podľa odseku 2, hrubo tým porušuje svoje povinnosti z nájmu.

(4) Nájomník má právo v byte prijímať návštevy, ak tým nenarušuje poriadok v dome alebo neohrozuje ostatných vo výkone ich práv.

SPOLOČNÝ NÁJOM BYTU

§ 920 Základné ustanovenia

(1) Byt môže byť v spoločnom nájme viacerých osôb.

(2) Pri družstevnom byte môže spoločný nájom vzniknúť len medzi manželmi.

§ 921 Vybavovanie bežných vecí a ostatných vecí

(1) Bežné veci týkajúce sa spoločného nájmu bytu môže vybavovať každý zo spoločných nájomníkov.

(2) Ak nejde o bežné veci, vyžaduje sa súhlas všetkých spoločných nájomníkov.

(3) Ak je právny úkon v rozpore s odsekom 2, môže ho ktorýkoľvek spoločný nájomník zrušiť, ak adresát právneho úkonu vedel alebo musel vedieť o tomto rozpore.

(4) Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločného nájmu bytu sú oprávnení a povinní všetci spoloční nájomníci spoločne a nerozdielne.

§ 922 Spor o práva a povinnosti a zrušenie spoločného nájmu súdom

(1) Ak medzi spoločnými nájomníkmi dôjde k nezhode o právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoločného nájmu bytu, rozhodne na návrh niektorého z nich súd.

(2) V prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd na návrh spoločného nájomníka právo spoločného nájmu bytu zrušiť. Súd zároveň určí,

ktorý zo spoločných nájomníkov môže byt ďalej užívať.

§ 923 Zánik užívacieho práva jedného zo spoločných nájomníkov

(1) Ak niektorému zo spoločných nájomníkov zanikne právo užívať byt, ostatným nájomníkom ostane nájom bytu zachovaný. Na zaplatenie zvyšného nájomného a úhrad za plnenia poskytované s užívaním bytu ostanú zaviazaní zostávajúci nájomníci spoločne a nerozdielne.

(2) Z dôvodu podľa odseku 1 môžu dať zvyšní nájomníci výpoveď zo spoločného nájmu bytu, a to najneskôr do konca mesiaca nasledujúceho po zániku práva spoločného nájomníka podľa odseku 1, inak právo zanikne.

SPOLOČNÝ NÁJOM BYTU MANŽELOV

§ 924 Základné ustanovenia

(1) Ak sa za trvania manželstva manželia alebo jeden z nich stanú nájomníkmi bytu, vznikne spoločný nájom bytu manželov.

(2) Ak za trvania manželstva vznikne právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu len jednému z manželov, vznikne so spoločným nájmom bytu manželov aj spoločné členstvo manželov v družstve.

(3) Spoločný nájom bytu manželov nevznikne, ak manželia spolu trvale nežijú, ako aj v prípade nájmu bytov trvalo určených ako služobné byty, bytov osobitného určenia, bytov v domoch osobitného určenia a sociálnych bytov podľa osobitného predpisu.

§ 925 Vznik spoločného nájmu uzavretím manželstva

(1) Ak sa niektorý z manželov stal nájomníkom bytu pred uzavretím manželstva, vznikne obom manželom spoločný nájom bytu uzavretím manželstva. Manželia sú povinní oznámiť prenajímateľovi uzavretie manželstva bez zbytočného odkladu.

(2) Ak niektorému z manželov vzniklo pred uzavretím manželstva právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu, odsek 1 sa použije primerane.

§ 926 Zánik spoločného nájmu bytu

(1) Ak sa rozvedení manželia nedohodnú o nájme bytu, súd na návrh jedného z nich rozhodne o zrušení ich spoločného nájmu bytu. Súd súčasne určí, ktorý z manželov bude ďalej užívať byt ako nájomník.

(2) Ak nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme družstevného bytu jeden z rozvedených manželov pred uzavretím manželstva, zanikne právo spoločného nájmu bytu rozvodom; právo užívať byt zostane tomu z manželov, ktorý nadobudol právo na uzavretie zmluvy o nájme bytu pred uzavretím manželstva. Inak zostane ďalšie užívanie bytu ako aj členstvo

v družstve zachované tomu z manželov, na ktorom sa manželia dohodnú, v opačnom prípade rozhodne na návrh ktoréhokoľvek z manželov súd.

(3) Pri rozhodovaní o ďalšom nájme bytu vezme súd na zreteľ najmä záujmy maloletých a stanovisko prenajímateľa.

§ 927 Obmedzenie a vylúčenie užívacieho práva

(1) Ak sa z dôvodu fyzického násilia alebo psychického násilia, alebo hrozby takýmto násilím vo vzťahu k manželovi alebo k rozvedenému manželovi ako spoločnému užívateľovi bytu alebo k blízkej osobe, ktorá s ním býva spoločne v byte, stalo ďalšie spoločné užívanie neznesiteľným, môže súd na návrh jedného z manželov alebo rozvedených manželov obmedziť užívacie právo druhého z nich, alebo ho z jeho užívania úplne vylúčiť.

(2) Pri rozhodovaní podľa odseku 1 prihliadne súd najmä na záujmy manžela alebo rozvedeného manžela, voči ktorému fyzické násilie alebo psychické násilie smerovalo a na záujem takto ohrozených maloletých detí, ako aj blízkych osôb, ktoré s nimi v spoločnom byte bývali.

PRECHOD NÁJMU BYTU

§ 928 Základné ustanovenia

(1) Ak zomrie jeden z manželov, ktorí boli spoločnými nájomníkmi bytu, jediným nájomníkom bytu sa stane pozostalý manžel.

(2) Ak ide o družstevný byt, smrťou jedného z manželov spoločný nájom bytu manželom zanikne. Ak sa právo na družstevný byt nadobudlo za trvania manželstva, členom družstva a zároveň jediným nájomníkom bytu zostáva pozostalý manžel. Ak zomrel manžel, ktorý nadobudol právo na družstevný byt pred uzavretím manželstva, jeho smrťou prechádza nájom družstevného bytu na toho dediča, ktorému pripadol členský podiel. Do dedičstva po zomrelom manželovi patrí pohľadávka voči pozostalému manželovi, ktorej výška zodpovedá hodnote podielu všeobecnej hodnoty členského podielu patriacemu pozostalému manželovi podľa zásad uvedených v § 310.

§ 929 Následky smrti nájomníka

Ak nájomník zomrie a nejde o byt v spoločnom nájme manželov, stávajú sa nájomníkmi členovia nájomníkovej domácnosti, ktorí s ním žili v byte aspoň jeden rok pred jeho smrťou a nemajú zabezpečené vlastné bývanie.

§ 930 Oznámenie

(1) Osoba, na ktorú prešiel nájom bytu, je povinná písomne oznámiť prenajímateľovi prechod nájmu bez zbytočného odkladu, najneskôr do konca tretieho mesiaca nasledujúceho po smrti nájomníka, inak platí, že k prechodu nájmu bytu nedošlo.

(2) Ak nájom prešiel na viaceré osoby, oznámenie podľa odseku 1 urobí každá osoba sama za seba; to sa nevzťahuje na maloletého.

(3) Ak k prechodu nájmu bytu nedôjde, sú členovia domácnosti nájomníka povinní platiť prenajímateľovi nájomné a úhradu za plnenia poskytované s užívaním bytu do doby vrátenia bytu prenajímateľovi.

§ 931 Spor o splnenie podmienok prechodu nájmu bytu

Prenajímateľ je oprávnený podať žalobu o určenie, že k prechodu nájmu nedošlo najneskôr do troch mesiacov odo dňa dôjdenia oznámenia o prechode nájmu bytu, inak toto právo zanikne.

§ 932 Platby vopred a neuhradené platby

Ak nájomník zaplatil nájomné vopred za dobu po jeho smrti, považuje sa takto zaplatené nájomné za pohľadávku poručiteľa voči osobám, na ktoré nájom prešiel.

§ 933 Trvalé opustenie spoločnej domácnosti

Ustanovenia o prechode nájmu bytu sa primerane použijú, ak nájomník trvale opustí spoločnú domácnosť.

ZÁNIK NÁJMU BYTU

§ 934 Výlučnosť dôvodov zániku nájmu bytu

Nájom bytu môže zaniknúť len z dôvodov uvedených v zákone.

VÝPOVEĎ ZMLUVY

§ 935 Základné ustanovenia

(1) Výpovedná doba je dvojmesačná a začína plynúť od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k dôjdeniu výpovede.

(2) Pri výpovedi zo strany prenajímateľa je výpovedná doba trojmesačná, ak nájomníkom je fyzická osoba, ktorá dovŕšila aspoň 70 rokov, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzická osoba, ktorá sa stará o maloletého alebo o bezvládnu osobu, ak sú členmi domácnosti nájomníka; na dohodu o kratšej výpovednej dobe sa neprihliada.

(3) Ak existuje dôvodná obava, že u osoby uvedenej v odseku 2 dôjde z dôvodu výpovede k trvalej strate bývania, je prenajímateľ povinný informovať o výpovedi orgán obce; to neplatí, ak s tým nájomník výslovne nesúhlasí. Výpovedná doba neskončí skôr, ako prenajímateľ informuje o výpovedi orgán obce podľa predchádzajúcej vety.

§ 936 Výpoveď zo strany prenajímateľa

(1) Prenajímateľ je oprávnený vypovedať zmluvu, ak

a) nájomník hrubo poruší svoju povinnosť z nájmu,

b) nájomník prenechal byt alebo jeho časť do podnájmu bez predchádzajúceho písomného súhlasu prenajímateľa,
c) je nájomník odsúdený pre úmyselný trestný čin spáchaný proti prenajímateľovi alebo členovi jeho domácnosti alebo proti osobe, ktorá býva v dome, v ktorom sa byt nachádza, alebo ak sa takýto trestný čin týka majetku v byte alebo v dome,
d) má byť byt vyprataný, pretože z dôvodu verejného záujmu je potrebné s bytom alebo domom naložiť tak, že byt nebude možné vôbec užívať, alebo
e) potrebuje byt pre seba alebo pre svoju blízku osobu.

(2) Na iné dôvody výpovede sa neprihliada.

(3) Ak bol nájom dohodnutý na dobu neurčitú, môže prenajímateľ vypovedať zmluvu aj bez uvedenia dôvodu s výpovednou dobou šesť mesiacov.

§ 937 Výpoveď zo strany nájomníka

(1) Nájom bytu dohodnutý na dobu určitú môže nájomník vypovedať z dôvodov, ktoré ustanoví zákon alebo nájomná zmluva.

(2) Nájom dohodnutý na dobu neurčitú môže nájomník vypovedať aj bez uvedenia dôvodu.

ODSTÚPENIE OD ZMLUVY

§ 938 Odstúpenie od zmluvy prenajímateľom

(1) Prenajímateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy, ak nájomník poruší svoju povinnosť obzvlášť závažným spôsobom.

(2) Nájomník poruší svoju povinnosť obzvlášť závažným spôsobom, ak
a) napriek písomnému upozorneniu je v omeškaní so zaplatením nájomného alebo úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu za dobu najmenej dva mesiace,
b) hrubo poškodzuje byt alebo dom,
c) napriek písomnému upozorneniu narušuje pokojné bývanie ostatných vlastníkov bytov, ohrozuje bezpečnosť alebo porušuje dobré mravy v dome, alebo
d) napriek písomnému upozorneniu užíva byt iným spôsobom ako bolo dohodnuté v zmluve.

(3) Prenajímateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy, ak nájomník napriek písomnému upozorneniu opakovane porušuje povinnosti, ktorých porušenie by inak zakladalo právo prenajímateľa ukončiť nájomný pomer výpoveďou.

(4) Na iné dôvody odstúpenia od zmluvy sa neprihliada.

(5) Ak prenajímateľ odstúpi od zmluvy a nájomníkom je osoba uvedená v § 935 ods. 2, ustanovenie § 935 ods. 3 sa použije primerane.

§ 939 Odstúpenie od zmluvy nájomníkom

Nájomník je oprávnený odstúpiť od zmluvy, ak sú priestory, ktoré boli prenechané na účely bývania alebo na to, aby sa v nich zdržiavali ľudia, zdraviu škodlivé, alebo nájomník požiada o ochranu prenajímateľa pred zásahmi tretej osoby do jeho práv z nájmu, a prenajímateľ mu ochranu neposkytne alebo sú jeho opatrenia neúspešné. Na iné dôvody odstúpenia od zmluvy sa neprihliada.

§ 940 Žaloba o určenie neplatnosti výpovede alebo odstúpenia

(1) Prenajímateľ a nájomník majú právo podať žalobu o určenie neplatnosti výpovede alebo odstúpenia od zmluvy. Právo zaniká, ak sa neuplatnilo do dvoch mesiacov od dôjdenia výpovede alebo oznámenia o odstúpení druhej strane.

(2) Účinky právneho úkonu smerujúceho k skončeniu nájmu nie sú podaním žaloby dotknuté; to neplatí, ak je nájomníkom fyzická osoba, ktorá dovŕšila aspoň sedemdesiat rokov, fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzická osoba, ktorá sa stará o maloleté dieťa alebo o bezvládnu osobu, ktoré sú členmi jej domácnosti.

ODOVZDANIE BYTU PRI SKONČENÍ NÁJMU

§ 941 Základné ustanovenia

(1) Nájomník je povinný odovzdať byt prenajímateľovi v deň skončenia nájmu. Ak nájom skončí z dôvodu odstúpenia od zmluvy, je nájomník povinný odovzdať byt prenajímateľovi do 15 dní od účinnosti odstúpenia od zmluvy.

(2) Byt sa považuje za odovzdaný, ak prenajímateľovi nič nebráni v prístupe do bytu a v jeho užívaní.

(3) Ak nájomník neodovzdá byt prenajímateľovi podľa odseku 1, prenajímateľ má právo žiadať od nájomníka odplatu za užívanie rovnajúcu sa dvojnásobku nájomného, a to až do riadneho odovzdania bytu prenajímateľovi.

§ 942 Stav bytu

Nájomník je povinný odovzdať byt v stave, v akom ho prevzal, s prihliadnutím na bežné opotrebenie a na vady, ktoré má odstrániť prenajímateľ. Ustanovenia o nájme budovy alebo jej časti a všeobecné ustanovenia o nájme sa použijú primerane.

§ 943 Cudzie veci v byte

(1) Ak sa po odovzdaní bytu nachádza v byte vec, ktorá nepatrí prenajímateľovi, prenajímateľ vyzve nájomníka, aby ju z bytu bez zbytočného odkladu vypratal, inak je prenajímateľ oprávnený uložiť vec do

úschovy tretej osoby na náklady nájomníka. Ak úschova veci trvá dlhšie ako tri mesiace, je prenajímateľ oprávnený vec predať. Výťažok z predaja odovzdá prenajímateľ nájomníkovi; odpočíta si z neho náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s úschovou a predajom veci.

(2) Ak ide o vec, ktorú nájomník alebo člen jeho domácnosti zjavne opustil, použijú sa ustanovenia tohto zákona o opustenej veci.

§ 944 Zánik nájmu služobného bytu

(1) Nájom služobného bytu končí posledným dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom nájomník bez toho, aby mal na to vážny dôvod, prestal vykonávať prácu, na ktorú bol nájom služobného bytu viazaný.

(2) Ak nájomník prestane vykonávať prácu z dôvodov spočívajúcich v jeho veku alebo v zdravotnom stave, alebo z dôvodov na strane prenajímateľa alebo z iného vážneho dôvodu, nájom služobného bytu končí uplynutím jedného roka odo dňa, keď nájomník prestal vykonávať prácu, na ktorú bol nájom služobného bytu viazaný.

(3) Ak nájomník zomrie, nájom služobného bytu zaniká. Členovia domácnosti nájomníka, ako aj ďalšie osoby, ktoré v byte bývali spoločne s nájomníkom, majú právo bývať v byte dva mesiace od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom od prenajímateľa obdržali výzvu, aby byt vypratali.

§ 945 Zánik nájmu bytu osobitného určenia alebo bytu v dome osobitného určenia

(1) Nájom bytu osobitného určenia, ako aj nájom bytu v dome osobitného určenia, môže prenajímateľ vypovedať len so súhlasom toho, kto taký byt alebo dom postavil alebo zriadil, prípadne s jeho právnym nástupcom; to neplatí, ak je táto osoba zároveň prenajímateľom.

(2) V prípade smrti nájomníka nájom bytu osobitného určenia alebo bytu v dome osobitného určenia zaniká. Členovia domácnosti nájomníka, ako aj ďalšie osoby, ktoré v byte bývali spoločne s nájomníkom, majú právo bývať v byte dva mesiace od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom od prenajímateľa obdržali výzvu, aby byt vypratali.

§ 946 Podnájom bytu

(1) Byt alebo jeho časť možno prenechať do podnájmu len po predchádzajúcom písomnom súhlase prenajímateľa.

(2) Ak sa v dôsledku podnájmu bytu zvýši počet osôb, ktoré byt užívajú, je nájomník povinný informovať o tom prenajímateľa bez zbytočného odkladu.

(3) Na podnájom bytu sa okrem všeobecných ustanovení o podnájme primerane použijú ustanovenia o nájme bytu.

(4) Ak s prihliadnutím na všetky okolnosti nie sú dôvodné pochybnosti o tom, že nájom bytu bol dohodnutý len na účel ďalšieho prenechania bytu do podnájmu, s úmyslom vylúčiť v neprospech podnájomníka práva a povinnosti, ktoré pre nájomníka vyplývajú zo zákona, môže sa podnájomník domáhať práv a povinností nájomníka; úmysel strán sa predpokladá, ak prenajímateľ pri uzavretí nájomnej zmluvy vedel alebo musel vedieť, že nájomník prenechá byt do podnájmu.

NÁJOM A PODNÁJOM PRIESTORU NA PODNIKANIE

§ 947 Základné ustanovenie

Ustanovenia o nájme a podnájme priestoru na podnikanie sa použijú na nájom budovy alebo jej časti alebo iného priestoru, ak je účelom nájmu výkon podnikateľskej činnosti alebo povolania nájomníka, alebo ak s nimi účel nájmu súvisí (priestory na podnikanie).

§ 948 Zmluva o nájme priestoru na podnikanie

Ak nájomná zmluva nebola uzavretá v písomnej forme, vystaví prenajímateľ na žiadosť nájomníka písomné potvrdenie o jej uzavretí.

§ 949 Označenie priestoru na podnikanie

(1) Ak to povaha budovy umožňuje, je nájomník oprávnený so súhlasom prenajímateľa po dobu nájmu na vlastné náklady označiť priestor na podnikanie, ako aj budovu, v ktorej sa priestor nachádza, svojím označením. Nájomník je povinný vopred oznámiť prenajímateľovi veľkosť, tvar a umiestnenie označenia. Ak prenajímateľ do 15 dní neprejaví nesúhlas s veľkosťou, tvarom alebo umiestnením označenia, platí, že s označením súhlasí.

(2) Po zániku nájmu je nájomník povinný odstrániť označenie na vlastné náklady a miesto, ktoré bolo umiestnením označenia dotknuté, je povinný uviesť do pôvodného stavu.

OSOBITNÉ USTANOVENIA O ZÁNIKU NÁJMU

§ 950 Prechod nájmu priestoru na podnikanie

K zániku nájmu dochádza aj smrťou fyzickej osoby, ktorá je nájomníkom; to neplatí, ak osoby, ktoré tvrdia, že sú dedičmi nájomníka, do 30 dní od jeho smrti oznámia prenajímateľovi, že pokračujú v nájme. Ak sa ich dedičské právo nepotvrdí, alebo sa potvrdí v obmedzenom rozsahu, nájomná zmluva zaniká právoplatnosťou rozhodnutia o dedičstve; to neplatí, ak osoby, ktoré sa stali podľa rozhodnutia o dedičstve dedičmi

nájomníka, do 14 dní od právoplatnosti rozhodnutia písomne vyhlásia, že pokračujú v nájme za pôvodných podmienok.

§ 951 Náhrada za výhodu z prevzatia zákazníckej základne

(1) Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že pri zániku nájmu výpoveďou zo strany prenajímateľa má nájomník právo na náhradu za výhodu, ktorú získal prenajímateľ alebo nový nájomník prevzatím zákazníckej základne, ktorú svojím podnikaním vybudoval vypovedaný nájomník; to neplatí, ak dôvodom výpovede bolo porušenie povinností nájomníkom.

(2) Náhrada sa vyplatí jednorazovo a jej výška sa určí dohodou strán, inak má nájomník právo na náhradu v obvyklej výške.

(3) Náhradu si nájomník uplatňuje voči prenajímateľovi. Právo na náhradu zanikne, ak sa neuplatnilo do troch mesiacov od skončenia nájmu.

§ 952 Podnájom priestoru na podnikanie

Na zmluvu o podnájme priestoru na podnikanie sa primerane použijú ustanovenia o nájme priestoru na podnikanie.

Tretí pododdiel
Nájom poľnohospodárskeho pozemku, poľnohospodárskeho podniku a lesného pozemku

§ 953 Vzťah k osobitnému predpisu

Zmluvu o nájme poľnohospodárskeho pozemku, poľnohospodárskeho podniku a lesného pozemku upravujú osobitné predpisy.

Štvrtý pododdiel
Osobitné ustanovenia o finančnom prenájme

§ 954 Zmluva o finančnom prenájme

(1) Ak sa zmluvné strany dohodnú, že nájomník je oprávnený po uplynutí dohodnutej doby nájmu a splnení dohodnutých podmienok nadobudnúť prenajatú vec do vlastníctva, ide o zmluvu o finančnom prenájme.

(2) Prenajímateľ zostáva vlastníkom prenajatej veci po celý čas trvania nájmu, až do nadobudnutia vlastníckeho práva nájomníkom.

(3) Nájomné môže byť dojednané vo forme splátok a zahŕňa aj úhradu obstarávacej ceny prenajatej veci a odplatu za jej financovanie.

§ 955 Nebezpečenstvo škody a užívanie veci

(1) Nebezpečenstvo škody na prenajatej veci prechádza na nájomníka jej prevzatím.

(2) Nájomník je povinný platiť nájomné aj vtedy, ak prenajatú vec nemôže užívať z dôvodov, ktoré nie sú na strane prenajímateľa.

(3) Zničenie, poškodenie, odcudzenie alebo strata prenajatej veci sa nepovažuje za dôvod brániaci užívaniu prenajatej veci a nemá vplyv na povinnosť nájomníka platiť nájomné a plniť iné povinnosti podľa zmluvy.

§ 956 Vady prenajatej veci

Ak prenajímateľ nadobudol prenajatú vec od dodávateľa určeného nájomníkom alebo podľa jeho špecifikácie, nároky z vád veci uplatňuje nájomník v mene prenajímateľa priamo voči dodávateľovi; prenajímateľ je povinný poskytnúť nájomníkovi potrebnú súčinnosť.

Druhý oddiel
Zmluva o ubytovaní

§ 957 Základné ustanovenie

Zmluvou o ubytovaní sa ubytovateľ zaväzuje poskytnúť ubytovanému prechodné ubytovanie na dohodnutú dobu alebo na dobu vyplývajúcu z účelu ubytovania v zariadení na to určenom a objednávateľ ubytovania sa zaväzuje za ubytovanie, ako aj za služby, ktoré sú s ubytovaním spojené, ubytovateľovi zaplatiť.

§ 958 Cena ubytovania

(1) Za ubytovanie a za služby, ktoré sú s ubytovaním spojené, je objednávateľ ubytovania povinný zaplatiť ubytovateľovi dohodnutú cenu, inak v obvyklej výške.

(2) Ubytovateľ môže žiadať od objednávateľa ubytovania zaplatenie preddavku.

§ 959 Povinnosti ubytovateľa

(1) Ubytovateľ je povinný odovzdať ubytovanému ubytovacie priestory v stave spôsobilom na riadne užívanie a zabezpečiť mu nerušený výkon jeho práv spojených s ubytovaním.

(2) Ak o to ubytovaný požiada, je ubytovateľ povinný prevziať od ubytovaného do úschovy peňažné prostriedky, klenoty alebo iné cennosti okrem vecí, ktoré sú nebezpečné alebo ktoré sú pre ubytovacie zariadenie neúmerné z hľadiska svojej veľkosti alebo hodnoty. Ubytovateľ môže od ubytovaného žiadať, aby mu boli veci podľa predchádzajúcej vety odovzdané v uzatvorenej a zapečatenej schránke.

§ 960 Povinnosti ubytovaného

(1) Ubytovaný je povinný riadne užívať ubytovacie priestory, ako aj ostatné časti budovy, v ktorej sa ubytovacie priestory nachádzajú; to platí aj o využívaní služieb, ktoré sú s ubytovaním spojené.

(2) Bez súhlasu ubytovateľa nesmie ubytovaný vykonávať v ubytovacích priestoroch žiadne podstatné zmeny.

§ 961 Odstúpenie od zmluvy

(1) Ubytovaný môže odstúpiť od zmluvy pred uplynutím dohodnutej doby z akéhokoľvek dôvodu.

(2) Škodu, ktorú spôsobí ubytovaný ubytovateľovi odstúpením od zmluvy podľa odseku 1, je ubytovaný povinný nahradiť ubytovateľovi, len ak ubytovateľ preukáže, že jej vzniku nemohol zabrániť.

(3) Ubytovateľ môže odstúpiť od zmluvy pred uplynutím dohodnutej doby, ak ubytovaný aj napriek výstrahe hrubo porušuje svoje povinnosti zo zmluvy alebo dobré mravy.

Tretí oddiel
Zmluva o výpožičke

§ 962 Základné ustanovenie

Zmluvou o výpožičke prenecháva požičiavateľ vypožičiavateľovi nespotrebiteľnú vec, aby ju dočasne bezplatne užíval.

§ 963 Odovzdanie veci

Požičiavateľ odovzdá vypožičiavateľovi vec v stave spôsobilom na riadne užívanie. Ak je to potrebné, pri odovzdaní veci požičiavateľ oboznámi vypožičiavateľa s obsluhou a s pravidlami užívania veci; to neplatí, ak ide o pravidlá všeobecne známe.

§ 964 Práva a povinnosti vypožičiavateľa

(1) Vypožičiavateľ má právo užívať vec dohodnutým spôsobom alebo, ak spôsob užívania nebol dohodnutý, obvyklým spôsobom.

(2) Vypožičiavateľ je povinný chrániť vec pred poškodením, stratou alebo zničením. Za bežné opotrebenie veci vypožičiavateľ nezodpovedá.

(3) Bez súhlasu požičiavateľa nie je vypožičiavateľ oprávnený prenechať vec na užívanie inej osobe.

§ 965 Vrátenie veci

(1) Vypožičiavateľ je povinný vrátiť vec požičiavateľovi v dohodnutom čase.

(2) Vypožičiavateľ má právo vrátiť vec aj pred uplynutím dohodnutej doby. Ak by však z toho vznikli požičiavateľovi neprimerané náklady, môže vypožičiavateľ vrátiť vec podľa predchádzajúcej vety len so súhlasom požičiavateľa.

(3) Ak bolo dohodnuté, že vec sa prenecháva na dohodnutý účel, je vypožičiavateľ povinný začať s užívaním veci čo najskôr po prevzatí veci,

aby ju mohol vrátiť požičiavateľovi bez zbytočného odkladu po splnení účelu užívania.

§ 966 Predčasné vrátenie veci

(1) Požičiavateľ sa nemôže domáhať predčasného vrátenia veci; to neplatí, ak vypožičiavateľ užíva vec v rozpore so zmluvou alebo s týmto zákonom.

(2) Ak požičiavateľ nevyhnutne potrebuje vec skôr ako uplynie dohodnutá doba alebo ako sa splní účel užívania, môže sa domáhať jej predčasného vrátenia, len ak to bolo dohodnuté v zmluve.

§ 967 Vrátenie veci bez určenia doby alebo účelu vypožičania

Ak nebola určená doba užívania a ani účel, na ktorý sa má vec použiť, možno žiadať vrátenie veci, ako aj vec vrátiť, kedykoľvek.

§ 968 Obvyklé náklady spojené s užívaním

(1) Obvyklé náklady spojené s užívaním veci znáša vypožičiavateľ.

(2) Pod obvyklými nákladmi sa rozumejú náklady, ktoré sú obvykle spojené s prevádzkou veci, s jej opravou a údržbou, ak pri týchto nákladoch možno rozumne očakávať, že ich vynaloží vypožičiavateľ.

(3) Ak vypožičiavateľ vynaloží na vec náklady, na ktoré je povinný požičiavateľ, má právo požadovať od požičiavateľa náhradu týchto nákladov len, ak náklady na vec vynaložil so súhlasom požičiavateľa, alebo ak požičiavateľ bez zbytočného odkladu tieto náklady nevynaložil, hoci ho vypožičiavateľ o potrebe ich vynaloženia informoval. Inak môže vypožičiavateľ požadovať od požičiavateľa len to, o čo sa zvýšila hodnota veci.

§ 969 Preklúzia

Práva požičiavateľa a vypožičiavateľa zo zmluvy o výpožičke treba uplatniť do troch mesiacov od vrátenia veci, inak zaniknú.

Štvrtý oddiel
Zmluva o pôžičke

§ 970 Základné ustanovenia

(1) Ak veriteľ so súhlasom dlžníka prenechá dlžníkovi zastupiteľnú vec, aby ju dlžník podľa vlastného uváženia užíval a po uplynutí dohodnutej doby vrátil vec rovnakého druhu, vznikne zmluva o pôžičke.

(2) Na zmluvu o pôžičke cenného papiera sa použije osobitný predpis.

§ 971 Úrok a iné protiplnenie

(1) Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úrok.

(2) Pri nepeňažnej pôžičke možno namiesto úroku dohodnúť iné protiplnenie, spočívajúce v primerane väčšom množstve alebo lepšej kvalite vecí, ktoré sú spravidla toho istého druhu ako vec prenechaná dlžníkovi.

§ 972 Zmena hodnoty

Zvýšenie alebo zníženie hodnoty predmetu pôžičky nemá vplyv na povinnosť dlžníka vrátiť veci rovnakého druhu a v rovnakom množstve.

§ 973 Niektoré ustanovenia o splatnosti pôžičky

(1) Dohodnutá splatnosť pôžičky sa považuje za splatnosť určenú v prospech dlžníka; to neplatí, ak bol dohodnutý úrok alebo iné protiplnenie podľa § 971.

(2) Ak nebola splatnosť pôžičky určená dohodou a jej určenie nebolo prenechané veriteľovi ani dlžníkovi, použije sa § 460.

Piaty oddiel
Zmluva o úvere

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 974 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o úvere sa veriteľ zaväzuje, že na požiadanie dlžníka alebo po splnení dohodnutých podmienok poskytne v prospech dlžníka peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úrok, ak nebol úver dojednaný ako bezúročný.

(2) Zmluva o úvere môže byť uzavretá aj bez toho, aby sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky. V takom prípade má veriteľ právo poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky podľa podmienok určených v zmluve o úvere.

§ 975 Poplatky a náhrada nákladov

(1) Za povinnosť veriteľa poskytnúť peňažné prostriedky, za pripravenosť tieto prostriedky poskytnúť, za ich predčasné vrátenie, ako aj za ďalšie súvisiace služby si môže veriteľ s dlžníkom dohodnúť poplatok.

(2) Veriteľ má právo na náhradu nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti s poskytovaním úveru alebo jeho správou, najmä nákladov na obstaranie finančných zdrojov, len ak to bolo dohodnuté.

Druhý pododdiel
Poskytnutie úveru a povinnosti strán

§ 976 Právo na poskytnutie peňažných prostriedkov

(1) Dlžník môže uplatniť právo na poskytnutie peňažných prostriedkov v lehote určenej v zmluve o úvere. Ak nebola lehota dohodnutá, môže toto

právo uplatniť, kým veriteľ svoju povinnosť poskytnúť peňažné prostriedky nevypovie.

(2) Ak bola dohodnutá lehota, počas ktorej môže dlžník požiadať o poskytnutie peňažných prostriedkov, je veriteľ oprávnený vypovedať svoju povinnosť peňažné prostriedky poskytnúť, ak

a) je dlžník viac ako 30 dní v omeškaní so splnením povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o úvere,
b) po uzavretí zmluvy o úvere nastane nezanedbateľná zmena majetkových pomerov dlžníka,
c) po uzavretí zmluvy o úvere dôjde k zmene právnej formy dlžníka, alebo
d) to bolo medzi stranami dohodnuté.

(3) Výpoveď musí byť písomná a je účinná jej dôjdením dlžníkovi, ak z obsahu výpovede nevyplýva neskoršia účinnosť. Výpoveďou zaniká právo dlžníka na poskytnutie tej časti peňažných prostriedkov, ktorá mu podľa zmluvy o úvere nebola poskytnutá pred účinnosťou výpovede.

§ 977 Poskytnutie peňažných prostriedkov

(1) Veriteľ poskytne dlžníkovi peňažné prostriedky na základe jeho žiadosti v lehote určenej v tejto žiadosti, inak bez zbytočného odkladu.

(2) Ak je podľa zmluvy o úvere alebo osobitného predpisu použitie úveru viazané na určitý účel, môže veriteľ poskytnutie peňažných prostriedkov obmedziť len na plnenie povinností dlžníka, ktoré vznikli v súvislosti s týmto účelom, alebo ho podmieniť preukázaním splnenia toho účelu.

(3) Veriteľ môže poskytnutie peňažných prostriedkov podmieniť splnením dodatočných podmienok, ak nastane podstatná zmena okolností podľa § 580.

§ 978 Povinnosti dlžníka

(1) Dlžník je povinný správať sa tak, aby neohrozil riadne a včasné splnenie svojich povinností podľa zmluvy o úvere, najmä povinnosti vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, zaplatiť poplatky a nahradiť náklady, ak boli dohodnuté.

(2) Dlžník je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť veriteľovi každú zmenu svojich identifikačných alebo kontaktných údajov a každú skutočnosť, ktorá môže podstatne ovplyvniť jeho schopnosť plniť povinnosti zo zmluvy o úvere.

(3) Dlžník je povinný umožniť veriteľovi pravidelné overenie svojej hospodárskej a majetkovej situácie spôsobom primeraným účelu zmluvy o úvere.

Tretí pododdiel
Úrok

§ 979 Platenie úroku a jeho sadzba

(1) Dlžník je povinný platiť úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov odo dňa ich poskytnutia až do ich vrátenia. Ustanovenie § 461 ods. 1 sa nepoužije.

(2) Dohodnutá sadzba úroku nesmie presiahnuť najvyššiu prípustnú sadzu úroku ustanovenú osobitným predpisom; inak platí sadzba ustanovená týmto osobitným predpisom.

(3) Ak sadzba úroku nebola dohodnutá a nejde o bezúročný úver, je dlžník povinný platiť úrok vo výške obvyklej sadzby poskytovanej bankami pri porovnateľných úveroch v mieste a čase poskytnutia úveru.

§ 980 Úrokové obdobie, fixácia a anuita

(1) Zmluva o úvere môže určiť, že úrok sa platí za jednotlivé úrokové obdobia, po ktorých nasleduje splatnosť príslušného úroku. Osobitne môže zmluva o úvere určiť, že sadzba úroku sa uplatňuje na jednotlivé úrokové obdobia, po ktorých sa môže zmeniť. Ak dĺžka niektorého z týchto úrokových období nebola dohodnutá, je trojmesačná.

(2) Zmluva môže určiť jedno alebo viac úrokových období, počas ktorých je sadzba úroku nemenná (fixácia). Po uplynutí fixácie sa sadzba úroku určí podľa zmluvy o úvere, inak podľa zákona.

(3) Ak sa má úver splácať v dohodnutých splátkach, ktoré zahŕňajú aj úrok (anuita), považuje sa pri splatení splátky úrok za splatený v pomernej výške podľa splátkového plánu, ktorý vyplýva zo zmluvy o úvere.

§ 981 Variabilná úroková sadzba

(1) Sadzba úroku môže byť určená odkazom na referenčný ukazovateľ, najmä trhovú sadzbu, index alebo inú objektívnu veličinu; ustanovenie § 575 sa použije primerane.

(2) Zmluva o úvere môže určiť spôsob výpočtu sadzby úroku ako súčtu referenčného ukazovateľa a pevnej prirážky (marže). Zmena referenčného ukazovateľa nemá vplyv na maržu.

(3) Ak je sadzba úroku určená podľa odseku 1 alebo odseku 2 a v dôsledku zmeny referenčného ukazovateľa by mala mať zápornú hodnotu, platí počas tohto obdobia, že úver je bezúročný.

Štvrtý pododdiel
Vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov

§ 982 Čas splnenia

(1) Dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky spolu s úrokom v dohodnutej lehote (splatnosť úveru).

(2) Ak má dlžník vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky v splátkach, je v deň splatnosti každej splátky splatný aj úrok z tejto splátky.

(3) Ak splatnosť úveru nebola určená dohodou a jej určenie nebolo prenechané veriteľovi ani dlžníkovi, použije sa § 460 s tým, že dlžník je povinný vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky do jedného mesiaca odkedy ho veriteľ o splnenie požiadal.

§ 983 Mena peňažného plnenia

(1) Dlžník je povinný vrátiť veriteľovi peňažné prostriedky v mene, v ktorej mu boli poskytnuté, a v tejto mene platiť aj úrok. Ustanovenia § 473 ods. 1 a 2 sa nepoužijú.

(2) Ak má byť plnenie podľa odseku 1 na základe dohody strán poskytnuté v inej mene a výmenný kurz nebol dohodnutý, je dlžník povinný zaplatiť čiastku, ktorá zodpovedá priemernému výmennému kurzu uplatňovanému bankami v mieste splnenia v deň plnenia dlžníka.

§ 984 Predčasné splatenie úveru

Dlžník je oprávnený vrátiť a veriteľ je oprávnený požadovať vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov a zaplatenie úroku pred splatnosťou úveru, ak sa na tom strany dohodli alebo ak takéto právo vyplýva zo zákona. Ustanovenia § 633 a 634 tým nie sú dotknuté.

Piaty pododdiel
Zabezpečenie úveru

§ 985 Zhoršenie zabezpečenia

(1) Ak je záväzok dlžníka zo zmluvy o úvere zabezpečený a hodnota zabezpečenia sa zníži aspoň o jednu pätinu, alebo ak zabezpečenie zanikne alebo sa stane neúčinným, môže veriteľ požadovať, aby dlžník v primeranej lehote zabezpečenie doplnil alebo nahradil.

(2) Ak bola v zmluve o úvere dohodnutá minimálna hodnota zabezpečenia a hodnota poskytnutého zabezpečenia sa zníži pod túto úroveň, je dlžník na výzvu veriteľa povinný v primeranej lehote zabezpečenie doplniť alebo nahradiť.

(3) Ak dlžník nedoplní alebo nenahradí zabezpečenie v súlade s odsekom 1 alebo odsekom 2, môže veriteľ od zmluvy o úvere odstúpiť alebo požadovať predčasné splatenie úveru (§ 984).

§ 986 Poistenie zabezpečenia

Ak je záväzok zo zmluvy o úvere zabezpečený a predmet zabezpečenia možno poistiť, je dlžník na žiadosť veriteľa povinný obstarať jeho poistenie voči bežným rizikám a na obvyklú poistnú hodnotu a vinkulovať poistné plnenie v prospech veriteľa.

Šiesty pododdiel
Zánik záväzku zo zmluvy o úvere

§ 987 Výpoveď zmluvy o úvere

(1) Zmluvu o úvere možno vypovedať, ak si to strany dohodli alebo ak to ustanovuje zákon.

(2) Veriteľ je oprávnený vypovedať zmluvu o úvere bez uvedenia dôvodu, ak predmetom zmluvy je

a) opakované poskytovanie peňažných prostriedkov do určitej výšky po ich vrátení bez časového obmedzenia, alebo
b) poskytovanie peňažných prostriedkov na bežnom účte aj vtedy, ak na tomto účte nie je dostatok peňažných prostriedkov (povolené prečerpanie).

(3) Výpovedná doba je dva mesiace a začína plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dôjdení výpovede druhej zmluvnej strane. Dlžník je povinný vrátiť veriteľovi všetky poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úrok najneskôr do uplynutia výpovednej doby.

(4) Povinnosť veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky zaniká dôjdením výpovede druhej zmluvnej strane.

§ 988 Odstúpenie od zmluvy o úvere

(1) Veriteľ môže od zmluvy o úvere odstúpiť najmä

a) ak mu dlžník pri uzavretí zmluvy o úvere poskytol údaje, o ktorých vedel alebo musel vedieť, že sú nepravdivé alebo zavádzajúce,
b) ak nastala okolnosť, ktorá výrazne ohrozuje schopnosť dlžníka splniť svoje peňažné povinnosti riadne a včas, alebo
c) ak dlžník použije poskytnuté peňažné prostriedky v rozpore so zmluvou o úvere na iný ako dohodnutý účel, alebo ak ich nemožno na dohodnutý účel použiť.

(2) Odstúpením od zmluvy o úvere zaniká povinnosť veriteľa poskytnúť dlžníkovi peňažné prostriedky a dlžník je povinný bez zbytočného odkladu vrátiť veriteľovi poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úrok.

Siedmy pododdiel
Úver pre spotrebiteľa

§ 989 Zmluva o úvere so spotrebiteľom

(1) Na zmluvu o úvere uzavretú so spotrebiteľom sa použijú ustanovenia tohto oddielu, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Osobitné ustanovenia tohto zákona o spotrebiteľských zmluvách (§ 622 až 637) a ustanovenia osobitných predpisov na ochranu spotrebiteľa majú pred ustanoveniami tohto oddielu prednosť.

§ 990 Spotrebiteľský úver a úver na bývanie

(1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere a zmluva o úvere na bývanie sú zmluvami o úvere podľa tohto zákona a spravujú sa osobitnými predpismi.

(2) Na záväzky zo zmlúv podľa odseku 1, ktoré nie sú upravené osobitnými predpismi, sa použijú ustanovenia tohto oddielu.

Šiesty oddiel
Licenčná zmluva

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 991 Základné ustanovenia

(1) Licenčnou zmluvou oprávňuje poskytovateľ nadobúdateľa v dohodnutom rozsahu a na dohodnutom území na použitie predmetu duševného vlastníctva alebo na výkon práv z duševného vlastníctva (licencia), a nadobúdateľ sa zaväzuje za poskytnutie licencie zaplatiť odmenu.

(2) Ustanovenia o licenčnej zmluve sa primerane vzťahujú aj na udelenie súhlasu na využitie obchodného tajomstva a určenie podmienok takého využitia (§ 741 ods. 2).

§ 992 Forma zmluvy

Zmluva musí byť uzavretá v písomnej forme, ak sa poskytuje výhradná licencia alebo licencia má byť zapísaná do verejného registra podľa osobitného predpisu.

§ 993 Výkon a udržiavanie práva

(1) Ak je trvanie práva závislé od jeho výkonu, je nadobúdateľ povinný právo vykonávať.

(2) Poskytovateľ je povinný po dobu trvania licencie udržiavať na svoje náklady právo, ak to povaha tohto práva vyžaduje.

§ 994 Domnienka nevýhradnej licencie

Ak nie je výslovne poskytnutá výhradná licencia, platí, že bola poskytnutá nevýhradná licencia.

§ 995 Výhradná licencia

(1) Ak je poskytnutá výhradná licencia, poskytovateľ nemá právo poskytnúť tretej osobe rovnakú licenciu po dobu trvania výhradnej licencie.

(2) Poskytovateľ je povinný zdržať sa výkonu práva spôsobom, na ktorý poskytol výhradnú licenciu.

§ 996 Nevýhradná licencia

(1) Poskytnutím nevýhradnej licencie nie je dotknuté právo poskytovateľa na výkon práva spôsobom, na ktorý poskytol nevýhradnú licenciu. Rovnako nie je dotknuté právo poskytovateľa poskytnúť licenciu tretej osobe.

(2) Nevýhradná licencia, ktorú nadobúdateľ získal pred poskytnutím výhradnej licencie tretej osobe, zostáva zachovaná. Poskytovateľ je povinný nadobúdateľa výhradnej licencie informovať o predchádzajúcom poskytnutí nevýhradnej licencie tretej osobe.

§ 997 Nakladanie s licenciou

(1) Nadobúdateľ je oprávnený udeliť tretej osobe súhlas na použitie predmetu duševného vlastníctva alebo na výkon práv z duševného vlastníctva v rozsahu poskytnutej licencie (sublicencia), len s predchádzajúcim súhlasom poskytovateľa licencie.

(2) Nadobúdateľ môže licenciu postúpiť len s predchádzajúcim súhlasom poskytovateľa. O postúpení licencie a o osobe postupníka je nadobúdateľ povinný informovať poskytovateľa bez zbytočného odkladu. Súhlas poskytovateľa sa nevyžaduje pri predaji podniku alebo časti podniku, ktorého súčasťou je licencia.

(3) Ak je licenčná zmluva uzavretá v písomnej forme, udelenie sublicencie aj postúpenie licencie musí mať písomnú formu.

§ 998 Prechod licencie a zánik licencie

Smrťou fyzickej osoby alebo zánikom právnickej osoby, ktorej bola poskytnutá licencia, prechádzajú práva a povinnosti z licenčnej zmluvy na dedičov fyzickej osoby alebo právneho nástupcu právnickej osoby; ak niet dedičov alebo právneho nástupcu, licencia zaniká.

Druhý pododdiel
Osobitné ustanovenia o licenčnej zmluve k predmetu autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom

§ 999 Vzťah k osobitnému predpisu

Na licenčnú zmluvu k predmetu autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom sa použije osobitný predpis.

Tretí pododdiel
Osobitné ustanovenia o licenčnej zmluve na predmety priemyselného vlastníctva

§ 1000 Zápis práva do registra

Ak tak ustanovuje osobitný predpis, vyžaduje sa na výkon práva poskytnutého licenčnou zmluvou zápis do príslušného registra týchto práv.

§ 1001 Poskytnutie podkladov a informácií

Poskytovateľ je povinný bez zbytočného odkladu po uzavretí licenčnej zmluvy poskytnúť nadobúdateľovi všetky podklady a informácie, ktoré sú potrebné na dohodnutý výkon práva.

§ 1002 Utajovanie podkladov a informácií

Nadobúdateľ je povinný utajovať poskytnuté podklady a informácie pred tretími osobami, ibaže z licenčnej zmluvy alebo z povahy poskytnutých podkladov a informácií vyplýva, že poskytovateľ nemá záujem na ich utajovaní. Za tretie osoby sa nepovažujú osoby, ktoré sa zúčastňujú na podnikaní nadobúdateľa a ktoré sú zaviazané mlčanlivosťou. Po zániku licencie je nadobúdateľ povinný poskytnuté podklady vrátiť a ďalej utajovať poskytnuté informácie do doby, keď sa stanú všeobecne známymi.

§ 1003 Obmedzovanie výkonu práva inými

(1) Ak nadobúdateľa obmedzujú vo výkone práva iné osoby alebo ak zistí, že iné osoby toto právo porušujú, je povinný bez zbytočného odkladu podať o tom správu poskytovateľovi.

(2) Poskytovateľ je povinný bez zbytočného odkladu urobiť potrebné opatrenia na ochranu výkonu práva nadobúdateľom. Pri týchto opatreniach je nadobúdateľ povinný poskytnúť poskytovateľovi potrebnú súčinnosť.

(3) Ustanovenia osobitných predpisov týmto nie sú dotknuté.

§ 1004 Výpoveď

Licenčnú zmluvu uzavretú na dobu neurčitú možno ukončiť výpoveďou. Výpovedná doba je jeden rok a začína plynúť od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k dôjdeniu výpovede druhej strane.

Siedmy oddiel
Zmluva o poskytovaní digitálneho plnenia

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1005 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o poskytovaní digitálneho plnenia sa poskytovateľ zaväzuje dodať objednávateľovi digitálne plnenie, a objednávateľ sa zaväzuje za dodanie digitálneho plnenia zaplatiť cenu vrátane digitálne vyjadrenej hodnoty, alebo sa zaväzuje poskytnúť poskytovateľovi svoje osobné údaje, a to aj vtedy, ak sa digitálne plnenie vyvíja podľa špecifikácií objednávateľa.

(2) Za zmluvu o poskytovaní digitálneho plnenia sa nepovažuje zmluva, podľa ktorej sa objednávateľ zaväzuje poskytnúť poskytovateľovi len svoje osobné údaje, ktoré poskytovateľ spracúva výlučne na účely dodania digitálneho plnenia alebo splnenia zákonnej povinnosti.

§ 1006 Osobitné prípady

Ustanovenia tohto oddielu sa nevzťahujú na zmluvu, ktorej predmetom je

a) služba, ktorá nie je digitálnou službou, bez ohľadu na to, či poskytovateľ používa digitálne formy alebo prostriedky na vytvorenie výstupu služby, na jeho dodanie alebo prenos objednávateľovi,
b) elektronická komunikačná služba okrem interpersonálnej komunikačnej služby nezávislej od čísel,
c) poskytovanie zdravotnej starostlivosti a služby súvisiacej s poskytovaním zdravotnej starostlivosti,
d) služba v oblasti hazardných hier, ktoré poskytovateľ poskytuje na individuálnu žiadosť objednávateľa prostredníctvom elektronických prostriedkov alebo inej technológie na uľahčenie komunikácie, ktoré zahŕňajú peňažné stávky vrátane hazardných hier, ktoré obsahujú prvok zručnosti, najmä lotériové, kasínové alebo pokrové hry alebo stávky,
e) finančná služba,
f) softvér, ktorý poskytovateľ ponúka objednávateľovi bezodplatne v rámci voľnej licencie s otvoreným zdrojovým kódom, ak poskytovateľ spracúva osobné údaje objednávateľa výlučne na účely zvýšenia bezpečnosti, kompatibility alebo interoperability tohto softvéru,
g) digitálny obsah, ktorý sa sprístupňuje verejnosti v rámci predstavenia alebo podujatia, ako je najmä digitálne audiovizuálne predstavenie okrem prenosu signálu,
h) digitálny obsah, ktorý sú orgány verejnej moci povinné sprístupňovať,

i) digitálne plnenie, ktoré je súčasťou veci s digitálnymi prvkami alebo je s ňou prepojené podľa § 22 ods. 1.

§ 1007 Vzťah k osobitnému predpisu

(1) Ustanovenia tohto oddielu okrem § 1009 a 1012 sa vzťahujú aj na hmotný nosič, ktorý slúži výhradne ako nosič digitálneho obsahu.

(2) Ustanoveniami tohto zákona o digitálnom plnení nie sú dotknuté ustanovenia osobitných predpisov o ochrane osobných údajov.

Druhý pododdiel
Osobitné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách o poskytovaní digitálneho plnenia

§ 1008 Rozsah pôsobnosti

(1) Ustanovenia tohto pododdielu sa použijú na každú spotrebiteľskú zmluvu o poskytovaní digitálneho plnenia uzavretú medzi obchodníkom a spotrebiteľom.

(2) Ak je okrem digitálneho plnenia predmetom tej istej zmluvy aj iné plnenie, ustanovenia tohto oddielu sa použijú len na tú časť zmluvy, ktorá sa týka digitálneho plnenia. Ak spotrebiteľovi vznikne právo odstúpiť od zmluvy v časti týkajúcej sa digitálneho plnenia, spotrebiteľ má právo odstúpiť od zmluvy aj v časti, ktorá sa týka iného plnenia, ktoré je predmetom tej istej zmluvy medzi tým istým obchodníkom a tým istým spotrebiteľom a ktoré je potrebné na riadne využívanie dotknutého digitálneho plnenia. Ustanovenie § 799 nie je týmto odsekom dotknuté.

§ 1009 Dodanie digitálneho plnenia

(1) Obchodník dodá digitálne plnenie bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy. Obchodník znáša dôkazné bremeno, že dodal digitálne plnenie spotrebiteľovi.

(2) Digitálny obsah sa považuje za dodaný, keď sa digitálny obsah alebo akékoľvek prostriedky vhodné na prístup k nemu, alebo jeho stiahnutie sprístupnia, alebo sa umožní prístup k nim spotrebiteľovi alebo do fyzického priestoru alebo virtuálneho priestoru, ktorý si spotrebiteľ na tento účel zvolil.

(3) Digitálna služba sa považuje za dodanú, keď sa digitálna služba sprístupní spotrebiteľovi alebo do fyzického priestoru alebo virtuálneho priestoru, ktorý si spotrebiteľ na tento účel zvolil.

§ 1010 Aktualizácia digitálneho plnenia

(1) Obchodník dodá digitálne plnenie v najnovšej verzii, ktorá je dostupná v čase uzavretia zmluvy.

(2) Obchodník zabezpečí, aby počas doby podľa odseku 3 alebo odseku 4 bol spotrebiteľ upovedomený o aktualizáciách digitálneho plnenia vrátane bezpečnostných aktualizácií, a aby boli spotrebiteľovi dodané aktualizácie, ktoré sú potrebné na zachovanie súladu digitálneho plnenia s požiadavkami podľa § 1015.

(3) Ak sa má podľa zmluvy dodať digitálne plnenie jednorazovo alebo ako súbor jednotlivých plnení, dobou podľa odseku 2 je doba, počas ktorej môže spotrebiteľ dôvodne očakávať, že digitálne plnenie bude spĺňať požiadavky podľa § 1015 s prihliadnutím na druh a účel digitálneho plnenia a na povahu a okolnosti uzavretia zmluvy.

(4) Ak sa má podľa zmluvy dodávať digitálne plnenie nepretržite počas dohodnutej doby, dobou podľa odseku 2 je táto dohodnutá doba.

§ 1011 Digitálne prostredie

Digitálnym prostredím je hardvér, softvér a akékoľvek sieťové pripojenie používané spotrebiteľom na prístup alebo užívanie digitálneho plnenia.

§ 1012 Odstúpenie od zmluvy

(1) Ak obchodník nedodá digitálne plnenie včas, spotrebiteľ ho vyzve, aby digitálne plnenie dodal. Ak obchodník ani po výzve podľa predchádzajúcej vety digitálne plnenie bez zbytočného odkladu alebo v primeranej dodatočnej lehote nedodá, spotrebiteľ môže od zmluvy odstúpiť.

(2) Spotrebiteľ môže od zmluvy odstúpiť aj bez výzvy podľa odseku 1, ak

a) obchodník vyhlási alebo je z okolností zrejmé, že digitálne plnenie nedodá, alebo
b) zo zmluvy alebo z okolností uzavretia zmluvy vyplýva, že včasné dodanie bolo pre spotrebiteľa dôležité.

(3) Práva spotrebiteľa podľa § 518 ods. 1 písm. a) až g) a písm. i) nie sú odsekmi 1 a 2 dotknuté.

(4) Na zmluvu o poskytovaní digitálneho plnenia sa § 550 ods. 2 nevzťahuje.

§ 1013 Zmena digitálneho plnenia

(1) Ak sa má digitálne plnenie dodávať alebo sprístupňovať spotrebiteľovi počas určitej doby, obchodník môže z opodstatnených dôvodov dohodnutých v zmluve zmeniť digitálne plnenie nad rozsah toho, čo je potrebné na zachovanie súladu s požiadavkami na digitálne plnenie, ak

a) spotrebiteľovi nevzniknú dodatočné náklady,
b) spotrebiteľ bol o zmene oboznámený jasným a zrozumiteľným spôsobom a

c) v prípadoch podľa odseku 2 sa spotrebiteľovi v dostatočnom predstihu poskytli na trvanlivom médiu údaje o vlastnostiach a čase vykonania zmeny a o práve odstúpiť od zmluvy podľa odseku 2 alebo o možnosti ponechať digitálne plnenie bez zmeny podľa § 1014.

(2) Ak zmena digitálneho plnenia negatívne ovplyvňuje prístup spotrebiteľa k digitálnemu plneniu alebo jeho užívanie, spotrebiteľ môže od zmluvy odstúpiť bez povinnosti poskytnúť obchodníkovi akúkoľvek náhradu, ibaže je negatívny vplyv zanedbateľný. Ak spotrebiteľ od zmluvy neodstúpi do 30 dní odo dňa dôjdenia oznámenia podľa odseku 1 písm. c) alebo odo dňa zmeny digitálneho plnenia, podľa toho, ktorý okamih nastane neskôr, právo spotrebiteľa na odstúpenie od zmluvy zaniká. Na odstúpenie od zmluvy sa vzťahujú § 1028 až 1031.

§ 1014 Obmedzenie práva odstúpiť od zmluvy

(1) Spotrebiteľ nemá právo odstúpiť od zmluvy podľa § 1013 ods. 2, ak mu obchodník umožní ponechať si nezmenené digitálne plnenie bez dodatočných nákladov pre spotrebiteľa a neuskutočnenie zmeny nebude viesť k vzniku vady digitálneho plnenia.

(2) Ak je predmetom tej istej zmluvy digitálne plnenie a poskytnutie služby prístupu na internet alebo interpersonálnej komunikačnej služby založenej na číslach, na časť zmluvy, ktorá sa týka digitálneho plnenia, sa odsek 1 a § 1013 nevzťahuje.

AKOSŤ A MNOŽSTVO

§ 1015 Požiadavky na digitálne plnenie

(1) Digitálne plnenie musí byť v súlade s dohodnutými požiadavkami a všeobecnými požiadavkami.

(2) Digitálne plnenie nemusí byť v súlade so všeobecnými požiadavkami, ak obchodník pri uzavretí zmluvy výslovne oboznámil spotrebiteľa, že určitá vlastnosť digitálneho plnenia nezodpovedá všeobecným požiadavkám, a spotrebiteľ s nesúladom výslovne a osobitne súhlasil.

§ 1016 Dohodnuté požiadavky

Digitálne plnenie je v súlade s dohodnutými požiadavkami, ak najmä

a) zodpovedá opisu, množstvu a kvalite vymedzeným v zmluve,
b) je vhodné na konkrétny účel, s ktorým spotrebiteľ oboznámil obchodníka najneskôr pri uzavretí zmluvy a s ktorým obchodník súhlasil,
c) vyznačuje sa v zmluve vymedzenou funkčnosťou, kompatibilitou, interoperabilitou a inou dohodnutou vlastnosťou,
d) je dodané so všetkým príslušenstvom vymedzeným v zmluve,
e) je dodané s asistenčnými službami a s návodom na použitie vrátane návodu na inštaláciu, ako bolo vymedzené v zmluve, a

f) je aktualizované v súlade so zmluvou.

§ 1017 Všeobecné požiadavky

(1) Digitálne plnenie je v súlade so všeobecnými požiadavkami, ak

a) je vhodné na účely, na ktoré sa digitálne plnenie rovnakého druhu bežne používa s prihliadnutím najmä na právne predpisy, technické normy alebo na kódexy správania platné pre príslušné odvetvie, ak technické normy neboli vypracované,
b) zodpovedá skúšobnej verzii alebo ukážke digitálneho plnenia, ktorú obchodník sprístupnil spotrebiteľovi pred uzavretím zmluvy,
c) je dodané s príslušenstvom a návodmi, ktoré môže spotrebiteľ dôvodne očakávať, a
d) je dodané v množstve, má vlastnosti a výkon vrátane funkčnosti, kompatibility, prístupnosti, kontinuity a bezpečnosti, aké sú bežné pre digitálne plnenie rovnakého druhu a aké môže spotrebiteľ dôvodne očakávať vzhľadom na povahu digitálneho plnenia a s prihliadnutím na akékoľvek verejné vyhlásenie obchodníka alebo inej osoby v rovnakom dodávateľskom reťazci alebo v ich mene, a to najmä pri propagácii digitálneho plnenia alebo na jeho označení.

(2) Obchodník nie je viazaný vyhlásením podľa odseku 1 písm. d), ak z opodstatneného dôvodu nevedel a ani nemusel vedieť o verejnom vyhlásení, do času uzavretia zmluvy bolo verejné vyhlásenie opravené rovnakým alebo porovnateľným spôsobom, akým bolo vyhlásené, alebo rozhodnutie spotrebiteľa uzavrieť zmluvu nemohlo byť verejným vyhlásením ovplyvnené; dôkazné bremeno o týchto skutočnostiach nesie obchodník.

ZODPOVEDNOSŤ ZA VADY

§ 1018 Vady digitálneho plnenia

Digitálne plnenie má vady, ak nie je v súlade s požiadavkami na digitálne plnenie alebo ak jeho užívanie znemožňujú alebo obmedzujú práva tretej osoby vrátane práv duševného vlastníctva.

§ 1019 Zodpovednosť za vady

(1) Obchodník zodpovedá za akúkoľvek vadu, ktorú má digitálne plnenie v čase jeho dodania a ktorá sa prejaví do dvoch rokov od jeho dodania, ak ide o digitálne plnenie, ktoré sa dodáva jednorazovo alebo ako súbor jednotlivých plnení.

(2) Ak ide o digitálne plnenie, ktoré sa dodáva nepretržite počas dohodnutej doby, obchodník zodpovedá za každú vadu digitálneho plnenia, ktorá sa vyskytne alebo prejaví počas tejto dohodnutej doby.

§ 1020 Nesprávne prepojenie

Obchodník zodpovedá za vadu, ktorá bola spôsobená nesprávnym prepojením digitálneho plnenia so zložkami digitálneho prostredia spotrebiteľa alebo začlenením digitálneho plnenia do zložiek digitálneho prostredia spotrebiteľa (integrácia), ak

a) integrácia bola vykonaná obchodníkom alebo na jeho zodpovednosť, alebo
b) integráciu, ktorú mal vykonať spotrebiteľ, vykonal spotrebiteľ nesprávne v dôsledku nedostatkov návodu na integráciu, ktorý mu poskytol obchodník.

§ 1021 Nenainštalovanie aktualizácie

(1) Obchodník nezodpovedá za vadu digitálneho plnenia, ktorá bola spôsobená výlučne nenainštalovaním aktualizácie, ak si spotrebiteľ aktualizáciu nenainštaloval v primeranej lehote po jej dodaní a

a) obchodník oboznámil spotrebiteľa o dostupnosti aktualizácie a následkoch jej nenainštalovania, a
b) nenainštalovanie alebo nesprávna inštalácia spotrebiteľom neboli spôsobené nedostatkami v návode na inštaláciu poskytnutom spotrebiteľovi obchodníkom.

(2) Obchodník poskytne spotrebiteľovi písomné potvrdenie o vytknutí vady bezodkladne po vytknutí vady spotrebiteľom. Obchodník v potvrdení o vytknutí vady uvedie lehotu, v ktorej vadu v súlade s § 1025 ods. 1 odstráni. Lehota oznámená podľa predchádzajúcej vety nesmie byť dlhšia ako 30 dní odo dňa vytknutia vady, ak dlhšia lehota nie je odôvodnená objektívnym dôvodom, ktorý obchodník nemôže ovplyvniť.

(3) Ak obchodník odmieta zodpovednosť za vady, dôvody odmietnutia písomne oznámi spotrebiteľovi.

§ 1022 Dôkazné bremeno

(1) Obchodník nesie dôkazné bremeno, že bolo digitálne plnenie dodané v súlade s § 1015.

(2) Ak sa do uplynutia jedného roka po dodaní digitálneho plnenia, ktoré sa dodáva jednorazovo alebo ako súbor jednotlivých plnení, prejaví vada, obchodník nesie dôkazné bremeno, že digitálne plnenie v čase dodania túto vadu nemalo.

(3) Ak sa digitálne plnenie dodáva nepretržite počas dohodnutej doby, obchodník nesie dôkazné bremeno, že digitálne plnenie je počas dohodnutej doby bez vád.

§ 1023 Súčinnosť spotrebiteľa

(1) Obchodník nenesie dôkazné bremeno, ak preukáže, že digitálne prostredie spotrebiteľa nie je kompatibilné s technickými požiadavkami digitálneho plnenia, ak s nimi obchodník oboznámil spotrebiteľa jasným a zrozumiteľným spôsobom pred uzavretím zmluvy.

(2) Spotrebiteľ poskytne obchodníkovi primeranú súčinnosť potrebnú na zistenie, či dôvod vady digitálneho plnenia je v digitálnom prostredí spotrebiteľa. Povinná súčinnosť spotrebiteľa sa obmedzuje na technicky dostupné prostriedky, ktoré najmenej zaťažujú spotrebiteľa. Ak obchodník pred uzavretím zmluvy jasným a zrozumiteľným spôsobom oboznámi spotrebiteľa o povinnosti poskytnúť súčinnosť a spotrebiteľ súčinnosť neposkytne, musí spotrebiteľ na uplatnenie práv zo zodpovednosti za vady preukázať, že digitálne plnenie malo vadu v čase dodania, ak ide o digitálne plnenie, ktoré sa dodáva jednorazovo alebo ako súbor jednotlivých plnení, alebo v dohodnutej dobe, ak ide o digitálne plnenie, ktoré sa dodáva nepretržite počas dohodnutej doby.

§ 1024 Práva zo zodpovednosti za vady

(1) Ak obchodník zodpovedá za vadu digitálneho plnenia, spotrebiteľ má voči nemu právo na odstránenie vady, právo na primeranú zľavu z ceny alebo právo od zmluvy odstúpiť.

(2) Spotrebiteľ môže uplatňovať práva zo zodpovednosti za vady aj bez toho, aby ich vytkol.

(3) Spotrebiteľ môže po vytknutí vady u obchodníka odoprieť zaplatiť cenu alebo jej časť, kým si obchodník nesplní povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo zodpovednosti za vady, ibaže je spotrebiteľ v čase vytknutia vady v omeškaní so zaplatením ceny alebo jej časti. Spotrebiteľ uhradí cenu bez zbytočného odkladu po splnení povinností obchodníkom.

(4) Spotrebiteľ má právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré spotrebiteľovi vznikli v súvislosti s vytknutím vady, za ktorú zodpovedá obchodník, a uplatnením práv zo zodpovednosti za vadu.

(5) Spotrebiteľ musí právo podľa odseku 4 uplatniť u obchodníka najneskôr do dvoch mesiacov od odstránenia vady, vyplatenia zľavy z ceny alebo vrátenia ceny po odstúpení od zmluvy, inak právo zanikne.

§ 1025 Odstránenie vady

(1) Obchodník odstráni vadu digitálneho plnenia v primeranej lehote po tom, čo spotrebiteľ vytkol vadu, bezodplatne a bez spôsobenia závažných ťažkostí spotrebiteľovi s ohľadom na povahu digitálneho plnenia a účel, na ktorý spotrebiteľ digitálne plnenie požadoval. Primeranou lehotou sa rozumie najkratší čas, ktorý obchodník potrebuje na posúdenie vady

a odstránenie vady s prihliadnutím na povahu digitálneho plnenia a povahu a závažnosť vady. Lehota podľa prvej vety nesmie byť dlhšia ako 30 dní odo dňa vytknutia vady, ak dlhšia lehota nie je odôvodnená objektívnym dôvodom, ktorý obchodník nemôže ovplyvniť; dôkazné bremeno o existencii objektívneho dôvodu znáša obchodník.

(2) Obchodník môže odstránenie vady odmietnuť, ak odstránenie nie je možné alebo ak by mu spôsobilo neprimerané náklady s ohľadom na všetky okolnosti, najmä na hodnotu, ktorú by malo digitálne plnenie bez vady a na závažnosť vady.

§ 1026 Zľava z ceny a odstúpenie od zmluvy

Spotrebiteľ má právo na primeranú zľavu z ceny, ak sa digitálne plnenie dodáva za protiplnenie, ktoré spočíva v zaplatení ceny, alebo môže odstúpiť od zmluvy aj bez poskytnutia dodatočnej primeranej lehoty podľa § 546, ak

a) odstránenie vady nie je možné alebo by spôsobilo obchodníkovi neprimerané náklady,
b) obchodník neodstránil vadu podľa § 1025 ods. 1,
c) digitálne plnenie má rovnakú vadu napriek snahe obchodníka vadu odstrániť,
d) vada je takej závažnej povahy, že odôvodňuje právo spotrebiteľa na okamžitú zľavu z ceny alebo odstúpenie od zmluvy, alebo
e) obchodník vyhlásil alebo je z okolností zrejmé, že vadu neodstráni v primeranej lehote alebo bez spôsobenia závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

§ 1027 Zľava z ceny

(1) Zľava z ceny musí byť primeraná rozdielu hodnoty digitálneho plnenia a hodnoty, ktorú by digitálne plnenie malo, ak by bolo bez vád. Ak sa digitálne plnenie dodáva počas dohodnutej doby, spotrebiteľ má právo na zľavu z ceny len za čas, v ktorom digitálne plnenie nespĺňalo požiadavky na digitálne plnenie.

(2) Obchodník vyplatí spotrebiteľovi zľavu z ceny bez zbytočného odkladu, najneskôr do 14 dní od uplatnenia práva spotrebiteľa na zľavu z ceny rovnakým spôsobom, aký spotrebiteľ použil pri zaplatení ceny, ak spotrebiteľ výslovne nesúhlasí s iným spôsobom úhrady. Všetky náklady spojené s úhradou znáša obchodník.

(3) Ak sa digitálne plnenie dodáva za protiplnenie, ktoré spočíva v zaplatení ceny, spotrebiteľ nemôže od zmluvy odstúpiť, ak je vada digitálneho plnenia zanedbateľná. Dôkazné bremeno, že vada je zanedbateľná, nesie obchodník.

§ 1028 Práva a povinnosti pri odstúpení od zmluvy

(1) Po odstúpení od zmluvy obchodník vráti spotrebiteľovi všetky platby prijaté na základe zmluvy bez zbytočného odkladu, najneskôr do 14 dní od oznámenia odstúpenia od zmluvy rovnakým spôsobom, aký spotrebiteľ použil pri zaplatení ceny, ak spotrebiteľ výslovne nesúhlasí s iným spôsobom úhrady. Všetky náklady spojené s vrátením znáša obchodník.

(2) Spotrebiteľ nie je povinný platiť cenu za čas pred odstúpením od zmluvy, v ktorom digitálne plnenie nespĺňalo požiadavky na digitálne plnenie. Ak však bolo v zmluve dohodnuté dodávanie digitálneho plnenia nepretržite počas dohodnutej doby, obchodník v súlade s odsekom 1 vráti spotrebiteľovi len pomernú časť zaplatenej ceny za čas, v ktorom digitálne plnenie nespĺňalo požiadavky na digitálne plnenie, a časť ceny, ktorú spotrebiteľ zaplatil vopred za dodávanie digitálneho plnenia za čas po odstúpení od zmluvy.

§ 1029 Povinnosti spotrebiteľa

(1) Po odstúpení od zmluvy je spotrebiteľ povinný zdržať sa užívania digitálneho plnenia a jeho poskytovania tretím osobám.

(2) Obchodník môže do 14 dní od oznámenia spotrebiteľa o odstúpení od zmluvy požiadať spotrebiteľa o vrátenie hmotného nosiča, na ktorom mu dodal digitálny obsah. Spotrebiteľ vráti hmotný nosič na náklady obchodníka a bez zbytočného odkladu po dôjdení žiadosti obchodníka.

§ 1030 Povinnosti obchodníka

(1) Po odstúpení od zmluvy sa obchodník zdrží používania obsahu, ktorý spotrebiteľ poskytol alebo vytvoril pri užívaní digitálneho plnenia; to neplatí, ak tento obsah

a) nemožno využiť inak ako vo väzbe na digitálne plnenie obchodníka,
b) sa vzťahuje výlučne na aktivity spotrebiteľa pri užívaní digitálneho plnenia obchodníka,
c) obchodník zlúčil s iným obsahom, od ktorého ho nemožno oddeliť vôbec alebo bez vynaloženia neprimeraného úsilia,
d) spotrebiteľ vytvoril spolu s inými spotrebiteľmi, ktorí sú oprávnení ďalej obsah užívať.

(2) Po odstúpení od zmluvy obchodník sprístupní spotrebiteľovi na jeho žiadosť všetok obsah, ktorý spotrebiteľ poskytol alebo vytvoril pri užívaní digitálneho plnenia, okrem obsahu podľa odseku 1 písm. a) až c). Obchodník sprístupní obsah spotrebiteľovi v primeranej lehote, bezodplatne, v bežne používanom a strojovo čitateľnom formáte a bez závažných ťažkostí pre spotrebiteľa.

(3) Po odstúpení od zmluvy môže obchodník zamedziť spotrebiteľovi v ďalšom užívaní digitálneho plnenia, najmä zamedziť mu prístup k digitálnemu plneniu alebo zrušiť mu užívateľský účet. Ustanovenie odseku 2 tým nie je dotknuté.

§ 1031 Vzťah k osobným údajom

Ustanovenia § 1030 sa nevzťahujú na osobné údaje, ktoré poskytol alebo vytvoril spotrebiteľ.

§ 1032 Náhrada nákladov obchodníka

Ak je nedodanie digitálneho plnenia včas alebo vada, za ktorú zodpovedá obchodník, dôsledkom konania alebo opomenutia inej osoby v rovnakom dodávateľskom reťazci, obchodník má voči tejto osobe právo na náhradu účelne vynaložených nákladov, ktoré mu vznikli v dôsledku vytknutia vady a uplatnenia práv z nedodania digitálneho plnenia podľa § 1012 alebo práv zo zodpovednosti za vady podľa § 1024.

TRETÍ DIEL
Zmluvy o konaní a zmluvy o výsledku konania

Prvý oddiel
Obstarávateľské zmluvy

Prvý pododdiel
Príkazná zmluva

§ 1033 Základné ustanovenie

Príkaznou zmluvou sa príkazník zaväzuje, že pre príkazcu na jeho účet obstará určitú záležitosť.

POVINNOSTI PRÍKAZNÍKA

§ 1034 Záujmy príkazcu

(1) Príkazník je povinný plniť svoj dlh z príkaznej zmluvy v súlade s obsahom príkazu a so záujmami príkazcu, ktoré príkazník pozná alebo musí poznať.

(2) Príkazník je povinný požadovať od príkazcu informácie o príkazcových záujmoch, ktoré mu nie sú známe, ak sú tieto informácie potrebné na riadne splnenie príkazu.

(3) Činnosť, na ktorú sa príkazník zaviazal, je príkazník povinný uskutočňovať s náležitou starostlivosťou.

(4) Ak je predmetom príkazu správa cudzieho majetku, je príkazník povinný urobiť všetko, čo je potrebné na jeho zachovanie; so zverenými peňažnými prostriedkami je príkazník povinný nakladať s náležitou starostlivosťou.

§ 1035 Pokyny príkazcu

(1) Činnosť, na ktorú sa príkazník zaviazal, je príkazník povinný uskutočňovať podľa pokynov príkazcu.

(2) Príkazník je povinný upozorniť príkazcu, ak jeho pokyn

a) spôsobí, že by sa plnenie povinností z príkaznej zmluvy stalo podstatne nákladnejšie, alebo by vyžadovalo podstatne viac času ako bolo dohodnuté,
b) je nezlučiteľný s účelom príkaznej zmluvy, alebo
c) môže byť na škodu príkazcu.

(3) Pokyn podľa odseku 2 je príkazník povinný splniť, len ak na ňom príkazca trvá.

(4) Príkazník je povinný oznámiť príkazcovi všetky okolnosti, ktoré zistil pri obstarávaní záležitosti a ktoré môžu mať vplyv na zmenu pokynov príkazcu. Od pokynov príkazcu sa môže odchýliť, len ak je to nevyhnutné v záujme príkazcu a ak príkazník nemôže včas dostať jeho súhlas; ani v týchto prípadoch sa však príkazník nesmie od pokynov odchýliť, ak je to v rozpore s príkaznou zmluvou.

§ 1036 Osobné vykonávanie príkazu a pomocník

(1) Príkazník je povinný plniť príkaz osobne.

(2) Ak príkazník zverí plnenie príkazu pomocníkovi, za jeho konanie je zodpovedný príkazník, akoby konal on sám. Ak však príkazca udelil príkazníkovi súhlas s ustanovením pomocníka, alebo ak bol súhlas nevyhnutne potrebný, nahradí príkazník príkazcovi škodu, ktorú spôsobil chybnou voľbou pomocníka.

§ 1037 Oddelená správa majetku a podávanie správ

(1) Príkazník je povinný spravovať majetok príkazcu oddelene od svojho majetku; o spravovanom majetku je povinný viesť spoľahlivé záznamy.

(2) Príkazník je povinný podávať príkazcovi správy o vykonávaní príkazu spôsobom určeným v príkaznej zmluve, inak na výzvu príkazcu.

§ 1038 Dôvernosť informácií

Príkazník je povinný zachovávať dôvernosť informácií, ktoré získal pri vykonávaní príkazu, ibaže je z ich povahy alebo z pokynov príkazníka zrejmé, že sa to nevyžaduje. Povinnosť zachovávať dôvernosť informácií zaväzuje príkazníka aj po zániku príkaznej zmluvy.

§ 1039 Zodpovednosť za škodu

(1) Príkazník zodpovedá za škodu na veciach prevzatých pri plnení príkazu od príkazcu ako aj od tretích osôb, ibaže túto škodu nemohol odvrátiť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti.

(2) Prevzaté veci je príkazník povinný dať včas poistiť, len ak to určuje príkazná zmluva, alebo ak ho o to požiadal príkazca, a to na účet príkazcu.

(3) Príkazník nezodpovedá za porušenie povinností osôb, s ktorými pri obstarávaní záležitosti uzavrel zmluvu, ibaže sa v príkaznej zmluve za splnenie povinností zaručil.

§ 1040 Povinnosti príkazníka

(1) Príkazník je povinný vydať príkazcovi bez zbytočného odkladu všetok úžitok z obstarávanej záležitosti.

(2) Po zániku príkazného vzťahu je príkazník povinný

a) podať príkazcovi správu o spôsobe, akým boli splnené jeho povinnosti z príkaznej zmluvy, ako aj o plneniach, ktoré príkazník prijal alebo uskutočnil pri plnení svojich povinností z príkaznej zmluvy, a
b) vrátiť príkazcovi všetky veci a dokumenty, ktoré mu príkazca poskytol, alebo ktoré získal v súvislosti s plnením príkazu od tretích osôb.

POVINNOSTI PRÍKAZCU

§ 1041 Nevyhnutná súčinnosť a plnomocenstvo

(1) Príkazca je povinný poskytnúť príkazníkovi nevyhnutnú súčinnosť pri plnení príkazu, najmä je povinný odovzdať mu včas veci a informácie, ktoré sú na vykonanie príkazu potrebné, ak z ich povahy nevyplýva, že ich má obstarať príkazník.

(2) Ak má podľa príkaznej zmluvy konať príkazník v mene príkazcu, je príkazca povinný udeliť mu včas plnomocenstvo.

§ 1042 Odplata za vykonanie príkazu

(1) Príkazca je povinný poskytnúť príkazníkovi odplatu, ak bola dohodnutá, alebo ak je obvyklá, najmä s ohľadom na podnikateľskú činnosť alebo povolanie príkazníka.

(2) Právo na odplatu vzniká príkazníkovi vykonaním príkazu.

(3) Príkaz je vykonaný, ak príkazník riadne splnil všetky povinnosti z príkaznej zmluvy, aj keď nenastal výsledok očakávaný príkazcom; to neplatí, ak

a) neúspech spôsobil príkazník porušením svojich povinností, alebo
b) sa strany dohodli, že príkaz je vykonaný až dosiahnutím výsledku určeného v príkaznej zmluve.

(4) Ak si strany dohodli odplatu za úkony alebo služby uskutočnené príkazníkom v rámci plnenia príkazu a ak príkazný vzťah zanikol bez toho, aby bol príkaz vykonaný, je odplata splatná okamihom, keď príkazník podá príkazcovi správu o splnení jednotlivých úkonov alebo služieb.

§ 1043 Náhrada nákladov

(1) Príkazca je povinný nahradiť príkazníkovi náklady, ktoré príkazník účelne vynaložil pri plnení svojich povinností z príkaznej zmluvy, ibaže z príkaznej zmluvy alebo z ich povahy vyplýva, že sú zahrnuté v odplate.

(2) Náhrada nákladov je splatná súčasne s odplatou. Ak je však príkazná zmluva bezodplatná, je príkazca povinný nahradiť príkazníkovi náklady bezodkladne po podaní správy o splnení svojich povinností z príkaznej zmluvy a po predložení vyúčtovania.

(3) Ak možno očakávať, že pri plnení príkazu, alebo v súvislosti s ním, vzniknú príkazníkovi značné náklady, môže príkazník požadovať od príkazcu poskytnutie primeraného preddavku.

§ 1044 Uspokojenie pohľadávok zo spravovaného majetku

Pohľadávky príkazníka voči príkazcovi, ako aj voči osobám, v prospech ktorých príkazník plnil svoje povinnosti z príkaznej zmluvy, sa môžu uspokojovať zo spravovaného majetku.

ZÁNIK PRÍKAZNEJ ZMLUVY

§ 1045 Zánik subjektu

Záväzok z príkazu zaniká smrťou príkazcu alebo príkazníka, alebo ak zanikne právnická osoba bez právneho nástupcu.

§ 1046 Výpoveď

(1) Príkaznú zmluvu možno ukončiť výpoveďou, a to aj bez udania dôvodu.

(2) Príkaznú zmluvu možno vypovedať v celom rozsahu alebo čiastočne; to neplatí, ak z obsahu príkazu, z jeho povahy alebo z okolností, za ktorých k uzavretiu príkaznej zmluvy došlo, vyplýva, že o plnenie časti príkazu nemôže mať strana záujem.

(3) Výpoveď zo strany príkazcu je účinná dňom, keď sa o nej príkazník dozvedel alebo mohol dozvedieť. Odvolanie plnomocenstva príkazcom má rovnaké účinky.

(4) Výpoveď zo strany príkazníka je účinná ku koncu kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom došlo k dôjdeniu výpovede príkazcovi, ak z výpovede nevyplýva neskorší čas.

(5) Pri príkaznej zmluve uzavretej na dobu určitú alebo viazanej na splnenie určenej úlohy môže dať príkazník výpoveď z vážneho dôvodu s účinnosťou ku dňu, keď sa o nej príkazca dozvie alebo mohol dozvedieť. Ak tým spôsobí príkazcovi škodu, je povinný ju nahradiť.

§ 1047 Následky zániku príkaznej zmluvy

(1) Od účinnosti výpovede zaniká povinnosť príkazníka uskutočňovať činnosť, na ktorú sa zaviazal a príkazník je povinný nepokračovať v činnosti, na ktorú sa výpoveď vzťahuje.

(2) Ak v dôsledku výpovede hrozí príkazcovi škoda, je príkazník povinný upozorniť príkazcu na opatrenia potrebné na jej odvrátenie. Ak príkazca nemôže urobiť tieto opatrenia ani pomocou iných osôb a ak požiada príkazníka, aby ich urobil on sám, je príkazník na ich vykonanie povinný.

§ 1048 Právo na primeranú časť odplaty

Príkazník má právo na primeranú časť odplaty za činnosť, ktorú vykonal do zániku príkaznej zmluvy, ako aj na náhradu vynaložených nákladov.

§ 1049 Primerané použitie ustanovení

Ustanovenia o príkaznej zmluve sa primerane použijú aj na ďalšie právne vzťahy, ktorých predmetom je obstaranie určitej záležitosti pre iného.

Druhý pododdiel
Sprostredkovateľská zmluva

§ 1050 Základné ustanovenie

Sprostredkovateľskou zmluvou sa sprostredkovateľ zaväzuje, že bude vyvíjať činnosť smerujúcu k tomu, aby záujemca uzavrel s treťou osobou určitú zmluvu (cieľová zmluva), za čo sa mu záujemca zaväzuje zaplatiť províziu.

§ 1051 Informačná povinnosť

Sprostredkovateľ a záujemca sú povinní oznamovať si navzájom bez zbytočného odkladu všetko, čo považujú za rozhodujúce alebo významné pre uzavretie cieľovej zmluvy.

§ 1052 Vznik práva na províziu

(1) Sprostredkovateľovi vzniká právo na províziu uzavretím cieľovej zmluvy. Ak však bola cieľová zmluva uzavretá s odkladacou podmienkou, právo na províziu vzniká sprostredkovateľovi až splnením tejto podmienky.

(2) Ak zo zmluvy vyplýva, že sprostredkovateľ je povinný obstarať pre záujemcu len príležitosť uzavrieť s treťou osobou cieľovú zmluvu, vzniká sprostredkovateľovi právo na províziu už obstaraním tejto príležitosti.

(3) Ak podľa zmluvy vzniká sprostredkovateľovi právo na províziu až splnením povinnosti tretej osoby z cieľovej zmluvy, má sprostredkovateľ právo na províziu aj vtedy, ak povinnosť tretej osoby voči záujemcovi zanikla alebo ak sa splnenie povinnosti tretej osoby oddialilo z dôvodov, za

ktoré zodpovedá záujemca. Ak je základom pre určenie výšky provízie rozsah povinnosti plnenej treťou osobou, započítava sa do základu aj plnenie neuskutočnené z dôvodov, za ktoré zodpovedá záujemca.

§ 1053 Výška provízie a náhrada nákladov

(1) Sprostredkovateľ má právo na dohodnutú províziu, inak obvyklú za sprostredkovanie obdobných zmlúv v čase uzavretia sprostredkovateľskej zmluvy. Sprostredkovateľovi však nevzniká právo na províziu, ak bola cieľová zmluva uzavretá bez jeho súčinnosti; to neplatí, ak sa sprostredkovanie dohodlo ako výhradné (§ 1055).

(2) Právo na náhradu nákladov spojených so sprostredkovaním má sprostredkovateľ popri provízii, len ak to bolo výslovne dohodnuté a pri pochybnostiach len pri vzniku práva na províziu.

§ 1054 Rozpor záujmov

(1) Sprostredkovateľ sa nemôže stať protistranou záujemcu v cieľovej zmluve a ani nesmie konať ako sprostredkovateľ oboch strán cieľovej zmluvy; to neplatí, ak

a) sa na tom záujemca a sprostredkovateľ dohodli v sprostredkovateľskej zmluve, alebo ak sa o tom záujemca dozvedel neskôr, no v primeranej lehote to nenamietol, alebo
b) obsah cieľovej zmluvy je v sprostredkovateľskej zmluve vymedzený natoľko presne, že neexistuje riziko rozporu záujmov záujemcu a sprostredkovateľa.

(2) Ak je záujemca spotrebiteľom, výnimky uvedené v odseku 1 písm. a) a b) sa nepoužijú, ibaže by ich použitie nebolo na ťarchu záujemcu.

(3) Ak sprostredkovateľ poruší ustanovenie odseku 1, právo na províziu a na náhradu nákladov mu nevznikne.

§ 1055 Výhradné sprostredkovanie

(1) Strany sa môžu dohodnúť, že činnosť, na ktorú sa zaviazal sprostredkovateľ v sprostredkovateľskej zmluve, bude vykonávať ako výhradný sprostredkovateľ. V takom prípade záujemca nesmie požiadať o vykonanie rovnakej činnosti iného sprostredkovateľa; ak záujemca túto povinnosť poruší, je sprostredkovateľ oprávnený od zmluvy odstúpiť.

(2) Ak záujemca uzavrie cieľovú zmluvu, ku ktorej sa viaže výhradná činnosť sprostredkovateľa bez súčinnosti sprostredkovateľa, je povinný zaplatiť sprostredkovateľovi províziu tak, ako keby sa zmluva uzavrela s jeho súčinnosťou.

§ 1056 Úschova dokladov a plnení

Sprostredkovateľ je povinný uschovať pre potreby záujemcu doklady, ktoré nadobudol v súvislosti so sprostredkovateľskou činnosťou, a to po dobu, po ktorú môžu byť tieto doklady významné pre ochranu záujmov záujemcu. Sprostredkovateľ je oprávnený prijímať od tretích osôb plnenia určené záujemcovi.

§ 1057 Zodpovednosť sprostredkovateľa

(1) Sprostredkovateľ nezodpovedá za splnenie povinností tretích osôb, s ktorými sprostredkoval uzavretie cieľovej zmluvy; nesmie však navrhovať záujemcovi uzavretie cieľovej zmluvy s osobou, o ktorej vie alebo musí vedieť, že je dôvodná pochybnosť, že splní riadne a včas svoje povinnosti z cieľovej zmluvy.

(2) Ak o to záujemca požiada, je sprostredkovateľ povinný oznámiť mu údaje, ktorými sprostredkovateľ disponuje a ktoré sú potrebné na posúdenie dôveryhodnosti osoby, s ktorou sprostredkovateľ navrhuje uzavrieť zmluvu.

§ 1058 Zánik sprostredkovateľskej zmluvy

Sprostredkovateľská zmluva zaniká, ak cieľová zmluva nie je uzavretá v čase určenom v sprostredkovateľskej zmluve. Ak nie je tento čas určený, môže ktorákoľvek strana ukončiť zmluvu výpoveďou, a to aj bez uvedenia dôvodu.

§ 1059 Provízia po zániku sprostredkovateľskej zmluvy

Vzniku práva sprostredkovateľa na províziu nebráni skutočnosť, že k uzavretiu cieľovej zmluvy alebo k jej splneniu dôjde v primeranom čase po zániku sprostredkovateľskej zmluvy, ak bolo uzavretie cieľovej zmluvy výsledkom prevažne sprostredkovateľovho úsilia.

Tretí pododdiel
Komisionárska zmluva

§ 1060 Základné ustanovenie

Komisionárskou zmluvou sa komisionár zaväzuje obstarať vo vlastnom mene pre komitenta na jeho účet určitú záležitosť, za čo sa komitent zaväzuje zaplatiť komisionárovi odplatu.

§ 1061 Právne úkony voči tretím osobám

Z právnych úkonov komisionára uskutočnených voči tretím osobám nevznikajú práva a povinnosti komitentovi, ale komisionárovi; to platí aj o zodpovednosti za vady hnuteľnej veci, ktorá bola zverená komisionárovi na predaj.

§ 1062 Náležitá starostlivosť komisionára a pokyny komitenta

(1) Pri obstarávaní záležitosti je komisionár povinný konať s náležitou starostlivosťou a podľa pokynov komitenta.

(2) Ak sa komisionár odchýli od pokynov komitenta a ak nie sú splnené podmienky ustanovené v § 1035, komitent nemusí uznať konanie komisionára za konanie uskutočnené na svoj účet, ak o tom informuje komisionára bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o obsahu konania dozvedel.

§ 1063 Odklon komisionára od podmienok alebo ceny určenej komitentom

(1) Ak komisionár obstará záležitosť za výhodnejších podmienok ako podmienok, ktoré mu určil komitent, patrí prospech len komitentovi.

(2) Ak komisionár predal vec za nižšiu cenu ako komitent určil, je komisionár povinný doplatiť komitentovi rozdiel v cene; to neplatí, ak komisionár preukáže, že predaj za určenú cenu sa nedal uskutočniť a že predajom odvrátil škodu hroziacu komitentovi.

(3) Ak komisionár kúpil vec za vyššiu cenu ako komitent určil, môže komitent odmietnuť kúpu ako obchod urobený na jeho účet; to neplatí, ak sa komisionár zaviazal zaplatiť komitentovi rozdiel v cene. Ak komitent neodmietne kúpu bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o kúpe dozvedel platí, že ju schválil.

§ 1064 Pomocník pri plnení

(1) Ak komisionár nemôže splniť svoju povinnosť zo zmluvy sám, je povinný použiť na splnenie povinnosti inú osobu.

(2) Ak komisionár použije na splnenie svojej povinnosti inú osobu, zodpovedá za jej konanie akoby záležitosť obstaral on sám.

§ 1065 Vlastníctvo k zvereným veciam

(1) Komitent má vlastnícke právo k hnuteľným veciam zvereným komisionárovi na predaj, kým ho nenadobudne tretia osoba. Vlastnícke právo k hnuteľným veciam získaných pre komitenta nadobúda komitent ich odovzdaním komisionárovi.

(2) Za škodu na veciach podľa odseku 1 zodpovedá komisionár podľa ustanovení zmluvy o skladovaní; to platí aj o veciach, ktoré komisionár prevzal pre komitenta.

§ 1066 Nesplnenie tretej osoby

(1) Ak tretia osoba, s ktorou komisionár uzavrel zmluvu pri obstarávaní záležitosti, poruší svoje povinnosti, je komisionár povinný na účet komitenta splnenie týchto povinností vymáhať, alebo ak s tým komitent súhlasí, postúpiť mu pohľadávky zodpovedajúce týmto povinnostiam.

(2) Komitent má právo požadovať priamo od tretej osoby plnenie, ktoré pre neho obstaral komisionár, ak komisionár nemôže požadovať plnenie pre okolnosti na jeho strane.

§ 1067 Odplata a náhrada nákladov

(1) Komisionárovi patrí dohodnutá odplata, inak odplata primeraná uskutočnenej činnosti a dosiahnutému výsledku s prihliadnutím na odplatu obvykle poskytovanú za obdobnú činnosť v čase uzavretia zmluvy.

(2) Komisionárovi vzniká právo na odplatu len čo splní povinnosti ustanovené v § 1068.

(3) Spolu s odplatou je komitent povinný uhradiť komisionárovi náklady, ktoré komisionár nevyhnutne alebo užitočne vynaložil pri plnení svojej povinnosti. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že v odplate je obsiahnutá aj náhrada nákladov.

§ 1068 Povinnosti komisionára po obstaraní záležitosti

Po obstaraní záležitosti je komisionár povinný bez zbytočného odkladu

a) podať komitentovi správu o spôsobe, akým boli splnené jeho povinnosti z komisionárskej zmluvy, ako aj o plneniach, ktoré komisionár prijal alebo uskutočnil pri plnení svojich povinností z komisionárskej zmluvy,
b) označiť osoby, s ktorými uzavrel zmluvu; inak je komitent oprávnený uplatniť svoje práva voči samotnému komisionárovi ako zaviazanému z tejto zmluvy,
c) predložiť komitentovi vyúčtovanie,
d) previesť na komitenta práva získané pri zariaďovaní záležitosti a vydať mu všetko, čo pritom získal.

§ 1069 Zánik komisionárskej zmluvy

Komitent má právo dať výpoveď z komisionárskej zmluvy najneskôr do doby, kedy komisionárovi vznikne povinnosť voči tretej osobe; v ostatnom sa na zánik komisionárskej zmluvy primerane použijú ustanovenia príkaznej zmluvy.

§ 1070 Primerané použitie ustanovení o obchodnom zastúpení na trvalú komisiu

Ak je predmetom povinnosti komisionára trvalá činnosť, na vzťah medzi komitentom a komisionárom sa primerane použijú aj ustanovenia upravujúce zmluvu o obchodnom zastúpení.

Štvrtý pododdiel
Zmluva o obchodnom zastúpení

§ 1071 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o obchodnom zastúpení sa obchodný zástupca, ako podnikateľ, zaväzuje pre zastúpeného dlhodobo vyvíjať činnosť smerujúcu k uzavieraniu obchodov alebo dojednávať a uzavierať obchody v mene zastúpeného a na jeho účet, za čo sa mu zastúpený zaväzuje platiť odmenu.

(2) Zmluva o obchodnom zastúpení musí byť uzavretá v písomnej forme.

§ 1072 Osoby vylúčené z obchodného zastúpenia

(1) Obchodným zástupcom právnickej osoby nie je

a) osoba, ktorá môže zaväzovať zastúpeného alebo osobu, s ktorou sa má obchod uzavrieť, ako člen jeho orgánu,
b) člen právnickej osoby zákonom splnomocnený zaväzovať ostatných členov, alebo
c) likvidátor, správca na výkon nútenej správy, správca podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní zastúpeného.

(2) Ustanovenia o obchodnom zastúpení sa nepoužijú na činnosť osôb, ktoré pôsobia na regulovanom trhu alebo na komoditnej burze.

§ 1073 Určené územie

Obchodný zástupca je povinný vyvíjať svoju činnosť na určenom území. Ak takéto územie nie je určené v zmluve, platí, že je ním územie Slovenskej republiky.

§ 1074 Výhradné obchodné zastúpenie

(1) Ak bolo dojednané výhradné zastúpenie, je zastúpený povinný na určenom území a pre určený okruh obchodov nepoužívať iného obchodného zástupcu a obchodný zástupca nie je oprávnený v tomto rozsahu vykonávať obchodné zastúpenie pre iné osoby alebo uzavierať obchody na vlastný účet alebo účet inej osoby.

(2) Zastúpený je oprávnený uzavierať obchody, na ktoré sa vzťahuje výhradné obchodné zastúpenie aj bez súčinnosti obchodného zástupcu, je však povinný platiť z týchto obchodov obchodnému zástupcovi províziu tak, ako keby sa tieto obchody uzavreli s jeho súčinnosťou.

§ 1075 Nevýhradné obchodné zastúpenie

Ak nebolo dojednané výhradné zastúpenie, môže zastúpený poveriť aj iné osoby obchodným zastúpením, ktoré dojednal s obchodným zástupcom, a obchodný zástupca môže vykonávať činnosť, na ktorú sa zaviazal voči zastúpenému, aj pre iné osoby alebo uzavierať obchody, ktoré sú predmetom obchodného zastúpenia, na vlastný účet alebo účet inej osoby.

POVINNOSTI OBCHODNÉHO ZÁSTUPCU

§ 1076 Základné povinnosti

(1) Obchodný zástupca je povinný vykonávať svoju činnosť s náležitou starostlivosťou, je povinný dbať na záujmy zastúpeného, konať v súlade s jeho poverením a rozumnými pokynmi zastúpeného a poskytovať zastúpenému potrebné a dostupné informácie, ktoré sa dozvedel pri výkone svojej činnosti a ktoré s výkonom jeho činnosti súvisia.

(2) Obchodný zástupca je povinný informovať zastúpeného o všetkých okolnostiach dôležitých pre záujmy zastúpeného, najmä pre jeho rozhodovanie súvisiace s uzavieraním obchodov.

(3) Ak činnosť obchodného zástupcu zahŕňa podľa zmluvy aj uzavieranie obchodov obchodným zástupcom v mene zastúpeného, je obchodný zástupca povinný uzavierať tieto obchody len za podmienok určených zastúpeným, ak neprejavil zastúpený súhlas s iným postupom.

(4) Ak obchodný zástupca nemôže vykonávať svoju činnosť, je povinný informovať o tom zastúpeného bez zbytočného odkladu.

§ 1077 Mlčanlivosť

(1) Obchodný zástupca nesmie poskytnúť informácie získané od zastúpeného tretím osobám a ani ich využiť pre seba alebo pre iné osoby. To isté platí aj o údajoch, ktoré získal obchodný zástupca pri výkone svojej činnosti od tretích osôb, ak by ich uverejnenie mohlo spôsobiť zastúpenému škodu.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 trvá aj po zániku obchodného zastúpenia.

§ 1078 Dôveryhodnosť záujemcov a zmluvných partnerov

(1) Obchodný zástupca je povinný navrhovať uzavretie obchodov alebo uzavierať obchody len s osobami, u ktorých sú predpoklady, že splnia svoje dlhy.

(2) Obchodný zástupca je povinný spolupôsobiť pri uskutočňovaní uzavretých obchodov, najmä pri riešení nezrovnalostí, ktoré z uzavretých obchodov vzniknú.

(3) Obchodný zástupca ručí za splnenie povinností treťou osobou, s ktorou navrhol zastúpenému uzavretie obchodu alebo s ktorou v mene zastúpeného uzavrel obchod, len ak sa na to písomne zaviazal a len ak za svoj ručiteľský záväzok dostane osobitnú odplatu. V takom prípade sa na ručiteľský vzťah použijú ustanovenia o ručení.

POVINNOSTI ZASTÚPENÉHO

§ 1079 Spôsob plnenia záväzku

(1) Vo vzťahoch s obchodným zástupcom je zastúpený povinný najmä

a) poskytovať obchodnému zástupcovi nevyhnutné podklady, ktoré sa vzťahujú na predmet obchodov,
b) obstarať obchodnému zástupcovi informácie nevyhnutné na plnenie povinností vyplývajúcich zo zmluvy,
c) oznámiť obchodnému zástupcovi v primeranej lehote, že predpokladá podstatné zníženie rozsahu činnosti oproti tomu, čo by mohol obchodný zástupca za bežných podmienok rozumne očakávať.

(2) Zastúpený je povinný informovať obchodného zástupcu bez zbytočného odkladu o tom, že prijal, odmietol alebo neuskutočnil obchod obstaraný obchodným zástupcom.

§ 1080 Podklady a doklady

(1) Zastúpený je povinný odovzdať obchodnému zástupcovi všetky podklady potrebné na plnenie povinností obchodného zástupcu.

(2) Podklady podľa odseku 1 zostávajú vo vlastníctve zastúpeného a obchodný zástupca je povinný ich vrátiť zastúpenému po zániku obchodného zastúpenia, ak ich obchodný zástupca, vzhľadom na ich povahu, nespotreboval pri plnení svojich povinností.

(3) Obchodný zástupca je povinný pre potrebu zastúpeného uschovať doklady, ktoré nadobudol v súvislosti so svojou činnosťou, a to po dobu, po ktorú tieto doklady môžu byť významné pre ochranu záujmov zastúpeného.

ODMENA A NÁHRADA NÁKLADOV

§ 1081 Odmena

(1) Obchodný zástupca má právo na dohodnutú odmenu, inak na odmenu zodpovedajúcu zvyklostiam v odbore činnosti podľa miesta jej výkonu, s prihliadnutím na druh tovarov a služieb, ktoré je predmetom obchodu. Ak odmenu nemožno takto určiť, má obchodný zástupca právo na primeranú odmenu, zohľadňujúcu všetky aspekty uskutočnenej činnosti.

(2) Ak je základom pre určenie odmeny rozsah povinnosti splnenej treťou osobou, do základu sa započítava aj plnenie neuskutočnené z dôvodov na strane zastúpeného.

(3) Ak je odmena viazaná na počet alebo hodnotu obchodov, je províziou.

§ 1082 Náhrada nákladov

Právo na náhradu nákladov spojených s činnosťou obchodného zástupcu má obchodný zástupca popri odmene, len ak to bolo dojednané a len ak mu vznikol nárok na odmenu z obchodu, ktorého sa náklady týkajú.

§ 1083 Odmena počas trvania zmluvy a pri zmene obchodného zástupcu

(1) Obchodný zástupca má právo na odmenu z obchodov uzavretých počas trvania obchodného zastúpenia, ak sa uzavreli

a) v dôsledku jeho činnosti, alebo
b) s treťou osobou, ktorú ešte pred uzavretím obchodu získal na uskutočňovanie obchodov tohto druhu.

(2) Obchodnému zástupcovi právo na odmenu podľa odseku 1 nevznikne, ak má na ňu právo predchádzajúci obchodný zástupca a vzhľadom na okolnosti nie je spravodlivé rozdeliť odmenu medzi oboch obchodných zástupcov.

(3) Pri výhradnom obchodnom zastúpení má obchodný zástupca právo na odmenu aj z obchodov uzavretých s treťou osobou z územia alebo z okruhu osôb, na ktoré sa výhradné obchodné zastúpenie nevzťahuje.

§ 1084 Vznik práva na odmenu a jeho splatnosť

(1) Ak zo zmluvy vyplýva, že obchodný zástupca je povinný obstarať pre zastúpeného len príležitosť, aby zastúpený mohol s treťou osobou uzavrieť obchod s určitým obsahom, vzniká obchodnému zástupcovi právo na odmenu už obstaraním tejto príležitosti.

(2) Obchodnému zástupcovi vzniká právo na odmenu, ak odsek 1 neustanovuje inak, v okamihu, keď

a) zastúpený splnil dlh vyplývajúci z obchodu,
b) zastúpený bol povinný splniť dlh vyplývajúci z obchodu uzavretého s treťou osobou, alebo
c) tretia osoba splnila dlh vyplývajúci z obchodu.

(3) Právo na odmenu vzniká najneskôr v okamihu, keď tretia osoba splnila svoju časť záväzku alebo bola povinná ju splniť, ak zastúpený splnil svoju časť. Ak má však tretia osoba splniť svoju povinnosť až po uplynutí doby dlhšej ako šesť mesiacov po uzavretí obchodu, vzniká obchodnému zástupcovi právo na odmenu uzavretím obchodu.

(4) Odmena je splatná najneskôr v posledný deň mesiaca nasledujúceho po skončení štvrťroka, v ktorom na ňu vzniklo právo.

§ 1085 Výkaz o dlžnej odmene a kontrola výpočtu odmeny

(1) Zastúpený vydá obchodnému zástupcovi aj bez jeho požiadania výkaz o dlžnej odmene s rozpisom hlavných položiek použitých na jej výpočet, a to najneskôr v posledný deň mesiaca nasledujúceho po skončení štvrťroka, v ktorom sa stala odmena splatnou.

(2) Obchodný zástupca má právo požadovať všetky informácie potrebné na kontrolu výpočtu výšky odmeny, najmä údaje z účtovných alebo

obdobných dokladov, ktorými zastúpený disponuje.

§ 1086 Zánik práva na odmenu

(1) Právo na odmenu zanikne, ak je zrejmé, že sa obchod medzi zastúpeným a treťou osobou neuskutoční a dôvod jeho neuskutočnenia nie je na strane zastúpeného.

(2) Ak právo na odmenu zaniklo, vyplatená odmena alebo jej časť sa musí vrátiť.

ZÁNIK OBCHODNÉHO ZASTÚPENIA

§ 1087 Uplynutie doby a predĺženie platnosti zmluvy

Obchodné zastúpenie zaniká uplynutím doby, na ktorú bola zmluva o obchodnom zastúpení uzavretá. Ak sa však po uplynutí tohto času zmluvné strany naďalej riadia zmluvou, platí, že obchodné zastúpenie pokračuje a je dojednané na dobu neurčitú.

§ 1088 Výpoveď

(1) Zmluvu uzavretú na dobu neurčitú môže ukončiť ktorákoľvek zo strán výpoveďou. Zmluva je uzavretá na dobu neurčitú, ak to určuje zmluva alebo ak zmluva neobsahuje ustanovenie o dobe, na ktorú má byť uzavretá, alebo ak časové obmedzenie nevyplýva z účelu zmluvy.

(2) Dĺžka výpovednej doby pri výpovedi danej v priebehu prvého roka trvania zmluvy je jeden mesiac, pri výpovedi danej v priebehu druhého roka je dva mesiace a v priebehu tretieho roka a neskôr, je výpovedná doba tri mesiace.

(3) Zmluvné strany sa môžu dohodnúť na predĺžení výpovednej doby podľa odseku 2; v tomto prípade nesmie byť výpovedná doba, ktorou je viazaný zastúpený, kratšia ako doba, ktorú musí dodržať obchodný zástupca.

(4) Výpovedná doba uplynie posledným dňom kalendárneho mesiaca.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa použijú aj na zmluvu, ktorá sa zmenila na zmluvu uzavretú na dobu neurčitú podľa § 1087, pričom výpovedná doba podľa odseku 2 sa bude počítať s prihliadnutím na to, ako dlho trval zmluvný vzťah pred tým, ako sa zmenil na dobu neurčitú.

§ 1089 Výpoveď výhradného zastúpenia

Ak bolo výhradné zastúpenie dojednané na dobu určitú, môže ktorákoľvek strana vypovedať zmluvu, ak objem obchodu nedosiahol v posledných dvanástich mesiacoch objem obchodov určený v zmluve a ak nebol objem obchodov takto určený, rozhoduje objem primeraný odbytovým možnostiam. Právo na osobitnú odmenu podľa § 1091 tým nie je dotknuté.

§ 1090 Právo na províziu po zániku obchodného zastúpenia

Po zániku obchodného zastúpenia ostane obchodnému zástupcovi zachované právo na províziu, ak

a) bol obchod uzavretý predovšetkým v dôsledku činnosti obchodného zástupcu a v primeranej lehote po zániku obchodného zastúpenia,
b) zastúpený alebo obchodný zástupca dostal objednávku tretej osoby na uskutočnenie obchodu pred zánikom obchodného zastúpenia, alebo
c) bola povinnosť tretej osoby splnená až po zániku obchodného zastúpenia.

PRÁVO NA OSOBITNÚ ODMENU

§ 1091 Vznik

(1) Obchodný zástupca má po zániku obchodného zastúpenia právo na osobitnú odmenu, ak a v rozsahu v akom

a) pre zastúpeného získal nových zákazníkov alebo významne rozvinul obchod s doterajšími zákazníkmi a zastúpený má aj v čase skončenia zmluvy podstatné výhody vyplývajúce z obchodov s nimi a
b) vyplatenie osobitnej odmeny s prihliadnutím na všetky okolnosti, najmä na províziu, ktorú obchodný zástupca stráca a ktorá vyplýva z obchodov uskutočnených s týmito zákazníkmi, je spravodlivé; tieto okolnosti zahŕňajú aj použitie alebo nepoužitie konkurenčnej doložky podľa § 1094.

(2) Výška osobitnej odmeny nesmie prekročiť priemernú ročnú províziu vypočítanú z priemeru provízií získaných obchodným zástupcom v priebehu posledných piatich rokov; ak zmluva trvala menej ako päť rokov, výška osobitnej odmeny sa vypočíta z priemeru provízií za celé zmluvné obdobie, ak trvalo obchodné zastúpenie menej ako jeden rok, nesmie prekročiť úhrn provízií obchodného zástupcu za celú dobu jeho trvania.

(3) Právo na osobitnú odmenu vznikne aj vtedy, ak skončenie zmluvy nastane v dôsledku smrti obchodného zástupcu.

(4) Priznaním osobitnej odmeny nie je dotknuté právo obchodného zástupcu na náhradu škody.

§ 1092 Zánik

Právo obchodného zástupcu na osobitnú odmenu zanikne, ak si ho obchodný zástupca neuplatní u zastúpeného do jedného roka od zániku obchodného zastúpenia.

§ 1093 Vylúčenie

Právo na osobitnú odmenu nevznikne, ak

a) zastúpený ukončil obchodné zastúpenie pre porušenie zmluvného záväzku obchodným zástupcom, ktoré zakladá právo na odstúpenie od zmluvy,
b) obchodné zastúpenie ukončil obchodný zástupca a jeho rozhodnutie nebolo odôvodnené okolnosťami na strane zastúpeného alebo vekom, invaliditou, alebo chorobou obchodného zástupcu, pri ktorých by nebolo spravodlivé od neho požadovať pokračovanie v činnosti, alebo
c) podľa dohody so zastúpeným obchodný zástupca prevedie práva a povinnosti zo zmluvy na tretiu osobu.

§ 1094 Konkurenčná doložka

(1) Strany sa môžu písomne dohodnúť, že obchodný zástupca nesmie najdlhšie dva roky po zániku obchodného zastúpenia na území, na ktoré sa obchodné zastúpenie vzťahovalo alebo voči určenému okruhu zákazníkov na tomto území, vykonávať na vlastný alebo cudzí účet činnosť, ktorá bola predmetom obchodného zastúpenia, alebo inú činnosť, ktorá by mala súťažnú povahu voči podnikaniu zastúpeného.

(2) Konkurenčnú doložku, ktorá by obmedzovala obchodného zástupcu viac ako vyžaduje potrebná miera ochrany zastúpeného, môže súd obmedziť.

§ 1095 Zakázané dojednania

Dojednania, ktoré sa odchyľujú, alebo ktoré vylučujú ustanovenia § 1076 ods. 1 a 2 a § 1079 sú neplatné. Na dojednania, ktoré sa odchyľujú od § 1084 ods. 3 a 4, § 1085, § 1086 ods. 1, § 1088 ods. 2 a 3, § 1091 až 1093 v neprospech obchodného zástupcu, sa neprihliada.

Druhý oddiel
Zmluva o poskytovaní služieb cestovného ruchu

§ 1096 Osobitná úprava

Zmluvu o zájazde a zmluvy, ktorých predmetom sú spojené služby cestovného ruchu, a práva a povinnosti cestujúceho upravuje osobitný predpis.

Tretí oddiel
Zmluva o preprave osôb a vecí

Prvý pododdiel
Zmluva o preprave osôb

§ 1097 Základné ustanovenie

Zmluvou o preprave osôb sa dopravca zaväzuje riadne, bezpečne a včas prepraviť cestujúceho do miesta určenia a cestujúci sa zaväzuje zaplatiť dopravcovi cestovné.

§ 1098 Batožina

(1) Veci, ktoré sa dopravca zaväzuje prepraviť na základe zmluvy o preprave osôb, sa považujú za batožinu. Za batožinu sa nepovažujú veci, ktoré sa prepravujú na základe zmluvy o preprave veci. Predpokladá sa, že preprava osôb zahŕňa aj prepravu batožiny.

(2) Príručná batožina je batožina, ktorá je prepravovaná spoločne s cestujúcim pod jeho dohľadom.

(3) Cestovná batožina je batožina, ktorá je prepravovaná oddelene od cestujúceho, spravidla mimo priestoru určeného na prepravu cestujúcich.

§ 1099 Doba prepravy

Dopravca je povinný prepraviť cestujúceho a jeho batožinu do miesta určenia v dohodnutej dobe, alebo ak doba nebola dohodnutá, v dobe ktorú možno očakávať od starostlivého dopravcu za obvyklých podmienok.

§ 1100 Vylúčenie z prepravy

(1) Z vážnych dôvodov, najmä z dôvodov bezpečnosti prepravy a ochrany zdravia cestujúcich, je dopravca oprávnený odmietnuť prepravu cestujúceho alebo ho z prepravy vylúčiť.

(2) Z dôvodov podľa odseku 1 je dopravca oprávnený odmietnuť prepravu vecí nehodiacich sa na prepravu.

§ 1101 Pomocník a mnohosť dopravcov

(1) Dopravca môže splniť svoju povinnosť zo zmluvy o preprave aj prostredníctvom ďalšieho dopravcu; za prepravu zodpovedajú spoločne a nerozdielne.

(2) Ak vykonáva prepravu spoločne niekoľko dopravcov ako združenú prepravu, zodpovednosť za prepravu určia prepravné poriadky.

ZODPOVEDNOSŤ DOPRAVCU

§ 1102 Prednosť osobitných predpisov

Ustanovenia tohto zákona o zodpovednosti dopravcu pri preprave osôb sa použijú v rozsahu, v akom ju neupravujú osobitné predpisy alebo pravidlá medzinárodnej prepravy osôb.

§ 1103 Zodpovednosť za škodu na zdraví cestujúceho

Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla smrťou alebo poškodením zdravia cestujúceho, ak bola vyvolaná osobitnou povahou prevádzky dopravného prostriedku.

§ 1104 Zodpovednosť za škodu na príručnej batožine

Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla stratou alebo poškodením príručnej batožiny alebo vecí, ktoré mal cestujúci pri sebe, len ak cestujúci

stratil možnosť ich opatrovať.

§ 1105 Zodpovednosť za škodu na cestovnej batožine

(1) Dopravca zodpovedá za škodu, ktorá vznikla stratou alebo poškodením cestovnej batožiny v čase od jej prevzatia do jej vydania pri skončení prepravy.

(2) Dopravca nezodpovedá za škodu, ktorá bola spôsobená vadou alebo osobitnou povahou cestovnej batožiny, vadou jej obalu alebo balenia, alebo okolnosťou, ktorú dopravca nemohol odvrátiť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti, alebo preto, že cestujúci neupozornil dopravcu na potrebu osobitného nakladania s cestovnou batožinou.

§ 1106 Zodpovednosť za cennosti a vnesené veci

(1) Za škodu spôsobenú stratou alebo poškodením klenotov, peňazí a iných cenností, prepravovaných v cestovnej batožine, ak tieto predmety neboli osobitne uložené u dopravcu, dopravca zodpovedá len do výšky, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

(2) Dopravca nezodpovedá za škodu spôsobenú na veciach, ktoré cestujúci vniesol do dopravného prostriedku, ak by ich dopravca odmietol prepravovať, ak by vedel o ich povahe alebo stave, a ak cestujúci vedel alebo musel vedieť, že dopravca by odmietol tieto veci prepravovať.

§ 1107 Oznámenie škody na batožine

(1) Ak tomu nebráni osobitný dôvod, zrejmé poškodenie alebo stratu príručnej batožiny je cestujúci povinný oznámiť dopravcovi bez zbytočného odkladu od skončenia prepravy a zrejmé poškodenie cestovnej batožiny pri vydaní cestovnej batožiny.

(2) Iné ako zrejmé poškodenie batožiny alebo stratu cestovnej batožiny je cestujúci povinný oznámiť do desiatich dní od skončenia prepravy alebo vydania batožiny, alebo odo dňa, keď cestujúcemu batožina mala byť doručená.

§ 1108 Domnienka riadneho a včasného doručenia batožiny a neuplatnenie práva

Ak poškodenie alebo strata batožiny nie sú dopravcovi oznámené včas podľa § 1107, predpokladá sa, že batožina je doručená riadne a včas. Ak sa práva zo zodpovednosti za škodu pri preprave batožiny u dopravcu neuplatnia najneskôr do šiestich mesiacov, zaniknú.

§ 1109 Zodpovednosť za omeškanie pri preprave

(1) Pri pravidelnej preprave osôb určujú prepravné poriadky, aké práva má cestujúci voči dopravcovi, ak sa preprava nevykonala včas, ak tieto

práva nevyplývajú zo zákona.

(2) Pri nepravidelnej preprave osôb dopravca zodpovedá za škodu vzniknutú cestujúcemu tým, že preprava nebola vykonaná včas; podmienky a rozsah náhrady určujú prepravné poriadky.

(3) Práva z omeškania pri preprave musí cestujúci uplatniť u dopravcu najneskôr do jedného mesiaca odo dňa ukončenia prepravy, inak tieto práva zaniknú.

§ 1110 Nevyzdvihnutá batožina

(1) Ak si cestujúci nevyzdvihne batožinu do troch mesiacov odo dňa, keď bol povinný ju vyzdvihnúť, má dopravca právo na účet cestujúceho vec predať. Ak dopravca pozná adresu cestujúceho a ide o vec väčšej hodnoty, je dopravca povinný o zamýšľanom predaji cestujúceho vopred upovedomiť a poskytnúť mu primeranú dodatočnú lehotu na vyzdvihnutie veci. Z výťažku predaja veci patrí dopravcovi cena prepravy, odplata za úschovu veci a náhrada nákladov predaja.

(2) Prepravné poriadky môžu určiť pre vyzdvihnutie niektorých vecí kratšiu lehotu, najmä pri veciach nebezpečnej povahy alebo pri veciach, ktoré sa rýchlo kazia.

Druhý pododdiel
Zmluva o preprave veci

§ 1111 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o preprave veci sa dopravca zaväzuje riadne a včas prepraviť vec (zásielku) do miesta určenia a odosielateľ sa zaväzuje zaplatiť za prepravu dopravcovi prepravné.

(2) Záväzok zo zmluvy zaniká, ak zásielka nebola odovzdaná na prepravu do dohodnutej doby, inak do šiestich mesiacov od uzavretia zmluvy.

§ 1112 Pomocník a mnohosť prepravcov

(1) Dopravca môže splniť svoju povinnosť aj pomocou ďalšieho dopravcu a zodpovedá pritom, akoby prepravu uskutočňoval sám.

(2) Ak vykonáva prepravu veci spoločne niekoľko dopravcov ako združenú prepravu, zodpovednosť za prepravu určia prepravné poriadky.

POVINNOSTI ODOSIELATEĽA PRED ZAČATÍM PREPRAVY

§ 1113 Údaj o zásielke a listiny

(1) Odosielateľ je povinný poskytnúť dopravcovi správne údaje o zásielke a jej povahe.

(2) Ak sú na vykonanie prepravy potrebné osobitné listiny, je odosielateľ povinný odovzdať ich dopravcovi najneskôr pri odovzdaní zásielky na pre-

pravu. Odosielateľ zodpovedá za škodu spôsobenú dopravcovi neodovzdaním týchto listín alebo ich nesprávnosťou.

§ 1114 Potvrdenie objednávky a prevzatia zásielky

Odosielateľ sa zaväzuje na žiadosť dopravcu písomne potvrdiť objednávku prepravy. Dopravca sa zaväzuje na žiadosť odosielateľa písomne potvrdiť prevzatie zásielky.

NÁLOŽNÝ LIST

§ 1115 Základné ustanovenie

Potvrdenie o prevzatí zásielky možno nahradiť náložným listom. Náložný list je cenný papier, s ktorým je spojené právo požadovať vydanie zásielky v súlade s obsahom náložného listu.

§ 1116 Forma

(1) Náložný list môže znieť na doručiteľa alebo na meno osoby alebo na rad osoby. Ak znie na doručiteľa, je dopravca povinný vydať zásielku osobe, ktorá náložný list predloží. Ak znie na meno osoby, je povinný vydať zásielku osobe uvedenej v náložnom liste. Ak znie na rad osoby, je povinný vydať osobe, na ktorej rad bol náložný list vystavený, ak nebol prevedený rubopisom; ak bol náložný list prevedený rubopisom, zásielka sa vydá osobe, ktorá je uvedená ako posledná v neprerušenom rade rubopisov, alebo doručiteľovi náložného listu s posledným nevyplneným rubopisom.

(2) Ak náložný list neobsahuje meno osoby, na ktorej rad je vydaný, považuje sa za vydaný na rad odosielateľa.

(3) Ak bol náložný list prevedený rubopisom, zbavuje sa dopravca povinnosti, ak dobromyseľne vydá zásielku osobe, ktorá nadobudla náložný list na základe rubopisu bez ohľadu na to, či sa na ňu previedli nároky zo zmluvy. O rubopise platia rovnako osobitné predpisy upravujúce zmenky.

§ 1117 Obsah

(1) Náložný list obsahuje najmä

a) meno alebo názov dopravcu, jeho bydlisko alebo sídlo,
b) meno alebo názov odosielateľa, jeho bydlisko alebo sídlo,
c) označenie, množstvo, hmotnosť alebo objem prepravovanej zásielky,
d) označenie osoby, na ktorej meno alebo rad je vydaný,
e) údaj, či bol náložný list vydaný na doručiteľa, na meno príjemcu, alebo údaj, že bol vydaný na jeho rad,
f) údaj o mieste určenia,
g) miesto a deň vydania náložného listu a podpis dopravcu.

(2) Ak bol náložný list vydaný vo viacerých rovnopisoch, vyznačí sa ich počet na každom z nich.

§ 1118 Náhradný náložný list

Za zničený alebo stratený náložný list je povinný dopravca vydať odosielateľovi nový náložný list s vyznačením, že ide o náhradný náložný list. V prípade zneužitia pôvodného náložného listu je odosielateľ povinný nahradiť škodu, ktorá tým bola dopravcovi spôsobená.

§ 1119 Priorita náložného listu

Obsah náložného listu je rozhodujúci pre práva osoby oprávnenej podľa náložného listu. Dopravca sa môže voči nej odvolávať na ustanovenia zmluvy uzavretej s odosielateľom, len ak sú obsiahnuté v náložnom liste alebo sa na tieto ustanovenia v náložnom liste výslovne odkazuje. Voči osobe oprávnenej podľa náložného listu môže dopravca uplatniť len námietky, ktoré vyplývajú z obsahu náložného listu alebo zo vzťahu dopravcu k oprávnenej osobe.

§ 1120 Prevod práv z náložného listu

(1) Práva z náložného listu na doručiteľa sa prevádzajú odovzdaním náložného listu osobe, ktorá má tieto práva nadobudnúť.

(2) Práva z náložného listu na meno možno previesť na inú osobu podľa ustanovení o postúpení pohľadávky.

(3) Práva z náložného listu na rad oprávnenej osoby možno previesť vyplneným alebo nevyplneným rubopisom.

USKUTOČNENIE PREPRAVY

§ 1121 Príprava zásielky

Odosielateľ je povinný pripraviť zásielku v súlade s požiadavkami dopravcu, inak obvyklým spôsobom podľa povahy zásielky a spôsobu prepravy.

§ 1122 Poistenie zásielky

Dopravca je povinný zásielku poistiť, len ak tak určuje pokyn odosielateľa.

§ 1123 Pokyny odosielateľa

(1) Odosielateľ a príjemca zásielky majú právo dávať dopravcovi pokyny za podmienok a spôsobom ustanovených prepravným poriadkom.

(2) Dopravca je povinný upozorniť na zjavnú nesprávnosť pokynov bez zbytočného odkladu.

§ 1124 Vykonanie prepravy

Dopravca je povinný vykonať prepravu do miesta určenia s náležitou starostlivosťou v dohodnutej dobe, inak bez zbytočného odkladu. Pri pochybnostiach platí, že doba na vykonanie prepravy začína plynúť dňom nasledujúcim po prevzatí zásielky dopravcom.

§ 1125 Prerušenie prepravy

(1) Kým dopravca nevydal zásielku príjemcovi, je odosielateľ oprávnený požadovať, aby bola preprava prerušená a so zásielkou bolo naložené podľa jeho pokynov; v takom prípade je však odosielateľ povinný uhradiť dopravcovi účelne vynaložené náklady s tým spojené.

(2) Ak bol vydaný náložný list, právo prerušiť prepravu môže len osoba oprávnená z náložného listu. Ak bolo vydaných viac rovnopisov náložného listu, vyžaduje sa predloženie všetkých rovnopisov.

PRÍJEMCA ZÁSIELKY

§ 1126 Doručenie zásielky

(1) Ak je dopravcovi príjemca zásielky známy, doručí zásielku priamo príjemcovi. Ak má však podľa zmluvy zásielku vyzdvihnúť príjemca v mieste určenia, je dopravca povinný oznámiť príjemcovi len ukončenie prepravy a vydať mu zásielku v mieste určenia až na jeho požiadanie.

(2) Ak zmluva určuje, že pred vydaním zásielky vyberie dopravca od príjemcu určitú peňažnú sumu alebo uskutoční iný inkasný úkon, použijú sa primerane ustanovenia zmluvy o inkase.

(3) Príjemca je povinný zrejmé poškodenie zásielky bezodkladne oznámiť dopravcovi alebo vyhotoviť o tom záznam v prepravnom doklade. Iné ako zrejmé poškodenie zásielky je príjemca povinný písomne oznámiť dopravcovi bez zbytočného odkladu.

§ 1127 Nadobudnutie práv

(1) Ak je v zmluve určený príjemca zásielky, nadobúda práva zo zmluvy v okamihu, keď požiada o vydanie zásielky po jej dôjdení do miesta určenia alebo po uplynutí doby, v ktorej tam zásielka mala dôjsť. Okamihom podľa predchádzajúcej vety prechádza na príjemcu aj právo na náhradu škody vzniknutej na zásielke.

(2) Dopravca zásielku príjemcovi nevydá, ak by to bolo v rozpore s pokynmi odosielateľa podľa § 1123; právo nakladať so zásielkou má naďalej odosielateľ. Ak odosielateľ určí dopravcovi ako príjemcu inú osobu, ustanovenie odseku 1 sa použije primerane.

(3) Prijatím zásielky preberá príjemca voči dopravcovi ručenie za úhradu pohľadávok dopravcu voči odosielateľovi z prepravy prijatej zásielky, ak príjemca o týchto pohľadávkach vedel alebo musel vedieť.

PREPRAVNÉ

§ 1128 Splatnosť, výška a nárok na pomernú časť

(1) Prepravné je splatné bez zbytočného odkladu po vykonaní prepravy do miesta určenia.

(2) Ak výška prepravného nebola dohodnutá, patrí dopravcovi prepravné obvyklé v čase uzavretia zmluvy s prihliadnutím na obsah záväzku dopravcu.

(3) Ak dopravca nemôže dokončiť prepravu z dôvodov, za ktoré nezodpovedá, má nárok na pomernú časť prepravného s prihliadnutím na už uskutočnenú prepravu.

§ 1129 Zádržné právo

Dopravca má na zabezpečenie svojich pohľadávok voči odosielateľovi, vyplývajúcich zo zmluvy o preprave, zádržné právo k zásielke, kým s ňou môže nakladať.

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU

§ 1130 Základné ustanovenia

(1) Dopravca zodpovedá za škodu na zásielke, ktorá vznikla po jej prevzatí dopravcom až do jej vydania príjemcovi, ibaže ju dopravca nemohol odvrátiť pri vynaložení náležitej starostlivosti.

(2) Za škodu na zásielke však dopravca nezodpovedá, ak preukáže, že bola spôsobená

a) odosielateľom, príjemcom alebo vlastníkom zásielky,
b) vadou alebo prirodzenou povahou obsahu zásielky vrátane obvyklého úbytku, alebo
c) vadným obalom, na ktorý dopravca upozornil odosielateľa pri prevzatí zásielky na prepravu, a ak bol vydaný náložný list, bola v ňom vadnosť obalu zaznamenaná; ak neupozornil dopravca na vadnosť obalu, nezodpovedá dopravca za škodu na zásielke vzniknutú v dôsledku tejto vadnosti len vtedy, ak vadnosť nebola pri prevzatí zásielky poznateľná.

(3) Pri škode na zásielke vzniknutej podľa odseku 2 je dopravca povinný vynaložiť náležitú starostlivosť, aby škoda bola čo najmenšia.

§ 1131 Obmedzenie alebo vylúčenie zodpovednosti

Zodpovednosť dopravcu za škodu na zásielke sa obmedzuje alebo vylučuje v rozsahu a za podmienok ako to vyplýva z pravidiel medzinárodnej prepravy; zodpovednosť nemožno obmedziť ani vylúčiť, ak bola škoda spôsobená úmyselne alebo z hrubej nedbanlivosti.

§ 1132 Strata, zničenie a znehodnotenie zásielky

(1) Pri strate alebo zničení zásielky je dopravca povinný nahradiť cenu, ktorú mala stratená alebo zničená zásielka v čase jej prevzatia dopravcom. Dopravca je taktiež povinný nahradiť účelne vynaložené náklady, ktoré dovtedy vznikli v súvislosti s prepravou zásielky.

(2) Pri poškodení, znehodnotení alebo čiastočnej strate zásielky je dopravca povinný nahradiť rozdiel medzi cenou, ktorú mala zásielka v čase jej prevzatia na prepravu a cenou, ktorú by mala v rovnakom čase poškodená, znehodnotená alebo čiastočne stratená zásielka.

§ 1133 Správa o škode

Ak vznikne na zásielke škoda, je dopravca povinný o tom bez zbytočného odkladu podať správu odosielateľovi. Ak právo na vydanie zásielky nadobudol príjemca, je povinný túto správu podať príjemcovi.

§ 1134 Predaj pri hroziacej škode

Ak na zásielke bezprostredne hrozí podstatná škoda a nie je čas vyžiadať si pokyny odosielateľa, alebo ak odosielateľ s vydaním takýchto pokynov váha, môže dopravca zásielku vhodným spôsobom predať na účet odosielateľa.

§ 1135 Uplatnenie práv

Práva zo zodpovednosti za škodu pri preprave veci sa musia uplatniť u dopravcu bez zbytočného odkladu; ak sa neuplatnia najneskôr do jedného roka, zaniknú.

§ 1136 Predaj nevyzdvihnutej zásielky

(1) Ak si oprávnená osoba nevyzdvihne zásielku v lehote šiestich mesiacov odo dňa, keď bola povinná ju vyzdvihnúť, má dopravca právo na účet tejto osoby vec predať. Ak dopravca pozná adresu oprávnenej osoby a ak ide o vec väčšej hodnoty, je dopravca povinný o zamýšľanom predaji oprávnenú osobu vopred upovedomiť a poskytnúť jej primeranú dodatočnú lehotu na vyzdvihnutie veci. Z výťažku predaja veci patrí dopravcovi cena prepravy, odplata za úschovu veci a náhrada nákladov predaja.

(2) Prepravné poriadky môžu určiť pre vyzdvihnutie niektorých zásielok kratšie lehoty, najmä pri veciach nebezpečnej povahy alebo pri veciach, ktoré sa rýchlo kazia.

Tretí pododdiel
Zasielateľská zmluva

§ 1137 Základné ustanovenia

(1) Zasielateľskou zmluvou sa zasielateľ zaväzuje príkazcovi, že mu vo vlastnom mene a na jeho účet obstará prepravu zásielky z určitého miesta do iného miesta, za čo sa mu príkazca zaväzuje zaplatiť.

(2) Ak zmluva nie je uzavretá v písomnej forme, je zasielateľ oprávnený žiadať, aby mu bol daný príkaz na obstaranie prepravy písomne (zasielateľský príkaz).

§ 1138 Zasielateľ ako inkasant

Ak zmluva určuje, že zasielateľ vyberie od príjemcu zásielky určitú čiastku alebo uskutoční iný inkasný úkon skôr ako príjemcovi vydá zásielku alebo doklad umožňujúci so zásielkou nakladať, použijú sa primerane ustanovenia zmluvy o inkase.

§ 1139 Informačná povinnosť príkazcu

Príkazca je povinný poskytnúť zasielateľovi správne údaje o zásielke a jej povahe , ako aj o iných skutočnostiach potrebných na uzavretie zmluvy o preprave, inak zodpovedá za škodu, ktorá zasielateľovi porušením tejto povinnosti vznikne.

§ 1140 Povinnosť zasielateľa pri zabezpečení prepravy

(1) Zasielateľ je povinný s vynaložením náležitej starostlivosti dojednať spôsob, podmienky prepravy a služby súvisiace s prepravou zodpovedajúce čo najlepšie záujmom príkazcu, ktoré vyplývajú zo zmluvy a jeho príkazov, alebo ktoré sú zasielateľovi známe.

(2) Zasielateľ je povinný upozorniť príkazcu na zjavnú nesprávnosť pokynov bez zbytočného odkladu. Ak zasielateľ nedostane od príkazcu potrebné pokyny, je povinný požiadať príkazcu o ich doplnenie; pri nebezpečenstve z omeškania je však povinný postupovať aj bez týchto pokynov tak, aby boli čo najviac chránené záujmy príkazcu, ktoré sú zasielateľovi známe.

§ 1141 Zodpovednosť za škody a poistenie zásielky

(1) Zasielateľ zodpovedá za škodu na prevzatej zásielke vzniknutú pri obstarávaní prepravy, ibaže ju nemohol odvrátiť ani pri vynaložení náležitej starostlivosti.

(2) Zasielateľ nie je povinný zásielku poistiť.

§ 1142 Preprava zasielateľom

(1) Ak to neodporuje dohode strán, alebo ak to nezakáže príkazca najneskôr do začiatku uskutočňovania prepravy, môže zasielateľ prepravu, ktorú má obstarať, uskutočniť sám.

(2) Ak zasielateľ použije na obstaranie prepravy ďalšieho zasielateľa, zodpovedá pritom, akoby prepravu obstaral sám.

§ 1143 Správa o škode a predaj zásielky pri hroziacej škode

(1) Zasielateľ je povinný podať príkazcovi správu o škode, ktorá zásielke hrozí, alebo ktorá na nej vznikla, len čo sa o tom dozvie, inak zodpovedá príkazcovi za škodu.

(2) Ak na zásielke bezprostredne hrozí podstatná škoda a ak nie je čas vyžiadať si pokyny príkazcu, alebo ak príkazca s takými pokynmi váha, môže zasielateľ zásielku vhodným spôsobom predať na účet príkazcu.

§ 1144 Odplata

(1) Zasielateľovi patrí dohodnutá odplata, alebo ak nebola dohodnutá, odplata obvyklá v čase uzavretia zmluvy pri obstaraní obdobnej prepravy. Zasielateľ má právo aj na úhradu potrebných a užitočných nákladov, ktoré vynaložil pri plnení svojej povinnosti.

(2) Príkazca je povinný na žiadosť zasielateľa poskytnúť mu primeraný preddavok na náklady spojené s plnením povinnosti zasielateľa, a to skôr ako zasielateľ začne s jeho plnením.

(3) Príkazca je povinný zaplatiť zasielateľovi odplatu a vzniknuté náklady bez zbytočného odkladu po tom, čo zasielateľ zabezpečil obstaranie prepravy uzavretím potrebných zmlúv s dopravcami, prípadne ďalšími zasielateľmi a podal o tom príkazcovi správu.

§ 1145 Zádržné právo

Na zabezpečenie svojich pohľadávok vyplývajúcich zo zmluvy má zasielateľ zádržné právo k zásielke príkazcu, kým je zásielka u zasielateľa alebo kým má dokumenty, ktoré ho oprávňujú so zásielkou nakladať; to platí aj vtedy, ak zásielka alebo dokumenty sú u osoby, konajúcej v mene zasielateľa.

§ 1146 Primerané použitie ustanovení o komisionárskej zmluve

Na zasielateľskú zmluvu sa použijú primerane ustanovenia o komisionárskej zmluve.

Štvrtý pododdiel
Zmluva o prevádzke dopravného prostriedku

§ 1147 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o prevádzke dopravného prostriedku sa prevádzkovateľ zaväzuje prepraviť náklad určený objednávateľom a na tento účel s dopravným prostriedkom vykonať najmenej jednu vopred určenú cestu alebo v priebehu dohodnutej doby vykonať cesty podľa určenia objednávateľa, a objednávateľ sa zaväzuje zaplatiť odplatu.

(2) Zmluva o prevádzke dopravného prostriedku musí byť uzavretá v písomnej forme.

§ 1148 Povinnosti prevádzkovateľa

(1) Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť, aby bol dopravný prostriedok spôsobilý na cesty, ktoré sú predmetom zmluvy a použiteľný na prepravu

určenú v zmluve.

(2) Prevádzkovateľ je povinný vybaviť dopravný prostriedok spôsobilou posádkou, pohonnými látkami a ďalšími vecami potrebnými na dohodnuté cesty.

(3) Prevádzkovateľ zodpovedá za škodu spôsobenú objednávateľovi tým, že dopravný prostriedok nie je spôsobilý podľa odsekov 1 a 2. Tejto zodpovednosti sa zbaví, ak preukáže, že o nespôsobilosti dopravného prostriedku nevedel a ani nemusel vedieť.

§ 1149 Postúpiteľnosť práv zo zmluvy

Oprávnenie požadovať dohodnutú prevádzku dopravného prostriedku možno postúpiť inej osobe.

§ 1150 Primerané použitie ustanovení o zmluve o preprave

Ak prevádzkovateľ preberá náklad na prepravu, na určenie práv a povinností strán sa primerane použijú ustanovenia upravujúce zmluvu o preprave, ak to povaha zmluvy o prevádzke dopravného prostriedku pripúšťa.

Štvrtý oddiel
Zmluva o úschove

§ 1151 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o úschove sa uschovávateľ zaväzuje opatrovať hnuteľnú vec prevzatú do úschovy a po uplynutí doby úschovy prevzatú vec vrátiť spolu s tým, čo k nej pribudlo.

(2) Zmluvu o úschove možno uzavrieť aj tak, že sa odovzdanie aj prevzatie veci zabezpečí mechanickými prostriedkami.

§ 1152 Potvrdenie o prevzatí veci

Ak je vec uschovaná v mieste určenom na uloženie vecí (sklad), uschovávateľ písomne potvrdí prevzatie veci. Potvrdenie o prevzatí veci do úschovy môže mať povahu cenného papiera, s ktorým je spojené právo požadovať vydanie uschovanej veci (skladištný list).

SKLADIŠTNÝ LIST

§ 1153 Obsah

Skladištný list obsahuje najmä

a) meno alebo názov uschovávateľa, jeho bydlisko alebo sídlo,
b) meno alebo názov zložiteľa, jeho bydlisko alebo sídlo,
c) označenie, množstvo, hmotnosť alebo objem uschovaných vecí,
d) označenie osoby, na ktorej meno alebo rad je vydaný,

e) údaj, či bol skladištný list vydaný na doručiteľa alebo na meno príjemcu, prípadne údaj, že bol vydaný na jeho rad,
f) údaj o mieste úschovy,
g) miesto a dátum vydania skladištného listu a podpis uschovávateľa.

§ 1154 Forma

(1) Skladištný list môže znieť na doručiteľa, na meno osoby alebo na jej rad. Ak znie na doručiteľa, je uschovávateľ povinný vydať vec osobe, ktorá skladištný list predloží. Ak znie na meno osoby, je povinný vydať vec osobe uvedenej v skladištnom liste. Ak skladištný list neobsahuje meno osoby, na rad ktorej je vydaný, považuje sa za vydaný na rad zložiteľa.

(2) Skladištný list na meno môže oprávnená osoba prevádzať rubopisom na iné osoby, ak v ňom nie je prevod vylúčený. O rubopise platia rovnako osobitné predpisy upravujúce zmenky.

§ 1155 Osoba oprávnená zo skladištného listu

Osoba oprávnená domáhať sa na základe skladištného listu vydania veci má postavenie zložiteľa a je povinná na požiadanie uschovávateľa potvrdiť na skladištnom liste prevzatie uschovanej veci.

ODPLATA A NÁHRADA NÁKLADOV

§ 1156 Odplata

(1) Odplatu za úschovu je zložiteľ povinný zaplatiť, ak to bolo dohodnuté alebo to je obvyklé; odplata za úschovu patrí uschovávateľovi vždy, ak to zodpovedá predmetu jeho podnikania.

(2) Ak nebola výška odplaty dohodnutá, je zložiteľ povinný zaplatiť odplatu obvyklú v čase uzavretia zmluvy, s prihliadnutím na povahu uschovanej veci, miesto, dobu a spôsob úschovy.

§ 1157 Náhrada nákladov

Zložiteľ je povinný nahradiť uschovávateľovi nevyhnutné náklady, ktoré na vec pri úschove vynaložil. Náhrada iných nákladov mu patrí ako konajúcemu bez príkazu. Predpokladá sa, že náklady podľa tohto ustanovenia sú zahrnuté v odplate.

§ 1158 Poistenie uschovanej veci

Ak bolo dohodnuté poistenie uschovanej veci, alebo ak je poistenie podľa povahy uschovanej veci obvyklé, má uschovávateľ právo na náhradu zaplateného poistného.

§ 1159 Odplata za dobu trvania úschovy

(1) Odplata za úschovu sa platí za dobu od prevzatia veci do jej vydania, spravidla pri vydaní veci z úschovy.

(2) Uschovávateľ má právo na odplatu a náhradu nákladov aj za dobu, počas ktorej bola vec u neho uschovaná z dôvodu, že ju zložiteľ včas nevyzdvihol.

DOBA ÚSCHOVY

§ 1160 Zánik záväzku pri neodovzdaní veci do úschovy

Záväzok zo zmluvy zaniká, ak vec nebola odovzdaná do úschovy do dohodnutej doby, inak do šiestich mesiacov od uzavretia zmluvy.

§ 1161 Úschova na neurčitý čas

Ak doba úschovy nebola dohodnutá, môže zložiteľ kedykoľvek žiadať vydanie veci a uschovávateľ môže vec kedykoľvek vrátiť.

VÝKON ÚSCHOVY

§ 1162 Spôsob úschovy

Uschovávateľ je povinný vec prevzatú do úschovy opatrovať dohodnutým spôsobom, inak spôsobom obvyklým s prihliadnutím na povahu veci. Ak je úschova predmetom podnikania uschovávateľa, je povinný vec opatrovať s náležitou starostlivosťou.

§ 1163 Odchýlenie od spôsobu úschovy

Od dohodnutého spôsobu úschovy sa možno odchýliť, ak nastanú okolnosti, ktoré uschovávateľ nemohol v čase uzavretia zmluvy predvídať a pre ktoré hrozí nebezpečenstvo vzniku škody na veci. O vzniku týchto okolností je uschovávateľ povinný včas upovedomiť zložiteľa.

§ 1164 Preventívna povinnosť uschovávateľa

Uschovávateľ je povinný s prihliadnutím na povahu veci a svoje možnosti dbať, aby na uschovanej veci nevznikla škoda. Ak opatrovanie veci vyžaduje osobitné opatrenia, je uschovávateľ povinný ich zabezpečiť, ak bol s nimi oboznámený pri prevzatí veci alebo ak o nich vedieť mohol, najmä ak je úschova predmetom podnikania uschovávateľa.

§ 1165 Užívanie uschovanej veci

Uschovávateľ nesmie bez súhlasu zložiteľa vec užívať alebo umožniť jej užívanie inej osobe.

§ 1166 Kontrola uschovanej veci

Zložiteľ má právo kontrolovať stav uschovávanej veci.

§ 1167 Úschova ďalšou osobou

Ak uschovávateľ odovzdá vec do úschovy ďalšiemu uschovávateľovi, zodpovedá, akoby úschovu vykonával sám.

ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODU

§ 1168 Predpoklady zodpovednosti za škodu

Uschovávateľ zodpovedá za škodu na uschovanej veci, ktorá vznikla po prevzatí veci, a to až do jej vydania, ibaže túto škodu nemohol odvrátiť pri vynaložení náležitej starostlivosti.

§ 1169 Liberačné dôvody

Uschovávateľ nezodpovedá za škodu na veci, ak bola spôsobená zložiteľom alebo vlastníkom veci, vadou alebo prirodzenou povahou uschovanej veci, alebo vadným obalom, na ktorý uschovávateľ pri prevzatí veci zložiteľa upozornil a toto upozornenie zahrnul do potvrdenia o prevzatí veci; ak uschovávateľ na vadnosť obalu neupozornil, nezodpovedá za škodu na veci len vtedy, ak vadnosť obalu nebola poznateľná.

§ 1170 Zodpovednosť za náhodnú škodu

Ak uschovávateľ užíva prevzatú vec, alebo ak umožní jej užívanie inej osobe, alebo ak ju dá bez súhlasu zložiteľa alebo bez vážneho dôvodu niekomu inému do úschovy alebo ak je v omeškaní s jej vrátením, zodpovedá aj za náhodnú škodu, ibaže by táto škoda postihla uschovanú vec aj inak.

VYDANIE VECI Z ÚSCHOVY

§ 1171 Doba vydania veci

(1) Uschovávateľ je povinný vec vydať zložiteľovi na jeho požiadanie bez zbytočného odkladu aj pred uplynutím dohodnutej doby úschovy, ale sám nie je oprávnený vydať ju skôr, ibaže vec nemôže pre nepredvídateľnú okolnosť bezpečne alebo bez vlastnej škody opatrovať, alebo ak sa tretia osoba domáha vydania veci.

(2) Zložiteľ je povinný prevziať vec v dohodnutej dobe, inak bez zbytočného odkladu po tom, čo ho na to uschovávateľ vyzval.

§ 1172 Miesto vydania veci

Uschovávateľ je povinný vydať vec zložiteľovi v mieste, kde vec mala byť uschovaná alebo v mieste podnikania uschovávateľa, inak vo svojom bydlisku alebo sídle.

§ 1173 Nevyzdvihnutie veci

Ak zložiteľ neprevezme vec včas, môže mu uschovávateľ určiť dodatočnú primeranú lehotu na prevzatie veci. Po márnom uplynutí lehoty podľa predchádzajúcej vety je uschovávateľ oprávnený vec na účet zložiteľa predať alebo na náklady zložiteľa uschovať u tretej osoby. Pri predaji veci je uschovávateľ povinný postupovať s náležitou starostlivosťou a výťažok z predaja veci, po odpočítaní odplaty za úschovu, nákladov úschovy

a nákladov spojených s predajom, bez zbytočného odkladu vydať zložiteľovi.

§ 1174 Výpoveď

Uschovávateľ môže úschovu vypovedať bez výpovednej doby, ak zložiteľ zatajil nebezpečnú povahu veci a uschovávateľovi hrozí značná škoda, alebo je zložiteľ v omeškaní so zaplatením odplaty za úschovu po dobu najmenej troch mesiacov, alebo na uschovanej veci hrozí vznik značnej škody, ktorú uschovávateľ nemôže odvrátiť.

§ 1175 Uplatnenie práv z úschovy

Vzájomných práv z úschovy sa možno domáhať do šiestich mesiacov od vydania veci z úschovy, inak zaniknú.

§ 1176 Zádržné právo

Na zabezpečenie svojich pohľadávok zo zmluvy o úschove má uschovávateľ zádržné právo k veciam, kým sa u neho nachádzajú.

Piaty oddiel
Zmluva o účte

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1177 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o účte sa osoba vedúca účet zaväzuje zriadiť a viesť od určitého okamihu v určitej mene účet pre jeho majiteľa, umožniť vklad hotovosti na účet alebo výber hotovosti z účtu, prípadne vykonávať prevody peňažných prostriedkov z účtu alebo na účet.

(2) Zmluva o účte musí byť uzavretá v písomnej forme.

§ 1178 Spolumajitelia účtu

(1) Ak je účet zriadený pre viacero osôb (spolumajitelia účtu), každá z nich sa považuje za majiteľa účtu a môže s účtom nakladať samostatne a bez obmedzení.

(2) Na právne postavenie a vzájomné vzťahy spolumajiteľov účtu sa primerane použijú ustanovenia tohto zákona o solidárnych záväzkoch.

§ 1179 Nakladanie s peňažnými prostriedkami na účte

S peňažnými prostriedkami na účte môže nakladať majiteľ účtu a za podmienok dohodnutých v zmluve o účte aj jeho splnomocnenec. Ak z plnomocenstva nevyplýva inak, toto plnomocenstvo nezaniká smrťou splnomocniteľa; ustanovenie § 125 ods. 1 sa nepoužije.

§ 1180 Smrť majiteľa účtu

(1) Smrťou majiteľa účtu účet nezaniká.

(2) Po smrti majiteľa účtu môže osoba vedúca účet v odôvodnených prípadoch odmietnuť výplatu hotovosti a prevod peňažných prostriedkov z účtu až do právoplatného skončenia konania o dedičstve ohľadom majetku zomrelého majiteľa účtu; to neplatí, ak ide o výplatu alebo prevod, o ktorých majiteľ účtu určil, že sa majú vykonávať aj po jeho smrti.

(3) Odsek 2 sa nepoužije v prípade smrti len niektorého zo spolumajiteľov účtu.

§ 1181 Doba úročenia

Ak bol v zmluve o účte dohodnutý úrok z peňažných prostriedkov na účte, patrí tento úrok majiteľovi účtu odo dňa pripísania peňažných prostriedkov na účet až do dňa predchádzajúceho ich odpísaniu z účtu.

§ 1182 Poplatky a náhrada nákladov

(1) Za vedenie účtu a úkony spojené s jeho vedením môže osoba vedúca účet požadovať poplatky a náhradu nákladov v súlade so zmluvou o účte.

(2) Poplatky a náhradu nákladov podľa odseku 1 je osoba vedúca účet oprávnená odpísať z účtu.

§ 1183 Postúpenie pohľadávky a záložné právo

Pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o účte môže majiteľ účtu postúpiť na tretiu osobu alebo k nej zriadiť záložné právo len so súhlasom osoby vedúcej účet.

§ 1184 Započítanie pohľadávok

Osoba vedúca účet môže použiť peňažné prostriedky na účte na úhradu svojich splatných pohľadávok voči majiteľovi účtu; ustanovenia § 490 až 497 sa použijú primerane.

§ 1185 Zrušenie účtu a vyporiadanie

Po zániku zmluvy o účte osoba vedúca účet bez zbytočného odkladu vyporiada pohľadávky a dlhy týkajúce sa účtu; najmä uskutoční prevody peňažných prostriedkov z účtu realizované pomocou platobných prostriedkov a šekov použitých pred zánikom záväzku, zruší účet a zostatok peňažných prostriedkov vyplatí majiteľovi účtu.

Druhý pododdiel
Osobitné ustanovenia o bežnom účte

§ 1186 Bežný účet

(1) Bežný účet je platobný účet podľa osobitného predpisu. Poskytovanie platobných služieb súvisiacich s vedením bežného účtu upravuje osobitný predpis.

(2) Zmluva o bežnom účte môže byť súčasťou rámcovej zmluvy podľa osobitného predpisu.

§ 1187 Úrok

Úrok z peňažných prostriedkov na bežnom účte je splatný ku koncu kalendárneho mesiaca. Osoba vedúca bežný účet pripíše úrok k zostatku peňažných prostriedkov na bežnom účte bez zbytočného odkladu po jeho splatnosti.

§ 1188 Prečerpanie a prekročenie bežného účtu

(1) Ak sa strany dohodnú, že osoba vedúca bežný účet vykoná platobnú operáciu alebo odpíše peňažné prostriedky z bežného účtu aj vtedy, ak na ňom nie je dostatok prostriedkov (povolené prečerpanie), primerane sa použijú ustanovenia tohto zákona o zmluve o úvere.

(2) Ak osoba vedúca bežný účet vykoná platobnú operáciu alebo odpíše peňažné prostriedky z bežného účtu bez toho, aby išlo o povolené prečerpanie, a napriek tomu vznikne na bežnom účte záporný zostatok, je majiteľ účtu povinný tento zostatok bez zbytočného odkladu zaplatiť. Osoba vedúca bežný účet má v takom prípade právo na úrok z omeškania a na náhradu nákladov, ktoré jej v dôsledku prekročenia vznikli.

§ 1189 Osobitné ustanovenie o zániku záväzku

Ak zmluva o bežnom účte nie je súčasťou rámcovej zmluvy podľa osobitného predpisu (§ 1186 ods. 2), zanikne zmluva o bežnom účte najneskôr spolu s rámcovou zmluvou podľa osobitného predpisu.

§ 1190 Iný platobný účet

Ustanovenia tohto zákona o bežnom účte sa primerane použijú aj na iný platobný účet zriadený poskytovateľom platobných služieb podľa osobitného predpisu.

Tretí pododdiel
Iný ako platobný účet

§ 1191 Základné ustanovenia

(1) Ustanovenia tohto pododdielu sa použijú na účet, ktorý nie je platobným účtom podľa osobitného predpisu. Rovnako sa použijú na vklad

hotovosti, výber hotovosti alebo prevod peňažných prostriedkov uskutočnený na platobnom účte, ak nejde o platobnú operáciu podľa osobitného predpisu.

(2) Iný ako platobný účet môže viesť len banka.

§ 1192 Viazanosť vkladu a výpoveď vkladu

(1) Ak bola dohodnutá doba vkladu, nesmie majiteľ účtu pred jej uplynutím nakladať s peňažnými prostriedkami na účte bez súhlasu banky.

(2) S vkladom na dobu neurčitú môže majiteľ účtu nakladať po uplynutí výpovednej doby. Ak nebola dĺžka výpovednej doby dohodnutá, použije sa trojmesačná výpovedná doba. Vklad možno vypovedať aj po častiach.

§ 1193 Viazaný vklad

(1) Výber peňažných prostriedkov z účtu možno viazať na uplynutie času, súhlas tretej osoby alebo na splnenie inej podmienky.

(2) Banka môže vyplatiť peňažné prostriedky z účtu až po splnení dohodnutej podmienky podľa odseku 1.

(3) Pred splnením alebo zmarením podmienky nemôže majiteľ účtu s viazanými peňažnými prostriedkami nakladať.

§ 1194 Úrok

(1) Úrok z peňažných prostriedkov na účte je splatný bezprostredne po uplynutí doby, počas ktorej sú peňažné prostriedky na účte viazané; inak ku koncu každého kalendárneho roka a vždy po zániku zmluvy o účte. Banka pripíše úrok k zostatku peňažných prostriedkov na účte alebo ho vyplatí majiteľovi účtu podľa dohodnutých podmienok bez zbytočného odkladu po jeho splatnosti.

(2) Ak majiteľ účtu nakladá s peňažnými prostriedkami na účte pred uplynutím doby, na ktorú sú viazané, nemôže požadovať úrok z týchto peňažných prostriedkov.

§ 1195 Pripísanie prostriedkov

Banka pripíše na účet prijaté alebo prevedené peňažné prostriedky najneskôr nasledujúci pracovný deň po získaní práva s nimi nakladať.

§ 1196 Oznamovacie povinnosti

(1) Banka oznámi majiteľovi účtu vklad hotovosti, výber hotovosti alebo prevod peňažných prostriedkov bez zbytočného odkladu po skončení kalendárneho mesiaca, v ktorom sa uskutočnil.

(2) Banka oznámi majiteľovi účtu bez zbytočného odkladu po skončení kalendárneho roka zostatok peňažných prostriedkov na účte.

§ 1197 Výpoveď zmluvy o účte

(1) Každá zo strán môže vypovedať zmluvu o účte aj bez uvedenia dôvodu; to platí aj vtedy, ak bola zmluva o účte uzavretá na dobu určitú.

(2) Ak zmluvu o účte vypovie majiteľ účtu a nebola dohodnutá výpovedná doba, zanikne zmluva dňom dôjdenia výpovede banke.

(3) Ak zmluvu o účte vypovie banka, začne výpovedná doba plynúť prvým dňom kalendárneho mesiaca nasledujúceho po dôjdení výpovede majiteľovi účtu. Ak nebola dĺžka výpovednej doby dohodnutá, použije sa jednomesačná výpovedná doba

(4) Ak banka vypovie zmluvu o účte z dôvodu, pre ktorý má právo od zmluvy o účte odstúpiť, zanikne zmluva dňom dôjdenia výpovede majiteľovi účtu.

(5) Napriek výpovedi nezanikne zmluva o účte skôr ako uplynie doba, na ktorú je výber peňažných prostriedkov z účtu viazaný podľa § 1193; to neplatí, ak zmluvu vypovedala banka podľa odseku 4.

Štvrtý pododdiel
Vkladná knižka

§ 1198 Základné ustanovenia

(1) Vkladná knižka potvrdzuje vloženie hotovosti na účet a výber hotovosti z účtu. Účet, ku ktorému bola vkladná knižka vystavená, neslúži na prevod peňažných prostriedkov.

(2) Vkladná knižka môže byť vystavená len na meno jej majiteľa. Z vkladnej knižky musí byť zrejmá výška peňažných prostriedkov na účte a jej zmeny.

(3) Predpokladá sa, že výška peňažných prostriedkov na účte zodpovedá záznamom vo vkladnej knižke.

§ 1199 Nakladanie s vkladom

S peňažnými prostriedkami na účte môže nakladať len majiteľ vkladnej knižky. Bez predloženia vkladnej knižky nemožno s peňažnými prostriedkami na účte nakladať.

§ 1200 Strata a zničenie vkladnej knižky

V prípade straty alebo zničenia vkladnej knižky vystaví osoba vedúca účet na žiadosť majiteľa novú vkladnú knižku, ktorá nahrádza pôvodnú vkladnú knižku. Vystavením novej vkladnej knižky stráca pôvodná vkladná knižka platnosť.

§ 1201 Zánik vkladnej knižky pre nečinnosť

Ak majiteľ vkladnej knižky počas nepretržitej doby dvadsiatich rokov nenakladá s peňažnými prostriedkami na účte ani nepredloží vkladnú knižku na doplnenie záznamov, zanikne vkladná knižka uplynutím tejto doby. Majiteľ vkladnej knižky má právo na výplatu zostatku peňažných prostriedkov na účte spolu s úrokmi ku dňu zániku vkladnej knižky.

Šiesty oddiel
Jednorazový vklad

§ 1202 Zmluva o jednorazovom vklade

(1) Zmluvou o jednorazovom vklade sa vkladateľ zaväzuje poskytnúť príjemcovi vkladu pevný jednorazový vklad v určitej výške a príjemca vkladu sa zaväzuje tento vklad prijať, po zániku záväzku ho vrátiť a zaplatiť vkladateľovi úrok.

(2) Ak bolo nakladanie s vkladom podmienené oznámením hesla a vkladateľ heslo nepozná, môže nakladať s vkladom ak preukáže, že mu vklad patrí.

(3) Príjemcom vkladu môže byť len banka, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

§ 1203 Vkladový list

Vkladovým listom príjemca vkladu potvrdzuje pevný jednorazový vklad na dobu určitú vo výške uvedenej na vkladovom liste.

Siedmy oddiel
Zmluva o inkase

§ 1204 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o inkase sa obstarávateľ inkasa zaväzuje obstarať pre príkazcu prijatie peňažnej čiastky alebo iný inkasný úkon od tretej osoby a príkazca sa zaväzuje zaplatiť obstarávateľovi inkasa odmenu.

(2) Na inkaso, ktoré je platobnou službou, sa použije osobitný predpis. Ak zákon neustanovuje inak, použijú sa na zmluvu o inkase primerane ustanovenia tohto zákona o príkaznej zmluve.

§ 1205 Vykonanie inkasa

(1) Obstarávateľ inkasa vyzve tretiu osobu na vykonanie inkasného úkonu. Ak táto osoba odmietne výzvu splniť, alebo ak ju nesplní bez zbytočného odkladu, obstarávateľ inkasa bez zbytočného odkladu informuje príkazcu o tejto skutočnosti.

(2) Obstarávateľ inkasa postupuje pri obstaraní inkasa s náležitou starostlivosťou a podľa pokynov príkazcu; nezodpovedá však za to, že sa inkaso

neuskutoční.

§ 1206 Vyporiadanie

(1) Čo obstarávateľ inkasa pri inkase prijal, vydá bez zbytočného odkladu príkazcovi.

(2) Ak obstarávateľ inkasa prijal cenný papier alebo iný dokument, je povinný ho chrániť pred poškodením, stratou a zničením.

§ 1207 Ďalší obstarávateľ inkasa

Ak obstarávateľ inkasa použije na obstaranie inkasa ďalšieho obstarávateľa inkasa podľa pokynov príkazcu, uskutoční sa inkaso týmto ďalším obstarávateľom inkasa na účet a nebezpečenstvo príkazcu.

§ 1208 Dokumentárne inkaso

Pri dokumentárnom inkase sa obstarávateľ inkasa voči príkazcovi zaväzuje vydať tretej osobe dokumenty, ak táto osoba zaplatí oproti vydaniu dokumentov určitú peňažnú čiastku, alebo vykonať pred vydaním dokumentov iný inkasný úkon, a príkazca sa zaväzuje zaplatiť obstarávateľovi inkasa odplatu. Ustanovenie § 1206 ods. 2 sa použije rovnako.

Ôsmy oddiel
Zmluva o akreditíve

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1209 Základné ustanovenie

Zmluvou o akreditíve sa zaväzuje banka príkazcovi, že na jeho žiadosť poskytne určitej osobe (oprávnenému) na účet príkazcu určité plnenie, ak oprávnený splní v určitej lehote určené podmienky, a príkazca sa zaväzuje zaplatiť banke odplatu.

§ 1210 Oznámenie o akreditíve

(1) Banka písomne oznámi oprávnenému, že v jeho prospech vystavila akreditív, a oznámi mu jeho obsah. Akreditív musí obsahovať určenie plnenia, na ktoré sa banka zaväzuje, dobu platnosti a podmienky, ktoré má oprávnený v tejto dobe splniť, aby sa mohol voči banke domáhať plnenia.

(2) Oznámenie podľa odseku 1 urobí banka bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy; to neplatí, ak zo zmluvy vyplýva, že ho má urobiť až na pokyn príkazcu.

§ 1211 Záväzky z akreditívu

Záväzok banky voči oprávnenému vzniká oznámením podľa § 1210. Tento záväzok je nezávislý od záväzku medzi bankou a príkazcom a od záväzku medzi príkazcom a oprávneným.

§ 1212 Zmena a zrušenie akreditívu

Banka môže zmeniť alebo zrušiť akreditív len so súhlasom oprávneného a príkazcu, ak akreditív výslovne neustanovuje inak.

Druhý pododdiel
Potvrdený akreditív

§ 1213 Potvrdenie akreditívu ďalšou bankou

(1) Ak akreditív na žiadosť banky potvrdí ďalšia banka, vznikne oprávnenému nárok na plnenie voči potvrdzujúcej banke od doby, keď potvrdzujúca banka oprávnenému potvrdenie akreditívu oznámi. Potvrdzujúca banka je voči oprávnenému zaviazaná spoločne a nerozdielne s bankou, ktorá požiadala o potvrdenie akreditívu.

(2) Na zmenu alebo zrušenie akreditívu potvrdeného ďalšou bankou sa vyžaduje aj súhlas potvrdzujúcej banky.

(3) Ak potvrdzujúca banka plnila oprávnenému v súlade s obsahom akreditívu, má právo na náhradu tohto plnenia voči banke, ktorá ju požiadala o potvrdenie akreditívu.

§ 1214 Zodpovednosť oznamujúcej banky

Banke, ktorá len oznamuje oprávnenému, že iná banka pre neho vystavila akreditív, nevzniká záväzok z akreditívu; zodpovedá však za škodu spôsobenú nesprávnym oznámením.

Tretí pododdiel
Dokumentárny akreditív

§ 1215 Základné ustanovenie

Pri dokumentárnom akreditíve je banka povinná poskytnúť oprávnenému plnenie, ak sú jej podľa podmienok akreditívu včas predložené dokumenty určené v akreditíve.

§ 1216 Povinnosti banky

(1) Banka je povinná preskúmať s náležitou starostlivosťou vzájomnú súvislosť predložených dokumentov a či ich obsah zjavne zodpovedá podmienkam akreditívu.

(2) Banka je povinná chrániť prevzaté dokumenty pred poškodením, stratou a zničením.

§ 1217 Iné akreditívy

Ustanovenia o dokumentárnom akreditíve sa primerane použijú aj na akreditívy, podľa ktorých sa možno domáhať plnenia pri splnení iných podmienok ako je predloženie dokumentov.

Deviaty oddiel
Zmluva o diele

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1218 Základné ustanovenie

Zmluvou o diele sa zhotoviteľ zaväzuje zhotoviť, upraviť alebo opraviť vec alebo dosiahnuť iný dohodnutý výsledok (dielo), a objednávateľ sa zaväzuje dielo prevziať a zaplatiť cenu za jeho vykonanie.

§ 1219 Spotrebiteľská zmluva o zhotovení veci na zákazku

Ak je zmluva o zhotovení veci na zákazku spotrebiteľskou zmluvou, podľa ktorej je predmetom zhotovenia akákoľvek hnuteľná vec vrátane veci s digitálnymi prvkami, vzťahujú sa na zmluvu ustanovenia o spotrebiteľskej kúpnej zmluve.

§ 1220 Forma zmluvy

Ak nedôjde k vykonaniu diela na počkanie a objednávateľ je spotrebiteľom, je zhotoviteľ povinný vydať na požiadanie objednávateľa písomné potvrdenie o prevzatí objednávky. Potvrdenie musí obsahovať označenie predmetu diela a ďalej jeho rozsah, akosť, cenu za vykonanie diela a čas jeho zhotovenia.

CENA DIELA

§ 1221 Základné ustanovenia

(1) Cena diela je určená, ak je dohodnutý aspoň spôsob jej určenia.

(2) Ak sa zmluva uzaviera bez určenia ceny diela, je objednávateľ povinný zaplatiť cenu, ktorá sa obvykle platí za porovnateľné dielo v čase uzavretia zmluvy za obdobných zmluvných podmienok.

§ 1222 Preddavky a zabezpečenie zaplatenia ceny diela

Zhotoviteľ môže pred vykonaním diela alebo počas jeho zhotovovania požadovať od objednávateľa poskytnutie primeraného preddavku na cenu diela alebo primeraného zabezpečenia zaplatenia ceny diela; to platí najmä pre zhotovenie stavby.

§ 1223 Zmeny ceny diela

(1) Ak sa strany dodatočne dohodnú na obmedzení alebo rozšírení rozsahu diela a nezmenia dohodnutú cenu, je objednávateľ povinný zaplatiť cenu primerane znížený alebo zvýšenú, s prihliadnutím na zmenu rozsahu diela.

(2) Ak sa strany dodatočne dohodnú na zmene diela a nezmenia dohodnutú cenu, je objednávateľ povinný zaplatiť cenu primerane zvýšenú alebo

znížený, s prihliadnutím na rozdiel v rozsahu potrebnej činnosti a v účelných nákladoch spojených so zmeneným vykonávaním diela.

§ 1224 Cena určená pevnou sumou alebo podľa rozpočtu

(1) Cenu určenú pevnou sumou alebo určenú podľa rozpočtu, z ktorého vyplýva jeho úplnosť a záväznosť, nemožno zmeniť len preto, že si vykonanie diela vyžaduje iné náklady alebo činnosti, ako sa pôvodne predpokladalo; to neplatí, ak zhotoviteľ pri vynaložení náležitej starostlivosti nemohol predvídať, že vykonanie diela dohodnutého na základe podkladov predložených objednávateľom vyžaduje ďalšie náklady alebo činnosti.

(2) Ak bola cena určená podľa rozpočtu s výhradou jeho neúplnosti, môže zhotoviteľ žiadať primerané zvýšenie ceny, ak pri vykonávaní diela vznikne potreba vykonania činností, ktoré neboli zahrnuté do rozpočtu a nebolo ich možné predvídať pri uzavretí zmluvy.

(3) Ak bola cena určená podľa rozpočtu s výhradou jeho nezáväznosti, môže zhotoviteľ žiadať primerané zvýšenie ceny o to, o čo sa nevyhnutne zvýšili náklady účelne vynaložené zhotoviteľom zahrnuté do rozpočtu.

§ 1225 Určenie zvýšenia ceny súdom

(1) Ak objednávateľ nesúhlasí so zvýšením ceny určenej podľa rozpočtu, určí zvýšenie ceny súd na návrh zhotoviteľa.

(2) Právo na určenie zvýšenia ceny určenej podľa rozpočtu súdom zaniká, ak zhotoviteľ neoznámi objednávateľovi potrebu zvýšenia ceny bez zbytočného odkladu, najneskôr však 60 dní po tom, čo bolo možné pri zachovaní náležitej starostlivosti zistiť potrebu zvýšenia ceny.

§ 1226 Odstúpenie od zmluvy pre podstatné zvýšenie ceny

Objednávateľ je oprávnený odstúpiť od zmluvy bez zbytočného odkladu, ak je zvýšenie ceny určenej podľa rozpočtu podstatné. Ak objednávateľ od zmluvy odstúpi, je povinný zaplatiť zhotoviteľovi časť ceny za dielo, zodpovedajúcu rozsahu čiastočného vykonania diela.

§ 1227 Cena určená odhadom

(1) Ak zhotoviteľ zistí potrebu podstatného zvýšenia ceny určenej odhadom, upozorní na to objednávateľa bez zbytočného odkladu a oznámi mu novourčenú cenu; ak tak neurobí bez zbytočného odkladu po tom, čo zistil potrebu zvýšenia ceny alebo po tom, čo bolo možné potrebu zvýšenia ceny zistiť, právo na zaplatenie rozdielu v cene zaniká.

(2) Po oznámení potreby podstatného zvýšenia ceny podľa odseku 1 môže objednávateľ od zmluvy odstúpiť; ak si rozpracované dielo ponechal, je povinný zaplatiť zhotoviteľovi to, o čo sa čiastočným plnením zhotoviteľa obohatil.

(3) Ak objednávateľ neodstúpi od zmluvy bezodkladne po dôjdení oznámenia o potrebe zvýšenia ceny, platí, že so zvýšením ceny súhlasil.

§ 1228 Zaplatenie ceny diela

(1) Právo na zaplatenie ceny diela vzniká jeho vykonaním.

(2) Ak sa strany dohodli na odovzdaní diela po samostatných častiach, vzniká právo na zaplatenie ceny odovzdaním každej samostatnej časti.

(3) Pri zmarení vykonania diela z dôvodov, za ktoré zodpovedá objednávateľ, patrí zhotoviteľovi cena za dielo znížená o náklady, ktoré zhotoviteľ nevykonaním diela ušetril.

(4) Ak je objednávateľ povinný zaplatiť cenu diela alebo jej časť pred dokončením diela a nezaplatí ju včas, je zhotoviteľ oprávnený vykonávanie diela prerušiť do zaplatenia a čas zhotovenia diela sa primerane predlžuje. Zhotoviteľ má právo na náhradu nákladov spojených s prerušením vykonávania diela.

VYKONANIE DIELA

§ 1229 Základné ustanovenia

(1) Zhotoviteľ je povinný vykonať dielo na svoje náklady a na svoje nebezpečenstvo v dohodnutom čase, inak v lehote primeranej s prihliadnutím na povahu diela. Ak z povahy diela nevyplýva niečo iné, môže zhotoviteľ vykonať dielo aj predčasne.

(2) Pri vykonávaní diela postupuje zhotoviteľ samostatne a nie je pri určení spôsobu vykonania diela viazaný pokynmi objednávateľa, ibaže sa výslovne zaviazal plniť ich.

(3) Ak je na vykonanie diela ustanovená záväzná technická norma, musí vykonanie zodpovedať tejto norme.

§ 1230 Vykonanie diela osobne a pomocníkom

(1) Zhotoviteľ vykoná dielo osobne alebo pod svojím osobným vedením; to neplatí, ak nie je vykonanie diela viazané na osobné vlastnosti zhotoviteľa alebo ak to nie je vzhľadom na povahu diela potrebné.

(2) Ak zhotoviteľ poveril jeho vykonaním inú osobu, zhotoviteľ zodpovedá, akoby dielo vykonával sám.

§ 1231 Veci potrebné na vykonanie diela

(1) Ak sa objednávateľ zaviazal obstarať veci potrebné na vykonanie diela, je povinný ich odovzdať zhotoviteľovi v dohodnutej lehote, inak bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy. Cena diela sa o cenu vecí obstaraných objednávateľom neznižuje.

(2) Ak veci potrebné na vykonanie diela neobstará objednávateľ včas, môže mu zhotoviteľ poskytnúť primeranú lehotu na ich obstaranie a po jej

márnom uplynutí môže sám po predchádzajúcom upozornení obstarať tieto veci na účet objednávateľa. Objednávateľ je povinný zaplatiť ich cenu a účelné náklady s tým spojené bez zbytočného odkladu po tom, čo ho o to zhotoviteľ požiada.

(3) Veci, ktoré sú potrebné na vykonanie diela a na ktorých obstaranie sa objednávateľ nezaviazal, je povinný obstarať zhotoviteľ; k veciam, ktoré obstaral, má postavenie predávajúceho.

(4) Cena za veci obstarané zhotoviteľom je zahrnutá v cene za vykonanie diela.

§ 1232 Mnohosť zhotoviteľov

Ak dielo vykonávajú viacerí zhotovitelia súčasne alebo postupne na tom istom mieste, je objednávateľ povinný zabezpečiť vhodné podmienky potrebné pre vykonanie diela.

§ 1233 Kontrola diela

(1) Ak to nevylučuje povaha diela alebo osobitné okolnosti jeho vykonávania, objednávateľ je oprávnený kontrolovať vykonávanie diela a veci použité na vykonanie diela.

(2) Ak objednávateľ nevykoná kontrolu diela alebo kontrolu nevykoná s primeranou starostlivosťou, následky nesplnenia zhotoviteľa tým nie sú dotknuté.

§ 1234 Pozvánka na vykonanie kontroly

(1) Ak bolo dohodnuté, že objednávateľ je oprávnený skontrolovať dielo na určitom stupni jeho vykonávania, je zhotoviteľ povinný včas objednávateľa pozvať na vykonanie kontroly.

(2) Ak zhotoviteľ nesplní povinnosť uvedenú v odseku 1, je povinný umožniť objednávateľovi vykonanie dodatočnej kontroly a znášať náklady s tým spojené.

(3) Ak sa objednávateľ nedostavil na kontrolu, na ktorú bol riadne pozvaný alebo ktorá sa mala konať podľa dohodnutého časového rozvrhu, môže zhotoviteľ pokračovať vo vykonávaní diela. Ak však účasť na kontrole znemožnila objednávateľovi prekážka, ktorú nemohol odvrátiť, môže objednávateľ bez zbytočného odkladu požadovať vykonanie dodatočnej kontroly; je však povinný zhotoviteľovi nahradiť náklady spôsobené oneskorením kontroly.

§ 1235 Náprava vád zistených kontrolou

(1) Ak objednávateľ zistí, že zhotoviteľ vykonáva dielo v rozpore so zmluvou alebo z dôvodu vecí použitých na vykonanie diela bude mať dielo vady,

je objednávateľ oprávnený žiadať, aby zhotoviteľ odstránil vzniknuté vady a dielo vykonával riadne.

(2) Ak zhotoviteľ neodstráni vzniknuté vady a dielo nevykonáva riadne ani v dodatočnej primeranej lehote a postup zhotoviteľa by viedol nepochybne k podstatnému nesplneniu, je objednávateľ oprávnený odstúpiť od zmluvy.

§ 1236 Nevhodné veci alebo pokyny

(1) Zhotoviteľ je povinný upozorniť objednávateľa bez zbytočného odkladu na nevhodnú povahu veci, ktorú mu odovzdal objednávateľ alebo na nesprávnosť pokynu na vykonanie diela, ktoré mu dal objednávateľ, ak nevhodnosť veci alebo nesprávnosť pokynu bolo možné zistiť pri vynaložení náležitej starostlivosti; to neplatí, ak veci alebo pokyny pre objednávateľa obstarala odborne spôsobilá osoba poverená objednávateľom.

(2) Ak nevhodná vec alebo nesprávny pokyn bránia v riadnom vykonávaní diela, je zhotoviteľ povinný jeho vykonávanie v nevyhnutnom rozsahu prerušiť do doby výmeny veci alebo zmeny pokynu objednávateľa alebo písomného oznámenia, že objednávateľ trvá na vykonávaní diela s použitím odovzdaných vecí a podľa daných pokynov, a čas zhotovenia diela sa primerane predlžuje. Zhotoviteľ má právo na náhradu nákladov spojených s prerušením vykonávania diela.

(3) Ak objednávateľ napriek upozorneniu trval na vykonaní diela použitím nevhodnej veci alebo nesprávneho pokynu, je zhotoviteľ oprávnený od zmluvy odstúpiť.

§ 1237 Vylúčenie zodpovednosti zhotoviteľa

(1) Ak zhotoviteľ upozornil na nevhodnosť veci alebo nesprávnosť pokynu podľa § 1236 a objednávateľ písomne trval na vykonávaní diela s použitím nevhodnej veci alebo nesprávneho pokynu, zhotoviteľ nezodpovedá za nemožnosť dokončenia diela alebo za vady dokončeného diela spôsobené nevhodnou vecou alebo nesprávnym pokynom. Pri nedokončení diela má zhotoviteľ právo na cenu diela zníženú o to, čo ušetril tým, že nevykonal dielo v plnom rozsahu.

(2) Ak zhotoviteľ neupozornil na nevhodnosť veci alebo nesprávnosť pokynu podľa § 1236, zodpovedá za nemožnosť dokončenia diela a za vady dokončeného diela spôsobené ich použitím.

§ 1238 Prekážky pri vykonaní diela

(1) Ak zhotoviteľ zistí pri vykonávaní diela skryté prekážky týkajúce sa veci, na ktorej sa má vykonať oprava alebo úprava, alebo miesta, kde sa má dielo vykonať, a tieto prekážky znemožňujú vykonanie diela dohodnutým

spôsobom, je zhotoviteľ povinný oznámiť to bez zbytočného odkladu objednávateľovi a navrhnúť mu zmenu diela. Do dosiahnutia dohody o zmene diela je zhotoviteľ oprávnený vykonávanie diela prerušiť. Ak sa strany v primeranej dobe nedohodnú na zmene zmluvy, môže ktorákoľvek zo strán od zmluvy odstúpiť.

(2) Zhotoviteľ má nárok na cenu za časť diela, ktoré bolo vykonané do doby, kým prekážky mohol odhaliť pri vynaložení náležitej starostlivosti.

§ 1239 Nebezpečenstvo škody na veciach a práva k veciam

(1) Objednávateľ znáša nebezpečenstvo škody na veciach, ktoré obstaral na vykonanie diela, a zostáva ich vlastníkom až do doby, keď sa spracovaním stanú súčasťou diela.

(2) Za vec prevzatú od objednávateľa na účel jej spracovania pri vykonávaní diela alebo na účel jej opravy alebo úpravy zodpovedá zhotoviteľ ako uschovávateľ.

(3) Po dokončení diela alebo po zániku povinnosti dielo vykonať je zhotoviteľ povinný bez zbytočného odkladu vrátiť objednávateľovi veci od neho prevzaté, ktoré sa nespracovali pri vykonávaní diela.

VLASTNÍCKE PRÁVO K ZHOTOVOVANEJ VECI A NEBEZPEČENSTVO ŠKODY

§ 1240 Základné ustanovenia

(1) Ak zhotoviteľ zhotovuje vec u objednávateľa, na jeho pozemku alebo na pozemku, ku ktorému má objednávateľ právo užívania, objednávateľ je jej vlastníkom a znáša nebezpečenstvo škody na zhotovovanej veci. Ak sa zhotovuje stavba na objednávku objednávateľa, znáša zhotoviteľ nebezpečenstvo škody alebo zničenia stavby až do jej odovzdania, ibaže by ku škode došlo aj inak.

(2) Ak odsek 1 neustanovuje inak, nadobúda vlastnícke právo k zhotovovanej veci zhotoviteľ. Na zhotoviteľa však neprechádza vlastnícke právo k veci ani nebezpečenstvo škody na veci, ak ide o vec, ktorá je predmetom údržby, opravy alebo úpravy.

§ 1241 Následky zániku povinnosti vykonať dielo pri vlastníctve zhotoviteľa

(1) Ak má k zhotovenej veci vlastnícke právo zhotoviteľ a povinnosť vykonať dielo zanikne z dôvodu, za ktorý zodpovedá zhotoviteľ, je zhotoviteľ povinný vrátiť objednávateľovi veci, ktoré mu objednávateľ poskytol na spracovanie; ak to nie je možné, je povinný nahradiť mu ich cenu alebo vrátiť mu veci rovnakého druhu. Právo objednávateľa na náhradu škody tým nie je dotknuté.

(2) Ak má k zhotovenej veci vlastnícke právo zhotoviteľ a povinnosť vykonať dielo zanikne z dôvodu, za ktorý zodpovedá objednávateľ, nemá objednávateľ právo na náhradu ceny za veci, ktoré odovzdal zhotoviteľovi na spracovanie. Má však právo žiadať náhradu toho, o čo sa zhotoviteľ obohatil.

§ 1242 Následky zániku povinnosti vykonať dielo pri vlastníctve objednávateľa

(1) Ak má k zhotovenej veci vlastnícke právo objednávateľ a dôjde k zániku záväzku alebo zmareniu diela z dôvodu, za ktorý zodpovedá zhotoviteľ, môže objednávateľ požadovať od zhotoviteľa vydanie zhotovenej veci. Ak však vec nie je spôsobilá slúžiť svojmu účelu, je oprávnený vec odmietnuť a požadovať náhradu ceny za veci, ktoré poskytol zhotoviteľovi na spracovanie.

(2) Pri vydaní zhotovenej veci objednávateľovi podľa odseku 1 patrí zhotoviteľovi náhrada nákladov, ktoré účelne vynaložil pri zhotovovaní veci.

(3) Ak má k zhotovenej veci vlastnícke právo objednávateľ a dôjde k zániku záväzku alebo zmareniu diela z dôvodu, za ktorý nezodpovedá zhotoviteľ, má objednávateľ právo na vydanie zhotovenej veci; je však povinný nahradiť zhotoviteľovi cenu za veci, ktoré obstaral a použil zhotoviteľ na spracovanie.

DOKONČENIE DIELA

§ 1243 Základné ustanovenie

Dielo je vykonané, ak je dokončené a odovzdané objednávateľovi. Dielo sa považuje za odovzdané, ak zhotoviteľ umožní objednávateľovi jeho užívanie.

§ 1244 Dokončenie diela

(1) Dielo je dokončené, ak je spôsobilé slúžiť účelu, na ktorý bolo zhotovené, inak na účel, na ktorý dielo obvykle slúži.

(2) Ak záväzok zhotoviteľa zahŕňa vykonať montáž ním zhotovenej, opravenej alebo upravenej veci, je povinnosť vykonať dielo splnená riadnym vykonaním tejto montáže.

§ 1245 Vykonanie diela po častiach

Dielo možno vykonať aj po samostatných častiach, ak sú spôsobilé užívania.

§ 1246 Odmietnutie prevzatia

(1) Objednávateľ je oprávnený odmietnuť dielo prevziať, ak má dielo vady, ktoré podstatným spôsobom bránia jeho užívaniu; vadami, ktoré nebránia užívaniu diela, sú najmä drobné vady alebo nedorobky, ktoré samostatne alebo v spojení s inými vadami neobmedzujú podstatným spôsobom užívanie diela a neznižujú jeho funkčnosť ani vzhľad.

(2) Ak objednávateľ prevezme dielo, ktoré má vady a ktoré strany uvedú v zápisnici o odovzdaní diela, práva objednávateľa z dôvodu vád diela týmto nie sú dotknuté.

§ 1247 Skúška diela

(1) Ak sa má riadne vykonanie diela preukázať vykonaním jednej alebo viacerých skúšok, považuje sa dielo za dokončené až po úspešnom vykonaní skúšky. Na účasť na skúške je zhotoviteľ povinný včas pozvať objednávateľa.

(2) Neúčasť objednávateľa na skúške, na ktorej vykonanie bol objednávateľ včas pozvaný, nebráni vykonaniu skúšky. Ak však účasť na skúške znemožnila objednávateľovi prekážka, ktorú nemohol odvrátiť, môže objednávateľ bez zbytočného odkladu požadovať vykonanie dodatočnej skúšky; je však povinný zhotoviteľovi nahradiť náklady spôsobené oneskorením skúšky.

§ 1248 Zápisnica o skúške diela

(1) Výsledok skúšky sa uvedie v zápisnici, ktorú podpíše zhotoviteľ aj objednávateľ. Ak objednávateľ nie je prítomný, potvrdí priebeh a výsledok skúšky nestranná dôveryhodná osoba, ktorá sa na skúške zúčastnila.

(2) Zápisnica o vykonaní skúšky a účasť objednávateľa na skúške sa nevyžaduje, ak skúšku diela vykonáva odborne spôsobilá osoba, prípadne osoba určená na vykonanie skúšky osobitným predpisom, a zhotoviteľ predloží objednávateľovi potvrdenie o odbornej spôsobilosti osoby spolu s potvrdením o vykonaní skúšky touto osobou.

§ 1249 Miesto odovzdania diela

(1) Odovzdanie diela sa uskutočňuje v mieste, v ktorom sa podľa dohody malo dielo vykonávať; ak miesto nebolo určené, uskutočňuje sa odovzdanie v mieste, o ktorom objednávateľ vedel alebo musel vedieť v čase uzavretia zmluvy, že v ňom bude zhotoviteľ dielo vykonávať.

(2) Ak sa strany dohodli na odovzdaní diela jeho odoslaním dopravcom, považuje sa dielo za vykonané jeho odovzdaním dopravcovi na prepravu do miesta určenia. Zhotoviteľ umožní objednávateľovi uplatnenie práv zo

zmluvy o preprave, ak tieto práva nemá objednávateľ už na základe tejto zmluvy.

(3) Inak sa odovzdanie diela uskutoční v mieste, kde má zhotoviteľ bydlisko, sídlo, miesto podnikania alebo organizačnú zložku, ak miesto včas objednávateľovi oznámi.

§ 1250 Následky odovzdania diela

Odovzdaním diela nadobúda objednávateľ vlastnícke právo a prechádza na neho nebezpečenstvo škody. Ustanovenia tohto zákona o prechode nebezpečenstva škody pri kúpnej zmluve platia primerane.

§ 1251 Nakladanie s dielom

(1) Dielo, ktoré je predmetom duševného vlastníctva, je objednávateľ oprávnený použiť len na účel vyplývajúci z uzavretej zmluvy o diele.

(2) Dielo podľa odseku 1 je zhotoviteľ oprávnený poskytnúť aj iným osobám ako objednávateľovi, len ak to nie je v rozpore so záujmami objednávateľa.

§ 1252 Neprevzatie diela

(1) Ak objednávateľ neprevezme zhotovené dielo, ktoré sa nachádza u zhotoviteľa, najneskôr do jedného mesiaca od zhotovenia, zhotoviteľ má právo na odplatu za úschovu.

(2) Ak nebolo dielo prevzaté ani po uplynutí šiestich mesiacov od zhotovenia diela, môže zhotoviteľ s vecou voľne nakladať. Ak sa nepodarí vec predať alebo iným spôsobom s ňou účelne naložiť, má zhotoviteľ právo, aby mu objednávateľ zaplatil cenu zhotovenia diela. Objednávateľ má právo na vrátenie ceny za použitý materiál, ktorý dodal na zhotovenie veci.

(3) Ak dôjde k predaju neprevzatej veci, vyplatí zhotoviteľ objednávateľovi výťažok predaja po odpočítaní ceny opravy alebo úpravy, odplaty za úschovu a nákladov predaja. Právo na výťažok predaja musí objednávateľ uplatniť u zhotoviteľa.

VADY DIELA

§ 1253 Základné ustanovenia

(1) Dielo má vady, ak nezodpovedá zmluve.

(2) Ak vlastnosti alebo výsledok neboli dohodnuté, dielo musí mať obvyklé vlastnosti alebo musí zodpovedať výsledku, ktorý vykazuje rovnaké alebo podobné dielo.

(3) Zhotoviteľ nezodpovedá za vady spôsobené nevhodnou povahou veci alebo nesprávnosťou pokynu, ktoré pre objednávateľa obstarala odborne spôsobilá osoba poverená objednávateľom.

§ 1254 Rozhodujúci čas

(1) Zhotoviteľ zodpovedá za vady, ktoré má dielo v čase jeho odovzdania.

(2) Ak nebezpečenstvo škody na veci prechádza na objednávateľa neskôr, vadnosť diela sa posudzuje v čase tohto prechodu.

§ 1255 Prostriedky nápravy

Na zodpovednosť za vadu diela sa použijú ustanovenia tohto zákona o nesplnení a prostriedkoch nápravy.

ZÁRUKA

§ 1256 Základné ustanovenia

(1) Pre záruku za akosť diela platia primerane ustanovenia o kúpnej zmluve.

(2) Záručná doba začína plynúť odovzdaním diela.

(3) Pri zhotovení stavby je záručná doba 5 rokov. Vláda Slovenskej republiky môže nariadením ustanoviť, že pri niektorých častiach stavieb, môže byť záručná doba kratšia, najmenej však 18 mesiacov.

§ 1257 Osobitné ustanovenia o záruke pri oprave a úprave veci

(1) Záručná doba pri oprave a úprave veci je tri mesiace, ak osobitný predpis neustanovuje inak; pri stavebných prácach je záručná doba najmenej 18 mesiacov.

(2) Vyhlásením v záručnom liste vydanom objednávateľovi môže zhotoviteľ poskytnúť záruku presahujúcu rozsah záruky ustanovenej týmto zákonom. Záručná doba presahujúca tri mesiace sa môže týkať len niektorej súčiastky. V záručnom liste určí zhotoviteľ podmienky a rozsah tejto záruky.

Druhý pododdiel
Zmluva o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu

§ 1258 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu sa strany zaväzujú spoločne sa podieľať na výstavbe, dokončení alebo na zmene domu na účel vytvorenia alebo zmeny existujúcich bytov a nebytových priestorov v dome. Pre úpravu vzájomných práv a povinností zmluvných strán platia primerane ustanovenia o zmluve o spoločenstve.

(2) Zmluvou o výstavbe sa upravia vzájomné práva a povinnosti pri výstavbe medzi stavebníkmi.

(3) Zmluvou o vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu sa upravia práva a povinnosti medzi stavebníkmi a vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome.

§ 1259 Registrácia zmluvy o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu

(1) Zmluva o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu musí byť uzavretá v písomnej forme a jej zmeny sa zapisujú do verejného registra.

(2) Zmluvou o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu môže vzniknúť aj výlučne nová spoločná časť domu alebo výlučne nové príslušenstvo domu. Účastníkmi takejto zmluvy o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu sú všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome.

OBSAH ZMLUVY O VÝSTAVBE, VSTAVBE, NADSTAVBE ALEBO PRÍSTAVBE DOMU

§ 1260 Základné ustanovenie

Zmluva o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu obsahuje najmä

a) určenie vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome s vymedzením polohy a uvedením rozsahu podlahovej plochy bytu a nebytového priestoru v dome,
b) vymedzenie a výpočet spoločných častí domu a príslušenstva domu a prípadne určenie, ktoré spoločné časti domu alebo pozemok budú užívať len niektorí vlastníci,
c) vymedzenie spoluvlastníckeho podielu vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome na spoločných častiach domu, na príslušenstve a na pozemku, pričom veľkosť spoluvlastníckeho podielu sa určí podľa § 1697,
d) úpravu práv k pozemku určenému na stavbu domu, identifikáciu pozemku a jeho výmeru,
e) určenie osoby oprávnenej zastupovať vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome,
f) spôsob financovania stavebných nákladov, podiely a splatnosť príspevkov, prípadne rozsah ocenenia vlastnej práce stavebníkov.

§ 1261 Vznik nových bytov alebo nebytových priestorov

(1) Ak vstavbou, nadstavbou alebo prístavbou vzniknú v dome nové byty alebo nebytové priestory, zmluvu o vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu so stavebníkom uzaviera vlastník domu alebo vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome. Zmluva o vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu musí okrem náležitostí podľa § 1260 obsahovať presné vymedzenie spoločných častí domu, v ktorých sa bude uskutočňovať vstavba, nadstavba alebo prístavba a ďalšie náležitosti podľa § 1703.

(2) Ak stavebník domu, ktorého výstavba bola začatá na základe právoplatného rozhodnutia o stavebnom zámere a overeného projektu stavby, scudzí počas výstavby byty alebo nebytové priestory, uzaviera s budúcim vlastníkom bytu alebo nebytového priestoru zmluvu podľa § 1260.

§ 1262 Stavebné úpravy

Stavebník je povinný v zmluve o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu vymedziť vzájomné práva a povinnosti aj pri stavebných úpravách, ktorými sa mení veľkosť bytu, nebytového priestoru alebo príslušenstva na úkor spoločných častí domu alebo spoločných zariadení domu; zmluvu o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu uzaviera vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome (stavebník) s ostatnými vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome.

§ 1263 Dokumentácia k zmluve o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu

K zmluve o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu sa musí na účely zápisu do verejného registra predložiť dokumentácia, z ktorej je zrejmá plocha a poloha jednotlivých bytov, nebytových priestorov, spoločných častí domu a spoločných zariadení domu a príslušenstva.

Desiaty oddiel
Pracovná zmluva

§ 1264 Základné ustanovenie

Práva a povinnosti vyplývajúce z pracovnoprávneho vzťahu upravuje osobitný predpis.

Jedenásty oddiel
Zmluva o spoločenstve

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

§ 1265 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o spoločenstve sa niekoľko osôb (členovia) združí, aby sa spoločnou činnosťou alebo prostredníctvom vkladu pričinili o dosiahnutie dojednaného účelu (účel spoločenstva).

(2) Spoločenstvo nemá spôsobilosť na práva a povinnosti.

(3) Zmluvu o spoločenstve je možné meniť len dohodou všetkých členov.

§ 1266 Označenie spoločenstva

(1) Pri úkonoch vykonávaných na účel spoločenstva pridajú členovia ku svojmu menu označenie spoločenstva dohodnuté v zmluve.

(2) Na ochranu označenia spoločenstva sa primerane použijú ustanovenia o ochrane obchodného mena právnickej osoby.

§ 1267 Práva a povinnosti členov

(1) Každý z členov je povinný osobne sa usilovať o dosiahnutie účelu spoločenstva spôsobom, na ktorý sa zaviazal, a je povinný zdržať sa akejkoľvek činnosti, ktorá by mohla znemožniť alebo sťažiť dosiahnutie tohto účelu, alebo inak poškodiť spoločenstvo.

(2) Ak si členovia dohodli zákaz vykonávať konkurenčnú činnosť a nedohodli si rozsah obmedzenia alebo podmienky výkonu konkurenčnej činnosti, nesmie člen sám, alebo prostredníctvom tretích osôb bez súhlasu ostatných členov vyvíjať rovnakú činnosť, ako má vyvíjať na účel spoločenstva. Člen uskutočňujúci konkurenčnú činnosť je povinný vydať v prospech spoločenstva to, čo konkurenčnou činnosťou získal. Nárok na náhradu škody tým nie je dotknutý.

(3) Člen je povinný prispieť na dosiahnutie účelu spoločenstva spôsobom dohodnutým v zmluve, a to výkonom činnosti alebo poskytnutím vkladu.

§ 1268 Výkon činnosti

Ak sa zaviaže člen vykonať pre spoločenstvo určitú činnosť, použijú sa primerane ustanovenia o príkaznej zmluve. Ak má člen dosiahnuť činnosťou určitý výsledok, použijú sa primerane ustanovenia o zmluve o diele.

§ 1269 Poskytnutie vkladu

(1) Ak členovia poskytujú vklady, musí sa vykonať ich súpis, ktorý musí byť podpísaný členmi spoločenstva. Platí, že na účel spoločenstva sa poskytlo len to, čo je uvedené v súpise.

(2) Ak je predmetom vkladu člena vec, použijú sa primerane ustanovenia o kúpnej zmluve, ak je predmetom vkladu pohľadávka, použijú sa primerane ustanovenia o postúpení pohľadávky, ak vkladá člen svoje právo užívať alebo požívať vec, použijú sa primerane ustanovenia o nájme.

§ 1270 Lehota na poskytnutie vkladu a jeho správa

(1) Člen je povinný poskytnúť svoj vklad v lehote určenej v zmluve, inak bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy o spoločenstve.

(2) Ak nie je správou vkladu poverený niektorý z členov alebo tretia osoba, spravuje ho ten člen, ktorý ho poskytol, je však povinný oddeliť ich od ostatného svojho majetku dohodnutým spôsobom alebo spôsobom, ktorý oznámi ostatným členom.

§ 1271 Právny status vkladu

Poskytnuté peniaze, veci určené podľa druhu a iné veci ocenené v súpise peniazmi ako vklad určitej hodnoty sú v spoluvlastníctve všetkých členov v pomere k výške vkladu, a to oznámením o ich oddelení od ostatného

majetku člena alebo odovzdaním osobe poverenej správou vkladov. Ostatné veci sú na účel spoločenstva v bezodplatnom užívaní všetkých členov.

§ 1272 Právny status výnosov

(1) Majetok získaný pri výkone spoločnej činnosti sa stáva spoluvlastníctvom všetkých členov v podieloch dohodnutých v zmluve, inak rovným dielom. Z práv nadobudnutých pri výkone spoločnej činnosti, sú oprávnení všetci členovia spoločne a nerozdielne.

(2) Členovia sa podieľajú na zisku a strate spoločenstva podielom dohodnutým v zmluve, inak rovným dielom.

SPRÁVA SPOLOČENSTVA

§ 1273 Rozhodovanie členov

(1) O záležitostiach spoločenstva (správa spoločenstva) rozhodujú členovia väčšinou hlasov. Každý člen má jeden hlas. Dohoda alebo rozhodnutie členov, ktoré bráni členovi zúčastniť sa na hlasovaní, je neplatné.

(2) Správou spoločenstva môžu členovia poveriť určitú osobu (správcu), ktorú zvolia spomedzi seba alebo vyberú tretiu osobu; poverenie na správu spoločenstva zahŕňa aj správu získaného majetku. Na vzťah medzi členmi spoločenstva a správcom sa primerane použijú ustanovenia o príkaznej zmluve.

(3) Správca vedie dostatočný prehľad o hospodárskych pomeroch spoločenstva, o vkladoch členov, ako aj o majetku získanom pri činnosti a najmenej raz do roka podáva členom správu o stave majetku spoločenstva, jeho príjmoch a výdavkoch, ziskoch a stratách.

§ 1274 Právo kontroly

Každý člen, aj keď nevykonáva správu, má právo presvedčiť sa o hospodárskom stave spoločenstva, najmä má právo nahliadnuť do účtovníctva a byť informovaný o záležitostiach spoločenstva. Dohody alebo rozhodnutia členov, ktoré tomu odporujú, sú neplatné.

§ 1275 Právne vzťahy k tretím osobám

(1) Zo záväzkov voči tretím osobám, vzniknutých v súvislosti s účelom spoločenstva, sú členovia zaviazaní spoločne a nerozdielne.

(2) Ak člen koná v záležitosti spoločenstva s treťou osobou, považuje sa za príkazníka všetkých členov. Ak zo zmluvy o spoločenstve vyplýva niečo iné, nemožno to namietať voči tretej osobe, ktorá koná dobromyseľne.

(3) Ak člen konal v záležitosti spoločenstva s treťou osobou vo vlastnom mene, môžu ostatní členovia uplatňovať práva z toho vzniknuté; tretia

osoba je zaviazaná len voči tomu, kto s ňou konal; to neplatí, ak tretej osobe bolo alebo muselo byť známe, že člen konal na účet spoločenstva.

(4) Ak sa niekto vydáva za člena spoločenstva, hoci ním nie je, sú členovia spoločenstva z jeho konania voči tretej osobe zaviazaní s ním spoločne a nerozdielne, ak niektorý z členov vyvolal omyl tretej osoby, alebo členovia spoločenstva mohli pri vynaložení náležitej starostlivosti takýto omyl predvídať, ale žiadny z nich neurobil opatrenia, aby sa uvedeniu tretej osoby do omylu zabránilo; to neplatí, ak tretia osoba nekonala dobromyseľne.

ZÁNIK ČLENSTVA

§ 1276 Vystúpenie výpoveďou

Každý člen môže zo spoločenstva vystúpiť výpoveďou adresovanou správcovi, inak ostatným členom spoločenstva, nie však v nevhodnej dobe a na škodu ostatných členov, v opačnom prípade je povinný škodu nahradiť.

§ 1277 Okamžité vystúpenie

Z vážnych dôvodov, ak nie je spravodlivé žiadať od člena, aby zotrval v spoločenstve, najmä vtedy, ak iný člen úmyselne alebo s hrubou nedbanlivosťou porušil dôležitú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o spoločenstve, môže člen vystúpiť zo spoločenstva kedykoľvek, s okamžitým účinkom, a to aj keď bola dohodnutá výpovedná doba.

§ 1278 Vylúčenie člena

(1) Z vážnych dôvodov možno člena zo spoločenstva vylúčiť, a to len jednomyseľným rozhodnutím ostatných členov spoločenstva. Člen môže byť vylúčený najmä ak

a) porušil povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o spoločenstve podstatným spôsobom,
b) jeho spôsobilosť na právne úkony bola obmedzená v rozsahu odporujúcom účelu spoločenstva, alebo
c) došlo k vyhláseniu konkurzu na majetok člena spoločenstva.

(2) Členstvo v spoločenstve zaniká aj právoplatným uložením trestu prepadnutia majetku členovi spoločenstva.

§ 1279 Práva člena po zániku členstva

(1) Člen, ktorého členstvo zaniklo, má právo, aby mu bolo vyúčtované a vydané to, čo mu ku dňu zániku členstva patrí.

(2) Podiel na spoločnom majetku nadobudnutom počas trvania spoločenstva, vrátane podielu na veciach v podielovom spoluvlastníctve členov podľa stavu ku dňu zániku jeho členstva, sa mu vyplatí v peniazoch.

§ 1280 Zodpovednosť člena po zániku členstva

Člen, ktorého členstvo zaniklo, sa nezbavuje zodpovednosti za záväzky z činnosti spoločenstva, ktoré vznikli do dňa zániku jeho členstva. Ak došlo k splneniu dlhu, za ktorý zodpovedal aj člen spoločenstva, ktorého členstvo zaniklo, pri vzájomnom vyporiadaní dlžníkov zaviazaných spoločne a nerozdielne sa prihliadne na podiel na dlhoch, rozhodujúci pre vyporiadanie ku dňu zániku jeho členstva.

ZÁNIK SPOLOČENSTVA

§ 1281 Zánik spoločenstva

(1) Spoločenstvo zaniká

a) dohodou členov,
b) uplynutím dohodnutého času,
c) naplnením účelu spoločenstva,
d) momentom, kedy sa dosiahnutie účelu spoločenstva stane nemožným,
e) znížením počtu členov na jedného.

(2) Ak spoločenstvo zanikne, osoba poverená správou podá členom záverečné vyúčtovanie najneskôr do dvoch mesiacov od zániku spoločenstva.

(3) Členom sa vydá to, čo bolo v ich vlastníctve a spoločný majetok sa rozdelí podľa ustanovení o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva.

Dvanásty oddiel
Zmluva o tichom spoločenstve

§ 1282 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o tichom spoločenstve sa tichý spoločník zaväzuje poskytnúť podnikateľovi vklad, ktorým sa bude podieľať na výsledkoch jeho podnikania a podnikateľ sa zaväzuje platiť tichému spoločníkovi podiel na čistom zisku.

(2) V zmluve o tichom spoločenstve musí byť určená výška podielu tichého spoločníka na čistom zisku podnikateľa.

(3) Zmluva o tichom spoločenstve musí byť uzavretá v písomnej forme.

§ 1283 Predmet vkladu tichého spoločníka

Predmetom vkladu tichého spoločníka môže byť peňažná suma, vec, právo alebo iná majetková hodnota využiteľná pri podnikaní.

PRÁVA A POVINNOSTI STRÁN

§ 1284 Práva podnikateľa k predmetu vkladu

Ak je predmetom vkladu hnuteľná vec, podnikateľ sa po dobu trvania zmluvy o tichom spoločenstve stáva jej vlastníkom. Ak je predmetom

vkladu nehnuteľná vec, podnikateľ je po dobu trvania tichého spoločenstva oprávnený na jej užívanie. Ak je predmetom vkladu právo, podnikateľ je po dobu trvania tichého spoločenstva oprávnený na jeho výkon. Ak je predmetom vkladu iná majetková hodnota, podnikateľ je po dobu trvania tichého spoločenstva oprávnený na jej užívanie.

§ 1285 Povinnosti tichého spoločníka k predmetu vkladu

Tichý spoločník je povinný predmet vkladu odovzdať podnikateľovi alebo mu umožniť začatie využívania predmetu vkladu pri podnikaní v dohodnutej lehote, inak bez zbytočného odkladu po uzavretí zmluvy o tichom spoločenstve.

§ 1286 Práva a povinnosti tichého spoločníka voči tretím osobám

(1) Práva a povinnosti voči tretím osobám z podnikania vznikajú len podnikateľovi.

(2) Tichý spoločník ručí za dlhy podnikateľa, ak

a) jeho meno je obsiahnuté v obchodnom mene podnikateľa, alebo
b) vyhlási osobe, s ktorou podnikateľ rokuje o uzavretí zmluvy, že obaja podnikajú spoločne.

§ 1287 Právo tichého spoločníka na informácie

(1) Tichý spoločník je oprávnený nahliadať do obchodných dokladov a účtovných záznamov podnikateľa. Ak podnikateľ má vhodný technický prostriedok, tichý spoločník má právo na vyhotovenie kópií obchodných dokladov a účtovných záznamov, za úhradu nákladov s tým spojených. Ak podnikateľ takýto technický prostriedok nemá, alebo ho nemôže z objektívnych dôvodov v požadovanom čase poskytnúť, tichý spoločník si môže zabezpečiť vhodný technický prostriedok sám.

(2) Podnikateľ je povinný poskytnúť tichému spoločníkovi na požiadanie informácie o podnikateľskom zámere na budúce obdobia a o predpokladanom vývoji stavu majetku a financií podnikateľa.

(3) Podnikateľ je povinný poskytnúť tichému spoločníkovi na požiadanie rovnopis účtovnej závierky.

(4) Tichý spoločník je povinný zachovať mlčanlivosť o informáciách, ktoré mu boli poskytnuté, najmä ich nesmie prezradiť alebo sprístupniť tretej osobe, alebo použiť vo svoj prospech alebo v prospech inej osoby.

PODIEL TICHÉHO SPOLOČNÍKA NA ČISTOM ZISKU ALEBO NA STRATE PODNIKATEĽA

§ 1288 Peňažné vyjadrenie podielu na čistom zisku alebo na strate

Pre peňažné vyjadrenie podielu tichého spoločníka na čistom zisku alebo na strate podnikateľa je rozhodná účtovná závierka.

§ 1289 Vyplatenie podielu

(1) Podiel na čistom zisku podnikateľa vyplatí podnikateľ tichému spoločníkovi do 30 dní od vyhotovenia účtovnej závierky. Ak je podnikateľom právnická osoba, plynie táto lehota od schválenia účtovnej závierky v súlade so spoločenskou zmluvou alebo stanovami a v súlade so zákonom.

(2) Ak bol tichému spoločníkovi vyplatený podiel na čistom zisku, nie je povinný ho pri neskoršej strate podnikateľa vrátiť.

(3) Pri vyplatení podielu na čistom zisku podnikateľa tichému spoločníkovi platia primerane ustanovenia o akciovej spoločnosti o rozdelení čistého zisku.

§ 1290 Podiel na strate

(1) Tichý spoločník nie je povinný doplniť svoj vklad o podiel na strate podnikateľa.

(2) O podiel na strate sa znižuje vklad tichého spoločníka. O podiel na zisku v ďalších rokoch sa znížený vklad zvyšuje a právo na podiel na zisku vzniká tichému spoločníkovi po dosiahnutí pôvodnej výšky vkladu.

ZÁNIK ZMLUVY O TICHOM SPOLOČENSTVE

§ 1291 Výpoveď

(1) Ak je zmluva o tichom spoločenstve uzavretá na neurčitú dobu, ktorákoľvek zo strán ju môže vypovedať najneskôr šesť mesiacov pred koncom účtovného obdobia; zmluva o tichom spoločenstve zanikne uplynutím účtovného obdobia.

(2) Výpoveď zmluvy o tichom spoločenstve musí byť v písomnej forme.

§ 1292 Iné dôvody zániku zmluvy o tichom spoločenstve

Zmluva o tichom spoločenstve zaniká

a) uplynutím doby, na ktorú bola dohodnutá,
b) ak podiel tichého spoločníka na strate podnikateľa dosiahne výšku jeho vkladu,
c) ukončením podnikania, na ktoré sa zmluva o tichom spoločenstve vzťahuje,
d) vyhlásením konkurzu na majetok podnikateľa alebo zastavením konkurzného konania pre nedostatok majetku.

§ 1293 Povinnosti podnikateľa po zániku zmluvy o tichom spoločenstve

Podnikateľ je povinný do 30 dní po zániku zmluvy o tichom spoločenstve vrátiť tichému spoločníkovi vklad zvýšený alebo znížený o jeho podiel na výsledku podnikania.

Trinásty oddiel
Zmluva o franšíze

§ 1294 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o franšíze sa franšízor zaväzuje poskytnúť franšízantovi franšízu. Franšízant sa zaväzuje zaplatiť franšízorovi za poskytnutie franšízy odplatu.

(2) Franšíza je súbor práv, iných majetkových hodnôt a informácií, ktoré patria franšízorovi a slúžia na vykonávanie podnikateľskej činnosti alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť.

(3) Zmluva o franšíze musí byť uzavretá v písomnej forme.

PRÁVA A POVINNOSTI FRANŠÍZORA

§ 1295 Práva franšízora k predmetu franšízy

Franšízor je naďalej oprávnený na výkon práv, užívanie iných majetkových hodnôt a používanie informácií, ktoré sú predmetom franšízy; rovnako je naďalej oprávnený na poskytnutie práv, iných majetkových hodnôt a informácií, ktoré sú predmetom franšízy, aj iným osobám.

§ 1296 Poskytnutie súčinnosti

(1) Franšízor je povinný poskytnúť franšízantovi súčinnosť potrebnú na nerušené využívanie franšízy v súlade so zmluvou o franšíze a týmto zákonom.

(2) Franšízor je najmä povinný odovzdať franšízantovi veci a poskytnúť informácie potrebné na dosiahnutie účelu zmluvy.

(3) Veci uvedené v odseku 2 zostávajú vo vlastníctve franšízora; franšízant je povinný vrátiť ich franšízorovi po zániku zmluvy o franšíze, ak ich franšízant, vzhľadom na ich povahu, nespotreboval pri využívaní franšízy.

§ 1297 Kontrola využívania franšízy

Franšízor je oprávnený kontrolovať využívanie franšízy v rozsahu potrebnom na ochranu jeho práv súvisiacich s predmetom franšízy.

§ 1298 Náprava porušenia franšízy

(1) Ak franšízor zistí, že franšízant využíva franšízu v rozpore so zmluvou o franšíze alebo týmto zákonom, je oprávnený požadovať, aby franšízant využíval franšízu riadnym spôsobom. Ak tak franšízant neurobí ani v primeranej lehote, ktorú mu poskytne franšízor, je franšízor oprávnený odstúpiť od zmluvy o franšíze.

(2) V prípade uvedenom v prvej vete odseku 1 je franšízant povinný bez zbytočného odkladu urobiť opatrenia potrebné na odvrátenie škody alebo na jej zmiernenie.

PRÁVA A POVINNOSTI FRANŠÍZANTA

§ 1299 Práva franšízanta k predmetu franšízy

Franšízant nie je oprávnený prenechať výkon práv, užívanie iných majetkových hodnôt a používanie informácií, ktoré sú predmetom franšízy, iným osobám.

§ 1300 Rozsah a spôsob využívania franšízy

(1) Franšízant je povinný využívať franšízu v rozsahu a spôsobom určeným v zmluve o franšíze, inak v rozsahu a spôsobom obvyklým pri obdobných franšízach.

(2) Franšízant je najmä povinný

a) využívať franšízu dobromyseľne, konať v súlade s pokynmi franšízora a dbať na záujmy franšízora, ktoré sú alebo musia byť franšízantovi známe,
b) zabezpečiť, aby kvalita tovaru, ktorý na základe franšízy vyrába, alebo služby, ktorú na základe franšízy poskytuje, bola rovnaká, ako kvalita vyrábaná alebo poskytovaná franšízorom; inak je franšízant viazaný kvalitou, ktorú určuje zmluva o franšíze,
c) poskytovať všetky služby, ktoré možno vzhľadom na povahu franšízy očakávať; inak je franšízant viazaný povinnosťou poskytovať služby v rozsahu, ktorý určuje zmluva o franšíze.

§ 1301 Zachovanie mlčanlivosti

(1) Ak je to potrebné na ochranu záujmov franšízora, franšízant je povinný zachovať mlčanlivosť o informáciách, ktoré súvisia s franšízou, najmä ich neprezradiť ani nesprístupniť tretej osobe a nepoužiť ich v rozpore s ich účelom vo svoj prospech ani v prospech inej osoby.

(2) Povinnosť franšízanta uvedená v odseku 1 trvá aj po zániku zmluvy o franšíze.

§ 1302 Ohrozenie alebo porušenie práva franšízanta treťou osobou

(1) Ak dôjde k ohrozeniu alebo porušeniu práva franšízanta súvisiaceho s predmetom franšízy treťou osobou, franšízant je povinný bez zbytočného odkladu podať o tom správu franšízorovi.

(2) V prípade uvedenom v odseku 1 je franšízor povinný bez zbytočného odkladu urobiť opatrenia na ochranu práva franšízanta. Pri týchto opatreniach je franšízant povinný poskytnúť franšízorovi potrebnú súčinnosť.

§ 1303 Trvanie a zánik zmluvy o franšíze

Pre trvanie a dôvody zániku zmluvy o franšíze platia primerane ustanovenia o obchodnom zastúpení.

ŠTVRTÝ DIEL
Odvážne zmluvy

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1304 Základné ustanovenie

Ak podľa dohody strán závisí prospech alebo neprospech aspoň jednej zmluvnej strany od neistej udalosti, ide o odvážnu zmluvu.

§ 1305 Podstatná zmena okolností

Na záväzky z odvážnych zmlúv sa nepoužijú ustanovenia o podstatnej zmene okolností.

Druhý oddiel
Poistná zmluva

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia pre všetky druhy poistenia

§ 1306 Základné ustanovenia

(1) Poistnou zmluvou sa poisťovateľ zaväzuje voči osobe, s ktorou poistnú zmluvu uzaviera (poistník) poskytnúť v dohodnutom rozsahu plnenie (poistné plnenie), ak nastane náhodná udalosť bližšie označená v zmluve (poistná udalosť), a poistník sa zaväzuje platiť dohodnuté poistné.

(2) Poistná zmluva musí byť uzavretá v písomnej forme; to neplatí, ak je poistná zmluva dohodnutá na dobu kratšiu ako jeden rok.

(3) Osobitný predpis môže ustanoviť povinnosť uzavrieť poistnú zmluvu (povinné zmluvné poistenie).

§ 1307 Poistený

Osoba, na ktorej majetok, život, zdravie alebo zodpovednosť za škodu alebo inú hodnotu poistného záujmu sa poistenie vzťahuje, je poisteným.

§ 1308 Poistný záujem

(1) Poistný záujem je oprávnená potreba ochrany pred následkami poistnej udalosti.

(2) Predpokladá sa, že poistník má poistný záujem na vlastnom živote a zdraví. Poistník má poistný záujem aj na živote a zdraví inej osoby, ak osvedčí záujem podmienený najmä vzťahom k tejto osobe, ak vyplýva z príbuzenstva alebo je podmienený prospechom alebo výhodou z pokračovania jej života.

(3) Predpokladá sa, že poistník má poistný záujem na vlastnom majetku. Poistník má poistný záujem aj na majetku inej osoby ak osvedčí najmä, že by mu bez jeho existencie a uchovania hrozila majetková strata.

(4) Poistný záujem poistníka sa predpokladá, ak dal poistený súhlas s poistením.

§ 1309 Budúci poistný záujem

Poistiť možno aj budúci poistný záujem.

§ 1310 Neexistencia poistného záujmu

(1) Ak poistný záujem pri uzavretí poistnej zmluvy neexistuje alebo ak ide o poistenie budúceho poistného záujmu a tento záujem nevznikne, poistník nie je povinný platiť poistné a poisťovateľ nie je povinný poskytnúť poistné plnenie. Poisťovateľovi však patrí primeraná odplata dohodnutá v poistnej zmluve.

(2) Ak poistník vedome poistil neexistujúci poistný záujem, o čom poisťovateľ nevedel a ani nemusel vedieť, na miesto odplaty podľa odseku 1 mu patrí právo na poistné až do doby, kedy sa dozvedel alebo musel dozvedieť o neexistencii poistného záujmu.

(3) Poistenie zanikne okamihom, v ktorom sa poisťovateľ dozvedel alebo sa musel dozvedieť o neexistencii poistného záujmu.

§ 1311 Uzavretie poistnej zmluvy

(1) Na uzavretie poistnej zmluvy je potrebné, aby bol návrh prijatý v lehote určenej navrhovateľom, a ak ju neurčil, v lehote jedného mesiaca odo dňa dôjdenia návrhu druhej strane.

(2) Návrh poisťovateľa na uzavretie poistnej zmluvy môže poistník prijať tiež zaplatením poistného alebo jeho určenej časti vo výške uvedenej v návrhu v lehote podľa odseku 1; ak bol návrh poisťovateľa písomný, považuje sa písomná forma poistnej zmluvy za zachovanú. Poistná zmluva je v takom prípade uzavretá, len čo bolo poistné alebo jeho určená časť uhradená.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa použije rovnako pre prijatie návrhu poisťovateľa na zmenu poistnej zmluvy, ak sa ním navrhuje zmena výšky poistného.

§ 1312 Poistenie cudzej hodnoty poistného záujmu

(1) Poistník môže uzavrieť poistnú zmluvu vzťahujúcu sa na hodnotu poistného záujmu osoby odlišnej od poistníka.

(2) Ak zomrie alebo zanikne bez právneho nástupcu poistník, ktorý uzavrel poistenie na hodnotu cudzieho poistného záujmu, vstupuje poistený na miesto poistníka, a to dňom smrti poistníka alebo jeho zániku bez právneho nástupcu.

(3) Ak poistený oznámi poisťovateľovi v písomnej forme do šiestich mesiacov odo dňa poistníkovej smrti alebo odo dňa jeho zániku bez právneho

nástupcu, že na trvaní poistenia nemá záujem, zaniká poistenie dňom smrti alebo zániku poistníka; ak je však poistených viac, poistenie zanikne, len ak žiadny poistený nebude mať záujem na ďalšom trvaní poistenia.

(4) Ak na miesto poistníka vstúpi viac osôb, na platenie poistného sú zaviazané spoločne a nerozdielne; práva poistníka z poistenia vykonávajú spoločne.

§ 1313 Poistenie v prospech tretej osoby

(1) Poistnú zmluvu možno uzavrieť aj v prospech tretej osoby.

(2) Na poistné zmluvy uzavreté v prospech tretej osoby sa rovnako použijú ustanovenia o zmluve v prospech tretej osoby s tým, že súhlas inej osoby môže byť daný aj dodatočne pri uplatnení práv vyplývajúcich z poistnej udalosti.

§ 1314 Poistka

(1) Poisťovateľ je povinný bez zbytočného odkladu po uzavretí poistnej zmluvy vydať poistníkovi poistku ako potvrdenie o uzavretí poistnej zmluvy, ak poistná zmluva nebola uzavretá v písomnej forme alebo ak je poistku potrebné predložiť k uplatneniu práva na poistné plnenie.

(2) Ak nebola poistná zmluva uzavretá v písomnej forme, poisťovateľ v poistke uvedie aspoň

a) číslo poistnej zmluvy,
b) označenie poisťovateľa a poistníka,
c) označenie predmetu poistenia, ak ide o poistenie majetku alebo poistenie zodpovednosti za škodu,
d) určenie poisteného alebo spôsob jeho určenia, ak ide o osobu odlišnú od poistníka,
e) určenie poistnej udalosti, vrátane vymedzenia nebezpečenstva, na ktoré sa poistenie vzťahuje (poistné nebezpečenstvo), vymedzenia udalostí, na ktoré sa poistenie nevzťahuje (výluky z poistenia) a určenia dĺžky karenčnej doby alebo dĺžky čakacej doby, ak boli dohodnuté,
f) začiatok poistenia a poistnú dobu,
g) výšku poistného, jeho splatnosť a údaj o tom, či ide o jednorazové poistné alebo o bežné poistné; ak je dohodnuté bežné poistné, údaj o poistnom období,
h) poistnú sumu a spôsob určenia poistného plnenia,
i) označenie osoby oprávnenej na poistné plnenie, ak je odlišná od poisteného, alebo spôsob jej určenia,
j) prípadné odchylné dojednania od všeobecných zmluvných podmienok.

(3) Pri strate, poškodení alebo zničení poistky vydá poisťovateľ poistníkovi na jeho žiadosť a jeho náklady druhopis poistky. Ak je potrebné predložiť poistku k uplatneniu práva na poistné plnenie, môže poisťovateľ požadovať, aby sa pôvodná poistka pred vydaním druhopisu poistky umorila.

(4) Ak dôjde k zmene v obsahu poistenia, pre ktoré má poisťovateľ povinnosť vydať poistku podľa odseku 1, poisťovateľ vydá poistníkovi na svoje náklady poistku s upravenými údajmi. Ak je potrebné predložiť poistku k uplatneniu práva na poistné plnenie, môže poisťovateľ požadovať vrátenie pôvodnej poistky.

§ 1315 Otázky poisťovateľa

(1) Poistník je povinný pri uzavieraní poistnej zmluvy, ako aj pri jej zmene, pravdivo a úplne odpovedať na všetky písomné alebo inak zaznamenané otázky poisťovateľa týkajúce sa uzavieraného poistenia; rovnakú povinnosť má aj poistený, ak je osobou odlišnou od poistníka.

(2) Ak bolo na základe nepravdivej alebo neúplnej odpovede dohodnuté nižšie poistné alebo dohodnuté iné podmienky poistenia, poisťovateľ má právo jednostranne zvýšiť poistné na úroveň, v akej by poistné inak požadoval, znížiť poistnú sumu alebo jednostranne zmeniť podmienky na také, za ktorých by inak poistnú zmluvu uzavrel. Právo poisťovateľa na úpravu poistnej zmluvy zanikne, ak ho poisťovateľ nevyužije do troch mesiacov odo dňa, keď zistil alebo musel zistiť skutočný stav v rozsahu umožňujúcom úpravu poistnej zmluvy vykonať.

(3) K zmene poistnej zmluvy podľa odseku 2 dochádza dňom uvedeným v oznámení poisťovateľa, najskôr však dňom jeho dôjdenia poistníkovi. Oznámenie o jednostrannej zmene poistnej zmluvy musí obsahovať poučenie poistníka o práve vypovedať poistnú zmluvu podľa odseku 4, inak sa naň neprihliada.

(4) Ak poistník so zmenou podľa odseku 2 nesúhlasí, má právo poistnú zmluvu vypovedať bez výpovednej doby. Poistná zmluva zaniká okamihom dôjdenia výpovede druhej zmluvnej strane. Ak poistník poistnú zmluvu nevypovie do jedného mesiaca odo dňa, keď mu dôjde oznámenie poisťovateľa o zmene, jeho právo vypovedať poistnú zmluvu zanikne.

(5) Ak bolo na základe vedome nepravdivej alebo vedome neúplnej odpovede dohodnuté nižšie poistné má poisťovateľ právo poistné plnenie znížiť v pomere, v akom je dohodnuté poistné k poistnému, ktoré by inak požadoval; ak by poisťovateľ uzavrel poistnú zmluvu za iných podmienok, má povinnosť poskytnúť poistné plnenie len v rozsahu, ktorý je v súlade s týmito podmienkami. To neplatí, ak ide o nepravdivé alebo neúplné odpovede, pre ktoré

a) došlo k zmene poistnej zmluvy podľa odseku 2 a poistná udalosť nastala po účinnosti zmeny, alebo
b) právo poisťovateľa na zmenu poistnej zmluvy podľa odseku 2 zaniklo pred vznikom poistnej udalosti.

(6) Právo podľa odsekov 2 a 5 poisťovateľ nemá, ak bola nepravdivosť alebo neúplnosť odpovedí spôsobená nepresnými alebo nejasnými otázkami poisťovateľa.

§ 1316 Začiatok poistenia

(1) Poistenie začína prvým dňom nasledujúcim po uzavretí poistnej zmluvy.

(2) V poistnej zmluve možno dohodnúť, že sa poistenie vzťahuje i na dobu pred jej uzavretím. Ak tento zákon neustanovuje inak, poisťovateľ nie je povinný poskytnúť poistné plnenie za poistnú udalosť, o ktorej poistník v čase podania návrhu na uzavretie poistnej zmluvy vedel alebo musel vedieť, že už nastala a poisťovateľ nemá právo na poistné za dobu do uzavretia poistnej zmluvy, ak v čase podania návrhu na uzavretie poistnej zmluvy vedel alebo musel vedieť, že poistná udalosť nemôže nastať.

§ 1317 Poistná doba a poistné obdobie

(1) Poistná doba je časový úsek, na ktorý sa poistenie uzaviera. Ak v poistnej zmluve nie je dohodnutá poistná doba alebo deň skončenia poistenia, je poistenie uzavreté na dobu neurčitú.

(2) Poistné obdobie je časť poistnej doby, za ktorú je určené bežné poistné. Ak v poistnej zmluve s bežným poistným nie je dohodnutá dĺžka poistného obdobia, poistné obdobie je jeden rok.

§ 1318 Poistné

(1) Poistné sa môže v poistnej zmluve určiť za celú poistnú dobu (jednorazové poistné), alebo za dohodnuté poistné obdobia (bežné poistné).

(2) Bežné poistné je splatné v prvý deň poistného obdobia a jednorazové poistné v deň začiatku poistenia.

(3) Ak je platenie jednorazového poistného dohodnuté v splátkach, celé jednorazové poistné je splatné v deň splatnosti poslednej splátky. Ak je platenie bežného poistného dohodnuté v splátkach, bežné poistné je splatné v deň splatnosti poslednej splátky poistného v poistnom období.

(4) Poisťovateľ má právo na poistné za dobu do zániku poistenia. Ak zanikne poistenie pred uplynutím doby, za ktorú bolo poistné zaplatené, je poisťovateľ povinný zvyšujúcu časť poistného vrátiť, a to do jedného mesiaca odo dňa, keď sa dozvedel alebo musel dozvedieť o zániku poistenia.

(5) Ak v dôsledku poistnej udalosti poistenie zaniklo, patrí poisťovateľovi poistné do konca poistného obdobia, v ktorom poistná udalosť nastala; jednorazové poistné patrí poisťovateľovi v týchto prípadoch za celú poistnú dobu.

§ 1319 Zvýšenie poistného rizika

(1) Ak sa zmenia skutočnosti, ktoré sú uvedené v poistnej zmluve alebo na ktoré sa poisťovateľ pýtal (§ 1315) takým spôsobom, že podstatne zvyšujú pravdepodobnosť vzniku poistnej udalosti, dochádza k zvýšeniu poistného rizika.

(2) Ak by zvýšené poistné riziko existovalo už pri uzavretí poistnej zmluvy a poisťovateľ by poistnú zmluvu uzavrel za iných podmienok alebo s iným poistným, má poisťovateľ právo navrhnúť poistníkovi zodpovedajúcu zmenu poistnej zmluvy.

(3) Ak poisťovateľ navrhol zmenu poistnej zmluvy do jedného mesiaca, odkedy sa o zvýšení poistného rizika dozvedel alebo musel dozvedieť a jeho návrh nebol prijatý v lehote jedného mesiaca od dôjdenia návrhu poistníkovi, má poisťovateľ právo poistenie vypovedať s osemdňovou výpovednou dobou; toto právo však poisťovateľ nemá, ak poistníka neupozornil na možnosť výpovede už v návrhu. Ak poisťovateľ poistenie nevypovie do jedného mesiaca odo dňa, keď márne uplynula lehota na prijatie návrhu, jeho právo vypovedať poistenie zanikne.

(4) Ak sa poistné riziko zvýši tak, že ak by v tomto rozsahu existovalo už pri uzavretí poistnej zmluvy, poisťovateľ by poistnú zmluvu neuzavrel, má poisťovateľ právo poistenie vypovedať s mesačnou výpovednou dobou. Ak poisťovateľ poistenie nevypovie do jedného mesiaca odo dňa, keď sa o zvýšení poistného rizika dozvedel alebo musel dozvedieť, jeho právo vypovedať poistenie zanikne.

(5) Právo poisťovateľa vypovedať poistenie podľa odseku 3 alebo odseku 4 tiež zanikne, ak dôjde k obnove stavu, ktorý platil pred zvýšením poistného rizika.

§ 1320 Oznámenie o zvýšení poistného rizika

(1) Poistený je povinný oznámiť poisťovateľovi vznik okolností, ktoré majú za následok zvýšenie poistného rizika a ktoré sú na tento účel uvedené v poistnej zmluve, a to bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o nich dozvedel. Oznamovacia povinnosť poisteného sa považuje za splnenú aj vtedy, ak zvýšenie poistného rizika oznámi poistník alebo tretia osoba.

(2) Ak poistený porušil povinnosť oznámiť zvýšenie poistného rizika podľa odseku 1 a ak po zvýšení poistného rizika došlo k poistnej udalosti, má poisťovateľ právo poistné plnenie znížiť v pomere, v akom je dohod-

nuté poistné k poistnému, ktoré by požadoval, ak by sa o zvýšení poistného rizika včas dozvedel. Ak by poisťovateľ uzavrel poistnú zmluvu za iných podmienok, má poisťovateľ povinnosť poskytnúť poistné plnenie len v rozsahu, ktorý je v súlade s týmito podmienkami; ak by poisťovateľ pri tejto úrovni poistného rizika poistnú zmluvu neuzavrel, nemá povinnosť poskytnúť poistné plnenie.

(3) Práva podľa odseku 2 poisťovateľ nemá, ak

a) zvýšenie poistného rizika nemalo vplyv na vznik poistnej udalosti alebo na rozsah plnenia poisťovateľa,
b) poistná udalosť nastala po márnom uplynutí lehoty, v ktorej mohol poisťovateľ podľa § 1319 navrhnúť zmenu poistnej zmluvy alebo poistenie vypovedať.

§ 1321 Zníženie poistného rizika

(1) Ak bolo pre okolnosti zvýšeného poistného rizika v poistnej zmluve dohodnuté vyššie poistné alebo prísnejšie podmienky poistenia a ak sa poistné riziko v priebehu trvania poistenia podstatne zníži, vzniká poisťovateľovi povinnosť na žiadosť poistníka znížiť poistné alebo upraviť podmienky poistenia primerane k zníženiu poistného rizika. To isté platí, ak zaniknú okolnosti, ktoré viedli k zvýšeniu poistného rizika.

(2) Ak do jedného mesiaca od dôjdenia žiadosti poistníka poisťovateľovi nedôjde k dohode o zmene poistnej zmluvy, poistník má právo poistenie vypovedať s osemdňovou výpovednou dobou. Ak poistník poistenie nevypovie do jedného mesiaca odo dňa, keď márne uplynula lehota podľa predchádzajúcej vety, jeho právo vypovedať poistenie zanikne.

§ 1322 Obmedzenia použitia

(1) V životnom poistení a v poistení choroby nemôže poisťovateľ využiť svoje práva pri zvýšení poistného rizika, ktoré je vyvolané okolnosťami, ktoré vznikajú nezávisle od vôle poisteného, ako sú najmä zmena veku alebo zdravotného stavu.

(2) V životnom poistení a v poistení choroby práva poisťovateľa podľa § 1319 a 1320 zaniknú, ak ich poisťovateľ neuplatní do piatich rokov od vzniku okolnosti, ktorá mala za následok zvýšenie poistného rizika.

§ 1323 Zmena bežného poistného

(1) Ak je v poistnej zmluve dohodnuté, že poisťovateľ je oprávnený jednostranne zmeniť výšku bežného poistného, je poisťovateľ povinný novo určenú výšku poistného poistníkovi písomne oznámiť najneskôr desať týždňov pred začiatkom poistného obdobia, od ktorého sa má výška poistného zmeniť, inak je zmena neúčinná.

(2) V životnom poistení a v poistení choroby nemožno dohodnúť právo poisťovateľa jednostranne upraviť výšku bežného poistného pre zmenu veku alebo zdravotného stavu.

§ 1324 Prerušenie poistenia

(1) V poistnej zmluve možno dohodnúť podmienky, za ktorých je možné poistenie prerušiť a prerušené poistenie obnoviť. Poistenie, pri ktorom vzniká právo na odkupnú hodnotu, nie je možné prerušiť.

(2) Za dobu prerušenia poistenia nemá poistník povinnosť platiť poistné a poisťovateľ nemá povinnosť poskytnúť poistné plnenie za udalosti vzniknuté v dobe prerušenia poistenia.

(3) Poistná doba plynie aj počas prerušenia poistenia.

(4) Ak nedôjde k obnoveniu poistenia do troch rokov od jeho prerušenia, poistenie uplynutím tejto doby zaniká.

§ 1325 Právo na poistné plnenie

(1) Osobou oprávnenou na poistné plnenie je poistený.

(2) Právo na poistné plnenie vznikne okamihom poistnej udalosti, najskôr však uzavretím poistnej zmluvy.

(3) V poistnej zmluve možno dohodnúť, že na vznik práva na poistné plnenie je nevyhnutné, aby následky vyvolané poistnou udalosťou trvali aspoň určitú dobu (karenčná doba).

(4) V poistnej zmluve možno pre určité udalosti dohodnúť čakaciu dobu. Dohodnuté udalosti, ktoré vzniknú počas čakacej doby, nemajú za následok povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie. Ak bola čakacia doba dohodnutá pri zvýšení hranice poistného plnenia, vzťahuje sa len na dohodnuté zvýšenie.

(5) Okrem prípadov ustanovených v tomto zákone alebo v osobitnom predpise poisťovateľ nemá povinnosť plniť, ak poistnú udalosť spôsobil úmyselne poistník, poistený, osoba oprávnená na poistné plnenie, alebo na podnet niektorého z nich iná osoba.

§ 1326 Vinkulácia poistného plnenia

(1) Osoba oprávnená na poistné plnenie môže prikázať poisťovateľovi, aby v prípade poistnej udalosti vyplatil poistné plnenie určenej osobe (vinkulačnému veriteľovi); poisťovateľ je týmto príkazom viazaný, len ak príkaz potvrdí. Ak je povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie viazaná na smrť poisteného, právo podľa predchádzajúcej vety má poistník so súhlasom poisteného, ak poistník a poistený sú odlišné osoby.

(2) Ak poisťovateľ príkaz potvrdí, je povinný vyplatiť poistné plnenie vinkulačnému veriteľovi v rozsahu uvedenom v príkaze, vinkulačný

veriteľ však nemá právo na poistné plnenie voči poisťovateľovi. V rozsahu, v akom poisťovateľ vyplatí poistné plnenie vinkulačnému veriteľovi, zaniká jeho povinnosť voči osobe oprávnenej na poistné plnenie.

(3) Odvolanie príkazu má voči poisťovateľovi účinky v rozsahu nesplatenej pohľadávky, ktorá je vinkuláciou zabezpečená, len so súhlasom vinkulačného veriteľa.

(4) Ustanovenie § 1654 má prednosť pred príkazom podľa odseku 1.

§ 1327 Poistná udalosť

(1) Osoba oprávnená na poistné plnenie je povinná poisťovateľovi oznámiť, že nastala poistná udalosť bez zbytočného odkladu po tom, čo sa o nej dozvie, dať pravdivé vysvetlenie o jej vzniku a rozsahu jej následkov, oznámiť akékoľvek viacnásobné poistenie, predložiť doklady vyžiadané poisťovateľom a postupovať spôsobom dohodnutým v poistnej zmluve. Poistnú udalosť môže oznámiť aj iná osoba, ak má na tom právny záujem.

(2) Poistník, poistený a osoba oprávnená na poistné plnenie poskytnú poisťovateľovi súčinnosť pri prešetrovaní poistnej udalosti splnením dôvodných požiadaviek poisťovateľa, najmä s ohľadom na

a) údaje o príčinách a následkoch poistnej udalosti,
b) listinné alebo iné dôkazy o poistnej udalosti,
c) umožnenie prístupu k poistenej veci a na miesto, kde došlo k poistnej udalosti.

(3) Poisťovateľ je povinný najneskôr do troch mesiacov od oznámenia podľa odseku 1 ukončiť prešetrovanie nahlásenej udalosti a oznámiť jeho výsledky osobe, ktorá uplatnila právo na poistné plnenie. V oznámení poisťovateľ uvedie a vysvetlí dôvody neplnenia alebo zníženia poistného plnenia, ak k takému úkonu pristúpil. Dôvody neplnenia alebo zníženia poistného plnenia je možné dodatočne meniť len z príčin, ktoré nie sú na strane poisťovateľa.

(4) Lehota podľa odseku 3 sa primerane predĺži, ak poisťovateľ nemôže ukončiť prešetrovanie poistnej udalosti z dôvodov, ktoré nie sú na jeho strane. Pred uplynutím lehoty podľa odseku 3 je poisťovateľ povinný osobe, ktorá uplatnila právo na poistné plnenie, oznámiť dôvody, pre ktoré nie je možné prešetrovanie ukončiť v lehote podľa odseku 3.

(5) Ak poisťovateľ nemôže prešetrovanie ukončiť do jedného mesiaca od oznámenia poistnej udalosti poisťovateľovi podľa odseku 1, je poisťovateľ povinný poskytnúť osobe oprávnenej na poistné plnenie na jej žiadosť primeraný preddavok; to neplatí, ak je rozumný dôvod poskytnutie preddavku odoprieť.

(6) Poistné plnenie je splatné do pätnástich dní od skončenia prešetrovania poistnej udalosti poisťovateľom, najneskôr však do pätnástich dní od uplynutia lehoty podľa odseku 3; ak ide o prípad podľa odseku 4, poistné plnenie je splatné do 15 dní od uplynutia dňa, kedy poisťovateľ pri vynaložení náležitej starostlivosti a s ohľadom na okolnosti prípadu mohol prešetrovanie poistnej udalosti ukončiť.

(7) Poisťovateľ má právo od poistného plnenia odpočítať splatné poistné a iné splatné pohľadávky z poistenia; to neplatí, ak ide o poistné plnenie z poistenia zodpovednosti za škodu, z povinného zmluvného poistenia alebo z poistenia záruky podľa § 1387 ods. 4.

(8) Ak poistník, poistený alebo osoba oprávnená na poistné plnenie vyvolá porušením svojich povinností podľa odsekov 1 a 2 zvýšenie nákladov na prešetrovanie poistnej udalosti, poisťovateľ má voči nemu právo na ich náhradu.

§ 1328 Povinnosti poistníka a poisteného

(1) Poistník a poistený sú povinní dodržiavať povinnosti, ktoré sú dohodnuté alebo zákonom ustanovené.

(2) Ak malo vedomé porušenie povinností podľa odseku 1 podstatný vplyv na vznik poistnej udalosti alebo zväčšenie rozsahu jej následkov, má poisťovateľ právo poistné plnenie znížiť primerane podľa toho, aký vplyv malo porušenie na rozsah jeho povinnosti plniť. Ak vedomé porušenie povinností podľa odseku 1 znemožnilo alebo podstatne sťažilo zistenie alebo určenie výšky poistného plnenia, má poisťovateľ právo poistné plnenie znížiť primerane rozsahu tohto znemožnenia alebo sťaženia.

(3) Ak sa poisťovateľ o porušení povinnosti, ktoré zakladá právo znížiť poistné plnenie, dozvie po vyplatení poistného plnenia, má právo požadovať vrátenie časti poistného plnenia, o ktorú by bol oprávnený poistné plnenie znížiť. Nárok na vrátenie časti poistného plnenia sa premlčí podľa ustanovení o premlčaní nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia (§ 159).

§ 1329 Uplynutie poistnej doby

Poistenie zaniká uplynutím dohodnutej poistnej doby.

§ 1330 Zánik poistného záujmu

(1) Poistenie zanikne zánikom poistného záujmu. Poisťovateľ má právo na poistné až do okamihu, v ktorom poisťovateľ vedel alebo musel vedieť o zániku poistného záujmu.

(2) Nájdenie majetku, ktorý bol odcudzený alebo stratený v súvislosti s poistnou udalosťou, v dôsledku ktorej došlo k zániku poistenia, nespôso-

buje obnovu poistenia.

§ 1331 Nezaplatenie poistného

(1) Poistenie zanikne, ak poistné nebolo zaplatené do troch mesiacov od jeho splatnosti; to isté platí, ak bola zaplatená len časť poistného. Túto lehotu možno dohodou predĺžiť len počas jej plynutia.

(2) Poisťovateľ je povinný poistníka najneskôr 14 dní pred uplynutím lehoty podľa odseku 1 upozorniť, že splatné poistné nebolo uhradené a oznámiť mu dátum, ku ktorému poistenie zanikne, ak poistné nebude zaplatené.

(3) Poisťovateľ je povinný informovať poistníka o zániku poistenia bez zbytočného odkladu po zániku poistenia.

§ 1332 Výpoveď ku koncu poistného obdobia

(1) Poistenie má právo každá zmluvná strana vypovedať ku koncu poistného obdobia.

(2) Lehota na podanie výpovede sa končí šesť týždňov pred koncom poistného obdobia.

(3) Ak výpoveď dôjde druhej zmluvnej strane neskôr ako šesť týždňov pred koncom poistného obdobia, zaniká poistenie ku koncu najbližšieho poistného obdobia, pre ktoré je splnená lehota podľa odseku 2.

(4) Poisťovateľ nemá právo podľa odseku 1 vypovedať životné poistenie a poistenie choroby.

§ 1333 Výpoveď po uzavretí poistnej zmluvy

Ak to je dohodnuté, každá zmluvná strana má právo poistenie vypovedať s osemdňovou výpovednou dobou do dvoch mesiacov po uzavretí poistnej zmluvy.

§ 1334 Výpoveď po poistnej udalosti

(1) Každá zmluvná strana má po vzniku poistnej udalosti právo poistenie vypovedať s mesačnou výpovednou dobou, a to do jedného mesiaca od dôjdenia oznámenia o výsledku prešetrovania poistnej udalosti (§ 1327).

(2) Poisťovateľ nemá právo vypovedať podľa odseku 1 životné poistenie a poistenie choroby, okrem poistenia pre prípad pracovnej neschopnosti a poistenia nákladov na zdravotnú starostlivosť.

§ 1335 Výpoveď poistníka

Poistník má právo poistenie vypovedať s mesačnou výpovednou dobou

a) do dvoch mesiacov od dôjdenia oznámenia o prevode poistného kmeňa alebo jeho časti podľa osobitného predpisu o predaji podniku poisťovateľa alebo o cezhraničnej zmene jeho právnej formy,

b) do dvoch mesiacov odo dňa zverejnenia oznámenia o odobratí povolenia na výkon poisťovacej činnosti poisťovateľa,
c) ak ide o poistenie s jednorazovo plateným poistným, pri ktorom má poistník právo na vyplatenie odkupnej hodnoty.

§ 1336 Výpoveď poisťovateľa zo zákonných dôvodov

Poisťovateľ vypovie poistenie bez výpovednej doby, ak mu povinnosť ukončiť zmluvný vzťah s poistníkom ukladá osobitný predpis.

§ 1337 Odstúpenie od poistnej zmluvy zo strany poistníka

(1) V prípade životného poistenia má poistník právo odstúpiť od poistnej zmluvy do jedného mesiaca odo dňa, keď bol oboznámený s jej uzavretím; to neplatí v prípade poistných zmlúv uzavretých na poistnú dobu kratšiu ako jeden mesiac.

(2) V prípade pochybností sa prejav vôle poistníka, urobený do jedného mesiaca odo dňa uzavretia poistnej zmluvy životného poistenia a smerujúci k jej zrušeniu, považuje za odstúpenie od poistnej zmluvy.

(3) Ak poistná zmluva zanikne odstúpením od poistnej zmluvy podľa odseku 1, vráti poisťovateľ poistníkovi do jedného mesiaca od odstúpenia zaplatené poistné; pritom má právo odpočítať, čo už z poistenia plnil.

(4) Ak poskytnuté poistné plnenie presahuje výšku zaplateného poistného, vráti osoba, ktorá poistné plnenie prijala, poisťovateľovi výšku poistného plnenia, ktorá presahuje zaplatené poistné, do jedného mesiaca od odstúpenia; ak je týchto osôb viac, majú povinnosť podľa pomeru, v akom sú plnenia, ktoré prijali.

§ 1338 Odstúpenie od poistnej zmluvy zo strany poisťovateľa

(1) Pri vedomom porušení povinností podľa § 1315 môže poisťovateľ od poistnej zmluvy odstúpiť, ak pri pravdivom a úplnom zodpovedaní otázok by poistnú zmluvu neuzavrel. Poisťovateľ môže z tohto dôvodu od poistnej zmluvy odstúpiť aj po poistnej udalosti.

(2) Právo odstúpiť od poistnej zmluvy podľa odseku 1 zanikne, ak ho poisťovateľ nevykoná do šiestich mesiacov odo dňa, keď sa o takejto skutočnosti dozvedel alebo musel dozvedieť, najneskôr do desiatich rokov odo dňa vzniku dôvodu na odstúpenie.

(3) Právo podľa odseku 1 poisťovateľ nemá, ak
a) poistnú zmluvu uzavrel aj s vedomím o neúplnosti alebo nepravdivosti odpovedí,
b) nepravdivosť alebo neúplnosť odpovedí bola spôsobená nepresnými alebo nejasnými otázkami poisťovateľa, alebo

c) na strane povinnej osoby podľa § 1315 pominula skutočnosť, pre ktorú by poisťovateľ poistnú zmluvu neuzavrel.

(4) Pri vyporiadaní po odstúpení od poistnej zmluvy má povinnosť vrátiť poistné plnenie prijaté od poisťovateľa aj osoba, ktorá nie je zmluvnou stranou poistnej zmluvy.

§ 1339 Odmietnutie poistného plnenia

(1) Poisťovateľ môže poistné plnenie odmietnuť, ak bola príčinou poistnej udalosti skutočnosť,

a) o ktorej sa dozvedel až po poistnej udalosti,
b) ktorú pri uzavieraní alebo zmene poistnej zmluvy nemohol zistiť v dôsledku vedomého porušenia povinnosti podľa § 1315 a
c) ak by pri vedomosti o tejto skutočnosti poistnú zmluvu alebo dohodu o jej zmene neuzavrel alebo by ju uzavrel za podstatne iných podmienok.

(2) Právo podľa odseku 1 poisťovateľ nemá, ak bola nepravdivosť alebo neúplnosť odpovedí spôsobená nepresnými alebo nejasnými otázkami poisťovateľa.

(3) Dôjdením oznámenia poisťovateľa o odmietnutí plnenia osobe oprávnenej na poistné plnenie poistenie zaniká. Poisťovateľ je povinný o zániku poistenia oboznámiť poistníka v primeranej lehote po zániku poistenia.

Druhý pododdiel
Škodové poistenie

§ 1340 Základné ustanovenie

Pri škodovom poistení poisťovateľ poistným plnením v dohodnutom rozsahu vyrovnáva úbytok majetku alebo škodu vzniknutú v dôsledku poistnej udalosti.

§ 1341 Hranica poistného plnenia

(1) V poistnej zmluve môže byť výška poistného plnenia obmedzená poistnou sumou alebo limitom poistného plnenia.

(2) Ak je možné pri poistení majetku určiť jeho poistnú hodnotu pri uzavretí poistnej zmluvy, určí sa hranica poistného plnenia poistnou sumou.

(3) Ak nie je možné pri poistení majetku určiť jeho poistnú hodnotu pri uzavretí poistnej zmluvy, určí sa hranica poistného plnenia limitom poistného plnenia. Limit poistného plnenia tiež možno dohodnúť, ak sa poistenie vzťahuje len na časť hodnoty poisteného majetku.

(4) V poistnej zmluve možno dohodnúť, že poistná hodnota poisteného majetku bude určená ako pevná suma (taxa); v tom prípade sa ustanovenia

o podpoistení a nadpoistení nepoužijú.

(5) Poisťovateľ je oprávnený pri uzavretí poistnej zmluvy preskúmať hodnotu poisteného majetku.

(6) Hranica poistného plnenia sa vzťahuje na jednu poistnú udalosť.

§ 1342 Nadpoistenie

(1) Ak poistná suma prevyšuje poistnú hodnotu poisteného majetku o viac ako desať percent a v poistnej zmluve bolo dohodnuté bežné poistné, poisťovateľ alebo poistník majú právo navrhnúť druhej strane, aby bola poistná suma primerane znížená, pri súčasnom pomernom znížení poistného na ďalšie poistné obdobie. Ak druhá strana neprijme návrh do jedného mesiaca, navrhovateľ má právo poistnú zmluvu vypovedať s okamžitou účinnosťou. Toto právo zanikne, ak ho navrhovateľ nevyužije do jedného mesiaca od uplynutia lehoty podľa predchádzajúcej vety.

(2) Ak poistná suma prevyšuje poistnú hodnotu poisteného majetku o viac ako desať percent a v poistnej zmluve bolo dohodnuté jednorazové poistné, má poisťovateľ právo sa domáhať zníženia poistnej sumy s tým, že bude pomerne znížené aj jednorazové poistné na zostávajúcu poistnú dobu a poistník má právo sa domáhať zníženia jednorazového poistného na zostávajúcu poistnú dobu s tým, že bude pomerne znížená aj poistná suma; to neplatí, ak do konca poistnej doby zostáva menej ako jeden rok.

(3) Poisťovateľ nie je povinný poskytnúť poistné plnenie vyššie ako je úbytok poisteného majetku alebo škoda vzniknutá poistnou udalosťou, a to ani v prípade, ak poistná suma prevyšuje poistnú hodnotu v čase poistnej udalosti.

§ 1343 Podpoistenie

(1) Ak je v čase vzniku poistnej udalosti poistná suma nižšia ako poistná hodnota poisteného majetku, poisťovateľ zníži základ pre výpočet poistného plnenia v rovnakom pomere, v akom je výška poistnej sumy k skutočnej výške poistnej hodnoty poisteného majetku.

(2) Základom pre výpočet poistného plnenia sa rozumie hodnota poistením krytých následkov poistnej udalosti bez zohľadnenia obmedzenia poistného plnenia poistnou sumou.

§ 1344 Spoluúčasť na poistení

Ak to bolo dohodnuté, poisťovateľovi vznikne povinnosť plniť, až keď úbytok poisteného majetku alebo výška škody presiahne určitú sumu (podmienená spoluúčasť) alebo že poistné plnenie poisťovateľa bude znížené o dohodnutú sumu alebo podiel (odpočítacia spoluúčasť).

§ 1345 Prevenčná a zachraňovacia povinnosť

(1) Poistený je povinný dbať, aby poistná udalosť nenastala; najmä nesmie porušovať povinnosti smerujúce k odvráteniu alebo zmenšeniu nebezpečenstva vzniku poistnej udalosti, ktoré sú mu právnymi predpismi uložené alebo dohodnuté v poistnej zmluve a nesmie strpieť porušovanie týchto povinností inými osobami.

(2) Ak nastane poistná udalosť, poistený je povinný podľa možnosti vykonať opatrenia, ktoré smerujú k odvráteniu alebo k zmierneniu následkov prebiehajúcej poistnej udalosti. V prípade poistenia majetku je poistený povinný podľa možností vykonať aj opatrenia, ktoré smerujú k odvráteniu bezprostredne hroziacej poistnej udalosti.

(3) Ak poistený vedome alebo pod vplyvom alkoholu, iných omamných látok alebo psychotropných látok porušil povinnosti uvedené v odsekoch 1 a 2, je poisťovateľ oprávnený poistné plnenie z poistnej zmluvy znížiť primerane v rozsahu, v akom toto porušenie prispelo k vzniku alebo k zväčšeniu následkov poistnej udalosti. Ak vedomé porušenie povinností uvedených v odsekoch 1 a 2 poisteným bolo jediným dôvodom vzniku poistnej udalosti, je poisťovateľ oprávnený poistné plnenie vylúčiť. Ustanovenie § 642 ods. 3 sa použije rovnako.

(4) Ustanovenie odseku 3 platí rovnako, ak porušila tieto povinnosti vedome alebo pod vplyvom alkoholu, iných omamných látok alebo psychotropných látok osoba, ktorá s poisteným žije v spoločnej domácnosti.

(5) Ustanovenie odseku 2 sa nepoužije pri poistení úrazu.

§ 1346 Zachraňovacie náklady

(1) Ak urobil poistený opatrenia podľa § 1345 ods. 2, ktoré mohol vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za potrebné, je poisťovateľ povinný k náhrade vynaložených nákladov v rozsahu, v akom boli účelné a primerané poistnej hodnote veci alebo inej zachraňovanej hodnoty, a to aj vtedy, ak sa očakávaný výsledok bez zavinenia poisteného nedostavil.

(2) Poisťovateľ nenahrádza náklady vynaložené na obvyklú údržbu alebo na ošetrovanie poisteného majetku.

(3) Zachraňovacie náklady podľa odseku 1 sa nezapočítavajú do poistného plnenia. Ak sa v poistnej zmluve dohodla horná hranica pre úhradu zachraňovacích nákladov, nesmie byť nižšia ako desať percent z poistnej sumy alebo limitu poistného plnenia. Poisťovateľ aj nad rámec dohodnutej hranice uhradí náklady na opatrenia, ktoré boli vykonané na jeho pokyn alebo s jeho súhlasom, ak boli splnené podmienky podľa odseku 1.

(4) Na úhradu zachraňovacích nákladov podľa odseku 1 sa primerane použijú ustanovenia § 1339 a 1343.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa nepoužijú pri poistení úrazu.

§ 1347 Prechod práv na poisťovateľa

(1) Ak poistenému vzniklo v súvislosti s hroziacou alebo vzniknutou poistnou udalosťou proti inému právo na náhradu škody alebo iné obdobné právo, prechádza vyplatením poistného plnenia jeho právo na poisťovateľa, a to do výšky plnenia, ktoré poisťovateľ poskytol; to platí aj pre zachraňovacie náklady.

(2) Na poisťovateľa neprechádza právo poisteného podľa odseku 1 proti

a) príbuzným poisteného v priamom rade,
b) osobám, ktoré s poisteným v čase vzniku poistnej udalosti žili v spoločnej domácnosti a
c) osobám, ktoré boli na poisteného v čase vzniku poistnej udalosti odkázané svojou výživou.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa nepoužije, ak osoby uvedené v odseku 2 spôsobili poistnú udalosť úmyselne.

(4) Poistený je povinný dbať na ochranu svojho práva podľa odseku 1 a odovzdať poisťovateľovi potrebné doklady na uplatnenie a preukázanie práva, ktoré na poisťovateľa prešlo. Ak sa svojho práva vzdá, včas ho neuplatní alebo po vzniku práva inak zmarí jeho prechod na poisťovateľa, má poisťovateľ právo poistné plnenie znížiť o sumu, ktorú by inak mohol získať; ak už poistné plnenie poskytol, má právo na náhradu od poisteného do výšky tejto sumy. Rovnako to platí aj pre zachraňovacie náklady.

(5) Ustanovenia odsekov 1 až 4 sa vzťahujú aj na práva osoby oprávnenej na poistné plnenie.

(6) V prípade spolupoistenia alebo viacnásobného poistenia prechádza na každého poisťovateľa právo podľa odseku 1 do výšky, ktorý zodpovedá jeho podielu na poskytnutom plnení.

§ 1348 Viacerí poisťovatelia

(1) Ak vznikne právo na poistné plnenie z jednej poistnej udalosti u viacerých poisťovateľov, vzniká množné poistenie.

(2) Množné poistenie vzniká ako

a) viacnásobné poistenie, ak je uzavretých viacero poistných zmlúv a súčet poistných súm prevyšuje poistnú hodnotu alebo ak súčet poistných plnení, ktoré by z uzavretých poistných zmlúv poisťovatelia boli povinní plniť, prevyšuje úbytok poisteného majetku alebo škodu vzniknutú poistnou udalosťou,
b) spolupoistenie, ak je uzavretá poistná zmluva medzi poistníkom a viacerými poisťovateľmi a poistník sa voči poisťovateľom zaväzuje platiť jediné poistné,

c) súbežné poistenie, ak je uzavretých viacero poistných zmlúv a súčet poistných súm neprevyšuje poistnú hodnotu alebo ak súčet poistných plnení jednotlivých poisťovateľov neprevyšuje úbytok poisteného majetku alebo škodu vzniknutú poistnou udalosťou.

(3) Z jednej poistnej udalosti nemôže byť vyplatené vyššie poistné plnenie, ako je celkový úbytok poisteného majetku alebo škoda vzniknutá poistnou udalosťou, a to bez ohľadu na počet poisťovateľov, súčet poistných súm alebo limitov poistného plnenia a bez ohľadu na počet osôb oprávnených na poistné plnenie.

§ 1349 Viacnásobné poistenie

(1) Poisťovateľ, ktorému bola oznámená poistná udalosť, je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť túto skutočnosť ostatným poisťovateľom, o ktorých má vedomosť.

(2) Poisťovateľ, ktorému bola poistná udalosť oznámená ako prvému, vykoná prešetrovanie nahlásenej udalosti a poskytne plnenie podľa dohodnutého obsahu poistnej zmluvy. O výsledkoch prešetrovania a o vyplatenom poistnom plnení je povinný bez zbytočného odkladu oboznámiť ostatných poisťovateľov, o ktorých má vedomosť.

(3) Osoba oprávnená na poistné plnenie má právo požadovať vyplatenie poistného plnenia od ostatných poisťovateľov len vtedy, ak poistné plnenie podľa odseku 2 nepostačuje k nahradeniu úbytku poisteného majetku alebo škody vzniknutej poistnou udalosťou.

(4) Poisťovatelia sa medzi sebou vyporiadajú v pomere, v akom by boli poistné plnenia, ku ktorým by boli jednotliví poisťovatelia povinní podľa uzavretých poistných zmlúv k súčtu poistných plnení všetkých poisťovateľov; rovnakým spôsobom sa poisťovatelia vyporiadajú aj vo vzťahu k primerane a účelne vynaloženým nákladom na prešetrovanie poistnej udalosti a k vynaloženým zachraňovacím nákladom.

(5) Na účel vyporiadania poisťovateľov podľa odseku 4 sa neprihliada na prípadný zánik alebo zmenu niektorého z viacnásobných poistení, ku ktorým dôjde po poistnej udalosti.

§ 1350 Spolupoistenie

(1) Ak je dohodnuté spolupoistenie, v poistnej zmluve sa uvedie, kto je hlavným poisťovateľom a aká je výška podielov jednotlivých poisťovateľov na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spolupoistenia. Ak výška podielov nebola dohodnutá, platí, že sú rovnaké.

(2) Hlavný poisťovateľ spravuje spolupoistenie, prijíma poistné, oznámenia o poistnej udalosti, vedie prešetrovanie nevyhnutné na zistenie rozsahu povinnosti všetkých poisťovateľov poskytnúť poistné plnenie;

v tomto rozsahu koná hlavný poisťovateľ v mene ostatných poisťovateľov. Ak poistná zmluva neurčuje hlavného poisťovateľa, považuje sa za neho ten z poisťovateľov, ktorého podmienky poistná zmluva používa; ak nie je možné hlavného poisťovateľa určiť, poistník, poistený a osoba oprávnená na poistné plnenie môžu svoje práva uplatňovať voči ktorémukoľvek poisťovateľovi.

(3) Osoba oprávnená na poistné plnenie má právo na poistné plnenie v celej výške voči hlavnému poisťovateľovi len vtedy, ak to bolo v poistnej zmluve dohodnuté. Jednotliví poisťovatelia sa medzi sebou vzájomne vyporiadajú v pomere svojich podielov podľa odseku 1.

§ 1351 Súbežné poistenie

Ak dôjde pri súbežnom poistení k poistnej udalosti, je každý z poisťovateľov povinný poskytnúť poistné plnenie v rozsahu dohodnutom poistnou zmluvou bez ohľadu na ostatných poisťovateľov.

Tretí pododdiel
Obnosové poistenie

§ 1352 Základné ustanovenia

(1) Z obnosového poistenia vzniká poisťovateľovi povinnosť poskytnúť v prípade poistnej udalosti jednorazové plnenie alebo opakované plnenie v dohodnutom rozsahu, najmä zaplatiť dohodnutú poistnú sumu, dávku alebo dôchodok.

(2) Právom na poistné plnenie z obnosového poistenia nie je dotknuté právo na náhradu škody proti tomu, kto má povinnosť škodu nahradiť.

Štvrtý pododdiel
Skupinové poistenie

§ 1353 Základné ustanovenia

(1) Skupinové poistenie sa vzťahuje na počtom vopred neuzavretú skupinu poistených.

(2) Ak sa poistenie vzťahuje na členov určitej skupiny alebo na osoby, ktoré sú v určitom vzťahu k poistníkovi, za poisteného sa považuje každá osoba, ktorá je v čase poistnej udalosti členom vymedzenej skupiny alebo spĺňa vymedzený vzťah k poistníkovi.

§ 1354 Oznamovacie povinnosti poistníka

(1) Ak poistený vstupuje do skupinového poistenia na základe svojho rozhodnutia, poistník je povinný poskytnúť poistenému v dostatočnom časovom predstihu pred vstupom do poistenia informácie o poistení, a to v rovnakom rozsahu, rovnakým spôsobom a v rovnakej forme, ako má

poisťovateľ povinnosť informovať poistníka pred uzavretím poistnej zmluvy. Informačnú povinnosť podľa predchádzajúcej vety je možné zmluvne preniesť na poisťovateľa.

(2) Poistník má povinnosť oboznámiť poisteného s rozsahom skupinového poistenia vzťahujúceho sa na poisteného a s povinnosťami, ktoré poistenému vyplývajú z poistnej zmluvy. Informačnú povinnosť podľa predchádzajúcej vety je možné zmluvne preniesť na poisťovateľa. Poisťovateľ nemôže voči poistenému uplatniť svoje práva naviazané na nedodržanie povinností poisteného, ktoré poistenému vyplývajú z poistnej zmluvy a s ktorými nebol oboznámený. Ak za porušenie povinnosti oboznámiť poisteného s povinnosťami podľa prvej vety zodpovedá poistník, poisťovateľ má proti nemu právo na náhradu škody.

(3) Poistník je povinný vopred písomne oznámiť poisteným zmeny v obsahu poistnej zmluvy, ktoré sa ich týkajú. Oznámenie musí obsahovať poučenie o práve poisteného podľa odseku 4. Ak oznamovacia povinnosť podľa prvej vety nie je splnená alebo ak oznámenie neobsahuje poučenie, zmeny v obsahu poistnej zmluvy sú voči poistenému neúčinné. Informačnú povinnosť podľa prvej vety je možné zmluvne preniesť na poisťovateľa.

(4) Ak poistený vstúpil do skupinového poistenia na základe svojho rozhodnutia a so zmenou v obsahu poistnej zmluvy nesúhlasí, má právo bezodplatne ukončiť svoju účasť na poistení ku dňu účinnosti zmeny; toto právo zanikne, ak ho poistený nevyužije do jedného mesiaca od dôjdenia oznámenia o zmene v obsahu poistnej zmluvy.

§ 1355 Práva a povinnosti zo skupinového poistenia

(1) Poistník môže preniesť na poisteného náklady súvisiace s poistením najviac vo výške, ktorú je za neho povinný platiť poisťovateľovi. Ak poistník na základe zmluvy prenáša náklady súvisiace s poistením na poisteného, je poistník povinný

a) poisteného oboznámiť s výškou týchto nákladov,
b) vykonávať svoje práva a povinnosti zo skupinovej poistnej zmluvy s ohľadom na práva a právom chránené záujmy poisteného.

(2) Poisťovateľ môže uplatniť svoje práva naviazané na porušenie povinností poisteného len vo vzťahu k tomu poistenému, ktorého sa porušenie povinnosti týka. Ak poisťovateľ využije právo na výpoveď alebo právo na odstúpenie, oznámi to poistníkovi aj poistenému; účinky výpovede a odstúpenia nastávajú dôjdením oznámenia poistenému.

(3) Poisťovateľ nemôže uplatniť svoje práva naviazané na porušenie povinností poistníka vo vzťahu k poistenému, ktorý nie je poistníkom.

(4) Poistený, na ktorého sú prenášané náklady súvisiace s poistením podľa odseku 1 a ktorý vstupuje do skupinového poistenia na základe svojho rozhodnutia, je v skupinovom poistení osobou oprávnenou na poistné plnenie. Skupinová poistná zmluva môže určiť, že iná osoba je na poistné plnenie oprávnená s poisteným spoločne a nerozdielne.

(5) Ustanovenie odseku 4 sa nepoužije, ak je povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie viazaná na smrť poisteného.

§ 1356 Zánik poistenia

(1) Ak poistený vstupuje do skupinového poistenia na základe svojho rozhodnutia, má právo požiadať poistníka o ukončenie poistenia.

(2) Ak sú podmienky dohodnuté v poistnej zmluve upravujúce právo poisteného na ukončenie poistenia nevýhodnejšie ako práva poistníka ustanovené v tomto zákone, uplatnia sa práva podľa tohto zákona.

(3) Smrťou alebo zánikom poistníka bez právneho nástupcu skupinové poistenie v celom rozsahu zanikne.

§ 1357 Skupinové životné poistenie a skupinové poistenie choroby

(1) Ak sa skupinové poistenie vzťahuje na životné poistenie a poistený vstupuje do poistenia na základe svojho rozhodnutia, má právo do jedného mesiaca od vstupu do poistenia požiadať poistníka o ukončenie poistenia; v takom prípade sa primerane použije § 1337.

(2) Ak sa skupinové poistenie, v ktorom poistený vstupuje do poistenia na základe svojho rozhodnutia a znáša náklady podľa § 1355 vzťahuje na životné poistenie alebo poistenie choroby, poistený má právo v prípade zániku jeho poistenia v dôsledku zániku skupinovej poistnej zmluvy požadovať od poisťovateľa pokračovanie v poistení samostatnou poistnou zmluvou ku dňu účinnosti zániku skupinovej poistnej zmluvy.

(3) Poisťovateľ je povinný uzavrieť s poisteným samostatnú poistnú zmluvu len v rozsahu a za podmienok, ktoré bežne ponúka v čase, keď poistený o pokračovanie v poistení požiada. Poisťovateľ pri uzavieraní samostatnej poistnej zmluvy vychádza zo stavu poisteného v čase jeho vstupu do skupinového poistenia. Poisťovateľ však nemá povinnosť podľa prvej vety, ak by za tohto stavu poistnú zmluvu s poisteným v čase jeho vstupu do skupinového poistenia neuzavrel.

(4) Právo podľa odseku 2 nemá poistený v prípade zániku skupinovej poistnej zmluvy podľa § 1356 ods. 3 a ani v prípade poistenia, pri ktorom uzavretie poistenia nezávisí od zdravotného stavu poisteného.

(5) Poistník je povinný o zániku skupinového poistenia a o možnosti požiadať o uzavretie samostatnej poistnej zmluvy informovať poisteného v lehote najmenej dva mesiace pred účinnosťou zániku skupinovej poistnej

zmluvy. Ak poistený do účinnosti zániku skupinovej poistnej zmluvy nepožiada poisťovateľa o uzavretie takejto poistnej zmluvy, toto jeho právo zanikne.

Piaty pododdiel
Životné poistenie

§ 1358 Základné ustanovenia

(1) Životným poistením je poistenie pre prípad smrti, poistenie pre prípad dožitia sa určitého veku alebo konca poistnej doby a poistenie pre prípad skutočnosti týkajúcej sa zmeny osobného stavu poisteného, najmä pre prípad uzavretia manželstva alebo narodenia dieťaťa.

(2) Životné poistenie je možné dohodnúť len ako obnosové poistenie.

§ 1359 Oprávnená osoba

(1) Ak je povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie viazaná na smrť poisteného, môže poistník určiť oprávnenú osobu, ktorej vznikne právo na poistné plnenie. Poistník môže určiť aj viac oprávnených osôb, prípadne určiť podiel, v akom majú toto právo nadobudnúť.

(2) Poistník môže určenie oprávnenej osoby zmeniť alebo zmeniť podiel, v akom má nadobudnúť právo na plnenie; ak nie je poistník sám poisteným, vyžaduje sa na zmenu súhlas poisteného. Zmena je účinná dôjdením oznámenia poisťovateľovi.

(3) Ak je oprávnená osoba určená vzťahom k poistenému, posudzuje sa tento vzťah ku dňu smrti poisteného.

(4) Ak je oprávnená osoba určená aj menom a priezviskom a aj vzťahom k poistenému, v prípade pochybností má prednosť určenie menom a priezviskom.

(5) Oprávnená osoba nadobúda právo na poistné plnenie smrťou poisteného. Poistník môže so súhlasom poisteného až do smrti poisteného nakladať s právom na poistné plnenie, najmä ho založiť, postúpiť alebo vydať príkaz podľa § 1326.

§ 1360 Náhradné oprávnené osoby

(1) Ak nie je oprávnená osoba v čase smrti poisteného určená alebo ak nenadobudne právo na plnenie, nadobúda toto právo manžel poisteného a ak ho niet, deti poisteného.

(2) Ak niet ani osôb podľa odseku 1, nadobúdajú toto právo rodičia poisteného, a ak ich niet, osoby, ktoré žili s poisteným po dobu najmenej jedného roka pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti a ktoré sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázané výživou na poi-

steného; ak niet ani týchto osôb, nadobúdajú toto právo dedičia poisteného, a to bez ohľadu na to, či nadobudli dedičstvo.

(3) Ak niet osôb podľa odsekov 1 a 2, povinnosť poisťovateľa vyplatiť poistné plnenie zaniká.

§ 1361 Rozdelenie poistného plnenia

(1) Ak vznikne právo na poistné plnenie niekoľkým oprávneným osobám a ak nie sú ich podiely určené, má každý z nich právo na rovnaký diel.

(2) Podiel, ktorý nenadobudla jedna oprávnená osoba, sa pomerne rozdelí medzi ostatné oprávnené osoby.

(3) Osoby podľa § 1360 nadobúdajú právo na poistné plnenie v rovnakom pomere.

§ 1362 Samovražda

(1) Pri poistení pre prípad smrti nemá poisťovateľ povinnosť poskytnúť poistné plnenie v prípade samovraždy poisteného, ak poistenie pred samovraždou trvalo neprerušene menej ako tri roky; túto dobu je možné dohodou len skrátiť.

(2) Za samovraždu sa považuje aj skutok, ktorým smrť poisteného spôsobí na jeho podnet iná osoba. Za samovraždu sa však nepovažuje skutok, ktorý poistený spáchal v stave nepríčetnosti vyvolanom psychickou poruchou alebo požitím alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok.

§ 1363 Osobitné prípady

(1) Ak zomrie poistený aj oprávnená osoba v rovnakú dobu alebo za okolností, ktoré neumožňujú zistiť, kto z nich zomrel ako prvý, platí, že poistený prežil oprávnenú osobu, ak nie sú ani iné osoby, ktorým by vzniklo právo na poistné plnenie podľa § 1359.

(2) Osoba, ktorej má smrťou poisteného vzniknúť právo na poistné plnenie, toto právo nenadobudne, ak spôsobila poistenému smrť konaním, za ktoré bola právoplatne odsúdená za spáchanie úmyselného trestného činu; ustanovenie § 1325 ods. 5 sa nepoužije.

§ 1364 Odkupná hodnota

(1) Ak z povahy uzavretého životného poistenia vyplýva, že poisťovateľovi vznikne povinnosť plniť, poistník má v prípade zániku poistenia právo, aby mu poisťovateľ vyplatil odkupnú hodnotu.

(2) Právo na odkupnú hodnotu nevzniká poistníkovi, ak poistenie zaniklo v dôsledku poistnej udalosti, za ktorú poisťovateľ poskytol poistné plnenie.

(3) Ak v poistení pre prípad smrti dôjde k smrti poisteného za okolností, pre ktoré poisťovateľ nemá povinnosť poskytnúť poistné plnenie a ide o poistenie podľa odseku 1, nevzniká právo na odkupnú hodnotu poistníkovi, ale osobám, ktorým by inak vzniklo právo na poistné plnenie. Ustanovenie § 1360 ods. 3 sa použije rovnako.

(4) Poistník má právo počas trvania životného poistenia požadovať od poisťovateľa oznámenie o aktuálnej výške odkupnej hodnoty. Poisťovateľ oznámi poistníkovi výšku odkupnej hodnoty do jedného mesiaca od dôjdenia žiadosti poistníka o oznámenie jej výšky.

(5) Výška odkupnej hodnoty sa vypočíta podľa pravidiel uvedených v poistnej zmluve, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

(6) Poisťovateľ je povinný odkupnú hodnotu vyplatiť do jedného mesiaca, odkedy sa dozvedel o zániku poistenia; v prípade smrti poisteného podľa odseku 3 do jedného mesiaca od ukončenia prešetrovania nahlásenej poistnej udalosti.

§ 1365 Poistenie v splatenom stave

(1) V poistnej zmluve sa možno dohodnúť, že poistenie, pri ktorom vzniká právo na odkupnú hodnotu, nezanikne pre nezaplatenie poistného podľa § 1331 a zmení sa na poistenie v splatenom stave.

(2) Pri poistení v splatenom stave nemá poistník povinnosť uhrádzať dohodnuté bežné poistné. V poistnej zmluve sa dohodne, či sa poistenie v splatenom stave uskutoční znížením poistnej sumy, skrátením poistnej doby alebo zmenou rozsahu poistenia.

(3) K zmene poistenia na poistenie v splatenom stave dochádza prvým dňom nasledujúcim po márnom uplynutí lehoty na zaplatenie poistného podľa § 1331. Zmenu poistenia je poisťovateľ povinný poistníkovi písomne oznámiť do jedného mesiaca.

(4) Poistník má právo na obnovenie poistenia do pôvodného stavu iba, ak to bolo výslovne dohodnuté.

Šiesty pododdiel
Poistenie úrazu

§ 1366 Základné ustanovenia

(1) Z poistenia úrazu poskytuje poisťovateľ poistné plnenie v dohodnutom rozsahu, ak počas poistnej doby dôjde k úrazu, ktorý poistenému spôsobí následky dohodnuté v poistnej zmluve.

(2) Ak sa následky úrazu dohodnuté v poistnej zmluve prejavili po zániku poistenia úrazu, je poisťovateľ povinný plniť, len ak došlo k úrazu za trvania poistenia úrazu a zároveň sa na taký následok poistenie vzťahovalo.

(3) Poistenie úrazu možno dohodnúť ako škodové poistenie alebo obnosové poistenie.

(4) Ak je poistenie úrazu dohodnuté ako škodové poistenie, pokrýva v dohodnutom rozsahu výpadok príjmu alebo náklady zdravotnej starostlivosti alebo iné náklady súvisiace so zdravotným stavom poisteného, ktoré poistenému vznikli v dôsledku úrazu.

§ 1367 Povinnosti v prípade úrazu

(1) Poistený je povinný bezodkladne po úraze vyhľadať lekárske ošetrenie a liečiť sa podľa pokynov lekára. Ak to poisťovateľ vyžaduje a s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu to nie je v rozpore s dobrými mravmi, je poistený povinný dať sa na náklady poisťovateľa vyšetriť lekárom, ktorého poisťovateľ určí.

(2) Ak osoba oprávnená na poistné plnenie nenahlási poisťovateľovi úraz do 14 dní odkedy sa prejavili následky úrazu, zmešká túto lehotu bez dôvodov hodných osobitného zreteľa a oneskorené oznámenie podstatne sťažilo alebo znemožnilo prešetrovanie úrazu, poisťovateľ nemá povinnosť poskytnúť poistné plnenie za takýto úraz.

§ 1368 Zníženie a neposkytnutie poistného plnenia

(1) Poisťovateľ má právo znížiť poistné plnenie najviac na jednu polovicu, ak k úrazu došlo v čase, keď bol poistený pod vplyvom alkoholu, iných omamných látok alebo psychotropných látok a tieto okolnosti na strane poisteného podstatne prispeli k vzniku úrazu. Ak však mal taký úraz za následok smrť poisteného, má poisťovateľ právo poistné plnenie znížiť len vtedy, ak k úrazu došlo v súvislosti s konaním poisteného, ktorým inému spôsobil vážnu škodu na zdraví alebo smrť.

(2) Poisťovateľ nemá povinnosť poskytnúť poistné plnenie, ak k úrazu poisteného došlo v súvislosti s konaním, pre ktoré bol poistený právoplatne odsúdený za spáchanie úmyselného trestného činu.

§ 1369 Smrť v poistení úrazu

Ak je povinnosť poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie viazaná na smrť poisteného v dôsledku úrazu, použijú sa primerane ustanovenia § 1359 až 1363.

Siedmy pododdiel
Poistenie choroby

§ 1370 Základné ustanovenia

(1) Z poistenia choroby poskytne poisťovateľ poistné plnenie v dohodnutom rozsahu, ak nastane choroba, zmena zdravotného stavu

alebo iná skutočnosť týkajúca sa zdravotného stavu určená v poistnej zmluve.

(2) Poistenie choroby možno dohodnúť ako škodové poistenie alebo obnosové poistenie.

(3) Ak je poistenie choroby dohodnuté ako škodové poistenie, pokrýva v dohodnutom rozsahu stratu príjmu alebo náklady zdravotnej starostlivosti alebo iné náklady súvisiace so zdravotným stavom poisteného.

(4) Ak bola v poistení choroby dohodnutá čakacia doba, nesmie byť dlhšia ako tri mesiace, v poistení pre prípad závažných chorôb nesmie byť dlhšia ako šesť mesiacov a v poistení pre prípad ošetrovateľskej starostlivosti nesmie byť dlhšia ako tri roky.

Ôsmy pododdiel
Poistenie majetku

§ 1371 Základné ustanovenie

Poistenie majetku sa vzťahuje na veci a iné právne predmety vymedzené v poistnej zmluve.

§ 1372 Poistná hodnota

(1) Poistnou hodnotou je

a) pri poistení stavby suma, za ktorú sa dá stavba postaviť ako novostavba,
b) pri poistení iného majetku suma, za ktorú sa dá vec alebo iný právny predmet nadobudnúť alebo zaobstarať v aktuálnom stave, s prihliadnutím na jeho druh, množstvo, kvalitu, stav a vek.

(2) Ak je poistený hromadný právny predmet, vzťahuje sa poistenie na všetko, čo k nemu patrí v čase poistnej udalosti. Ustanovenia tohto zákona o poistnej sume alebo o limite poistného plnenia, o poistnej hodnote, o podpoistení a nadpoistení sa vzťahujú na celý hromadný právny predmet. Ak sa poistenie vzťahuje na viac hromadných právnych predmetov, určí sa poistná suma alebo limit poistného plnenia na každý jeden samostatne.

(3) Pravidlá podľa odseku 2 sa použijú rovnako, ak je poistený súbor právnych predmetov.

§ 1373 Zachovanie stavu

(1) Ak dôjde pri poistnej udalosti k poškodeniu alebo k zničeniu majetku, je poistený a osoba oprávnená na poistné plnenie povinná zdržať sa jeho opravy alebo odstraňovania jeho zvyškov, ak s tým poisťovateľ neprejaví súhlas a umožniť poisťovateľovi obhliadnutie stavu spôsobeného poistnou udalosťou. Táto povinnosť zaniká, ak sa poisťovateľ nevyjadrí v lehote 15 dní od oznámenia poistnej udalosti.

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak je potrebné z bezpečnostných, hygienických, ekologických alebo iných závažných dôvodov s opravou majetku alebo s odstránením jeho zvyškov začať skôr; na túto skutočnosť je povinný poistený poisťovateľa bezodkladne upozorniť. Oznamovacia povinnosť poisteného sa považuje za splnenú aj vtedy, ak oznámenie vykoná poistník alebo osoba oprávnená na poistné plnenie.

(3) Poisťovateľ nemá právo znížiť poistné plnenie podľa § 1328 v prípade nesplnenia povinnosti poisteného podľa odseku 2, ak vzhľadom na okolnosti prípadu by ani splnenie povinnosti podľa odseku 2 neumožnilo poisťovateľovi obhliadnuť stav spôsobený poistnou udalosťou.

§ 1374 Nájdenie majetku

(1) Ak poistený alebo osoba oprávnená na poistné plnenie zistí po oznámení poistnej udalosti, že sa našiel stratený alebo odcudzený majetok, ktorého sa poistná udalosť týka, je povinná oznámiť to bez zbytočného odkladu poisťovateľovi.

(2) Ak poisťovateľ poskytol poistné plnenie za nájdený majetok, neprechádza na neho vlastnícke právo k nájdenému poistenému majetku, ale poistený je povinný podľa svojho výberu

a) uhradiť poisťovateľovi sumu poskytnutého poistného plnenia po odpočítaní nákladov účelne vynaložených na odstránenie poškodení vzniknutých v čase, keď boli poistený alebo osoba oprávnená na poistné plnenie zbavení možnosti s majetkom nakladať a po odpočítaní iných nákladov účelne vynaložených v súvislosti s vrátením majetku alebo
b) uhradiť poisťovateľovi sumu zodpovedajúcu hodnote nájdeného majetku v čase jeho vydania poistenému.

(3) Povinnosť podľa odseku 2 poistený nemá, ak

a) nájdený majetok nebol vydaný poistenému alebo jeho vydanie je možné dosiahnuť len s neprimeranými ťažkosťami,
b) majetok bol poškodený v rozsahu, že jeho uvedenie do stavu pred poistnou udalosťou nie je možné alebo je možné len s neprimeranými ťažkosťami.

§ 1375 Zmena vlastníka

Zmenou vlastníctva alebo spoluvlastníctva poisteného majetku poistenie zaniká dňom oznámenia tejto zmeny poisťovateľovi. Ustanovenie § 1330 sa nepoužije.

§ 1376 Smrť poistníka

(1) Ak dôjde k smrti poistníka, ktorý poistil majetok vo svojom vlastníctve, do konca poistného obdobia, za ktoré bolo pred smrťou poistníka

zaplatené poistné, vstupujú na miesto poistníka jeho dedičia; v takom prípade poistenie zanikne uplynutím poistného obdobia.

(2) Ak spoločné imanie manželov zaniklo smrťou alebo vyhlásením za mŕtveho toho z manželov, ktorý ako poistník uzavrel poistnú zmluvu vzťahujúcu sa na majetok patriaci do spoločného imania manželov, vstupuje na miesto poistníka pozostalý manžel, ak je naďalej vlastníkom alebo spoluvlastníkom poisteného majetku. Ak spoločné imanie manželov zaniklo inak ako z dôvodov podľa predchádzajúcej vety, použije sa § 1375.

Deviaty pododdiel
Poistenie zodpovednosti za škodu

§ 1377 Základné ustanovenia

(1) Z poistenia zodpovednosti za škodu má poistený právo, aby poisťovateľ v prípade poistnej udalosti poskytol poistné plnenie, ktorým v rozsahu dohodnutom alebo ustanovenom zákonom nahradí za poisteného škodu, za ktorú poistený zodpovedá a má povinnosť ju nahradiť.

(2) Poistenie zodpovednosti za škodu je možné dohodnúť len ako škodové poistenie.

§ 1378 Povinnosti poisteného a poisťovateľa

(1) Poistený je povinný oznámiť poisťovateľovi bez zbytočného odkladu od okamihu, kedy sa dozvedel o skutočnosti, že

a) došlo k udalosti, ktorá by mohla byť dôvodom vzniku práva na plnenie voči poisťovateľovi a ak už nastala poistná udalosť, urobiť potrebné opatrenia, aby bola škoda čo najmenšia,
b) poškodený proti nemu uplatnil právo na náhradu škody, ktorú má nahradiť poisťovateľ a vyjadriť sa k požadovanej náhrade a jej výške,
c) v súvislosti so vzniknutou škodou sa začalo trestné konanie alebo súdne konanie.

(2) Ak v súvislosti so vzniknutou škodou začalo konanie podľa odseku 1 písm. c), poistený je povinný postupovať v konaní v súlade s pokynmi poisťovateľa a poskytovať poisťovateľovi potrebnú súčinnosť; túto povinnosť nemá, ak poisťovateľ súdu oznámi, že nemá právny záujem na výsledku konania.

(3) Ak sa o náhrade škody rozhoduje v konaní podľa odseku 1 písm. c) a poisťovateľ neukončil prešetrovanie nahlásenej udalosti v lehote podľa § 1327 alebo neposkytol poistné plnenie v súlade s poistnou zmluvou, poisťovateľ je povinný uhradiť tým vyvolané účelne vynaložené trovy konania poisteného a ďalšie trovy konania, k náhrade ktorých bol poistený zaviazaný, až do dohodnutej hornej hranice poistného plnenia; to neplatí,

ak poisťovateľ z dôvodov, ktoré nie sú na strane poisťovateľa, neukončil prešetrovanie nahlásenej udalosti alebo neposkytol poistné plnenie.

(4) Ak sa konanie podľa odseku 1 písm. c) vedie v dôsledku toho, že poistený na pokyn alebo s výslovným súhlasom poisťovateľa neuspokojil nárok poškodeného, trovy konania podľa odseku 3 uhrádza poisťovateľ aj nad rámec dohodnutej hornej hranice poistného plnenia.

§ 1379 Poistné plnenie

(1) Ak o práve poškodeného proti poistenému na náhradu škody rozhoduje súd, považuje sa prešetrovanie zo strany poisťovateľa za skončené najneskôr dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia; to neplatí, ak poisťovateľ nemal o súdnom konaní vedomosť.

(2) Ak poistený oznámil poisťovateľovi vedenie sporu o náhradu škody pred uplynutím premlčacej lehoty pre nárok na poistné plnenie, právo na poistné plnenie voči poisťovateľovi sa nepremlčí skôr ako uplynutím šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o náhrade škody.

(3) Poisťovateľ uhrádza poistné plnenie vždy v peniazoch; poškodený nemá právo voľby podľa § 673.

(4) Poistné plnenie platí poisťovateľ poškodenému; poškodený má právo na plnenie proti poisťovateľovi, len ak tak ustanovuje osobitný predpis.

(5) Ak poistený nahradí škodu, na ktorú sa poistenie vzťahuje, má proti poisťovateľovi právo na náhradu až do výšky plnenia, ktoré by bol povinný poskytnúť poisťovateľ.

(6) Poisťovateľ sa môže s poškodeným dohodnúť, že mu poskytne namiesto peňažného dôchodku jednorazovú náhradu (odbytné); v takom prípade sa odbytným uspokojujú všetky vzniknuté ako aj budúce práva. K dohode je potrebný súhlas poisteného okrem prípadu, ak ho poistený nemôže udeliť alebo ak má poškodený právo na plnenie proti poisťovateľovi.

§ 1380 Obmedzenie poistného plnenia

(1) Ak nie je dohodnutá horná hranica poistného plnenia, poisťovateľ uhrádza poškodenému náhradu škody v plnej výške.

(2) Ak je poškodených viac a dohodnutá horná hranica poistného plnenia nepostačuje na ich odškodnenie v plnej výške, poskytne poisťovateľ poistné plnenie poškodeným spôsobom, ktorý určí poistený.

(3) Ak poistený neurčí spôsob rozdelenia poisteného plnenia, alebo ak ide o povinné zmluvné poistenie, poisťovateľ poskytne poistné plnenie poškodeným pomerne podľa výšky ich práv, na ktoré sa poistenie vzťahuje.

(4) Pri rozdeľovaní poistného plnenia medzi viacero poškodených podľa odseku 3 prihliada poisťovateľ na poškodených, ktorých práva mu boli oznámené alebo boli u neho uplatnené; poisťovateľ neprihliada na práva poškodených, o ktorých nevedel a ani nemusel vedieť v čase poskytnutia poistného plnenia prvému poškodenému.

§ 1381 Právo na regres

(1) V povinnom zmluvnom poistení poisťovateľ nemá právo znížiť poistné plnenie podľa § 1320, § 1328 a 1345; sumu, o ktorú poisťovateľ takto nemohol svoje plnenie znížiť, je povinný mu uhradiť poistený.

(2) Ak poistený spôsobí škodu následkom požitia alkoholu, iných omamných látok alebo psychotropných látok, má poisťovateľ proti nemu právo na náhradu toho, čo za neho plnil, a to až do výšky vyplateného poistného plnenia.

§ 1382 Vstup do poistenia

Ak poistenie zodpovednosti za škodu súvisí s vlastníctvom, pre zánik poistenia v prípade zmeny v osobe vlastníka sa použije ustanovenie § 1375 a 1376.

Desiaty pododdiel
Poistenie právnej ochrany

§ 1383 Základné ustanovenia

(1) V poistení právnej ochrany sa poisťovateľ zaväzuje uhradiť náklady na právne konanie spojené s ochranou práv poisteného v dohodnutom rozsahu a poskytovať služby s tým priamo spojené.

(2) Poistenie právnej ochrany je možné dohodnúť len ako škodové poistenie.

(3) Poistenie právnej ochrany musí byť upravené samostatnou poistnou zmluvou alebo v samostatnej, zreteľne oddelenej časti poistnej zmluvy, v ktorej sa dohodne najmä rozsah poistenia právnej ochrany a výška poistného.

§ 1384 Slobodný výber právneho zástupcu

(1) Poistený má právo na slobodný výber svojho advokáta alebo iného zástupcu vždy, ak

a) ide o zastupovanie poisteného v akomkoľvek vyšetrovaní, trestnom konaní, správnom konaní alebo súdnom konaní, ktoré sa týka oblasti, na ktoré sa poistenie právnej ochrany vzťahuje, alebo
b) dôjde k rozporu záujmov medzi poisťovateľom a poisteným.

(2) Poistná zmluva nemôže obmedziť poisteného v práve výberu podľa odseku 1; tým nie je dotknutá možnosť dohodnúť limit poistného plnenia.

§ 1385 Riešenie sporov

(1) Poisťovateľ je povinný uzavrieť s poisteným rozhodcovskú zmluvu podľa osobitného predpisu na riešenie sporov vyplývajúcich z poistenia právnej ochrany, ak o to poistený požiada. Na právo požadovať uzavretie rozhodcovskej zmluvy musí byť poistený v poistnej zmluve upozornený.

(2) Ak dôjde medzi poisťovateľom a poisteným k rozporu záujmov, poisťovateľ je povinný upovedomiť poisteného o jeho práve podľa § 1384.

(3) Ak dôjde medzi poisťovateľom a poisteným pri riešení spornej záležitosti k nezhodám o spôsobe vyriešenia sporu vyplývajúceho z poistenia právnej ochrany, poisťovateľ je povinný upovedomiť poisteného o možnosti riešiť spor podľa odseku 1; poisťovateľ je vždy povinný upovedomiť poisteného, ak ukončí prešetrovanie nahlásenej udalosti bez poskytnutia poistného plnenia.

§ 1386 Osobitné prípady

Ustanovenie § 1384 a 1385 sa nevzťahujú na

a) poistenie právnej ochrany, ktoré sa týka používania námorného dopravného prostriedku alebo poistných rizík vznikajúcich v súvislosti s jeho používaním,
b) zastupovanie poisteného, ak je táto činnosť súčasne vykonávaná vo vlastnom záujme poisťovateľa v rámci poistenia zodpovednosti za škodu,
c) poistenie právnej ochrany vykonávané poisťovateľom ako doplnkové poistenie k poisteniu pomoci osobám v núdzi počas cestovania alebo pobytu mimo miesta svojho trvalého pobytu; v poistnej zmluve musí byť uvedené, že poistenie právnej ochrany je doplnkovým poistením a rozsah poistenia je obmedzený len na okolnosti počas cestovania alebo pobytu mimo miesta trvalého pobytu poisteného.

Jedenásty pododdiel
Poistenie úveru, poistenie záruky a poistenie finančných strát

§ 1387 Poistenie úveru a poistenie záruky

(1) Z poistenia úveru poskytuje poisťovateľ poistné plnenie, ktorým v dohodnutom rozsahu nahrádza majetkové dôsledky, ktoré poistenému veriteľovi vznikli v dôsledku nesplácania peňažných prostriedkov dlžníkom.

(2) Poistenie záruky sa uzaviera pre prípad plnenia z ručiteľského záväzku poisteného, prepadnutia kaucie alebo zábezpeky, plnenia z kaucie alebo zábezpeky alebo z iného obdobného dohodnutého dôvodu.

(3) Poistenie úveru a poistenie záruky možno dohodnúť len ako škodové poistenie.

(4) Z poistenia záruky poskytuje poisťovateľ poistné plnenie priamo osobe, ktorej poistený poskytol ručenie; táto osoba má však právo na plnenie proti poisťovateľovi, len ak to bolo dohodnuté alebo ak tak ustanovuje osobitný predpis. To isté platí, ak poistenie záruky slúži ako finančná záruka alebo zábezpeka.

(5) Poisťovateľ nemá povinnosť vyplatiť poistné plnenie, ak osoba oprávnená na poistné plnenie neoznámi poisťovateľovi vznik poistnej udalosti v lehote dohodnutej v poistnej zmluve.

§ 1388 Rozdelenie poistného plnenia z poistenia záruky

(1) Ak má poisťovateľ z poistenia záruky poskytnúť poistné plnenie v prospech viacerých osôb odlišných od poisteného a limit poistného plnenia nepostačuje na poskytnutie poistného plnenia v plnej výške, poskytne poisťovateľ poistné plnenie pomerne podľa výšky práv jednotlivých osôb voči poistenému, na ktoré sa poistenie vzťahuje.

(2) Pri rozdeľovaní poistného plnenia medzi viacero osôb podľa odseku 1 prihliada poisťovateľ na osoby, ktorých práva mu boli oznámené alebo boli u neho uplatnené; poisťovateľ neprihliada na práva osôb, o ktorých nevedel a ani nemusel vedieť v čase poskytnutia poistného plnenia prvej z týchto osôb.

§ 1389 Poistenie finančných strát

(1) Z poistenia finančných strát poisťovateľ v dohodnutom rozsahu uhrádza vynaložené náklady, ušlý zisk alebo iné finančné straty vzniknuté v dôsledku poistnej udalosti.

(2) Poistenie finančných strát je možné dohodnúť ako škodové poistenie alebo ako obnosové poistenie.

(3) Ak bola v poistení pre prípad straty zamestnania alebo iného pravidelného zdroja príjmov dohodnutá čakacia doba, nesmie presiahnuť tri mesiace.

Dvanásty pododdiel
Poistenie veľkých rizík

§ 1390 Poistenie veľkého rizika

(1) Ak poisťovateľ poisťuje veľké riziko v neživotnom poistení podľa osobitného predpisu, možno sa odchýliť od akéhokoľvek ustanovenia tohto oddielu v prospech ktorejkoľvek strany, ak to vyžaduje účel a povaha poistenia.

(2) Poistenie veľkého rizika možno dohodnúť len ako škodové poistenie.

Tretí oddiel
Zaopatrovacie zmluvy

Prvý pododdiel
Zmluva o zaopatrovacej rente

§ 1391 Základné ustanovenie

Zo zmluvy o zaopatrovacej rente vzniká fyzickej osobe (oprávnená osoba) právo, aby jej iná osoba (povinná osoba) vyplácala pravidelnú peňažnú rentu, a to doživotne alebo po inak určenú dobu neurčitého trvania.

§ 1392 Forma

Zmluva o zaopatrovacej rente sa musí uzavrieť vo forme notárskej zápisnice.

§ 1393 Splatnosť

(1) Renta je splatná mesačne vopred.

(2) Ak zomrie oprávnená osoba, povinná osoba je zaviazaná zaplatiť rentu za celé obdobie, kedy oprávnená osoba žila a mala právo na vyplácanie renty, a to bez ohľadu na to, ako bola dohodnutá jej splatnosť.

§ 1394 Postúpenie a dedenie práva na rentu

(1) Právo na vyplácanie renty nemožno previesť na iného.

(2) Právo na nevyplatenú rentu, ktorá bola splatná za života oprávnenej osoby, možno postúpiť.

(3) Právo na nevyplatenú rentu podľa § 1393 ods. 2 prechádza na dedičov.

Druhý pododdiel
Zmluva o zaopatrení osoby

§ 1395 Základné ustanovenia

(1) Zmluvou o zaopatrení osoby sa osoba (povinná osoba) zaväzuje poskytovať fyzickej osobe (oprávnená osoba) zaopatrenie dojednaného druhu a v dojednanom rozsahu, prípadne celkové zaopatrenie, za čo na ňu oprávnená osoba prevedie svoj majetok alebo jeho časť.

(2) Povinnosť poskytnúť zaopatrenie podľa odseku 1 môže byť viazaný na život oprávnenej osoby alebo na inak určenú dobu neurčitého trvania.

(3) Zmluva o zaopatrení osoby musí mať formu notárskej zápisnice.

§ 1396 Vymedzenie oprávnenej osoby a povinnej osoby

(1) Zaopatrenie podľa § 1395 sa môže poskytovať aj inej ako oprávnenej osobe, ktorá bude uvedená v zmluve; ustanovenia o oprávnenej osobe sa použijú primerane.

(2) Povinnou osobou nesmie byť osoba, ktorá poskytuje zdravotné alebo sociálne služby, ani osoba, ktorá prevádzkuje alebo spravuje zariadenie poskytujúce zdravotné alebo sociálne služby a ani osoba, ktorá v takomto zariadení pracuje alebo ktorá poskytuje oprávnenej osobe opatrovateľskú službu alebo osobnú asistenciu; to neplatí, ak je povinná osoba blízkou osobou oprávnenej osoby.

§ 1397 Celkové zaopatrenie

(1) Pod celkovým zaopatrením sa rozumie najmä poskytnutie výživy, bývania, stravy, ošatenia, starostlivosti a v prípade choroby aj úhrada nákladov spojených s liečením. Do celkového zaopatrenia patria i náklady vynaložené v súvislosti s pohrebom oprávnenej osoby.

(2) V zaopatrovacej zmluve sa môže určiť, že na celkové zaopatrenie je povinná prispievať aj oprávnená osoba. Spôsob a rozsah príspevku musí byť určený v zmluve.

(3) Ak sa povinná osoba zaviaže poskytovať oprávnenej osobe zaopatrenie vo forme naturálneho plnenia, môže zmluva obsahovať vyjadrenie jeho protihodnoty v peniazoch, prípadne spôsob jej určenia; takéto vyjadrenie nezbavuje povinnú osobu povinnosti plniť si svoje dlhy spôsobom a v rozsahu, ako boli dohodnuté v zaopatrovacej zmluve a ani jej nezakladá právo voľby.

§ 1398 Zaopatrenie pri prevode nehnuteľnosti

(1) Ak sa zmluvou o zaopatrení osoby prevádza na povinnú osobu nehnuteľnosť určená na bývanie, musí oprávnená osoba v zmluve vyhlásiť, či v prevádzanej nehnuteľnosti býva.

(2) Ak oprávnená osoba v prevádzanej nehnuteľnosti býva, súčasťou zaopatrovacej zmluvy musí byť dohoda o vecnom bremene, zaťažujúcom vlastníka nehnuteľnosti strpieť právo oprávnenej osoby na doživotné bývanie v prevádzanej nehnuteľnosti; to neplatí, ak oprávnená osoba v zaopatrovacej zmluve výslovne vyhlási, že sa práva na zriadenie vecného bremena vzdáva.

§ 1399 Zápis vlastníctva a zrušenie vecného bremena

(1) Vlastníctvo povinnej osoby k prevádzanej nehnuteľnosti sa zapíše do katastra nehnuteľností len súčasne so zápisom vecného bremena podľa § 1398 ods. 2.

(2) Vecné bremeno podľa § 1398 ods. 2 môže na návrh podaný povinnou osobou zrušiť súd, ak

a) povinná osoba preukáže, že oprávnená osoba má k dispozícii dôstojné bývanie v inom obydlí a že jej právo bývať v ňom je zabezpečené spôso-

bom, ktorý nevyvoláva pochybnosť o akomkoľvek ohrození jej práv a o zhoršení jej životných podmienok, alebo

b) oprávnenú osobu je vzhľadom na jej zdravotný stav popísaný v lekárskej správe a pre jej vlastný prospech potrebné natrvalo umiestniť v zdravotníckom alebo opatrovateľskom zariadení a úhrada nákladov s tým spojených je v prevažnej miere závislá od speňaženia nehnuteľnosti, ku ktorej sa vecné bremeno viaže.

§ 1400 Nahradenie naturálneho plnenia peňažnou rentou

(1) Zmluvné strany sa môžu v zaopatrovacej zmluve dohodnúť, že ak sa na strane povinnej osoby zmenia pomery natoľko, že nebude spravodlivé od nej žiadať, aby oprávnenej osobe poskytovala naturálne plnenie, na ktoré sa zaviazala v zmluve, naturálne plnenie sa úplne alebo sčasti nahradí peňažnou rentou vo výške, vyjadrujúcej peňažnú protihodnotu naturálneho plnenia, určenej v zmluve (§ 1397 ods. 3).

(2) Ak ustanovenie o peňažnej protihodnote naturálneho plnenia v zaopatrovacej zmluve chýba, môžu sa strany dodatočne dohodnúť na poskytovaní peňažnej renty, nahradzujúcej naturálne plnenie, inak na návrh povinnej osoby na nahradenie naturálneho plnenia peňažnou rentou rozhodne súd.

(3) V konaní podľa odseku 2 môže súd rozhodnúť aj bez návrhu o tom, aby povinná osoba zložila v prospech oprávnenej osoby u vhodného prevádzkovateľa zdravotníckeho alebo opatrovateľského zariadenia peňažnú sumu vo výške, ktorá zabezpečí jej dôstojné bývanie a potrebnú starostlivosť.

(4) Dohoda o nahradení naturálneho plnenia peňažnou rentou ani rozhodnutie súdu nemôžu ukrátiť právo oprávnenej osoby na zaopatrenie, ktoré pre ňu vyplývalo zo zaopatrovacej zmluvy.

§ 1401 Neposkytnutie naturálneho plnenia

(1) Ak povinná osoba neposkytuje oprávnenej osobe naturálne plnenie dohodnuté v zmluve, môže od nej oprávnená osoba žiadať vyplatenie jeho protihodnoty v peniazoch vyjadrenej v zmluve (§ 1397 ods. 3); ak také ustanovenie v zmluve chýba a ak sa na peňažnej protihodnote strany nedohodnú ani dodatočne, výšku peňažnej protihodnoty naturálneho plnenia určí na návrh oprávnenej osoby súd.

(2) Právo na protihodnotu dohodnutého zaopatrenia v peniazoch podľa odseku 1 si môže uplatniť voči povinnej osobe namiesto oprávnenej osoby tretia osoba, ktorá na seba dobrovoľne prevzala plnenie naturálnych dlhov povinnej osoby zo zaopatrovacej zmluvy, a to po dobu, počas ktorej plní tieto dlhy namiesto povinnej osoby.

(3) Dohoda o nahradení naturálneho plnenia peňažnou rentou ani rozhodnutie súdu podľa odseku 1 nemôžu ukrátiť právo oprávnenej osoby na zaopatrenie, ktoré pre ňu vyplývalo zo zaopatrovacej zmluvy.

§ 1402 Primerané náhradné bývanie

Ak dôjde k zničeniu alebo zásadnému poškodeniu nehnuteľnosti, v ktorej mala oprávnená osoba zabezpečené bývanie, musí povinná osoba zabezpečiť pre oprávnenú osobu na vlastné náklady primerané náhradné bývanie.

§ 1403 Prechod a prevod práv

Práva oprávnenej osoby zo zaopatrovacej zmluvy nie je možné postúpiť a ani neprechádzajú na dedičov oprávnenej osoby, okrem práva na nevyplatenú peňažnú rentu za celé obdobie, kedy oprávnená osoba žila a mala právo na vyplácanie renty, a to bez ohľadu na to, ako bola dohodnutá jej splatnosť.

§ 1404 Mnohosť oprávnených osôb

(1) Ak na strane oprávnenej osoby vystupujú dve alebo viac osôb, musí zaopatrovacia zmluva určiť rozsah poskytovaného plnenia pre každú z nich.

(2) Po smrti jednej z oprávnených osôb ostávajú práva a povinnosti zo zaopatrovacej zmluvy zachované tej osobe (osobám), ktorá prežila zomrelú oprávnenú osobu.

§ 1405 Odstúpenie od zmluvy

Pri opakovanom alebo obzvlášť závažnom porušení zaopatrovacej zmluvy zo strany povinnej osoby, ktoré vážne ohrozuje práva oprávnenej osoby a zhoršuje jej životné podmienky, môže oprávnená osoba od zaopatrovacej zmluvy odstúpiť.

Štvrtý oddiel
Stávka, hra a žreb

Prvý pododdiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1406 Stávka

(1) Ak sa strana zaväzuje poskytnúť výhru tomu, koho tvrdenie o skutočnosti, ktorá je pre strany neznáma, sa dodatočne ukáže ako správne, vznikne stávka.

(2) Výhrou zo stávky môže byť plnenie v peniazoch, poskytnutie inej veci alebo vykonanie činnosti. Ak sa výhru zaviažu poskytnúť viaceré osoby zúčastnené na stávke, výhry nemusia mať rovnakú povahu ani hodnotu.

§ 1407 Hra

(1) Ak sa jedna alebo niekoľko osôb usiluje získať výhru tým, že splní vopred určené podmienky a postupuje podľa určených pravidiel, pričom výsledok jej úsilia závisí výlučne alebo prevažne od budúcej neistej okolnosti alebo od jej zručností alebo schopností, ide o hru.

(2) Okolnosť, ktorá určuje výsledok hry, nesmie byť vopred nikomu známa, nesmie byť nikým nepoctivo ovplyvniteľná a nesmie byť v rozpore s pravidlami hry, inak je hra neplatná.

(3) Na hru sa primerane použijú ustanovenia o stávke.

§ 1408 Žreb

(1) Za žreb sa považuje kupón, tiket, lístok, osvedčenie alebo iný dokument, ktorý obsahuje hodnotu alebo údaj, ktorý je podľa vopred určených pravidiel rozhodujúci pre získanie výhry.

(2) Hra, v ktorej je výhra spojená so žrebom určitej hodnoty alebo s určitým údajom, je lotéria.

§ 1409 Žrebovanie a primerané použitie ustanovení o stávke

(1) Výsledok lotérie sa určí náhodným určením žrebu (žrebovaním).

(2) Na žreb a lotériu sa primerane použijú ustanovenia o stávke, okrem prípadu, ak sa má žrebom rozhodnúť spor, ak má byť žrebom rozdelená spoločná vec, ak má žreb rozhodnúť pri hlasovaní, alebo ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Druhý pododdiel
Osobitné ustanovenia o záväzkoch zo stávky, hry a žrebu

§ 1410 Vymáhanie

Výhry zo stávok, hier a žrebov nemožno vymáhať. Vymáhať nemožno ani pohľadávky z pôžičiek, ktoré boli vedome poskytnuté na stávku, hru alebo žreb.

§ 1411 Uznanie dlhu

Strana, ktorá stávku prehrala alebo sa zaviazala poskytnúť plnenie z hry alebo žrebu, nemôže svoj dlh uznať.

§ 1412 Zabezpečenie

Pohľadávky zo stávok, hier a žrebov nemožno platne zabezpečiť a nemôžu sa jednostranne započítať s pohľadávkami osoby, ktorá prehrala stávku alebo sa zaviazala poskytnúť plnenie z hry alebo žrebu voči výhercovi.

§ 1413 Vrátenie výhry

Ak došlo k odovzdaniu výhry, nemôže sa ten, kto ju bol povinný poskytnúť, domáhať jej vrátenia; to neplatí, ak bola stávka alebo hra neplatná alebo žreb predložený na uplatnenie výhry sfalšovaný, upravený alebo neplatný.

§ 1414 Nepoužitie ustanovení o stávke, hre a žrebe

(1) Ustanovenia o žrebe sa nepoužijú, ak sa má žrebom rozhodnúť spor, ak má byť žrebom rozdelená spoločná vec, ak má žreb rozhodnúť pri hlasovaní, alebo ak to vyplýva z osobitného predpisu.

(2) Ustanovenia o stávke, hre a žrebe sa nepoužijú na prípady, ak sú stávky, hry a žreby prevádzkované podľa osobitného predpisu alebo ak tak ustanovuje osobitný predpis.

PIATY DIEL
Záväzky z právnych úkonov jednej osoby

Prvý oddiel
Verejný prísľub

§ 1415 Základné ustanovenie

Verejným prísľubom sa zaväzuje ten, kto verejne vyhlási (sľubujúci), že poskytne odmenu alebo cenu vopred neurčenej osobe alebo osobám, ktoré splnia podmienky určené vo verejnom prísľube.

§ 1416 Odvolanie verejného prísľubu

Verejný prísľub možno odvolať, ibaže sa sľubujúci tohto práva pri vyhlásení verejného prísľubu vzdal alebo vyhlásil, že verejný prísľub je neodvolateľný.

PRÍSĽUB ODMENY

§ 1417 Základné ustanovenia

(1) Ak je predmetom verejného prísľubu poskytnutie odmeny a sľubujúci neurčil inak, dostane odmenu ten, kto splní určené podmienky najskôr.

(2) Ak podmienky verejného prísľubu splní súčasne niekoľko osôb, rozdelí sa odmena medzi ne rovnakým dielom.

§ 1418 Odvolanie

(1) Verejný prísľub odmeny nie je možné odvolať po tom, ako boli ktoroukoľvek osobou splnené podmienky určené v prísľube odmeny.

(2) Ak niekto splní podmienky prísľubu odmeny až po jeho odvolaní, je odvolanie voči tejto osobe neúčinné, ak preukáže, že v tom čase o odvolaní nevedela a ani nemohla vedieť.

PRÍSĽUB CENY

§ 1419 Základné ustanovenie

Ak je predmetom verejného prísľubu poskytnutie ceny za podaný výkon, cena sa udelí tomu, kto splnil podmienky verejného prísľubu a podal výkon, ktorý je pre sľubujúceho najlepší.

§ 1420 Obsah

Z verejného prísľubu ceny musia byť zrejmé najmä druh očakávaného výkonu, spôsob a doba jeho podania, sľúbená cena a kritériá, podľa ktorých sa bude výkon posudzovať.

§ 1421 Posúdenie výkonov

(1) Výkony podané na základe vyhláseného prísľubu ceny, posúdi osoba určená v prísľube. Ak taká osoba nie je, posúdenie vykoná sľubujúci.

(2) Ak vo verejnom prísľube ceny nie je ustanovené inak, výkony sa posúdia najneskôr do 30 dní od uplynutia lehoty, v ktorej mali byť výkony podané.

§ 1422 Rozhodovanie sľubujúceho

(1) Posúdenie toho, ktorý z podaných výkonov je pre sľubujúceho najlepší, je výlučne na vôli sľubujúceho. Ak sľubujúci postupoval pri posudzovaní podaných výkonov v súlade s verejným prísľubom ceny, nemôže jeho rozhodnutie zmeniť ani súd.

(2) Sľubujúci nie je povinný poskytnúť cenu, ak žiaden z podaných výkonov nespĺňa určené kritériá.

§ 1423 Odvolanie

(1) Prísľub ceny je možné odvolať len zo závažných dôvodov.

(2) Odvolanie sa musí vykonať rovnakým spôsobom, akým bol urobený samotný prísľub alebo iným rovnako účinným spôsobom. Ak dôjde k odvolaniu prísľubu ceny, majú osoby, ktoré pred odvolaním prísľubu jeho podmienky prevažne alebo sčasti splnili, právo na primerané odškodnenie. Na toto právo musí sľubujúci upozorniť najneskôr pri odvolaní prísľubu.

Druhý oddiel
Sľub odškodnenia

§ 1424 Základné ustanovenie

Sľubom odškodnenia sa sľubujúci písomne zaväzuje, že nahradí príjemcovi sľubu škodu, ktorá vznikne príjemcovi sľubu z určitého jeho konania, o ktoré ho sľubujúci žiada a na ktoré nie je príjemca sľubu povinný.

§ 1425 Vznik záväzku sľubujúceho

Záväzok sľubujúceho vzniká dôjdením písomného vyhlásenia príjemcovi.

§ 1426 Záväzok príjemcu sľubu

Príjemca sľubu sa môže tiež zaviazať na uskutočnenie konania, o ktoré ho sľubujúci žiada.

§ 1427 Náhrada škody a náhrada nákladov

Sľubujúci je povinný nahradiť náklady a všetku škodu, ktoré príjemcovi sľubu vzniknú v súvislosti s konaním, o ktoré ho sľubujúci požiadal.

§ 1428 Prevenčná povinnosť príjemcu sľubu

Príjemca sľubu je povinný na účet sľubujúceho vykonať včas opatrenia potrebné na odvrátenie škody alebo porušenia právnej povinnosti alebo ich obmedzenie na najnutnejšiu mieru.

PIATA ČASŤ

Vecné právo

§ 1429 – 1729

PRVÁ HLAVA
Všeobecné ustanovenia

§ 1429 Uzatvorený výpočet vecných práv

Len zákon ustanovuje, ktoré práva sú vecné.

§ 1430 Absolútne účinky vecných práv

Vecné práva pôsobia proti každému, ak zákon neustanovuje inak.

§ 1431 Forma právneho úkonu

Právny úkon, ktorým sa vecné právo k nehnuteľnej veci zriaďuje, prevádza, mení alebo ruší, musí byť v písomnej forme. Ak je právny úkon podľa predchádzajúcej vety uskutočnený v elektronickej podobe, musí byť podpísaný kvalifikovaným elektronickým podpisom alebo opatrený kvalifikovanou elektronickou pečaťou; ustanovenia tohto zákona alebo osobitného predpisu vyžadujúce úradné osvedčenie pravosti podpisu tým nie sú dotknuté.

DRUHÁ HLAVA
Držba

§ 1432 Držiteľ

Držiteľom je ten, kto vec ovláda a nakladá s ňou ako s vlastnou alebo kto pre seba vykonáva majetkové právo pripúšťajúce trvalý alebo opätovný výkon.

§ 1433 Nadobudnutie držby

(1) Držbu možno nadobudnúť bezprostredne tým, že sa jej držiteľ ujme svojou mocou. V takom prípade sa držba nadobúda v rozsahu, v akom sa jej držiteľ skutočne ujal.

(2) Držbu možno nadobudnúť odvodene tým, že doterajší držiteľ prevedie svoju držbu na nového držiteľa alebo tým, že sa nový držiteľ ujme držby ako právny nástupca doterajšieho držiteľa. Odvodene sa držba nadobúda v rozsahu, v akom ju mal doterajší držiteľ a v akom ju na nového držiteľa previedol.

§ 1434 Oprávnený držiteľ

(1) Ak je držiteľ dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí, je oprávneným držiteľom.

(2) Ak bolo vyhovené žalobe napádajúcej držbu alebo jej oprávnenosť, považuje sa oprávnený držiteľ za neoprávneného najneskôr od okamihu, keď mu bola doručená žaloba. Náhoda, ktorá by vec u vlastníka nepostihla, je na ťarchu držiteľa len vtedy, ak spor svojvoľne zdržal.

§ 1435 Právne postavenie oprávneného držiteľa

(1) Oprávnený držiteľ má rovnaké práva ako vlastník; ustanovenie § 37 tým nie je dotknuté.

(2) Oprávnenému držiteľovi patria všetky plody veci, akonáhle sa oddelia, ako aj všetky už vybrané úžitky, ktoré sa stali splatné počas držby.

OCHRANA DRŽBY

§ 1436 Zákaz svojvoľného rušenia držby

Držbu veci nie je nikto oprávnený svojvoľne rušiť.

§ 1437 Svojpomocná ochrana držby

Držiteľ sa smie vzoprieť svojvoľnému rušeniu a znovu sa zmocniť veci, ktorá mu bola odňatá pri čine, ktorým bolo zasiahnuté do jeho držby, ak pritom neprekročí medze nutnej obrany.

§ 1438 Súdna ochrana držby

(1) Ustanovenia o ochrane vlastníckeho práva sa primerane použijú na ochranu držby veci.

(2) Proti žalobe na ochranu držby možno namietnuť, že žalobca žalovaného z držby vypudil.

§ 1439 Preklúzia

(1) Ak držiteľ neuplatní právo na ochranu držby na súde v lehote šiestich týždňov odo dňa, keď sa dozvedel o tom, že je držba rušená a o osobe, ktorá držbu ruší, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď došlo k rušeniu držby, jeho právo zanikne.

(2) K námietke vypudenia z držby súd neprihliadne, ak ju žalovaný uplatní po uplynutí lehôt stanovených v odseku 1.

§ 1440 Zánik držby

(1) Držba zaniká, ak sa jej držiteľ vzdá alebo ak stratí trvale možnosť vec ovládať. Držba rovnako zaniká, ak je z nej držiteľ vypudený a neuchová si ju svojpomocou alebo žalobou.

(2) Držba nezaniká tým, že ju držiteľ nevykonáva. Pri smrti držiteľa alebo jeho zániku prechádza držba na právneho nástupcu.

§ 1441 Držba práv

Pre držbu práv platia primerane ustanovenia o držbe veci.

§ 1442 Spoločná držba

Spoločná držba sa riadi primerane ustanoveniami o držbe a o spoločných právach.

TRETIA HLAVA
Vlastnícke právo

PRVÝ DIEL
Obsah a rozsah vlastníckeho práva

§ 1443 Obsah vlastníckeho práva

Vlastník má právo predmet svojho vlastníctva držať, užívať, požívať jeho plody a úžitky a inak s ním nakladať podľa svojej vôle a iné osoby z týchto práv vylúčiť.

OBMEDZENIA VLASTNÍCKEHO PRÁVA

§ 1444 Neprípustný výkon vlastníckeho práva

Vlastník sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného, alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv.

§ 1445 Imisie

(1) Vlastník sa musí zdržať toho, čo spôsobuje, že odpad, voda, dym, prach, plyn, svetlo, tieň, hluk, otrasy, zápach a iné podobné zásahy (imisie) vnikajú na nehnuteľnú vec iného vlastníka v miere neprimeranej miestnym pomerom a podstatne obmedzujú výkon jeho práv; to platí aj o vnikaní chovaných zvierat na nehnuteľnú vec iného vlastníka.

(2) Ak na to neexistuje osobitný právny dôvod, vlastníkovi sa zakazuje priamo privádzať imisie na nehnuteľnú vec iného vlastníka, bez ohľadu na ich mieru a stupeň obťažovania.

(3) Ak sú imisie dôsledkom úradne schválenej prevádzky alebo podobného zariadenia, vlastník inej nehnuteľnej veci je oprávnený domáhať sa len náhrady škody, aj keď bola škoda zapríčinená okolnosťami, na

ktoré sa v úradnom konaní neprihliadalo; to neplatí, ak sa prevádzkou prekračuje rozsah povolenia.

§ 1446 Hnuteľná vec na cudzom pozemku

(1) Ak sa na pozemku ocitla cudzia hnuteľná vec, vydá ju vlastník pozemku bez zbytočného odkladu jej vlastníkovi alebo tomu, kto ju mal pri sebe, inak mu umožní vstúpiť na pozemok, vec vyhľadať a odniesť. Ak výkonom práva podľa prvej vety vznikne na pozemku škoda, je ten, kto ju spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto povinnosti sa nemôže zbaviť.

(2) Vlastník pozemku môže zadržať hnuteľnú vec, ktorou mu bola spôsobená škoda, dovtedy, kým neobdrží náhradu škody alebo jej zábezpeku.

§ 1447 Opadané plody stromu alebo kríka

Plody, ktoré spadli zo stromu alebo kríka na susedný pozemok, patria vlastníkovi susedného pozemku. Ak však tieto plody spadli na susedný pozemok, ktorý je určený na verejné užívanie, patria vlastníkovi pozemku, z ktorého strom alebo krík, z ktorého spadli, vyrastá.

§ 1448 Odstránenie častí stromu

(1) Vetvy stromu alebo korene stromu presahujúce na susedný pozemok, ktoré spôsobujú vlastníkovi susedného pozemku škodu alebo iné ohrozenie, prevyšujúce záujem na nedotknutom zachovaní stromu, je vlastník pozemku, z ktorého strom vyrastá, na žiadosť vlastníka susedného pozemku povinný odstrániť.

(2) Ak vlastník pozemku neodstráni vetvy stromu alebo korene stromu podľa odseku 1 v primeranom čase, môže to urobiť vlastník susedného pozemku sám, avšak šetrne a vo vhodnom ročnom období; za odstránenie mu patrí náhrada účelne vynaložených nákladov.

§ 1449 Odstránenie častí iných rastlín

Časti iných rastlín ako stromu presahujúce na susedný pozemok môže vlastník susedného pozemku šetrne odstrániť.

§ 1450 Vstup na susedný pozemok alebo stavbu

(1) Ak účel nemožno dosiahnuť inak a je to primerané, vlastník pozemku alebo stavby umožní vlastníkovi susedného pozemku alebo stavby na ňom zriadenej vstup na svoj pozemok alebo stavbu, a to na dobu, v rozsahu a spôsobom, ktoré sú nevyhnutné na údržbu alebo obhospodarovanie susedného pozemku alebo stavby na ňom zriadenej; to platí aj vtedy, ak je vstup na susedný pozemok alebo stavbu potrebný na účel prípravy, zhotovenia, zmeny, stavebných úprav, údržby alebo odstraňovania stavby.

(2) Ak výkonom práva podľa prvého odseku vznikne na pozemku alebo stavbe škoda, je ten, kto ju spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto povinnosti sa nemôže zbaviť. Za podstatné obmedzenie vlastníckeho práva patrí vlastníkovi primeraná náhrada.

§ 1451 Použitie cudzej veci

Ak účel nemožno dosiahnuť inak, vlastník musí strpieť, aby v stave núdze alebo v naliehavom verejnom záujme bola na nevyhnutnú dobu a v nevyhnutnej miere použitá jeho vec za primeranú náhradu.

ROZHRANIČENIA

§ 1452 Domnienka vlastníctva rozhraničení

(1) Predpokladá sa, že ploty, múry, medze a iné podobné prirodzené alebo umelé rozhraničenia medzi susednými pozemkami sú spoločné.

(2) Spoločný múr môže každý z vlastníkov užívať na svojej strane až do polovice jeho hrúbky a zriadiť v ňom výklenky tam, kde na druhej strane nie sú. Nesmie však urobiť nič, čo spoločný múr ohrozí alebo čo susedovi prekáža v užívaní jeho časti.

§ 1453 Rozhraničenia vo výlučnom vlastníctve

Ak sú rozhraničenia dvojité alebo ich vlastníctvo je rozdelené, udržuje každý na svoje náklady to, čo mu patrí.

§ 1454 Údržba a oprava rozhraničení

(1) Vlastník nie je povinný znovu postaviť rozpadnutý múr alebo plot ani obnoviť iné rozhraničenie. Musí ho však udržiavať v dobrom stave, ak hrozí v dôsledku jeho poškodenia susedovi škoda.

(2) Ak dôjde k takému narušeniu rozhraničenia, že hrozí, že sa hranice medzi pozemkami stanú neurčiteľné, má každý sused právo požadovať alebo vykonať opravu alebo obnovenie rozhraničenia.

§ 1455 Oplotenie pozemku

Ak je to potrebné na zabezpečenie nerušeného výkonu vlastníckeho práva a ak to nebráni účelnému využívaniu susediacich pozemkov, môže súd na návrh suseda a po zistení stanoviska príslušného orgánu verejnej moci uložiť vlastníkovi pozemku na jeho náklady povinnosť pozemok oplotiť.

DRUHÝ DIEL
Ochrana vlastníckeho práva

§ 1456 Domnienka vlastníckeho práva hnuteľnej veci

Predpokladá sa, že držiteľ hnuteľnej veci je jej vlastník; to neplatí, ak je vlastník hnuteľnej veci zapísaný vo verejnom registri.

§ 1457 Žaloba na vydanie veci

Vlastník sa môže domáhať vydania veci od toho, kto mu ju neprávom zadržiava.

§ 1458 Negatórna žaloba

Vlastník sa môže domáhať proti každému, kto jeho vlastnícke právo neoprávnene ruší inak, ako tým, že mu vec zadržiava, aby sa rušenia zdržal a všetko uviedol do predošlého stavu.

§ 1459 Ochrana osoby majúcej vec u seba

Ak má niekto vec u seba na základe práva pôsobiaceho voči vlastníkovi a dôjde k zásahu do vlastníckeho práva, môže uplatniť právo patriace vlastníkovi na ochranu svojím vlastným menom.

§ 1460 Odstránenie hnuteľnej veci z cudzieho pozemku

(1) Ak sa na pozemku ocitla cudzia hnuteľná vec, vlastník pozemku má právo žiadať, aby ju odstránil na vlastné náklady ten, komu patrí alebo kto ju na jeho pozemku umiestnil.

(2) Ak umiestnením veci na pozemku vznikne škoda, je ten, kto ju spôsobil, povinný ju nahradiť; tejto povinnosti sa nemôže zbaviť.

§ 1461 Žaloba na stanovenie neurčiteľných hraníc medzi pozemkami

Ak sú hranice medzi pozemkami neurčiteľné, každý sused má právo žiadať, aby ich stanovil súd podľa poslednej držby a ak to nie je možné, podľa vlastnej úvahy s ohľadom na okolnosti prípadu.

NEOPRÁVNENÁ STAVBA

§ 1462 Odstránenie neoprávnenej stavby

Vlastník pozemku má právo domáhať sa uloženia povinnosti vlastníkovi stavby odstrániť na náklady vlastníka stavby stavbu stojacu na jeho pozemku bez právneho dôvodu (neoprávnená stavba) a uviesť pozemok do predošlého stavu.

§ 1463 Prikázanie neoprávnenej stavby vlastníkovi pozemku

Ak s tým vlastník pozemku súhlasí, súd môže prikázať neoprávnenú stavbu za primeranú náhradu do vlastníctva vlastníkovi pozemku.

§ 1464 Iné usporiadanie pomerov medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby

(1) Vlastník stavby, ktorá bola na cudzom pozemku zriadená dobromyseľne, má právo domáhať sa voči vlastníkovi pozemku, ktorý o zriadení stavby vedel a v primeranej lehote ju nezakázal, aby mu pozemok predal za obvyklú cenu.

(2) Vlastník pozemku má právo domáhať sa voči vlastníkovi stavby, ktorá nebola na jeho pozemku zriadená dobromyseľne, aby pozemok kúpil za obvyklú cenu.

§ 1465 Dôvody hodné osobitného zreteľa

Z dôvodov hodných osobitného zreteľa môže súd na návrh niektorej zo strán usporiadať pomery medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby aj inak, najmä zriadiť k pozemku za primeranú náhradu služobnosť, ktorá je nevyhnutná na výkon vlastníckeho práva k stavbe.

§ 1466 Vyporiadanie ďalších vzťahov

(1) Vyporiadaním vzťahov medzi vlastníkom stavby a vlastníkom pozemku podľa § 1462 až 1465 nie sú dotknuté nároky z bezdôvodného obohatenia a z náhrady škody.

(2) Ak bola primeraná náhrada za obmedzenie vlastníka pozemku umiestnením a užívaním stavby postavenej na jeho pozemku poskytnutá len za určitý čas a tento čas uplynul, má vlastník pozemku právo domáhať sa ďalšej primeranej náhrady, a to aj opakovane.

(3) Ak bola vlastníkovi pozemku poskytnutá primeraná náhrada za obmedzenie jeho vlastníckeho práva k pozemku umiestnením a užívaním stavby postavenej na jeho pozemku určená s prihliadnutím na účel užívania, ktorý sa po poskytnutí náhrady zmenil, má vlastník pozemku právo domáhať sa zmeny výšky priznanej náhrady, a to aj opakovane.

TRETÍ DIEL
Nadobúdanie vlastníckeho práva

Prvý oddiel
Nadobudnutie vlastníckeho práva na základe zmluvy

§ 1467 Zmluvné nadobudnutie vlastníckeho práva k hnuteľnej veci

Vlastnícke právo k hnuteľnej veci prevádzanej na základe zmluvy sa nadobúda okamihom určeným v zmluve, inak prevzatím veci, ak zákon neustanovuje inak.

§ 1468 Zmluvné nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci

(1) Ak sa na základe zmluvy prevádza nehnuteľná vec, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, vlastnícke právo sa nadobúda zápisom do katastra nehnuteľností.

(2) Ak sa na základe zmluvy prevádza nehnuteľná vec, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, vlastnícke právo sa nadobúda účinnosťou zmluvy alebo neskorším okamihom určeným v zmluve.

§ 1469 Dodatočné nadobudnutie vlastníckeho práva

Ak vec nadobúdateľovi previedol ten, kto nebol jej vlastníkom, a až následne k nej nadobudol vlastnícke právo, stáva sa nadobúdateľ vlastníkom veci okamihom nadobudnutia vlastníckeho práva prevodcom; nie však skôr, ako zápisom vlastníckeho práva nadobúdateľa do katastra nehnuteľností, ak ide o nehnuteľnú vec, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností.

§ 1470 Prechod obmedzených vecných práv viaznucich na veci

(1) Na nadobúdateľa vlastníckeho práva prechádzajú obmedzené vecné práva, ktoré sú zapísané v katastri nehnuteľností; iné obmedzené vecné práva prechádzajú na nadobúdateľa vlastníckeho práva, ak ich mohol a musel z okolností zistiť alebo ak to bolo dohodnuté alebo ak tak ustanovuje zákon.

(2) Obmedzené vecné práva, ktoré na nadobúdateľa vlastníckeho práva neprechádzajú, zanikajú.

§ 1471 Iné nadobudnutie vlastníckeho práva

Ustanovenia § 1470 platia primerane tiež pri nadobudnutí vlastníckeho práva inak ako prevodom.

Druhý oddiel

Nadobudnutie vlastníckeho práva rozhodnutím orgánu verejnej moci

§ 1472 Nadobudnutie vlastníckeho práva rozhodnutím orgánu verejnej moci

Ak sa vlastnícke právo nadobúda rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, nadobudne sa dňom, ktorý je v ňom určený; ak v ňom takýto deň určený nie je, vlastnícke právo sa nadobudne dňom právoplatnosti rozhodnutia.

Tretí oddiel
Nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním

§ 1473 Vydržanie vlastníckeho práva

Vydržaním nadobudne vlastnícke právo k hnuteľnej veci ten, kto ju mal v oprávnenej držbe nepretržite po dobu troch rokov a k nehnuteľnej veci ten, kto ju mal v oprávnenej držbe nepretržite po dobu desiatich rokov.

§ 1474 Plynutie vydržacej doby

(1) Na plynutie vydržacej doby sa primerane použijú ustanovenia tohto zákona o plynutí premlčacej lehoty.

(2) Ak zákon vyžaduje, aby osoba mala zákonného zástupcu alebo opatrovníka, vydržacia doba vo vzťahu k právu, ktoré má byť vydržané na úkor takej osoby, začne plynúť až odo dňa, keď zákonného zástupcu alebo opatrovníka získa. Ak však už vydržacia doba začala plynúť, plynie ďalej a neskončí skôr, ako uplynie jeden rok po odpadnutí prekážky podľa predchádzajúcej vety.

§ 1475 Započítanie doby oprávnenej držby

Do vydržacej doby sa započítava aj doba, po ktorú mal vec v oprávnenej držbe právny predchodca.

§ 1476 Prerušenie držby

Držba sa preruší, ak ju držiteľ v priebehu vydržacej doby nevykonáva dlhšie ako jeden rok.

§ 1477 Vydržanie iných vecných práv

Ustanovenia o vydržaní vlastníckeho práva k nehnuteľnej veci platia primerane aj na vydržanie služobností a reálnych bremien.

Štvrtý oddiel
Nadobudnutie vlastníckeho práva spracovaním

§ 1478 Vytvorenie novej veci spracovaním vlastnej veci

Kto spracovaním vlastnej veci vytvorí novú vec, stáva sa jej vlastníkom okamihom jej vytvorenia.

§ 1479 Vytvorenie novej veci spracovaním cudzích materiálov

(1) Kto vytvoril novú hnuteľnú vec z cudzích materiálov, stáva sa jej vlastníkom, ak hodnota vynaloženej práce prevyšuje hodnotu materiálov.

(2) Ak ten, kto vec spracoval, nebol dobromyseľný, alebo ak hodnota materiálov prevyšuje hodnotu vynaloženej práce, stáva sa vytvorená vec vlastníctvom vlastníka materiálov.

(3) Obmedzené vecné práva, ktoré viaznu na veci, trvajú aj naďalej pri zachovaní doterajšieho poradia.

§ 1480 Spojenie alebo zmiešanie hnuteľných vecí

Ak boli hnuteľné veci spojené alebo zmiešané takým spôsobom, že by obnovenie pôvodného stavu bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi, stávajú sa doterajší vlastníci spoluvlastníkmi celku; ich spoluvlastnícke podiely sa určia podľa pomeru hodnoty spojených alebo zmiešaných vecí. Ak však jedna zo spojených vecí má podstatne vyššiu hodnotu ako ostatné, veci nižšej hodnoty sa stávajú jej súčasťami.

§ 1481 Zmiešanie hnuteľných vecí toho istého druhu

Pri zmiešaní hnuteľných vecí toho istého druhu sa § 1480 nepoužije; na vlastníkov zmiešaných vecí prechádza vlastníctvo pomernej časti zmiešaných vecí.

§ 1482 Spojenie alebo zmiešanie vecí a obmedzené vecné práva

(1) V prípade spojenia alebo zmiešania veci zaťaženej obmedzeným vecným právom s inými hnuteľnými vecami tak, že obnovenie pôvodného stavu by bolo nemožné alebo by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi, obmedzené vecné právo zaťažuje celý súbor spojených alebo zmiešaných vecí.

(2) Ak však v okamihu spojenia alebo zmiešania vecí, z ktorých jedna bola zaťažená obmedzeným vecným právom, vlastníci ostatných vecí o tomto práve nevedeli a ani nemuseli vedieť, zaťažuje obmedzené vecné právo podiel spoluvlastníka, ktorého vec bola týmto právom zaťažená.

(3) Ak sa vec zaťažená obmedzeným vecným právom spojí s inou hnuteľnou vecou tak, že sa stane jej súčasťou, toto právo zaniká. Ak však vlastník hlavnej veci o tomto práve v dobe spojenia vedel, rozširuje sa toto právo i na túto vec.

§ 1483 Náhrada škody a bezdôvodné obohatenie

Ustanoveniami § 1479 až 1482 nie sú dotknuté ustanovenia o povinnosti k náhrade škody a o bezdôvodnom obohatení.

Piaty oddiel
Nález

§ 1484 Domnienka straty veci

Predpokladá sa, že si každý chce zachovať svoje vlastníctvo a že nájdená vec nie je opustená. Kto vec nájde, nesmie ju bez ďalšieho považovať za opustenú a privlastniť si ju.

§ 1485 Povinnosť vydať nález

(1) Ak niekto nájde stratenú vec, je povinný vydať ju vlastníkovi alebo tomu, kto ju stratil.

(2) Povinnosť vydať vec vzniká nálezcovi okamihom úhrady nálezného a účelne vynaložených nákladov spojených s nálezom.

§ 1486 Ohlásenie nálezu

Ak nálezca nemôže postupovať podľa § 1485 a ak nejde o vec nepatrnej hodnoty, je nálezca povinný bezodkladne ohlásiť nález obci, na území ktorej bola vec nájdená.

§ 1487 Nakladanie s nálezom

(1) Obec bez zbytočného odkladu uverejní informáciu o náleze obvyklým spôsobom.

(2) Ak to pripúšťa povaha veci, uloží obec vec u seba. Obec môže rozhodnúť o dočasnom uschovaní veci u tretej osoby.

(3) Pri veciach mimoriadnej hodnoty a pri peniazoch, môže obec odovzdať vec do notárskej úschovy, alebo zabezpečí jej úschovu iným vhodným spôsobom.

(4) S vecou nepatrnej hodnoty obec naloží ľubovoľným spôsobom.

§ 1488 Speňaženie nálezu

Ak je úschova veci spojená s vynaložením neprimeraných nákladov alebo ak ide o vec, ktorá podlieha rýchlej skaze, môže obec vec predať ľubovoľným spôsobom za primeranú cenu.

§ 1489 Nakladanie s výťažkom zo speňaženia nálezu

(1) Ak došlo k predaju veci podľa § 1488, vydá obec vlastníkovi veci alebo tomu, kto ju stratil, výťažok z predaja po odpočítaní nálezného a účelne vynaložených nákladov.

(2) Ak vlastník nálezu nie je známy v lehote podľa § 1490, výťažok z predaja pripadne obci po odpočítaní nálezného a účelne vynaložených nákladov, ktoré sa vyplatia nálezcovi, prípadne inej oprávnenej osobe (§ 1487 ods. 2 a 3).

§ 1490 Prevzatie nálezu vlastníkom veci

(1) Ak obec sama zistí, kto je vlastníkom nájdenej veci, oznámi mu nález a vyzve ho, aby si vec v primeranej lehote prevzal.

(2) Ak sa prihlási vlastník veci alebo ten, kto ju stratil, do jedného roka od ohlásenia nálezu podľa § 1487 ods. 1 a ak preukáže svoje vlastnícke alebo iné právo k nájdenej veci, vydá mu obec vec i s úžitkami po tom, čo oprávneným osobám uhradí nálezné a účelne vynaložené náklady.

§ 1491 Nakladanie s nálezom nezisteného vlastníka

Ak sa vlastník veci neprihlási do jedného roka od ohlásenia nálezu, vlastnícke právo k veci prechádza na štát, ibaže sa štát s nálezcom dohodne, že vlastnícke právo má nadobudnúť nálezca, ak zákon neustanovuje inak.

NÁLEZNÉ

§ 1492 Nárok na nálezné

(1) Nálezca má právo na nálezné, a to aj vtedy, ak vlastníka poznal. Nálezné nepatrí nálezcovi, ktorý k nájdenej veci získa vlastnícke právo podľa § 1491.

(2) Ak vec nájde viacero osôb zároveň, sú tieto osoby oprávnené a povinné spoločne a nerozdielne.

(3) Osoba určená na nájdenie stratenej alebo skrytej veci nie je nálezcom a patrí jej odmena len za hľadanie, ak bola dohodnutá.

§ 1493 Výška nálezného

Nálezné je vo výške desať percent z ceny nájdenej veci. Ak má však nájdená vec osobitnú hodnotu pre vlastníka alebo pre toho, kto ju stratil, nálezcovi patrí nálezné s prihliadnutím aj na osobitnú hodnotu nálezu.

§ 1494 Strata nároku na nálezné

Nálezcovi, ktorý v rozpore s týmto zákonom nález neoznámi, prisvojí si ho, alebo inak poruší svoje povinnosti, nepatrí nálezné ani náhrada účelne vynaložených nákladov a ani nemôže nadobudnúť vlastnícke právo k nálezu podľa ustanovení tejto časti zákona; tým nie je dotknutá jeho povinnosť nahradiť spôsobenú škodu.

§ 1495 Nález skrytej veci

O náleze skrytej veci platia primerane ustanovenia o náleze stratenej veci.

Šiesty oddiel
Privlastnenie opustenej veci

§ 1496 Opustená vec

Hnuteľná vec, ktorú vlastník opustil, pretože ju nechce ako svoju vlastniť, nepatrí nikomu.

§ 1497 Privlastnenie opustenej veci

Každý si môže privlastniť hnuteľnú vec, ktorá nikomu nepatrí, ak zákon neustanovuje inak alebo ak tomu nebráni právo iného na privlastnenie veci.

Siedmy oddiel

Dobromyseľné nadobúdanie práv

DOBROMYSEĽNÉ NADOBÚDANIE VLASTNÍCKEHO PRÁVA

§ 1498 Základné ustanovenie

Vlastnícke právo k hnuteľnej veci, alebo k nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, nadobudne ten, kto ju získal za iných okolností, ako sú ustanovené v § 1499 alebo § 1500, ak k nadobudnutiu došlo odplatne, vec bola nadobúdateľovi odovzdaná, ak to pripúšťa jej povaha, a nadobúdateľ preukáže, že bol dobromyseľný v tom, že druhá strana je oprávnená vlastnícke právo k veci previesť; to neplatí, ak vlastník o vec prišiel stratou, krádežou alebo iným spôsobom proti svojej vôli.

§ 1499 Osobitné prípady dobromyseľného nadobúdania vlastníckeho práva

Vlastnícke právo k hnuteľnej veci, alebo k nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, nadobudne ten, kto bol dobromyseľný v tom, že druhá strana je oprávnená vlastnícke právo previesť, vec bola nadobúdateľovi odovzdaná, ak to pripúšťa jej povaha, a k nadobudnutiu došlo

a) na dražbe podľa osobitného predpisu,
b) od podnikateľa pri jeho podnikateľskej činnosti v rámci bežného obchodného styku,
c) odplatne od niekoho, komu vlastník vec zveril,
d) pri obchode s finančným nástrojom, cenným papierom alebo listinou vystavenou na doručiteľa, alebo
e) pri obchode na komoditnej burze.

§ 1500 Dobromyseľné nadobúdanie použitých hnuteľných vecí od podnikateľa v rámci jeho podnikateľskej činnosti

Vlastnícke právo k použitej hnuteľnej veci nadobudne ten, kto ju dobromyseľne získa od podnikateľa, ktorý pri podnikateľskej činnosti v rámci bežného obchodného styku s takými vecami obchoduje a vec bola nadobúdateľovi odovzdaná, ak to pripúšťa jej povaha. Ak vlastník o vec prišiel stratou, krádežou alebo iným spôsobom proti svojej vôli, a ak sa toho u nadobúdateľa dovolá do troch rokov od straty, krádeže či iného spôsobu pozbavenia veci, hľadí sa na vlastníka, ako by vlastnícke právo nestratil.

DOBROMYSEĽNÉ NADOBÚDANIE PRÁV K NEHNUTEĽNÝM VECIAM, KTORÉ SÚ PREDMETOM EVIDENCIE V KATASTRI NEHNUTEĽNOSTÍ

§ 1501 Domnienka znalosti zápisu v katastri nehnuteľností

Ak je právo k nehnuteľnej veci zapísané do katastra nehnuteľností, platí, že tento zápis je každému známy.

§ 1502 Domnienka správnosti zápisu v katastri nehnuteľností

Predpokladá sa, že zápis v katastri nehnuteľností je v súlade so skutočným právnym stavom.

§ 1503 Materiálna publicita katastra nehnuteľností

(1) Ak stav zapísaný v katastri nehnuteľností nie je v súlade so skutočným právnym stavom, zapísaný stav pôsobí v prospech osoby, ktorá odplatne a dobromyseľne nadobudla vecné právo od osoby, ktorá bola podľa zapísaného stavu na takýto prevod oprávnená. Dobromyseľnosť sa posudzuje k momentu podania návrhu na zápis, ak však vecné právo vzniká inak ako zápisom do katastra nehnuteľností, posudzuje sa ku dňu, keď došlo k právnemu úkonu.

(2) Ustanovenie prvej vety odseku 1 sa nepoužije v prípade nevyhnutnej cesty a vecných práv vznikajúcich zo zákona bez ohľadu na stav zápisu v katastri nehnuteľností.

§ 1504 Odstránenie následného nesúladu zapísaného stavu so stavom skutočným

Ak stav zapísaný v katastri nehnuteľností nie je v súlade so skutočným právnym stavom, môže sa osoba, ktorej vecné právo je tým dotknuté, domáhať určenia skutočného právneho stavu na súde. Ak preukáže, že svoje právo uplatnila, môže žiadať, aby bola v katastri nehnuteľností zaznamenaná spornosť zápisu. Rozhodnutie vydané o jej vecnom práve pôsobí voči každej osobe, ktorej právo bolo zapísané do katastra nehnuteľností až po tom, čo bola v katastri nehnuteľností zaznamenaná spornosť zápisu.

§ 1505 Odstránenie pôvodného nesúladu zapísaného stavu so stavom skutočným

(1) Ak stav zapísaný v katastri nehnuteľností nie je v súlade so skutočným právnym stavom z dôvodu zápisu vykonaného do katastra nehnuteľností bez právneho dôvodu, osoba, ktorej vecné právo je tým dotknuté, sa môže na súde domáhať určenia skutočného právneho stavu a žiadať, aby bola v katastri nehnuteľností zaznamenaná spornosť zápisu. Orgán, ktorý vedie kataster nehnuteľností, vymaže poznámku spornosti zápisu, ak žiadateľ

ani do dvoch mesiacov od doručenia žiadosti nepreukáže, že si svoje vecné právo uplatnil na súde.

(2) Ak žiadateľ požiadal o zaznamenanie spornosti zápisu do dvoch mesiacov odo dňa, keď sa o zápise dozvedel, jeho vecné právo pôsobí voči každej osobe, v prospech ktorej popieraný zápis svedčí, alebo ktorá na jeho základe dosiahla ďalší zápis; po uplynutí tejto lehoty však len voči osobe, ktorá dosiahla zápis a nebola dobromyseľná.

(3) Ak nebol žiadateľ o zápise cudzieho práva riadne vyrozumený, lehota podľa odseku 2 sa predlžuje na tri roky; lehota začína plynúť odo dňa vykonania popieraného zápisu.

ŠTVRTÝ DIEL
Spoluvlastníctvo

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1506 Vymedzenie spoluvlastníctva

(1) Osoby, ktorým patrí vlastnícke právo k veci spoločne, sú jej spoluvlastníci.

(2) Ustanovenia zákona o spoluvlastníctve sa primerane použijú aj na spoločenstvo k iným vecným právam.

§ 1507 Spoločné nakladanie s vecou

Vzhľadom k veci ako celku sa spoluvlastníci považujú za jedinú osobu a nakladajú s vecou ako jediná osoba.

§ 1508 Právo spoluvlastníka k veci

Každý spoluvlastník má právo k celej veci. Toto právo je obmedzené rovnakým právom každého ďalšieho spoluvlastníka.

§ 1509 Plody a úžitky zo spoločnej veci

(1) Plody a úžitky zo spoločnej veci sa delia podľa pomeru podielov.

(2) Ako sa bude nakladať s plodmi a úžitkami zo spoločnej veci, ktoré nemožno podľa podielov rozdeliť, určí dohoda spoluvlastníkov. Ak sa spoluvlastníci nedohodnú, predajú sa tieto plody a úžitky vhodným spôsobom a výnos sa rozdelí podľa pomeru podielov.

Druhý oddiel
Spoluvlastnícky podiel

§ 1510 Veľkosť podielu

(1) Podiel vyjadruje mieru účasti každého spoluvlastníka na vytváraní spoločnej vôle a na právach a povinnostiach vyplývajúcich zo spoluvlast-

níctva veci.

(2) Veľkosť podielu vyplýva z právnej skutočnosti, ktorou bolo založené spoluvlastníctvo alebo účasť spoluvlastníka na spoluvlastníctve. To spoluvlastníkom nebráni, aby si veľkosť podielu dohodli inak; taká dohoda musí spĺňať náležitosti pre prevod podielu.

(3) Predpokladá sa, že podiely sú rovnaké.

§ 1511 Nakladanie s podielom

Spoluvlastník môže so svojím podielom nakladať podľa svojej vôle. Takéto nakladanie však nesmie poškodzovať práva ostatných spoluvlastníkov bez zreteľa na to, z čoho vyplývajú.

§ 1512 Predkupné právo k podielu

(1) Ak prevádza niektorý zo spoluvlastníkov svoj podiel, majú ostatní spoluvlastníci k podielu predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe. Ak sa spoluvlastníci nedohodnú, ako predkupné právo vykonajú, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

(2) Predkupné právo majú spoluvlastníci aj vtedy, ak niektorý zo spoluvlastníkov prevádza podiel bezodplatne; vtedy majú spoluvlastníci právo podiel vykúpiť za obvyklú cenu; to platí aj v iných prípadoch zákonného predkupného práva.

Tretí oddiel
Správa spoločnej veci

§ 1513 Účasť na správe spoločnej veci

(1) Každý zo spoluvlastníkov je oprávnený k účasti na správe spoločnej veci.

(2) Pri rozhodovaní o spoločnej veci sa hlasy spoluvlastníkov počítajú podľa veľkosti ich podielov.

§ 1514 Solidarita spoluvlastníkov

Z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú všetci spoluvlastníci oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne; to neplatí pre spoluvlastníkov, voči ktorým rozhodnutie o správe spoločnej veci nie je účinné.

§ 1515 Bežná správa a mimoriadna správa spoločnej veci

(1) O bežnej správe spoločnej veci rozhodujú spoluvlastníci väčšinou hlasov.

(2) O správe spoločnej veci týkajúcej sa významnej záležitosti (mimoriadna správa), najmä o podstatnom zlepšení alebo zhoršení spoločnej veci, zmene jej účelu či o jej spracovaní, rozhodujú spoluvlastníci aspoň dvojtretinovou väčšinou hlasov všetkých spoluvlastníkov.

(3) O zriadení obmedzeného vecného práva k spoločnej veci, o jeho zmene alebo zrušení rozhodujú spoluvlastníci aspoň dvojtretinovou väčšinou hlasov všetkých spoluvlastníkov.

(4) Ak sa nedosiahne potrebná väčšina, môže ktorýkoľvek spoluvlastník navrhnúť, aby o veci rozhodol súd.

§ 1516 Účinky rozhodnutia o správe spoločnej veci

(1) Rozhodnutie o správe spoločnej veci má účinky pre všetkých spoluvlastníkov len vtedy, ak boli všetci spoluvlastníci vyrozumení o potrebe rozhodnúť, ibaže išlo o neodkladnú záležitosť.

(2) Ak nemožno od spoluvlastníka opomenutého pri rozhodovaní o neodkladnej záležitosti rozumne požadovať, aby rozhodnutie znášal, môže tento spoluvlastník navrhnúť, aby o veci rozhodol súd.

§ 1517 Práva prehlasovaného spoluvlastníka

(1) Spoluvlastník prehlasovaný pri rozhodnutí o správe spoločnej veci, ktorému z rozhodnutia hrozí značná škoda, najmä neúmerným obmedzením v užívaní spoločnej veci alebo vznikom povinnosti zrejme nepomernej k hodnote jeho podielu, môže navrhnúť, aby o veci rozhodol súd; to neplatí, ak rozhodne väčšina spoluvlastníkov o opatrení potrebnom pre zachovanie alebo zlepšenie spoločnej veci a ak sa zaviaže voči prehlasovanému spoluvlastníkovi, že od neho nebude požadovať, aby sa na nákladoch podieľal, alebo že mu nahradí všetku škodu spôsobenú prijatým opatrením a poskytne dostatočnú zábezpeku.

(2) Spoluvlastník prehlasovaný pri rozhodnutí o mimoriadnej správe spoločnej veci môže vždy navrhnúť, aby o veci rozhodol súd.

§ 1518 Preklúzia

Právo spoluvlastníka navrhnúť, aby o veci rozhodol súd, zanikne, ak nebolo uplatnené do 30 dní od prijatia rozhodnutia o správe spoločnej veci. Ak však nebol spoluvlastník o rozhodnutí vyrozumený, plynie lehota odo dňa, keď sa o rozhodnutí dozvedel alebo musel dozvedieť.

§ 1519 Súdna úprava pomerov

(1) Ak navrhne niektorý zo spoluvlastníkov, aby o veci rozhodol súd, môže súd rozhodnutie spoluvlastníkov zrušiť alebo zmeniť; súčasne môže spoluvlastník žiadať, aby súd dočasne zakázal konať podľa napadnutého rozhodnutia.

(2) Ak má byť na základe rozhodnutia o správe spoločnej veci uskutočnený právny úkon s treťou osobou, môže spoluvlastník žiadať, aby súd určil, že daný právny úkon nie je voči nemu účinný.

(3) Súd rozhodujúci podľa odsekov 1 a 2 vždy usporiada právne pomery spoluvlastníkov podľa spravodlivého uváženia.

§ 1520 Právo na vyúčtovanie

(1) Spoluvlastník má právo na vyúčtovanie o tom, ako bolo so spoločnou vecou nakladané.

(2) Vyúčtovania sa spoluvlastník môže domáhať po uplynutí doby obvyklej povahe správy spoločnej veci, pri zániku spoluvlastníctva alebo pri zániku účasti v ňom alebo z iných dôležitých dôvodov.

Štvrtý oddiel
Oddelenie zo spoluvlastníctva a zrušenie spoluvlastníctva

§ 1521 Dobrovoľná povaha spoluvlastníctva

(1) Nikoho nemožno nútiť, aby zotrval v spoluvlastníctve.

(2) Každý zo spoluvlastníkov môže kedykoľvek žiadať o svoje oddelenie zo spoluvlastníctva alebo o zrušenie spoluvlastníctva. Nesmie tak ale žiadať v nevhodnú dobu alebo len na škodu niektorého zo spoluvlastníkov.

§ 1522 Dohoda spoluvlastníkov

(1) K oddeleniu zo spoluvlastníctva a k zrušeniu spoluvlastníctva sa vyžaduje dohoda všetkých spoluvlastníkov, ktorá musí obsahovať dohodu o spôsobe vyporiadania.

(2) Pri oddelení zo spoluvlastníctva a pri zrušení spoluvlastníctva sa spoluvlastníci vyporiadajú rozdelením spoločnej veci, alebo prevedením vlastníckeho práva k spoluvlastníckemu podielu jednému alebo viacerým spoluvlastníkom s vyplatením ostatných; pri zrušení spoluvlastníctva sa môžu vyporiadať tiež predajom spoločnej veci s rozdelením výťažku.

(3) Ak zákon pre prevod vlastníckeho práva k spoločnej veci vyžaduje písomnú formu, musí byť v tej istej forme uzavretá aj dohoda podľa odseku 1.

§ 1523 Rozhodnutie súdu

Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o oddelení zo spoluvlastníctva alebo o zrušení spoluvlastníctva, rozhodne o ňom na návrh niektorého zo spoluvlastníkov súd. Ak súd rozhodne o oddelení zo spoluvlastníctva alebo o zrušení spoluvlastníctva, rozhodne zároveň o spôsobe vyporiadania spoluvlastníkov.

§ 1524 Rozdelenie spoločnej veci

(1) Ak to je možné, rozhodne súd o rozdelení spoločnej veci; rozdelením spoločnej veci je aj vymedzenie bytov a nebytových priestorov podľa § 1702 ods. 1.

(2) Súd spoločnú vec nerozdelí, ak by sa tým podstatne znížila jej hodnota, alebo ak ide o vec, ktorá má ako celok slúžiť k určitému účelu.

(3) Rozdeleniu spoločnej veci nebráni nemožnosť rozdeliť vec na diely zodpovedajúce podielom spoluvlastníkov, ak sa vyrovná rozdiel v peniazoch.

§ 1525 Zriadenie služobnosti alebo iného vecného práva

Pri rozdelení spoločnej veci môže súd zriadiť služobnosť alebo iné vecné právo, ak to vyžaduje riadne užívanie novo vzniknutej veci bývalým spoluvlastníkom.

§ 1526 Spoločné listiny

Spoločné listiny nemožno deliť. Ak spoluvlastníci dohodou neurčia inú osobu, uložia sa spoločné listiny u najstaršieho spoluvlastníka podľa času nadobudnutia spoluvlastníckeho podielu, ak tomu inak nič nebráni. Ostatní spoluvlastníci obdržia na spoločné náklady úradne overené odpisy alebo kópie.

OCHRANA TRETÍCH OSÔB PRI ROZDELENÍ SPOLOČNEJ VECI

§ 1527 Obmedzené vecné právo k spoločnej veci

Rozdelenie spoločnej veci nesmie byť na škodu osobe, ktorá má k spoločnej veci obmedzené vecné právo.

§ 1528 Rozdelenie panujúcej veci

Ak sa rozdelí panujúca vec, trvá vecné bremeno pre všetky diely naďalej, nesmie však byť rozšírené, ani sa stať obtiažnejším. Ak vecné bremeno prospieva len niektorým dielom, zanikne vzhľadom k dielom ostatným.

§ 1529 Rozdelenie zaťaženej veci

Ak sa rozdelí zaťažená vec a ak vecné bremeno postihuje len niektorý diel, zaniká na dieloch ostatných.

§ 1530 Právo k plodom alebo úžitkom

(1) Ak právo zo služobnosti alebo iné obmedzené vecné právo poskytuje možnosť brať plody alebo úžitky, navrhnúť, aby výkon tohto práva upravil súd, môže

a) každá z oprávnených osôb, ak sa delí vec panujúca, alebo
b) každá z povinných osôb, ak sa delí vec zaťažená.

(2) Súd upraví výkon práva podľa spravodlivého uváženia s ohľadom na povahu a účel zaťaženia, ako aj s ohľadom na hospodárske zvláštnosti jednotlivých dielov tak, aby sa zaťaženie nezväčšilo.

§ 1531 Prikázanie spoluvlastníckeho podielu

Ak nie je rozdelenie spoločnej veci dobre možné, prikáže súd spoluvlastnícky podiel spoluvlastníka, ktorého účasť v spoluvlastníctve má zaniknúť, jednému alebo viacerým spoluvlastníkom za primeranú náhradu. Pri rozhodnutí, ktorému zo spoluvlastníkov podiel prikáže, vezme súd do úvahy najmä výšku spoluvlastníckych podielov jednotlivých spoluvlastníkov a ich schopnosť poskytnúť náhradu za prikázaný spoluvlastnícky podiel ostatným spoluvlastníkom.

§ 1532 Predaj spoločnej veci

Ak vec nechce žiadny zo spoluvlastníkov, súd nariadi predaj veci a výťažok rozdelí medzi spoluvlastníkov podľa podielov.

§ 1533 Vyporiadanie pohľadávok a dlhov

(1) Pri zrušení spoluvlastníctva si spoluvlastníci vzájomne vyporiadajú pohľadávky a dlhy, ktoré súvisia so spoluvlastníctvom alebo so spoločnou vecou.

(2) Každý zo spoluvlastníkov môže žiadať úhradu splatnej pohľadávky, ako aj pohľadávky, ktorej splatnosť nastane do jedného roka po účinnosti dohody o zrušení spoluvlastníctva alebo po začatí konania o zrušení spoluvlastníctva.

(3) Ak sa predá spoločná vec, uhradia sa po odpočítaní nákladov predaja všetky dlhy podľa odsekov 1 a 2 ešte predtým, ako sa medzi spoluvlastníkov rozdelí výťažok.

§ 1534 Potvrdenie o vyporiadaní

Ak dohoda o zrušení spoluvlastníctva k hnuteľnej veci nebola uzavretá v písomnej forme, doručia si bývalí spoluvlastníci na žiadosť niektorého z nich potvrdenie, ako sa vyporiadali.

ODKLAD ZRUŠENIA SPOLUVLASTNÍCTVA

§ 1535 Odklad zrušenia spoluvlastníctva dohodou

(1) Spoluvlastníci sa môžu dohodnúť, že do určitej doby, najviac však desať rokov, sa nebudú domáhať zrušenia spoluvlastníctva (odklad zrušenia spoluvlastníctva). Odklad zrušenia spoluvlastníctva možno dohodnúť aj opakovane.

(2) Ak má dohoda o odklade zrušenia spoluvlastníctva zaväzovať aj právnych nástupcov spoluvlastníkov, ktorých právne nástupníctvo vznikne inak ako dedením alebo premenou právnickej osoby, musí to byť výslovne dohodnuté.

(3) Dohoda o odklade zrušenia spoluvlastníctva vyžaduje písomnú formu. Ak sa táto dohoda týka nehnuteľnej veci, ktorá je predmetom evi-

dencie v katastri nehnuteľností, vzniká odklad zrušenia spoluvlastníctva zápisom do katastra nehnuteľností.

§ 1536 Odklad zrušenia spoluvlastníctva rozhodnutím súdu alebo v iných prípadoch

(1) Na návrh spoluvlastníka môže súd zrušenie spoluvlastníctva odložiť, ak tým má byť zabránené majetkovej strate alebo vážnemu ohrozeniu oprávneného záujmu niektorého spoluvlastníka, a predĺžiť tým trvanie spoluvlastníctva, najdlhšie však o dva roky.

(2) Ak prebieha konanie o zrušenie spoluvlastníctva na návrh niektorého spoluvlastníka, môžu ostatní spoluvlastníci navrhnúť odklad zrušenia spoluvlastníctva len ako námietku v tomto konaní.

(3) Ak má spoluvlastníctvo vzniknúť dedením, môže byť zrušenie spoluvlastníctva odložené tiež závetom alebo dedičskou zmluvou.

§ 1537 Zmena odkladu zrušenia spoluvlastníctva

Odklad zrušenia spoluvlastníctva možno zmeniť dohodou spoluvlastníkov alebo rozhodnutím súdu vydaným na návrh spoluvlastníka, ktorý preukáže, že sa okolnosti, pre ktoré došlo k odkladu zrušenia spoluvlastníctva, zmenili do tej miery, že od neho nemožno rozumne požadovať, aby v spoluvlastníctve zotrval.

§ 1538 Odklad oddelenia zo spoluvlastníctva

Pre oddelenie zo spoluvlastníctva platia ustanovenia o odklade zrušenia spoluvlastníctva obdobne.

Piaty oddiel
Pridružené spoluvlastníctvo

§ 1539 Vec v pridruženom spoluvlastníctve

(1) Nehnuteľná vec, ktorá patrí spoločne viacerým vlastníkom samostatných nehnuteľných vecí určených na také užívanie, že tieto veci vytvárajú miestne aj účelom vymedzený celok, a ktorá slúži spoločnému účelu tak, že bez nej nie je užívanie samostatných vecí dobre možné, je v pridruženom spoluvlastníctve týchto vlastníkov.

(2) Ak je spoločná vec alebo ak sú samostatné veci predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, zapíše sa pridružené spoluvlastníctvo do katastra nehnuteľností.

§ 1540 Využitie veci v pridruženom spoluvlastníctve

(1) Účel, ktorému slúži vec v pridruženom spoluvlastníctve, nesmie byť zmenený proti vôli niektorého zo spoluvlastníkov.

(2) Vec v pridruženom spoluvlastníctve nemožno proti vôli niektorého zo spoluvlastníkov zaťažiť spôsobom, ktorý bráni jej využitiu na spoločný účel.

§ 1541 Právne postavenie spoluvlastníka veci v pridruženom spoluvlastníctve

(1) Žiadnemu zo spoluvlastníkov nemožno brániť v účasti na využití veci v pridruženom spoluvlastníctve spôsobom, ktorý zodpovedá spoločnému účelu a nebráni jej využívaniu ostatnými spoluvlastníkmi.

(2) Ak sa spoluvlastník vzdá práva účasti na využití veci v pridruženom spoluvlastníctve, má to účinky len pre neho a jeho všeobecného právneho nástupcu.

§ 1542 Veľkosť podielu na veci v pridruženom spoluvlastníctve

Ak vec v pridruženom spoluvlastníctve slúži k spoločnému využitiu pozemkov, predpokladá sa, že podiely spoluvlastníkov na spoločnej veci sú určené pomerom výmer pozemkov.

§ 1543 Prevod podielu na veci v pridruženom spoluvlastníctve

(1) Podiel na veci v pridruženom spoluvlastníctve možno previesť len za súčasného prevodu vlastníckeho práva k veci, ku ktorej využitiu vec v pridruženom spoluvlastníctve slúži. Ak sa prevádza vlastnícke právo k takejto veci, prevod sa vzťahuje aj na podiel na veci v pridruženom spoluvlastníctve.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí aj pre zaťaženie predkupným právom ako aj pre zriadenie záložného práva alebo iného zabezpečovacieho práva a jeho výkon.

§ 1544 Zmena pomerov pri pridruženom spoluvlastníctve

Ak vec niektorého spoluvlastníka, k využitiu ktorej vec v pridruženom spoluvlastníctve až doposiaľ slúžila, zanikla alebo zmenila svoj účel tak, že vec v pridruženom spoluvlastníctve už nie je potrebná, môže ktorýkoľvek spoluvlastník navrhnúť súdu, aby účasť príslušného spoluvlastníka v pridruženom spoluvlastníctve zrušil a prikázal jeho podiel za náhradu zostávajúcim spoluvlastníkom podľa pomerov ich podielov.

§ 1545 Zánik pridruženého spoluvlastníctva

Ak vec v pridruženom spoluvlastníctve stratí svoj účel, zanikne pridružené spoluvlastníctvo; trvanie spoluvlastníctva spoločnej veci tým nie je dotknuté. Ak však vec v pridruženom spoluvlastníctve zachováva svoj účel, nemožno proti vôli niektorého zo spoluvlastníkov pridružené spoluvlastníctvo zrušiť.

ŠTVRTÁ HLAVA
Obmedzené vecné práva

PRVÝ DIEL
Všeobecné ustanovenia

§ 1546 Nadobúdanie a zánik obmedzených vecných práv

Na nadobúdanie a zánik obmedzených vecných práv sa použijú primerane ustanovenia o nadobúdaní a zániku vlastníckeho práva, vrátane nadobudnutia vlastníckeho práva od neoprávneného, ak zákon neustanovuje inak.

§ 1547 Zmena obsahu obmedzených vecných práv

(1) K zmene obsahu obmedzeného vecného práva sa vyžaduje dohoda medzi oprávneným a vlastníkom veci; ak je takéto právo zapísané v katastri nehnuteľností, vyžaduje sa tiež zápis zmeny do katastra nehnuteľností.

(2) Ak má byť zmenou obsahu obmedzeného vecného práva dotknuté právo tretej osoby, vyžaduje sa k zmene jej súhlas; súhlas môže byť udelený ktorejkoľvek zo strán.

§ 1548 Viac obmedzených vecných práv zaťažujúcich tú istú vec

Ak je vec zaťažená obmedzeným vecným právom, nebráni to v možnosti zriadenia a vzniku ďalšieho obmedzeného vecného práva k tej istej veci.

§ 1549 Poradie viacerých obmedzených vecných práv k tej istej veci

Ak je vec zaťažená viacerými obmedzenými vecnými právami, právo vzniknuté skôr má prednosť pred právom vzniknutým neskôr.

§ 1550 Poradie medzi obmedzeným vecným právom zapísaným v katastri nehnuteľností a právom nezapísaným v katastri nehnuteľností

Obmedzené vecné právo zapísané v katastri nehnuteľností má prednosť pred obmedzeným vecným právom, ktoré nie je v katastri nehnuteľností zapísané. Ak však obmedzené vecné právo vzniká zo zákona a do katastra nehnuteľností sa nezapisuje, má poradie podľa okamihu svojho vzniku.

§ 1551 Poradie obmedzených vecných práv zapísaných v katastri nehnuteľností

Poradie obmedzených vecných práv zapísaných v katastri nehnuteľností sa riadi okamihom podania návrhu na zápis práva. Práva zapísané na základe návrhov podaných v tom istom okamihu majú rovnaké poradie.

§ 1552 Zmena poradia obmedzených vecných práv

(1) K zmene poradia obmedzených vecných práv sa vyžaduje dohoda medzi tým, ktorého právo má získať neskoršie poradie a tým, ktorého právo má získať skoršie poradie; ak sú takéto práva zapísané v katastri nehnuteľností, vyžaduje sa tiež zápis zmeny do katastra nehnuteľností.

(2) Ak má byť zmenou poradia obmedzených vecných práv dotknuté právo tretej osoby, vyžaduje sa k zmene jej súhlas; súhlas môže byť udelený ktorejkoľvek zo strán.

§ 1553 Osobitné ustanovenia o poradí obmedzených vecných práv

Ustanoveniami § 1549 až 1552 nie sú dotknuté osobitné ustanovenia o poradí obmedzených vecných práv.

§ 1554 Ochrana obmedzených vecných práv

Na ochranu obmedzených vecných práv sa použijú primerane ustanovenia o ochrane vlastníckeho práva.

DRUHÝ DIEL
Vecné bremená

§ 1555 Rozdelenie vecných bremien

Vecné bremená sú služobnosti a reálne bremená.

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia o služobnostiach

§ 1556 Obsah služobnosti

Služobnosť obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech iného tak, že je povinný niečo strpieť alebo niečoho sa zdržať.

§ 1557 Druhy služobností

Služobnosti sú spojené s vlastníctvom určitej nehnuteľnej veci (pozemková služobnosť) alebo patria určitej osobe (osobná služobnosť).

§ 1558 Vlastníkova služobnosť

Vlastník môže zaťažiť svoju nehnuteľnú vec služobnosťou v prospech inej svojej nehnuteľnej veci.

§ 1559 Rozsah služobnosti

(1) Služobnosť zahŕňa všetko, čo je na jej výkon potrebné.

(2) Ak nebol obsah alebo rozsah služobnosti presne vymedzený, posúdi sa podľa účelu, na ktorý bola služobnosť zriadená, podľa potreby panujúcej veci a podľa zvyklostí; ak nie sú ani tie, platí, že jej obsah alebo rozsah sa vykladá zužujúco.

§ 1560 Náklady spojené s užívaním zaťaženej veci

Oprávnená osoba je povinná znášať náklady spojené s užívaním, zachovaním a bežnými opravami zaťaženej veci. Ak však vec užíva aj jej vlastník, je povinný na tieto náklady prispievať podľa miery spoluužívania alebo sa užívania zdržať.

Druhý oddiel
Vznik služobnosti

§ 1561 Vznik služobnosti

Služobnosť vzniká zápisom do katastra nehnuteľností, účinnosťou právneho úkonu, vydržaním, zo zákona alebo rozhodnutím súdu alebo orgánu verejnej moci v prípadoch ustanovených osobitnými predpismi.

§ 1562 Vznik služobnosti na základe právneho úkonu

(1) Ak sa zriaďuje právnym úkonom služobnosť k nehnuteľnej veci, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, vzniká zápisom do katastra nehnuteľností.

(2) Ak sa zriaďuje právnym úkonom služobnosť k nehnuteľnej veci, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, vzniká účinnosťou právneho úkonu.

Tretí oddiel
Osobitné ustanovenia o niektorých služobnostiach

PRÁVO UŽÍVANIA

§ 1563 Rozsah práva užívania

Osoba oprávnená užívať nehnuteľnú vec môže túto vec užívať pre vlastnú potrebu a potrebu členov svojej domácnosti, nesmie však meniť jej podstatu ani účel, na ktorý je vec určená.

§ 1564 Plody a úžitky zaťaženej veci

(1) V medziach vlastnej potreby a potreby členov svojej domácnosti má osoba oprávnená užívať vec právo i na plody a úžitky užívanej veci.

(2) Vlastníkovi zaťaženej veci patria všetky plody a úžitky, ktoré presahujú vlastnú potrebu oprávnenej osoby a potrebu členov jej domácnosti, a ktoré môže brať bez toho, že by tým ukracoval oprávnenú osobu pri výkone jej práva.

PRÁVO POŽÍVANIA

§ 1565 Rozsah práva požívania

Ak patrí oprávnenej osobe právo vec požívať, má požívateľ popri práve užívať túto vec aj právo na jej plody.

§ 1566 Právo na skrytú vec

Na skrytú vec nájdenú v zaťaženej nehnuteľnej veci nemá požívateľ právo.

§ 1567 Vlastníctvo plodov

Vlastníkovi zaťaženej veci patria všetky plody, ktoré ku dňu skončenia požívania neboli oddelené od plodonosnej veci.

PRÁVO UŽÍVAŤ NEHNUTEĽNÚ VEC URČENÚ NA BÝVANIE

§ 1568 Rozsah práva užívať nehnuteľnú vec určenú na bývanie

(1) Ak je obsahom služobnosti právo užívať byt, jeho časť alebo inú nehnuteľnosť určenú na bývanie, predpokladá sa, že ide o právo užívať byt alebo jeho časť pre vlastnú potrebu zabezpečenia bývania oprávneného zo služobnosti a členov jeho domácnosti.

(2) Zriadením služobnosti podľa odseku 1 nie je dotknuté právo vlastníka nehnuteľnosti voľne nakladať so všetkými časťami nehnuteľnosti, na ktoré sa právo užívania podľa odseku 1 nevzťahuje.

§ 1569 Plnenia spojené s užívaním nehnuteľnej veci určenej na bývanie

(1) Pri výkone práva užívať nehnuteľnú vec určenú na bývanie je oprávnená osoba povinná znášať všetky náklady, ktoré sú s výkonom jej práva zvyčajne spojené.

(2) Pri výkone práva užívať nehnuteľnú vec určenú na bývanie je oprávnená osoba oprávnená si na dobu výkonu služobnosti na vlastné náklady zabezpečiť všetky plnenia, ktoré sú pri užívaní nehnuteľnosti na bývanie obvyklé aj bez výslovného súhlasu vlastníka nehnuteľnosti.

PRÁVO CESTY

§ 1570 Základné ustanovenie

Ak nie je určené inak, právo cesty zahŕňa právo prechodu pešo a právo prejazdu nemotorových vozidiel a motorových vozidiel vhodným a bezpečným spôsobom pri zachovaní riadneho stavu pozemku, cez ktorý sa prechod alebo prejazd uskutočňuje.

NEVYHNUTNÁ CESTA

§ 1571 Podmienky zriadenia nevyhnutnej cesty

V prospech vlastníka nehnuteľnej veci, na ktorej nemožno riadne hospodáriť alebo ju inak riadne užívať preto, že nie je dostatočne spojená s verejnou cestou, môže súd za primeranú náhradu zriadiť ako služobnosť nevyhnutnú cestu v rozsahu, ktorý zodpovedá potrebe vlastníka nehnuteľnej veci riadne ju užívať s čo najmenšími nákladmi. Súd pritom dbá, aby bol zriadením nevyhnutnej cesty pozemok zaťažený čo najmenej.

§ 1572 Nemožnosť zriadenia nevyhnutnej cesty

(1) Súd nezriadi nevyhnutnú cestu, ak

a) škoda na zaťaženom pozemku zrejme prevýši výhodu nevyhnutnej cesty,
b) si ten, kto o nevyhnutnú cestu žiada, spôsobil nedostatok prístupu z hrubej nedbanlivosti či úmyselne, alebo
c) sa žiada nevyhnutná cesta len na účel pohodlnejšieho spojenia nehnuteľnej veci s verejnou cestou.

(2) Nevyhnutnú cestu nemožno zriadiť tam, kde k dosiahnutiu požadovaného účelu postačí postup podľa § 1450.

(3) Nevyhnutnú cestu nemožno zriadiť cez priestor uzatvorený za tým účelom, aby doňho cudzie osoby nemali prístup, ani cez pozemok, pri ktorom bráni zriadeniu nevyhnutnej cesty verejný záujem.

§ 1573 Určenie pozemku zaťaženého nevyhnutnou cestou

(1) Domáhať sa zriadenia nevyhnutnej cesty možno voči pozemku, cez ktorý je prechod na verejnú cestu najefektívnejší pri zohľadnení stavu a polohy oprávnenej nehnuteľnej veci, prospechu pre oprávnenú nehnuteľnú vec a obmedzenia spôsobeného zriadením nevyhnutnej cesty na zaťaženom pozemku.

(2) Ak nehnuteľnú vec bez prístupu obklopuje niekoľko susedných pozemkov, nevyhnutná cesta sa povolí len cez jeden z nich.

(3) Ak stratila nehnuteľná vec spojenie s verejnou cestou faktickým rozdelením, rozdelením na základe zmluvy alebo rozdelením z dôvodu vyporiadania dedičstva, právo na zriadenie nevyhnutnej cesty môže byť uplatnené len voči vlastníkovi pozemku, ktorý vznikol rozdelením pôvodného pozemku s prístupom k verejnej komunikácii, jeho dedičovi alebo právnemu nástupcovi, aj keď nejde o najefektívnejší prechod alebo prejazd; v tomto prípade zriadi súd nevyhnutnú cestu bezodplatne.

§ 1574 Vybudovanie prístupu k verejnej ceste

Ak súd povolil zriadiť na dotknutom pozemku nevyhnutnú cestu ako umelú, zriadi a udržiava ju ten, v koho prospech bola povolená. Pritom je povinný dbať na to, aby jej vybudovaním a udržiavaním spôsobil zaťaženému pozemku čo najmenšiu škodu.

§ 1575 Zrušenie nevyhnutnej cesty súdom a vzájomné vyporiadanie

Ak pominú dôvody, pre ktoré bola nevyhnutná cesta zriadená, súd na návrh vlastníka dotknutého pozemku nevyhnutnú cestu zruší. Zánikom tohto práva nevzniká právo na vrátenie náhrady za právo nevyhnutnej cesty; zaniká však povinnosť platiť v budúcnosti splatné náhrady.

SLUŽOBNOSŤ INŽINIERSKEJ SIETE

§ 1576 Rozsah služobnosti inžinierskej siete

(1) Služobnosť inžinierskej siete oprávňuje oprávnenú osobu zriadiť a mať na nehnuteľnej veci vodovodné, kanalizačné, energetické alebo iné siete (inžinierske siete), vrátane práva prevádzkovať ich a vykonávať činnosti podľa osobitných predpisov, vykonávať prehliadky, údržbu a opravy, ako aj ich odstránenie; a za týmto účelom patrí oprávnenej osobe právo vstupu, vjazdu, prechodu a prejazdu.

(2) Vlastník nehnuteľnej veci je povinný zdržať sa všetkého, čo by mohlo viesť k ohrozeniu inžinierskej siete a strpieť obmedzenia vyplývajúce z existencie inžinierskej siete.

(3) Ak je to výslovne dohodnuté, služobnosť inžinierskej siete môže zahŕňať aj právo modernizácie, zlepšovania výkonnosti, úpravy a rekonštrukcie inžinierskej siete, právo zriadiť a mať na nehnuteľnej veci obslužné zariadenie a vykonávať k nemu činnosti podľa odseku 1 a prípadne tohto odseku; a za tým účelom patrí oprávnenej osobe právo vstupu, vjazdu, prechodu a prejazdu.

§ 1577 Výkon služobnosti inžinierskej siete

(1) Oprávnená osoba vykonáva práva vstupu, vjazdu, prechodu a prejazdu v nevyhnutnom rozsahu a na nevyhnutnú dobu.

(2) Ak je služobnosť zriadená odplatne, odplata za výkon tohto práva je zahrnutá v odplate za zriadenie služobnosti inžinierskej siete.

(3) Oprávnená osoba sprístupní vlastníkovi nehnuteľnej veci na jeho požiadanie dokumentáciu týkajúcu sa inžinierskych sietí v rozsahu nevyhnutnom na ochranu jeho záujmov.

§ 1578 Zriadenie služobnosti inžinierskej siete súdom

(1) Vlastník nehnuteľnej veci môže žiadať, aby súd za primeranú náhradu zriadil služobnosť inžinierskej siete, ak to vyžaduje nutná potreba panujúcej nehnuteľnej veci; súd prihliadne najmä k tomu, či je možné panujúcu nehnuteľnú vec dobre využívať aj bez zriadenia služobnosti.

(2) Na zriadenie služobnosti inžinierskej siete súdom sa primerane použijú ustanovenia o zriadení nevyhnutnej cesty súdom.

Štvrtý oddiel
Zánik služobnosti

§ 1579 Zánik služobnosti zrušenej právnym úkonom

(1) Ak sa zrušuje právnym úkonom služobnosť zaťažujúca vec, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, služobnosť zanikne výmazom z katastra nehnuteľností.

(2) Ak sa zrušuje právnym úkonom služobnosť zaťažujúca vec, ktorá nie je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností, služobnosť zanikne účinnosťou právneho úkonu.

§ 1580 Zánik služobnosti smrťou alebo zánikom oprávneného

(1) Ak je oprávnenou zo služobnosti fyzická osoba, osobná služobnosť zaniká najneskôr smrťou oprávneného zo služobnosti.

(2) Ak je oprávnenou zo služobnosti právnická osoba, osobná služobnosť zaniká najneskôr zánikom oprávneného zo služobnosti bez právneho nástupcu. Ak právnická osoba, ktorá je oprávnenou zo služobnosti, zanikne s právnym nástupcom, právny nástupca sa stáva oprávneným zo služobnosti.

(3) Ak osobná služobnosť vznikla v súvislosti s prevádzkovaním podniku, prevodom alebo prechodom podniku alebo jeho časti, s ktorou služobnosť súvisí, nadobúdateľ podniku alebo jeho časti sa stáva oprávneným zo služobnosti.

§ 1581 Zánik služobnosti uplynutím doby

Služobnosť zanikne, ak uplynula doba, na ktorú bola zriadená.

§ 1582 Zánik služobnosti pri splynutí

(1) Ak sa vlastníkom zaťaženej a panujúcej veci stane tá istá osoba, služobnosť zanikne výmazom z katastra nehnuteľností.

(2) Ak sa oprávnená osoba stane vlastníkom zaťaženej veci, služobnosť zanikne výmazom z katastra nehnuteľností.

§ 1583 Zánik služobnosti z dôvodu trvalých zmien

Služobnosť zanikne, ak nastali také trvalé zmeny, že zaťažená vec už nemôže slúžiť potrebám oprávnenej osoby alebo prospešnejšiemu využívaniu jej nehnuteľnosti.

§ 1584 Zrušenie služobnosti súdom

Ak trvalou zmenou pomerov vznikne hrubý nepomer medzi povinnosťou vlastníka zaťaženej nehnuteľnej veci a výhodou oprávneného, môže súd rozhodnúť, že sa služobnosť obmedzuje alebo zrušuje za primeranú náhradu.

Piaty oddiel
Reálne bremená

§ 1585 Základné ustanovenia

(1) Nehnuteľná vec zapísaná do katastra nehnuteľností môže byť zaťažená reálnym bremenom tak, že každý vlastník veci je zaviazaný voči vlastní-

kovi inej nehnuteľnej veci alebo voči inej oprávnenej osobe k opakovanému plneniu tak, že je povinný niečo dávať alebo niečo konať.

(2) Pre to isté reálne bremeno možno zaťažiť aj niekoľko vecí alebo len spoluvlastnícky podiel k veci.

(3) Vlastník môže zaťažiť svoju nehnuteľnú vec zapísanú do katastra nehnuteľností reálnym bremenom v prospech inej svojej nehnuteľnej veci.

§ 1586 Vznik reálneho bremena na základe právneho úkonu

Ak sa zriaďuje reálne bremeno právnym úkonom, vzniká zápisom do katastra nehnuteľností.

§ 1587 Právne postavenie povinnej osoby

(1) Vlastník zaťaženej veci zodpovedá ako dlžník za jednotlivé plnenia, ktoré sa stali splatnými v dobe trvania jeho vlastníckeho práva.

(2) Súčasný vlastník zodpovedá za plnenia, ktoré sa stali splatnými v dobe, kedy nebol vlastníkom zaťaženej veci, len vecou zaťaženou reálnym bremenom. Na práva a povinnosti tohto vlastníka sa použijú primerane ustanovenia o záložnom práve. Ak dôjde k speňaženiu zaťaženej veci spôsobom obdobným speňaženiu zálohu, uspokoja sa z výťažku speňaženia veci všetky doposiaľ splatné plnenia. Pre budúce plnenia však reálne bremeno na zaťaženej veci trvá naďalej.

§ 1588 Rozsah zaťaženia

Hodnota ročného plnenia z reálneho bremena môže tvoriť najviac 25 percent z hodnoty zaťaženej veci v čase zriadenia reálneho bremena.

§ 1589 Časovo neobmedzené reálne bremeno

(1) Časovo neobmedzené reálne bremeno môže byť zriadené len ako vykúpiteľné a podmienky výkupu musia byť určené už pri jeho zriadení.

(2) Právo výkupu je vykonané písomným oznámením vlastníka zaťaženej veci voči osobe oprávnenej z reálneho bremena.

(3) Reálne bremeno zaniká úhradou príslušnej peňažnej čiastky osobe oprávnenej z reálneho bremena alebo splnením iných dohodnutých podmienok.

§ 1590 Náhradné plnenie

Ak pre zmenu pomerov nemožno spravodlivo trvať na nepeňažnom plnení, môže súd rozhodnúť, aby sa namiesto nepeňažného plnenia poskytovalo peňažné plnenie.

§ 1591 Zánik reálnych bremien

O zániku reálnych bremien platia primerane ustanovenia o zániku služobností.

TRETÍ DIEL
Záložné právo

Prvý oddiel
Všeobecné ustanovenia

§ 1592 Účel záložného práva

Záložné právo slúži na zabezpečenie pohľadávky a jej príslušenstva tým, že záložného veriteľa oprávňuje uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z predmetu záložného práva (záloh), ak pohľadávka nie je riadne a včas splnená.

§ 1593 Pohľadávka zabezpečená záložným právom

(1) Záložným právom možno zabezpečiť peňažnú pohľadávku, ako aj nepeňažnú pohľadávku, ktorej hodnota je určitá alebo kedykoľvek počas trvania záložného práva určiteľná.

(2) Záložným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky. V takom prípade vzniku záložného práva nebráni skutočnosť, že v čase, kedy záložné právo vzniká, zabezpečená pohľadávka ešte neexistuje.

(3) Pohľadávku možno zabezpečiť aj záložným právom zriadeným k niekoľkým samostatným zálohom.

§ 1594 Prechod záložného práva

(1) Záložné právo prechádza pri prevode alebo prechode pohľadávky zabezpečenej záložným právom na nadobúdateľa pohľadávky.

(2) Záložné právo prechádza na nadobúdateľa pohľadávky aj vtedy, ak ide o inú zmenu v osobe oprávnenej zo zabezpečenej pohľadávky.

Druhý oddiel
Záloh

§ 1595 Spôsobilý záloh

(1) Zálohom môže byť vec, ktorá je prevoditeľná, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Zálohom môže byť aj súbor vecí, podnik alebo časť podniku, alebo iná hromadná vec.

(3) Záložné právo možno zriadiť k veci vo vlastníctve záložcu; ustanovenie § 1546 tým nie je dotknuté.

§ 1596 Rozsah záložného práva

(1) Záložné právo sa vzťahuje na záloh, jeho súčasti, plody a úžitky a príslušenstvo.

(2) Na plody a úžitky sa záložné právo vzťahuje až do ich oddelenia od zálohu.

§ 1597 Záložné právo k budúcemu zálohu

Záložné právo možno zriadiť aj k veci, ktorú záložca nadobudne v budúcnosti, a to aj vtedy, ak vec vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky.

§ 1598 Pluralita záložných práv

(1) Ak vzniklo k zálohu viac záložných práv, na ich uspokojenie je rozhodujúce poradie ich registrácie v notárskom centrálnom registri záložných práv (register záložných práv) alebo v osobitnom registri, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje registrácia v osobitnom registri, počítané odo dňa ich najskoršej registrácie.

(2) Ak vznikne k hnuteľnej veci viac záložných práv a niektoré z nich vznikne odovzdaním veci, na uspokojenie záložných práv majú prednosť záložné práva registrované v registri záložných práv alebo v osobitnom registri, a to podľa poradia ich registrácie.

§ 1599 Dohoda o výkone viacerých záložných práv

(1) Ak vznikne k zálohu viac záložných práv, môžu sa záložní veritelia dohodnúť o poradí ich záložných práv, rozhodujúcom na ich uspokojenie.

(2) Dohoda podľa odseku 1 nadobúda účinnosť registráciou dohodnutého poradia v registri záložných práv alebo registráciou v osobitnom registri, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje registrácia v osobitnom registri, na základe žiadosti všetkých na dohode zúčastnených záložných veriteľov.

(3) Dohoda, na ktorej základe by sa mohla záložnému veriteľovi, ktorý nie je jej účastníkom, zhoršiť vymožiteľnosť pohľadávky pri výkone záložného práva, je voči tejto osobe neúčinná.

Tretí oddiel
Vznik záložného práva

§ 1600 Zriadenie záložného práva

(1) Záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadaní dedičstva, rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, alebo zákonom.

(2) Akákoľvek dohoda zakazujúca zriadiť záložné právo je voči tretím osobám neúčinná.

(3) Zmluva o zriadení záložného práva k hnuteľnej veci nemusí byť uzavretá v písomnej forme, ak záložné právo vzniká odovzdaním veci podľa tohto zákona.

§ 1601 Náležitosti záložnej zmluvy

(1) V zmluve o zriadení záložného práva sa určí pohľadávka, ktorá sa záložným právom zabezpečuje a záloh.

(2) V zmluve o zriadení záložného práva sa určí najvyššia hodnota istiny, do ktorej sa pohľadávka zabezpečuje, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje hodnotu zabezpečenej pohľadávky.

(3) Záloh môže byť v zmluve o zriadení záložného práva určený jednotlivo, čo sa týka množstva a druhu, alebo iným spôsobom tak, aby kedykoľvek počas trvania záložného práva bolo možné záloh určiť.

§ 1602 Registrácia záložného práva

(1) Na vznik záložného práva sa vyžaduje jeho registrácia v registri záložných práv, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Záložné právo, ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri (registrácia v osobitnom registri), nepodlieha registrácii v registri záložných práv podľa tohto zákona. Registrácia v registri záložných práv sa nevyžaduje ani v prípade zriadenia záložného práva podľa § 1604.

§ 1603 Registrácia záložného práva v osobitnom registri

(1) Záložné právo k nehnuteľným veciam, bytom a nebytovým priestorom, ktoré sú evidované v katastri nehnuteľností, vzniká zápisom do katastra nehnuteľností, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Záložné právo k niektorým veciam, právam alebo k iným majetkovým hodnotám ustanoveným osobitným predpisom vzniká jeho registráciou v inom osobitnom registri, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

§ 1604 Vznik záložného práva k hnuteľnej veci

(1) Záložné právo k hnuteľnej veci vzniká jej odovzdaním záložnému veriteľovi alebo tretej osobe do úschovy, ak sa na tom záložca a záložný veriteľ dohodli.

(2) Záložné právo podľa odseku 1 môže byť kedykoľvek počas jeho trvania registrované v registri záložných práv. Ak sa zmluva o zriadení záložného práva neuzavrela v písomnej forme, vyžaduje sa písomné vyhotovenie potvrdenia o obsahu zmluvy podpísané záložcom a záložným veriteľom pred registráciou záložného práva.

§ 1605 Spoločné ustanovenia

(1) Na vznik záložného práva k súboru vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, podniku alebo časti podniku ako celku sa vyžaduje registrácia v registri záložných práv.

(2) Na vznik záložného práva k jednotlivým súčastiam zálohu, pre ktoré to zákon ustanovuje, sa vyžaduje aj registrácia v osobitnom registri.

§ 1606 Vznik záložného práva k budúcemu zálohu

(1) Záložné právo k veci, ktorú záložca nadobudne v budúcnosti, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky, vznikne nadobudnutím vlastníckeho práva k veci záložcom; to neplatí, ak záložné právo, na ktorého vznik sa vyžaduje jeho registrácia v registri záložných práv, nebolo registrované pred nadobudnutím vlastníckeho práva k veci záložcom.

(2) Pri záložnom práve k veci, ktorú záložca nadobudne v budúcnosti, ktorá vznikne v budúcnosti alebo ktorej vznik závisí od splnenia podmienky, na ktorého vznik sa vyžaduje podľa zákona jeho registrácia v osobitnom registri, sa zapíše vznik záložného práva do tohto registra ku dňu nadobudnutia vlastníckeho práva k veci záložcom.

§ 1607 Spoločné ustanovenie k registrácii záložného práva

(1) Návrh na registráciu záložného práva v registri záložných práv alebo žiadosť o registráciu v osobitnom registri, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje podľa zákona registrácia v osobitnom registri, podáva v prípade vzniku záložného práva na základe písomnej zmluvy záložca, inak záložný veriteľ, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Ak záložné právo vzniká rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, vykoná sa registrácia na základe rozhodnutia, ktorým záložné právo zriadil.

§ 1608 Zmena registrovaných údajov

(1) Ak nastanú zmeny údajov týkajúce sa záložného práva, je osoba, ktorej to ukladá zákon, inak osoba, ktorej sa zmena údajov týka, povinná požiadať o zmenu registrácie v registri záložných práv alebo v osobitnom registri. Ak nemožno určiť osobu, ktorej sa zmena údajov týka, má túto povinnosť záložca, ak zákon neustanovuje inak.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 splní povinná osoba bez zbytočného odkladu odo dňa, keď nastala skutočnosť, z ktorej vyplýva zmena údajov o záložnom práve. Ak návrh na registráciu zmeny údajov sú povinné podať viaceré osoby, považuje sa táto povinnosť za splnenú, ak ju splní jedna z nich, ak zákon neustanovuje, že návrh na registráciu zmeny údajov sú tieto osoby povinné podať spoločne.

(3) Osoba, ktorá poruší povinnosti podľa odseku 1 alebo odseku 2, zodpovedá za spôsobenú škodu.

§ 1609 Prevod a prechod zálohu

(1) Pri prevode alebo prechode zálohu pôsobí záložné právo voči nadobúdateľovi zálohu, ak zmluva o zriadení záložného práva neurčuje, že

záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom, alebo ak zákon neustanovuje inak.

(2) Na nadobúdateľa zálohu, voči ktorému pôsobí záložné právo, prechádzajú účinnosťou prevodu alebo prechodu všetky práva a povinnosti záložcu zo zmluvy o zriadení záložného práva. Nadobúdateľ zálohu, voči ktorému pôsobí záložné právo, je povinný strpieť výkon záložného práva a vzťahujú sa na neho práva a povinnosti záložcu.

§ 1610 Rozdelenie a spojenie zálohu

(1) Ak sa záloh zmení na novú vec, zaťaží záložné právo aj túto novú vec. Pri rozdelení založenej veci zaťažuje záložné právo všetky veci, ktoré rozdelením pôvodného zálohu vznikli.

(2) Ak sa záloh spojí s inou nezaloženou vecou, má záložný veriteľ právo na obnovenie pôvodného stavu na náklady záložcu. Ak to však nie je možné, vzťahuje sa záložné právo na celú vec, avšak len do hodnoty zálohu v čase spojenia.

(3) Ak sa spoja dva alebo viac zálohov, na účely záložného práva platí, že k spojeniu nedošlo; to neplatí, ak spojené zálohy zabezpečujú tú istú pohľadávku.

§ 1611 Prevod zálohu bez záložného práva

(1) Záložné právo nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu, ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania.

(2) Záložné právo nepôsobí voči nadobúdateľovi zálohu ani vtedy, ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom. Ak je záložné právo registrované v registri záložných práv, predpokladá sa, že nadobúdateľ zálohu nebol dobromyseľný.

(3) Odsek 1 sa nevzťahuje na záložné právo, ktoré vzniká registráciou v registri záložných práv, ak je záloh individuálne určený. Odseky 1 a 2 sa nevzťahujú na záložné právo, ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri, ak sa na jeho vznik vyžaduje podľa zákona registrácia v osobitnom registri.

§ 1612 Registrácia zmeny v osobe záložcu

Záložca a nadobúdateľ zálohu sú povinní zaregistrovať zmenu v osobe záložcu do registra záložných práv alebo do osobitného registra, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje podľa zákona registrácia v osobitnom registri; za škodu spôsobenú porušením tejto povinnosti zodpovedajú spoločne a nerozdielne.

Štvrtý oddiel

Práva a povinnosti zo záložného práva

§ 1613 Užívanie zálohu

Záložca môže záloh užívať obvyklým spôsobom; je však povinný zdržať sa všetkého, čím sa okrem bežného opotrebovania hodnota zálohu zmenšuje.

§ 1614 Záloh zverený záložnému veriteľovi

(1) Ak bol hnuteľný záloh odovzdaný záložnému veriteľovi, je záložný veriteľ povinný zverený záloh chrániť pred poškodením, stratou, znehodnotením a zničením.

(2) Záložný veriteľ je oprávnený zverený záloh užívať len so súhlasom záložcu alebo ak môže byť jeho neužívaním záloh poškodený alebo znehodnotený, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(3) Záložný veriteľ má voči záložcovi právo na náhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov, ktoré mu vznikli v dôsledku plnenia povinností podľa odseku 1.

Piaty oddiel

Výkon záložného práva

§ 1615 Výkon záložného práva

(1) Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva.

(2) Ak je na zabezpečenie tej istej pohľadávky zriadené záložné právo k viacerým samostatným zálohom, je záložný veriteľ oprávnený uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia pohľadávky z ktoréhokoľvek z nich, ktorý postačuje na uspokojenie pohľadávky, inak zo všetkých zálohov.

(3) V rámci výkonu záložného práva sa záložný veriteľ môže uspokojiť spôsobom určeným v zmluve alebo predajom zálohu na dražbe podľa osobitného predpisu, alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných predpisov, ak zákon neustanovuje inak.

(4) Záložný veriteľ má voči záložcovi právo na náhradu nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

(5) Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená, môže sa záložný veriteľ uspokojiť alebo domáhať sa uspokojenia zo zálohu aj vtedy, keď je nárok vyplývajúci zo zabezpečenej pohľadávky premlčaný.

§ 1616 Výkon záložného práva k podniku

Ak je zálohom podnik alebo jeho časť, je záložný veriteľ oprávnený uspokojiť sa alebo domáhať sa uspokojenia z podniku alebo z jeho časti ako

celku, len ak záložné právo vzniklo ku všetkým súčastiam podniku alebo k jeho časti.

§ 1617 Zákaz prepadného zálohu

Akákoľvek dohoda uzavretá pred splatnosťou pohľadávky zabezpečenej záložným právom, na základe ktorej sa môže záložný veriteľ uspokojiť tým, že nadobudne vlastnícke právo k veci, ku ktorej je zriadené záložné právo, je neplatná, ak zákon neustanovuje inak.

§ 1618 Oznámenie o začatí výkonu záložného práva

(1) Začatie výkonu záložného práva je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, a pri záložných právach registrovaných v registri záložných práv aj zaregistrovať začatie výkonu záložného práva v tomto registri, ak zákon neustanovuje inak.

(2) V písomnom oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu.

(3) Ak je záložné právo zapísané v katastri nehnuteľností, je záložný veriteľ povinný jedno vyhotovenie oznámenia o začatí výkonu záložného práva zaslať príslušnému okresnému úradu, ktorý začatie výkonu záložného práva vyznačí v katastri nehnuteľností.

§ 1619 Prevod zálohu po oznámení o začatí výkonu záložného práva

(1) Po oznámení o začatí výkonu záložného práva nesmie záložca bez súhlasu záložného veriteľa záloh previesť.

(2) Porušenie zákazu nemá účinky voči osobám, ktoré nadobudli záloh od záložcu v bežnom obchodnom styku v rámci predmetu podnikania záložcu okrem prípadu, keď nadobúdateľ vedel alebo vzhľadom na všetky okolnosti musel vedieť, že sa začal výkon záložného práva.

§ 1620 Výkon záložného práva predajom zálohu

(1) Predať záloh spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe môže záložný veriteľ najskôr po uplynutí 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

(2) Ak je záložné právo registrované v registri záložných práv a deň registrácie začatia výkonu záložného práva v registri záložných práv je neskorší ako deň oznámenia o začatí výkonu záložného práva záložcovi a dlžníkovi, ak osoba dlžníka nie je totožná s osobou záložcu, doba 30 dní začína plynúť

odo dňa registrácie začatia výkonu záložného práva v registri záložných práv.

(3) Záložca a záložný veriteľ sa môžu po oznámení o začatí výkonu záložného práva dohodnúť, že záložný veriteľ je oprávnený predať záloh spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva alebo na dražbe aj pred uplynutím doby podľa odseku 1 alebo odseku 2.

§ 1621 Zmena spôsobu výkonu záložného práva

(1) Záložný veriteľ, ktorý začal výkon záložného práva s cieľom uspokojiť svoju pohľadávku spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva, môže kedykoľvek počas výkonu záložného práva zmeniť spôsob výkonu záložného práva a predať záloh na dražbe alebo domáhať sa uspokojenia predajom zálohu podľa osobitných predpisov.

(2) Záložný veriteľ je povinný informovať záložcu o zmene spôsobu výkonu záložného práva.

§ 1622 Povinnosti záložcu

(1) Záložca je povinný strpieť výkon záložného práva a je povinný poskytnúť záložnému veriteľovi súčinnosť potrebnú na výkon záložného práva. Najmä je povinný vydať záložnému veriteľovi záloh a doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu a poskytnúť akúkoľvek inú súčinnosť ustanovenú zákonom alebo určenú v zmluve o zriadení záložného práva.

(2) Rovnakú povinnosť má aj tretia osoba, ktorá má u seba záloh alebo doklady potrebné na prevzatie, prevod a užívanie zálohu.

§ 1623 Povinnosti tretej osoby počas výkonu záložného práva

Osoba, ktorá má počas výkonu záložného práva záloh u seba, je povinná zdržať sa všetkého, čím by sa hodnota zálohu zmenšila, okrem bežného opotrebovania.

§ 1624 Predaj zálohu mimo dražby

Ak sa v zmluve o zriadení záložného práva dohodne, že záložný veriteľ je oprávnený predať záloh iným spôsobom ako na dražbe, je záložný veriteľ povinný pri predaji zálohu postupovať s náležitou starostlivosťou tak, aby záloh predal za cenu, za ktorú sa rovnaký alebo porovnateľný predmet zvyčajne predáva za porovnateľných podmienok v čase a mieste predaja zálohu.

§ 1625 Práva a povinnosti pri výkone záložného práva

(1) Pri výkone záložného práva koná záložný veriteľ v mene záložcu.

(2) Záložný veriteľ je povinný informovať záložcu o priebehu výkonu záložného práva, najmä o všetkých skutočnostiach, ktoré môžu mať vplyv

na cenu zálohu pri jeho predaji.

(3) Záložný veriteľ je povinný podať záložcovi písomnú správu o výkone záložného práva bez zbytočného odkladu po predaji zálohu, v ktorej uvedie najmä údaje o predaji zálohu, hodnote výťažku z predaja zálohu, o nákladoch vynaložených na vykonanie záložného práva a o použití výťažku z predaja zálohu. Náklady vynaložené v súvislosti s výkonom záložného práva je záložný veriteľ povinný preukázať.

§ 1626 Preplatok z výťažku

Ak výťažok z predaja zálohu prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, je záložný veriteľ povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu hodnotu výťažku z predaja, ktorá prevyšuje zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

§ 1627 Použitie ustanovení o ručení

(1) Ak osoba záložcu nie je totožná s osobou dlžníka, prechádza na záložcu pohľadávka záložného veriteľa v rozsahu jej uspokojenia pri výkone záložného práva, ktoré zriadil záložca. Ustanovenia § 399 ods. 1, 2 a 4, § 400, § 401 ods. 1 a 3 a § 405 sa použijú rovnako.

(2) Odsek 1 sa použije aj vtedy, ak záložca splní za dlžníka zabezpečený dlh alebo jeho časť po začatí výkonu záložného práva, ktoré zriadil záložca. Záložné právo ostáva zachované; ustanovenie § 507 ods. 1 sa nepoužije. Záložca, na ktorého takto prešlo záložné právo, ho nemôže vykonať na uspokojenie zabezpečenej pohľadávky, ktorá na neho prešla z rovnakého dôvodu, kým mu záloh patrí.

§ 1628 Zánik predkupného práva a vecného bremena

Výkonom záložného práva zanikajú predkupné práva, reálne bremená a služobnosti spočívajúce v užívaní nehnuteľnej veci, ktoré na zálohu vznikli neskôr ako záložné právo, ktoré bolo vykonané; to neplatí, ak vznikli zo zákona alebo s písomným súhlasom záložného veriteľa, ktorého záložné právo bolo vykonané.

Šiesty oddiel
Osobitné ustanovenia o výkone záložného práva pri pluralite záložných práv

§ 1629 Oznámenie výkonu záložného práva pri pluralite záložných veriteľov

(1) Ak vzniklo na zálohu viac záložných práv, je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť začatie výkonu záložného práva aj ostatným záložným

veriteľom, ktorí sú v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložných práv pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo.

(2) V oznámení o začatí výkonu záložného práva záložný veriteľ uvedie spôsob, akým sa uspokojí alebo sa bude domáhať uspokojenia zo zálohu.

(3) Záložný veriteľ vykonávajúci záložné právo môže predať záloh najskôr po uplynutí 30 dní odo dňa oznámenia o začatí výkonu záložného práva všetkým záložným veriteľom podľa odseku 1.

§ 1630 Výkon záložného práva prednostným záložným veriteľom

(1) Pri výkone záložného práva záložným veriteľom, ktorého záložné právo je v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložných práv registrované ako prvé (prednostný záložný veriteľ), sa záloh prevádza nezaťažený záložnými právami ostatných záložných veriteľov.

(2) Ak výťažok z predaja zálohu prevyšuje pohľadávku zabezpečenú v prospech prednostného záložného veriteľa, ostatní záložní veritelia majú právo, aby ich pohľadávky zabezpečené záložným právom k prevádzanému zálohu boli po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov prednostným záložným veriteľom v súvislosti s výkonom záložného práva uspokojené z výťažku z predaja zálohu podľa poradia rozhodujúceho na uspokojenie záložných práv.

(3) Pri výkone záložného práva prednostným záložným veriteľom uloží prednostný záložný veriteľ do notárskej úschovy v prospech ostatných záložných veriteľov a záložcu hodnotu výťažku z predaja zálohu prevyšujúcu pohľadávku zabezpečenú v jeho prospech po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

§ 1631 Preplatok z výťažku

Hodnota výťažku z predaja zálohu, ktorá prevyšuje zabezpečené pohľadávky po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva, sa vydá záložcovi.

§ 1632 Výkon záložného práva iným ako prednostným záložným veriteľom

Pri výkone záložného práva záložným veriteľom, ktorý nemá postavenie prednostného záložného veriteľa, sa záloh prevádza zaťažený záložným právom prednostného záložného veriteľa a ostatných záložných veriteľov, ktorí sú v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložných práv pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo; vo vzťahu k ostatným záložným veriteľom sa použijú primerane ustanovenia § 1630 a 1631.

§ 1633 Prevod zálohu zaťaženého záložným právom

(1) Záložný veriteľ, ktorý vykonáva záložné právo podľa § 1632 je povinný informovať nadobúdateľa zálohu, že záloh sa prevádza zaťažený záložným právom.

(2) Záložný veriteľ, ktorý vykonáva záložné právo podľa § 1632 a nadobúdateľ zálohu sú povinní zaregistrovať zmenu v osobe záložcu v registri záložných práv alebo v osobitnom registri, ak sa na vznik záložného práva podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu vyžaduje jeho registrácia v osobitnom registri; za škodu spôsobenú porušením tejto povinnosti zodpovedajú spoločne a nerozdielne.

§ 1634 Výkon záložného práva ďalšími záložnými veriteľmi

(1) Ak pohľadávka prednostného záložného veriteľa alebo niektorého z ostatných záložných veriteľov, ktorí sú v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložných práv pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo podľa § 1632 je v čase výkonu záložného práva splatná, môže tento záložný veriteľ začať výkon záložného práva alebo uplatňovať uspokojenie svojej pohľadávky aj z výťažku z predaja zálohu, ak to oznámi záložnému veriteľovi vykonávajúcemu záložné právo v lehote podľa § 1629 ods. 3. Ak to neoznámi včas, jeho záložné právo ostáva zachované, je však povinný zdržať sa výkonu svojho záložného práva, kým záložný veriteľ vykonávajúci záložné právo riadne a včas vo výkone záložného práva pokračuje.

(2) Ak prednostný záložný veriteľ alebo iný záložný veriteľ, ktorý je v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložného práva pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo, začne výkon záložného práva podľa odseku 1, začatie výkonu záložného práva oznámi aj záložnému veriteľovi vykonávajúcemu záložné právo.

(3) Ak prednostný záložný veriteľ alebo iný záložný veriteľ, ktorý je v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložného práva pred záložným veriteľom vykonávajúcim záložné právo, oznámi podľa odseku 1 včas začatie výkonu záložného práva záložnému veriteľovi vykonávajúcemu záložné právo, nemôže záložný veriteľ vykonávajúci záložné právo pokračovať vo výkone záložného práva.

(4) Ak záložca, na ktorého podľa § 1627 ods. 2 prešlo záložné právo a ktorý ho nemôže vykonať, včas ako záložný veriteľ podľa odseku 1 oznámi, že si uplatňuje uspokojenie z výťažku z predaja zálohu, zanikne jeho záložné právo okamihom nadobudnutia zálohu nadobúdateľom pri tomto výkone záložného práva. Z výťažku sa tomuto záložnému veriteľovi podľa poradia rozhodujúceho na uspokojenie záložných práv vydá suma pripadajúca na jeho záložné právo, najviac však do výšky zabezpečenej

pohľadávky. Zabezpečená pohľadávka sa týmto nepovažuje voči dlžníkovi za uspokojenú.

(5) Ak záložné právo zanikne podľa odseku 4, záložný veriteľ vykonávajúci záložné právo uloží bez zbytočného odkladu do notárskej úschovy v prospech záložných veriteľov, ktorých záložné práva pri tomto predaji zanikli, a záložcu celý výťažok z predaja zálohu po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

§ 1635 Splnenie pohľadávky záložným veriteľom

Záložný veriteľ, ktorý po začatí výkonu záložného práva iným záložným veriteľom splní za dlžníka pohľadávku, na ktorej uspokojenie sa začal výkon záložného práva, nadobúda jej splnením všetky práva záložného veriteľa k tejto pohľadávke, vrátane poradia rozhodujúceho na uspokojenie záložných práv. Záložný veriteľ, ktorý začal výkon záložného práva, nemôže splnenie pohľadávky iným záložným veriteľom odmietnuť.

Siedmy oddiel
Osobitné ustanovenia o záložnom práve k pohľadávke

§ 1636 Záložné právo k príslušenstvu pohľadávky

Záložné právo k pohľadávke sa vzťahuje aj na dlžné úroky a ostatné jej príslušenstvo.

§ 1637 Účinky voči poddlžníkovi

Záložné právo k peňažnej pohľadávke je účinné voči poddlžníkovi, len ak vznik záložného práva záložca písomne oznámi poddlžníkovi alebo ak mu vznik záložného práva preukáže záložný veriteľ; na preukázanie vzniku záložného práva stačí výpis z registra záložných práv.

§ 1638 Povinnosť poddlžníka

Ak bol vznik záložného práva poddlžníkovi oznámený alebo preukázaný, poddlžník je povinný plniť svoj splatný peňažný dlh záložnému veriteľovi alebo inej osobe určenej záložným veriteľom; takto určenou osobou môže byť aj záložca. Splnenie peňažného dlhu poddlžníka je záložný veriteľ povinný písomne oznámiť záložcovi.

§ 1639 Osobitné ustanovenie o záložnom práve k pohľadávke z účtu

Ak bolo zriadené záložné právo k pohľadávke z účtu, môže záložný veriteľ prikázať osobe vedúcej účet, aby mu vyplatila zostatok na účte do výšky zabezpečenej pohľadávky, ak jej oznámi výšku a splatnosť zabezpečenej pohľadávky.

§ 1640 Uspokojenie záložného veriteľa plnením od poddlžníka

(1) Ak poddlžník splní svoj peňažný dlh záložnému veriteľovi, je záložný veriteľ oprávnený prijaté plnenie držať u seba.

(2) Ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, je záložný veriteľ oprávnený uspokojiť sa z peňažného plnenia poddlžníka.

§ 1641 Vydanie preplatku z plnenia poddlžníka

Ak peňažné plnenie poddlžníka prijaté záložným veriteľom prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, je záložný veriteľ povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu peňažné plnenie prevyšujúce zabezpečenú pohľadávku po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

§ 1642 Výkon záložného práva voči poddlžníkovi

Ak poddlžník nesplní svoj dlh, môže sa záložný veriteľ uspokojiť aj výkonom záložného práva podľa § 1615 až 1635.

§ 1643 Vylúčenie účinkov splynutia

Ak osoba poddlžníka je totožná s osobou záložného veriteľa, ustanovenie § 507 ods. 1 sa nepoužije.

Ôsmy oddiel

Osobitné ustanovenia o záložnom práve k pohľadávke z účtu, vkladu alebo k pohľadávke z úveru

§ 1644 Zriadenie a vznik záložného práva

(1) Záložné právo k pohľadávke z účtu, vkladu alebo k pohľadávke z úveru, ak zmluvu o zriadení záložného práva uzavreli osoby uvedené v § 1651, sa zriaďuje zmluvou o zriadení záložného práva; písomná forma zmluvy sa nevyžaduje.

(2) Záložné právo k pohľadávke z účtu alebo vkladu vzniká pripísaním peňažných prostriedkov na dohodnutý účet alebo iným okamihom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva. Záložné právo k pohľadávke z úveru vzniká prijatím pohľadávky z úveru záložným veriteľom v písomnej forme, vrátane jej elektronickej podoby, alebo iným okamihom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva. Registrácia v registri záložných práv sa nevyžaduje.

§ 1645 Poradie uspokojenia v prípade viacerých záložných práv k pohľadávke z účtu, vkladu alebo k pohľadávke z úveru

Ak vznikne na zálohu viac záložných práv, uspokoja sa prednostne záložné práva vznikom najstaršie, bez ohľadu na ich registráciu v registri záložných práv.

§ 1646 Výkon záložného práva k pohľadávke z účtu, vkladu alebo k pohľadávke z úveru

Ak pohľadávka zabezpečená záložným právom nie je riadne a včas splnená alebo ak nastane iná skutočnosť určená v zmluve o zriadení záložného práva ako skutočnosť rozhodná pre výkon záložného práva, záložný veriteľ môže záložné právo vykonať spôsobom ustanoveným zákonom alebo dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva. Ustanovenia § 1618 ods. 1, § 1620, § 1621 ods. 2, § 1625 ods. 2 a 3 a § 1629 sa nepoužijú.

§ 1647 Spôsob výkonu záložného práva k pohľadávke z účtu, vkladu alebo k pohľadávke z úveru

V záložnej zmluve možno dohodnúť ako spôsob výkonu záložného práva najmä započítanie proti zabezpečenej pohľadávke, použitie zálohu na vyrovnanie zabezpečenej pohľadávky alebo predaj úverovej pohľadávky. Ak ide o úverovú pohľadávku, možno dohodnúť aj jej prevod na záložného veriteľa; v takom prípade musí byť v záložnej zmluve dohodnutý spôsob ocenenia úverovej pohľadávky.

§ 1648 Nakladanie so zálohom, ak je zálohom pohľadávka z účtu alebo vkladu

(1) Ak sa tak zmluvné strany dohodli v zmluve o zriadení záložného práva k pohľadávke z účtu alebo vkladu, je záložný veriteľ oprávnený v medziach zmluvy so zálohom nakladať; pritom koná v mene záložcu a na svoj účet.

(2) Ak záložný veriteľ záloh previedol, záložné právo voči nadobúdateľovi nepôsobí.

§ 1649 Rovnocenný záloh

(1) Ak záložný veriteľ so zálohom nakladal pred tým, ako nastala skutočnosť rozhodná pre výkon záložného práva, je povinný najneskôr v posledný deň splatnosti zabezpečenej pohľadávky obstarať v mene záložcu a na svoj účet rovnocenný záloh, ktorý vstúpi na miesto pôvodného zálohu.

(2) Na posúdenie poradia záložného práva vzťahujúceho sa na rovnocenný záloh je rozhodujúci čas vzniku záložného práva.

(3) Rovnocenný záloh, ktorý vstúpil na miesto pôvodného zálohu, je predmetom toho istého záložného práva. Rovnocenným zálohom sa rozumie pohľadávka z účtu alebo inej formy vkladu znejúca na tú istú sumu v tej istej mene voči tomu istému dlžníkovi.

(4) Ak záložný veriteľ so zálohom nakladal tak, že na ňom zriadil záložné právo, vstupom rovnocenného zálohu na miesto pôvodného zálohu pôvodný záloh prechádza zo záložcu na záložného veriteľa.

§ 1650 Použitie rovnocenného zálohu

Ak sa tak zmluvné strany dohodli v zmluve o zriadení záložného práva, môže záložný veriteľ namiesto postupu podľa § 1649 rovnocenný záloh započítať proti zabezpečenej pohľadávke alebo rovnocenný záloh použiť na jej vyrovnanie.

§ 1651 Obmedzujúce ustanovenie

Ustanovenia § 1644 až 1650 sa použijú len ak zmluvu o zriadení záložného práva uzavreli tieto osoby:

a) orgány verejnej moci členského štátu Európskej únie alebo iných štátov, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore (členský štát),
b) Národná banka Slovenska alebo centrálna banka iného štátu, Európska centrálna banka, Medzinárodný menový fond, Európska investičná banka, medzinárodná rozvojová banka a Banka pre medzinárodné zúčtovanie,
c) banka, obchodník s cennými papiermi, zahraničný obchodník s cennými papiermi, poisťovňa, zahraničná poisťovňa, poisťovňa z iného členského štátu, správcovská spoločnosť, zahraničná správcovská spoločnosť, inštitúcia elektronických peňazí, zahraničná inštitúcia elektronických peňazí, subjekt kolektívneho investovania a zahraničný subjekt kolektívneho investovania,
d) iná osoba ako osoba podľa písm. c) podliehajúca obozretnému dohľadu, ktorá v rámci svojho podnikania vykonáva ako hlavný predmet podnikania niektorú z činností, ktoré môže podľa osobitného predpisu vykonávať banka, ako aj osoba so sídlom v zahraničí s obdobným predmetom činnosti,
e) iná osoba ako osoba podľa písm. c) podliehajúca obozretnému dohľadu, ktorej hlavným predmetom podnikania je nadobúdanie podielov na majetku podľa osobitného predpisu, ako aj osoba so sídlom v zahraničí s obdobným predmetom činnosti,
f) centrálny depozitár cenných papierov, prevádzkovateľ platobného systému, zúčtovací agent, clearingový ústav, spoločný zástupca majiteľov dlhopisov alebo iných dlhových cenných papierov, ako aj osoba so sídlom v zahraničí s obdobným predmetom činnosti vrátane osoby, ktorej predmetom činnosti je zúčtovanie a vyrovnanie obchodov s finančnými nástrojmi alebo výkon činností ústrednej protistrany, aj keď nie je zahraničným centrálnym depozitárom, alebo
g) iná osoba, ako je uvedená v písm. a) až f), ak sú splnené tieto podmienky
   1. druhou zmluvnou stranou je niektorá z osôb podľa písm. a) až d) a f),

2. záložné právo zabezpečuje pohľadávku zo zmluvy o záverečnom vyrovnaní ziskov a strát alebo pohľadávku z obchodov, ktorých vyporiadanie môže byť predmetom zmluvy o záverečnom vyrovnaní ziskov a strát podľa osobitného predpisu.

§ 1652 Vylúčenie spotrebiteľských úverov

Ustanovenia § 1644 až 1651 sa nevzťahujú na pohľadávky zo spotrebiteľských úverov poskytnutých spotrebiteľovi podľa osobitného predpisu; to neplatí, ak účastníkom zmluvy o zriadení záložného práva k pohľadávkam z úverov je niektorá z osôb podľa § 1651 písm. b).

Deviaty oddiel
Poistenie zálohu a plnenie z poistnej zmluvy

§ 1653 Poistenie zálohu

Záložca je povinný zálohu poistiť, len ak tak určuje zmluva o zriadení záložného práva.

§ 1654 Plnenie z poistnej zmluvy záložnému veriteľovi

(1) Ak záložca písomne oznámi alebo záložný veriteľ preukáže poisťovateľovi najneskôr do výplaty plnenia z poistnej zmluvy vznik záložného práva, poisťovateľ plní v prípade poistnej udalosti plnenie z poistnej zmluvy záložnému veriteľovi alebo inej osobe určenej záložným veriteľom; na preukázanie vzniku záložného práva stačí výpis z registra záložných práv alebo z osobitného registra, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje registrácia v osobitnom registri.

(2) Výplatu plnenia z poistnej zmluvy je záložný veriteľ povinný bez zbytočného odkladu písomne oznámiť záložcovi.

§ 1655 Nakladanie s vyplateným poistným plnením

(1) Ak poisťovateľ vyplatí plnenie z poistnej zmluvy záložnému veriteľovi, je záložný veriteľ oprávnený prijaté plnenie držať u seba.

(2) Ak zabezpečená pohľadávka nie je riadne a včas splnená, je záložný veriteľ oprávnený uspokojiť sa z plnenia z poistnej zmluvy.

§ 1656 Nakladanie s preplatkom z poistného plnenia

Ak plnenie z poistnej zmluvy prijaté záložným veriteľom prevyšuje zabezpečenú pohľadávku, je záložný veriteľ povinný vydať záložcovi bez zbytočného odkladu plnenie z poistnej zmluvy prevyšujúce zabezpečenú pohľadávku, po odpočítaní nevyhnutne a účelne vynaložených nákladov v súvislosti s výkonom záložného práva.

Desiaty oddiel

Zánik záložného práva

§ 1657 Zánik záložného práva

Záložné právo zaniká

a) zánikom zabezpečenej pohľadávky; ustanovenie § 487 ods. 2 tým nie je dotknuté,
b) zánikom všetkých vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, na ktoré sa záložné právo vzťahuje,
c) ak sa záložný veriteľ vzdá záložného práva,
d) uplynutím času, na ktorý bolo záložné právo zriadené,
e) vrátením veci záložcovi, ak záložné právo vzniklo odovzdaním veci,
f) ak záložca previedol záloh v bežnom obchodnom styku v rámci výkonu predmetu podnikania a sú splnené podmienky podľa § 1611 ods. 1 a 3, alebo ak bol v čase prevodu alebo prechodu zálohu nadobúdateľ zálohu pri vynaložení náležitej starostlivosti dobromyseľný, že nadobúda záloh nezaťažený záložným právom a sú splnené podmienky podľa § 1611 ods. 2 a 3,
g) ak záložca previedol záloh a zmluva o zriadení záložného práva určuje, že záložca môže záloh alebo časť zálohu previesť bez zaťaženia záložným právom,
h) iným spôsobom dohodnutým v zmluve o zriadení záložného práva alebo vyplývajúcim zo zákona,
i) ak sa vykonalo bez ohľadu na rozsah uspokojenia veriteľa.

§ 1658 Výmaz záložného práva

Po zániku záložného práva sa vykoná výmaz záložného práva z registra záložných práv alebo z osobitného registra, ak sa na vznik záložného práva vyžaduje podľa zákona registrácia v osobitnom registri; výmaz sa vykoná ku dňu uvedenému v žiadosti o výmaz záložného práva, najskôr však ku dňu zániku záložného práva.

§ 1659 Zabezpečenie výmazu záložného práva

(1) Záložný veriteľ je povinný podať žiadosť o výmaz záložného práva bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva; ustanovenia § 1608 sa použijú primerane.

(2) Ak bolo zrušené záložné právo zriadené rozhodnutím súdu alebo iného orgánu verejnej moci, vykoná sa výmaz na základe rozhodnutia súdu alebo iného orgánu verejnej moci o zrušení záložného práva.

(3) Žiadosť o výmaz záložného práva je oprávnený podať aj záložca; záložca je povinný žiadosť doložiť písomným potvrdením o splnení dlhu

alebo inou listinou preukazujúcou zánik záložného práva vystavenou záložným veriteľom.

§ 1660 Vrátenie zálohu zvereného záložnému veriteľovi

Ak je zálohom hnuteľná vec a záloh bol podľa zmluvy o zriadení záložného práva odovzdaný záložnému veriteľovi, je záložný veriteľ povinný bez zbytočného odkladu po zániku záložného práva vrátiť zverený záloh záložcovi.

Jedenásty oddiel
Podzáložné právo

§ 1661 Vznik podzáložného práva

(1) Podzáložné právo vzniká založením pohľadávky zabezpečenej záložným právom (ďalej len „založená pohľadávka“). Záloh zabezpečujúci založenú pohľadávku je podzálohom; veriteľ, v prospech ktorého sa založená pohľadávka zakladá, je podzáložným veriteľom.

(2) Na vznik podzáložného práva sa nevyžaduje súhlas záložcu podzálohu.

(3) Ak sa na vznik záložného práva k podzálohu vyžaduje zápis do registra záložných práv alebo do osobitného registra, vzniká podzáložné právo zápisom do tohto registra.

§ 1662 Účinky podzáložného práva voči záložcovi podzálohu

Podzáložné právo je voči záložcovi podzálohu účinné, len ak mu jeho vznik písomne oznámi záložný veriteľ alebo ak mu ho preukáže podzáložný veriteľ. Na preukázanie vzniku podzáložného práva postačuje výpis z registra záložných práv alebo z osobitného registra, ak sa na vznik podzáložného práva vyžaduje zápis do takého registra.

§ 1663 Zodpovednosť za podzáloh

(1) Ak záložný veriteľ odovzdá podzáloh podzáložnému veriteľovi, zodpovedá záložný veriteľ za škodu na podzálohu tak, akoby ho mal sám u seba.

(2) Odovzdaním podzálohu podzáložnému veriteľovi nie sú dotknuté povinnosti záložného veriteľa pri opatrovaní zálohu.

§ 1664 Spoločné ustanovenia

(1) Ak nie je riadne a včas splnená pohľadávka zabezpečená podzáložným právom ani založená pohľadávka, môže sa podzáložný veriteľ namiesto záložného veriteľa domáhať uspokojenia z podzálohu.

(2) Na podzáložné právo sa primerane použijú ustanovenia o záložnom práve.

(3) Ustanovenia tohto oddielu sa nepoužijú, ak sa na záložné právo k založenej pohľadávke alebo na záložné právo zabezpečujúce založenú pohľadávku použijú § 1644 až 1652.

ŠTVRTÝ DIEL
Predkupné právo

§ 1665 Predkupné právo

Predkupné právo predstavuje právo oprávneného kúpiť vec a povinnosť vlastníka vec predať v prípade vopred dohodnutých podmienok alebo ak by chcel vlastník jej vlastníctvo previesť na inú osobu.

§ 1666 Oprávnený z predkupného práva

(1) Oprávneným z predkupného práva je osoba určená zákonom alebo zmluvou.

(2) Predkupné právo neprechádza na právneho nástupcu oprávnenej osoby a nemožno ho ani jednostranne previesť na inú osobu.

§ 1667 Povinný z predkupného práva

Povinným z predkupného práva je vlastník veci určený zákonom alebo zmluvou.

§ 1668 Predkupné právo s vecnoprávnymi účinkami

Zmluvné predkupné právo s vecnoprávnym účinkom možno zriadiť iba k veci, ktorá je predmetom evidencie v katastri nehnuteľností alebo inom majetkovom registri, a vzniká zápisom do tohto registra.

§ 1669 Výkon predkupného práva

(1) Vlastník vykoná ponuku na odkúpenie veci podľa dohodnutých podmienok.

(2) Vlastník je povinný ponúknuť odkúpenie veci oprávnenému z predkupného práva pred jej plánovaným prevodom tretej osobe.

(3) Ponuka sa vykoná oznámením všetkých podmienok prevodu oprávnenému z predkupného práva. Ak ide o nehnuteľnosť alebo inú vec, na prevod ktorej sa vyžaduje uzavretie zmluvy v písomnej forme, musí byť ponuka písomná a musí byť k nej priložený návrh zmluvy.

§ 1670 Lehota na výkon predkupného práva

(1) Ak zo zákona alebo zmluvy nevyplýva, dokedy sa má predaj uskutočniť, musí oprávnený z predkupného práva vyplatiť hnuteľnú vec do ôsmich dní od vykonania ponuky, právo alebo inú majetkovú hodnotu do jedného mesiaca od vykonania ponuky, nehnuteľnú vec, byt alebo nebytový priestor do dvoch mesiacov od vykonania ponuky. Namiesto vyplatenia kúpnej

ceny môže v lehote podľa prvej vety oprávnený z predkupného práva na vlastné náklady zložiť kúpnu cenu do notárskej úschovy alebo ju vinkulovať v banke. Túto skutočnosť musí v lehote podľa prvej vety vlastníkovi preukázať.

(2) Ak lehota podľa odseku 1 márne uplynie, platí, že oprávnený predkupné právo nevyužil.

(3) Ak sa vykonáva predkupné právo k nehnuteľnosti alebo k inej veci, na prevod ktorej sa vyžaduje uzavretie zmluvy v písomnej forme, je oprávnený z predkupného práva povinný na účel prijatia návrhu na uzavretie zmluvy v lehote podľa odseku 1 uzavrieť s vlastníkom písomnú zmluvu v súlade s návrhom vlastníka podľa § 1669 ods. 3. Návrh môže byť pred podpisom upravený podľa obsahu oznámení o výkone predkupného práva doručených spoluvlastníkmi.

§ 1671 Predajná cena

(1) Oprávnený z predkupného práva musí zaplatiť cenu ponúknutú niekým iným a splniť ostatné dohodnuté podmienky.

(2) Ak oprávnený z predkupného práva nemôže poskytnúť vedľajšie plnenie, zaplatí jeho hodnotu.

§ 1672 Trvanie predkupného práva

(1) Predkupné právo môže byť zriadené na dobu určitú alebo bez časového obmedzenia.

(2) Ak oprávnený z predkupného práva nevyužil svoje predkupné právo, zostáva mu toto predkupné právo zachované aj voči právnemu nástupcovi pôvodného vlastníka.

§ 1673 Následky porušenia predkupného práva

(1) Ak bolo porušené predkupné právo, môže sa oprávnený z predkupného práva domáhať, aby mu nadobúdateľ ponúkol predmet jeho predkupného práva na predaj, a to za rovnakých podmienok, za akých ho sám nadobudol. Toto právo zanikne, ak ho oprávnený z predkupného práva neuplatnil v lehote šesť mesiacov od prevodu vlastníctva, ktorým bolo porušené jeho predkupného právo.

(2) Bez ohľadu na uplatnenie práva podľa odseku 1 a trvanie predkupného práva podľa § 1672 ods. 2 má oprávnený právo proti pôvodnému vlastníkovi veci nárok na náhradu škody spôsobenej porušením predkupného práva.

§ 1674 Zánik predkupného práva

(1) Zmluvné predkupné právo, ktoré vzniklo zápisom do katastra nehnuteľností alebo zápisom do príslušného registra, zaniká výmazom

z tohto registra, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

(2) Návrh na výmaz predkupného práva z katastra nehnuteľností alebo príslušného registra môže podať oprávnený z predkupného práva na základe jednostranného vyhlásenia, že sa vzdáva predkupného práva; pravosť podpisu oprávneného z predkupného práva musí byť úradne osvedčená. Na základe zmluvy, ktorou bolo predkupné právo zrušené, alebo ak predkupné právo zaniklo uplynutím času, môže návrh na výmaz predkupného práva z katastra nehnuteľností alebo príslušného registra podať oprávnený z predkupného práva ako aj povinný z predkupného práva.

§ 1675 Zánik predkupného práva v dôsledku zmeny okolností

Predkupné právo zanikne, ak okolnosti, z ktorých zmluvné strany vychádzali pri jeho zriadení, sa zmenili do takej miery, že nemožno spravodlivo požadovať, aby sa riadili záväzkami vyplývajúcimi z predkupného práva.

PIATY DIEL
Zádržné právo

§ 1676 Zádržné právo

Kto je inak povinný hnuteľnú vec vydať, môže ju zadržať, aby zabezpečil svoju splatnú peňažnú pohľadávku.

§ 1677 Zabezpečenie nesplatnej pohľadávky zádržným právom

Zádržným právom možno zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá nie je splatná, ak

a) dlžník neposkytol veriteľovi zábezpeku, ktorú podľa dohody alebo zákona poskytnúť mal,
b) dlžník vyhlásil, že dlh nesplní, alebo
c) sa stane inak zrejmým, že dlžník nesplní dlh v dôsledku okolnosti, ktorá u neho nastala a o ktorej pri vzniku dlhu nevedel a ani nemusel vedieť.

§ 1678 Zákaz zadržať vec

(1) Zadržať vec podľa § 1676 a 1677 nemôže ten, kto ju má u seba v rozpore s právom, najmä ak sa jej zmocnil násilne alebo ľsťou.

(2) Zádržné právo nemá ten, kto mal povinnosť naložiť s vecou spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s výkonom zádržného práva; to neplatí, ak mal vec u seba pri začatí konkurzného konania, reštrukturalizačného konania, oddlžovacieho konania, verejnej preventívnej reštrukturalizácie alebo exekučného konania, ktorého predmetom je riešenie úpadku, hroziaceho úpadku alebo exekúcia dlžníka.

§ 1679 Povinnosti veriteľa

(1) Veriteľ je povinný bez zbytočného odkladu upovedomiť dlžníka o zadržaní veci a jeho dôvodoch.

(2) Veriteľ je povinný starať sa o zadržanú vec s náležitou starostlivosťou a má voči dlžníkovi právo na náhradu nákladov ako oprávnený držiteľ. Užívať zadržanú vec môže veriteľ len so súhlasom dlžníka, a to tak, aby na veci nespôsobil škodu.

§ 1680 Uspokojenie veriteľa

Pri speňažení zadržanej veci patrí veriteľovi, ktorý vec zadržal, právo prednostného uspokojenia z výťažku pred iným veriteľom, a to aj pred záložným veriteľom.

§ 1681 Zánik zádržného práva

Zádržné právo zaniká zánikom zabezpečenej pohľadávky, zánikom zadržanej veci, poskytnutím dostatočnej zábezpeky veriteľovi, vzdaním sa zádržného práva alebo vrátením veci dlžníkovi.

PIATA HLAVA
Osobitné ustanovenia o vecných právach k bytom a nebytovým priestorom

PRVÝ DIEL
Všeobecné ustanovenia

§ 1682 Dom

(1) Ustanovenia tejto hlavy sa vzťahujú na budovu, v ktorej sa nachádzajú aspoň dva byty alebo nebytové priestory, s vlastníctvom ktorých je nerozlučne spojené pridružené spoluvlastníctvo spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku alebo iné spoločné vecné právo k pozemku (dom).

(2) Práva a povinnosti týkajúce sa správy domu upravuje osobitný predpis.

§ 1683 Byt

(1) Bytom sa rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sa nachádzajú v dome a spolu s príslušenstvom bytu slúžia na trvalé uspokojovanie potrieb bývania ako samostatná bytová jednotka.

(2) Podlahovou plochou bytu sa rozumie plocha všetkých miestností bytu bez plochy balkónu, lodžie a terasy, okrem terasy, ktorá nie je spoločnou časťou domu; do podlahovej plochy bytu sa započítava aj plocha miestností, ktoré tvoria príslušenstvo bytu.

§ 1684 Nebytový priestor

(1) Nebytovým priestorom sa rozumie miestnosť alebo súbor miestností, ktoré sa nachádzajú v dome a sú spolu s príslušenstvom určené na iné účely ako na bývanie; nebytovým priestorom nie sú spoločné časti ani príslušenstvo domu.

(2) Podlahovou plochou nebytového priestoru sa rozumie plocha všetkých miestností nebytového priestoru bez plochy balkónu, lodžie a terasy, okrem terasy, ktorá nie je spoločnou časťou domu; do podlahovej plochy nebytového priestoru sa započítava aj plocha miestností, ktoré tvoria príslušenstvo nebytového priestoru.

(3) Príslušenstvom nebytového priestoru sa rozumejú len vedľajšie miestnosti a priestory, ktoré sa nachádzajú mimo nebytového priestoru; príslušenstvom nebytového priestoru nie sú miestnosti nachádzajúce sa priamo v nebytovom priestore.

§ 1685 Garáž v dome a garážové stojisko

(1) Garážou v dome sa rozumie nebytový priestor v dome, ktorý je určený na odstavenie a parkovanie vozidiel.

(2) Garážové stojisko, ktoré je plošne vymedzenou časťou garáže v dome, nie je nebytovým priestorom.

§ 1686 Pozemok a služobnosť

(1) Pozemkom sa na účely tejto hlavy rozumie pozemok, na ktorom je postavený dom ako aj priľahlý pozemok, ak nie je ustanovené inak.

(2) S vlastníctvom bytu alebo nebytového priestoru v dome je nerozlučne spojené spoluvlastnícke právo k pozemku alebo služobnosť spočívajúca v práve pozemok užívať, a to najmä právo prechodu, prejazdu, parkovania, umiestnenia inžinierskych sietí a príslušenstva domu, a ďalšieho užívania podľa zaužívaného spôsobu a potrieb vlastníkov v dome, podľa účelu a umiestnenia pozemku, ako aj na činnosti nevyhnutné na výkon správy domu a pozemku. Služobnosť vzniká spolu so vznikom domu podľa § 1698 až 1701.

(3) Vlastník pozemku, ku ktorému vzniká služobnosť podľa odseku 2, má právo na primeranú jednorazovú náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, ktorú si môže uplatniť voči vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome vo všeobecnej premlčacej lehote podľa § 138 plynúcej od vzniku služobnosti, ak táto náhrada nebola medzi vlastníkom domu a vlastníkom pozemku usporiadaná inak.

§ 1687 Priľahlý pozemok

(1) Priľahlým pozemkom sa rozumie pozemok nachádzajúci sa pri dome alebo viacerých domoch, ktorý priamo súvisí s ich užívaním, pričom bol takto spravidla určený už od výstavby domu alebo domov; na tomto pozemku sú najmä parky, záhrady, prístupové cesty, spevnené plochy, parkovacie plochy, nádvoria či príslušenstvo domu.

(2) Dom môže mať aj viacero priľahlých pozemkov. Priľahlý pozemok môže byť aj v spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov vo viacerých domoch za podmienok podľa odseku 3. V prípade sporu sa môžu vlastníci na súde domáhať určenia, že určitý pozemok je priľahlý.

(3) Vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome alebo vo viacerých domoch, ku ktorým patria aj pozemky podľa odseku 1, ktoré spolu vzájomne účelovo a funkčne súvisia, môže vzniknúť pridružené spoluvlastníctvo k týmto pozemkom.

(4) Veľkosť spoluvlastníckeho podielu na pozemkoch podľa odseku 3 sa určí podľa § 1697 a uvedie sa vo vyhlásení vlastníka domu podľa § 1703.

§ 1688 Spoločné časti a príslušenstvo domu

(1) Spoločnými časťami domu sa rozumejú tie časti domu, určené na užívanie všetkými vlastníkmi bytov a nebytových priestorov, ktoré sú podľa svojej povahy potrebné na jeho zachovanie, bezpečnosť a riadnu prevádzku vrátane jeho hlavných stavebných konštrukcií a prípojok, ako aj na zachovanie tvaru i vzhľadu celého domu, ak zákon neustanovuje inak; spoločnými časťami domu sú aj technologické zariadenia, a to aj keď sú umiestnené mimo domu.

(2) Príslušenstvom domu sa rozumejú stavby umiestnené spravidla na priľahlom pozemku, ktoré sú určené na spoločné užívanie a slúžia výlučne tomuto domu alebo viacerým domom, pričom nie sú stavebnou súčasťou domu, najmä prístrešky, kôlne, altány, ihriská, nádvoria, plochy určené na parkovanie, oplotenia, trafostanice, odovzdávacia stanica tepla, čistička odpadových vôd, septik, či iné stavby, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie prevádzky a správy domu a pozemku; ustanovenia § 1687 ods. 2 až 4 sa použijú primerane.

(3) Na účel správy domu sa za spoločné časti domu považujú aj také časti, ktoré priliehajú len k niektorým bytom a nebytovým priestorom alebo ktoré boli prenechané na výlučné užívanie niektorému alebo viacerým vlastníkom bytov a nebytových priestorov.

§ 1689 Pridružené spoluvlastníctvo spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku

V pridruženom spoluvlastníctve všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov sú spoločné časti domu, príslušenstvo domu a pozemok, ak tento zákon neustanovuje inak.

UŽÍVANIE SPOLOČNÝCH ČASTÍ A PRÍSLUŠENSTVA DOMU A PRIĽAHLÉHO POZEMKU JEDNÝM ALEBO VIACERÝMI VLASTNÍKMI

§ 1690 Výlučné užívacie právo

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru má právo výlučne užívať spoločné časti domu, príslušenstvo alebo pozemok, ak

a) z ich stavebnotechnického alebo účelového určenia vyplýva, že majú byť užívané len s určitým bytom alebo nebytovým priestorom v dome,
b) sú určené na výlučné užívanie v zmluve o prevode vlastníctva bytu alebo nebytového priestoru alebo v zmluve o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe, na základe ktorých došlo k prvému nadobudnutiu vlastníckeho práva k bytu alebo nebytovému priestoru,
c) tak rozhodnú vlastníci bytov a nebytových priestorov v dome alebo vo viacerých domoch, ak ide o priľahlé pozemky podľa § 1687 ods. 2 alebo príslušenstvo podľa § 1688 ods. 2,
d) toto právo vyplýva z rozhodnutia súdu, alebo
e) toto právo vyplýva z vyhlásenia vlastníka domu podľa § 1703.

(2) Právo výlučne užívať spoločné časti domu, príslušenstvo domu alebo pozemok môže patriť viacerým vlastníkom bytov a nebytových priestorov spoločne.

(3) Vlastníci bytov a nebytových priestorov majú právo požadovať od vlastníka bytu alebo nebytového priestoru, ktorý má právo výlučne užívať spoločné časti domu, príslušenstvo alebo pozemok náhradu za toto právo len v prípadoch podľa odseku 1 písm. c) a d).

(4) Informácia o práve na výlučné užívanie spoločných častí domu, príslušenstva a pozemku sa zapíše do katastra nehnuteľností. Návrh na zápis tohto práva je oprávnená podať na príslušný orgán osoba oprávnená z tohto práva alebo iná osoba, ktorá na tom má právny záujem.

§ 1691 Prechod práva výlučného užívania spoločných častí domu

(1) Právo výlučne užívať spoločné časti domu, príslušenstvo alebo pozemok prechádza na nadobúdateľa bytu alebo nebytového priestoru, s ktorým je spojené, ak toto právo nie je v rozhodnutí vlastníkov udelené určitému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru.

(2) Samostatný prevod alebo prechod práva výlučne užívať spoločné časti domu, príslušenstvo alebo priľahlý pozemok nie je prípustný bez súča-

sného prevodu alebo prechodu bytu alebo nebytového priestoru, s ktorým je spojené.

§ 1692 Výlučné užívanie garážového stojiska

(1) Právo výlučne užívať určité garážové stojisko je právo spojené so spoluvlastníckym podielom na garáži v dome, ktoré vzniká prevodom alebo prechodom spoluvlastníckeho podielu na garáži v dome. Právo spoluvlastníka garáže v dome na výlučné užívanie určitého garážového stojiska môže zaniknúť len s jeho písomným súhlasom.

(2) Právo výlučne užívať určité garážové stojisko môže patriť viacerým spoluvlastníkom garáže v dome spoločne.

(3) Informácia o práve spoluvlastníka garáže v dome na výlučné užívanie určitého garážového stojiska sa zapíše do katastra nehnuteľností.

§ 1693 Prechod práva užívať garážové stojisko

(1) Právo výlučne užívať určité garážové stojisko prechádza na nadobúdateľa spolu so spoluvlastníckym podielom ku garáži v dome, s ktorým je spojené.

(2) Samostatný prevod alebo prechod práva výlučne užívať určité garážové stojisko bez prevodu alebo prechodu spoluvlastníckeho podielu na garáži v dome nie je prípustný.

(3) Spoluvlastník garáže v dome, ktorý má právo výlučne užívať určité garážové stojisko, je oprávnený ho prenechať inej osobe do užívania aj bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov garáže v dome.

(4) Za právo výlučne užívať určité garážové stojisko nepatrí ostatným spoluvlastníkom garáže v dome náhrada.

§ 1694 Právo výlučného užívania skladového priestoru

Ustanovenia § 1692 a 1693 sa použijú primerane aj na výlučné užívanie skladového priestoru, ktorý je časťou nebytového priestoru v dome určeného na skladovanie a ktorý je fyzicky oddelený od ostatných častí tohto nebytového priestoru, ak nejde o príslušenstvo bytu.

§ 1695 Prechod pridruženého spoluvlastníctva

S vlastníctvom bytu a nebytového priestoru v dome prechádza na nadobúdateľa aj pridružené spoluvlastníctvo spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku alebo iné spoločné vecné práva k pozemku ako aj ďalšie práva a povinnosti spojené s vlastníctvom bytu a nebytového priestoru vrátane práv a povinností vyplývajúcich z vyhlásenia vlastníka domu podľa § 1703, o ktorých to ustanovuje zákon.

§ 1696 Zrušenie pridruženého spoluvlastníctva

(1) Spoluvlastníci spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku sa nemôžu domáhať zrušenia pridruženého spoluvlastníctva podľa tohto zákona.

(2) Spoluvlastníci spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku môžu rozhodnúť alebo sa dohodnúť o zrušení pridruženého spoluvlastníctva k akémukoľvek predmetu tohto spoluvlastníctva, pričom na takéto rozhodnutie alebo dohodu je potrebný súhlas všetkých spoluvlastníkov. V prípade dohody podľa predchádzajúcej vety sa vyžaduje písomná forma.

(3) Ak je byt, nebytový priestor, spoločné časti, príslušenstvo domu alebo pozemok zaťažený vecným právom, na platnosť právnych úkonov podľa odseku 2 sa vyžaduje písomný súhlas osoby oprávnenej z tohto vecného práva.

§ 1697 Veľkosť spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach domu, príslušenstve domu a pozemku

(1) Veľkosť spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach domu, príslušenstve domu a pozemku sa určí pomerom veľkosti podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru k celkovej podlahovej ploche všetkých bytov a nebytových priestorov v dome; to neplatí, ak je vyhlásením podľa § 1703 veľkosť spoluvlastníckych podielov určená inak, a to s ohľadom na povahu, rozmery alebo umiestnenie bytu a nebytového priestoru, alebo ak sú podiely určené a rovnaké.

(2) Veľkosť spoluvlastníckych podielov na priľahlých pozemkoch a príslušenstve v pridruženom spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov vo viacerých domoch sa určí pomerom veľkosti podlahovej plochy bytu alebo nebytového priestoru k celkovej podlahovej ploche všetkých bytov a nebytových priestorov vo všetkých domoch, v ktorých pridruženom spoluvlastníctve je priľahlý pozemok alebo príslušenstvo; to neplatí, ak sa vlastníci dohodnú inak.

(3) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru má právo domáhať sa zmeny veľkosti spoluvlastníckeho podielu, ak sa podstatne zmenili okolnosti alebo pôvodné určenie tohto podielu je zjavne nespravodlivé.

(4) Ak na návrh vlastníka bytu alebo nebytového priestoru podľa odseku 3 nedôjde k požadovanej zmene spoluvlastníckych podielov, môže o zmene rozhodnúť súd. Ak boli spoluvlastnícke podiely určené vyhlásením podľa § 1703, má takáto zmena za následok zmenu vyhlásenia.

DRUHÝ DIEL
Vznik vlastníctva bytov a nebytových priestorov

§ 1698 Spôsoby vzniku vlastníctva

Vlastníctvo bytov a nebytových priestorov v dome vzniká len spôsobmi a za podmienok ustanovených týmto zákonom.

§ 1699 Výstavba domu

Ak sa zmluvné strany na základe zmluvy o výstavbe uzavretej podľa tohto zákona dohodli na výstavbe alebo zmene domu, vznikajú byty a nebytové priestory výstavbou, ak je dom aspoň v takom stupni rozostavanosti, že je už navonok ohraničený obvodovými stenami a strešnou konštrukciou a byty a nebytové priestory sú v ňom stavebnotechnicky oddelené obvodovými stenami.

ROZDELENIE DOMU NA BYTY A NEBYTOVÉ PRIESTORY

§ 1700 Rozdelenie domu vyhlásením vlastníka domu

Ak sa na základe vyhlásenia vlastníka domu (vyhlásenie) rozdelí dom na byty a nebytové priestory, vznikne vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom zápisom do katastra nehnuteľností.

§ 1701 Rozdelenie domu dohodou spoluvlastníkov

(1) Ak je pozemok s domom vo vlastníctve viacerých osôb, možno rozdeliť dom na byty a nebytové priestory na základe dohody spoluvlastníkov pozemku.

(2) Vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom vznikne zápisom do katastra nehnuteľností.

(3) Dohoda podľa odseku 1 musí obsahovať náležitosti vyhlásenia podľa § 1703.

§ 1702 Rozdelenie domu rozhodnutím súdu

(1) Vlastníctvo bytov a nebytových priestorov môže vzniknúť aj dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia súdu pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva alebo vyporiadaní spoločného imania manželov, ako aj v iných prípadoch, ktoré pripúšťa tento zákon.

(2) Rozhodnutie súdu podľa odseku 1 musí obsahovať náležitosti vyhlásenia podľa § 1703.

§ 1703 Náležitosti vyhlásenia

(1) Pri rozdelení práva k domu na vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom podľa § 1700 až 1702 sa v písomnom vyhlásení uvedú údaje aspoň v rozsahu:

a) označenie pozemku, domu, obce a katastrálneho územia,

b) označenie jednotlivých bytov a nebytových priestorov aspoň ich:
   1. číslom, ich umiestnením (poschodie, číslo vchodu) s určením účelu ich užívania podľa osobitného predpisu,
   2. určením a popisom spoločných častí domu so zreteľom k ich stavebnej, technickej alebo užívacej povahe a s prípadným určením, ktoré z nich sú vyhradené na výlučné užívanie len niektorým vlastníkom bytov a nebytových priestorov,
   3. veľkosťou spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach domu, pozemku pod domom a priľahlom pozemku, príslušenstve domu a spôsob jeho určenia podľa § 1697,
c) označenie vecných práv k pozemku a, ak od dokončenia výstavby domu uplynulo menej ako desať rokov, aj označenie práv a povinností zo záväzkov týkajúcich sa spoločných častí domu, príslušenstva a pozemku ako aj práv z nesplnenia, ktoré prechádzajú spolu so vznikom vlastníckeho práva k bytu alebo nebytového priestoru na všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov alebo len na niektorých z nich a označenie zhotoviteľa domu alebo inej osoby zodpovednej za výstavbu domu.

(2) Ak má rozdelením podľa odseku 1 vzniknúť dom podľa § 1682 uvedie sa vo vyhlásení aj spôsob zabezpečenia správy domu podľa osobitného predpisu ako aj
a) pravidlá pre výkon správy domu,
b) pravidlá pre užívanie spoločných častí domu, príslušenstva a pozemku ako aj
c) určenie osoby zodpovednej za správu domu a platby spojené so správou domu, príslušenstva a pozemku, a to aj v prípade, ak si vlastníci budú zabezpečovať ich správu sami.

(3) K vyhláseniu sa priloží dokumentácia podľa osobitného predpisu, z ktorej sú zrejmé situačné plány jednotlivých poschodí s vyznačením polohy, rozmerov a plochy všetkých bytov a nebytových priestorov v dome vrátane vyznačenia garážových stojísk a skladových priestorov, spoločných častí domu, ako aj identifikácia pozemku, na ktorom je dom postavený, a prípadne aj priľahlého pozemku s písomným súhlasom vlastníka tohto pozemku so vznikom domu s úradne osvedčenou pravosťou podpisu, ak vlastník pozemku nie je vlastníkom domu.

(4) Náležitosti vyhlásenia podľa odsekov 1 až 3 musia byť súčasťou návrhu na zápis domu spolu s bytmi a nebytovými priestormi do katastra nehnuteľností. Ak táto náležitosť nie je splnená alebo súhlas vlastníka pozemku podľa odseku 3 nie je predložený k vyhláseniu, príslušný orgán spravujúci kataster nehnuteľností nepovolí zápis účinkov vyhlásenia do katastra nehnuteľností.

§ 1704 Ochrana tretích osôb

Ak dôjde k zápisu vlastníckeho práva k bytom a nebytovým priestorom do katastra nehnuteľností na základe vyhlásenia podľa § 1700, následne už nemožno určiť, že vlastnícke právo k bytom a nebytovým priestorom nevzniklo, ak k nim tretia osoba nadobudla vlastnícke právo dobromyseľne.

§ 1705 Vady vyhlásenia

(1) Ak vyhlásenie vlastníka domu alebo dohoda spoluvlastníkov podľa § 1700 a 1701 vymedzí byt alebo nebytový priestor neurčitým alebo nesprávnym spôsobom a ak túto vadu vlastník domu alebo iná oprávnená osoba neodstráni bez zbytočného odkladu po tom, čo ho na vadu upozornila tretia osoba, ktorá na tom má právny záujem, môžu túto vadu odstrániť vlastníci dotknutých bytov alebo nebytových priestorov spoločným vyhlásením vlastníkov dotknutých vadou. Ak k tomu nedôjde, môže o odstránení vád vyhlásenia rozhodnúť súd na návrh osoby, ktorá má na tom oprávnený záujem.

(2) Ak vyhlásenie obsahuje nesprávne alebo neurčito vymedzený spoluvlastnícky podiel vlastníka bytu alebo nebytového priestoru na spoločných častiach domu, príslušenstve domu alebo pozemku, na takéto vymedzenie sa neprihliada a použije sa § 1697 ods. 1; na odstránenie vád vyhlásenia sa uplatní postup podľa odseku 1.

§ 1706 Zmena vyhlásenia

(1) Vlastníci bytov a nebytových priestorov môžu vyhlásenie podľa § 1703 zmeniť.

(2) Na zmenu vyhlásenia sa vyžaduje písomný súhlas vlastníka bytu a nebytového priestoru, ktorého práv a povinností sa zmena dotkne. Ak na byte alebo nebytovom priestore viazne záložné právo, vyžaduje sa rovnako súhlas záložného veriteľa, ak sa zmena dotkne aj jeho práv a povinností. Na účinnosť zmeny vyhlásenia sa okrem súhlasu vlastníka podľa prvej vety vyžaduje súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ak sa zmena týka všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

(3) Na zmenu vyhlásenia postačuje súhlas nadpolovičnej väčšiny hlasov všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov, ak sa zmena týka

a) spoločných častí, príslušenstva domu alebo pozemku, pri ktorých sa nemení veľkosť spoluvlastníckych podielov na spoločných častiach domu, príslušenstve domu a pozemku, ak nejde o spoločnú časť, príslušenstvo domu alebo pozemok vo výlučnom užívaní vlastníka bytu alebo nebytového priestoru,

b) účelu užívania bytu alebo nebytového priestoru na základe žiadosti jeho vlastníka alebo
c) pravidiel pre správu domu, ak sú určené vo vyhlásení.

(4) Ak dôjde k zmene vyhlásenia, sú vlastníci bytov a nebytových priestorov povinní bez zbytočného odkladu od prijatia zmeny založiť úplné znenie vyhlásenia spolu s návrhom na zápis zmien z neho vyplývajúcich do katastra nehnuteľností, a to prostredníctvom osoby zodpovednej za správu domu; to platí aj v prípade, ak sú náležitosti vyhlásenia obsiahnuté v zmluve o výstavbe, vstavbe, nadstavbe alebo prístavbe domu.

PREVOD VLASTNÍCKEHO PRÁVA K BYTU A NEBYTOVÉMU PRIESTORU

§ 1707 Prevod vlastníctva k bytu a nebytovému priestoru

Na prevod vlastníckeho práva k bytu a nebytovému priestoru sa použijú ustanovenia tejto časti zákona o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

§ 1708 Zmluva o prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru

(1) V zmluve o prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru sa uvedú aspoň náležitosti podľa § 1703 ods. 1 písm. a) a b) a ods. 2 písm. c).

(2) Prevodca je povinný o právach podľa § 1703 ods. 1 písm. c) informovať nadobúdateľa ešte pred prevodom vlastníctva k bytu alebo nebytovému priestoru.

TRETÍ DIEL
Práva a povinnosti vlastníka bytu a nebytového priestoru

§ 1709 Výkon vlastníckeho práva

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru má právo byt a nebytový priestor spravovať a užívať spoločné časti domu, pričom pri výkone tohto práva je obmedzený výkonom vlastníckych práv ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Pri výkone vlastníckeho práva nesmie vlastník bytu alebo nebytového priestoru ohroziť ani poškodiť spoločné časti domu, ani jeho príslušenstvo. Zmeniť spoločné časti domu a jeho príslušenstvo je možné len na základe predchádzajúceho súhlasu vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

(2) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný počínať si tak, aby pri akomkoľvek nakladaní so svojím bytom alebo nebytovým priestorom, pri ich užívaní či pri vykonávaní zmien nad mieru primeranú pomerom nerušil, nesťažil a ani neohrozil ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov pri výkone ich vlastníckeho či iného práva.

(3) Právne úkony pri výkone správy týkajúce sa spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku vykonáva osoba zodpovedná za správu

domu v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome. Tieto právne úkony zaväzujú všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

(4) Osoba zodpovedná za správu domu koná vo vlastnom mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov pri výkone správy domu a pozemku pred súdom a iným orgánom verejnej moci, ak sa nepreukáže rozpor jej záujmov so zastupovanými vlastníkmi.

§ 1710 Údržba a oprava bytu a nebytového priestoru

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru je povinný na svoje náklady byt a nebytový priestor udržiavať v stave spôsobilom na riadne užívanie, najmä včas zabezpečovať ich údržbu a opravy; to platí okrem opráv aj o spoločných častiach domu, príslušenstve domu a priľahlom pozemku alebo jeho časti, ktoré má vlastník bytu alebo nebytového priestoru vyhradené na výlučné užívanie. Mieru znášania nákladov na bežnú údržbu a prevádzku na tieto predmety pridruženého spoluvlastníctva sú vlastníci povinní upraviť v zmluve alebo rozhodnutí vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Ak k takejto úprave nedôjde, sú povinní znášať náklady v miere určenej podľa osobitného predpisu.

(2) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru je povinný odstrániť vady a poškodenia, ktoré na iných bytoch alebo nebytových priestoroch alebo na spoločných častiach domu spôsobil sám, alebo ktoré spôsobili osoby, ktoré užívajú jeho byt alebo nebytový priestor.

§ 1711 Záväznosť pravidiel správy domu a pozemku

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru v dome je od nadobudnutia vlastníckeho práva povinný riadiť sa pravidlami pre správu domu a pre užívanie spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku, ktoré sa pre neho stávajú záväznými.

(2) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný zabezpečiť, aby pravidlá pre výkon správy domu dodržiavali aj osoby, ktorým umožnil vstup do domu alebo bytu či nebytového priestoru; to platí aj pri ich prenechaní do užívania tretej osobe.

§ 1712 Účasť na správe domu a pozemku

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru má právo a povinnosť zúčastňovať sa na správe domu a pozemku. Vlastník bytu a nebytového priestoru rozhoduje ako spoluvlastník o všetkých veciach, ktoré sa týkajú spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku v súlade s ustanoveniami tohto zákona a osobitného predpisu.

(2) Právo podľa odseku 1 nemožno dohodou vylúčiť ani obmedziť.

(3) Za každý byt a nebytový priestor má vlastník bytu alebo nebytového priestoru jeden hlas pripadajúci na byt alebo nebytový priestor v dome. Ak je byt alebo nebytový priestor vo vlastníctve viacerých osôb, môže uplatniť svoje hlasovacie právo ktorýkoľvek zo spoluvlastníkov zúčastnených na hlasovaní. Ak medzi nimi pri hlasovaní nastane nezhoda prejavu vôle, na takýto hlas sa neprihliada; to neplatí, ak hlasovacie právo uplatní väčšinový spoluvlastník bytu alebo nebytového priestoru.

(4) Ak sa rozhoduje o správe pozemku alebo príslušenstva v pridruženom spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov vo viacerých domoch podľa § 1687 ods. 2, vlastníci hlasujú podľa veľkosti ich spoluvlastníckych podielov na tomto pozemku alebo príslušenstve. Ak sa takéto rozhodnutie týka obsahu vyhlásenia podľa § 1703, sú vlastníci povinní vykonať aj zmenu vyhlásenia podľa § 1706.

§ 1713 Údržba, oprava, úprava a prestavba domu a spoločných častí domu

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru je povinný zdržať sa všetkého, čo bráni údržbe, oprave, úprave, prestavbe či iných zásahov do domu alebo spoločných častí domu alebo príslušenstva domu.

(2) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru je povinný umožniť po predchádzajúcej výzve na nevyhnutný čas a v nevyhnutnej miere vstup do bytu alebo nebytového priestoru zástupcovi spoločenstva alebo inej osobe oprávnenej vykonávať správu domu alebo nimi povereným osobám na účel vykonania obhliadky, údržby, opravy, úpravy, modernizácie, či rekonštrukcie spoločných častí domu prístupných len z jeho bytu alebo nebytového priestoru; to platí aj pre montáž, údržbu, výmenu a kontrolu zariadení na meranie spotreby tepla, chladu, vody, plynu, či iných energií v byte a nebytovom priestore a odpočet nameraných hodnôt. Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru neumožní na požiadanie vstup do bytu alebo nebytového priestoru oprávneným osobám, zodpovedá za škody vzniknuté takýmto konaním.

(3) Ak dôjde výkonom činností podľa odseku 2 alebo ich nevykonaním k poškodeniu bytu alebo nebytového priestoru, nahradia ostatní spoluvlastníci domu dotknutému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru vzniknutú škodu; tejto zodpovednosti sa nemožno zbaviť. Ak však vykonával tieto práce vo svojom záujme len niektorý vlastník bytu alebo nebytového priestoru, nahradí škodu sám.

§ 1714 Stavebné úpravy bytu alebo nebytového priestoru

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru nesmie vykonávať úpravy bytu alebo nebytového priestoru v dome, ktorými by v neprimeranom roz-

sahu ohrozoval, obmedzoval alebo rušil ostatných, alebo by menil vzhľad domu bez súhlasu vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Ustanovenia osobitných predpisov tým nie sú dotknuté.

(2) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru, ktorý stavebne upravuje byt alebo nebytový priestor alebo zasahuje do spoločných častí domu, je povinný na výzvu umožniť prístup do bytu alebo nebytového priestoru osobe zodpovednej za správu domu, alebo inej poverenej osobe na účel kontroly, či stavebné úpravy neohrozujú, nepoškodzujú alebo nemenia spoločné časti domu.

(3) Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru neumožní vstup do bytu alebo nebytového priestoru, je osoba zodpovedná za správu domu oprávnená obrátiť sa na súd, aby ten vlastníkovi bytu a nebytového priestoru uložil povinnosť podľa odseku 2.

§ 1715 Nariadenie predaja bytu alebo nebytového priestoru

Na návrh osoby zodpovednej za správu domu alebo dotknutého vlastníka bytu alebo nebytového priestoru môže súd nariadiť predaj bytu alebo nebytového priestoru, ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru svojím konaním zasahuje do výkonu vlastníckeho práva ostatných vlastníkov bytov alebo nebytových priestorov takým spôsobom, že obmedzuje alebo znemožňuje jeho výkon najmä tým, že

a) hrubo poškodzuje byt alebo nebytový priestor alebo spoločné časti domu,
b) sústavne narušuje pokojné užívanie ostatných vlastníkov,
c) ohrozuje bezpečnosť ostatných vlastníkov,
d) porušuje dobré mravy v dome, alebo
e) neplní povinnosti uložené mu rozhodnutím súdu.

§ 1716 Oznámenie údajov osobe zodpovednej za správu domu

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný do jedného mesiaca od nadobudnutia vlastníckeho práva k bytu alebo nebytovému priestoru oznámiť osobe zodpovednej za správu domu svoju adresu, prípadne aj elektronickú adresu a telefonický kontakt, platobné údaje, ako aj počet osôb, ktoré budú byt užívať.

(2) Táto povinnosť platí obdobne aj vtedy, ak nastanú akékoľvek zmeny údajov podľa odseku 1. Ak si vlastník bytu alebo nebytového priestoru povinnosť nesplní, osoba zodpovedná za správu domu je oprávnená zabezpečiť si tieto údaje na náklady dotknutého vlastníka a zároveň je oprávnená vlastníkovi doručovať písomnosti na adresu domu alebo na poslednú známu adresu vlastníka. Ak vlastník nenahlási počet osôb, ktoré

budú byt alebo nebytový priestor užívať, počet osôb pre podieľanie sa na nákladoch domu určí zmluva alebo rozhodnutie vlastníkov.

(3) Ak vlastník bytu alebo nebytového priestoru prenechal ich užívanie tretej osobe, je povinný oznámiť osobe zodpovednej za správu domu na jej žiadosť v prípade existencie naliehavého dôvodu meno, priezvisko, adresu a telefonický kontakt ako aj osobné údaje tejto osoby v rozsahu údajov podľa odseku 1, pričom osoba zodpovedná za správu domu je oprávnená ich spracúvať.

§ 1717 Povinnosť osoby zodpovednej za správu domu spracúvať osobné údaje

Osoba zodpovedná za správu domu je povinná spracúvať osobné údaje podľa § 1716 ods. 1 a 3 ako prevádzkovateľ na účely zabezpečenia správy domu a výkon práv a povinností súvisiacich s užívaním bytov a nebytových priestorov v súlade s osobitnými predpismi.

§ 1718 Oznamovacia povinnosť osoby zodpovednej za správu domu

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru má právo, aby mu osoba zodpovedná za správu domu oznámila meno, priezvisko a adresu ktoréhokoľvek vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome, alebo ich užívateľa, ich elektronickú adresu, či telefonický kontakt, ak má na to vlastník bytu alebo nebytového priestoru dôvod hodný osobitného zreteľa, osobitne v prípadoch podľa § 1715.

(2) Osoba zodpovedná za správu domu je povinná poskytnúť osobné údaje podľa odseku 1 v nevyhnutnom rozsahu a len na účely uplatnenia práv a povinností vlastníka bytu alebo nebytového priestoru vyplývajúcich zo zásahov do vlastníckeho práva. Údaje sa poskytujú výlučne vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru.

§ 1719 Povinnosť zabezpečiť právo vlastníka na informácie

(1) Vlastník bytu alebo nebytového priestoru má voči osobe zodpovednej za správu domu právo nahliadať do všetkých dokladov týkajúcich sa správy domu a pozemku alebo čerpania fondu prevádzky, údržby a opráv, a to najmä uzavretých zmlúv s tretími osobami, výpisov z účtov domu, účtovných kníh a iných dokladov; osoba zodpovedná za správu domu je povinná žiadosti vlastníka vyhovieť bez zbytočného odkladu, pričom nesmie výkon tohto práva vlastníkovi odoprieť.

(2) V rámci výkonu práva podľa odseku 1 má vlastník bytu a nebytového priestoru právo vyhotovovať si fotodokumentáciu týchto dokladov, a to na vlastné náklady alebo za úhradu vecných nákladov osobe zodpovednej za správu domu. Táto osoba môže vlastníkovi poskytnúť požadované informácie a doklady aj elektronickými prostriedkami, ak o to vlastník prejaví

záujem alebo ak je to dohodnuté v zmluve, alebo v pravidlách pre výkon správy domu.

§ 1720 Platby do fondu prevádzky, údržby a opráv

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný mesačne uhrádzať platby do fondu prevádzky, údržby a opráv podľa veľkosti spoluvlastníckeho podielu na spoločných častiach domu, ak nie je rozhodnutím súdu určené inak z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Splatnosť platieb je najneskôr do konca kalendárneho mesiaca, na ktorý sa platba vzťahuje. Povinnosť vlastníka podľa tohto odseku platí bez ohľadu na to, či sa byt alebo nebytový priestor užíva.

(2) Výšku platby do fondu prevádzky, údržby a opráv určia vlastníci bytov a nebytových priestorov vždy na jeden rok vopred tak, aby sa pokryli predpokladané náklady spojené so správou domu. Ak vlastníci bytov a nebytových priestorov nerozhodnú do konca kalendárneho roka o zmene výšky platby do fondu prevádzky, údržby a opráv, platí doterajšia výška platby aj na ďalšie obdobie.

§ 1721 Platby v prípade užívania niektorými osobami

Ak niektorá zo spoločných častí domu, príslušenstvo domu alebo priľahlý pozemok sú určené na výlučné užívanie len niektorému vlastníkovi bytu alebo nebytového priestoru alebo niekoľkým vlastníkom k ich spoločnému užívaniu podľa § 1690 ods. 1 písm. c), vlastníci môžu rozhodnúť, že výška platby do fondu prevádzky údržby a opráv sa týmto vlastníkom určí so zreteľom k povahe, rozmerom a umiestneniu tejto časti domu a rozsahu povinností vlastníka spravovať ju na vlastné náklady.

§ 1722 Platby za výkon správy domu a pozemku

Platby určené na odmenu osoby, ktorá dom a pozemok spravuje, a podobné náklady vlastnej činnosti týkajúcej sa správy domu a pozemku sa rozvrhnú na základe zmluvy a v súlade s osobitným predpisom.

§ 1723 Zálohy na plnenia a ich vyúčtovanie

(1) Vlastník bytu a nebytového priestoru je povinný poukazovať mesačne zálohy na plnenia poskytované s užívaním bytu alebo nebytového priestoru, a to od nadobudnutia vlastníckeho práva k bytu a nebytovému priestoru a bez ohľadu na to, či sa byt alebo nebytový priestor užíva. Splatnosť záloh je najneskôr do konca kalendárneho mesiaca, na ktorý sa platba vzťahuje.

(2) Osoba zodpovedná za správu domu je povinná vyúčtovať vlastníkovi bytu a nebytového priestoru zaplatené zálohy na plnenia poskytované s užívaním bytu a nebytového priestoru najneskôr do 31. mája kalendár-

neho roku s prihliadnutím na skutočné náklady pripadajúce na byt a nebytový priestor za uplynulý kalendárny rok; na prípadné zmeny vlastníka bytu alebo nebytového priestoru počas kalendárneho roka, ktorého sa ročné vyúčtovanie týka sa pri vyhotovení vyúčtovania neprihliada. Osoba zodpovedná za správu domu je povinná odoslať ročné vyúčtovanie na jednotlivé byty a nebytové priestory vlastníkovi bytu a nebytového priestoru najneskôr v lehote podľa predchádzajúcej vety; táto lehota neplatí, ak dôjde k zmene osoby zodpovednej za správu domu v období od 1. marca do 31. mája kalendárneho roku. V takom prípade, sa lehota podľa prvej vety tohto odseku predlžuje o tri mesiace.

(3) Ak nie je určená alebo dohodnutá lehota splatnosti nedoplatku alebo preplatku vyúčtovania záloh, sú splatné do jedného mesiaca od uplynutia lehoty uvedenej v odseku 2 alebo do jedného mesiaca od odoslania vyúčtovania záloh, ak došlo k jeho dôjdeniu vlastníkovi bytu a nebytového priestoru po lehote uvedenej v odseku 2.

(4) Podrobnosti o obsahových náležitostiach ročného vyúčtovania záloh na plnenia poskytované s užívaním bytu alebo nebytového priestoru ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

§ 1724 Prechod práva a povinností súvisiacich so správou domu

(1) Na nadobúdateľa s vlastníctvom bytu a nebytového priestoru prechádzajú všetky práva a povinnosti súvisiace so správou domu a pozemku voči ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome a osobe zodpovednej za správu domu.

(2) Pri prevode vlastníckeho práva k bytu alebo nebytového priestoru nevzniká osobe zodpovednej za správu domu povinnosť vyúčtovať zálohy na plnenia ku dňu účinnosti prevodu.

§ 1725 Prechod dlhov na nadobúdateľa bytu a nebytového priestoru

(1) Pri prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru je prevodca povinný nadobúdateľovi doložiť potvrdenie osoby zodpovednej za správu domu nie staršie ako jeden mesiac o dlhoch súvisiacich so správou domu a pozemku, ktoré prejdú na nadobúdateľa, prípadne, že takéto dlhy neexistujú; porušenie povinnosti prevodcu podľa tohto ustanovenia nemá vplyv na platnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytu a nebytového priestoru.

(2) Za dlhy, ktoré na nadobúdateľa bytu a nebytového priestoru prešli ku dňu nadobudnutia vlastníctva, ručí prevodca voči ostatným vlastníkom bytov a nebytových priestorov v dome; to platí aj v prípade porušenia povinnosti prevodcu podľa odseku 1.

§ 1726 Prechod práv a povinností z nesplnenia

(1) Práva a povinnosti z nesplnenia voči zhotoviteľovi domu alebo inej osobe zodpovednej za výstavbu domu prechádzajú z pôvodného vlastníka na nadobúdateľa bytu alebo nebytového priestoru v dome spolu s ostatnými právami a povinnosťami podľa § 1695.

(2) Pôvodný vlastník domu je povinný odovzdať osobe zodpovednej za správu domu najneskôr pri odovzdaní domu do jej správy všetky dokumenty, ktoré sa týkajú riadneho uplatnenia práv podľa odseku 1, najmä zmluvu o diele a doklady o uplatnení uvedených práv voči zhotoviteľovi domu alebo inej osobe zodpovednej za výstavbu domu.

ŠTVRTÝ DIEL
Záložné právo k bytu a nebytovému priestoru

§ 1727 Záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov

(1) Na zabezpečenie pohľadávok, ktoré vznikli alebo vzniknú v budúcnosti z právnych úkonov týkajúcich sa spoločných častí domu, príslušenstva domu a pozemku ako aj na zabezpečenie pohľadávok, ktoré vznikli alebo vzniknú v budúcnosti z právnych alebo protiprávnych úkonov týkajúcich sa bytu alebo nebytového priestoru, ktoré urobil vlastník bytu alebo nebytového priestoru, vzniká zo zákona k bytu alebo k nebytovému priestoru záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov.

(2) Záložné právo sa zapíše do katastra nehnuteľností na návrh oprávnenej osoby a nemožno ho vymazať počas existencie bytu a nebytového priestoru.

(3) Vlastníci bytov a nebytových priestorov majú vždy postavenie prednostného záložného veriteľa podľa § 1630 v poradí rozhodujúcom na uspokojenie záložných práv, a to bez ohľadu na zápis zákonného záložného práva podľa odseku 1 v katastri nehnuteľností.

§ 1728 Trvanie záložného práva v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov

Záložné právo podľa § 1727 trvá počas celej existencie bytu alebo nebytového priestoru.

§ 1729 Doručovanie písomností pri výkone zákonného záložného práva

Pri výkone záložného práva podľa § 1727 sa všetky písomnosti určené vlastníkom bytov a nebytových priestorov ako záložným veriteľom doručujú osobe zodpovednej za správu domu. Ak nie je možné doručiť písom-

nosť takejto osobe, doručuje sa všetkým vlastníkom bytov a nebytových priestorov.

ŠIESTA ČASŤ

Dedičské právo

§ 1730 – 1889

PRVÁ HLAVA
Všeobecné ustanovenia

§ 1730 Nadobúdanie dedičstva

Dedičstvo sa nadobúda smrťou poručiteľa.

§ 1731 Subjekty dedičského práva

(1) Dediť môže fyzická osoba, právnická osoba a štát.

(2) Za dediča možno povolať aj nadáciu, ktorá má ešte len vzniknúť. Táto nadácia je spôsobilým dedičom, ak vznikne do šiestich mesiacov od smrti poručiteľa.

§ 1732 Dôvody dedenia

Dedí sa z dedičskej zmluvy, zo závetu alebo zo zákona. Dôvody dedenia môžu pôsobiť aj vedľa seba.

§ 1733 Výkladové pravidlá vôle poručiteľa

Právny úkon pre prípad smrti sa vykladá tak, aby bol čo najviac v prospech skutočnej vôle poručiteľa a v prípade pochybností sa vykladá tak, aby sa vôľa poručiteľa mohla čo najviac naplniť.

§ 1734 Povolanie dediča

(1) Poručiteľ povoláva dediča dedičskou zmluvou alebo závetom.

(2) Poručiteľ môže povolať dediča k celému dedičstvu alebo k podielu na dedičstve alebo k určitej veci.

§ 1735 Výkladové pravidlá povolania dediča

(1) Ak poručiteľ povolal dediča k veci, ktorá poručiteľovi v čase smrti nepatrí, na toto povolanie sa neprihliada.

(2) Ak poručiteľ povolal dediča k veci, ktorá je v čase smrti poručiteľa súčasťou spoločného imania manželov, predpokladá sa, že poručiteľ povo-

lal dediča k podielu na dedičstve, ktorý zodpovedá podielu poručiteľa po vyporiadaní spoločného imania manželov.

(3) Ak poručiteľ povolal dediča k podielu na dedičstve a súčasne ho povolal k určitej veci, predpokladá sa, že cena veci je zahrnutá v cene podielu na dedičstve.

§ 1736 Podmienené povolanie dediča

(1) Následky právnych úkonov pre prípad smrti možno viazať na splnenie podmienky, len ak je právny úkon spísaný vo forme notárskej zápisnice.

(2) Na splnenie podmienky, ktoré nastalo po smrti poručiteľa, sa neprihliada.

§ 1737 Osobné konanie poručiteľa

Pri povolaní dediča a pri iných právnych úkonoch pre prípad smrti koná poručiteľ výlučne osobne.

§ 1738 Postupnosť dôvodov dedenia

(1) Dedičstvo nadobúda dedič povolaný z dedičskej zmluvy. Ak sa nededí z dedičskej zmluvy, dedičstvo nadobúda dedič povolaný zo závetu. Ak sa nededí ani zo závetu, dedičstvo nadobúda dedič zo zákona.

(2) Ak sa nadobudne z dedičskej zmluvy len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičstva dedičia zo závetu. Ak sa nadobudne z dedičskej zmluvy a zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičstva dedičia zo zákona.

(3) Ak sa nadobudne zo závetu len časť dedičstva, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičstva dedičia zo zákona.

(4) Ak sa nadobudne z dedičskej zmluvy alebo zo závetu alebo z oboch týchto dôvodov len časť dedičstva a zvyšujúcu časť dedičstva nenadobudne žiadny dedič zo zákona, nadobúdajú zvyšujúcu časť dedičstva dedičia z dedičskej zmluvy a dedičia zo závetu podľa ich podielov na dedičstve.

(5) Ak nenadobudne dedičstvo žiadny dedič z dedičskej zmluvy, žiadny dedič zo závetu a ani žiadny dedič zo zákona, stávajú sa dedičmi odkazovníci podľa pomeru ceny odkazov.

§ 1739 Odúmrť

(1) Dedičstvo, ktoré nenadobudne žiadny dedič, nadobúda štát ako odúmrť.

(2) Ustanovenia o správe dedičstva, o potvrdení dedičstva, o prechode dlhov, o dohode o prenechaní predlženého dedičstva na úhradu pozostalostných dlhov, o likvidácii dedičstva a o ochrane oprávneného dediča sa primerane použijú, ak štát nadobudne dedičstvo ako odúmrť.

DRUHÁ HLAVA
Dedičská zmluva

§ 1740 Obsah dedičskej zmluvy

(1) Dedičskou zmluvou poručiteľ povoláva druhú zmluvnú stranu alebo tretiu osobu za dediča a druhá zmluvná strana tento záväzok poručiteľa prijíma.

(2) Dedičská zmluva obsahuje označenie dediča a jeho podiel na dedičstve alebo určenie jednotlivých vecí, ktoré má dedič nadobudnúť.

(3) Za povolanie dediča možno dohodnúť odplatu, najmä poskytovanie zaopatrovacej renty alebo poskytovanie zaopatrenia.

§ 1741 Spôsobilosť povolať dedičskou zmluvou

Povolať dediča dedičskou zmluvou môže plnoletá osoba.

§ 1742 Forma dedičskej zmluvy

Dedičská zmluva, jej zmeny a zrušenie musia byť spísané vo forme notárskej zápisnice.

§ 1743 Viaceré dedičské zmluvy

(1) Jednou dedičskou zmluvou možno povolať len jedného dediča.

(2) Povolanie dediča z neskôr uzavretej dedičskej zmluvy sa uplatní, ak dedič povolaný zo skôr uzavretej dedičskej zmluvy dedičstvo nenadobudne; inak len v rozsahu, v akom môže popri skôr uzavretej dedičskej zmluve obstáť.

(3) Ak boli v jednej notárskej zápisnici spísané dedičské zmluvy viacerých poručiteľov, posudzuje sa každá z nich nezávisle, ibaže sa zmluvné strany dohodli, že odstúpenie od jednej dedičskej zmluvy spôsobuje zánik inej dedičskej zmluvy. Tieto právne účinky možno dohodnúť aj pre prípad zániku jednej dedičskej zmluvy rozvodom manželstva alebo vyhlásením manželstva za života oboch manželov za neplatné.

§ 1744 Obmedzenie nakladať s majetkom

(1) Dedičská zmluva nebráni poručiteľovi nakladať so svojím majetkom; ustanovenie odseku 2 tým nie je dotknuté.

(2) V dedičskej zmluve možno dohodnúť, že poručiteľ určitú vec nescudzí alebo nezaťaží. Obmedzenie práva sa zapíše do katastra nehnuteľností alebo do iného majetkového registra, v ktorom je vec evidovaná.

(3) Splnenia povinnosti podľa odseku 2 sa môže domáhať druhá zmluvná strana alebo tretia osoba povolaná za dediča.

§ 1745 Dôvody odstúpenia od dedičskej zmluvy

(1) Od dedičskej zmluvy možno odstúpiť v prípadoch, v ktorých zákon umožňuje veriteľovi odstúpiť od zmluvy.

(2) Ak u povolaného dediča nastali dôvody, ktoré by v prípade potomka boli dôvodmi vydedenia, poručiteľ môže od dedičskej zmluvy odstúpiť.

(3) Ak poručiteľ povolal dediča skoršou dedičskou zmluvou, druhá zmluvná strana môže od dedičskej zmluvy odstúpiť, ak jej táto skutočnosť nebola v čase uzavretia dedičskej zmluvy známa a ak povolanie dediča nemôže popri skôr uzavretej dedičskej zmluve v plnom rozsahu obstáť.

(4) V dedičskej zmluve možno dohodnúť aj iné dôvody, pre ktoré môže zmluvná strana od dedičskej zmluvy odstúpiť alebo dohodnúť, že poručiteľ nemá právo odstúpiť od dedičskej zmluvy podľa odseku 2. Tieto právne účinky možno dohodnúť aj pre prípad zániku jednej dedičskej zmluvy rozvodom manželstva alebo vyhlásením manželstva za života oboch manželov za neplatné. Ak je to dohodnuté, možno od dedičskej zmluvy odstúpiť bez uvedenia dôvodu.

§ 1746 Forma odstúpenia od dedičskej zmluvy

Odstúpenie od dedičskej zmluvy musí byť spísané vo forme notárskej zápisnice.

§ 1747 Účinnosť odstúpenia od dedičskej zmluvy

(1) Ak bola za dediča povolaná tretia osoba, odstúpenie poručiteľa od dedičskej zmluvy je účinné jeho dôjdením druhej zmluvnej strane; ak druhá zmluvná strana stratila právnu subjektivitu, odstúpenie od dedičskej zmluvy je účinné jeho dôjdením povolanému dedičovi.

(2) Odstúpiť od dedičskej zmluvy po smrti poručiteľa nie je prípustné.

§ 1748 Zánik dedičskej zmluvy stratou právnej subjektivity dediča

(1) Dedičská zmluva zaniká, ak povolaný dedič zomrel alebo zanikol bez právneho nástupcu pred smrťou poručiteľa.

(2) Ak bola dedičská zmluva odplatná, dedičia povolaného dediča podľa odseku 1 sa môžu domáhať vydania toho, o čo sa poručiteľ obohatil.

(3) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak bol v dedičskej zmluve povolanému dedičovi ustanovený náhradný dedič, ibaže aj náhradný dedič stratil právnu subjektivitu pred smrťou poručiteľa.

§ 1749 Zánik dedičskej zmluvy rozvodom manželstva

Dedičská zmluva, ktorou poručiteľ povoláva manžela za dediča, zaniká rozvodom manželstva; to platí aj vtedy, ak bolo manželstvo za života oboch manželov vyhlásené za neplatné.

§ 1750 Poručiteľ s obmedzenou spôsobilosťou

(1) Na návrh zákonného zástupcu poručiteľa, ktorý nemá spôsobilosť povolať dediča, súd môže nahradiť prejav vôle poručiteľa smerujúci k povolaniu dediča dedičskou zmluvou.

(2) Súd návrhu vyhovie len ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, najmä ak poručiteľ povoláva dediča k majetku, ktorý nadobudol alebo má nadobudnúť darom či dedením od druhej zmluvnej strany alebo ak má poručiteľ ako odplatu za povolanie dediča získať nevyhnutné zaopatrenie.

(3) Súd pojme dedičskú zmluvu do výroku rozhodnutia.

(4) Dedičská zmluva zaniká uplynutím 30 dní po tom, čo sa poručiteľ stal v plnom rozsahu spôsobilý na právne úkony; to neplatí, ak poručiteľ pred uplynutím tejto doby zomrel alebo pred jej uplynutím vyhlásil, že na dedičskej zmluve trvá. Vyhlásenie musí byť spísané vo forme notárskej zápisnice.

TRETIA HLAVA
Závet

§ 1751 Podstata závetu

(1) Závet je jednostranný právny úkon, ktorým poručiteľ pre prípad svojej smrti nakladá so svojím majetkom alebo časťou svojho majetku.

(2) Spoločný závet viacerých poručiteľov je neplatný.

§ 1752 Obsah závetu

(1) Závet obsahuje označenie dediča, prípadne jeho podiel na dedičstve alebo určenie jednotlivých vecí, ktoré má dedič nadobudnúť.

(2) Ak poručiteľ neurčí inak, podiely viacerých dedičov na dedičstve sú rovnaké.

§ 1753 Datovanie závetu

V závete musí byť uvedený deň, mesiac a rok, kedy bol podpísaný, inak je neplatný.

§ 1754 Forma závetu

Poručiteľ môže závet napísať vlastnou rukou alebo ho zriadiť v inej písomnej forme alebo vo forme notárskej zápisnice.

§ 1755 Holografný závet

Vlastnoručný závet musí byť napísaný a podpísaný vlastnou rukou, inak je neplatný.

§ 1756 Alografný závet

(1) Závet, ktorý poručiteľ nenapísal vlastnou rukou, musí vlastnou rukou podpísať a pred dvoma svedkami súčasne prítomnými výslovne prejaviť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu.

(2) Svedkovia musia byť v závete spoľahlivo identifikovaní. Svedkovia sa na závet podpíšu.

(3) Svedkovia sa nevyžadujú, ak je pravosť podpisu poručiteľa osvedčená notárom.

§ 1757 Alografný závet poručiteľa, ktorý nemôže čítať alebo písať

(1) Poručiteľ, ktorý nemôže čítať alebo písať, môže prejaviť vôľu zriadiť závet pred tromi súčasne prítomnými svedkami v listine, ktorá musí byť prečítaná a prítomnými svedkami podpísaná. Poručiteľ musí pred svedkami potvrdiť, že listina obsahuje jeho poslednú vôľu. Pisateľom a predčitateľom môže byť aj svedok; pisateľ však nesmie byť zároveň predčitateľom.

(2) V listine podľa odseku 1 sa musí uviesť, že poručiteľ nemôže čítať alebo písať, kto je pisateľ, predčitateľ a akým spôsobom poručiteľ potvrdil, že listina obsahuje jeho pravú vôľu.

§ 1758 Alografný závet nepočujúceho poručiteľa, ktorý nemôže čítať alebo písať

(1) Nepočujúci poručiteľ, ktorý nemôže čítať alebo písať, môže prejaviť vôľu zriadiť závet pred tromi súčasne prítomnými svedkami ovládajúcimi znakovú reč, a to v listine, ktorá sa musí tlmočiť do znakovej reči a musí byť prítomnými svedkami podpísaná.

(2) V listine sa musí uviesť, že poručiteľ je nepočujúci a že nemôže čítať alebo písať, kto je pisateľ, predčitateľ a akým spôsobom poručiteľ potvrdil, že listina obsahuje jeho pravú vôľu. Obsah listiny sa musí po jej spísaní pretlmočiť do znakovej reči; aj to sa musí v listine uviesť.

§ 1759 Závet spísaný formou notárskej zápisnice

Pri spísaní závetu vo forme notárskej zápisnice sa postupuje podľa osobitného predpisu. Osobitný predpis ustanovuje, kedy sa musí úkon urobiť pred svedkami.

§ 1760 Svedok závetu

(1) Svedok závetu musí byť plne spôsobilý na právne úkony.

(2) Svedok závetu nemôže byť osoba, ktorá nepozná jazyk alebo iný spôsob dorozumievania, v ktorom sa prejav vôle robí.

(3) Povolaný dedič, ani osoba jemu blízka a jeho zamestnanec, ani dedič zo zákona, nemôžu pôsobiť ako svedkovia závetu.

§ 1761 Osoby pôsobiace pri spisovaní závetu

Povolaný dedič, ani osoba jemu blízka a jeho zamestnanec, ani dedič zo zákona, nemôžu pri vyhotovovaní závetu pôsobiť ako úradné osoby, pisatelia, tlmočníci alebo predčitatelia.

§ 1762 Spôsobilosť zriadiť závet

Maloletý, ktorý dovŕšil pätnásty rok, môže zriadiť závet len vo forme notárskej zápisnice.

§ 1763 Povolanie osobitných dedičov

Závet, ktorým poručiteľ povoláva za dediča zdravotnícke zariadenie, v ktorého starostlivosti sa nachádza alebo zariadenie sociálnych služieb, v ktorom sa mu poskytuje sociálna služba, zriaďovateľa takého zariadenia alebo jeho zamestnancov, možno zriadiť len vo forme notárskej zápisnice; to platí, aj keď poručiteľ povoláva za dediča osobu, ktorá mu poskytuje opatrovateľskú službu alebo osobnú asistenciu alebo zamestnancov takej osoby.

§ 1764 Účinky omylu

(1) Omyl poručiteľa, ak sa týka osoby, ktorá sa povoláva za dediča alebo podielu na dedičstve alebo vecí, ktoré má dedič nadobudnúť alebo podstatných vlastností týchto vecí, spôsobuje neplatnosť ustanovenia závetu, ktorého sa týka.

(2) Ustanovenie závetu je platné, ak sa preukáže, že osoba alebo vec bola len nesprávne opísaná.

§ 1765 Zrušenie závetu odvolaním

Poručiteľ môže závet kedykoľvek odvolať. Odvolanie musí mať náležitosti a formu, aká je potrebná pre závet.

§ 1766 Zrušenie závetu neskorším povolaním dediča

(1) Závet sa zrušuje zriadením neskoršieho závetu, ak popri ňom nemôže obstáť.

(2) Závet sa zrušuje, ak poručiteľ povolal dediča neskoršou dedičskou zmluvou, ak nemôže popri nej obstáť; to platí aj vtedy, ak dedičská zmluva zanikla za života poručiteľa.

§ 1767 Zrušenie závetu zničením listiny

(1) Poručiteľ zruší závet tým, že zničí listinu, na ktorej bol napísaný.

(2) Ak sa závet, ktorý zostal v držbe poručiteľa nenašiel, predpokladá sa, že ho poručiteľ zničil.

(3) Závet sa zrušuje, ak ho poručiteľ neobnovil, hoci vie, že závet bol zničený alebo stratený.

(4) Ak po zničení závetu poručiteľ uchová skorší závet, platí, že skorší závet nebol zrušený.

ŠTVRTÁ HLAVA
Iné právne úkony pre prípad smrti

PRVÝ DIEL
Vylúčenie z dedenia zo zákona

§ 1768 Negatívny závet

Poručiteľ môže vylúčiť určitú osobu z dedenia zo zákona.

§ 1769 Listina o vylúčení z dedenia zo zákona

O náležitostiach listiny o vylúčení z dedenia zo zákona a o jej zrušení platia rovnako ustanovenia o závete.

§ 1770 Následky vylúčenia z dedenia

(1) Ten, koho poručiteľ vylúčil z dedenia zo zákona, nededí zo zákona; môže však nadobudnúť dedičstvo z dedičskej zmluvy alebo zo závetu.

(2) Ak poručiteľ vydedil potomka, vylúčil ho z dedenia zo zákona; to platí, aj keď je vydedenie neplatné len preto, že dôvody vydedenia nie sú dané.

(3) Ustanovenie odseku 2 sa vzťahuje aj na potomka vydedeného potomka, ak sa na neho vzťahujú účinky vydedenia.

DRUHÝ DIEL
Príkaz na započítanie daru a príkaz nezapočítať dar

§ 1771 Príkaz na započítanie daru

(1) Poručiteľ môže prikázať započítanie daru na podiel dediča povolaného dedičskou zmluvou, na podiel dediča povolaného závetom alebo na podiel dediča zo zákona aj v inej ako prvej dedičskej skupine.

(2) Na podiel dediča povolaného dedičskou zmluvou sa započítajú len dary, ktoré nastali po uzavretí dedičskej zmluvy.

§ 1772 Príkaz nezapočítať dar

Poručiteľ môže prikázať, aby sa započítanie daru na podiel dediča zo zákona v prvej dedičskej skupine nevykonalo.

§ 1773 Listina o príkaze na započítanie daru a o príkaze nezapočítať dar

O náležitostiach listiny o príkaze na započítanie daru a náležitostiach listiny o príkaze nezapočítať dar a o ich zrušení platia rovnako ustanovenia o závete.

TRETÍ DIEL
Vydedenie

§ 1774 Dôvody vydedenia

(1) Poručiteľ môže vydediť potomka, ak

a) sa správa v rozpore s dobrými mravmi voči poručiteľovi alebo voči jemu blízkej osobe,
b) o poručiteľa trvalo neprejavuje záujem, ktorý by ako potomok mal prejavovať,
c) bol odsúdený za úmyselný trestný čin na trest odňatia slobody v trvaní najmenej jedného roka, alebo
d) trvalo vedie márnotratný život alebo neusporiadaný život.

(2) Dôvody vydedenia je potrebné v listine o vydedení skutkovo vymedziť.

(3) Poručiteľ môže ustanoviť, že účinky vydedenia sa vzťahujú aj na potomkov vydedeného potomka alebo na jeho určitého potomka.

§ 1775 Listina o vydedení

O náležitostiach listiny o vydedení a o jej zrušení platia rovnako ustanovenia o závete.

§ 1776 Povolanie vydedeného potomka

(1) Vydedenie sa zrušuje, ak poručiteľ povolal vydedeného potomka za dediča.

(2) Následky uvedené v odseku 1 nenastanú, ak ich poručiteľ pri povolaní potomka výslovne vylúčil.

§ 1777 Zrušenie závetu vydedením potomka

(1) Vydedením sa zrušuje závet, ktorým bol vydedený potomok povolaný za dediča. Ak boli povolaní viacerí dedičia, závet sa zrušuje len v časti povolania vydedeného potomka.

(2) Závet sa zrušuje podľa odseku 1 aj vtedy, keď je vydedenie neplatné len preto, že dôvody vydedenia nie sú dané.

(3) Následky uvedené v odsekoch 1 a 2 nenastanú, ak ich poručiteľ v listine o vydedení výslovne vylúčil.

§ 1778 Prezumpcia dôvodnosti vydedenia

Predpokladá sa, že dôvody vydedenia sú dané.

ŠTVRTÝ DIEL
Zrieknutie sa dedičstva

§ 1779 Zmluva o zrieknutí sa dedičstva

(1) Dedičstva sa možno vopred zrieknuť zmluvou s poručiteľom. Za zrieknutie sa dedičstva možno dohodnúť odplatu.

(2) Ten, kto sa dedičstva zrieka, musí konať výlučne osobne.

(3) Dedičstva sa nemožno zrieknuť len sčasti.

§ 1780 Forma zmluvy o zrieknutí sa dedičstva

Zmluva o zrieknutí sa dedičstva, jej zmeny a zrušenie musia byť spísané vo forme notárskej zápisnice.

§ 1781 Dôvody odstúpenia od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva

(1) Od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva možno odstúpiť v prípadoch, v ktorých zákon umožňuje veriteľovi odstúpiť od zmluvy.

(2) V zmluve o zrieknutí sa dedičstva možno dohodnúť aj iné dôvody, pre ktoré môže zmluvná strana od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva odstúpiť. Ak je to dohodnuté, možno od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva odstúpiť bez uvedenia dôvodu.

§ 1782 Forma odstúpenia od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva

Odstúpenie od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva musí byť spísané vo forme notárskej zápisnice.

§ 1783 Neprípustnosť odstúpenia od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva

Odstúpiť od zmluvy o zrieknutí sa dedičstva po smrti poručiteľa nie je prípustné.

§ 1784 Následky zrieknutia sa dedičstva

Ten, kto sa zriekol dedičstva, nededí.

§ 1785 Zrieknutie sa v prospech inej osoby

Ak bolo dohodnuté zrieknutie sa dedičstva v prospech inej osoby, platí zrieknutie sa dedičstva, len ak dedí táto osoba.

§ 1786 Zánik zmluvy o zrieknutí sa dedičstva

(1) Zmluva o zrieknutí sa dedičstva zaniká, ak ten, kto sa dedičstva zriekol, zomrel skôr ako poručiteľ.

(2) Ak bola zmluva o zrieknutí sa dedičstva odplatná, poručiteľ sa môže domáhať vydania toho, o čo sa ten, kto sa dedičstva zriekol obohatil.

§ 1787 Zodpovednosť pri predlženom dedičstve

Ak je dedičstvo predlžené, ten kto sa dedičstva zriekol, zodpovedá za pozostalostné dlhy v rozsahu prijatej odplaty za zrieknutie sa dedičstva; to neplatí, ak ku zrieknutiu sa dedičstva došlo pred viac ako troma rokmi pred smrťou poručiteľa.

PIATY DIEL
Náhradný dedič

§ 1788 Ustanovenie náhradného dediča

(1) Poručiteľ môže ustanoviť náhradného dediča pre prípad, že dedič povolaný z dedičskej zmluvy alebo dedič povolaný zo závetu nededí.

(2) Ak poručiteľ ustanovil povolanému dedičovi viacerých náhradných dedičov bez určenia ich podielov na dedičstve, dedia rovnakým dielom. Ak sú však za náhradných dedičov ustanovení ostatní povolaní dedičia bez určenia ich podielov na dedičstve, dedia v pomere ich podielov na dedičstve.

§ 1789 Ďalší náhradný dedič

Ustanoviť náhradného dediča možno aj inému náhradnému dedičovi.

§ 1790 Výkladové pravidlá náhradného dediča

Ak poručiteľ ustanovil náhradného dediča len pre prípad, že povolaný dedič nebude môcť dediť, alebo len pre prípad, že povolaný dedič nebude chcieť dediť, platí, že náhradný dedič bol ustanovený pre oba tieto prípady.

§ 1791 Náhradný dedič potomka

Ak poručiteľ neustanovil inak, na náhradného dediča ustanoveného potomkovi v čase, keď tento nemal potomkov sa neprihliada, ak povolaný dedič zanechal potomkov spôsobilých dediť. Na náhradného dediča sa neprihliada len v rozsahu majetku, ktorý nadobúdajú dedením zo zákona potomkovia povolaného dediča.

§ 1792 Listina o náhradnom dedičovi

O náležitostiach listiny o ustanovení náhradného dediča platia rovnako ustanovenia o závete.

§ 1793 Zrušenie náhradného dediča

O zrušení ustanovenia náhradného dediča platia rovnako ustanovenia o zrušení závetu; to neplatí, ak bol náhradný dedič ustanovený v dedičskej zmluve.

§ 1794 Primerané použitie ustanovení o náhradnom dedičovi

Ustanovenia o náhradnom dedičovi sa použijú primerane aj na náhradného odkazovníka (§ 1795) na náhradníka tomu, komu poručiteľ odkázal právo služobnosti (§ 1812) na náhradného správcu dedičstva (§ 1824) a na náhradného vykonávateľa poslednej vôle (§ 1826).

ŠIESTY DIEL
Odkaz

§ 1795 Povolanie odkazovníka

(1) Poručiteľ môže povolať odkazovníka k určitej veci alebo k peniazom a poručiť dedičom, aby predmet odkazu odkazovníkovi vydali.

(2) Povolaná osoba musí byť výslovne označená slovom „odkazovník“; inak platí, že poručiteľ povolal dedičа.

§ 1796 Výkladové pravidlá odkazu

(1) Ak poručiteľ povolal odkazovníka k veci, ktorá poručiteľovi v čase smrti nepatrí, na toto povolanie sa neprihliada; to neplatí, ak poručiteľ povolal odkazovníka k peniazom, ktoré sa v dedičstve nenachádzajú.

(2) Ak poručiteľ povolal odkazovníka k veci, ktorá je v čase smrti poručiteľa súčasťou spoločného imania manželov, predpokladá sa, že poručiteľ povolal odkazovníka k peniazom, ktorých hodnota zodpovedá podielu poručiteľa na tejto veci po vyporiadaní spoločného imania manželov.

(3) Ak poručiteľ odkáže peniaze odkazovníkovi, voči ktorému má sám peňažný dlh, predpokladá sa, že poručiteľ chcel dlh v rozsahu odkazu splniť.

(4) Ak bol k tej istej veci povolaný aj dedič aj odkazovník, na odkaz sa neprihliada.

§ 1797 Listina o odkaze

O náležitostiach listiny o odkaze a o jej zrušení platia rovnako ustanovenia o závete.

§ 1798 Zrušenie odkazu dedičskou zmluvou

Odkaz sa zrušuje neskoršou dedičskou zmluvou; to neplatí, ak sa v dedičskej zmluve dohodlo, že určité skoršie odkazy zostávajú zachované.

§ 1799 Zákaz zriadiť odkaz

Po uzavretí dedičskej zmluvy môže poručiteľ zriadiť odkaz, ak si takéto právo v dedičskej zmluve výslovne vymienil.

§ 1800 Pohľadávka z odkazu

(1) Smrťou poručiteľa vzniká odkazovníkovi pohľadávka voči dedičom na splnenie odkazu.

(2) Ak poručiteľ povolal odkazovníka k určitej veci, dedičia splnia odkaz tak, že na odkazovníka prevedú vlastnícke právo k veci.

(3) Ak poručiteľ povolal odkazovníka k peniazom, dedičia splnia odkaz tak, že odkazovníkovi zaplatia peniaze.

§ 1801 Zodpovednosť dedičov z odkazu

(1) Odkazom sú zaťažení všetci dedičia.

(2) Ustanovenia o zodpovednosti dedičov za pozostalostné dlhy sa použijú primerane.

§ 1802 Vylúčenie zodpovednosti za pozostalostné dlhy

Ten, kto nadobudol odkaz, nezodpovedá z tohto dôvodu za pozostalostné dlhy.

§ 1803 Splatnosť pohľadávky z odkazu

Ak niet inej dohody, pohľadávka z odkazu je splatná bezodkladne po potvrdení dedičstva.

§ 1804 Alternatívny odkaz

Ak bol odkaz určený alternatívne, v pochybnostiach patrí právo výberu odkazovníkovi. Ak odkazovník právo výberu v primeranej lehote nevykoná, toto právo prejde na dedičov.

§ 1805 Zákaz nakladania s odkázanou vecou

Kým odkázaná vec nie je vydaná odkazovníkovi, nemôžu s ňou dedičia nakladať bez súhlasu odkazovníka.

§ 1806 Vady a poškodenie odkázanej veci

(1) Za vady odkázanej veci zodpovedajú dedičia, ako keby boli darcovia.

(2) Ak bola odkázaná vec po zriadení odkazu poškodená, odkaz sa týka aj pohľadávky na náhradu škody; ibaže poručiteľ ustanovil inak.

§ 1807 Plody a úžitky odkázanej veci

Odkaz zahŕňa aj plody a úžitky odkázanej veci a úrok z odkázanej pohľadávky, ktoré vznikli alebo prirástli po smrti poručiteľa; ibaže poručiteľ ustanovil inak.

§ 1808 Náklady na odkázanú vec

Ak dedičia vynaložili náklady na odkázanú vec, ich právne vzťahy s odkazovníkom sa spravujú ustanoveniami o bezdôvodnom obohatení.

§ 1809 Naturálna pohľadávka z odkazu

(1) Pohľadávka z odkazu nie je uplatniteľná na súde, ak ju odkazovník na výzvu súdu podľa § 1879 neprihlásil v lehote určenej súdom.

(2) Prihlásená pohľadávka z odkazu je uplatniteľná na súde len do výšky 25 percent čistej ceny dedičstva. Ak je odkazov viac, pohľadávky z odkazov sa krátia pomerne podľa ceny odkazov.

(3) Pohľadávka z odkazu nie je uplatniteľná na súde v rozsahu, v ktorom ukracuje nárok dediča na povinný podiel; to neplatí, ak odkazovník ponúkne dedičovi peňažnú náhradu za odkázanú vec vo výške, v ktorej ukracuje jeho nárok na povinný podiel.

§ 1810 Odmietnutie dedičstva odkazovníkom

Pohľadávka z odkazu nezaniká, ak odkazovník, ktorý je zároveň dedičom, dedičstvo odmietol.

§ 1811 Odkaz v prípade odúmrti

(1) Ustanovenia § 1795 až 1810 sa primerane použijú aj keď štát nadobudol dedičstvo ako odúmrť.

(2) Ak poručiteľ povolal odkazovníka k peniazom, ktoré sa v dedičstve nenachádzajú, štát môže použiť na úhradu odkazu veci z dedičstva, ktoré svojou hodnotou zodpovedajú výške odkazu. Ak odkazovník odmietne prijatie týchto vecí, pohľadávka z odkazu zaniká.

SIEDMY DIEL
Odkaz práva služobnosti

§ 1812 Podstata odkazu práva služobnosti

Poručiteľ môže odkázať dedičovi alebo tretej osobe právo služobnosti spočívajúce najmä v práve doživotného užívania nehnuteľnosti.

§ 1813 Listina o odkaze práva služobnosti

O náležitostiach listiny o odkaze práva služobnosti a o jej zrušení platia rovnako ustanovenia o závete.

§ 1814 Zriadenie služobnosti

(1) Ak s tým oprávnený z práva služobnosti súhlasí, súd zriadi služobnosť v rozhodnutí o potvrdení dedičstva podľa obsahu listiny o odkaze práva služobnosti. Služobnosť vzniká právoplatnosťou rozhodnutia o potvrdení dedičstva.

(2) Súd služobnosť nezriadi, ak nariadil likvidáciu dedičstva alebo ak schválil dohodu o prenechaní predlženého dedičstva na úhradu pozostalostných dlhov.

(3) Na námietku dediča súd služobnosť nezriadi, ak to vzhľadom na všetky okolnosti nie je možné od dedičov spravodlivo požadovať alebo ak by právo služobnosti ukracovalo nárok dediča na povinný podiel.

§ 1815 Zrušenie alebo obmedzenie služobnosti

Veriteľ pozostalostnej pohľadávky sa môže domáhať zrušenia alebo obmedzenia služobnosti, ak je ňou sťažené uspokojenie jeho pohľadávky.

§ 1816 Primerané použitie niektorých ustanovení o odkaze

Ustanovenia o zrušení odkazu dedičskou zmluvou (§ 1798) o zákaze zriadiť odkaz (§ 1799) o vylúčení zodpovednosti za pozostalostné dlhy (§ 1802) o odmietnutí dedičstva odkazovníkom (§ 1810) a o odkaze v prípade odúmrti (§ 1811) sa použijú primerane aj na odkaz práva služobnosti.

ÔSMY DIEL
Príkaz

§ 1817 Uloženie príkazu

(1) Poručiteľ môže dedičovi uložiť príkaz, aby niečo konal alebo aby sa určitého konania zdržal alebo aby určité konanie strpel.

(2) Ten, v záujme koho bol príkaz uložený, nie je veriteľom dediča.

(3) Dedičovi povolanému dedičskou zmluvou možno príkaz uložiť, len ak bol príkaz obsiahnutý v dedičskej zmluve.

§ 1818 Listina o príkaze

O náležitostiach listiny o príkaze a o jej zrušení platia rovnako ustanovenia o závete.

§ 1819 Príkaz zaťažujúci náhradného dediča

Príkaz povolanému dedičovi sa považuje za uložený aj náhradnému dedičovi; ibaže z príkazu alebo z povahy veci vyplýva, že príkaz sa má vzťahovať len na povolaného dediča.

§ 1820 Osobná povaha príkazu

Príkaz sa považuje za neuložený, ak ten, komu bol uložený, dedičstvo nenadobudne.

§ 1821 Povinnosť splniť príkaz

(1) Dedič, ktorému bol príkaz uložený, má povinnosť príkaz splniť.

(2) Dedič, ktorý príkaz nesplnil, nie je z toho dôvodu nespôsobilý dediť.

§ 1822 Žaloba na splnenie príkazu

(1) Domáhať sa splnenia príkazu má právo ktorýkoľvek z dedičov a vykonávateľ poslednej vôle; splnenie však nemožno požadovať, ak bol

príkaz uložený výlučne v záujme dediča.

(2) Súd žalobu podľa odseku 1 zamietne, ak príkaz dediča nadmerne obťažuje alebo ak príkaz ukracuje nárok dediča na povinný podiel.

(3) Ak bol uložený príkaz, aby dedič určitú vec z dedičstva nescudzil alebo nezaťažil, obmedzenie práva nakladať s vecou sa zapíše do katastra nehnuteľností alebo do iného majetkového registra, v ktorom je vec evidovaná, a to na základe rozhodnutia súdu o obmedzení práva nakladať s vecou alebo na základe dohody dediča zaťaženého príkazom a niektorej z osôb uvedenej v odseku 1.

§ 1823 Zánik povinnosti z príkazu

Povinnosť z príkazu zaniká najneskôr stratou právnej subjektivity dediča, ktorému bol uložený.

DEVIATY DIEL
Správca dedičstva

§ 1824 Ustanovenie správcu dedičstva

(1) Poručiteľ môže ustanoviť správcu dedičstva a určiť, či a ako bude odmeňovaný.

(2) Správca dedičstva musí mať plnú spôsobilosť na právne úkony.

(3) Za správcu dedičstva môže byť ustanovený aj niektorý z dedičov.

(4) Za správcu dedičstva nemožno ustanoviť viaceré osoby súčasne.

§ 1825 Listina o ustanovení správcu dedičstva

Listina o ustanovení správcu dedičstva, jej zmeny a zrušenie musia byť spísané vo forme notárskej zápisnice.

DESIATY DIEL
Vykonávateľ poslednej vôle

§ 1826 Ustanovenie vykonávateľa

(1) Poručiteľ môže ustanoviť vykonávateľa poslednej vôle.

(2) Vykonávateľ poslednej vôle musí mať plnú spôsobilosť na právne úkony.

(3) Za vykonávateľa poslednej vôle nesmie byť ustanovený dedič. Za vykonávateľa poslednej vôle môže byť ustanovená osoba, ktorú poručiteľ ustanovil za správcu dedičstva, ak táto osoba nie je dedič.

(4) Za vykonávateľa poslednej vôle nemožno ustanoviť viaceré osoby súčasne.

§ 1827 Forma listiny o ustanovení vykonávateľa

Listina o ustanovení vykonávateľa poslednej vôle, jej zmeny a zrušenie musia byť spísané vo forme notárskej zápisnice.

§ 1828 Odmena vykonávateľa

(1) Vykonávateľovi poslednej vôle patrí za výkon funkcie odmena, ak to poručiteľ určil.

(2) Súd na návrh dediča alebo inej osoby, ktorá preukáže právny záujem, zníži odmenu vykonávateľa poslednej vôle, ak je odmena neprimeraná.

(3) Návrh podľa odseku 2 nemožno podať po tom, čo bolo dedičstvo potvrdené.

§ 1829 Oprávnenia vykonávateľa

(1) Vykonávateľ poslednej vôle háji platnosť právnych úkonov poručiteľa, namieta nespôsobilosť dediča alebo odkazovníka a dbá na splnenie príkazov poručiteľa. Podáva vo vlastnom mene žaloby a iné návrhy.

(2) Vykonávateľ poslednej vôle vystupuje vo vlastnom mene ako strana sporu, ako účastník konania, alebo ako subjekt zúčastnený na konaní.

§ 1830 Súhlas s ustanovením za vykonávateľa

(1) Ak súd v konaní o dedičstve zistí, že bol ustanovený vykonávateľ poslednej vôle, upovedomí ho o tom.

(2) Vykonávateľ poslednej vôle oznámi súdu súhlas s výkonom funkcie do desiatich dní od upovedomenia súdom podľa odseku 1; inak funkcia vykonávateľa nevznikne.

(3) Ak funkcia vykonávateľa poslednej vôle podľa odseku 2 nevznikne alebo ak táto funkcia zanikne, nastupuje náhradník, ak ho poručiteľ ustanovil. Odseky 1 a 2 sa použijú primerane.

§ 1831 Osvedčenie o vykonávateľovi

Súd vydá osvedčenie o tom, kto je vykonávateľ poslednej vôle.

§ 1832 Odstúpenie z funkcie vykonávateľa

Vykonávateľ poslednej vôle môže z funkcie kedykoľvek odstúpiť. Odstúpenie je účinné, ak je oznámené súdu.

§ 1833 Námietka ustanovenia vykonávateľa

Súd rozhodne o námietke dediča alebo inej osoby, ktorá preukáže právny záujem, že vykonávateľ poslednej vôle nebol platne ustanovený. Vykonávateľ poslednej vôle vykonáva funkciu až do rozhodnutia súdu o námietke, ak súd neurčí inak.

§ 1834 Trvanie funkcie vykonávateľa

(1) Potvrdením dedičstva funkcia vykonávateľa poslednej vôle nezaniká.

(2) Ustanovenia § 1829 až 1833 sa použijú aj po tom, čo bolo dedičstvo potvrdené.

PIATA HLAVA
Dedenie zo zákona

§ 1835 Prvá dedičská skupina

(1) V prvej dedičskej skupine dedia poručiteľove deti a manžel, každý z nich rovnakým dielom.

(2) Ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho podiel na dedičstve rovnakým dielom jeho deti; to isté platí o vzdialenejších potomkoch toho istého predka.

§ 1836 Druhá dedičská skupina

(1) Ak nededia poručiteľovi potomkovia, dedí v druhej dedičskej skupine manžel poručiteľa, poručiteľovi rodičia a tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorí sa z tohto dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa.

(2) Dedičia druhej dedičskej skupiny dedia rovnakým dielom, manžel však vždy najmenej polovicu dedičstva.

§ 1837 Tretia dedičská skupina

(1) Ak nededí manžel ani žiadny z rodičov, dedia v tretej dedičskej skupine rovnakým dielom poručiteľovi súrodenci a tí, ktorí žili s poručiteľom najmenej po dobu jedného roku pred jeho smrťou v spoločnej domácnosti, a ktorí sa z toho dôvodu starali o spoločnú domácnosť alebo boli odkázaní výživou na poručiteľa.

(2) Ak nededí niektorý zo súrodencov poručiteľa, nadobúdajú jeho podiel na dedičstve rovnakým dielom jeho deti; to isté platí o vzdialenejších potomkoch toho istého predka.

§ 1838 Štvrtá dedičská skupina

(1) Ak žiadny dedič nededí v tretej dedičskej skupine, v štvrtej dedičskej skupine dedia rovnakým dielom prarodičia poručiteľa.

(2) Ak nededí niektorý z prarodičov poručiteľa, nadobúdajú jeho podiel na dedičstve rovnakým dielom jeho deti; ak nededí niektoré dieťa, nadobúdajú jeho podiel na dedičstve rovnakým dielom jeho deti.

ŠIESTA HLAVA
Povinný podiel

§ 1839 Nárok na povinný podiel

(1) Nárok na povinný podiel má potomok poručiteľa spôsobilý dediť, ktorý je povolaný dediť zo zákona.

(2) Nárok na povinný podiel nemá ten, koho predok, ktorý je potomkom poručiteľa, dedičstvo odmietol.

(3) Nárok na povinný podiel nemá ten, koho predok, ktorý je potomkom poručiteľa, nie je spôsobilý dediť.

(4) Nárok na povinný podiel nemá ten, koho poručiteľ vydedil.

(5) Nárok na povinný podiel nemá potomok vydedeného potomka, ak sa na neho vzťahujú účinky vydedenia.

(6) Nárok na povinný podiel nemá ten, kto sa dedičstva zriekol a jeho potomkovia; to neplatí, ak zmluva o zrieknutí sa dedičstva zanikla za života poručiteľa.

§ 1840 Výška povinného podielu

(1) Povinný podiel maloletého potomka je tri štvrtiny a plnoletého potomka je jedna štvrtina jeho dedičského podielu určeného tak, akoby sa dedilo len zo zákona.

(2) Pri určení výšky povinného podielu sa prihliada aj na potomkov, ktorí sa dedičstva zriekli, ktorí dedičstvo odmietli, ktorí boli vydedení a ktorí sú nespôsobilí dediť. Na vylúčenie z dedenia zo zákona (§ 1768 až 1770) a na príkaz nezapočítať dar (§ 1772) sa neprihliada.

§ 1841 Neplatnosť úkonov pre prípad smrti

(1) Dedičská zmluva, závet, príkaz nezapočítať dar a vylúčenie potomka z dedenia zo zákona sú neplatné v časti, v ktorej ukracujú nárok potomka na povinný podiel. Tieto právne úkony sa však považujú za platné, ak sa dotknutý potomok poručiteľa ich neplatnosti nedovolá.

(2) Dedičská zmluva je neplatná, len ak sa povinný podiel nedoplní pre neplatnosť závetu, neplatnosť príkazu nezapočítať dar alebo pre neplatnosť vylúčenia potomka z dedenia zo zákona.

(3) Závet je neplatný, len ak sa povinný podiel nedoplní pre neplatnosť príkazu nezapočítať dar alebo pre neplatnosť vylúčenia potomka z dedenia zo zákona.

SIEDMA HLAVA

Dedičská nespôsobilosť

§ 1842 Dôvody dedičskej nespôsobilosti

Dediť nie je spôsobilý ten, kto

a) sa za života poručiteľa dopustil činu povahy úmyselného trestného činu proti poručiteľovi, jeho manželovi, potomkovi alebo predkovi,
b) sa dopustil zavrhnutiahodného konania proti prejavu poručiteľovej poslednej vôle, najmä ak úmyselne zadržal, zatajil, sfalšoval, pozmenil alebo zničil listinu o prejave poručiteľovej poslednej vôle alebo úmyselne využil, že tak urobila iná osoba,
c) bol pozbavený rodičovských práv vo vzťahu k poručiteľovi.

§ 1843 Odpustenie skutku poručiteľom

(1) Na skutok uvedený v § 1842 sa neprihliada, ak poručiteľ dedičovi odpustil.

(2) Ak poručiteľ povolal dediča dedičskou zmluvou alebo závetom po tom, čo o skutku vedel, platí, že poručiteľ dedičovi odpustil.

§ 1844 Následky dedičskej nespôsobilosti

Ten, kto nie je spôsobilý dediť, nededí.

§ 1845 Použitie ustanovení o dedičskej nespôsobilosti

Ustanovenia o dedičskej nespôsobilosti sa použijú primerane aj na odkazovníka a na toho, komu poručiteľ odkázal právo služobnosti.

ÔSMA HLAVA

Neznámy dedič a dedič, ktorého pobyt nie je známy

§ 1846 Neznámy dedič alebo neznámy pobyt dediča

(1) Na neznámeho dediča alebo na dediča, ktorého pobyt nie je známy, ktorý bol o svojom dedičskom práve upovedomený vyhláškou súdu, a ktorý v určenej lehote nedal o sebe súdu vedieť, sa pri prejednaní dedičstva neprihliada.

(2) Opatrovník dediča uvedeného v odseku 1 nemôže urobiť vyhlásenie o odmietnutí či o neodmietnutí dedičstva.

DEVIATA HLAVA
Odmietnutie dedičstva

§ 1847 Obsah odmietnutia dedičstva

(1) Dedič môže dedičstvo odmietnuť.

(2) Právo dedičstvo odmietnuť má aj dedič povolaný dedičskou zmluvou.

(3) Práva dedičstvo odmietnuť sa nemožno vopred vzdať.

§ 1848 Forma odmietnutia dedičstva

(1) Dedičstvo sa odmieta ústnym vyhlásením na súde alebo písomným vyhlásením s úradne osvedčenou pravosťou podpisu zaslaným súdu.

(2) Splnomocnený zástupca dediča môže za neho dedičstvo odmietnuť len podľa plnomocenstva s úradne osvedčenou pravosťou podpisu, ktoré ho na to výslovne oprávňuje.

§ 1849 Lehota na odmietnutie dedičstva

(1) Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva môže dedič urobiť len do jedného mesiaca odo dňa, keď bol súdom o práve dedičstvo odmietnuť a o následkoch odmietnutia dedičstva upovedomený.

(2) Z dôležitých dôvodov môže súd lehotu na odmietnutie dedičstva predĺžiť.

§ 1850 Konkludentné prijatie dedičstva

Dedičstvo nemôže odmietnuť dedič, ktorý svojím konaním dal najavo, že dedičstvo nechce odmietnuť.

§ 1851 Obmedzenia pri odmietnutí dedičstva

(1) K odmietnutiu dedičstva nemôže dedič pripojiť výhrady alebo podmienky alebo určenie času.

(2) Dedičstvo nemožno odmietnuť len sčasti.

(3) Dedič nemôže odmietnuť dedičstvo z jedného dôvodu a dedičstvo prijať z iného dôvodu.

(4) Vyhlásenia uvedené v odsekoch 1 až 3 nemajú následky odmietnutia dedičstva.

§ 1852 Neodvolateľnosť odmietnutia dedičstva

Vyhlásenie o odmietnutí dedičstva nemožno odvolať. To platí aj vtedy, ak dedič vyhlási, že dedičstvo neodmieta.

§ 1853 Následky odmietnutia dedičstva

Ten, kto dedičstvo odmietne, nededí.

DESIATA HLAVA

Správa dedičstva, zabezpečenie dedičstva a vzťahy dedičov do potvrdenia dedičstva

§ 1854 Oprávnenia a povinnosti správcu

(1) Správca dedičstva vykonáva úkony obvyklého hospodárenia a úkony potrebné na zachovanie majetkových hodnôt.

(2) Správca dedičstva je oprávnený vykonávať práva z majetkových účastí a z cenných papierov.

(3) Správca dedičstva je povinný postupovať s náležitou starostlivosťou.

(4) Správca dedičstva zodpovedá za škodu, ktorá vznikla zavineným porušením jeho povinností.

(5) Vzťahy medzi dedičmi a správcom dedičstva sa spravujú ustanoveniami o príkaznej zmluve. Správca dedičstva koná vo vlastnom mene a na účet dedičov. Správcovi dedičstva nevzniká osobná povinnosť zo záväzku, ktorý prevzal na účet dedičov. Správca na pokyn dedičov neprihliadne, ak dedičia doposiaľ neboli spoľahlivo zistení alebo ak je tu spor o dedičské právo.

§ 1855 Ustanovenie správcu poručiteľom

(1) Správca dedičstva je ten, koho ustanovil poručiteľ. Ak súd v konaní o dedičstve zistí, že poručiteľ ustanovil správcu dedičstva, upovedomí ho o tom.

(2) Správca dedičstva oznámi súdu súhlas s výkonom funkcie do desiatich dní od upovedomenia súdom podľa odseku 1; inak funkcia správcu nevznikne.

(3) Ak funkcia správcu dedičstva podľa odseku 2 nevznikne alebo ak táto funkcia zanikne, nastupuje náhradník, ak ho poručiteľ ustanovil. Ustanovenia odsekov 1 a 2 sa na náhradníka použijú primerane.

(4) Súd rozhodne o námietke dediča alebo inej osoby, ktorá preukáže právny záujem, že správca dedičstva nebol platne ustanovený. Správca dedičstva vykonáva funkciu až do rozhodnutia súdu o námietke, ak súd neurčí inak.

(5) Ak poručiteľ určil správcovi dedičstva odmenu, súd na návrh dediča alebo inej osoby, ktorá preukáže právny záujem, zníži odmenu správcu dedičstva určenú poručiteľom, ak je odmena neprimeraná.

(6) Návrh podľa odseku 5 nemožno podať po tom, čo bolo dedičstvo potvrdené.

§ 1856 Ustanovenie správcu súdom

(1) Ak niet správcu dedičstva ustanoveného poručiteľom, súd ustanoví správcu dedičstva na základe dohody dedičov. Ak dohody niet, súd ustanoví správcu dedičstva na návrh dediča alebo aj bez návrhu, ak je to potrebné.

(2) Súd ustanoví správcu dedičstva podľa odseku 1 s jeho súhlasom.

(3) Ak má dedičstvo pripadnúť štátu ako odúmrť, súd môže ustanoviť za správcu dedičstva štát.

(4) Odmenu správcu dedičstva ustanoveného súdom určí súd.

(5) Podrobnosti o výške odmeny správcu dedičstva podľa odseku 4 ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením.

§ 1857 Odvolanie správcu

(1) Súd odvolá správcu dedičstva ustanoveného poručiteľom alebo správcu dedičstva ustanoveného súdom, ak porušuje svoje povinnosti.

(2) Súd správcu dedičstva odvolá aj na jeho žiadosť.

(3) Funkcia správcu dedičstva sa končí dňom určeným v rozhodnutí súdu.

§ 1858 Výkon správy dedičmi

Ak nebol správca dedičstva ustanovený poručiteľom ani súdom, správu dedičstva vykonávajú dedičia spoločne.

§ 1859 Rozšírenie a obmedzenie oprávnení správcu

V odôvodnených prípadoch súd na návrh dediča, alebo ak je to potrebné aj bez návrhu rozšíri alebo obmedzí oprávnenia správcu dedičstva.

§ 1860 Osvedčenie o správcovi

(1) Súd vydá osvedčenie o tom, kto je správcom dedičstva a o rozsahu jeho oprávnení.

(2) Tomu, kto koná v dôvere v osvedčenie nemožno namietať, že osvedčenie nezodpovedá skutočnému právnemu stavu.

§ 1861 Skončenie správy dedičstva

Funkcia správcu dedičstva sa končí potvrdením dedičstva, nariadením likvidácie dedičstva alebo schválením dohody o prenechaní dedičstva na úhradu pozostalostných dlhov. Ak bola nariadená likvidácia dedičstva, súd môže rozhodnúť, že správca dedičstva vykonáva funkciu až do skončenia likvidácie dedičstva.

§ 1862 Súpis majetku poručiteľa

Súd vykoná súpis majetku poručiteľa podľa Civilného mimosporového poriadku.

§ 1863 Zabezpečenie dedičstva

Súd aj bez návrhu nariadi zabezpečenie dedičstva podľa Civilného mimosporového poriadku, ak je to potrebné na ochranu práv dedičov, veriteľov alebo na ochranu verejného záujmu.

§ 1864 Vzťahy medzi dedičmi do potvrdenia dedičstva

(1) Do potvrdenia dedičstva sa vzťahy medzi dedičmi primerane spravujú ustanoveniami o spoluvlastníctve, a to podľa podielov na dedičstve.

(2) Do potvrdenia dedičstva platí, že dedič povolaný k určitej veci je povolaný k podielu na dedičstve, ktorý zodpovedá pomeru ceny veci k cene dedičstva.

§ 1865 Dispozičné právo dediča do potvrdenia dedičstva

(1) Do potvrdenia dedičstva dedičia môžu scudziť vec alebo urobiť iné úkony nad rámec bežných úkonov len so súhlasom súdu.

(2) Ustanovením odseku 1 nie je dotknuté oprávnenie správcu dedičstva scudziť vec pri výkone správy, ak ide o úkon obvyklého hospodárenia alebo o úkon potrebný na zachovanie majetkových hodnôt.

§ 1866 Zodpovednosť za pozostalostné dlhy do potvrdenia dedičstva

(1) Do potvrdenia dedičstva zodpovedajú dedičia za pozostalostné dlhy spoločne a nerozdielne do výšky ceny dedičstva.

(2) Do potvrdenia dedičstva nie je na vymoženie pozostalostného dlhu prípustné viesť exekúciu na majetok dediča, ktorý nadobudol inak ako dedením po poručiteľovi.

(3) Ak dedič splní pozostalostný dlh pred potvrdením dedičstva, môže od iného dediča požadovať náhradu vo výške, v akej by iný dedič za tento dlh zodpovedal po potvrdení dedičstva.

§ 1867 Vylúčenie splynutia a započítania pohľadávok

(1) Do potvrdenia dedičstva pohľadávka poručiteľa voči dedičovi a pohľadávka dediča voči poručiteľovi nezanikajú splynutím práva a povinnosti.

(2) Do potvrdenia dedičstva nie je prípustné započítať vzájomné pohľadávky poručiteľa a dediča.

§ 1868 Vylúčenie veci z exekúcie a konkurzu

(1) Na vec z dedičstva nie je prípustné viesť výkon rozhodnutia na vymoženie dlhu dediča, kým dedičstvo nie je potvrdené. Výkon rozhodnu-

tia na vymoženie pozostalostnej pohľadávky je prípustný.

(2) Ak bol na majetok dedičа vyhlásený konkurz, vec z dedičstva nepatrí do konkurznej podstaty, kým dedičstvo nie je potvrdené.

JEDENÁSTA HLAVA
Potvrdenie dedičstva

POTVRDENIE DEDIČSTVA

§ 1869 Potvrdenie dedičstva jednému dedičovi

Ak je len jeden dedič, súd mu potvrdí, že dedičstvo nadobudol.

§ 1870 Dohoda o vyporiadaní dedičstva

(1) Ak je viac dedičov, môžu na súde uzavrieť dohodu o vyporiadaní dedičstva.

(2) Vyporiadanie dedičstva je pridelenie jednotlivých vecí určitému dedičovi do vlastníctva alebo určitým dedičom do spoluvlastníctva.

(3) Dedičia nie sú viazaní výškou svojich podielov na dedičstve, ani tým, že poručiteľ povolal dedičа k určitej veci.

(4) Ak dohoda o vyporiadaní dedičstva neodporuje zákonu alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, súd ju schváli a potvrdí podľa nej dedičstvo.

(5) Ak sa dedičia dohodli na zaplatení vyrovnacieho doplatku, súd v rozhodnutí o potvrdení dedičstva zaviaže dedičа na zaplatenie vyrovnacieho doplatku inému dedičovi.

§ 1871 Potvrdenie dedičstva podľa podielov na dedičstve

(1) Ak dedičia neuzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva, súd

a) potvrdí dedičovi vec, ku ktorej ho poručiteľ povolal,
b) ostatné veci potvrdí dedičom do spoluvlastníctva podľa ich podielov na dedičstve.

(2) Ak je povolanie dedičа k určitej veci sčasti neplatné preto, že došlo k ukráteniu povinného podielu potomka, súd, ak je to účelné a spravodlivé, potvrdí túto vec povolanému dedičovi a zaviaže ho na zaplatenie vyrovnacieho doplatku; inak súd potvrdí vec povolanému dedičovi a potomkovi do spoluvlastníctva podľa ich podielov na dedičstve.

§ 1872 Čiastočné vyporiadanie dedičstva súdom

(1) Ak dedičia neuzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva a ak podľa osobitného predpisu nie je prípustné nadobudnúť určitú vec do spoluvlastníctva, súd potvrdí túto vec jednému z dedičov a zaviaže ho na zaplatenie vyrovnacieho doplatku ostatným dedičom. Ostatné veci súd potvrdí dedičom do spoluvlastníctva podľa ich podielov na dedičstve.

(2) Súd potvrdí vec tomu z dedičov, ktorý s pridelením veci súhlasí. Súd pri tom prihliadne na výšku podielov na dedičstve a na účelné využitie veci.

(3) Ak žiadny dedič nesúhlasí s pridelením veci, súd rozhodne losovaním.

(4) Súd rozhodne losovaním aj vtedy, ak viacerí dedičia, ktorých podiely na dedičstve sú rovnaké, súhlasia s pridelením veci a pridelenie veci sa javí rovnako účelné každému z nich.

§ 1873 Vyporiadanie dedičstva súdom

(1) Ak dedičia neuzavreli dohodu o vyporiadaní dedičstva a potvrdenie dedičstva podľa podielov na dedičstve nie je vhodné z dôvodov osobitného zreteľa, súd na návrh dedičia dedičstvo vyporiada.

(2) Súd vyporiada dedičstvo tak, že

a) potvrdí dedičovi vec, ku ktorej ho poručiteľ povolal,
b) veci, ku ktorej poručiteľ povolal odkazovníka, potvrdí dedičom do spoluvlastníctva podľa ich podielov na dedičstve,
c) potvrdí ostatné veci jednotlivým dedičom do vlastníctva; ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa, súd potvrdí vec určitým dedičom do spoluvlastníctva.

(3) Súd prihliada na to, aby cena vecí pridelených jednotlivým dedičom zodpovedala ich podielom na dedičstve. Ak to nie je možné, súd zaviaže dedičia na zaplatenie vyrovnacieho doplatku inému dedičovi.

(4) Súd prihliada na účelné využitie veci.

(5) Ak je to potrebné, súd rozhodne o pridelení veci losovaním.

(6) Súd môže vec rozdeliť, ak je to vhodné a účelné. Súd môže zriadiť služobnosť, ak to vyžaduje riadne užívanie novovzniknutej nehnuteľnosti.

§ 1874 Započítanie darov na podiel na dedičstve

(1) Dedičovi zo zákona v prvej dedičskej skupine sa na podiel na dedičstve započítajú dary a iné plnenia, ktoré za života poručiteľa od neho bezplatne dostal, ak nejde o obvyklé darovania (započítanie darov).

(2) Započítajú sa aj dary poručiteľovým potomkom, ktorí sú predkami dedičia.

(3) Ak to poručiteľ prikázal, započítanie určitého daru sa nevykoná.

(4) Ak to poručiteľ prikázal, započíta sa určitý dar aj na podiel dedičia povolaného dedičskou zmluvou alebo závetom alebo na podiel dedičia zo zákona aj v inej ako prvej dedičskej skupine.

(5) Peňažný dar sa započíta podľa nominálnej výšky.

§ 1875 Vyrovnací doplatok

(1) Ak sa dedičia nedohodnú, splatnosť vyrovnacieho doplatku určí súd so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu.

(2) Dedič zaviazaný na zaplatenie vyrovnacieho doplatku ručí za pozostalostné dlhy v rozsahu nezaplatenej časti vyrovnacieho doplatku.

(3) Na zabezpečenie vyrovnacieho doplatku súd môže zriadiť záložné právo na veciach, ktoré potvrdzuje dedičovi zaviazanému zaplatiť vyrovnací doplatok.

(4) Záložné právo sa zriaďuje vydaním rozhodnutia o potvrdení dedičstva. Záložné právo vzniká zápisom do registra záložných práv alebo do osobitného registra.

§ 1876 Vyporiadanie pozostalostného dlhu

Vyporiadať pozostalostný dlh možno len so súhlasom veriteľa.

DVANÁSTA HLAVA
Prechod dlhov

§ 1877 Pozostalostné dlhy

(1) Pozostalostnými dlhmi sú

a) dlhy poručiteľa, ktoré mal poručiteľ v čase smrti,
b) dlhy poručiteľa, ktoré majú pôvod v právnych skutočnostiach, z ktorých by mal poručiteľ plniť, ak by mu v tom nezabránila jeho smrť,
c) primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa,
d) primerané náklady a účelné náklady správy dedičstva,
e) odmena správcu dedičstva,
f) odmena vykonávateľa poslednej vôle.

(2) Dedičstvo je predlžené, ak pozostalostné dlhy prevyšujú cenu dedičstva.

§ 1878 Zodpovednosť za pozostalostné dlhy

(1) Dedič zodpovedá za pozostalostné dlhy do výšky ceny nadobudnutého dedičstva.

(2) Ak je dedičov viac, zodpovedajú za pozostalostné dlhy delene podľa pomeru toho, čo z dedičstva nadobudli, k celému dedičstvu.

§ 1879 Konvokácia veriteľov

(1) Pred potvrdením dedičstva súd vyzve veriteľov poručiteľa a odkazovníkov, aby prihlásili svoje pohľadávky v lehote určenej súdom, ktorá nesmie byť kratšia ako jeden mesiac.

(2) Súd výzvu neuskutoční, ak sa dedičia dohodnú, že na výzve veriteľom a odkazovníkom netrvajú. V takom prípade dedičia zodpovedajú za pozostalostné dlhy v plnom rozsahu spoločne a nerozdielne; medzi sebou sa vyporiadajú podľa pomeru toho, čo ktorý dedič z dedičstva nadobudol.

(3) Ak sa dedičia dohodnú, že na výzve veriteľom a odkazovníkom netrvajú, považujú sa pozostalostné pohľadávky a pohľadávky z odkazov za prihlásené.

§ 1880 Uspokojovanie pozostalostných dlhov, ak je dedičstvo predlžené

(1) Ak je dedičstvo predlžené, pozostalostné dlhy sa uspokoja v pomere a postupnosti ustanovených pre likvidáciu dedičstva. Naturálne pohľadávky z odkazov sa môžu uspokojiť až po uspokojení pozostalostných dlhov.

(2) Dedičia nezodpovedajú veriteľom, ktorí svoje pohľadávky neprihlásili, ak je uspokojením pohľadávok ostatných veriteľov a odkazovníkov cena nimi nadobudnutého dedičstva vyčerpaná.

(3) Pozostalostná pohľadávka zabezpečená záložným právom na veci z dedičstva sa považuje za prihlásenú, aj keď ju veriteľ neprihlásil.

(4) Pozostalostná pohľadávka, o ktorej dedič vedel, sa vo vzťahu k tomu dedičovi považuje za prihlásenú, aj keď ju veriteľ neprihlásil.

(5) Pozostalostná pohľadávka uvedená v § 1877 ods. 1 písm. c) až f) sa považuje za prihlásenú, aj keď ju veriteľ neprihlásil.

§ 1881 Prednosť veriteľa pozostalostnej pohľadávky

Ak bola vec z dedičstva speňažená v exekúcii alebo v konkurze, veriteľ pozostalostnej pohľadávky má právo žiadať, aby bol z výťažku uspokojený pred nezabezpečeným veriteľom inej ako pozostalostnej pohľadávky. Poradie uspokojenia zo záložného práva tým nie je dotknuté.

§ 1882 Zodpovednosť štátu za pozostalostné dlhy

(1) Štát, ktorému dedičstvo pripadlo ako odúmrť, zodpovedá za pozostalostné dlhy rovnako ako dedič.

(2) Ak nemožno uhradiť peňažný dlh celkom alebo sčasti peniazmi z dedičstva, môže štát použiť na úhradu aj veci, ktoré sú predmetom dedičstva a ktoré svojou hodnotou zodpovedajú výške dlhu. Ak veriteľ odmietne prijatie týchto vecí, môže štát navrhnúť likvidáciu dedičstva.

TRINÁSTA HLAVA
Dohoda o prenechaní predĺženého dedičstva

§ 1883 Obsah dohody

(1) Ak je dedičstvo predlžené, dedičia sa môžu s veriteľmi dohodnúť o prenechaní dedičstva na úhradu pozostalostných dlhov.

(2) Dohodu uzatvárajú všetci veritelia, ktorí na výzvu súdu prihlásili svoje pohľadávky. Zabezpečovacie práva veriteľov, ktorí neprihlásili svoje pohľadávky, nie sú dohodou dotknuté.

(3) Súd dohodu schváli, ak neodporuje zákonu alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi.

ŠTRNÁSTA HLAVA
Likvidácia dedičstva

§ 1884 Nariadenie likvidácie dedičstva

(1) Ak je dedičstvo predlžené, po uplynutí lehoty na prihlásenie pohľadávok veriteľmi súd na návrh aspoň jedného dediča nariadi likvidáciu dedičstva.

(2) Súd likvidáciu dedičstva na návrh dediča nenariadi a dedičstvo potvrdí, ak dedič, ktorý s nariadením likvidácie dedičstva nesúhlasí, preukáže, že pre potvrdenie dedičstva sú dôvody hodné osobitného zreteľa a že potvrdenie dedičstva nebude pre dedičov a veriteľov nadmerným spôsobom zaťažujúce.

(3) Súd nariadi likvidáciu predlženého dedičstva aj na návrh veriteľa pozostalostnej pohľadávky, ak by sa potvrdením dedičstva vymoženie pohľadávky znemožnilo alebo neprimerane sťažilo. Súd likvidáciu dedičstva nenariadi, ak dedičia pohľadávku splnia v lehote určenej súdom.

(4) Likvidáciu dedičstva nemožno nariadiť, ak bolo dedičstvo potvrdené.

§ 1885 Likvidácia dedičstva v prípade odúmrti

Na návrh štátu, ktorý nadobudol dedičstvo ako odúmrť, súd nariadi likvidáciu dedičstva, ak je dedičstvo predlžené. Súd nariadi likvidáciu dedičstva aj vtedy, ak dedičstvo nie je predlžené, ak veriteľ odmietol prijať na úhradu svojej pohľadávky vec z dedičstva.

§ 1886 Rozdelenie výťažku likvidácie dedičstva

(1) Pri rozdelení výťažku likvidácie dedičstva sa primerane použijú ustanovenia všeobecného predpisu o konkurznom konaní tak, že majetok sa člení na všeobecnú podstatu a jednotlivé oddelené podstaty zabezpečených veriteľov.

(2) Primerané náklady a účelné náklady správy dedičstva sa uspokojujú v tej podstate, do ktorej patrí majetok, v súvislosti, s ktorým vznikli a uspokoja sa prednostne.

(3) Po úplnom uspokojení pohľadávok podľa odseku 2 sa uspokoja ostatné prednostné pohľadávky, ktorými sú trovy štátu, odmena a náhrada hotových výdavkov notára ako súdneho komisára, primerané náklady spojené s pohrebom poručiteľa a odmena správcu dedičstva najviac vo výške, ktorú ustanoví vláda Slovenskej republiky nariadením . Ak ostatné prednostné pohľadávky nie je možné uspokojiť vo všeobecnej podstate, rozdelia sa do jednotlivých oddelených podstát, a to pomerne podľa ceny oddelených podstát, a uspokoja sa prednostne. Ak výťažok nestačí na uspokojenie ostatných prednostných pohľadávok, uspokoja sa pomerne.

(4) Po uspokojení prednostných pohľadávok a všetkých dlhov poručiteľa sa uspokoja vo všeobecnej podstate v tomto poradí

a) zvyšná časť odmeny správcu dedičstva,
b) odmena vykonávateľa poslednej vôle.

§ 1887 Majetkový prebytok z likvidácie dedičstva

Ak po likvidácii dedičstva zostane majetkový prebytok, potvrdí ho súd ako dedičstvo.

PÄTNÁSTA HLAVA
Ochrana oprávneného dediča

§ 1888 Nároky oprávneného dediča

Ak sa po tom, čo bolo dedičstvo potvrdené, zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, komu bolo dedičstvo potvrdené, vydať oprávnenému dedičovi veci podľa zásad o oprávnenom držiteľovi a neoprávnenom držiteľovi; medzi sebou sa vyporiadajú podľa ustanovení o bezdôvodnom obohatení. Právo oprávneného dediča na náhradu škody tým nie je dotknuté.

§ 1889 Ochrana dobromyseľného nadobúdateľa

(1) Kto dobromyseľne nadobudol vec od nepravého dediča, ktorému súd dedičstvo potvrdil, je chránený tak, ako keby bol vec nadobudol od oprávneného dediča.

(2) Tomu, kto dobromyseľne plnil nepravému dedičovi, ktorému súd dedičstvo potvrdil, nie je možné namietať, že oprávneným dedičom je niekto iný.

SIEDMA ČASŤ

Spoločné, prechodné, záverečné a zrušovacie ustanovenia

§ 1890 – 1920

PRVÁ HLAVA

Spoločné ustanovenia

§ 1890 Osobitné ustanovenie o rozhodnom práve

Ustanovenia § 90, § 499 ods. 2 a § 506 ods. 2 sa použijú bez ohľadu na právo, ktoré je inak podľa predpisov medzinárodného práva súkromného rozhodným pre zmluvu.

§ 1891 Zverejňovanie údajov

(1) Povinnosť zverejnenia údajov, ustanovená týmto zákonom, je splnená ich zverejnením v Obchodnom vestníku podľa osobitného predpisu.

(2) Ak ide o likvidáciu alebo dodatočnú likvidáciu právnickej osoby, v ktorej ustanovil likvidátora súd, povinnosť zverejnenia údajov je splnená ich zverejnením prostredníctvom registra predinsolvenčných, likvidačných a insolvenčných konaní podľa všeobecného predpisu o konkurznom konaní.

(3) Zverejnenie povinne zverejňovanej zmluvy podľa § 90 sa spravuje ustanoveniami osobitného zákona.

(4) Zverejňovať osobné údaje, ktoré sú chránené osobitným predpisom, sa zakazuje.

(5) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky uverejní na svojom webovom sídle informáciu o aktuálnej výške úrokov z omeškania určenej podľa § 533 ods. 1 druhej vety. Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky môže na svojom webovom sídle uverejniť aj historický prehľad vývoja výšky úrokov z omeškania určenej podľa § 533 ods. 1 druhej vety.

§ 1892 Výklad niektorých pojmov

(1) Bankou podľa tohto zákona je aj zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky podľa osobitného predpisu.

(2) Poisťovňou podľa tohto zákona je aj poisťovňa z iného členského štátu a pobočka zahraničnej poisťovne podľa osobitného predpisu.

DRUHÁ HLAVA

Prechodné ustanovenia

§ 1893 Základné ustanovenia

(1) Týmto zákonom sa spravujú právne skutočnosti a právne vzťahy, ktoré vznikli odo dňa jeho účinnosti.

(2) Ak nie je ustanovené inak, spravujú sa týmto zákonom aj právne vzťahy, ktoré vznikli pred jeho účinnosťou, ak ide o osobné, rodinné alebo vecné práva; vznik týchto právnych vzťahov, ako aj práva a povinnosti z nich vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona, sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

(3) Ak nie je ustanovené inak, spravujú sa iné právne vzťahy vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona a práva a povinnosti z nich vyplývajúce, vrátane práv a povinností z porušenia zmlúv uzavretých pred účinnosťou tohto zákona, doterajšími predpismi.

(4) Strany sa môžu písomne dohodnúť, že ich právny vzťah vzniknutý pred účinnosťou tohto zákona sa bude spravovať týmto zákonom; práva a povinnosti vzniknuté pred takouto dohodou tým nie sú dotknuté.

§ 1894 Odkazujúce ustanovenia iných predpisov

Ak právne predpisy odkazujú na ustanovenia, ktoré boli týmto zákonom zrušené, vstupujú na ich miesto ustanovenia tohto zákona, ktoré sú im svojím obsahom a účelom najbližšie.

§ 1895 Pojmy podľa osobitných predpisov

(1) Ak osobitný predpis používa pojem, ktorého význam je podľa tohto zákona iný, použije sa tento pojem na účely osobitného predpisu naďalej vo význame, ktorý mal pred účinnosťou tohto zákona. Ak sa má na takýto pojem aplikovať tento zákon, použije sa ustanovenie tohto zákona, ktoré svojím obsahom a účelom zodpovedá pojmu podľa osobitného predpisu.

(2) Ak sa v osobitnom predpise používa na označenie tej istej osoby, veci alebo právnej skutočnosti pojem odlišný od tohto zákona, rozumie sa tým pojem podľa tohto zákona.

§ 1896 Lehoty a doby

Podľa doterajších predpisov sa až do svojho uplynutia posudzujú všetky lehoty a doby, ktoré začali plynúť pred účinnosťou tohto zákona. Iné

lehoty a doby sa posudzujú podľa predpisov, ktorými sa spravuje právny vzťah, z ktorého vyplývajú.

§ 1897 Ochrana pokojného stavu

Ak bolo podľa predpisov účinných do 30. júna 2027 začaté konanie o ochrane proti zrejmému zásahu do pokojného stavu, dokončí sa podľa predpisov účinných do 30. júna 2027.

§ 1898 Spôsobilosť na právne úkony

Právne účinky obmedzenia spôsobilosti na právne úkony a pozbavenia spôsobilosti na právne úkony podľa doterajších predpisov zostávajú zachované.

§ 1899 Právna povaha a vnútorné pomery právnických osôb

(1) Právna povaha a vnútorné pomery právnických osôb založených pred účinnosťou tohto zákona sa spravujú týmto zákonom odo dňa jeho účinnosti; práva a povinnosti vzniknuté z týchto pomerov pred účinnosťou tohto zákona sa však posudzujú podľa doterajších predpisov.

(2) Konania o zápise do verejného registra začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

§ 1900 Zakladanie právnických osôb

(1) Ak zakladateľské úkony alebo stanovy právnických osôb založených pred účinnosťou tohto zákona odporujú ustanoveniam tohto zákona, od ktorých sa nemožno odchýliť, nie sú takto odporujúce časti od účinnosti tohto zákona záväzné.

(2) Právnická osoba založená pred účinnosťou tohto zákona nie je povinná prispôsobiť zakladateľský úkon alebo stanovy, ktoré boli v súlade s doterajšími predpismi, tomuto zákonu. Rozpor zakladateľského úkonu alebo stanov prijatých v súlade s doterajšími predpismi pred účinnosťou tohto zákona s týmto zákonom nie je dôvodom neplatnosti alebo zrušenia právnickej osoby.

§ 1901 Schvaľovanie zmluvy s členom orgánu právnickej osoby

Zmluva medzi právnickou osobou a členom jej orgánu, upravujúca ich vzájomné práva a povinnosti, uzavretá pred účinnosťou tohto zákona, nepodlieha schvaľovaniu podľa tohto zákona.

§ 1902 Neplatnosť rozhodnutia orgánu právnickej osoby

Nedostatky rozhodnutia orgánu právnickej osoby, prijatého pred účinnosťou tohto zákona, sa posudzujú podľa doterajších predpisov. Konanie o určenie neplatnosti rozhodnutia orgánu právnickej osoby alebo o určenie, či tu právo z rozhodnutia orgánu právnickej osoby je alebo nie

je, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončia podľa doterajších predpisov.

§ 1903 Názov právnickej osoby

Právnická osoba založená pred účinnosťou tohto zákona nie je povinná prispôsobiť svoj názov tomuto zákonu.

§ 1904 Neplatnosť právnickej osoby

Ustanovenie § 218 sa použije aj na právnické osoby založené pred účinnosťou tohto zákona; vady založenia alebo vzniku právnickej osoby sa posudzujú podľa právnej úpravy účinnej v čase jej založenia a vzniku.

§ 1905 Likvidácia právnickej osoby

Likvidácia právnickej osoby, v ktorej bol prvý likvidátor ustanovený pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.

§ 1906 Prechodné ustanovenie k súkromným fondom

Súkromný fond možno založiť až odo dňa nadobudnutia účinnosti osobitného predpisu podľa § 290 ods. 6.

§ 1907 Spoločné imanie manželov

(1) Veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré pred účinnosťou tohto zákona tvorili bezpodielové spoluvlastníctvo manželov, sa účinnosťou tohto zákona stávajú súčasťou spoločného imania manželov.

(2) Dlhy, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona a ktoré sú podľa tohto zákona súčasťou spoločného imania manželov, sa účinnosťou tohto zákona stávajú súčasťou spoločného imania manželov. Ak sa v osobitných predpisoch používa pojem „bezpodielové spoluvlastníctvo manželov“, rozumie sa tým „spoločné imanie manželov“ podľa tohto zákona. Uspokojenie pohľadávky veriteľa len jedného z manželov z majetku patriaceho do spoločného imania manželov, sa posudzuje podľa predpisov účinných v čase vzniku pohľadávky.

(3) Dohody manželov o rozšírení alebo zúžení rozsahu bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo vyhradení jeho vzniku ku dňu zániku manželstva uzatvorené podľa doterajších predpisov zostávajú zachované aj po účinnosti tohto zákona. Vznik a účinky dohôd podľa predchádzajúcej vety sa posudzujú podľa doterajších predpisov, ich zánik sa spravuje ustanoveniami tohto zákona.

§ 1908 Vlastníctvo bytov a nebytových priestorov

(1) Ak odseky 2 až 7 neustanovujú inak, spravujú sa ustanoveniami tohto zákona aj právne vzťahy týkajúce sa práv a povinností vzniknutých podľa osobitného predpisu o vlastníctve bytov a nebytových priestorov; ich

vznik ako aj práva a povinnosti z nich vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

(2) Vznik vecného bremena podľa osobitného predpisu o vlastníctve bytov a nebytových priestorov sa posudzuje podľa doterajších predpisov. Práva a povinnosti k príslušenstvu domu, pozemku zastavanému domom a k priľahlému pozemku, ktoré vznikli pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona zostávajú zachované.

(3) Ak vzniklo vlastníctvo bytov a nebytových priestorov v domoch pred účinnosťou tohto zákona na základe právnych skutočností podľa doterajších predpisov, vyhlásenie vlastníka domu podľa tohto zákona sa na vznik vlastníctva nových bytov a nebytových priestorov v tomto dome nevzťahuje.

(4) Spoločné zariadenia v domoch podľa osobitného predpisu o vlastníctve bytov a nebytových priestorov sa účinnosťou tohto zákona považujú za spoločné časti domu podľa tohto zákona.

(5) Bytové domy a nebytové domy, ktoré vznikli podľa doterajších predpisov, sa považujú za bytové domy a nebytové domy podľa tohto zákona. Vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a nebytovom dome, ktorým vzniklo vlastnícke právo podľa doterajších predpisov, sa účinnosťou tohto zákona považujú za vlastníkov bytov a nebytových priestorov podľa tohto zákona.

(6) Rozostavané domy s bytmi a nebytovými priestormi vo vlastníctve podľa doterajších predpisov sa účinnosťou tohto zákona považujú za domy vo výstavbe podľa tohto zákona.

(7) Rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov, prijaté podľa doterajších predpisov, sa účinnosťou tohto zákona považujú za rozhodnutia vlastníkov bytov a nebytových priestorov podľa tohto zákona.

§ 1909 Zabezpečenie záväzku vecným právom

Zabezpečenie záväzku, vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona, sa posudzuje až do svojho zániku podľa doterajších predpisov, aj keď bolo zriadené ako vecné právo. Ustanovenie § 1893 ods. 4 tým nie je dotknuté.

§ 1910 Správa zabezpečenia záväzku

Ak sa strany písomne dohodnú, že ich právny vzťah vzniknutý pred účinnosťou tohto zákona, týkajúci sa zdieľania zabezpečenia existujúcich alebo budúcich pohľadávok, sa bude spravovať ustanoveniami tohto zákona o správe zabezpečenia záväzku, ostávajú zachované všetky zabezpečovacie práva zriadené pred účinnosťou tohto zákona, avšak považujú sa za zriadené na základe takej dohody v prospech správcu zabezpečenia podľa tohto zákona. Dohoda je podkladom pre zápis do príslušného vere-

jného registra; návrh na zápis zmien podáva správca zabezpečenia alebo poskytovateľ zabezpečenia.

§ 1911 Odporovanie právnym úkonom dlžníka

Podľa ustanovení tohto zákona možno odporovať právnemu úkonu dlžníka, ktorého právne účinky nastali počas účinnosti tohto zákona; a to aj vtedy, ak pohľadávka, ktorej uspokojenie bolo odporovateľným právnym úkonom ukrátené, vznikla pred účinnosťou tohto zákona.

§ 1912 Neplatnosť skončenia nájomného vzťahu

Ak bolo pred účinnosťou tohto zákona začaté konanie o neplatnosť skončenia nájomného vzťahu, dokončí sa podľa doterajších predpisov; právo nájomníka na bytovú náhradu alebo iné plnenie podľa týchto predpisov nie je dotknuté.

§ 1913 Mimozmluvné záväzky zo spôsobenej škody

Mimozmluvné záväzky zo spôsobenej škody sa posudzujú podľa doterajších predpisov, ak sa zakladajú na skutočnostiach, ktoré nastali pred účinnosťou tohto zákona.

§ 1914 Účty, vkladné knižky a vkladové listy

(1) Na bežný účet, ktorý je vedený ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa od tohto dňa použijú ustanovenia tohto zákona o bežnom účte. Na vkladový účet, ktorý je vedený ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, sa od tohto dňa použijú ustanovenia tohto zákona o inom ako platobnom účte.

(2) Ustanovenia tohto zákona o bežnom účte a o inom ako platobnom účte sa podľa odseku 1 použijú aj vtedy, ak bola zmluva uzavretá pred účinnosťou tohto zákona. Vznik takejto zmluvy, ako aj práva a povinnosti z nej vzniknuté pred účinnosťou tohto zákona, sa posudzujú podľa doterajších predpisov.

(3) Na platobný účet, ktorý nie je bežným účtom a ktorý je v čase nadobudnutia účinnosti tohto zákona vedený podľa osobitného predpisu, sa použijú ustanovenia tohto zákona o inom platobnom účte len ak sa tak strany dohodnú.

(4) Vkladná knižka a vkladový list, vydané pred účinnosťou tohto zákona, sa spravujú doterajšími predpismi až do ich zániku.

§ 1915 Právo účinné v deň smrti poručiteľa

Pri dedení sa použije právo účinné v deň smrti poručiteľa.

§ 1916 Závet a vydedenie zriadené pred účinnosťou tohto zákona

(1) Ak poručiteľ zriadil závet alebo vydedenie pred účinnosťou tohto zákona, na posúdenie náležitostí a formy sa použijú všeobecne záväzné právne predpisy účinné v deň ich zriadenia; to platí aj o zmene a o zrušení závetu alebo vydedenia.

(2) Závet zriadený pred účinnosťou tohto zákona, ktorý ukracuje nárok potomka na povinný podiel, sa považuje za platný, ak neodporuje tomuto zákonu.

(3) Vydedenie potomka zriadené pred účinnosťou tohto zákona sa považuje za platné, ak dôvody vydedenia neodporujú tomuto zákonu.

§ 1917 Iné úkony pre prípad smrti zriadené pred účinnosťou tohto zákona

Pri dedení sa neprihliada na dedičskú zmluvu, na zmluvu o zrieknutí sa dedičstva, na odkaz, na príkaz a na ustanovenie správcu dedičstva, ak boli tieto právne úkony zriadené pred účinnosťou tohto zákona.

TRETIA HLAVA
Záverečné ustanovenie

§ 1918 Transpozičné ustanovenie

Týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.

ŠTVRTÁ HLAVA
Zrušovacie ustanovenie

§ 1919

Zrušujú sa:

1. zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení zákona č. 58/1969 Zb., zákona č. 131/1982 Zb., zákona č. 94/1988 Zb., zákona č. 188/1988 Zb., zákona č. 87/1990 Zb., zákona č. 105/1990 Zb., zákona č. 116/1990 Zb., zákona č. 87/1991 Zb., zákona č. 509/1991 Zb., zákona č. 264/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 249/1994 Z.z., zákona č. 153/1997 Z.z., zákona č. 211/1997 Z.z., zákona č. 252/1999 Z.z., zákona č. 218/2000 Z.z., zákona č. 261/2001 Z.z., zákona č. 281/2001 Z.z., zákona č. 23/2002 Z.z., zákona č. 34/2002 Z.z., zákona č. 95/2002 Z.z., zákona č. 184/2002 Z.z., zákona č. 215/2002 Z.z., zákona č. 526/2002 Z.z., zákona č. 504/2003 Z.z., zákona č. 515/2003 Z.z., zákona č. 150/2004 Z.z.,

zákona č. 404/2004 Z.z., zákona č. 635/2004 Z.z., zákona č. 171/2005 Z.z., zákona č. 266/2005 Z.z., zákona č. 336/2005 Z.z., zákona č. 118/2006 Z.z., zákona č. 188/2006 Z.z., zákona č. 84/2007 Z.z., zákona č. 335/2007 Z.z., zákona č. 568/2007 Z.z., zákona č. 214/2008 Z.z., zákona č. 379/2008 Z.z., zákona č. 477/2008 Z.z., zákona č. 186/2009 Z.z., zákona č. 575/2009 Z.z., zákona č. 129/2010 Z.z., zákona č. 546/2010 Z.z., zákona č. 130/2011 Z.z., zákona č. 161/2011 Z.z., zákona č. 69/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 102/2014 Z.z., zákona č. 106/2014 Z.z., zákona č. 335/2014 Z.z., zákona č. 39/2015 Z.z., zákona č. 117/2015 Z.z., zákona č. 239/2015 Z.z., zákona č. 273/2015 Z.z., zákona č. 438/2015 Z.z., zákona č. 91/2016 Z.z., zákona č. 125/2016 Z.z., zákona č. 170/2018 Z.z., zákona č. 184/2018 Z.z., zákona č. 213/2018 Z.z., zákona č. 343/2018 Z.z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 25/2019 Z.z., zákona č. 394/2019 Z.z., zákona č. 108/2024 Z.z., zákona č. 254/2024 Z. z., zákona č. 294/2025 Z. z. a zákona č. 310/2025 Z. z.;

2. zákon č. 116/1990 Zb. o nájme a podnájme nebytových priestorov v znení zákona č. 403/1990 Zb., zákona č. 529/1990 Zb., zákona č. 229/1991 Zb., zákona č. 540/1991 Zb. a zákona č. 350/2004 Z. z.,
3. zákon č. 98/2014 Z. z. o krátkodobom nájme bytu v znení zákona č. 125/2016 Z. z.,
4. nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 17/1983 Zb. o úprave niektorých náhrad za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,
5. nariadenie vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 128/1992 Zb. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,
6. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 586/2008 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 281/2010 Z. z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 20/2013 Z.z., nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 141/2014 Z.z. a nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 11/2025 Z. z.,
7. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 312/1997 Z. z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,
8. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 220/1999 Z. z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,
9. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 277/2000 Z. z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,

10. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 310/2001 Z. z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,
11. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 388/2002 Z. z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,
12. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 268/2003 Z. z. o úprave náhrady za stratu na zárobku po skončení pracovnej neschopnosti alebo pri invalidite,
13. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 21/2013 Z. z. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 303/2014 Z. z.,
14. vyhláška Ministerstva financií č. 47/1964 Zb. o peňažných službách občanom v znení vyhlášky federálneho Ministerstva financií č. 136/1969 Zb., vyhlášky Ministerstva financií Slovenskej republiky č. 35/1982 Zb. a vyhlášky Štátnej banky česko-slovenskej, Ministerstva financií, cien a miezd Českej republiky a Ministerstva financií, cien a miezd Slovenskej republiky č. 146/1990 Zb.,
15. vyhláška Ministerstva všeobecného strojárstva a Ústrednej správy pre rozvoj miestneho hospodárstva č. 18/1965 Zb. o podmienkach údržby a opráv cestných vozidiel pre motorovú dopravu v majetku občanov a nesocialistických organizácií,
16. vyhláška Ministerstva spravodlivosti Českej socialistickej republiky č. 66/1973 Zb., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva spravodlivosti č. 45/1964 Zb., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka,
17. vyhláška ministerstva financí České republiky č. 337/1991 Zb., kterou se mění vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky č. 11/1983 Sb., o pojistných podmínkách pro pojištění majetku, vyhláška ministerstva financí České socialistické republiky č. 12/1983 Sb., o pojistných podmínkách pro pojištení odpovědnosti za škody, a vyhláška ministerstva financí č. 49/1964 Sb., o pojistných podmínkách pro pojištení osob, v znění vyhlášky ministerstva financí České socialistické republiky č. 55/1979 Sb.,
18. vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 440/1991 Zb., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška o odplate za ústredné (diaľkové) vykurovanie a za dodávku teplej vody.

§ 1920 Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. júla 2027.

prezident Slovenskej republiky

predseda Národnej rady Slovenskej republiky

predseda vlády Slovenskej republiky

P R Í L O H A

k zákonu č. .../2026 Z. z.

Zoznam preberaných právne záväzných aktov Európskej únie

1. Smernica Rady 86/653/EHS z 18. decembra 1986 o koordinácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa samostatných obchodných zástupcov (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 6/zv. 1: Ú. v. ES L 382, 31.12.1986).
2. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 15/zv. 2: Ú. v. ES L 95, 21.4.1993) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011) a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2161 z 27. novembra 2019 (Ú. v. EÚ L 328, 18.12.2019).
3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2002/47/ES zo 6. júna 2002 o dohodách o finančných zárukách (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 10/zv. 3: Ú. v. ES L 168, 27.6.2002) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/44/ES zo 6. mája 2009 (Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/59/EÚ z 15. mája 2014 (Ú. v. EÚ L 173, 12.6.2014) a nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/23 zo 16. decembra 2020 (Ú. v. EÚ L 22, 22.1.2021).
4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/48/ES z 29. apríla 2004 o vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva (Mimoriadne vydanie Ú. v. EÚ, kap. 17/zv. 2: Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004).
5. Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2006/114/ES z 12. decembra 2006 o klamlivej a porovnávacej reklame (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 376, 27.12.2006).
6. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia (Solventnosť II) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 335, 17.12.2009) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/89/EÚ zo 16. novembra 2011 (Ú. v. EÚ L 326, 8.12.2011), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/23/EÚ z 12. septembra 2012 (Ú. v. EÚ L 249, 14.9.2012), smernice Rady 2013/23/EÚ z 13. mája 2013 (Ú. v. EÚ L 158, 10.6.2013), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/58/EÚ z 11. decembra 2013 (Ú. v. EÚ L 341, 18.12.2013), smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/51/EÚ zo 16. apríla 2014 (Ú. v. EÚ L 153, 22.5.2014), smernice Európskeho parla-

mentu a Rady (EÚ) 2016/2341 zo 14. decembra 2016 (Ú. v. EÚ L 354, 23.12.2016), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2402 z 12. decembra 2017 (Ú. v. EÚ L 347, 28.12.2017), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/843 z 30. mája 2018 (Ú. v. EÚ L 156, 19.6.2018), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2177 z 18. decembra 2019 (Ú. v. EÚ L 334, 27.12.2019), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2556 zo 14. decembra 2022 (Ú. v. EÚ L 333, 27.12.2022), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2864 z 13. decembra 2023 (Ú. v. EÚ L, 2023/2864, 20.12.2023) a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/2 z 27. novembra 2024 (Ú. v. EÚ L, 2025/2, 8.1.2025).

7. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/7/EÚ zo 16. februára 2011 o boji proti oneskoreným platbám v obchodných transakciách (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 48, 23.2.2011).

8. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 93/13/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES a ktorou sa zrušuje smernica Rady 85/577/EHS a smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 (Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2161 z 27. novembra 2019 (Ú. v. EÚ L 328, 18.12.2019), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2673 z 22. novembra 2023 (Ú. v. EÚ L, 2023/2673, 28.11.2023) a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/825 z 28. februára 2024 (Ú. v. EÚ L, 2024/825, 6.3.2024).

9. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/943 z 8. júna 2016 o ochrane nesprístupneného know-how a obchodných informácií (obchodného tajomstva) (Ú. v. EÚ L 157, 15.6.2016).

10. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1132 zo 14. júna 2017 týkajúca sa niektorých aspektov práva obchodných spoločností (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 169, 30.6.2017) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1023 z 20. júna 2019 (Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1151 z 20. júna 2019 (Ú. v. EÚ L 186, 11.7.2019), smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/2121 z 27. novembra 2019 (Ú. v. EÚ L 321, 12.12.2019), nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/23 zo 16. decembra 2020 (Ú. v. EÚ L 22, 22.1.2021) a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2025/1 z 27. novembra 2024 (Ú. v. EÚ L, 2025/1, 8.1.2025).

11. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/770 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o dodávaní digitálneho obsahu a digitálnych služieb (Ú. v. EÚ L 136, 22.5.2019).
12. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/771 z 20. mája 2019 o určitých aspektoch týkajúcich sa zmlúv o predaji tovaru, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) 2017/2394 a smernica 2009/22/ES a zrušuje smernica 1999/44/ES (Ú. v. EÚ L 136, 22.5.2019) v znení smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1799 z 13. júna 2024 (Ú. v. EÚ L, 2024/1799, 10.7.2024).
13. Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1799 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách na podporu opravy tovaru a o zmene nariadenia (EÚ) 2017/2394 a smerníc (EÚ) 2019/771 a (EÚ) 2020/1828 (Ú. v. EÚ L, 2024/1799, 10. 7. 2024).

— koniec textu zákona —